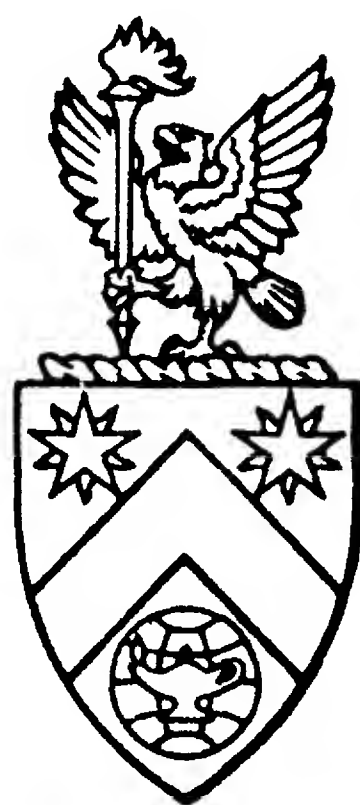

C A M B O D I A N

BASIC COURSE VOLUME TWO UNITS 46-90

This work was compiled and published with the support of the Office of Education, Department of Health, Education and Welfare, United States of America.

By
SOMETH SUOS with the assistance of
GEORGE BEASLEY, KEM SOS,
LIP HUON and DALE PURTLE
FOREIGN SERVICE INSTITUTE
WASHINGTON, D.C.
1970

D E P A R T M E N T O F S T A T E

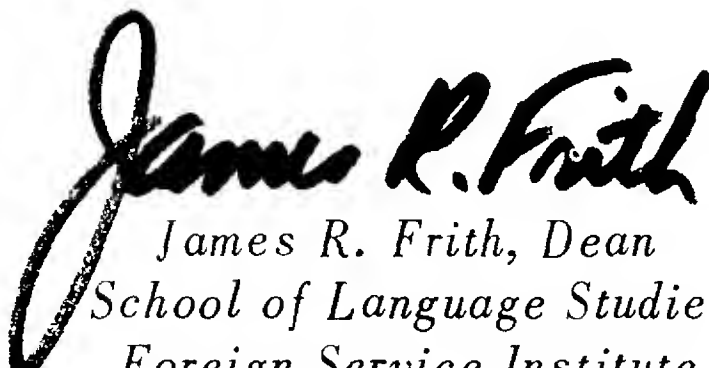
FOREIGN SERVICE INSTITUTE
BASIC COURSE SERIES
Edited by
AUGUSTUS A. KOSKI

P R E F A C E

*This volume completes the 90-unit FSI **Cambodian Basic Course**, of which Volume I appeared in 1966. The linguist in charge of this phase of the project has been George F. Beasley. The Cambodian language materials were written by Someth Suos, who was also the principal resource for information on usage. Dale I. Purtle, formerly a member of the FSI linguist staff, gave valuable assistance in bringing this text to a state of readiness for publication.*

Kem Sos, a Cambodian instructor at FSI, rendered the substantial service of transcribing the text in Cambodian script. The glossary was compiled by Lip Huon, also a member of the Cambodian teaching staff. Donna J. Janes did the final typing of the English portions. The tape recordings which accompany this volume were prepared in the FSI Language Laboratory under the direction of Gary Alley and were voiced principally by Lip Huon and Kem Sos.

*The Foreign Service Institute gratefully acknowledges the financial support of the U.S. Office of Education which has made the preparation and publication of Volumes I and II of the FSI **Cambodian Basic Course** possible.*

James R. Frith, Dean
School of Language Studies
Foreign Service Institute

UNIT 46

BASIC DIALOGUE

1. **លោកប៉ូល ចង់ទៅផ្សារជាមួយ ខ្ញុំទេ?** Sarin
Do you want to go to the market with me, Paul?
2. **លោកទៅផ្សារធ្វើអី?** Paul
What are you going to the market for?
3. **ខ្ញុំឱ្យដឹងអស់ អីវ៉ាន់ញ៉ាហ្នឹង។** Sarin
4. **ខ្ញុំចង់ទៅទិញម្ហូប បន្តិច ។**
I seem to be out of things to eat.
I want to go buy a little food.
5. **អញ្ជើញខ្ញុំទៅជាមួយលោកផង។** Paul
6. **ខ្ញុំ មិនទាន់ទៅផ្សារសោះ ។**
7. **លោកគិតទៅណា?**
Then I'll go along with you.
I've never been to the market.
Where are you thinking of going?
8. **អូ ខ្ញុំគិតទៅផ្សារថ្មីទិញម្ហូប ។** Sarin
9. **ប៉ុន្តែខ្ញុំទៅផ្សារចាស់ទិញផ្លែឈើ ។**
Oh, I'm thinking of going to the New Market to buy food.
Then to the Old Market to buy fruit.
10. **យើងគិតដឹង អីទៅ?** Paul
How shall we go there?
11. **ដឹងស៊ីក្លូទៅ (ស្រួល) ...** Sarin
Ride a cyclo; it's simple.
12. **ម៉ែចង់ទៅទិញអី?** Paul
Well, shall we go?
13. **ទៅទិញអីក៏ដោយ ។** Sarin
We might as well.
- (At the New Market)
14. **នេះកន្លែងលក់បន្លែ ។** Sarin
This is where vegetables are sold.

15. ខ្ញុំគិតនិព្វាណៈនោះទាំងនេះ ខ្ញុំស្មានក្លាប កាប៉ូត
ហើយនិងសណ្តែកបណ្តុះខ្លះ ។

I plan to buy Chinese cabbage,
carrots, and bean sprouts.

16. លោកនិព្វាណៈនេះ ?

Are you buying anything?

Paul

17. ខ្ញុំចង់និព្វាណៈខ្លះទៀតទាំងនេះ ពណ៌មាត់
ហើយនិងសាច់គោ ២ គីឡូ ។

I want to buy potatoes, chicken,
eggs, and two kilos of beef.

Sarin

18. សាក្លីដំនើរនិព្វាណៈខ្លះទៀតទាំងនេះ
ហើយនោះ ។ អង្គចង្អុលនិងសាច់គោ
នោះនិព្វាណៈនោះ ។

Then let's get the potatoes bought.
Later we can go buy the beef.

19. លោកចូលចិត្ត ឬប សមុទ្រ ?

Do you like sea-food?

Paul

20. អូ ខ្ញុំចូលចិត្តណាស់ ។ គេមាន
លក់អ្វីខ្លះ ?

Oh, I like it a lot.

What all do they have?

Sarin

21. បាទ គេមានក្លាប រង្សី ហើយ
និងសាច់សត្វទឹកសាប៊ូ ។

They have crabs, oysters, and
plenty of ocean fish.

Paul

22. ចុះគេមានល្បែង សមុទ្រ ?

And do they have clams?

Sarin

23. ប្រាកដ ។

Sure they do!

Paul

24. អញ្ជើញខ្ញុំគិតនិព្វាណៈល្បែង១ គីឡូ ។

Then I'll buy a dozen clams.

Sarin

25. ស្រួលហើយអញ្ជើញ ខ្ញុំត្រូវទៅ
កន្លែងនោះនិព្វាណៈបង្កើន ទឹកចិត្ត
និង ។

Well, good. I have to go there to
buy a few kilos of lobster anyway.

Paul

26. អញ្ជើញគិតនិព្វាណៈទាំងនេះ ។
និង អាលឺនីយ៉ាទាំងនេះ ។

Then let's buy them, and after
that go to the Old Market.

(At the Old Market)

27. **យី កន្លែងនេះមានផ្លែឈើច្រើនណាស់ ។ ខ្ញុំ មិនដឹងសោះ ។** Paul
Gee, this place sure has a lot of fruit! I never realized.
28. **បាទ គេមានវិជ្ជុឈើគ្រប់ប្រភេទ។** Sarin
Yes, they have every kind of fruit.
29. **គេមានលក់ប៉ោម និង ឆៃផ្លែទេ?** Paul
Do they have apples and cherries for sale?
30. **បាទ ប្រាកដមាន ។** Sarin
Sure they do.
31. **អញ្ជើញយកខ្ញុំទៅទិញប៉ោម ១ គីឡូ ហើយនិង ឆៃផ្លែ ១ គីឡូ ផង ។** Paul
Then how about taking me to buy a kilo of apples, and a kilo of cherries too?
32. **បាទ បានរឿ!** Sarin
Okay.
33. **ខ្ញុំត្រូវទិញទំពាំងបាយជូរ ១ គីឡូដែរ ប៉ុន្តែ ឆៃផ្លែ ខ្ញុំគិតទិញតែម្នាក់ឯង។** Sarin
I have to go buy a kilo of grapes anyway, but right now I want to buy bananas.
34. **និល្បយីវាទិញវិជ្ជុឈើហើយ យើងទៅណាទៀត ?** Paul
When we get through buying fruit, where else are we going?
35. **បាទ ខ្ញុំគិតទៅទិញស្រា ហើយ ប៊ីរ៉េ តិចបីប៉ង ។** Sarin
Oh, I plan to go buy liquor and a few bottles of beer.
36. **យី សប្បាយណាស់នឹងលេង ជុំវិញ ។** Paul
Say, this is really great-- walking around the market.

DRILLS

Drill A. Substitution

1. លោកប៉ូលចង់ទៅផ្សារទេ?
2. លោកប៉ូលចង់ទៅមើលកុនទេ?
3. លោកប៉ូលដែលទៅមើលកុនទេ?
4. លោកប៉ូលដែលទៅបុស្កដាទេ?
5. លោកចង់ទៅបុស្កដាទេ?
6. លោកចង់ទៅមើលកុនទេ?
7. លោកប៉ូលចង់ទៅផ្សារទេ?

- Do you want to go to the market, Paul?
- Do you want to go to the movies, Paul?
- Have you ever gone to the movies, Paul?
- Have you ever been to Boston, Paul?
- Do you want to go to Boston, Paul?
- Do you want to go to the movies, Paul?
- Do you want to go to the market, Paul?

Drill B. Response

MODEL: គ្រូ: លោកប៉ូលទៅផ្សារធ្វើអី?
(ទិញម្ហូប)
សិស្ស: ខ្ញុំទៅផ្សារទិញម្ហូប ។

Teacher: What are you going to the market for? (buy food)

Student: I'm going to the market to buy food.

1. លោកទៅបុស្កដាធ្វើអី?
(ជួបនឹងប្រព្វន៍)
2. លោកមកពីស៊ីនេមាធ្វើអី?
(លេងទឹកហ្វូយ)
3. លោកទៅភ្នំវាលកធ្វើអី?
(ទិញកំណាត់)
4. លោកទៅស្រុកខ្មែរធ្វើអី?
(រៀនខ្មែរ)
5. លោកមកនេះធ្វើអី?
(ជួបនឹងលោក)

ខ្ញុំទៅបុស្កដាជួបនឹងប្រព្វន៍ ។

ខ្ញុំមកពីស៊ីនេមា លេងទឹកហ្វូយ ។

ខ្ញុំទៅភ្នំវាលកទិញកំណាត់ ។

ខ្ញុំទៅស្រុកខ្មែររៀនខ្មែរ ។

ខ្ញុំមកនេះជួបនឹងលោក ។

Drill C. Transformation Inserting Objects

MODEL: គ្រូ: ខ្ញុំទៅជាមួយលោកនិង
បានទេ?
(ទៅផ្សារទិញម្ហូប)
សិស្ស: ខ្ញុំទៅផ្សារទិញម្ហូប

Teacher: Can I go along with you?
(to the market, buy food)

Student: Can I go along with you to the market to buy food?

និយមន័យលោក ជិវបាណនេ ?

1. ខ្ញុំទៅនិយមន័យលោក ជិវបាណនេ ?
(ទៅជិវបាណនេ)
2. ខ្ញុំទៅនិយមន័យលោក ជិវបាណនេ ?
(ទៅវា "ស៊ីនតាស ជិវបាណនេ")
3. ខ្ញុំទៅនិយមន័យលោក ជិវបាណនេ ?
(ទៅញឹកញយក ទិញកំណាត់)
4. ខ្ញុំទៅនិយមន័យលោក ជិវបាណនេ ?
(ទៅស្រុកខ្មែរ ខ្មែរ)
5. ខ្ញុំទៅនិយមន័យលោក ជិវបាណនេ ?
(ទៅឯណោះ ខ្មែរ)
6. ខ្ញុំទៅនិយមន័យលោក ជិវបាណនេ ?
(ទៅ បុគ្គលិកទិញទំនិញ)

ខ្ញុំទៅនិយមន័យលោក ជិវបាណនេ ?

ខ្ញុំទៅវា "ស៊ីនតាស ជិវបាណនេ" ?

ខ្ញុំទៅញឹកញយក ទិញកំណាត់ ?

ខ្ញុំទៅស្រុកខ្មែរ ខ្មែរ និយមន័យលោក ជិវបាណនេ ?

ខ្ញុំទៅឯណោះ ខ្មែរ និយមន័យលោក ជិវបាណនេ ?

ខ្ញុំទៅ បុគ្គលិកទិញទំនិញ និយមន័យលោក ជិវបាណនេ ?

Drill D. Negative Response

MODEL:

(គ្រូ: ខ្ញុំទៅនិយមន័យលោក ជិវបាណនេ?
សិស្ស: ទេ ខ្ញុំមិនទៅនិយមន័យលោក ជិវបាណនេ។

1. ខ្ញុំទៅនិយមន័យលោក ជិវបាណនេ ?
2. ខ្ញុំទៅវា "ស៊ីនតាស ជិវបាណនេ" ?
3. ខ្ញុំទៅញឹកញយក ទិញកំណាត់ ?
4. ខ្ញុំទៅស្រុកខ្មែរ ខ្មែរ និយមន័យលោក ជិវបាណនេ ?
5. ខ្ញុំទៅឯណោះ ខ្មែរ និយមន័យលោក ជិវបាណនេ ?
6. ខ្ញុំទៅ បុគ្គលិកទិញទំនិញ និយមន័យលោក ជិវបាណនេ ?

Teacher: Can I go with you to the market to buy food?

Student: No, I don't want you to go with me to the market to buy food.

ទេ ខ្ញុំមិនទៅនិយមន័យលោក ជិវបាណនេ ។

ទេ ខ្ញុំមិនទៅនិយមន័យលោក ជិវបាណនេ "ស៊ីនតាស ជិវបាណនេ" ។

ទេ ខ្ញុំមិនទៅនិយមន័យលោក ជិវបាណនេ ញឹកញយក ទិញកំណាត់ ។

ទេ ខ្ញុំមិនទៅនិយមន័យលោក ជិវបាណនេ ស្រុកខ្មែរ ខ្មែរ ។

ទេ ខ្ញុំមិនទៅនិយមន័យលោក ជិវបាណនេ ឯណោះ ខ្មែរ ។

ទេ ខ្ញុំមិនទៅនិយមន័យលោក ជិវបាណនេ បុគ្គលិកទិញទំនិញ ។

Drill E. Double Substitution

1. ខ្ញុំគិតទៅផ្សារថ្មី រួចទៅផ្សារចាស់។

I plan to go to the New Market, then to the Old Market.

2. ខ្ញុំគិតទៅញ៉ូវយ៉ក រួចខ្ញុំទៅប្រសូល។

I plan to go to New York, then to Boston.

3. ខ្ញុំគិតទៅទិញទំព័រ រួចទៅទិញត្រី។

I plan to go buy apples, then to buy fish.

4. ខ្ញុំគិតទៅទិញកំណាត់ រួចទៅកាត់ខោអាវ។

I plan to go buy cloth, then to have a suit made.

5. ខ្ញុំគិតទៅផ្សារ រួចទៅប៉ុស្តិ៍។

I plan to go to the market, then to the post office.

6. ខ្ញុំគិតទៅជើងលេង រួចទៅថ្វីលក្ខន។

I plan to go for a walk, then to the movies.

7. ខ្ញុំគិតទៅញ៉ាបាយ រួចទៅស្រាង។

I plan to eat, then to study.

8. ខ្ញុំគិតទៅផ្សារថ្មី រួចទៅផ្សារចាស់។

I plan to go to the New Market, then to the Old Market.

Drill F. Response

MODEL: (គ្រូ : លោកទៅផ្សារ រួចទៅណា? (ថ្វីលក្ខន)
សិស្ស : ខ្ញុំទៅផ្សារ រួចទៅថ្វីលក្ខន។

Teacher: You're going to the market, and then where? (to the movies)

Student: I'm going to the market, and then to the movies.

1. លោកទៅទិញទំព័រ រួចទៅណា? (ទិញត្រី)

ខ្ញុំទៅទិញទំព័រ រួចទៅទិញត្រី។

2. លោកទៅទិញកំណាត់ រួចទៅណា? (កាត់ខោអាវ)

ខ្ញុំទៅទិញកំណាត់ រួចទៅកាត់ខោអាវ។

3. លោកទៅប៉ុស្តិ៍ រួចទៅណា? (ផ្សារ)

ខ្ញុំទៅប៉ុស្តិ៍ រួចទៅផ្សារ។

4. លោកទៅថ្វីលក្ខន រួចទៅណា?

ខ្ញុំទៅថ្វីលក្ខន រួចទៅជើងលេង។

(ជើងរលង)

5. លោកទៅញ៉ាំបាយរួច ទៅណា?

(រៀន)

6. លោកទៅកាត់ទាសាររួច ទៅណា? (ជើងរលង)

ខ្ញុំទៅញ៉ាំបាយរួច ទៅរៀន ។

ខ្ញុំទៅកាត់ទាសាររួចទៅជើងរលង ។

Drill G. Response

MODEL: គ្រូ: យើងគិតដឹងស្ទើរទៅ?
(ស៊ីក្លូ)
សិស្ស: បាទ ខ្ញុំគិតដឹងស៊ីក្លូ
ទៅ ។

1. លោកគិតថ្លៃស្ទើរទៅ?
(ឡានឡូ)

2. លោកគិតយកស្ទើរទៅ?
(ម៉ូតូ)

3. លោកគិតថ្លៃទាសារទៅ?
(ទាសារ)

4. លោកគិតយកស្ទើរទៅ?
(ប្លូបឡូ)

5. លោកគិតដឹងស្ទើរទៅ?
(ឡានឡូ)

Teacher: How shall we go there?
(by cyclo)

Student: I'm thinking of going by cyclo.

បាទ ខ្ញុំគិតថ្លៃឡានឡូទៅ ។

បាទ ខ្ញុំគិតយកម៉ូតូទៅ ។

បាទ ខ្ញុំគិតថ្លៃទាសារទៅ ។

បាទ ខ្ញុំគិតយកប្លូបឡូទៅ ។

បាទ ខ្ញុំគិតដឹងឡានឡូទៅ ។

Drill H. Response

MODEL: គ្រូ: តើស្លឹកក្តាប ឬ ហ៊ុយ គឺជា
ការុត ណាណាថ្លៃជាង?
(ការុត)

សិស្ស: ការុត ថ្លៃជាង ។
1. បើប្រើហ៊ុយ ឬ ស្លឹកក្តាប ណា
ថ្លៃជាង? (ស្លឹកក្តាប)

2. បើប្រើប្រាស់ ហ៊ុយ ឬ ស្លឹកក្តាប
ណា ថ្លៃជាង? (ប្រើប្រាស់)

Teacher: Which is more expensive, Chinese
cabbage or carrots? (carrots)

Student: Carrots are more expensive.

បាទ ស្លឹកក្តាប ថ្លៃជាង ។

បាទ បើប្រើប្រាស់ ថ្លៃជាង ។

3. សាច់គោរក្សីហើយសាច់ជ្រូក
ណាណាដែលថ្លៃដ្រាស់? (សាច់គោ)
4. បង្កុលរក្សីហើយនិងស្លឹកស្រូវស បុគ្គល
ណាណាដែលថ្លៃដ្រាស់? (បង្កុល)
5. ទំពាំងបាយជូរ រក្សីហើយនិង
ចេក ណាណាដែលថ្លៃដ្រាស់?
(ទំពាំងបាយជូរ)

បាទ សាច់គោថ្លៃដ្រាស់ ។

បាទ បង្កុលថ្លៃដ្រាស់ ។

បាទ ទំពាំងបាយជូរថ្លៃដ្រាស់ ។

Drill I. Transformation. Question from Statement.

MODEL: គ្រូ : ការុតថ្លៃដ្រាស់ជាង
ក្លោប ។
សិស្ស: ការុតហើយនិងស្លឹកស
ក្លោប ណាណាដែលថ្លៃដ្រាស់?

Teacher: Carrots are more expensive than
Chinese cabbage.

Student: Which is more expensive, carrots
or Chinese cabbage?

1. ស្លឹករុក្ខជាតិណាដែលថ្លៃដ្រាស់ ។
2. ថ្នាំបំបាត់ជំងឺថ្លៃដ្រាស់ជាង ឱសថ
ណាណា ។
3. សាច់គោរក្សីថ្លៃដ្រាស់ជាងសាច់ជ្រូក ។
4. បង្កុលថ្លៃដ្រាស់ជាងស្លឹកស បុគ្គល ។
5. ទំពាំងបាយជូរថ្លៃដ្រាស់ជាងចេក ។

ស្លឹករុក្ខជាតិហើយនិងថ្នាំបំបាត់ជំងឺ ណាណា
ដែលថ្លៃដ្រាស់?
ថ្នាំបំបាត់ជំងឺនិងឱសថ ណាណា
ណាណាដែលថ្លៃដ្រាស់?
សាច់គោរក្សីហើយនិងសាច់ជ្រូក
ណាណាដែលថ្លៃដ្រាស់?
បង្កុលរក្សីហើយនិងស្លឹកស បុគ្គល
ណាណាដែលថ្លៃដ្រាស់?
ទំពាំងបាយជូរ រក្សីហើយនិង
ចេក ណាណាដែលថ្លៃដ្រាស់?

Drill J. Double Substitution

1. អញ្ជើញគិតទិញ ឲ្យហើយទៅ
នឹងទីលានទំនិញចាស់ ។
2. អញ្ជើញគិតផ្លែឲ្យហើយទៅ
នឹងទីលានទំនិញចាស់ ។
3. អញ្ជើញគិតឱ្យហើយទៅ
នឹងទីលានទំនិញចាស់ ។

In that case, let's finish the
buying, then go to the Old Market.

In that case let's finish doing it,
then go to eat.

In that case, let's finish studying,
then go for a walk.

4. អញ្ជើញដំបូងទិញទំនិញហើយទៅ
ដំណើរការទៅម៉ាក្ស ។
5. អញ្ជើញដំបូងទិញទំនិញហើយទៅ
ដំណើរការទៅក្នុង ។
6. អញ្ជើញដំបូងទិញទំនិញក្រោយទៅ
ហើយទៅដំណើរការទៅផ្សារ ។
7. អញ្ជើញដំបូងទិញទំនិញហើយទៅ
ដំណើរការទៅផ្សារចាស់ ។

In that case, let's finish buy-
ing, then go to the movies.

In that case, let's finish eating,
then go to bed.

In that case, let's finish dressing,
then go to the market.

In that case, let's finish buy-
ing, then go to the Old Market.

UNIT 47

BASIC DIALOGUE

1. បើច សារិន ញ៉ាំបាយរួច
ហើយឬទេ? Sareth Well Sarin, have you eaten yet?
2. ទេ មិនបានញ៉ាំទេ ។ Sarin No, I haven't.
3. អញ្ជើញទៅញ៉ាំបាយជាមួយ
ខ្ញុំ ម្តង ឬ? Sareth Then how about going to eat with me (once)?
4. បាទអី! គិតទៅឯណា? Sarin Sure! Where were you thinking of going?
5. អូ ខ្ញុំគិតទៅញ៉ាំបាយចិន ។
ចូលចិត្តបាយចិនទេ? Sareth Oh, I was thinking of Chinese food. Do you like Chinese food?
6. ខ្ញុំចូលចិត្តបាយចិនណាស់ ។ Sarin I like Chinese food a lot.
7 គិតទៅហាងណាមួយ?
8. វិលីលទៅ អាភូកមេងទេ? Sareth Have you ever been to eat at the 'Kok Meng'?
9. យី ខ្ញុំមិនវិលីលទៅភ្នំដេញដំ Sarin
សោះ ។ No, I've never been there.
10. ម្ហូបនៅឯហ្នឹងឆ្ងាញ់ទេ? Is the food there good?
11. តាមខ្ញុំ ខ្ញុំចាញ់ម្ហូបចិន មានទីតាំង Sareth
ភ្នំដេញដំហ្នឹង ឆ្ងាញ់ជាងគេ ។ As far as I'm concerned, it's the only place for Chinese food-- it's the best.
12. អញ្ជើញ ខ្ញុំស្វិតស្វាចដល់ស្រេច ទេ Sarin In that case, I guess I'd like to

កន្លែងនោះម្តង ។

go try it there once.

(At the Kok Meng Restaurant)

13. របៀប ចង់ញ៉ាំ អីខ្លះ ?

Sareth

Well, what do you want to eat?

14. ស្រី ចង់ឲ្យ លី ជ្រើសរើស ម្ហូប ប្រសើរ ឲ្យ យើង ម្តង ។

Sarin

It's up to you Sareth-- you're the one who knows how to choose dishes.

15. អញ្ជើញ ខ្ញុំ ត្រូវ ត្រាស់ ទុក អាហារ ជា អាហារ ជា
របៀប ណា ៖ ត្រី ប្រាំង ទាប្បុរស
ហើយ ដំឡើង ម្ហូប ផ្សេង ។

Sareth

Then I think I'll order fried beef with tomatoes, deep fried fish, roast duck, and sour soup.

16. របៀប ចង់ញ៉ាំ អី ទៀត ទេ ?

Do you want anything else to eat?

17. យី ខ្ញុំ ចាំ ប្រាប់ អ្នក ប្រើ ប្រាស់
ហើយ ។

Sarin

Gee, I'd think that would be plenty.

18. ចុះ បន្តិច ចង់ញ៉ាំ អី ?

Sareth

And for dessert, what would you like?

19. ខ្ញុំ ចូល ចិត្ត ផ្លែ ឈើ ដូច ជា ឆ្នាំង ឬ
ផ្លែ ឈើ ដទៃ ទៀត ។

Sarin

I'd like some fruit, like bananas, mangosteens, or 'lamuts', for example.

20. អញ្ជើញ ចាត់ ទុក ទេ ។

Sareth

Just let me order it for you.

DRILLS

Drill A. Positive Response

MODEL: គ្រូ : អ្នក ញ៉ាំបាយរួចឬ
នៅ ?
សិស្ស: ខ្ញុំ ញ៉ាំរួចហើយ ។

Teacher: Well, have you eaten yet?

Student: Yes, I've eaten already.

1. លោក ថ្ងៃល្ងាច ឬនៅ?
2. លោក ផ្លែ ឬ ចេញ ឬនៅ?
3. លោក ទឹក ឬ ចេញ ឬនៅ?
4. លោក ហាត់ ឬ ចេញ ឬនៅ?
5. លោក ពិសា បាយ ឬ ចេញ ឬនៅ?

បាន ខ្ញុំ ថ្ងៃល្ងាច ហើយ ។
បាន ខ្ញុំ ផ្លែ ឬ ចេញ ហើយ ។
បាន ខ្ញុំ ទឹក ឬ ចេញ ហើយ ។
បាន ខ្ញុំ ហាត់ ឬ ចេញ ហើយ ។
បាន ខ្ញុំ ពិសា បាយ ឬ ចេញ ហើយ ។

Drill B. Negative Response

MODEL: គ្រូ : លោក ពិសា បាយ ឬ
ចេញ ឬនៅ?
សិស្ស: បាន ខ្ញុំ មិន ទាន់
ពិសា បាយ ឬ ទេ ។

Teacher: Well, have you eaten yet?

Student: No, I haven't eaten yet.

1. លោក ថ្ងៃល្ងាច ហើយ ឬនៅ?
2. លោក ផ្លែ ឬ ចេញ ឬនៅ?
3. លោក ទឹក ឬ ចេញ ឬនៅ?
4. លោក សរសេរ ឬ ចេញ ហើយ
ឬនៅ?
5. លោក ពិសា បាយ ឬ ចេញ ហើយ
ឬនៅ?

បាន ខ្ញុំ មិន ទាន់ ថ្ងៃល្ងាច ទេ ។
បាន ខ្ញុំ មិន ទាន់ ផ្លែ ឬ ចេញ ទេ ។
បាន ខ្ញុំ មិន ទាន់ ទឹក ឬ ចេញ ទេ ។
បាន ខ្ញុំ សរសេរ មិន ទាន់ ឬ ចេញ ទេ ។

បាន ខ្ញុំ ពិសា បាយ មិន ទាន់ ឬ ចេញ
ទេ ។

Drill C. Substitution

1. ឯណា គឺ ត្រូវ ញ៉ាំ បាយ នៅ ឯណា
ណា មួយ?

Which restaurant were you planning
to go eat at?

2. ឯងគិតទៅទីក្រុងស៊ីវ៉ាន់នៅហាងណាមួយ?
3. ឯងគិតទៅទីក្រុងស៊ីវ៉ាន់នៅកន្លែងណាមួយ?
4. យើងគិតទៅទីក្រុងស៊ីវ៉ាន់នៅកន្លែងណាមួយ?
5. យើងគិតទៅទីក្រុងស៊ីវ៉ាន់នៅកន្លែងណាមួយ?
6. យើងគិតទៅទីក្រុងស៊ីវ៉ាន់នៅកន្លែងណាមួយ?
7. យើងគិតទៅទីក្រុងស៊ីវ៉ាន់នៅកន្លែងណាមួយ?
8. យើងគិតទៅទីក្រុងស៊ីវ៉ាន់នៅកន្លែងណាមួយ?
9. យើងគិតទៅទីក្រុងស៊ីវ៉ាន់នៅកន្លែងណាមួយ?
10. យើងគិតទៅទីក្រុងស៊ីវ៉ាន់នៅកន្លែងណាមួយ?

Which store were you planning to go shop at?

Which place were you planning to go shop at?

Which place shall we plan to go shop at?

Which place shall we plan to go have the car fixed at?

Which garage shall we plan to go have the car fixed at?

Which garage were you planning have the car fixed at?

Which place were you planning to have the car fixed at?

Which place were you planning to go eat at?

Which restaurant were you planning to go eat at?

Drill D. Response

MODEL: គ្រូ: ប្អូនចិននៅទីនោះ
ស្ទើរតែទេ?
សិស្ស: តាមខ្ញុំ ប្អូនចិន មាន
ទឹក កន្លែងប្រើប្រាស់
ស្ទើរតែទេ ។

1. តើមានទីកន្លែងណាមួយទៀតដែរ?
2. តើមានទីកន្លែងណាមួយទៀតដែរ?
3. តើមានទីកន្លែងណាមួយទៀតដែរ?
4. តើមានទីកន្លែងណាមួយទៀតដែរ?

Teacher: Is the Chinese food there good?

Student: In my opinion, it's the only place for Chinese food-- it's the best.

តាមខ្ញុំ តើមានទីកន្លែងណាមួយទៀតដែរ
កន្លែងប្រើប្រាស់ ទីកន្លែងប្រើប្រាស់
តាមខ្ញុំ តើមានទីកន្លែងណាមួយទៀតដែរ
កន្លែងប្រើប្រាស់ ទីកន្លែងប្រើប្រាស់
តាមខ្ញុំ ប្អូន មានទឹក កន្លែង
ប្រើប្រាស់ ទីកន្លែងប្រើប្រាស់ ។
តាមខ្ញុំ ប្អូន មានទឹក កន្លែង
ប្រើប្រាស់ ទីកន្លែងប្រើប្រាស់ ។
តាមខ្ញុំ ប្អូន មានទឹក កន្លែង
ប្រើប្រាស់ ទីកន្លែងប្រើប្រាស់ ។

5. ស្រីនាងនោះស្អាតទេ ?

ប្រ៊ីដេន ភក់ភក់ជិវង្គត ។
តាមខ្ញុំ ស្រី ហង្សត កន្លង
ប្រ៊ីដេន ស្អាតជិវង្គត ។

Drill E. Response

MODEL: (គ្រូ: ខ្ញុំចូលចិត្តឆាសាច់គោ
នប័រដាច់ (ហៅ ១ ចាន)
សិស្ស: អញ្ជើញខ្ញុំគិតហៅ
ឆាសាច់គោនប័រដាច់
១ ចាន ។

1. ខ្ញុំចូលចិត្តឡាន អានបរិកាស ។
(ទីញ មួយ)
2. ខ្ញុំចូលចិត្តស្បៀងកា បារាំង ។
(ទីញ មួយ)
3. ខ្ញុំចូលចិត្តភាសាបរទេស ។
(ទីញ មួយ)
4. ខ្ញុំចូលចិត្តនាង ។
(ទីញ មួយ)
5. ខ្ញុំចូលចិត្តម្ហូបបារាំង ។
(ទីញ ១ ម្ហូប)

Teacher: I like fried beef with tomatoes.
(order, a dish)

Student: Then I'll order a dish of fried
beef with tomatoes.

អញ្ជើញខ្ញុំគិតទីញ ឡាន
អានបរិកាស មួយ ។
អញ្ជើញខ្ញុំគិតទីញ ស្បៀងកា
បារាំង មួយ ។
អញ្ជើញខ្ញុំគិតទីញ ភាសា
បរទេស មួយ ។
អញ្ជើញខ្ញុំគិតទីញ នាង ១ ។
អញ្ជើញខ្ញុំគិតទីញ ម្ហូបបារាំង
មួយ ម្ហូប ។

Drill F. Response

MODEL: (គ្រូ: ខ្ញុំមិនចូលចិត្តឆាសាច់
គោនប័រដាច់ទេ ។
(ហៅ)
សិស្ស: អញ្ជើញខ្ញុំមិនហៅឆា
សាច់គោនប័រដាច់
ទេ ។

1. ខ្ញុំមិនចូលចិត្តឡាន អានបរិកាស
ទេ ។ (ទីញ)
2. ខ្ញុំមិនចូលចិត្តស្បៀងកា បារាំង

Teacher: I don't like fried beef with
tomatoes. (order)

Student: In that case I won't order fried
beef with tomatoes.

អញ្ជើញខ្ញុំមិនទីញ ឡាន អានបរិ
កាស ទេ ។
អញ្ជើញខ្ញុំមិនទីញ ស្បៀងកា

- ន ។ (នីត្យ)
3. ខ្ញុំ មិន ចូល ចិត្ត ភាសា បរទេស
ន ។ (នៀន)
4. ខ្ញុំ មិន ចូល ចិត្ត បាវ មែន ។
(នីត្យ)
5. ខ្ញុំ មិន ចូល ចិត្ត ប្រប បាវ មែន ។
(នីត្យ)

បាវ មែន ។
អញ្ចី ខ្ញុំ មិន ចូល ចិត្ត ភាសា បរ
ទេស មែន ។
អញ្ចី ខ្ញុំ មិន ចូល ចិត្ត បាវ មែន
ន ។
អញ្ចី ខ្ញុំ មិន ចូល ចិត្ត ប្រប បាវ មែន
ន ។

Drill G. Response

MODEL: គ្រូ: ប្រប ឬ មិន គ្រាន់ មែន?
សិស្ស: ខ្ញុំ ច្បាស់ មែន បរិបូរ
ហើយ ។

1. លុយ ប្រាំ រយ ដុល្លារ គ្រាន់ មែន?
2. សាច់ ប្រាំ គីឡូ គ្រាន់ មែន?
3. ក្រដាស ប័ណ្ណ គ្រាន់ មែន?
4. ឡាន ពីរ គ្រាន់ មែន?
5. ទឹក ១ ដប់ គ្រាន់ មែន?

Teacher: Are four kinds of food enough?

Student: I say four kinds of food are plenty.

ខ្ញុំ ច្បាស់ មែន ៤០០ ដុល្លារ បរិបូរ ហើយ ។
ខ្ញុំ ច្បាស់ មែន ៤ គីឡូ បរិបូរ ហើយ ។
ខ្ញុំ ច្បាស់ មែន ៤ ក្រដាស បរិបូរ ហើយ ។
ខ្ញុំ ច្បាស់ មែន ៤ ឡាន បរិបូរ ហើយ ។
ខ្ញុំ ច្បាស់ មែន ៤ ទឹក បរិបូរ ហើយ ។

Drill H. Response

MODEL: គ្រូ: ខ្ញុំ គិត ហៅ ប្រប ៤ មុខ ។

សិស្ស: ប្រប ៤ មុខ គ្រាន់
ហើយ ។

1. ខ្ញុំ គិត យក លុយ ៤០០ ដុល្លារ ។
2. ខ្ញុំ គិត ទិញ សាច់ ប្រាំ គីឡូ ។
3. ខ្ញុំ គិត យក ក្រដាស ប័ណ្ណ ។
4. ខ្ញុំ គិត ទិញ ឡាន ពីរ ។
5. ខ្ញុំ គិត យក ទឹក មួយ ដប់ ។

Teacher: I'll order four kinds of food.

Student: Four kinds of food are enough.

លុយ ៤០០ ដុល្លារ គ្រាន់ ហើយ ។
សាច់ ប្រាំ គីឡូ គ្រាន់ ហើយ ។
ក្រដាស ប័ណ្ណ គ្រាន់ ហើយ ។
ឡាន ពីរ គ្រាន់ ហើយ ។
ទឹក មួយ ដប់ គ្រាន់ ហើយ ។

Drill I. Response

- MODEL: (គ្រូ: លោកចង់ញ៉ាំម្ហូបអីខ្លះ? (រើស)
សិស្ស: ល្អឆ្ងល់ណាស់លោក
នែ លោកប្រសប់
រើសម្ហូបស្រាប់។
1. លោកចង់បានអ្វីខ្លះ?
(ឆ្កែ)
  2. លោកចង់ឆ្កែអីខ្លះ?
(ឆ្កែ តា)
  3. លោកចង់ឆ្កែលក់អីខ្លះ?
(រើស)
  4. លោកចង់ឆ្កែតាស្រាប់អីខ្លះ?
(រើស)
  5. លោកចង់ឆ្កែតា បង្កើតអីខ្លះ?
(រើស)

Teacher: What food would you like to eat?
(choose)

Student: It's up to you. You're the one
who knows how to choose dishes.

ល្អឆ្ងល់ណាស់លោកនែ
លោកប្រសប់ឆ្កែតា
ស្រាប់។
ល្អឆ្ងល់ណាស់លោកនែ លោក
ប្រសប់ឆ្កែតា ស្រាប់។
ល្អឆ្ងល់ណាស់លោកនែ លោក
ប្រសប់រើសឆ្កែស្រាប់។
ល្អឆ្ងល់ណាស់លោកនែ លោក
ប្រសប់រើស តា ស្រាប់។
ល្អឆ្ងល់ណាស់លោកនែ លោក
ប្រសប់រើស បង្កើតស្រាប់។

Drill J. Correlation. (Add the proper classifier)

- MODEL: (គ្រូ: គាត់ឃើញគ្រូ
បង្កើតខ្លះ។ (៣)
សិស្ស: គាត់ឃើញគ្រូ
បង្កើត៣នាក់។
1. គាត់ឃើញគ្រូនិងសិស្ស១១នាក់។
  2. គាត់ឃើញលោកស្រី១២នាក់។
  3. គាត់ឃើញលុយរៀល១០០០។
  4. គាត់ឃើញលុយអាមេរិក១០០ដុល្លារ។
  5. គាត់ឃើញក្រដាស១២។
  6. គាត់ឃើញសាច់ក្រអូង១២គីឡូ។
  7. គាត់ឃើញអ្នក១៧។

Teacher: I saw some teachers there. (three)

Student: I saw three teachers there.

គាត់ឃើញគ្រូនិងសិស្ស១១នាក់។
គាត់ឃើញលោកស្រី១២នាក់។
គាត់ឃើញលុយរៀល១០០០រៀល។
គាត់ឃើញលុយអាមេរិក១០០ដុល្លារ។
គាត់ឃើញក្រដាស១២សន្លឹក។
គាត់ឃើញសាច់ក្រអូង១២គីឡូ។
គាត់ឃើញអ្នក១៧។

UNIT 48

BASIC DIALOGUE

1. ចង់ទៅមើលភាពយន្តទេ?
មានរឿងមួយល្អមើល គួរសិន។ Sareth
Do you want to go see a movie with me?
There's a rather interesting one on.
3. គេលេងនៅឯណា? Sarin
Where's it playing?
4. គេលេងនៅអាស៊ីណូលុច។ Sareth
It's playing at the Ciné Lux.
5. រឿងនោះជាភាសាបារាំងឬអង់គ្លេស?
ឬអ្វី? Sarin
Is it a French film, or an American film?
6. និយាយអ្វី? Sareth
It's a Swedish film.
7. ប្អូនទំនេរមើលហើយ គេថា ល្អណាស់។
ម្ចាស់ប្អូនទំនេរមើលហើយ គេថា ល្អណាស់។ Sareth
My younger brother just saw it-- he says it's very good.
8. អញ្ចី! គិតទៅមើលទៅ។ Sarin
In that case I guess I'd like to see it too.
9. ទៅមើលនៅណា ឆ្ងាយទេ?
ទៅមើលនៅណា ឆ្ងាយទេ? Sareth
Is the Ciné Lux Theater far?
10. មិនឆ្ងាយទេ នៅជិតណាស់ បើយើងទៅពីទីនេះទៅ។ Sareth
No, it's not far. Especially if we go from here.
11. យើងទៅតាមណា? Sarin
Which way do we go?
12. ពីទីនេះទៅបើកត្រង់តាម អានីស្តូល ត្រង់ស៊ីហានូក... Sareth
Well, from here, you drive straight along Preah-Sihanouk Avenue...
13. ដល់វិមានឯករាជ្យ បត់ឆ្វេងត្រង់ តាមប្រវត្តិវិទ្យា នរោត្តម ២។ Sareth
When you get to the Independence Monument, turn left straight along Norodom Boulevard.

14. អញ្ជើញគិតពេលវេលាអញ្ជើញប៉ុន្មាន? Sarin
So what time were you planning to go?
15. គិតចង់ទៅទីប្រជុំបន្តិច ព្រោះ ឆ្នើមទិញសំបុត្រ។ Sareth
Me? I'd like to go a little early (before dark), because it's easier to buy tickets.
16. កុំភាន់រកចាប់រលង់អញ្ជើញប៉ុន្មាន? Sarin
What time does the movie start?
17. ទៅប្រាំមួយកន្លះ។ Sareth
At 6:30.
18. អញ្ជើញទៅអញ្ជើញប្រាំកន្លះបានទេ? Sarin
Then could we go at 5:30?
19. បានទេ ប៉ុន្តែតាមទូរទស្សន៍ទៅអញ្ជើញទីប៉ុន្មាន? Sareth
Sure we could. But as far as I'm concerned, I'd like to go at 5:00.
20. អញ្ជើញទៅអញ្ជើញទីប៉ុន្មាន? Sarin
Let's go at 5:00 then.
21. ចុះសំបុត្រ... Sareth
What about the tickets,....
22. ចង់បានលាស ឬក្នុងក្រុងលាស? Sareth
Do you want to get loges, or first-class tickets?
23. អូ ក្នុងក្រុងលាសបានហើយ។ Sarin
Oh, first class is fine.
24. តើលាសទិញទូរទស្សន៍បានឬទេ? Sareth
Could you buy one for me too?
25. បានទេ។ Sareth
Sure.

DRILLS

Drill A. Response

- MODEL: គ្រូ: តើលេងនៅឯណា?
(នៅលើស៊ីណេម៉ា)
សិស្ស: បាទ តើលេងនៅលើ
ស៊ីណេម៉ា ។
1. តើប្តីបុរសនៅឯណា?
(មុខ វិវារ)
  2. តើការងារនៅឯណា?
(ក្រសួងឧបករណ៍)
  3. តើរូបនៅឯណា?
(ស្រុកអារម្ភិក)
  4. តើកាត់ទាញនៅឯណា?
(រទា វិវារ)
  5. តើកញ្ចប់នៅឯណា?
(ជួររាជធានី)

Teacher: Where is it playing?
(at the Ciné Lux)

Student: It's playing at the Ciné
Lux Theater.

បាទ តើប្តីបុរសនៅមុខវិវារ។

បាទ តើការងារនៅក្រសួងឧបករណ៍
។

តើរូបនៅស្រុកអារម្ភិក ។

បាទ តើកាត់ទាញនៅរទាវិវារ។

បាទ តើកញ្ចប់នៅជួររាជធានី។

Drill B. Substitution

1. ប្អូនខ្ញុំក៏បង្ហាញថាវាហើយ
តើវាខ្លាំងណាស់ ។
2. ប្អូនខ្ញុំក៏បង្ហាញថាវាហើយ តើ
វាវែងណាស់ ។
3. ប្អូនខ្ញុំក៏បង្ហាញថាវាហើយ តើ
វាវែងណាស់ ។
4. ប្អូនខ្ញុំក៏បង្ហាញថាវាហើយ តើ
វាពិបាកណាស់ ។
5. ប្អូនខ្ញុំក៏បង្ហាញថាវាហើយ
តើវាពិបាកណាស់ ។
6. ប្អូនខ្ញុំក៏បង្ហាញថាវាហើយ
តើវាខ្លាំងណាស់ ។

My younger brother just saw it.
He says it's very interesting.

My younger brother just saw it.
He says it's very long.

My younger brother just finished it.
He says it's very long.

My younger brother just finished it.
He says it's very difficult.

My younger brother just saw it.
He says it's very difficult.

My younger brother just saw it.
He says it's very interesting.

Drill C. Substitution

1.	គេចាប់លេងហ្វឹកឃ្លាន?	What time do they start playing?
2.	គេចាប់ផ្តើមហ្វឹកឃ្លាន?	What time do they start <u>doing</u> it?
3.	យើងចាប់ផ្តើមហ្វឹកឃ្លាន?	What time do <u>we</u> start doing it?
4.	យើងចាប់ផ្តើមហ្វឹកឃ្លាន ។	We start doing it at <u>four</u> o'clock.
5.	យើងចាប់លេងហ្វឹកឃ្លាន ។	We start <u>playing</u> at four o'clock.
6.	គេចាប់លេងហ្វឹកឃ្លាន ។	<u>They</u> start playing at four o'clock.
7.	គេចាប់លេងហ្វឹកឃ្លាន ។	<u>What time</u> do they start playing?

Drill D. Response

MODEL: គ្រូ: តើយើងទៅបានទេ?
(៤)

សិស្ស: បាទ មានអី ប៉ុន្តែ
តាមខ្ញុំ យើងទៅបាន ។

- តើយើងទៅបានទេ?
(ទី៤ លុក)
- តើយើងទៅបានទេ?
(ទី៤ មក)
- តើយើងទៅបានទេ?
(យើង (កាល))
- តើយើងទៅបានទេ?
(យើង (កាល))
- តើយើងទៅបានទេ?
(ទី៤ មក)

Teacher: Can we go at five o'clock? (four)

Student: Sure we can. But as for me,
I'd rather go at four.

បាទ មានអី ប៉ុន្តែ តាមខ្ញុំ យើងទៅ
បាន ។
បាទ មានអី ប៉ុន្តែ តាមខ្ញុំ យើងទៅ
បាន ។
បាទ មានអី ប៉ុន្តែ តាមខ្ញុំ យើងទៅ
បាន ។
បាទ មានអី ប៉ុន្តែ តាមខ្ញុំ យើងទៅ
បាន ។

Drill E. Response

MODEL: គ្រូ: គេចាប់លេងហ្វឹកឃ្លានហើយ?
(ពីរ ម៉ោង)
សិស្ស: បាទ គេចាប់លេងហ្វឹកឃ្លាន
ពីរ ម៉ោង មុន ។

Teacher: How long have they been
playing? (two hours)

Student: Oh, they just started playing
two hours ago.

1. គេចាប់រលងប៉ុន្មានថ្ងៃហើយ?
(ថ្ងៃនេះ)
2. គេចាប់រងនឹងខែអី?
(ខែនេះ)
3. គេចាប់សង់ផ្លូវណា?
(ផ្លូវនេះ)
4. គេចាប់រលងប៉ុន្មានម៉ោងហើយ?
(ម៉ោង)

- បាន គេនឹងបន្តដំឡើងថ្មីនេះ
នេះ ។
- បាន គេនឹងបន្តដំឡើងថ្មីនេះ
នេះ ។
- បាន គេនឹងបន្តដំឡើងថ្មីនេះ
នេះ ។
- បាន គេនឹងបន្តដំឡើងថ្មីនេះ
នេះ ។

Drill F. Response

MODEL: គ្រូ: គេចាប់រលងពីឡើយ?
(ម៉ោងនេះ)
សិស្ស: នេះ មួយម៉ោងនេះ
បានគេចាប់រលង។

Teacher: Are they going to start playing
right now? (another hour)

Student: No, it'll be another hour before
they start playing.

1. គេចាប់រលងពីឡើយ?
(ម៉ោងនេះ)
2. គេចាប់រលងពីឡើយ?
(ម៉ោងនេះ)
3. គេចាប់សង់ផ្លូវហើយ?
(ផ្លូវនេះ)
4. គេចាប់រលងត្រឹមហើយ?
(ល្ងាចហើយ)
5. គេចាប់បន្តផ្លូវហើយ?
(ផ្លូវនេះ)

- នេះ ម៉ោងនេះបានគេចាប់
នេះ ។
- នេះ ម៉ោងនេះបានគេចាប់រលង។
- នេះ មួយម៉ោងបានគេចាប់រលង។
- នេះ ល្ងាចហើយបានគេចាប់រលង។
- នេះ ផ្លូវនេះបានគេចាប់
បន្តផ្លូវ ។

Drill G. Response

MODEL: គ្រូ: តាមខ្ញុំចង់ទៅម៉ោង
ប្រាំ ។
សិស្ស: អញ្ចីចង់ទៅម៉ោងប្រាំ
ក៏បាន ។
តាមខ្ញុំចង់ទៅថ្ងៃស្អែក។

Teacher: Me, I'd like to go at five o'clock.

Student: Well, let's go at five, then.

អញ្ចីចង់ទៅថ្ងៃស្អែកក៏បាន ។

2. តាមន្ទ័រ ចង់ទៅទីបក្សា ។
3. តាមន្ទ័រ ចង់ទៅផ្លូវក្រាល ។
4. តាមន្ទ័រ ចង់ទៅទាន់វិស្វកម្ម ។
5. តាមន្ទ័រ ចង់ទៅវិស្វក ។

- អញ្ជើញទៅទីបក្សា ភ័យ ។
 អញ្ជើញទៅផ្លូវក្រាល ភ័យ ។
 អញ្ជើញទៅទាន់វិស្វកម្ម ភ័យ ។
 អញ្ជើញទៅវិស្វក ភ័យ ។

Drill H. Transformation

MODEL: (គ្រូ : តាមន្ទ័រ ចង់ទៅទីបក្សា
 ឬ ។ (ទីបក្សា)
 សិស្ស: ចាំទៅទីបក្សា ពេលវេលា
 ទី ។

Teacher: Me, I'd like to go at four o'clock.
 (five o'clock)

Student: Waiting till five would be too late.

1. តាមន្ទ័រ ចង់ទៅទីបក្សា (ទីបក្សា)
2. តាមន្ទ័រ ចង់ទៅទីបក្សា (ទីបក្សា)
3. តាមន្ទ័រ ចង់ទៅផ្លូវក្រាល ។ (ផ្លូវក្រាល)
4. តាមន្ទ័រ ចង់ទៅទាន់វិស្វកម្ម ។ (ទាន់វិស្វកម្ម)
5. តាមន្ទ័រ ចង់ទៅវិស្វក ។ (វិស្វក)

ចាំទៅទីបក្សា ពេលវេលា ។

ចាំទៅទីបក្សា ពេលវេលា ។

ចាំទៅផ្លូវក្រាល ពេលវេលា ។

ចាំទៅទាន់វិស្វកម្ម ពេលវេលា ។

ចាំទៅវិស្វក ពេលវេលា ។

Drill I. Expansion

1. តើមានធានា?
2. តើមានធានា?
3. សុំលោក ទិញឲ្យខ្ញុំ ធានា?
4. សុំលោក ទិញសៀវភៅឲ្យខ្ញុំ ធានា?
5. សុំលោក ទិញសៀវភៅ ឬ ក្រដាស
 ឧប្បត្តិធានា?
6. សុំលោក ទិញសៀវភៅ ឬ ក្រដាស
 ១ ឬ ២ ធានា?

Can you buy them?

Can you buy them for me?

Could you please buy them for me?

Could you please buy tickets for me?

Could you please buy first-class
 tickets for me?

Could you please buy two first-class
 tickets for me?

Drill J. Reduction

1. សុំលោកវិញស៊ីបុត្រីក្នុងក្រុមផ្ទះទី១
ឲ្យខ្ញុំក៏បានទេ?

Could you please buy two first-
class tickets for me?

2. សុំលោកវិញស៊ីបុត្រីឲ្យខ្ញុំក៏
បានទេ?

Could you please buy two tickets
for me?

3. វិញស៊ីបុត្រីឲ្យខ្ញុំក៏បានទេ?

Can you buy two tickets for me?

4. វិញឲ្យខ្ញុំក៏បានទេ?

Can you buy two for me?

5. វិញក៏បានទេ?

Can you buy two?

6. វិញបានទេ?

Can you buy them?

UNIT 49

BASIC DIALOGUE

1. នេះរោងកុនស៊ីណេលុច...
ចាំណាំបានទេ? Sareth
Here's the Ciné Lux Theater...
do you remember it?
2. ប្លែងបាន លាប់បកថ្ងៃកុន
នៅកន្លែងហ្នឹងពីរបីដងហើយ ។ Sarin
Sure I do. I've been here two
or three times to see movies,
as a matter of fact.
3. អញ្ជើញចាំមួយភ្លែត ឱ្យទៅ
ទិញសំបុត្រ ។ Sareth
Then stay here and wait for me a
minute. I'll go buy the tickets.
4. ទៅ ចុះ ។ Sarin
Go ahead.
- (Later on)
5. ទិញសំបុត្របានហើយ ។ ចង់
ចូលទិញទេ? Sareth
I've bought the tickets. You want to
go in now?
6. កុំអាលស្ទី ។ ក្នុងរោងកុនក្ដៅ
ណាស់ ។ Sarin
Don't hurry! It's hot in
the theater.
7. អញ្ជើញ ចាំរហូតដល់ម៉ោង ៦:១៥
និយាយសំបុត្រយើងចូល ។ Sareth
Then let's wait until 6:15 before
we go in.
8. អញ្ជើញ គឺបាន ។ Sarin
Yes, that would be good.
9. បើ គិតទៅ ទៅញ៉ាំស៊ីបន្តិច
បន្តួចសិន ឬ ទៅស៊ីសាច់ ។ Sareth
Shall we go get something
to eat, until it's time?
10. មានផ្ទះលក់គុយរៀននៅជិតរោងទេ? Sarin
Is there a noodle shop nearby?

11. **ឆ្ង់មិនមាន ។** Sareth Sure there is.
12. **សាក្សីដំណើរការកុំឲ្យយើងទៅប្រមូល
បានឬក៏សិនប្ប?** Sarin Then shall we go eat a bowl of
noodles (each) first?
13. **ទៅក៏ទៅ ។** Sareth Let's go.
- (Later on)
14. **ពេលវេលាដំណើរការ ។ រហ័សឬទេ?** Sareth It's time. You ready?
15. **រហ័ស ។** Sarin Yes, I'm ready.
- (After the movie)
16. **រឿង ឆ្ងល់ចិត្តរឿងដ៏ល្អដែរ ?** Sareth Well, did you like the movie?
17. **ឆ្ងល់ចិត្ត ។ រឿងដ៏ល្អ
ក៏ដូចជាដ៏អាក្រក់ស្រេច ។** Sarin I certainly did. That movie
was both comic and sad.
18. **តើ ឆ្ងល់ ឬទេ?** Sareth And (what did you think of) the
leading actor?
19. **ស្រស់ស្អាត រហ័សស្រស់
ល្អដូចគ្នា ។** Sarin He was handsome, and a good
actor too.

DRILLS

Drill A. Substitution

1. នេះរោងភ្នំស៊ីណេឡុច។ លោក
ចំណាំបានទេ?
Here's the Ciné Lux Theater. Do you
remember it?
2. នេះរោងភ្នំស៊ីណេឡុច។ លោក
នឹកឃើញទេ?
Here's the Ciné Theater. Do you
recognize it?
3. នេះបង្អង់។ លោកនឹកឃើញ
ទេ?
Here's my older brother. Do you
recognize him?
4. នេះបង្អង់លោកនិយមនិយមទេ?
Here's my older brother. Have you
ever met him?
5. នេះបង្អង់ លោកចំណាំបាន
ទេ?
Here's my older brother. Do you
remember him?
6. នេះវិវារ។ លោកចំណាំបានទេ?
Here's the palace. Do you remember
it?
7. នេះរោងភ្នំស៊ីណេឡុច លោក
ចំណាំបានទេ?
Here's the Ciné Lux Theater. Do
you remember it?

Drill B. Response

MODEL: (គូ: នេះអាស៊ីណេឡុច
លោកចំណាំបានទេ?
(ទើលកុន)
សិស្ស: បាទ ប្រាកដណាស់ ខ្ញុំធ្លាប់
ទើលកុននៅកន្លែងនេះ
តើប្រសិនបើទេ ។

Teacher: Here's the Ciné Lux. Do you
remember it? (see movies)

Student: Sure! I've been here to see
movies several times, as a
matter of fact.

1. នេះ រ៉ះស្ទូរ៉ូ វ៉ិចសាន លោក
ចំណាំបានទេ? (ញាញុយ)
2. នេះអាស៊ី លោកចំណាំបាន
ទេ? (កាត់ទាហាន)
3. នេះវាលកុប៉ាល់ហ្នឹង លោក
ចំណាំបានទេ?
(ទង្គុលក្នុងហ្នឹង)

បាទ ប្រាកដណាស់ ខ្ញុំធ្លាប់មកញាញុយ
នៅកន្លែងនេះ តើប្រសិនបើទេ ។
បាទ ប្រាកដណាស់ ខ្ញុំធ្លាប់មកកាត់ទា
ហាននៅកន្លែងនេះ តើប្រសិនបើទេ ។
បាទ ប្រាកដណាស់ ខ្ញុំធ្លាប់មកទង្គុលក្នុង
ហ្នឹងនៅកន្លែងនេះ តើប្រសិន
បើទេ ។

4. នេះជិតត្រូវបាន លោកចំណាំ
បានទេ? (ឲ្យគាត់ទាយ)
5. នេះប៊ិយរោ លោកត្រូវបាន
លោកចំណាំបានទេ? (ឲ្យគាត់ពាក់ភ្នំ)

បាន៥៥នាទីបានរង់ចាំបកឲ្យគាត់
ទាយនៅកន្លែងនេះពីរបីនាទីទៀត។

បាន៥៥នាទីបានរង់ចាំបកឲ្យគាត់ពាក់
ភ្នំនៅកន្លែងនេះពីរបីនាទីទៀត។

Drill C. Substitution

1. កុំអាលដី ក្នុងរោងកុនភូ
ណាស់។
2. កុំអាលដី ក្នុងរោងកុនភូ
ណាស់។
3. កុំអាលដី ក្នុងរោងស្នាក់
ណាស់។
4. កុំប្រញាប់ដី ក្នុងរោងស្នាក់
ភូណាស់។
5. កុំប្រញាប់ដី ក្នុងរោងស្នាក់
ភូណាស់។
6. កុំប្រញាប់ដី ក្នុងបន្ទប់រៀន
ភូណាស់។
7. កុំអាលដី ក្នុងបន្ទប់រៀន
ភូណាស់។
8. កុំអាលដី ក្នុងរោងកុន
ភូណាស់។

Don't hurry! It's hot in the movie
theater.

Don't hurry! It's dirty in the movie
theater.

Don't hurry! It's dirty in the
restaurant.

No hurry! It's dirty in the
restaurant.

No hurry! It's hot in the
restaurant.

No hurry! It's hot in the
classroom.

Don't hurry! It's hot in the
classroom.

Don't hurry! It's hot in the movie
theater.

Drill D. Substitution

1. អញ្ជើញចាំរហូតដល់មួយម៉ោង
និយាយសម្រាប់យើងទូទៅ។
2. អញ្ជើញចាំរហូតដល់មួយម៉ោង
និយាយសម្រាប់យើងទូទៅ។
3. អញ្ជើញចាំរហូតដល់មួយម៉ោង
និយាយសម្រាប់យើងទូទៅ។

Then let's wait until six-fifteen
to go in.

Then let's wait until seven-thirty
to go in.

Then let's wait until seven-thirty
to start.

4. អញ្ជើញញ៉ាំបន្តិចបន្តួចសិន
សិនបើយើងចាប់ផ្តើម ។
5. អញ្ជើញញ៉ាំបន្តិចបន្តួចសិន
ទំហំសិនបើយើង ។
6. អញ្ជើញរកអ្វីមកញ៉ាំបន្តិច
បន្តួចសិន ទំហំសិនបើយើង ។
7. អញ្ជើញរកអ្វីមកញ៉ាំបន្តិច
បន្តួចសិន សិនបើយើងចូល ។
8. អញ្ជើញរង់ចាំរហូតដល់
ម៉ោងបួន ។
9. អញ្ជើញរង់ចាំរហូតដល់ម៉ោង
បួន ។

Then let's eat a little something
first, before we start.

Then let's eat a little something
first, until it's time.

Then let's look for something to eat,
until it's time.

Then let's look for something to eat,
before we go in.

Then let's wait until eight o'clock
to go inside.

Then let's wait until six-fifteen
to go in.

Drill E. Equivalence

MODEL: គ្រូ: កុំទៅមុនម៉ោង
ប្រាំបួន ប្រាំបី ។
សិស្ស: រង់ចាំរហូតដល់ម៉ោង
ប្រាំបួន ប្រាំបី ។

Teacher: Don't go in before six-fifteen.

Student: Wait until six-fifteen, then go in.

1. កុំទៅមុនម៉ោង
ប្រាំបួន ។
2. កុំទៅមុនម៉ោងបួន មុនម៉ោងបួន ។
3. កុំទៅមុនម៉ោងបួន មុនម៉ោង
ប្រាំបួន ។
4. កុំទៅមុនម៉ោងបួន មុនម៉ោង
ប្រាំបួន ។
5. កុំទៅមុនម៉ោងបួន មុនម៉ោង
ប្រាំបួន ។
6. កុំទៅមុនម៉ោងបួន មុនម៉ោង
ប្រាំបួន ។

រង់ចាំរហូតដល់ម៉ោងប្រាំបួន ប្រាំបី ។
រង់ចាំរហូតដល់ម៉ោងបួន ប្រាំបី ។
រង់ចាំរហូតដល់ម៉ោងបួន ប្រាំបី ។
រង់ចាំរហូតដល់ម៉ោងបួន ប្រាំបី ។
រង់ចាំរហូតដល់ម៉ោងបួន ប្រាំបី ។
រង់ចាំរហូតដល់ម៉ោងបួន ប្រាំបី ។

Drill F. Equivalence

- MODEL: គ្រូ: ចាំរង់ចាំប្រាំមួយប្រាំនិល្លប់
សិបគូល។
សិស្ស: កុំអាលចូលមុនរង់ចាំ
ប្រាំមួយប្រាំនិល្លប់។
1. ចាំរង់ចាំប្រាំពីរកន្លះសិបញ្ចាំ
បាយ។
  2. ចាំរង់ចាំប្រាំបីសិបគូលរៀន។
  3. ចាំរង់ចាំប្រាំនិលសិបសិប
និលប្រាំ។
  4. ចាំរង់ចាំនិបកន្លះសិបគូល
និល។
  5. ចាំរង់ចាំប្រាំបួនប្រាំនិល្លប់
សិបនិល្លប់។
  6. ចាំរង់ចាំ១១សិបញ្ចាំការប្បា។

Teacher: Wait until six-fifteen, then go in.

Student: Don't go in before six-fifteen.

កុំអាលញ្ចាំបាយមុនរង់ចាំប្រាំពីរ
កន្លះ។
កុំអាលចូលរៀនមុនរង់ចាំ
កុំអាលនិលប្រាំមុនរង់ចាំ
និលសិប។
កុំអាលចូលនិលមុនរង់ចាំ
កន្លះ។
កុំអាលនិល្លប់ប្រាំបួន
ប្រាំនិល្លប់។
កុំអាលញ្ចាំការប្បាមុនរង់ចាំ
១១។

Drill G. Substitution

1. អញ្ជើញទៅញ្ចាំគុយរៀន ១ បាយ
ម្នាក់សិនឬ?
2. អញ្ជើញទៅញ្ចាំអាសាច់នគររង់
ចាំ ១ បាយម្នាក់សិនឬ?
3. អញ្ជើញទៅញ្ជីនគររង់ អាសាច់
នគររង់ចាំ ១ បាយម្នាក់សិនឬ?
4. អញ្ជើញទៅញ្ជីនគររង់ (ត្រី
ប្រាំ) ១ បាយម្នាក់សិនឬ?
5. អញ្ជើញទៅញ្ជីនគររង់ ស្រូវ
ប្រាំ ១ បាយម្នាក់សិនឬ?
6. អញ្ជើញទៅញ្ជីនគររង់ ប្រូប១មុខ
ម្នាក់សិនឬ?
7. អញ្ជើញទៅញ្ជីនគររង់ គុយរៀន
១ បាយម្នាក់សិនឬ?
8. អញ្ជើញទៅញ្ជីនគររង់

Then let's go eat a bowl of noodles
(each) first, OK?

Then let's go eat a dish of beef-
and-tomato (each) first, OK?

Then let's order a dish of beef-
and-tomato (each) first, OK?

Then let's order a dish of
fried fish (each) first, OK?

Then let's order a bowl of
sour soup (each) first, OK?

Then let's order one kind of
food (each) first, OK?

Then let's order a bowl of
noodles (each) first, OK?

Then let's go eat a bowl of noodles

១ តាមម្នាក់ៗ?

(each) first, OK?

Drill H. Response

MODEL:

គ្រូ: រមែងលោកចូលចិត្ត
រឿងប្រដាប់ (កំប្លែង,
កំសត់) ។

សិស្ស: បាទ ខ្ញុំច្រើនចូលចិត្ត
រឿងប្រដាប់ កំប្លែង
រហូតដល់កំសត់ផង ។

1.

រមែងលោកចូលចិត្ត ឡានប្រដាប់
ដែរ? (ស្រួល, រហ័ស) ។

2.

រមែងលោកចូលចិត្ត គុយរៀង
ប្រដាប់ (ខ្លាញ់, ប៉ិន) ។

3.

រមែងលោកចូលចិត្ត ត្បូងក
ប្រដាប់ដែរ? (ស្រស់, ប្រសប់រលង)

4.

រមែងលោកចូលចិត្ត ដូងប្រដាប់
ដែរ? (ល្អ, ស្អាត) ។

5.

រមែងលោកចូលចិត្ត អាវ
សាមីប្រដាប់ដែរ? (រចនា ល្អ) ។

Teacher: Well, did you like the movie?
(comic, sad)

Student: I certainly did. It was both
comic and sad.

បាទ ខ្ញុំច្រើនចូលចិត្ត ឡានប្រដាប់
ស្រួលរហ័សរលង ផង ។
បាទ ខ្ញុំច្រើនចូលចិត្ត គុយរៀងប្រដាប់
ខ្លាញ់ រហូតដល់ប៉ិន ផង ។
បាទ ខ្ញុំច្រើនចូលចិត្ត ត្បូងកស្រស់
រហូតដល់ប្រសប់រលង ផង ។
បាទ ខ្ញុំច្រើនចូលចិត្ត ដូងប្រដាប់
ល្អ ស្អាត ផង ។
បាទ ខ្ញុំច្រើនចូលចិត្ត អាវសាមី
ប្រដាប់រចនា ល្អ ផង ។

Drill I. Transformation

MODEL:

គ្រូ: រឿងប្រដាប់កំប្លែង រហូតដល់
កំសត់ផង ។

សិស្ស: ខ្ញុំចាំវា កំប្លែងរហូតដល់
កំសត់ណាស់ ។

1.

ឡាន ឆ្លើយស្រួលរហ័សរលង
ផង ។

2.

គុយរៀងប្រដាប់ខ្លាញ់រហូតដល់
ប៉ិន ផង ។

3.

ត្បូងកស្រស់រហូតដល់ប្រសប់រលង
ផង ។

Teacher: The movie was comic, and at the
same time sad.

Student: I mean it was very comic, and
also very sad.

ខ្ញុំចាំវា ស្រួលរហ័សរលង
ណាស់ ។
ខ្ញុំចាំវា ខ្លាញ់រហូតដល់ប៉ិន
ណាស់ ។
ខ្ញុំចាំវា ស្រស់រហូតដល់ប្រសប់រលង
ណាស់ ។

4. ឆ្លុះបញ្ចាំងពីរឿងល្អបំផុត
5. នាវិកា ២ ប្រើប្រាស់ទូរស័ព្ទ ហើយ
ល្អ ផងដែរ ។

ទូរស័ព្ទ ហើយ ឆ្លុះបញ្ចាំង ណាស់ ។
ទូរស័ព្ទ ហើយ ឆ្លុះបញ្ចាំង ណាស់ ។

Drill J. Transformation

MODEL: គ្រូ: ខ្ញុំ ឮ ថា លោក ចូល ចិត្ត រឿង
ប្រើប្រាស់ ខ្ញុំ សប្បាយ ណាស់ ។
សិស្ស: ខ្ញុំ សប្បាយ ណាស់ ។ ដឹង យ
ឮ ថា លោក ចូល ចិត្ត
រឿង ណាស់ ។

Teacher: I heard that you liked the movie.
I was very glad.

Student: I was very glad to hear that you
liked the movie.

1. ខ្ញុំ ឮ ថា លោក គិត អន្តរាយ
មក ខ្ញុំ សប្បាយ ណាស់ ។
2. លោក ទំនាស់ ខ្ញុំ មក មើល រឿង
ណាស់ ខ្ញុំ ស៊ី អន្តរាយ ច្រើន ណាស់ ។
3. លោក មក ទទួល ខ្ញុំ តាម ផ្ទះ
កុំ បាត់ ហ្នឹង ខ្ញុំ ស៊ី អន្តរាយ ច្រើន
ណាស់ ។
4. លោក ទាន មក លេង យូរ
ហើយ ខ្ញុំ ស្ងួត ណាស់ ។
5. លោក មិន បាន មក លេង
ខ្ញុំ ស្ងួត ណាស់ ។

ខ្ញុំ សប្បាយ ណាស់ ដឹង យ ឮ ថា
លោក គិត អន្តរាយ មក ។
ខ្ញុំ ស៊ី អន្តរាយ ច្រើន ណាស់ ដឹង យ
លោក ទំនាស់ ខ្ញុំ មក មើល រឿង ណាស់ ។
ខ្ញុំ ស៊ី អន្តរាយ ច្រើន ណាស់ ដឹង យ
លោក មក ទទួល ខ្ញុំ តាម ផ្ទះ
កុំ បាត់ ហ្នឹង ។
ខ្ញុំ ស្ងួត ណាស់ ដឹង យ លោក
ទាន មក លេង យូរ ហើយ ។
ខ្ញុំ ស្ងួត ណាស់ ដឹង យ លោក
មិន បាន មក លេង ។

UNIT 50

NARRATION

1. រាល់ថ្ងៃអាទិត្យ ខ្ញុំបើកយន្តដំបូកម៉ាក្សុងទៅលេងកន្លែង ជាមួយគ្នា ។
2. ដូចកាលយើងទៅក្នុងពិភពលោក។
3. ដូចកាលយើងទៅក្នុងពិភពលោក ឬទៅក្នុងពិភពលោក។
4. បើយើងមិនទៅណាទេ យើងទៅក្នុងពិភពលោកក្នុងក្រុង។

1. Every weekend my friends and I always go out somewhere together for fun.
2. Sometimes we all go swimming together.
3. Other times we all go hunting or fishing.
4. If we don't go anywhere (out of town), we all go out together in town.

5. ដូចជាធម្មតា ថ្ងៃអាទិត្យ ឬថ្ងៃអាទិត្យ យើងមិនញ៉ាំបាយនៅផ្ទះទេ ។
6. យើងទៅក្នុងពិភពលោក ឬទៅក្នុងពិភពលោក ឬទៅក្នុងពិភពលោក ។
7. ដូចកាលយើងទៅក្នុងពិភពលោក ឬទៅក្នុងពិភពលោក ឬទៅក្នុងពិភពលោក ។
8. ខ្ញុំ ខ្ញុំចូលចិត្តញ៉ាំបាយប្រភេទសាច់ ឬទៅក្នុងពិភពលោក ឬទៅក្នុងពិភពលោក ។
9. គេចូលចិត្តញ៉ាំបាយប្រភេទសាច់ ឬទៅក្នុងពិភពលោក ឬទៅក្នុងពិភពលោក ។

5. Ordinarily, on Saturday or Sunday, we don't eat at home.
6. We always go eat at various restaurants in the city of Phnom Penh.
7. Sometimes we go eat at French restaurants; other times we go eat at Chinese restaurants.
8. Me, I like sea food very much, but my friends don't like sea food.
9. They like meat and vegetables.

10. ដើម្បីនឹងកំសាន្តចិត្ត យើងទៅក្នុងពិភពលោក ឬទៅក្នុងពិភពលោក ។
11. ដើម្បីនឹងកំសាន្តចិត្ត យើងទៅក្នុងពិភពលោក ឬទៅក្នុងពិភពលោក ។
12. ទឹកភ្នំ ឬទៅក្នុងពិភពលោក ឬទៅក្នុងពិភពលោក ។
13. ខ្ញុំ ខ្ញុំចូលចិត្តញ៉ាំបាយប្រភេទសាច់ ឬទៅក្នុងពិភពលោក ឬទៅក្នុងពិភពលោក ។

10. In order to amuse ourselves, we always go to see movies or plays.
11. Not knowing how to speak English, my friend doesn't like to see American films.
12. But he likes to see French ones very much.
13. As for me, I like American ones a lot.

14. យូរៗ យើងទៅមើលរឿងអាណ្លី ឬរឿងក្លែងទិស មានចំណង់ដល់
ជិតៗ ពាក់ព័ន្ធនឹង ។
15. ចំណែកឯរឿងរ៉ាវ យើងមិនចូលចិត្តរឿងទាស់ក៏ដោយ រឿងយើងចូលចិត្ត
រឿងសប្បាយចិត្ត ។
16. និយាយសំដីរឿងរ៉ាវ ពួកយើងចូលចិត្តរឿងណាដែល កំរើបប៉ុន្មាន ទាញ
ភ្នែក ។
17. រឿងមិនចូលចិត្តរឿងដ៏ច្រើននេះទេ ។
18. រឿងចូលចិត្តរឿងណាដែលមានទាក់ទងដល់ប្រវត្តិសាស្ត្រ ។

14. Once in a while, we go to see a German or Indian film that has subtitles in French or Cambodian.
15. As for the plays, we don't like classical plays. But we do like modern plays a lot.
16. Speaking of movies again, my friends like any one that is comic or has shooting in it.
17. I don't like films like that.
18. I like any film that has some relationship with history.

19. ខិតខំកាល បើយើងមិនទៅមើលក្នុងប្រទេស យើងទៅកន្លែងរាំក៏បាន ។
20. នេះ ជាកម្មវិធីខ្លះរបស់យើងនៅក្នុងអាទិត្យ ។

19. But sometimes if we don't go to see a movie or play, we go somewhere to dance.
20. These are some of my activities on weekends.

NEW VOCABULARY

Recreation Terms

Following are some terms, both new and old, having to do with the general subject of amusements and recreation.

Nouns

ថ្ងៃឈប់	holiday (general word)
ថ្ងៃឈប់បុណ្យ	festival day, religious holiday
ថ្ងៃឈប់រៀន	school break, day off
វេលាឈប់សម្រាក ឬ វកា	vacation
ភោជនីយដ្ឋាន	restaurant (formal word)
ភ្លេង	moving pictures
ល្បែង	play, drama
ល្បែង បាតាត	Bassac drama, classical dance drama
រឿង	subject, story (classifier for films and plays)
ភ្លេង	music
ចំណងជើង	subtitle
សកម្មភាព	activity
ប្រវត្តិសាស្ត្រ	history
ស្រុកវិស	countryside
មាត់សមុទ្រ	seashore, coast
ទូក	boat, sampan (small)
កប៉ាល់	ship (large)
កប៉ាល់សមុទ្រ	ocean-going vessel
ផ្នែក	part, division
ផ្នែក (ឯ) ... ទៀត	on the part of... on the other hand

Verbs and Adjectives

លេង	to play, to do something for fun
លេងប៊ីកន ដីស	to play tennis
លើកលេង	to go for a walk, to go out for fun
ទៅក្រៅ	to go out (literally)
កំសាន្ត	for amusement
កំសាន្តខ្លួន	to amuse oneself
រៀបរៀង	to act as a group
ភ្ជាប់ជាមួយ	to be connected with, to relate to
រាំ	to dance
លើកទូក	to go boating (usually rowing or sailing)
លើកកម៉ាស៊ីន	to go boating (usually with motor)
លេងទឹក	to swim
ប្រដាប់	to fish
បាញ់	to shoot (firearms)
បាញ់សត្វ	to hunt
កំសត់	sad
កំលែង	happy, comic
ឈឺ	ill, sick
សម័យ	modern
បុរាណ	ancient
ស្រួច	gentle, not aggressive
ត្រឡាត់	pretty, nice to hear (said of sounds only)
ក្ដៅ	spicy, hot-tasting

UNIT 51

BASIC DIALOGUE

1. ប៉ុណ្ណា ថ្ងៃនេះមានស្បែក
ប៉ោយឬទេ?
2. ឮត្រង់ហើយ។
3. អូ អត់អីទេ គ្រាន់តែ
ឈឺរាក្បាល។
4. ឥឡូវអីហើយ។
5. មានទៅពេទ្យទេ?
6. បាទ ខ្ញុំទៅ លោកគ្រូពេទ្យ
ឲ្យខ្ញុំប្រកលេប ប៉ោយគាត់
ឲ្យសំរាក។
7. ថ្នាំអី?
8. ថ្នាំលឿង គ្រាប់ធំៗ។
9. ខ្ញុំលេប១ថ្ងៃ ៣គ្រាប់ ១គ្រាប់រាល់
ពេលទាល។
10. អូ ប្រហែលដូចជា ថ្នាំ
លេបពីខែមុនដែរ។
11. ឈឺយូរណាស់ អង្គុយប្រុង
ខ្ញុំនៅតាមផ្ទះ។
12. បាទ ខ្ញុំឈឺនៅក្នុងគ្រែរស់
ពីរ អាទិត្យ។
- Sok
Pon
Sok
Pon
Sok
Pon
Sok
Pon
Sok
- Pon!
I heard you were sick.
Oh, it's nothing! I just had a
stomach-ache, that's all.
I feel fine now.
Did you go to the doctor?
Yes, I did. The doctor gave me
some pills to take, and told
me to rest.
What kind of pills?
Big yellow ones.
I take three a day, one at each
meal time.
Oh, they must be like the ones I
was taking last month.
You were sick for quite a long
time then, if I recall.
Yes, I was sick in bed for two
weeks.

13. លេបថ្នាំរៀ ក៏ដឹងត្រូវ បារនិ
 លោកគ្រូពេទ្យ ចាក់ថ្នាំ ឲ្យខ្ញុំ ។

No matter what pills I swallowed
 it didn't help, so the doctor
 gave me some shots.

14. ល្អ! លាវរម្ងាត់ ។

Pon

What (disease) did you have?

15. វិបបន្តិចនិ ជំងឺសាសន្ត ។

Sok

Some kind of a cold.

16. គ្រូពេទ្យក៏ដឹង ដឹងប្រាកដដឹង ។

The doctor isn't sure either.

DRILLS

Drill A. Substitution

1. វិទ្យុនេះរលាក បានស្រួលហើយ ឬនៅ?	Have you recovered today yet?
2. វិទ្យុនេះរលាក បានចេញទៅក្រៅហើយ ឬនៅ?	Have you <u>gone out</u> today yet?
3. វិទ្យុនេះរលាក បានទៅណាហើយ ឬនៅ?	Have you <u>gone anywhere</u> today yet?
4. វិទ្យុនេះរលាក បានទិញវ៉ែកអីហើយ ឬនៅ?	Have you <u>gone shopping</u> today yet?
5. វិទ្យុនេះ(ឬស្រី)រលាក បានទៅទិញ វ៉ែកអី ហើយឬនៅ?	Has <u>your wife</u> gone shopping today yet?
6. វិទ្យុនេះ(ឬស្រី) បានទិញ វ៉ែកអីហើយ ឬនៅ?	Has <u>Uncle Sok</u> gone shopping today yet?
7. វិទ្យុនេះ(ឬស្រី) បានទិញ វ៉ែកអីហើយ ឬនៅ?	Has <u>Aunt Van</u> gone shopping today yet?
8. វិទ្យុនេះ(ឬស្រី) បានទិញ វ៉ែកអីហើយ ឬនៅ?	Has <u>Grandfather Phan</u> gone shopping today yet?
9. ម្ចាស់វិទ្យុ បានទិញ វ៉ែកអី ហើយឬនៅ?	Did Grandfather Phan go shopping <u>yesterday</u> ?
10. ម្ចាស់ ម្ចាស់ បានទិញ វ៉ែកអី ហើយឬនៅ?	Did Grandfather Phan go shopping <u>the day before yesterday</u> ?

Drill B. Response

MODEL: គ្រូ: វិទ្យុនេះរលាក បានស្រួល
ហើយឬនៅ?
សិស្ស: បានវិទ្យុនេះ រួចរាល់ បាន
ស្រួល ។

Teacher: Have you recovered today yet?

Student: I have not yet recovered today.

1. វិទ្យុនេះរលាក បានចេញទៅក្រៅហើយ
ឬនៅ?

បាន រួចរាល់ បានចេញទៅក្រៅ ។
វិទ្យុនេះ ។

2. វិទ្យុនេះលោកបានទៅលាងហើយឬនៅ?
3. វិទ្យុនេះលោកបានទិញដើម្បីអីហើយឬនៅ?
4. វិទ្យុនេះប្រព្រឹត្តលោកបានទិញដើម្បីអីហើយឬនៅ?
5. វិទ្យុនេះតូចល្អក្នុងការបានទិញដើម្បីអីហើយឬនៅ?
6. វិទ្យុនេះថ្មីដើម្បីអីបានទិញដើម្បីអីហើយឬនៅ?
7. វិទ្យុនេះតាងនាម បានទិញដើម្បីអីហើយឬនៅ?
8. ឃ្លីលថ្មី តាងនាម បានទិញដើម្បីអីហើយឬនៅ?
9. ឃ្លីល ឃ្លីល តាងនាម បានទិញដើម្បីអីហើយឬនៅ?

- បាន វិទ្យុនេះថ្មី បានទិញដើម្បីអីហើយ ។
 បាន វិទ្យុនេះថ្មី បានទិញដើម្បីអីហើយ ។
 បាន វិទ្យុនេះប្រព្រឹត្ត បានទិញដើម្បីអីហើយ ។
 បាន វិទ្យុនេះ តូចល្អ បានទិញដើម្បីអីហើយ ។
 បាន វិទ្យុនេះ ថ្មី បានទិញដើម្បីអីហើយ ។
 បាន វិទ្យុនេះ តាងនាម បានទិញដើម្បីអីហើយ ។
 បាន ឃ្លីលថ្មី តាងនាម បានទិញដើម្បីអីហើយ ។
 បាន ឃ្លីល ឃ្លីល តាងនាម បានទិញដើម្បីអីហើយ ។

Drill C. Substitution

1. ខ្ញុំឮនាងមានកូនបី ។
2. ខ្ញុំដឹងនាងមានកូនបី ។
3. ខ្ញុំស្មាននាងមានកូនបី ។
4. ខ្ញុំយល់នាងមានកូនបី ។
5. ខ្ញុំគិតនាងមានកូនបី ។
6. ខ្ញុំគិតនាងមិនមកទេ ។
7. ខ្ញុំគិតនាងមិនស្នើសុំទេ ។
8. ខ្ញុំគិតនាងមិនច្រើនទេ ។
9. ខ្ញុំគិតនាងមិនដឹងអ្វីទេ ។
10. ខ្ញុំគិតនាងមិនយល់ទេ ។

- I hear that he has three sons.
 I know that he has three sons.
 I guess that he has three sons.
 I understand that he has three sons.
 I think that he has three sons.
 I think that he won't come.
 I think that he won't be very sick.
 I think that he won't say anything.
 I think that he won't know anything.
 I think that he won't understand anything.

Drill D. Transformation

MODEL: គ្រូ: តាងមានកូនបី ។
 (ឮ)

Teacher: He has three children. (hear)

សិស្ស: ខ្ញុំឮថា គាត់មានកូនបី ។

Student: I hear he has three children.

1. គាត់មានកូនបី ។ (ស៊ីវ៉ា)
2. គាត់មានកូនបី ។ (ស្មាត)
3. គាត់មានកូនបី ។ (យល់)
4. គាត់មានកូនបី ។ (គិត)
5. គាត់មានកូនបី ។ (ឮ)
6. គាត់មានកូនបី ។ (ស្មាត)
7. គាត់មានកូនបី ។ (ស្មាត)
8. គាត់មានកូនបី ។ (យល់)
9. គាត់មានកូនបី ។ (គិត)

1. ខ្ញុំស៊ីវ៉ាថា គាត់មានកូនបី ។
2. ខ្ញុំស្មាតថា គាត់មានកូនបី ។
3. ខ្ញុំយល់ថា គាត់មានកូនបី ។
4. ខ្ញុំគិតថា គាត់មានកូនបី ។
5. ខ្ញុំឮថា គាត់មានកូនបី ។
6. ខ្ញុំស្មាតថា គាត់មានកូនបី ។
7. ខ្ញុំស្មាតថា គាត់មានកូនបី ។
8. ខ្ញុំយល់ថា គាត់មានកូនបី ។
9. ខ្ញុំគិតថា គាត់មានកូនបី ។

Drill E. Substitution

1. ខ្ញុំលេបថ្នាំ (ត្រីហាម) លឿង ។
2. ខ្ញុំលេបថ្នាំ (ត្រីហាម) ក្រហម ។
3. ខ្ញុំលេបថ្នាំ (ត្រីហាម) តូច ។
4. ខ្ញុំលេបថ្នាំ (ត្រីហាម) ខ្លី ។
5. ខ្ញុំលេបថ្នាំ (ត្រីហាម) ប្រាកដ ។
6. ខ្ញុំលេបថ្នាំ (ត្រីហាម) វែង ។
7. ខ្ញុំលេបថ្នាំ (ត្រីហាម) មូល ។
8. ខ្ញុំលេបថ្នាំ (ត្រីហាម) ត្រីហាម ។
9. ខ្ញុំលេបថ្នាំ (ត្រីហាម) ត្រីហាម ។
10. ខ្ញុំលេបថ្នាំ (ត្រីហាម) ត្រីហាម ។

I took some yellow pills.

I took some red pills.

I took some small pills.

I took some short pills.

I took some green pills.

I took some long pills.

I took some round pills.

I took some black pills.

I took some flat pills.

I took some square pills.

Drill F. Response

MODEL: គ្រូ: លោកលេបថ្នាំអី?
(លឿងធំ)
សិស្ស: ខ្ញុំលេបថ្នាំ លឿងធំ ។

Teacher: What medicine are you taking?
(big yellow)

Student: I'm taking big yellow pills.

1. លោកលេបថ្នាំអី? (ត្រីហាម ធំ)
2. លោកលេបថ្នាំអី? (ត្រីហាម តូច)

1. ខ្ញុំលេបថ្នាំ (ត្រីហាម) ធំ ។
2. ខ្ញុំលេបថ្នាំ (ត្រីហាម) តូច ។

3. លោកលេបថ្នាំអី? (គ្រឿងបង្កើន ៗ)
4. លោកលេបថ្នាំអី? (បែបគ្រឿង ៗ)
5. លោកលេបថ្នាំអី? (បែបគ្រឿង វិវិទៗ)
6. លោកលេបថ្នាំអី? (បែបគ្រឿង មូល ៗ)
7. លោកលេបថ្នាំអី? (រោគ មូល ៗ)
8. លោកលេបថ្នាំអី? (រោគ គ្រឿងបង្កើន)
9. លោកលេបថ្នាំអី? (រោគ គ្រឿង ៗ)

ថ្នាំលេបថ្នាំគ្រឿងបង្កើន ៗ ។
 ថ្នាំលេបថ្នាំគ្រឿងបង្កើន ៗ ។
 ថ្នាំលេបថ្នាំគ្រឿងបង្កើន វិវិទៗ ៗ ។
 ថ្នាំលេបថ្នាំបែបគ្រឿង មូល ៗ ។
 ថ្នាំលេបថ្នាំរោគ មូល ៗ ។
 ថ្នាំលេបថ្នាំរោគ គ្រឿងបង្កើន ៗ ។
 ថ្នាំលេបថ្នាំរោគ គ្រឿង ៗ ។

Drill G. Double Substitution

1. គ្រូពេទ្យក៏មិនដឹងទេ ប្រាកដណាស់ ។
2. ខ្ញុំក៏មិនយល់ទេ ប្រាកដណាស់ ។
3. គាត់ក៏មិនដឹងទេ ប្រាកដណាស់ ។
4. វា ក៏មិនឃើញទេ ប្រាកដណាស់ ។
5. យាយ ក៏មិនចាំប្រាកដណាស់ ។
6. បង គាត់ក៏មិនយល់ទេ ប្រាកដណាស់ ។
7. តាវា ក៏មិនដឹងទេ ប្រាកដណាស់ ។

The doctor doesn't know for sure either.
 I don't understand for sure either.
 He doesn't know for sure either.
 He doesn't see for sure either.
 My uncle doesn't remember for sure either.
 His brother doesn't understand for sure either.
 His grandfather doesn't say for sure either.

Drill H. Response

MODEL: គ្រូ: លោកដឹងទេ? (គ្រូពេទ្យ)
 សិស្ស: ខ្ញុំមិនដឹងទេ គ្រូពេទ្យក៏មិនប្រាកដណាស់ ។

Teacher: Do you know? (doctor)

Student: I don't know. The doctor doesn't know for sure either.

1. លោកយល់ទេ? (បង្កើន ៗ)
2. លោកចេះទេ? (គាត់)
3. លោកឃើញទេ? (វា)
4. លោកចាំទេ? (យាយ)
5. លោកដឹងទេ? (បង គាត់)
6. លោកដឹងទេ? (តាវា)

ខ្ញុំមិនយល់ទេ បង្កើន ៗ ក៏មិនប្រាកដណាស់ ។
 ខ្ញុំមិនចេះទេ គាត់ក៏មិនប្រាកដណាស់ ។
 ខ្ញុំមិនឃើញទេ វាក៏មិនប្រាកដណាស់ ។
 ខ្ញុំមិនចាំទេ យាយក៏មិនប្រាកដណាស់ ។
 ខ្ញុំមិនដឹងទេ បង គាត់ក៏មិនប្រាកដណាស់ ។
 ខ្ញុំមិនដឹងទេ តាវាក៏មិនប្រាកដណាស់ ។

Drill I. Response

MODEL: គ្រូ: ឮថាគាត់ឈឺក្បាល ។
(ឈឺពោះ)

សិស្ស: ទេ គាត់ គ្រាន់ រំពៃ ឈឺពោះ
បន្តិចទេ ។

1. ឮថាគាត់ឈឺដំបូង ។ (ឈឺដំបូង)
2. ឮថាគាត់ឈឺច្រមុះ ។ (ឈឺច្រមុះ)
3. ឮថាគាត់ឈឺត្រចៀក ។ (ឈឺក)
4. ឮថាគាត់ឈឺចង្កេះ ។ (ឈឺចង្កេះ)
5. ឮថាគាត់ឈឺមុខដៃ ។ (ឈឺក្នុងដៃ)
6. ឮថាគាត់ឈឺដំបូង ។ (ឈឺក្នុងដំបូង)
7. ឮថាគាត់ឈឺក្បាល ។ (គ្រូ)
8. ឮថាគាត់ឈឺសាច់ដុំ ។ (ក្បាលដុំ)

Teacher: I hear he's got a headache.
(stomach-ache)

Student: I hear he's got a stomach-ache.

ទេ គាត់គ្រាន់រំពៃឈឺដំបូងបន្តិចទេ ។
ទេ គាត់គ្រាន់រំពៃឈឺច្រមុះបន្តិចទេ ។
ទេ គាត់គ្រាន់រំពៃឈឺក បន្តិចទេ ។
ទេ គាត់គ្រាន់រំពៃឈឺចង្កេះបន្តិចទេ ។
ទេ គាត់គ្រាន់រំពៃឈឺក្នុងដៃបន្តិចទេ ។
ទេ គាត់គ្រាន់រំពៃឈឺក្នុងដំបូងបន្តិចទេ ។
ទេ គាត់គ្រាន់រំពៃឈឺក្បាលបន្តិចទេ ។
ទេ គាត់គ្រាន់រំពៃឈឺសាច់ដុំបន្តិចទេ ។

Drill J. Response

MODEL: គ្រូ: គាត់មកក្នុងការងារ
ទេ រឿងនេះ? (ឈឺក្បាល)
សិស្ស: ទេ គាត់មិនមកទេ ឮថា
គាត់ឈឺក្បាល ។

1. លោកស្រី ទេ គាត់មកក្នុងការងារ រឿងនេះ?
(ឈឺក្បាល)
2. លោកស្រី ទេ គាត់មកក្នុងការងារ រឿងនេះ?
(ឈឺក្បាល)
3. លោកស្រី ទេ គាត់មកក្នុងការងារ រឿងនេះ?
(ឈឺចង្កេះ)
4. លោកស្រី ទេ គាត់មកក្នុងការងារ រឿងនេះ?
(ឈឺក)
5. គាត់ស្លាប់ឬទេ? (ឈឺត្រចៀក)
6. គាត់ស្លាប់ឬទេ? (ឈឺចង្កេះ)

Teacher: Did he come to work today?
(headache)

Student: No, he didn't come. I hear he's
got a headache.

ទេ គាត់មិនមកទេ ឮថាគាត់ឈឺក្បាល ។
ទេ គាត់មិនមកទេ ឮថាគាត់ឈឺចង្កេះ ។
ទេ គាត់មិនមកទេ ឮថាគាត់ឈឺត្រចៀក ។
ទេ គាត់មិនមកទេ ឮថាគាត់ឈឺក ។
ទេ គាត់ស្លាប់ឬទេ ឮថាគាត់ឈឺត្រចៀក ។
ទេ គាត់ស្លាប់ឬទេ ឮថាគាត់ឈឺចង្កេះ ។

7. ភាគរង្សីរង្សាយបានទេ?(ឈឺជិតៗ)

8. រលាកស្មិតរង្សាយត្រូវទេ?(ឆ្លើយសាប)

ភាគរង្សីរង្សាយ ។

ទេ ភាគរង្សីរង្សាយមិនបានទេ ឡើយ ចា

ភាគរង្សីរង្សាយ ។

ទេ ភាគរង្សីរង្សាយត្រូវទេ ឡើយ ចា

ភាគរង្សីរង្សាយ ។

UNIT 52

BASIC DIALOGUE

1. **ត្រូវនិរន្តរ៍ឬទេ?** Sok
Do you have a fever?
2. **បាទ ត្រូវនិរន្តរ៍ណាស់ចំនួនបីថ្ងៃ។** Pon
Yes, (I had) a high fever for two or three days.
3. **ប៉ុន្តែក្រោយមក ខ្ញុំបាននឹកក្អក ហើយ កណ្តាល ។**
But (then) later on I constantly coughed and sneezed.
4. **ខ្ញុំនឹកនឹកស្លៀកសាយ ក្នុងរដូវ ភ្លៀង។** Sok
I always get a cold in the rainy season.
5. **លោកស្លៀកសាយនិរន្តរ៍ឬទេ?**
Do you have a cold too?
6. **ក្បាលនិរន្តរ៍ប៉ុន្តែ មិនដឹងអីទេ ទេ ។** Pon
(Yes, I) often (do) also, but it's nothing.
7. **បើដឹងថា មានប្រព័ន្ធ ។**
If it were T B, then I'd be unhappy.
8. **បាទ យល់ត្រូវប្រយ័ត្ន ព្រោះ វាមានគ្រោះថ្នាក់ដូចជាគ្រុន ចាញ់ សព្វថ្ងៃនេះ ។** Sok
Yes, we have to be careful because it's more serious than malaria these days.
9. **បាទ មានម្លូស ច្រើនណាស់ប៉ុន្តែ គ្មានគ្រុនចាញ់ទៀតទេ និរន្តរ៍។** Pon
Yes, there are a lot of mosquitos but no malaria any more now.
10. **ខ្ញុំគិតថា លោកនឹងទៅ ។**
I think I'll be going.
11. **បាទ ប្រយ័ត្នណាស់ ហើយ កុំភ្លេច ខ្ញុំផ្ញើការងារហាមឱ្យស៊ី។** Sok
Be careful, and don't forget I work in a pharmacy.
12. **បើលោកត្រូវការថ្នាំសម្រាប់ខ្ញុំ។**
If you need any medicine, please ask me.
13. **បាទអរគុណ នឹកប្អូនស្រីខ្ញុំផ្ញើការ** Pon
Yes, thank you, but my younger

14. សាប៊ីន៍ រោងព្យាបាល ។
វាអាចចាក់ឱ្យខ្ញុំបានងាយណាស់។

sister works in the new hospital.

She can give me some shots very easily.

DRILLS

Drill A. Substitution

1. គាត់គ្រុនឡើងណាស់ពីរបីថ្ងៃហើយ។
2. គាត់ស្រីរោចណាស់ពីរបីថ្ងៃហើយ។
3. គាត់ឆ្អាសាសណាស់ពីរបីថ្ងៃហើយ។
4. គាត់ស្រីកណាស់ពីរបីថ្ងៃហើយ។
5. គាត់ក្អកណាស់ពីរបីថ្ងៃហើយ។
6. គាត់ស្រីភ្នែកណាស់ពីរបីថ្ងៃហើយ។
7. គាត់ស្រីក្បាលណាស់ពីរបីថ្ងៃហើយ។
8. គាត់ស្រីចិត្តណាស់ពីរបីថ្ងៃហើយ។

- He's had a high fever for two or three days.
- He's had a stomach-ache for two or three days.
- He's had a cold for two or three days.
- He's had a sore throat for two or three days.
- He's had a cough for two or three days.
- He's had sore eyes for two or three days.
- He's had a headache for two or three days.
- He's had a broken heart for two or three days.

Drill B. Multiple Substitution

1. កាលណាមានភ្លៀងធ្លាក់ចុះវិញ
ឆ្អាសាស។
2. កាលណាមានជំងឺធ្ងន់ធ្ងរចុះវិញអស់កម្លាំង។
3. កាលណាមានទ្រព្យចុះវិញចំណីរបស់លោក។
4. កាលណាមានភ័យច្រើនចុះវិញចំណីប្រឹក។
5. កាលណាមានស្បែកក្រចុះវិញចំណីប្រឹក។
6. កាលណាខ្វះខាតថវិកាចុះវិញចំណី
នៃការងារ។
7. កាលណាគាត់ប្រឹកប្រួលចុះវិញភ័យ។
8. កាលណាខ្វះខាតភ្នែកចុះវិញជួបវា។
9. កាលណាខ្វះខាតលុយចុះវិញថ្លៃ។
10. កាលណាខ្វះខាតប្រាក់ចុះវិញលុយ។
11. កាលណាខ្វះខាតចំណីចុះវិញភ័យ។
12. កាលណាខ្វះខាតសំណើចុះវិញស្រី។
13. កាលណាកូនសិស្សខ្វះខាតភ័យចុះ
វិញ ឲ្យគាត់។
14. កាលណាកូនសិស្សខ្វះខាតភ័យចុះ
វិញ ថាពួកគេ។
15. កាលណាកូនសិស្សខ្វះខាតភ័យចុះ
វិញ ថា

When it rains I always get a cold.

- When I have a disease I always get tired.
- When I get a car I always want to go out.
- When I get a radio I always want to turn it on.
- When I get a book I always want to read.
- When I cannot study I always want to go out.

When he drives I always get scared.

- When I go to the pagoda I always meet him.
- When he doesn't have money he always borrow from me.
- When he doesn't see me he always cries.
- When he misses me he always looks for me.
- When he doesn't get any news he always gets sad.
- When the students can't study they always blame the teacher.

When the students don't catch on they always say it's difficult.

When the students are lazy they

គ្រូមិនល្អ ។

16. កាលណាគ្រូមិនទៅពេទ្យ គេចេះរឹត
ថ្លៃឈ្នី ។

always say the teacher is not
good.

When he doesn't go to the doctor
he always says he's sick.

Drill C. Substitution

- យើងត្រូវរឹតប្រយ័ត្នកាលណា
មូស ខាំ ។
- យើងត្រូវរឹតប្រយ័ត្នកាលណា បើក រថយន្ត ។
- យើងត្រូវរឹតប្រយ័ត្នកាលណា ឆ្លង ផ្លូវថ្នល់ ។
- យើងត្រូវរឹតប្រយ័ត្នកាលណា កើត គ្រិន
ខ្លាញ់ ។
- យើងត្រូវរឹតប្រយ័ត្នកាលណា ជិះ កង់ ។
- យើងត្រូវរឹតប្រយ័ត្នកាលណា ជិះ ទូក ។
- យើងត្រូវរឹតប្រយ័ត្នកាលណា គួរ ក្អក ថ្ងៃ ។
- យើងត្រូវរឹតប្រយ័ត្នកាលណា ជិះ ឆ្អល
ខ្លី ។

We have to be careful when a
mosquito bites.

We have to be careful when we drive
the car.

We have to be careful when we cross
the street.

We have to be careful when we have
a fever.

We have to be careful when we ride
a bicycle.

We have to be careful when we ride
in a boat.

We have to be careful when we cough
a lot.

We have to be careful when we are
not well.

Drill D. Response

MODEL: គ្រូ: លោកត្រូវការថ្នាំអី?
(អាស៊ីន ១ ប៉ង)

ឆ្លើយ: ខ្ញុំត្រូវការអាស៊ីន ១ ប៉ង ។

- តាតត្រូវការលុយប៉ុន្មាន? (បីពាន់)
- តាតត្រូវការស្បូវរក្សាទុក? (ពាក់ស្បូវ)
- លោកត្រូវការយកគ្រឿងទៅណា?
(ទៅស្បូវបាប)
- លោកត្រូវការទៅជួបបងប្អូនសាវណៈ?
(ជួបបងប្អូន)
- លោកត្រូវការសរសេរប្រជុំសន្និសីទឬទេ?
(តើទេ)
- គេត្រូវការទៅជួបបងប្អូនសាវណៈ?
(សាវណៈ ១ ប៉ង)

Teacher: What kind of medicine do you need?
(a bottle of aspirin)

Student: I need a bottle of aspirin.

តាតត្រូវការលុយបីពាន់ ។

តាតត្រូវការស្បូវរក្សាទុក ។

ខ្ញុំត្រូវការយកគ្រឿងទៅស្បូវបាប ។

ខ្ញុំត្រូវការទៅជួបបងប្អូនសាវណៈ ។

ខ្ញុំត្រូវការសរសេរពីរ ទំព័រ ទៀត ។

គេត្រូវការសាវណៈ ១ ប៉ង ឬ មួយ ទៀត
ក៏បាន ។

7. លោកត្រូវការថ្លៃដីដៅជាមួយទេ ?
(សំបុត្រមួយនិងកញ្ចប់មួយ)

ទ្រាំត្រូវការថ្លៃសំបុត្រ១និងកញ្ចប់១ ដៅ
ជាមួយលោក ។

Drill E. Response

MODEL: គ្រូ: លោកត្រូវការថ្លៃដីដៅ?
(លោកស្មើនឹងថ្លៃដីដៅ)
សិស្ស: ទ្រាំត្រូវការថ្លៃដីដៅស្មើនឹងថ្លៃដីដៅ។

Teacher: What do you need to buy? (two bottles of aspirin)

Student: I need to buy two bottles of aspirin.

1. លោកត្រូវការលក់អី? (លក់) រក្សាប្រាក់
សាស្ត្រ)
2. លោកត្រូវការជួបអ្នកណា? (បងលោក)
3. លោកត្រូវការសរសេរ ឬប្រាប់បង្គំអ្វី?
(ថ្ងៃ)
4. លោកត្រូវការរក្សាប្រាក់ឬបង្គំអ្វី?
(ថ្ងៃ)
5. លោកត្រូវការថ្លៃដីដៅអី? (សាលារៀន១)
6. លោកត្រូវការថ្លៃដីដៅអី? (សាលារៀន១)
(មួយ)
7. លោកត្រូវការលក់អី? (លក់) រក្សាប្រាក់
(រក្សា)

ទ្រាំត្រូវការលក់លក់រក្សាប្រាក់សាស្ត្រ ។

ទ្រាំត្រូវការជួបបងលោក ។
ទ្រាំត្រូវការសរសេរថ្ងៃបង្គំអ្វី ។

ទ្រាំត្រូវការរក្សាប្រាក់ថ្ងៃ ។

ទ្រាំត្រូវការថ្លៃសាលារៀនមួយ ។
ទ្រាំត្រូវការថ្លៃសាលារៀន ១ ថ្ងៃ ។

ទ្រាំត្រូវការលក់រក្សាប្រាក់រក្សា ។
រក្សា ។

Drill F. Expansion

1. រក្សាប្រាក់ ។
2. រក្សាប្រាក់ថ្លៃថ្មីនៃពន្ធដារ ។
3. រក្សាប្រាក់ថ្លៃថ្មីនៃពន្ធដារ រក្សា ។
4. រក្សាប្រាក់ថ្លៃថ្មីនៃពន្ធដារ រក្សា រក្សា ។
5. រក្សាប្រាក់ថ្លៃថ្មីនៃពន្ធដារ រក្សា រក្សា ។

They can go.

They can go to the new hospital.

They can go to the new government hospital.

They can go to the new government hospital in Takhmau.

They can go to the new government hospital in Takhmau easily.

Drill G. Reduction

1.	រកអាគាររាជបន្ទីរពេទ្យថ្មីរាជការ នៅតាមរាជធានីស្វាយរៀង ។	They can go to the new government hospital in Takhmau <u>easily</u> .
2.	រកអាគាររាជបន្ទីរពេទ្យថ្មីរាជការនៅ តាមរាជ ។	They can go to the new government hospital <u>in Takhmau</u> .
3.	រកអាគាររាជបន្ទីរពេទ្យថ្មីរាជការ ។	They can go to the new <u>government</u> hospital.
4.	រកអាគាររាជបន្ទីរពេទ្យថ្មី ។	They can go <u>to the new hospital</u> .
5.	រកអាគាររាជ ។	They can go.

Drill H. Multiple Substitution

1.	បើខ្ញុំគ្រាន់តែជំងឺបន្តិចបន្តួច បន្តិចបន្តួច ។	If I'm only sick a little bit, I don't worry.
2.	បើគាត់គ្រាន់តែជំងឺស្លៀកបន្តិច បន្តិច គាត់បន្តិចបន្តួច ។	If <u>he's</u> got a slight cold <u>he</u> doesn't worry.
3.	បើកូនគាត់គ្រាន់តែជំងឺស្លៀកបន្តិច បន្តិច គាត់បន្តិចបន្តួច ។	If <u>his son</u> has a slight cold <u>the</u> <u>teacher</u> doesn't worry.
4.	បើវាគ្រាន់តែខូចបន្តិចបន្តួចបន្តិច បន្តិច ។	If <u>it's</u> broken a little bit <u>I</u> don't worry.
5.	បើគាត់គ្រាន់តែក្អកបន្តិចបន្តួច បន្តិច ។	If <u>he</u> has a slight fever <u>he</u> doesn't worry.
6.	បើវាគ្រាន់តែបាត់បន្តិចបន្តួច បន្តិច ។	If <u>he</u> <u>steals</u> a little bit <u>I</u> don't worry.
7.	បើគេគ្រាន់តែខុសបន្តិចបន្តួច បន្តិច ។	If <u>they're</u> slightly mistaken <u>I</u> don't worry.
8.	បើវាគ្រាន់តែខូចបន្តិចបន្តួចបន្តិច បន្តិច ។	If <u>it's</u> broken a little bit <u>I</u> don't worry.

UNIT 53

BASIC DIALOGUE

1. មានគ្រូពេទ្យណាទៅក្រុម
នេះទេ? Sok
Do you know a doctor in this town?
2. គ្រូពេទ្យច្រើនណាស់ ប៉ុន្តែមិន
មើលជំងឺដូចគ្នាទេ ។ Pon
I know a lot of them, but they
don't all treat the same
diseases.
3. ខ្ញុំចង់ទៅគ្រូពេទ្យណាដែលព្យាបាល
មាត់ច្រមុះ ។ Sok
I want to go to a doctor who
specializes in treating noses.
4. តើមាន ជំងឺឬ រោគ (អ្វី) ? Pon
Do you have a tumor?
5. ប្រហែលជាប៉ុន្មាន ព្រោះមាត់ច្រមុះ
ស្លាប់ច្រមុះ ។ Sok
Maybe, because my nose is always
sore.
6. បើ រោគនេះមិន បាច់ ទេ ខ្ញុំ មិន
ច្បាស់ទេ ។ តើ គ្រូពេទ្យ ទីណា ។ Pon
In that case you won't have to
look far. Go see my doctor.
7. តើ គ្រូពេទ្យ នេះ ដែរ ? Sok
Did you have this trouble too?
8. គ្រូពេទ្យ ទីណា កំពុង ព្យាបាល ជំងឺ
នេះ ។ Pon
My doctor is treating me these
days (for that, also).
9. គ្រូពេទ្យ នោះ មើល ជំងឺ នេះ
ប៉ុន្មាន ខែ ហើយ ? Sok
How many months has this doctor
been treating your illness?

10. ប្រហែលពីរថ្ងៃ ឬបីខែឬទេ? Pon
Oh, maybe two or three months, that's all.
11. គ្រូពេទ្យ ឲ្យថ្នាំអ្វីខ្លះ? Sok
What kind of medicine does he give?
12. គាត់ទាក់ថ្នាំ ឲ្យ មួយម្តង រហូត ឲ្យថ្នាំខ្លះ រាល់ពីរអាទិត្យ។ Pon
He gives me a shot and some medicine every two weeks.
13. ១ថ្ងៃ លេប ប៉ុន្មាន គ្រាប់? Sok
How many pills do you take a day?
14. ៦ គ្រាប់ ១ថ្ងៃ ពីរ គ្រាប់ ម្តង ក្រោយ ពេល បាយ ។ Pon
Six pills a day. Two pills after each meal.
15. ឥឡូវ វា កាន់តែ ប្រសើរ ឬ ទេ? Sok
Are you getting better now?
16. ឥឡូវ វា កាន់តែ ប្រសើរ ឡើង ហើយ ។ ប៉ុន្តែ ក្នុង ពេល ពីរ ថ្ងៃ ឬ បី អាទិត្យ ដំបូង ខ្ញុំ រស់ ក្សត្រិះ ណាស់ ។ Pon
I'm much better now. But during the first two or three weeks I was very tired.
17. បើ ដូច្នេះ? Sok
How come?
18. ខ្ញុំ ដឹង ទេ ពី មុន ដំបូង គ្រូពេទ្យ ទាក់ ថ្នាំ ឲ្យ ខ្ញុំ រហូត ឲ្យ ថ្នាំ ខ្លះ រាល់ ៦ គ្រាប់ ។ Pon
I don't know, but at first the doctor gave me shots and he had me take a lot of pills.
19. ហើយ ឲ្យ គេ ឈរ គេ ផ្ទះ ។
And he had me stay and rest at home.
20. ហា បើ ដូច្នេះ គេ ក៏ ប្រាម ឲ្យ ធ្វើ ការ ធ្ងន់ ណាស់ ។
He forbade me to do any heavy work.

DRILLS

Drill A. Substitution

1. លោកមានស្នាក់នៅជិតប៉ុន្មានម៉ោងនៅ
នៅជិតនេះទេ?
Do you know any nose doctor near here?
2. លោកមានស្នាក់នៅជិតប៉ុន្មានម៉ោងនៅ
នៅជិតនេះទេ?
Do you know any monk near here?
3. លោកមានស្នាក់នៅជិតប៉ុន្មានម៉ោងនៅ
នៅជិតនេះទេ?
Do you know any province chief near here?
4. លោកមានស្នាក់នៅជិតប៉ុន្មានម៉ោងនៅ
នៅជិតនេះទេ?
Do you know any lawyer near here?
5. លោកមានស្នាក់នៅជិតប៉ុន្មានម៉ោងនៅ
នៅជិតនេះទេ?
Do you know any Cambodian restaurant near here?
6. លោកមានស្នាក់នៅជិតប៉ុន្មានម៉ោងនៅ
នៅជិតនេះទេ?
Do you know any noodle shop near here?
7. លោកមានស្នាក់នៅជិតប៉ុន្មានម៉ោងនៅ
នៅជិតនេះទេ?
Do you know any shoe shop near here?
8. លោកមានស្នាក់នៅជិតប៉ុន្មានម៉ោងនៅ
នៅជិតនេះទេ?
Do you know any tailor shop near here?
9. លោកមានស្នាក់នៅជិតប៉ុន្មានម៉ោងនៅ
នៅជិតនេះទេ?
Do you know any car repair shop near here?
10. លោកមានស្នាក់នៅជិតប៉ុន្មានម៉ោងនៅ
នៅជិតនេះទេ?
Do you know any gas station near here?
11. លោកមានស្នាក់នៅជិតប៉ុន្មានម៉ោងនៅ
នៅជិតនេះទេ?
Do you know any picnic spot near here?
12. លោកមានស្នាក់នៅជិតប៉ុន្មានម៉ោងនៅ
នៅជិតនេះទេ?
Do you know any movie house near here?
13. លោកមានស្នាក់នៅជិតប៉ុន្មានម៉ោងនៅ
នៅជិតនេះទេ?
Do you know any theatre near here?
14. លោកមានស្នាក់នៅជិតប៉ុន្មានម៉ោងនៅ
នៅជិតនេះទេ?
Do you know any pharmacy near here?
15. លោកមានស្នាក់នៅជិតប៉ុន្មានម៉ោងនៅ
នៅជិតនេះទេ?
Do you know any blacksmith near here?
16. លោកមានស្នាក់នៅជិតប៉ុន្មានម៉ោងនៅ
នៅជិតនេះទេ?
Do you know any public gardens near here?

Drill B. Substitution

1. ឱង្សវរលោកកើតប្រសព្វឬអ្វី?
2. ឱង្សវរលោកកើតអុតឬអ្វី?
3. ឱង្សវរលោកកើតរមាស់ឬអ្វី?
4. ឱង្សវរលោកលេបថ្នាំឬអ្វី?
5. ឱង្សវរលោកផឹកថ្នាំឬអ្វី?
6. ឱង្សវរលោកទៅពេទ្យឬអ្វី?
7. ឱង្សវរលោកទៅសម្រេច ឬអ្វី?
8. ឱង្សវរលោកគ្រាន់ប្រសើរឬអ្វី?

Do you have a nose tumor now?

Do you have measles now?Do you have itching now?Are you taking medicine (pill) now?Are you taking medicine (liquid) now?Are you going to the doctor now?Are you going to bed now?Are you better now?Drill C. Response

MODEL: គ្រូ: ឱង្សវរលោកកើតប្រសព្វឬអ្វី?
 ឬអ្វី? (តឹងច្រមុះ)
 សិស្ស: បាទ ខ្ញុំអត់កើតប្រសព្វ
 ទេ ខ្ញុំគ្រាន់តឹងច្រមុះទេ។

Teacher: Do you have a nose tumor? (stuffy nose)

Student: No, I don't have a nose tumor, I only have a stuffy nose.

1. ឱង្សវរលោកកើតប្រសព្វឬអ្វី?
(រក្សាខ្លួន)

2. ឱង្សវរលោកកើតរមាស់ឬអ្វី?
(ឆ្អាសាយ)

3. ឱង្សវរលោកលេបថ្នាំឬអ្វី?
(ទទួលបានថ្នាំ)

4. ឱង្សវរលោកផឹកថ្នាំឬអ្វី?
(ភ្លេចផឹក)

5. ឱង្សវរលោកទៅពេទ្យឬអ្វី?
(ទៅពេទ្យ)

6. ឱង្សវរលោកទៅសម្រេចឬអ្វី?
(ទៅសម្រេច)

7. ឱង្សវរលោក គ្រាន់ប្រសើរឬអ្វី?
(គ្រាន់ប្រសើរ)

បាទ ខ្ញុំអត់កើតប្រសព្វទេ ខ្ញុំគ្រាន់តឹង
 ច្រមុះ ។

បាទ ខ្ញុំអត់កើតរមាស់ទេ ខ្ញុំគ្រាន់
 តឹងច្រមុះ ។

បាទ ខ្ញុំអត់លេបថ្នាំទេ ខ្ញុំគ្រាន់តឹង
 ច្រមុះ ។

បាទ ខ្ញុំអត់ផឹកថ្នាំទេ ខ្ញុំគ្រាន់
 តឹងច្រមុះ ។

បាទ ខ្ញុំអត់ទៅពេទ្យទេ ខ្ញុំគ្រាន់តឹង
 ច្រមុះ ។

បាទ ខ្ញុំអត់ទៅសម្រេចទេ ខ្ញុំគ្រាន់តឹង
 ច្រមុះ ។

បាទ ខ្ញុំអត់គ្រាន់ប្រសើរទេ គ្រាន់តឹង
 ច្រមុះ ។

Drill D. Multiple Substitution

1. មុនដំបូង (គ្រូពេទ្យ ចាក់ថ្នាំ) ឲ្យ អ្នកគាត់ ឲ្យរងទឹក ។
2. បន្ទាប់មក (គ្រូពេទ្យ ចាក់ថ្នាំ) ឲ្យ អ្នកគាត់ ឲ្យ លេប ។
3. ក្រោយមក (គ្រូពេទ្យ ចាក់ថ្នាំ) ឲ្យ អ្នកគាត់ ឲ្យ ទៅផ្ទះ ។
4. ម្សិលមិញ (គ្រូពេទ្យ ចាក់ថ្នាំ) ឲ្យ អ្នកគាត់ ឲ្យ លេប អាស៊ីន ។
5. ថ្ងៃមុន (គ្រូពេទ្យ ចាក់ថ្នាំ) ឲ្យ អ្នកគាត់ ឲ្យ ផឹក ថ្នាំ ។
6. ថ្ងៃស្អែក (គ្រូពេទ្យ ចាក់ថ្នាំ) ឲ្យ អ្នកគាត់ ឲ្យ ផឹក ថ្នាំ ឬ ឲ្យ លេប ថ្នាំ ។
7. ថ្ងៃនេះ (គ្រូពេទ្យ ចាក់ថ្នាំ) ឲ្យ អ្នកគាត់ ឲ្យ លេប ថ្នាំ ។
8. មុននេះ (គ្រូពេទ្យ ចាក់ថ្នាំ) ឲ្យ អ្នកគាត់ ឲ្យ មកវិញ គាត់ ម្សិលមិញ ។

First of all, the doctor gave him a shot, and then had him lie down.

Next the doctor gave him a shot, and then had him sit down.

Afterwards the doctor gave him a shot, and then had him go home.

Yesterday the doctor gave him a shot, and then had him take aspirin.

Previously the doctor gave him a shot, and then had him take medicine (liquid).

Tomorrow the doctor will give him a shot and then have him take medicine (liquid).

Today the doctor will give him a shot and then have him take medicine (pill).

Before this the doctor gave him a shot and then had him come back in a week.

Drill E. Response

MODEL: (គ្រូ: លោកស្អាត (គ្រូពេទ្យ) ប្រុស: ណាទេ? (ឃ្លា)

សិស្ស: បាទ ខ្ញុំស្គាល់ ឃ្លា ទៅជិត ទះ ។

Teacher: Do you know any nose doctors? (one)

Student: Yes, I know one near here.

1. លោកស្អាត លោកស្អាត ឃ្លា ណាទេ? (ឃ្លា ឃ្លា)
2. លោកស្អាត ឃ្លា ឃ្លា ណាទេ? (ឃ្លា ឃ្លា)
3. លោកស្អាត ឃ្លា ឃ្លា ណាទេ? (ឃ្លា ឃ្លា : ឃ្លា ឃ្លា)
4. លោកស្អាត ឃ្លា ឃ្លា ឃ្លា ណាទេ? (ឃ្លា ឃ្លា : ឃ្លា ឃ្លា)
5. លោកស្អាត ឃ្លា ឃ្លា ឃ្លា ណាទេ?

បាទ ខ្ញុំស្គាល់ ឃ្លា ឃ្លា ឃ្លា ទះ ។

បាទ ខ្ញុំស្គាល់ ឃ្លា ឃ្លា ឃ្លា ទះ ។

បាទ ខ្ញុំស្គាល់ ឃ្លា ឃ្លា ឃ្លា ទះ ។

បាទ ខ្ញុំស្គាល់ ឃ្លា ឃ្លា ឃ្លា ទះ ។

បាទ ខ្ញុំស្គាល់ ឃ្លា ឃ្លា ឃ្លា ទះ ។

3. ខ្ញុំស្គាល់លោកសង្ឃមួយអង្គ។	I know one <u>monk</u> .
4. ខ្ញុំស្គាល់លោកសង្ឃមួយអង្គនៅសាលាបាលី។	I know one monk <u>at the Pali School</u> .
5. ខ្ញុំស្គាល់លោកសង្ឃមួយអង្គកំពុងរៀននៅសាលាបាលី។	I know one monk <u>studying</u> at the Pali School.
6. ខ្ញុំស្គាល់លោកសង្ឃមួយអង្គកំពុងរៀនអង្គភាពនៅសាលាបាលី។	I know one monk studying <u>English</u> at the Pali School.

Drill H. Reduction

1. ខ្ញុំស្គាល់លោកសង្ឃមួយអង្គកំពុងរៀនភាសាអង់គ្លេសនៅសាលាបាលី។	I know one monk studying <u>English</u> at the Pali School.
2. ខ្ញុំស្គាល់លោកសង្ឃមួយអង្គកំពុងរៀននៅសាលាបាលី។	I know one monk <u>studying</u> at the Pali School.
3. ខ្ញុំស្គាល់លោកសង្ឃមួយអង្គនៅសាលាបាលី។	I know one monk <u>at the Pali School</u> .
4. ខ្ញុំស្គាល់លោកសង្ឃមួយអង្គ។	I know one <u>monk</u> .
5. ខ្ញុំស្គាល់មួយអង្គ។	I know <u>one</u> .
6. ខ្ញុំស្គាល់។	I know.

Drill I. Response

MODEL: គ្រូ: លោកនឹងរក គ្រូរោងមាន
 គ្រូពេទ្យប៉ុន្មាននាក់? (៦, ៧)
 សិស្ស: បាទ ខ្ញុំនឹងមិនប្រាកដនិយម វិត
 ខ្ញុំស្មានប្រហែល៦, ៧នាក់។

Teacher: Do you know how many doctors there are in this town? (6 or 7)

Student: I don't know for sure, but I think about 6 or 7.

1. លោកនឹងរកបន្ទប់រោងមានគ្រូ សិស្សប៉ុន្មាននាក់? (៤)	បាទ ខ្ញុំនឹងមិនប្រាកដនិយម វិត ខ្ញុំស្មានប្រហែល ៤នាក់។
2. លោកនឹងរក លោកគ្រូរោងបង្ហាត់ បង្ហាត់បង្រៀនមួយនាក់។ (១នាក់)	បាទ ខ្ញុំនឹងមិនប្រាកដនិយម វិត ខ្ញុំស្មានប្រ ហែល១នាក់។
3. លោកនឹងរក លោកគ្រូពេទ្យមកនាក់ ខ្មៅឲ្យលោករោងបង្ហាត់។ (២នាក់)	បាទ ខ្ញុំនឹងមិនប្រាកដនិយម វិត ខ្ញុំស្មានប្រ ហែល២នាក់។
4. លោកនឹងរក ហាមស៊ីប្រើប្រាស់	បាទ ខ្ញុំនឹងមិនប្រាកដនិយម វិត ខ្ញុំស្មានប្រ

បាទ ខ្ញុំនឹងមិនប្រាកដនិយម វិត ខ្ញុំស្មានប្រ
 ហែល៤នាក់។

បាទ ខ្ញុំនឹងមិនប្រាកដនិយម វិត ខ្ញុំស្មានប្រ
 ហែល១នាក់។

បាទ ខ្ញុំនឹងមិនប្រាកដនិយម វិត ខ្ញុំស្មានប្រ
 ហែល២នាក់។

បាទ ខ្ញុំនឹងមិនប្រាកដនិយម វិត ខ្ញុំស្មានប្រ

UNIT 54

BASIC DIALOGUE

1. **គ្រូពេទ្យមានសុំឲ្យទៅជួបគ្រូពេទ្យ
ទេ?** Sok
Did the doctor ask you to go to the hospital?
2. **អី លោកមានប្រសាសន៍ថាទៅ
គ្រូពេទ្យ មានគ្រឿងប្រដាប់ល្អ ។** Pon
Yes. He said that in the hospital they have good equipment.
3. **ហើយមានគ្រូពេទ្យយ៉ាងណាប្រសប់សម្រាប់
ខ្ញុំទាំងអស់។**
And they also have skilled nurses to take care (of you).
4. **ប៉ុន្តែមិនស្មានទាល់ដូចនេះ ដូច្នេះ
បានដឹងមិនទៅទេ។**
But I didn't think I was seriously ill, therefore I didn't go to the hospital,
5. **រមែង បានដឹងពីជំងឺកម្រិតប្លង់?** Sok
How did you know that you had a tumor?
6. **ខ្ញុំរងការពិនិត្យប្រមូលឈាមបួន
ខែមុននេះ។** Pon
My nose was stuffed up three or four months before.
7. **ហើយរងការពិនិត្យអស់កម្រិត
នៃមនុស្ស?** Sok
And you were always tired, right?
8. **អី ហើយមិនបានទៅគ្រូពេទ្យ
ព្រោះស្មានមិនដឹងថាជំងឺស្រាល។** Pon
Yes, and I didn't go to the hospital because I thought the illness was not serious.
9. **គួរទៅជួបគ្រូពេទ្យឆាប់
ទៅ កុំកុំយូរពេក។** Sok
You should go see my doctor immediately. Don't put it off too long.

10. ដឹងហើយ ។ ប៉ុន្តែ ទីនេះទើប Pon
នឹកឆ្លើយ ឬយល់ហើយ ។ I know, but now I've just had a
tooth pulled.
11. ពេទ្យឆ្លើយនោះល្អទេ? Sok
Is your dentist good?
12. ឡូ គ្រូពេទ្យនោះ ល្អណាស់ ។ Pon
Oh, that dentist is very good.
13. មានឆ្លើយឬយល់... Sok
ខ្ញុំចង់ឲ្យពេទ្យនឹកទីនេះ ។ I have a tooth that hurts. I
want the dentist to pull it.
14. ពេទ្យនោះ ល្អណាស់ ខាងបំពេញ Pon
ទីនេះ ។ That doctor is very good at
filling teeth.
15. បើដូច្នេះ... ទៅជួបគ្រូ Sok
គ្រូពេទ្យគ្នាទៅ ហើយគ្រូពេទ្យ
នឹងពេទ្យឯនេះ ។ In that case, you go see my
doctor, and I'll go see your
dentist.

DRILLS

Drill A. Response

MODEL: (គ្រូ: គ្រូពេទ្យមានសុំឲ្យទៅលោក
អគ្គិសនីនៅសំណាក់ពេទ្យទេ?
សិស្ស: បាទ គាត់ថាខ្ញុំមិនបាច់ទៅ
ទទួលបានការពិនិត្យទេ។

1. គ្រូពេទ្យមានសុំឲ្យទៅលោកទេ?
2. គ្រូពេទ្យឲ្យទៅលោកសំណាក់នៅដូច្នេះទេ?
3. គ្រូពេទ្យឲ្យទៅលោកនៅជួបគាត់ទៀតទេ?
4. គ្រូពេទ្យមានឲ្យសំបុត្រវិញខ្លីទេ?
5. គ្រូពេទ្យមានឲ្យខ្លីយកទៅលេបទេ?

Teacher: Did the doctor ask you to go to the hospital?

Student: No, he said I don't have to go to the hospital.

បាទ គាត់ថាមិនបាច់ទៅទេ ។
បាទ គាត់ថាមិនបាច់សំណាក់នៅដូច្នេះទេ ។
បាទ គាត់ថាខ្ញុំមិនបាច់ទៅជួបគាត់ទៀត
ទេ ។
បាទ គាត់ថាមិនបាច់យកសំបុត្រ
វិញខ្លីទេ ។
បាទ គាត់ថាមិនបាច់យកខ្លីទៅ
លេបទេ ។

Drill B. Response

MODEL: (គ្រូ : ដូកនិ ប្រាប់ឲ្យទៅពេទ្យ ។
សិស្ស: ដូកនិ ប្រាប់ឲ្យទៅណា?
គ្រូ: ដូកនិ ប្រាប់ឲ្យទៅវិទ្យា
សាលា ។

1. គ្រូនិ ប្រាប់ឲ្យទៅវិទ្យាសាលា
នៃវិទ្យាសាលា ល្អ ។
2. នៅវិទ្យាសាលាមានអ្នកសម្រាប់
វិទ្យាសាលា ។
3. គាត់មិនស្មានថាគាត់ឈឺធ្ងន់ ។
4. លោកប្អូនមិននៅដូច្នេះទេ ទីផ្សារ ។
5. គាត់ទៅពេទ្យនៅទីក្រុងភ្នំពេញ ។
6. គាត់ទៅទីតាំងដ៏ធំមួយ ។

Teacher: The doctor said to go to the hospital.

Student: Where did the doctor say to go?

Teacher: The doctor said to go to the hospital.

គ្រូនិ ប្រាប់ឲ្យទៅវិទ្យាសាលា
នៃវិទ្យាសាលា ។
គ្រូនិ ប្រាប់ឲ្យទៅវិទ្យាសាលា នៃ
វិទ្យាសាលា ល្អ ។
នៅវិទ្យាសាលាមានអ្នកសម្រាប់
វិទ្យាសាលា ។
គាត់មិនស្មានថាគាត់ឈឺធ្ងន់ ។
លោកប្អូននៅដូច្នេះទេ ទីផ្សារ ។
លោកប្អូនមិននៅដូច្នេះទេ ទីផ្សារ ។
គាត់ទៅពេទ្យនៅទីក្រុងភ្នំពេញ ។
គាត់ទៅពេទ្យនៅទីក្រុងភ្នំពេញ ។
គាត់ទៅទីតាំងដ៏ធំមួយ ។

7. វាត្រូវដឹកនាំឲ្យយើងទៅសាលា ។

8. គេក៏តបសន្សំដែរ ។

គាត់ចេះដឹកនាំដែរ ។

វាត្រូវដឹកនាំយើងទៅសាលា ។

វាត្រូវដឹកនាំឲ្យយើងទៅសាលា ។

គេក៏តបសន្សំដែរ ។

គេក៏តបសន្សំដែរ ។

Drill C. Substitution

1. គ្រូពេទ្យបាន ឮខ្ញុំមិនទាន់ឈប់រៀន
នរ ។

The doctor said that I don't have
to miss school.

2. គ្រូរៀនបាន ឮខ្ញុំមិនទាន់ឈប់រៀននរ ។

My teacher said that I don't have
to miss school.

3. ប្អូនខ្ញុំបាន ឮខ្ញុំមិនទាន់ឈប់រៀននរ ។

My older brother said that I don't
have to miss school.

4. គាត់បាន ឮខ្ញុំមិនទាន់ឈប់រៀននរ ។

He said that I don't have to miss
school.

5. គ្រូសិស្សទាំងអស់បាន ឮខ្ញុំមិនទាន់
ឈប់រៀននរ ។

All the students said that I don't
have to miss school.

6. គេយល់បាន ឮខ្ញុំមិនទាន់ឈប់រៀន
នរ ។

They understand that I don't have
to miss school.

7. គេគិតបាន ឮខ្ញុំមិនទាន់ឈប់រៀន
នរ ។

They think that I don't have to
miss school.

8. គាត់បាន ឮខ្ញុំមិនទាន់ឈប់
រៀននរ ។

They explained to me that I don't
have to miss school.

9. វាបាន ឮខ្ញុំមិនទាន់ឈប់
រៀននរ ។

He says to me that I don't have to
miss school.

10. ខ្ញុំមានជំងឺត្រូវបាន ឮខ្ញុំមិនទាន់
ឈប់រៀននរ ។

I have a cold but they say that I
don't have to miss school.

11. ខ្ញុំមិនបានដើរបាន ត្រូវបាន ឮខ្ញុំមិនទាន់
ឈប់រៀននរ ។

I can't walk, but they say that I
don't have to miss school.

Drill D. Multiple Substitution

1. លោកគួរទៅជួបគ្រូពេទ្យភ្លាម
ទៅ កុំចាំយូរពេក។
2. លោកគួរទៅជួបគ្រូពេទ្យឆ្មោះ
ភ្លាមទៅ កុំអន្ទេយយូរពេក។
3. លោកគួរទៅជួបលោកគ្រូភ្លាម
ទៅ កុំនៅយូរពេក។
4. លោកគួរទៅជួបបង្ក្រង់ភ្លាមទៅ
កុំចាំយូរពេក។
5. លោកគួរទៅជួបស្រីលក់ភ្លាម
ទៅ កុំនៅយូរពេក។
6. លោកគួរទៅជួបត្អូញភ្លាមទៅ កុំចាំ
យូរពេក។

- You should go see the doctor
immediately; don't wait too long.
- You should go see the dentist
immediately; don't delay too long.
- You should go see the teacher im-
mediately; don't stay too long.
- You should go see my older brother
immediately; don't wait too long.
- You should go see the salesman im-
mediately; don't stay too long.
- You should go see my uncle immedi-
ately; don't wait too long.

Drill E. Multiple Substitution

1. ខ្ញុំដឹងហើយប៉ុន្តែ ឥឡូវខ្ញុំ
ឆ្អឹង។
2. ខ្ញុំស្តាប់បានហើយប៉ុន្តែ ឥឡូវខ្ញុំ
ដឹងមិនបាន។
3. ខ្ញុំយល់ហើយ ប៉ុន្តែ ឥឡូវខ្ញុំភ្លេច។
4. ខ្ញុំឃើញហើយប៉ុន្តែ ឥឡូវខ្ញុំមិន
បានយកមក។
5. ខ្ញុំស្គាល់ហើយ ប៉ុន្តែ ខ្ញុំមិនដឹងទៅ
ណា។
6. ខ្ញុំចេះហើយ ប៉ុន្តែ ខ្ញុំគ្មានពេល
ធ្វើ។
7. ខ្ញុំទៅម្តងហើយ ប៉ុន្តែ ខ្ញុំភ្លេច
កន្លែង។
8. ខ្ញុំទិញម្តងហើយប៉ុន្តែ ខ្ញុំចង់ទិញទៀត។
9. ខ្ញុំជួបហើយប៉ុន្តែ ខ្ញុំចង់សួរគាត់។
10. ខ្ញុំមានហើយប៉ុន្តែ ខ្ញុំចង់បានទៀត។

- I know it already, but now I have
a toothache.
- I heard it already, but now I can
not do it.
- I understood it already, but now I
have forgotten.
- I saw it already, but now I can't
bring it.
- I know (him) already, but now I
don't know where he went.
- I know how already, but now I don't
have the time to do it.
- I went once already, but now I
forget the place.
- I bought some once already, but now
I want to buy some more.
- I met him already, but now I want to
ask him (something).
- I have it already, but now I want to
have some more.

Drill F. Response

- MODEL: (គូ: ឆ្មាំរូចរចរិកលី ។
(គូរពាទ្យ)
សិស្ស: លោកមានស្ពាន់(គូរពាទ្យ)
ណាពូរិករេន?
1. កូនឡូរចរិកក្អក ។ (ឡូរក្អក)
  2. ឡានឡូរចរិកខ្លួន ។ (ឡាន)
  3. លោកស្មើការរចរិកដឹងរក្សា
(រករណ)
  4. វា(ឡាន)រចរិកលី ។ (កូនសិស្ស)
  5. ឡូរចរិក(ឡាន)រចរិកក្អក ។
(គូបរ(ឡាន)រចរិកក្អក)
  6. ឡូរចរិក(ឡាន)រចរិក ។ (ឡានបណ្ណាត)

Teacher: My teeth keep aching. (doctor)

Student: Do you know a good doctor?

លោកមានស្ពាន់ឡូរក្អកណាពូរិករេន?
លោកមានស្ពាន់ឡានណាពូរិករេន?
លោកមានស្ពាន់ឡានណាពូរិករេន?

លោកមានស្ពាន់កូនសិស្សណាពូរិករេន?
លោកមានស្ពាន់(គូបរ(ឡាន)រចរិកក្អក
ណាពូរិករេន?
លោកមានស្ពាន់ឡានបណ្ណាតណាពូរិក
រេន?

Drill G. Response

- MODEL: (គូ: លោកមានស្ពាន់(គូរពាទ្យ)
ណាពូរិករេន?
សិស្ស: ឡូរស្ពាន់(គូរពាទ្យ)ឡានរិសិរ
លោកអាចរេរិស្ថិតាត
បាន ។
1. លោកមានស្ពាន់ឡានរិសិរឡាន
ណាពូរិករេន?
  2. លោកមានស្ពាន់កូនសិស្សណាពូរិករេន?
  3. លោកមានស្ពាន់ (គូបរ(ឡាន)រចរិក
រេន?
  4. លោកមានស្ពាន់ ឡានបណ្ណាតសិស្សណា
ពូរិករេន?
  5. លោកមានស្ពាន់ ឡានបណ្ណាតណាពូរិក
រេន?

Teacher: Do you know any good doctors?

Student: I know one; you can go see him.

ឡូរស្ពាន់ឡានរិសិរឡានឡានរិសិរ លោក
អាចរេរិស្ថិតាតបាន ។
ឡូរស្ពាន់កូនសិស្សឡានរិសិរ លោកអាចរេរិស្ថិតាត
បាន ។
ឡូរស្ពាន់(គូបរ(ឡាន)រចរិក លោក
អាចរេរិស្ថិតាតបាន ។
ឡូរស្ពាន់ឡានបណ្ណាតសិស្សឡានរិសិរ
លោកអាចរេរិស្ថិតាតបាន ។
ឡូរស្ពាន់ឡានបណ្ណាតណាពូរិក លោក
អាចរេរិស្ថិតាតបាន ។

6. រលាកមានស្គាល់(គ្រូ) គាត់ណា ឮខ្ញុំក៏ដឹង?

ខ្ញុំស្គាល់(គ្រូ) គាត់ណា ឮខ្ញុំក៏ដឹង រលាកមាន
រោគជំងឺបកាត់ បាន ។

Drill H. Expansion

1. ខ្ញុំឃើញរលាក។	I see you.
2. ខ្ញុំឃើញរលាក(គ្រូ)។	I see <u>the teacher</u> .
3. ខ្ញុំឃើញរលាក(គ្រូ) ពេទ្យ ។	I see <u>the doctor</u> .
4. ខ្ញុំឃើញរលាក(គ្រូ) ពេទ្យ ធ្មេញ ។	I see <u>the dentist</u> .
5. ខ្ញុំឃើញរលាក(គ្រូ) ពេទ្យ ធ្មេញ ម្សិល មិញ ។	I saw the dentist <u>yesterday</u> .
6. ខ្ញុំឃើញរលាក(គ្រូ) ពេទ្យ ធ្មេញ ម្សិល មិញ នៅមុខសាលា ។	I saw the dentist yesterday <u>in front of the hall</u> .
7. ខ្ញុំឃើញរលាក(គ្រូ) ពេទ្យ ធ្មេញ ម្សិល មិញ នៅមុខសាលា រៀន ។	I saw the dentist yesterday in front of the <u>school</u> .
8. ខ្ញុំឃើញរលាក(គ្រូ) ពេទ្យ ធ្មេញ ម្សិល មិញ កំពុងដើរនៅមុខសាលា រៀន ។	I saw the dentist yesterday <u>walking</u> in front of the school.
9. ខ្ញុំឃើញរលាក(គ្រូ) ពេទ្យ ធ្មេញ ម្សិល មិញ កំពុងដើរ នឹង ម្តាយ(គ្រូ) ប្រ(គ្រូ) នៅមុខសាលា រៀន ។	I saw the dentist yesterday walking in front of the school <u>with the teacher</u> .
10. ខ្ញុំឃើញរលាក(គ្រូ) ពេទ្យ ធ្មេញ ម្សិល មិញ កំពុងដើរ នឹង ម្តាយ(គ្រូ) ប្រ(គ្រូ) នៅមុខសាលា រៀន ។	I saw the dentist yesterday walking in front of the school with <u>a teacher</u> .

Drill I. Reduction

1. ខ្ញុំឃើញរលាក(គ្រូ) ពេទ្យ ធ្មេញ ម្សិល មិញ កំពុងដើរ នឹង ម្តាយ(គ្រូ) ប្រ(គ្រូ) នៅមុខសាលា រៀន ។	I saw the dentist yesterday walking in front of the school with <u>a teacher</u> .
2. ខ្ញុំឃើញរលាក(គ្រូ) ពេទ្យ ធ្មេញ ម្សិល មិញ កំពុងដើរ នឹង ម្តាយ(គ្រូ) ប្រ(គ្រូ) នៅមុខសាលា រៀន ។	I saw the dentist yesterday walking in front of the school <u>with the teacher</u> .
3. ខ្ញុំឃើញរលាក(គ្រូ) ពេទ្យ ធ្មេញ ម្សិល មិញ កំពុងដើរ នៅមុខសាលា រៀន ។	I saw the dentist yesterday <u>walking</u> in front of the school.
4. ខ្ញុំឃើញរលាក(គ្រូ) ពេទ្យ ធ្មេញ ម្សិល	I saw the dentist yesterday in front

- 68

UNIT 55

NARRATION

1. មានប្អូនស្នាក់នៅពីរនាក់ ម្នាក់ឈ្មោះប៉ុន ម្នាក់ឈ្មោះសុក ។
2. ប៉ុននិងសុក ជាកូនជំងឺ ។
3. ឥឡូវនេះ គេកំពុងធូរស្រាលបន្តិចហើយ ។
4. ថ្ងៃប៉ុនចូលធ្វើការ សុកសួរតាត់ថា : ប៉ុនធូរហើយឬនៅ ?
5. ប៉ុនប្រាប់សុកថា : គាត់ក៏ធូរហើយ ។
6. ប៉ុនទៅជួបគ្រូពេទ្យ ហើយគ្រូពេទ្យ ឲ្យថ្នាំ ១០០ ប៉ារ៉ាសេតាម៉ុល ហើយនិងថ្នាំ
សម្រាក ។
7. ថ្នាំនោះគ្រាប់ធំៗ ពណ៌លឿង និងប៉ុនត្រូវលេប ១ ថ្ងៃ ៣ គ្រាប់ ១ គ្រាប់ម្តង
រាល់ថ្ងៃ ។
8. សុក ថា : ថ្នាំនេះ ប្រហែលដូចថ្នាំគាត់លេបពីរដងមុននេះ ។
9. ប៉ុនក៏នាំសុកទៅជួបគ្រូពេទ្យ ហើយសួរសុខទុក្ខ ។
10. គាត់និយាយប្រាប់សុក ថា លេបថ្នាំដ៏ធំៗនេះ ប៉ុនក៏ធូរហើយ ធូរស្រាលហើយ ។
11. ក្រោយមក គ្រូពេទ្យក៏ផ្តល់ថ្នាំឲ្យគាត់ ហើយគាត់ក៏ទាន់ស្រាលហើយ ។

1. There were two friends, one named Pon, the other named Sok.
2. Pon and Sok were sick.
3. But now both of them are feeling a little better.
4. The day Pon went back to work, Sok asked him: How are you feeling?
5. Pon told him he just had a stomach-ache; he feels fine now.
6. Pon went to see his doctor and the doctor gave him some pills to take and told him to rest.
7. That medicine is large yellow pills which Pon must take three times a day, one pill at each meal.
8. Sok said that these pills look like the ones he was taking last month.
9. Mr. Pon remembers also that Mr. Sok was sick for quite a long time then.
10. He had a very bad cold - no matter what pills he took, it didn't help, and so he was sick in bed for two weeks.
11. Finally, the doctor gave him some shots and he recovered.

1. លោកប៉ុនឈឺច្រមុះហើយសួរលោកចៅនឹកភាគស្គាល់គ្រូពេទ្យណាព្យាបាលបាន
ច្រមុះដែរ។
2. លោកសុខស្គាល់គ្រូពេទ្យច្រើន ពិតមែនមើលដំបូងៗគ្នា។
3. ភាគច្រើនលោកប៉ុនចៅបើភាគតិចចៅភាគរតីតបួន ឬៗភាគរណ្តែងបី
គ្រូពេទ្យម្នាក់និយាយភាគស្គាល់។
4. គ្រូពេទ្យនោះកំពុងវិវាទដំបូងភាគសព្វថ្ងៃ។
5. លោកគ្រូពេទ្យចាប់ផ្តើមមើលលោកសុខ បានប្រហែលពីរឬបីខែហើយ។
6. ភាគច្រើនៗ ម្តង ហើយឲ្យប្រើលោកសុខយកមកលេប ភាគរណ្តែង
ពីរ អាទិត្យ ម្តង។
7. ក្នុងមួយថ្ងៃភាគច្រើនលេប៦គ្រាប់ ពីរគ្រាប់ម្តងក្រោយពេលបាយ។
8. ប៉ុន សួរចៅ : ឥឡូវគ្រាន់ប៉ុន្មាន?
9. លោកសុខចៅភាគគ្រាន់បី ច្រើនហើយ ប៉ុន្តែពីរឬបីអាទិត្យដំបូង ភាគស្គាល់
ណាស់។
10. ពេលនោះគ្រូពេទ្យចាត់ថ្នាំ ភាគ ឲ្យលេបថ្នាំច្រើនគ្រាប់ ហាមមិនឲ្យធ្វើការធ្ងន់
ហើយឲ្យនៅសំរាក ២ ថ្ងៃ។

1. Mr. Pon has some pain in his nose and he asks Mr. Sok if he knows any good nose doctor.
2. Mr. Sok knows a lot of doctors, but they don't treat the same kinds of diseases.
3. He tells Mr. Pon that if he thinks he has a growth in his nose he can go to see a doctor that he knows.
4. That doctor is treating Mr. Sok's illness at present.
5. The doctor began treating Mr. Sok's illness about two or three months ago.
6. Every two weeks he gives him a shot and gives him some medicine to take along.
7. He has to take six pills every day - two pills after each meal.
8. (later) Mr. Pon asks if Mr. Sok is better now.
9. Mr. Sok says that he feels much better now, but the first two or three weeks he felt very tired.
10. At that time the doctor gave him some shots, many pills to take, forbade him to do any heavy work, and ordered him to rest at home.

1. គ្រូពេទ្យលោកសុខ ចង់ឲ្យ ភាគីទៅជួបគ្រូពេទ្យវិជ្ជា ។
2. នៅមន្ទីរពេទ្យមានគ្រឿងប្រដាប់សម្រាប់ព្យាបាលមានគ្រូពេទ្យយ៉ាងប្រសើរសម្រាប់ជំងឺនេះ ។
3. ប៉ុន្តែលោកសុខ គិតថាភាគីមិនឈឺធ្ងន់ទេ ហើយភាគីសុំគ្រូពេទ្យសម្រាកនៅផ្ទះ ។
4. លោកប៉ុនសួរលោកសុខថា: របស់ទាំងនេះនឹងទៅកើតប្រសូលឬទេ?
5. លោកសុខថា: ចេះវិញនឹងច្របុះ ទឹកមិនទាន់ទៅពេទ្យ ។
6. ភាគីប្រាប់លោកប៉ុនថា: គួរទៅជួបគ្រូពេទ្យភ្លាមទៅ កុំអាក្រក់ទេ ។
7. លោកសុខ ចង់ទៅភ្លាមដែរ វិញភាគីនិយាយនឹងគ្រូពេទ្យមួយរូប ។
8. ប្រសិនបើលោកប៉ុនសួរលោកសុខថា តើភាគីអាចទៅជួបគ្រូពេទ្យផ្ទាល់បានទេ គ្រូពេទ្យភាគីឆ្លើយឆ្លើយវិញ ។
9. លោកសុខថាគ្រូពេទ្យផ្ទាល់នោះពូកែណាស់ ភាគីប្រសើរជាងគ្រូពេទ្យយ៉ាងណា ។
10. ហើយទៅជួបគ្រូពេទ្យភ្លាមទៅ ហើយគួរទៅជួបគ្រូពេទ្យផង ។

1. Mr. Sok's doctor wants him to stay in the hospital.
2. At the hospital there is good equipment and trained medical technicians to look after (him).
3. But Mr. Sok didn't think he was very ill and he asked his doctor to (let him) rest at home.
4. Mr. Pon asked Mr. Sok how he knew that he had a growth in his nose.
5. Mr. Sok said that he constantly had difficulty in breathing, but he didn't go to the doctor.
6. He told Mr. Pon: 'You should go to see my doctor right away; don't put it off too long.'
7. Mr. Sok wants to go to see the doctor right away but he says that he has just had a tooth pulled.
8. Hearing this Mr. Pon asks Mr. Sok: 'Can I go to see this dentist too? I have a toothache also.'
9. Mr. Sok says: 'This dentist is very good. He's very good at filling teeth too.'
10. 'You go to see my doctor, and I'll go see yours.'

UNIT 56

BASIC DIALOGUE

1. **នៅស្រុកនេះ តើ បាត់ រក បុរស ឬ ក្មេង បម្រើ ណាស់ ទេ?** Sok
Is it hard to find a servant in this town?
2. **មិន តើ បាត់ ទេ បើ លោក មាន មិត្ត សំណាញ់ ខ្មែរ ។** Pon
It's not hard if you have a Cambodian friend.
3. **លោក សុំ ឲ្យ មិត្ត ជួយ រក មក បាន ហើយ ។**
Ask him to help you find one.
4. **សុំ លោក ជួយ រក ឲ្យ ខ្ញុំ បាន ទេ?** Sok
Can you help me find one?
5. **លោក ចង់ បាន ក្មេង ឬ ម្ចី បាយ ឬ ក្មេង បោះ សំអាត ផ្ទះ ។** Pon
Do you want a servant to cook or to clean the house?
6. **ខ្ញុំ ចង់ បាន មក បម្រើ សម្រាប់ ចេះ រៀបចំ ផ្ទះ ហើយ គង់ ម្ចី បាយ បន្តិច បន្តួច ។** Sok
I want a man servant who knows how to take care of the house and to cook a little bit.
7. **បើ សញ្ជាតិ មិន អី ទេ ចាំ រង់ ចាំ ក្មេង មក បម្រើ លោក ។** Pon
In that case, it's no problem; wait and I'll bring one to meet you.
8. **ឯង ឈ្មោះ អី? ស្រុក ទេ ឬ ភូមិ ឯណា?** Sok
What's your name? Where is your native village?
9. **ខ្ញុំ ឈ្មោះ គីម ស្រុក កំណើត ខ្ញុំ** Kim
My name is Kim; my birthplace is in Takeo Province.

នារីទទួតការិករ។

10. ឯ អាយុ ប៉ុន្មានឆ្នាំហើយ?

Sok

How old are you?

11. បាទ ពីរខែទៀត, ខ្ញុំ អាយុ
១៨ ឆ្នាំហើយ។

Kim

In two months I'll be eighteen.

DRILLS

Drill A. Response

- MODEL: គ្រូ: នៅនេះ តើ បាត់ដំបង ឬ ភ្នំពេញ?
 និស្ស: ទេ មិន យឺត ទេ មាន
 ភ្នំពេញ ច្រើន ទេ ប៉ុន្តែ
 ថ្លៃ ម្តង ។
1. នៅនេះ តើ បាត់ដំបង ឬ ភ្នំពេញ ឬ ទេ?
  2. នៅនេះ តើ បាត់ដំបង ឬ ភ្នំពេញ ឬ ទេ?
  3. នៅនេះ តើ បាត់ដំបង ឬ ភ្នំពេញ ឬ ទេ?
  4. នៅនេះ តើ បាត់ដំបង ឬ ភ្នំពេញ ឬ ទេ?
  5. នៅនេះ តើ បាត់ដំបង ឬ ភ្នំពេញ ឬ ទេ?
  6. នៅនេះ តើ បាត់ដំបង ឬ ភ្នំពេញ ឬ ទេ?
  7. នៅនេះ តើ បាត់ដំបង ឬ ភ្នំពេញ ឬ ទេ?
  8. នៅនេះ តើ បាត់ដំបង ឬ ភ្នំពេញ ឬ ទេ?

Teacher: Is it hard to get a taxi here?

Student: No, it's not hard; there are a lot of taxis, but they're a little expensive.

ទេ មិន យឺត ទេ មាន ភ្នំពេញ ច្រើន
 ទេ ប៉ុន្តែ ថ្លៃ ម្តង ។
 ទេ មិន យឺត ទេ មាន ភ្នំពេញ ច្រើន ទេ
 ប៉ុន្តែ ថ្លៃ ម្តង ។
 ទេ មិន យឺត ទេ មាន ភ្នំពេញ ច្រើន
 ទេ ប៉ុន្តែ ថ្លៃ ម្តង ។
 ទេ មិន យឺត ទេ មាន ភ្នំពេញ ច្រើន
 ទេ ប៉ុន្តែ ថ្លៃ ម្តង ។
 ទេ មិន យឺត ទេ មាន ភ្នំពេញ ច្រើន
 ទេ ប៉ុន្តែ ថ្លៃ ម្តង ។
 ទេ មិន យឺត ទេ មាន ភ្នំពេញ ច្រើន
 ទេ ប៉ុន្តែ ថ្លៃ ម្តង ។
 ទេ មិន យឺត ទេ មាន ភ្នំពេញ ច្រើន
 ទេ ប៉ុន្តែ ថ្លៃ ម្តង ។

Drill B. Response

- MODEL: គ្រូ : ខ្ញុំ ចង់ បាន ម្នាក់ មក ជួយ រៀប
 ចំណី ផ្លែ ឈើ ។
 និស្ស: បាទ បាទ ខ្ញុំ ចង់ មក
 ជួយ រៀប ឲ្យ បាន ល្អ ។

Teacher: I want to get a young person to help prepare the food and to keep house.

Student: O K, (in that case) let me help you look. Next week I'll come see you again.

1. ខ្ញុំចង់ទិញអាវកំប៉ិសម្រាប់បង
នាង។
2. ខ្ញុំចង់ដឹងថាមានត្រកូលក្នុងភូមិ
នេះឬទេ។
3. តើខ្ញុំចង់រៀនប្រើកម្រាស់ ។
4. វាជាឈ្មោះអ្នកនិពន្ធនៃសៀវភៅ ។
5. ក្នុងនេះមានតារាងរូបភាពទាំងអស់។
6. ខ្ញុំចង់ឲ្យវាទៅរកប្រឹក្សាអាណា ។

មិនអីទេ ចាំខ្ញុំជួយទិញ អាវកម្រាស់
រួមក្នុងបន្ទុកទៀត។
មិនអីទេ ចាំខ្ញុំជួយដើរ អាវកម្រាស់
រួមក្នុងបន្ទុក។
មិនអីទេ ចាំខ្ញុំជួយបន្ថែម
អាវកម្រាស់រួមក្នុងបន្ទុក។
មិនអីទេ ចាំខ្ញុំជួយស្វែង អាវកម្រាស់
រួមក្នុងបន្ទុក។
មិនអីទេ ចាំខ្ញុំជួយដើរ អាវកម្រាស់
រួមក្នុងបន្ទុក។
មិនអីទេ ចាំខ្ញុំជួយបន្ថែម អាវកម្រាស់
រួមក្នុងបន្ទុក។

Drill C. Response

MODEL: (គូ: សួរ ឯងរៀនរាល់ថ្ងៃ
ឬទេ?)

សិស្ស: បាទ ខ្ញុំរៀនរាល់ថ្ងៃ
ចាំឲ្យដឹងពីសិល្បៈក្នុងស្ថាន។

1. ហ្នឹង ឯងរៀនរាល់ថ្ងៃ
រាល់ថ្ងៃឬទេ?
2. សាប ឯងរៀនរាល់ថ្ងៃ
រាល់ថ្ងៃឬទេ?
3. សួរ ឯងរៀនរាល់ថ្ងៃ
រាល់ថ្ងៃឬទេ?
4. និយាយរៀនរាល់ថ្ងៃ
រាល់ថ្ងៃឬទេ?
5. តើសិស្សរៀនរាល់ថ្ងៃ
រាល់ថ្ងៃឬទេ?
6. តើសិស្សរៀនរាល់ថ្ងៃ
រាល់ថ្ងៃឬទេ?
7. តើសិស្សរៀនរាល់ថ្ងៃ
រាល់ថ្ងៃឬទេ?

Teacher: Have you prepared the meal yet?

Student: Yes, I've prepared it, and am
waiting for it to be time (to eat).

បាទ ខ្ញុំរៀនរាល់ថ្ងៃ ចាំឲ្យដឹង
ពីសិល្បៈក្នុងស្ថាន។
បាទ ខ្ញុំរៀនរាល់ថ្ងៃ ចាំឲ្យដឹង
ពីសិល្បៈក្នុងស្ថាន។
បាទ ខ្ញុំរៀនរាល់ថ្ងៃ ចាំឲ្យដឹង
ពីសិល្បៈក្នុងស្ថាន។
បាទ ខ្ញុំរៀនរាល់ថ្ងៃ ចាំឲ្យដឹង
ពីសិល្បៈក្នុងស្ថាន។
បាទ ខ្ញុំរៀនរាល់ថ្ងៃ ចាំឲ្យដឹង
ពីសិល្បៈក្នុងស្ថាន។
បាទ ខ្ញុំរៀនរាល់ថ្ងៃ ចាំឲ្យដឹង
ពីសិល្បៈក្នុងស្ថាន។
បាទ ខ្ញុំរៀនរាល់ថ្ងៃ ចាំឲ្យដឹង
ពីសិល្បៈក្នុងស្ថាន។

Drill D. Substitution

1.	ខ្ញុំចេះនិវាទាយ បានខ្លះនឹងរៀប ចំណី៖ ។	I know how to cook rice and take care of the house.
2.	ខ្ញុំចេះរៀបរៀង បានខ្លះនឹងរៀបចំ នី៖ ។	I know how to <u>cook</u> and take care of the house.
3.	ខ្ញុំចេះថែទាំកូន បានខ្លះនឹងរៀបចំ នី៖	I know how to <u>look after children</u> and take care of the house.
4.	ខ្ញុំចេះទៅទិញ បានខ្លះនឹងរៀបចំ នី៖ ។	I know how to <u>go marketing</u> and take care of the house.
5.	ខ្ញុំចេះបើកបរ បានខ្លះនឹងរៀបចំ នី៖ ។	I know how to <u>drive</u> and take care of the house.
6.	ខ្ញុំចេះបម្រើភ្ញៀវ បានខ្លះនឹងរៀបចំ នី៖ ។	I know how to <u>serve guests</u> and take care of the house.

Drill E. Double Substitution

1.	ឯងមានអ្នកណា អាច ជួយបានទេ?	Did you know anyone who could help?
2.	ឯងមានអ្នកណា អាចធ្វើ បានទេ?	Did you <u>know</u> anyone who could <u>do</u> (it)?
3.	ឯងឃើញ អ្នកណា អាចទៅ បានទេ?	Did you <u>see</u> anyone who could <u>go</u> ?
4.	ឯងមានអ្នកណា អាចទៅ ថែទាំបានទេ?	Did you <u>allow</u> anyone to <u>go see</u> (it)?
5.	ឯងមានប្រាថ្នា អ្នកណា អាចរង់ចាំ យើងបានទេ?	Did you <u>tell</u> anyone to <u>wait for</u> <u>us</u> ?
6.	ឯងមានអ្នកណា អាចមក ជួបយើងបានទេ?	Did you <u>call</u> anyone to <u>come meet</u> us?
7.	ឯងមានអ្នកណា អាច ពន្យល់យើងបានទេ?	Did you <u>look for</u> anyone who could <u>explain</u> (it to) us?
8.	ឯងមានអ្នកណា អាចទៅ បានទេ?	Did you <u>hear about</u> anyone who could <u>leave</u> ?

9. ឯងមាននាងណាទៅជួប
បានទេ?
Did you take anyone to go meet
(someone)?
10. ឯងមានច្បាប់ណាទៅ
យកបានទេ?
Did you want anyone to go get
(it)?

Drill F. Double Substitution

1. បាទ ខ្ញុំស្គាល់វិទ្យា វាមិនអាចជួយបានទេ
បាន ។
Yes I knew (someone), but he
couldn't help.
2. បាទ ខ្ញុំដឹងវិទ្យា វាមិនអាចជួយបានទេ
បាន ។
Yes I knew (someone), but he
couldn't do (it).
3. បាទ ខ្ញុំឃើញវិទ្យា វាមិនអាចទៅបានទេ
បាន ។
Yes I saw (someone), but he
couldn't go.
4. បាទ ខ្ញុំឲ្យវិទ្យាទៅមើល
មិនបានទេ
Yes I allowed (someone), but
he couldn't go see (it).
5. បាទ ខ្ញុំព្រាប់វិទ្យា វាមិនអាចរង់ចាំបានទេ
មិនបានទេ
Yes I told (someone), but he
couldn't wait.
6. បាទ ខ្ញុំហៅវិទ្យា វាមិនមកជួបបានទេ
មិនបានទេ
Yes I called (someone), but he
couldn't come meet (us).
7. បាទ ខ្ញុំរកវិទ្យា វាមិនអាចពន្យល់បានទេ
បាន ។
Yes I looked for (someone), but
he couldn't explain (it to)
us.
8. បាទ ខ្ញុំស្តាប់វិទ្យា វាមិនអាចចេញបានទេ
បាន ។
Yes I heard about (someone), but
he couldn't leave.
9. បាទ ខ្ញុំនាំវិទ្យា វាមិនអាចជួបបានទេ
មិនបានទេ
Yes I took (someone), but he
couldn't meet (them).

Drill G. Expansion

1. ខ្ញុំចង់បានកូនប្រុស
I want to get a young servant.
2. ខ្ញុំចង់បានកូនប្រុសម្នាក់
I want to get a young man servant.
3. ខ្ញុំចង់បានកូនប្រុសម្នាក់នៅជាមួយខ្ញុំ
I want to get a young man servant
to live with me.
4. ខ្ញុំចង់បានកូនប្រុសម្នាក់នៅជាមួយខ្ញុំ ដើម្បីរៀបចំផ្ទះ
I want to get a young man servant
to live with me to help keep the
house in order.

5. ខ្ញុំចង់បានក្មេងប្រុសម្នាក់នៅជិត
ម្តាយខ្ញុំរៀបចំផ្ទះ រៀបចំផ្ទះ ឱ្យបាន។
6. ខ្ញុំចង់បានក្មេងប្រុសម្នាក់នៅជិត
ម្តាយខ្ញុំរៀបចំផ្ទះ រៀបចំផ្ទះ ឱ្យបាន
បន្តិចបន្តួច។

I want to get a young man servant
to live with me to help keep the
house in order and to cook.

I want to get a young man servant
to live with me to help keep the
house in order and to cook a
little bit.

Drill H. Reduction

1. បើខ្ញុំមានក្មេងប្រុសម្នាក់នៅជិតកូន
ប្រពន្ធខ្ញុំអាចទៅរកការងារបាន។
2. បើខ្ញុំមានក្មេងប្រុសម្នាក់នៅជិតកូន ខ្ញុំអាច
ទៅរកការងារបាន។
3. បើខ្ញុំមានក្មេងប្រុសម្នាក់នៅជិតកូន ខ្ញុំអាច
ទៅបាន។
4. ខ្ញុំមានក្មេងប្រុសម្នាក់នៅជិតកូន ខ្ញុំអាច
ទៅបាន។
5. ខ្ញុំមានក្មេងប្រុសម្នាក់នៅជិតកូន។
6. ខ្ញុំមានក្មេងប្រុសម្នាក់។

If I had a young servant to live
in and look after the children,
my wife could go to work.

If I had a young servant to live
in and look after the children,
I could go to work.

If I had a young servant to live
in and look after the children,
I could go.

I have a young servant to live in
and look after the children, and
I can go.

I have a young servant to live in
and look after the children.

I have a young servant.

Drill I. Substitution

1. ពីរខែទៀត ខ្ញុំអាយុ នឹងប្រាំបី
ឆ្នាំ។
2. បួនខែទៀត ខ្ញុំអាយុ នឹងប្រាំបី
ឆ្នាំ។
3. បួនខែទៀត ខ្ញុំអាយុ នឹងម្ភៃមួយ
ឆ្នាំ។
4. បីខែទៀត ខ្ញុំអាយុ នឹងម្ភៃមួយ
ឆ្នាំ។
5. បីខែទៀត កូនខ្ញុំចូលរៀន។
6. ម្ភៃមួយខែទៀត កូនខ្ញុំចូលរៀន។
7. ម្ភៃមួយខែទៀត កូនខ្ញុំ រៀនចប់។
8. ពីរខែទៀត កូនខ្ញុំ រៀនចប់។

In two more months I will be 18
years old.

In four more months I will be 18
years old.

In four more months I will be 21
years old.

In three more months I will be 21
years old.

In three more months my children
will enter school.

In one more month my children will
enter school.

In one more month my children will
finish school.

In two more months my children will
finish school.

9. តើវិនិច្ឆ័យ ឆ្នាំអាយុ និង ប្រាំបីឆ្នាំ។

Drill J. Transformation

MODEL: គ្រូ: ឆ្នាំអាយុ និង ប្រាំបីឆ្នាំ
និង ១០ ខែ ។
សិស្ស: តើវិនិច្ឆ័យ ឆ្នាំអាយុ និង
ប្រាំបីឆ្នាំ។

Teacher: I am 17 years ten months old.

Student: In two months more, I will be
18 years old.

1. ឆ្នាំអាយុនៃប្អូនប្រាំបីឆ្នាំ ។
2. ឆ្នាំអាយុនិងប្អូនប្រាំបីឆ្នាំ ប្រាំបីឆ្នាំ ។
3. ឆ្នាំអាយុ ១៧ឆ្នាំ ១០ខែ ។
4. ឆ្នាំអាយុ ១៧ឆ្នាំ ១១ខែ ។
5. ឆ្នាំអាយុ ២២ឆ្នាំ ១០ខែ ។

ប្អូនវិនិច្ឆ័យ ឆ្នាំអាយុនៃប្អូនប្រាំបីឆ្នាំ ។
ប្រាំបីឆ្នាំ ១០ខែ ឆ្នាំអាយុ ១៧ឆ្នាំ ។
ប្រាំបីឆ្នាំ ១១ខែ ឆ្នាំអាយុ ១៧ឆ្នាំ ។
ប្អូនវិនិច្ឆ័យ ឆ្នាំអាយុ ១៧ឆ្នាំ ។
ប្រាំបីឆ្នាំ ១០ខែ ឆ្នាំអាយុ ២២ឆ្នាំ ។

UNIT 57

BASIC DIALOGUE

1.	ឪពុកម្តាយបង ភាគីណាស់ នៅរស់រាន ឬ អី?	<u>Sok</u>	Are your parents both living now?
2.	បាទ ឪពុកខ្ញុំភាគីស្លាប់ហើយ នៅតែម្តាយខ្ញុំទេ។	<u>Kim</u>	My father's dead; now there's just my mother.
3.	បងមានបងប្អូនប្រុសនាក់?	<u>Sok</u>	How many brothers and sisters do you have?
4.	ខ្ញុំមានបងស្រីម្នាក់ភាគីមាន ប្តីហើយ។	<u>Kim</u>	I have one older sister who's married already.
5.	ប្តីហើយនៅជាមួយម្តាយខ្ញុំសព្វថ្ងៃ នេះ ។		And she lives with my mother at present.
6.	បងស្រីបងប្អូនស្រីនាក់អី?	<u>Sok</u>	What does your brother-in-law do for a living?
7.	បាទ ភាគីស្រីស្រីឪពុកម្តាយ ខ្ញុំ គឺគ្រោះ ភាគីចាស់ណាស់ហើយ។	<u>Kim</u>	He farms to help my mother because she is old.
8.	បងបកនៅក្នុងនេះប៉ុន្មាន ខែហើយ?	<u>Sok</u>	How many months have you been in this city?
9.	ខ្ញុំនៅនេះ តែប៉ុន្មានខែបាន មួយខែទេ ។	<u>Kim</u>	I've been in this city just one month.
10.	បងធ្លាប់នៅជាមួយអ្នក ណាទេ?	<u>Sok</u>	Did you used to work for somebody?

11.

ខ្ញុំ ធ្លាប់ស៊ីបរទីលាត អតី
 បាល ស្រុក ហ្នាត' នៅ ភាគីក្រៅ បាន
 ប្រហែល មួយ ឆ្នាំ វិសិទ្ធ ។

Kim

I used to work as a servant for the
 chief of a srok in Takeo for
 about a year.

DRILLS

Drill A. Substitution

1. ឯងមានបងប្អូននៅទីក្រុងនេះ
ទេ?
2. ឯងមាន អ្នកស្គាល់ អ្នកណាទៅទីក្រុងនេះ
ទេ?
3. ឯងមាន មិត្តភក្តិ មិត្តភក្តិទៅទីក្រុងនេះ
ទេ?
4. ឯងមាន ផ្ទះ នៅទីក្រុងនេះទេ?
5. ឯងមាន អ្នកមកទទួល នៅទីក្រុង
នេះទេ?
6. ឯងមាន ឃើញ អ្វីដែលគួរឲ្យចាប់អារម្មណ៍
នៅទីក្រុងនេះទេ?
7. ឯងមាន ទិញ អ្វីនៅទីក្រុងនេះទេ?
8. ឯងមាន ការណ៍ នៅទីក្រុងនេះទេ?
9. ឯងមាន ជួប អ្នកណាម្នាក់នៅទីក្រុង
នេះទេ?

Do you have brothers and sisters
in this city?

Do you know anyone in this city?

Do you have friends in this city?

Do you have a house in this city?

Do you have anyone to come get
you in this city?

Have you seen anything interesting
(strange) in this city?

Have you bought anything in this
city?

Have you any business in this city?

Have you met Koma in this city?

Drill B. Substitution

1. ខ្ញុំមានបងប្អូនច្រើនម្នាក់ទេ បើយ
និយាយ គាត់មានប្រពន្ធរហូច។
2. ខ្ញុំមានបងប្អូនច្រើនម្នាក់ទេ បើយ និយាយ
គាត់មានប្រពន្ធរហូច។
3. ខ្ញុំមានកូនប្រុសច្រើនម្នាក់ទេ បើយ
និយាយ គាត់មានប្រពន្ធរហូច។
4. ខ្ញុំមានបងប្អូនច្រើនម្នាក់ទេ បើយ
និយាយ គាត់មានកូនរហូច។
5. ខ្ញុំមានមិត្តភក្តិច្រើនម្នាក់ទេ បើយ និយាយ
គាត់មានប្រពន្ធរហូច។

I have only one older brother,
and he has a wife already.

I have only one older sister,
and she has a husband already.

I have only one younger brother,
and he has a wife already.

I have only one brother-in-law,
and he has children already.

I have only one younger uncle,
and he has a wife already.

6. ខ្ញុំមានម្តាយច្បើនម្នាក់ទៀត ហើយនិស្ស័យ
គាត់មានប្តីហើយ ។
7. ខ្ញុំមានកូនស្រី ច្បើនម្នាក់ទៀត ហើយនិស្ស័យ
វាមានកូនហើយ ។
8. ខ្ញុំមានប្អូនច្បើនម្នាក់ទៀត ហើយនិស្ស័យ
វាមានការងារស្រីហើយ ។

I have only one older aunt,
and she has a husband already.

I have only one daughter, and
she has children already.

I have only one younger sibling,
and he has a job already.

Drill C. Response

MODEL: (គូ: អ្នកណាដែលជាមួយបង
នាងសព្វថ្ងៃនេះ?
(ប្អូនស្រី តូច)
និស្ស័យ: បាទ ឥឡូវនេះ គ្មានអ្នកណា
នៅជាមួយគាត់ទេ គ្រៅ
តែប្អូនស្រីតូចម្នាក់ ។

Teacher: Who is living with your older
brother these days?

Student: Now he doesn't have anyone living
with him except a younger brother
(sister)-in-law.

1. នរណាដែលជាមួយពូនាងសព្វ
ថ្ងៃនេះ? (ក្មេងតូច)
2. នរណាដែលជាមួយទីពកម្តាយ
នាងសព្វថ្ងៃនេះ? (បងស្រីខ្ញុំ)
3. អ្នកណាដែលជាមួយគាត់សព្វ
ថ្ងៃនេះ? (ក្មួយគាត់)
4. អ្នកណាដែលជាមួយនាងសព្វ
ថ្ងៃនេះ? (ពួកហ៊ុកគាត់)
5. អ្នកណាដែលជាមួយនាងសព្វ
ថ្ងៃនេះ? (នាងតូចគាត់)
6. អ្នកណាដែលជាមួយគាត់សព្វ
ថ្ងៃនេះ? (ប្អូនស្រីតូច)
7. អ្នកណាដែលជាមួយម្តាយក្មេង
នាងសព្វថ្ងៃនេះ?
(ប្រពន្ធខ្ញុំនិងកូនតូច)
8. អ្នកណាដែលជាមួយនាងសមីល
សព្វថ្ងៃនេះ? (ម្តាយគាត់និងកូនប្រុស)

បាទ ឥឡូវគាត់គ្មានអ្នកណាដែលជា
មួយគាត់ទេ គ្រៅតែក្មេងតូចម្នាក់។
បាទ ឥឡូវគាត់គ្មានអ្នកណាដែលជា
មួយគាត់ទេ គ្រៅតែបងស្រីខ្ញុំម្នាក់។
បាទ ឥឡូវគាត់គ្មានអ្នកណាដែលជា
មួយគាត់ទេ គ្រៅតែក្មួយគាត់ម្នាក់។
បាទ ឥឡូវគាត់គ្មានអ្នកណាដែលជា
មួយគាត់ទេ គ្រៅតែពួកហ៊ុកគាត់ម្នាក់។
បាទ ឥឡូវគាត់គ្មានអ្នកណាដែលជា
មួយគាត់ទេ គ្រៅតែនាងតូចគាត់ម្នាក់។
បាទ ឥឡូវគាត់គ្មានអ្នកណាដែលជា
មួយគាត់ទេ គ្រៅតែប្អូនស្រីតូចម្នាក់។
បាទ ឥឡូវគាត់គ្មានអ្នកណាដែលជា
មួយគាត់ទេ គ្រៅតែប្រពន្ធខ្ញុំនិង
កូនតូចម្នាក់។
បាទ ឥឡូវគាត់គ្មានអ្នកណាដែលជាមួយទេ
គ្រៅតែម្តាយគាត់និងកូនប្រុសម្នាក់។

1. លោកធ្លាប់ប្រើប្រាស់រថភ្លើងដែរទេ?
2. លោកធ្លាប់ឃើញរថភ្លើងប្រភេទណាមួយទេ?
3. លោកធ្លាប់ឃើញរថភ្លើងណាមួយទេ?
4. លោកធ្លាប់សរសេរសំបុត្រស្តីពីការងារទេ?
5. លោកស្រីធ្លាប់បើកប្រទេសទេ?
6. ឯងធ្លាប់ស្គាល់ស្រ្តីណាម្នាក់ទេ?
7. ឯងធ្លាប់ឮរថភ្លើងយាយស្រីណាម្នាក់ទេ?

ខ្ញុំប្រើប្រាស់រថភ្លើងដែរ ទេ ប្រហែលជា ១០ ឆ្នាំ ហើយ ទេ ។
 ខ្ញុំប្រើប្រាស់រថភ្លើងប្រភេទ ណាមួយ ទេ ។
 ខ្ញុំប្រើប្រាស់រថភ្លើង ណាមួយ ទេ ។
 ខ្ញុំប្រើប្រាស់រថភ្លើង ណាមួយ ទេ ។
 ខ្ញុំប្រើប្រាស់រថភ្លើង ណាមួយ ទេ ។
 ខ្ញុំប្រើប្រាស់រថភ្លើង ណាមួយ ទេ ។
 ខ្ញុំប្រើប្រាស់រថភ្លើង ណាមួយ ទេ ។

Drill F. Questioning

MODEL: គ្រូ: ខ្ញុំធ្លាប់ប្រើប្រាស់រថភ្លើងដែរ ។
 សិស្ស: លោកប្រើប្រាស់រថភ្លើងដែរ ទេ?

Teacher: I used to use this machine.

Student: Have you ever used this machine?

1. ខ្ញុំធ្លាប់ប្រើប្រាស់រថភ្លើងដែរ ។
2. ខ្ញុំធ្លាប់ឃើញរថភ្លើងណាមួយ ទេ ។
3. ខ្ញុំធ្លាប់បើកប្រទេសដែរ ទេ ។
4. ខ្ញុំប្រើប្រាស់រថភ្លើង ណាមួយ ទេ ។
5. ខ្ញុំប្រើប្រាស់រថភ្លើង ណាមួយ ទេ ។
6. ខ្ញុំធ្លាប់បើកប្រទេស ណាមួយ ទេ ។
7. ខ្ញុំធ្លាប់ឃើញរថភ្លើង ណាមួយ ទេ ។
8. ខ្ញុំធ្លាប់សរសេរសំបុត្រស្តីពីការងារ ទេ ។

លោកប្រើប្រាស់រថភ្លើងដែរ ទេ?
 លោកប្រើប្រាស់រថភ្លើង ណាមួយ ទេ?
 លោកប្រើប្រាស់រថភ្លើង ណាមួយ ទេ?
 លោកប្រើប្រាស់រថភ្លើង ណាមួយ ទេ?
 លោកប្រើប្រាស់រថភ្លើង ណាមួយ ទេ?
 លោកប្រើប្រាស់រថភ្លើង ណាមួយ ទេ?
 លោកប្រើប្រាស់រថភ្លើង ណាមួយ ទេ?
 លោកប្រើប្រាស់រថភ្លើង ណាមួយ ទេ?

Drill G. Transformation

- MODEL: គ្រូ: ខ្ញុំមិនបានជួបនារីសំណាង
នេ ។
សិស្ស: ខ្ញុំក៏មិនបានជួបនារីនោះ ខ្ញុំមិន
ទាន់មកដល់ ។
1. ខ្ញុំមិនបានទទួលស្នូលស្បែកនារីនោះ ។
  2. នារីមិនបានយកសំបុត្រនោះទៅជូននារី
គ្រូនេ ។
  3. ខ្ញុំមិនបានឃើញភាគច្រើនមកនេ ។
  4. ភាគមិនបាននោះទៅជូននេ ។
  5. ខ្ញុំមិនបាននោះយកមកជូននេ ។
  6. ប្អូនភាគមិនបានទទួលស្នូលនេ ។
  7. ខ្ញុំមិនបាននោះនឹងយកមកជូននេ ។

Teacher: I haven't met Miss Samnang yet.

Student: I haven't met her yet. I just arrived.

- ខ្ញុំក៏មិនបានទទួលស្នូលនារីនោះ ខ្ញុំមិនទាន់
មកដល់ ។
នារីក៏មិនបានយកសំបុត្រនោះទៅជូននារី
នោះនេ ។
ខ្ញុំក៏មិនបានឃើញភាគច្រើនមកនេ ។
ខ្ញុំមិនទាន់មកដល់ ។
ភាគក៏មិនបាននោះទៅជូននេ ភាគនេះមិន
មកដល់ ។
ខ្ញុំក៏មិនបាននោះយកមកជូននេ មកដល់ ។
ប្អូនភាគក៏មិនបានទទួលស្នូលនេ ភាគ
នេះមិនមកដល់ ។
ខ្ញុំក៏មិនបាននោះនឹងយកមកជូននេ មកដល់ ។

Drill H. Transformation

- MODEL: គ្រូ: ភាគមានប្អូនវ័ន្តិ ម្នាក់
(ឪពុក)
សិស្ស: ក្រៅពីនេះមានឪពុកម្នាក់
នៅជាមួយភាគ ។
1. លោក មាន ទីពឹងមួយ ។ (ក្មួយ)
  2. បង្អស់នោះជាមួយប្រពន្ធនាគាត់ ។
(ប្អូនវ័ន្តិ)
  3. លោកស្រីមានកូនតូចម្នាក់ ។
(បង្អស់)

Teacher: She has a younger brother-in law.
(young servant)

Student: Besides this she has a young servant
living with her.

- ក្រៅពីនេះមានឪពុកម្នាក់នៅជាមួយ
ភាគ ។
ក្រៅពីនេះមានប្អូនវ័ន្តិម្នាក់
នៅជាមួយភាគ ។
ក្រៅពីនេះមានភាគមានបង្អស់ម្នាក់
នៅជាមួយភាគ ។

4. ខ្ញុំនៅជាមួយពូខ្ញុំ។ (ក្រុងភ្នំពេញ)
 5. ភាគហង់ពួកហ៊ុកក៏រស់នៅនៅទីនោះ
 ជាមួយគ្នា។ (ក្រុងស៊ីស្សុ)
 6. លោកគ្រូខ្ញុំមានបងប្រុសពីរនាក់នៅ
 នៅទីនោះ។ (ពួកហ៊ុក)

នៅទីនោះមានក្រុងភ្នំពេញនៅ
 ជាមួយគ្នា។
 នៅទីនោះមានក្រុងស៊ីស្សុនៅ
 ជាមួយគ្នា។
 នៅទីនោះមានពួកហ៊ុកនៅ
 ជាមួយគ្នា។

Drill I. Substitution

1. ខ្ញុំនៅក្នុងនេះរៀបរៀងបាន១ខែ
 ។
 2. ខ្ញុំនៅក្នុងនេះរៀបរៀងបាន១ខែ
 ។
 3. ខ្ញុំនៅក្នុងនេះរៀបរៀងបាន១ឆ្នាំ
 ។
 4. ខ្ញុំនៅបម្រើភាគហ៊ុករៀបរៀងបានប្រ
 ហែល១ឆ្នាំ ។
 5. ខ្ញុំនៅបម្រើភាគហ៊ុកបានប្រហែល១ឆ្នាំ
 ។
 6. ខ្ញុំនៅបម្រើភាគហ៊ុកបានប្រហែល១
 ខែ ។
 7. ខ្ញុំនៅក្នុងនេះបានប្រហែល១ខែ
 ។
 8. ខ្ញុំនៅក្នុងនេះបានប្រហែល១ខែ
 ។
 9. ខ្ញុំនៅក្នុងនេះរៀបរៀងបាន១ខែ
 ។

I have lived in this town just
 one month.

I have lived in this house just one
 month.

I have lived in this house just
 one year.

I have served him just one year.

I have served him about one year.

I have served him about one month.

I have lived in this house about
 one month.

I have lived in this city about one
 month.

I have lived in this city just one
 month.

Drill J. Response

MODEL: គ្រូ: ឯងនៅក្នុងនេះប៉ុន្មាន
 ខែហើយ? (រៀបរៀង)
 សិស្ស: ខ្ញុំនៅក្នុងនេះរៀបរៀង
 បាន ១ ខែ ។

Teacher: How many months ago did you come
 to live in this city? (just
 one month)

Student: I have lived in this city just one
 month.

1. ឯងនៅឆ្ងុះនេះប៉ុន្មានឆ្នាំហើយ?
(ន័ប១ឆ្នាំ)
2. ឯងមកនៅប៉ុន្មានឆ្នាំហើយ? (ប្រហែល១ឆ្នាំ)
3. ឯងមកនៅក្រុមនេះប៉ុន្មានខែហើយ?
(ប្រហែល ៣ខែ)
4. ឯងមកនៅឆ្ងុះនេះប៉ុន្មានខែហើយ?
(ប្រហែល ៦ ខែ)
5. ឯងមកនៅប៉ុន្មានឆ្នាំហើយ? (ន័ប១ឆ្នាំ)

1. ឆ្ងុះនោះឆ្ងុះនេះន័ប១ឆ្នាំហើយ ១ ឆ្នាំ
ហើយ ។
2. ឆ្ងុះមកនៅប៉ុន្មានប្រហែល១ឆ្នាំ
ហើយ ។
3. ឆ្ងុះមកនៅក្រុមនេះប្រហែល ៣ ខែ
ហើយ ។
4. ឆ្ងុះមកនៅឆ្ងុះនេះប្រហែល ៦ ខែ
ហើយ ។
5. ឆ្ងុះមកនៅប៉ុន្មានឆ្នាំហើយន័ប១
ឆ្នាំ ១ ខែ ១ ឆ្នាំ ។

UNIT 58

BASIC DIALOGUE

1. ឯងធ្វើការអីបានខ្លះ? Sok What kind of work can you do?
2. ខ្ញុំធ្វើការក្នុងផ្ទះបានខ្លះ។ Kim I can do work around the house.
3. ប៉ុន្តែខ្ញុំមិនប្រសើរប៉ុន្មានទេ។ But I'm not very good at cooking.
4. ខ្ញុំអាចទាសសំអាតផ្ទះ រឺ បោកអីត រឺ ទាសអាវបាន។ I can clean the house and wash and iron clothes
5. ឯងចេះបម្រើភ្ញៀវទេ? Sok Do you know how to serve guests?
6. ខ្ញុំដឹងអំពីរបៀបបម្រើទាស រឺ ផឹកស្នៀម ខ្លះ។ Kim I know something about serving food and drinks
7. តើឯងចេះបើកទូករឺ បើករថយន្តទេ? Sok Do you also know how to drive a car?
8. បាទ ខ្ញុំចូលចិត្តបើកទូករឺ បើករថយន្ត ណាស់ ទើបខ្ញុំបើកយូរ ណាស់ រឺ យូរណាស់ រឺ យូរ។ Kim Yes, I like to drive a car very much even though I have been driving for a long time
9. ចេះប៉ុណ្ណឹងបានហើយ ក៏ ពេល ប្រើប្រាស់ទ្រព្យការប្រើប្រាស់ រឺ អ្វីៗ យូរៗ ម្តង។ Sok It's good that you know all that; besides these things, maybe I'll need to send you to the market once in a while.
10. បាទ ខ្ញុំមិនគិតទេ បើមានការ អី ខ្ញុំធ្វើអីត ខ្ញុំចេះរឺ ចេះ រឺ យូរ។ Kim I don't mind, if there's something I can do, I'll always do it.
11. អញ្ចឹងណាស់ ណាស់។ ខ្ញុំចូលចិត្ត Sok That's very good. I like someone

អ្នកណាដែលមិនប្រកាន់ខ្លួន អញ្ចីដ ។

who doesn't mind.

12. ខ្ញុំគ្រាន់តែសុំ បើខ្ញុំខុសឆ្គងបន្តិច Kim
បន្តិច សុំទោសក កុំប្រកាន់ ។

I only ask that if I make a
mistake, please forgive me.

13. មិនអីទេ កុំព្រួយ ។ Sok

O.K., don't worry.

14. ទំសុំអរគុណ ទោសកថ្លើម Kim
លាស់ ។

Thank you very much.

DRILLS

Drill A. Substitution

1. ខ្ញុំធ្វើបាយបានខ្លះៗ រឺ មិនសូវប្រសើរទេ ។	I can prepare food some, but I'm not very good at it.
2. ខ្ញុំស៊ីតម្រាវបានខ្លះៗ រឺ មិនសូវប្រសើរទេ ។	I can <u>iron clothes</u> some, but I'm not very good at it.
3. ខ្ញុំបម្រើភ្ញៀវបានខ្លះៗ រឺ មិនសូវប្រសើរទេ ។	I can <u>serve guests</u> some, but I'm not very good at it.
4. ខ្ញុំចេះលាយស្រា បានខ្លះៗ រឺ មិនសូវប្រសើរទេ ។	I <u>know how to mix drinks</u> some, but I'm not very good at it.
5. ខ្ញុំចេះបើកប្រទេស បានខ្លះៗ រឺ មិនសូវប្រសើរទេ ។	I know how <u>to drive</u> some, but I'm not very good at it.
6. ខ្ញុំចេះរៀបចំផ្ទះ បានខ្លះៗ រឺ មិនសូវប្រសើរទេ ។	I know how <u>to take care of the house</u> some, but I'm not very good at it.
7. ខ្ញុំចេះបោកសម្អាត បានខ្លះៗ រឺ មិនសូវប្រសើរទេ ។	I know how <u>to do the laundry</u> some, but I'm not very good at it.
8. ខ្ញុំចេះទិញម្ហូប បានខ្លះៗ រឺ មិនសូវប្រសើរទេ ។	I know how to <u>buy food</u> some, but I'm not very good at it.
9. ខ្ញុំចេះទទួលភ្ញៀវ បានខ្លះៗ រឺ មិនសូវប្រសើរទេ ។	I know how to <u>receive guests</u> some, but I'm not very good at it.

Drill B. Transformation

MODEL: គ្រូ : ខ្ញុំមិនសូវប្រសើរធ្វើបាយទេ ។	<u>Teacher</u> : I'm not very good at preparing food.
សិស្ស: ខ្ញុំធ្វើបាយបានខ្លះៗ រឺ មិនសូវប្រសើរទេ ។	<u>Student</u> : I can prepare food some, but I'm not very good at it.
1. ខ្ញុំមិនសូវប្រសើរស៊ីតម្រាវទេ ។	ខ្ញុំស៊ីតម្រាវបានខ្លះៗ រឺ មិនសូវប្រសើរទេ ។
2. ខ្ញុំមិនសូវប្រសើរបម្រើភ្ញៀវទេ ។	ខ្ញុំបម្រើភ្ញៀវបានខ្លះៗ រឺ មិនសូវប្រសើរទេ ។
3. ខ្ញុំមិនសូវប្រសើរលាយស្រាទេ ។	ខ្ញុំលាយស្រាបានខ្លះៗ រឺ មិនសូវប្រសើរទេ ។

4. ខ្ញុំ មិនស្អប់ប្រសប់ ប៉ុន្មានទេ ។

5. ខ្ញុំ មិនស្អប់ប្រសប់ រូបឆ្មោះទេ ។

6. ខ្ញុំ មិនស្អប់ប្រសប់ បាត់បង់ទេ ។

7. ខ្ញុំ មិនស្អប់ប្រសប់ ទឹកប្រៃ ។

8. ខ្ញុំ មិនស្អប់ប្រសប់ គ្រួសារ ។

9. ខ្ញុំ មិនស្អប់ប្រសប់ ឈាម អណ្តូង ។

ប្រសប់ ។

ខ្ញុំ មិនស្អប់ប្រសប់ ប៉ុន្មានទេ ។

ខ្ញុំ មិនស្អប់ប្រសប់ រូបឆ្មោះទេ ។

ខ្ញុំ មិនស្អប់ប្រសប់ បាត់បង់ទេ ។

ខ្ញុំ មិនស្អប់ប្រសប់ ទឹកប្រៃ ។

ខ្ញុំ មិនស្អប់ប្រសប់ គ្រួសារ ។

ខ្ញុំ មិនស្អប់ប្រសប់ ឈាម អណ្តូង ។

Drill C Substitution

1. ប៉ុន ស្អប់ប្រសប់ ខ្ញុំ ចង់ឲ្យ ប៉ុន ឯង ទៅ ទិញ ស្ល ប្លែក មក ញ៉ាំ ។

2. ប៉ុន ស្អប់ប្រសប់ ខ្ញុំ ចង់ឲ្យ ប៉ុន ឯង ទៅ ទិញ ក្រូច បាត់បង់ មក ញ៉ាំ ។

3. ប៉ុន ស្អប់ប្រសប់ ខ្ញុំ ចង់ឲ្យ ប៉ុន ឯង ទៅ ទិញ ទឹក ប្រៃ មក ញ៉ាំ ។

4. ប៉ុន ស្អប់ប្រសប់ ខ្ញុំ ចង់ឲ្យ ប៉ុន ឯង ទៅ ទិញ គ្រួសារ មក ញ៉ាំ ។

5. ប៉ុន ស្អប់ប្រសប់ ខ្ញុំ ចង់ឲ្យ ប៉ុន ឯង ទៅ ទិញ ឈាម អណ្តូង មក ញ៉ាំ ។

6. ប៉ុន ស្អប់ប្រសប់ ខ្ញុំ ចង់ឲ្យ ប៉ុន ឯង ទៅ ទិញ ឈាម អណ្តូង មក ញ៉ាំ ។

7. ប៉ុន ស្អប់ប្រសប់ ខ្ញុំ ចង់ឲ្យ ប៉ុន ឯង ទៅ ទិញ ក្រូច បាត់បង់ មក ញ៉ាំ ។

8. ប៉ុន ស្អប់ប្រសប់ ខ្ញុំ ចង់ឲ្យ ប៉ុន ឯង ទៅ ទិញ គ្រួសារ មក ញ៉ាំ ។

9. ប៉ុន ស្អប់ប្រសប់ ខ្ញុំ ចង់ឲ្យ ប៉ុន ឯង ទៅ ទិញ ឈាម អណ្តូង មក ញ៉ាំ ។

Pon, this evening I want you to go buy some Somloo Məuu to bring back to eat.

Pon, this evening I want you to go buy some Battambang oranges to bring back to eat.

Pon, this evening I want you to go buy some watermelons to bring back to eat

Pon this evening I want you to go buy some canned lychees to bring back to eat

Pon, this evening I want you to go buy some dried fish to bring back to eat

Pon, this evening I want you to go buy some bread to bring back to eat

Pon, this evening I want you to go buy some crabs to bring back to eat

Pon, this evening I want you to go buy some lobster to bring back to eat

Pon, this evening I want you to go

គោរពបកញ្ចាំ។

10. ប៉ុន្តែចង្អុលថាខ្ញុំចង់ឲ្យប៉ុន ឯងទៅទិញ
សាច់ជ្រូកខ្មែរ បកញ្ចាំ។

buy some corn to bring back to eat.

Pon, this evening I want you to go
buy some roast pork to bring back
to eat.

Drill D. Response

MODEL: គ្រូ: ខ្ញុំចង់រកមនុស្សម្នាក់ចេះ
បោករំលោភបំពាន
សិស្ស: មិនអីទេ ប្អូនប្រសប់រំលោភ
បោករំលោភបំពានកាលវាទៅ
ជាមួយខ្ញុំ។

Teacher: I'm looking for someone who knows how
to wash and iron too.

Student: O.K., Bora was very good at washing
and ironing when he was with me.

1. ខ្ញុំចង់រកមនុស្សម្នាក់ចេះបោករំលោភបំពាន
និង។
2. ខ្ញុំចង់រកមនុស្សម្នាក់ចេះធ្វើម្ហូបនិង។
3. គាត់ចង់រកមនុស្សម្នាក់ចេះថែទាំកូន
និង។
4. គាត់ចង់រកមនុស្សចេះបំបែកគ្រឿង
និង។
5. លោកចង់រកមនុស្សចេះលាយស្រា
និង។
6. ខ្ញុំចង់រកមនុស្សវាយដាត់ដៃស្អាត
និង។
7. គាត់ចង់រកមនុស្សចេះនាំកូនក្មេង
និង។
8. វាចង់រកមនុស្សចេះប្រើម៉ាស៊ីន IBM
(អាយប៊ីអិម) និង។

មិនអីទេ ប្អូនប្រសប់បោករំលោភបំពាន
កាលវាទៅជាមួយខ្ញុំ។
មិនអីទេ ប្អូនប្រសប់ធ្វើម្ហូប
កាលវាទៅជាមួយខ្ញុំ។
មិនអីទេ ប្អូនប្រសប់ថែទាំកូន
កាលវាទៅជាមួយខ្ញុំ។
មិនអីទេ ប្អូនប្រសប់បំបែកគ្រឿង
កាលវាទៅជាមួយខ្ញុំ។
មិនអីទេ ប្អូនប្រសប់លាយស្រា
កាលវាទៅជាមួយខ្ញុំ។
មិនអីទេ ប្អូនប្រសប់វាយដាត់ដៃស្អាត
កាលវាទៅជាមួយខ្ញុំ។
មិនអីទេ ប្អូនប្រសប់នាំកូនក្មេង
កាលវាទៅជាមួយខ្ញុំ។
មិនអីទេ ប្អូនប្រសប់ប្រើម៉ាស៊ីន
កាលវាទៅជាមួយខ្ញុំ។

Drill E. Multiple Substitution

1. ខ្ញុំចូលចិត្តធ្វើម្ហូបលាងចាន បើខ្ញុំ
មិនសូវចេះទេ។
2. ខ្ញុំចូលចិត្ត ទទួលបានបរិស្ថានលាងចាន បើ

I like to cook even though I'm not
very good at it.

I like to eat vegetables even though

- ខ្ញុំមិនដឹងនឹងរៀបចំបរិភោគទេ ។
3. ខ្ញុំចូលចិត្តមកតាមផ្លូវនេះ ទោះបីខ្ញុំត្រូវ
រៀបចំបន្តិច ។
4. ខ្ញុំចូលចិត្តទៅវត្តខ្មែរ ទោះបីខ្ញុំមិនកាន់
ព្រះពុទ្ធសាសនា ។
5. ខ្ញុំចូលចិត្តញ៉ាំគុយទៀវ ទោះបីខ្ញុំធ្លាប់
ញ៉ាំហើយ ។
6. ខ្ញុំចូលចិត្តទៅលេងអង្គរវត្ត ទោះបីខ្ញុំ
ធ្លាប់ឃើញហើយ ។
7. ខ្ញុំចូលចិត្តភ្លេងខ្មែរ ទោះបីខ្ញុំដឹងថាមិន
ឆ្ងាញ់ ។
8. ខ្ញុំចូលចិត្តស្តាប់សំឡេងខ្មែរ ទោះបីខ្ញុំ
មិនដឹងនឹងស្តាប់បានច្រើន ។
9. ខ្ញុំចូលចិត្តស្វែងរកលុយ ទោះបីខ្ញុំគ្មាន
លុយ ។
10. ខ្ញុំចូលចិត្តសិក្សាខ្មែរ ទោះបីខ្ញុំមិនដឹង
នូវភាសាខ្មែរ ។
11. ខ្ញុំចូលចិត្តអានសារព័ត៌មាន ទោះបីខ្ញុំ
មិនដឹងនឹងអានបាន ។
12. ខ្ញុំចូលចិត្តដើរ ទោះបីខ្ញុំមិនដឹងនឹង
ដើរលឿន ។
- I don't know how you prepare them.
- I like to come along this street even though I have to go out of my way a little.
- I like to go to Cambodian wats even though I'm not a Buddhist.
- I like to eat kuy-tiav even though I've eaten it already.
- I like to visit Angkor Wat even though I've already seen it.
- I like coffee even though I know it does not taste good.
- I like to listen to you speak Cambodian even though I still don't understand much.
- I like to go out for a good time even though I don't have money.
- I like to study Cambodian even though I still haven't gone to Cambodia.
- I like to read the newspaper even though I listened to the news on the radio.
- I like to travel by ship even though I have never ridden in a plane.

Drill F. Transformation

- MODEL: គ្រូ: ខ្ញុំចូលចិត្តធ្វើបាយណាស់
ទោះបីខ្ញុំមិនសូវពូកែក៏ដោយ ។
សិស្ស: ខ្ញុំមិនសូវពូកែទេ ប៉ុន្តែខ្ញុំចូល
ចិត្តធ្វើបាយណាស់ដែរ ។
1. ខ្ញុំចូលចិត្តទទួលបានបរិស្ថានណាស់
ទោះបីខ្ញុំមិនដឹងនឹងរៀបចំបរិភោគទេ ។
2. ខ្ញុំចូលចិត្តមកតាមផ្លូវនេះណាស់ ទោះបីខ្ញុំ
ត្រូវរៀបចំបន្តិចក៏ដោយ ។

Teacher: I like to cook very much, even though I'm not very good at it.

Student: I'm not very good at it, but I like to cook very much.

ខ្ញុំមិនដឹងនឹងរៀបចំបរិភោគទេ
ប៉ុន្តែខ្ញុំចូលចិត្តទទួលបានបរិស្ថានណាស់ដែរ ។

ខ្ញុំត្រូវរៀបចំបន្តិច ប៉ុន្តែខ្ញុំចូលចិត្តមក
តាមផ្លូវនេះណាស់ដែរ ។

3. ខ្ញុំចូលចិត្តទៅវត្តខ្លះណាស់ ថ្ងៃប្រចាំថ្ងៃ
កាន់សាលាសាសនាស្រីក្រីវិល ។
4. ខ្ញុំចូលចិត្តញាតិយុវជនណាស់ ថ្ងៃប្រចាំ
ខ្ញុំធ្លាប់ញាតិក្រីវិល ។
5. ខ្ញុំចូលចិត្តទៅលេងល្បែងវត្តណាស់ ថ្ងៃ
ប្រចាំ ខ្ញុំធ្លាប់ប្រើប្រាស់ក្រីវិល ។
6. ខ្ញុំចូលចិត្តការហ្វូងណាស់ ថ្ងៃប្រចាំថ្ងៃ
វត្ត ធ្លាប់ក្រីវិល ។
7. ខ្ញុំចូលចិត្តស្លាប់លោកនិយាយខ្លះ
ណាស់ ថ្ងៃប្រចាំថ្ងៃស្លាប់លោកនិយាយខ្លះ
ក្រីវិល ។
8. ខ្ញុំចូលចិត្តដំណើរណាស់ ថ្ងៃប្រចាំ
គ្រាន់លុយក្រីវិល ។
9. ខ្ញុំចូលចិត្តរៀនខ្លះណាស់ ថ្ងៃប្រចាំ មិនគាត់
ត្រូវទៅស្រុកខ្លះក្រីវិល ។
10. ខ្ញុំចូលចិត្តថ្ងៃកាន់សាលាណាស់ ថ្ងៃប្រចាំ
ប្រាសាទស្រីក្រីវិល ។
- ខ្ញុំចូលចិត្តដំណើរតាមកុំប៉ាល់ណាស់
ថ្ងៃប្រចាំថ្ងៃដំណើរតាមកុំប៉ាល់ ។

- ខ្ញុំមិនកាន់ស្រីណាមួយទេ ប្រើថ្ងៃ
ខ្ញុំចូលចិត្តទៅវត្តខ្លះណាស់ ថ្ងៃប្រចាំ
ខ្ញុំធ្លាប់ញាតិក្រីវិល ប្រើថ្ងៃខ្ញុំចូលចិត្ត
ញាតិយុវជនណាស់ ថ្ងៃប្រចាំ
ខ្ញុំធ្លាប់ប្រើប្រាស់ក្រីវិល ប្រើថ្ងៃ ខ្ញុំចូល
ចិត្តទៅលេងល្បែងវត្តណាស់ ថ្ងៃប្រចាំ
ខ្ញុំដំណើរតាមកុំប៉ាល់ ប្រើថ្ងៃខ្ញុំចូលចិត្ត
ការហ្វូងណាស់ ថ្ងៃប្រចាំ
ខ្ញុំមិនគាត់ស្លាប់លោកនិយាយខ្លះ ប្រើថ្ងៃខ្ញុំចូល
ចិត្តស្លាប់លោកនិយាយខ្លះណាស់
ថ្ងៃប្រចាំ
ខ្ញុំគ្រាន់លុយ ប្រើថ្ងៃខ្ញុំចូលចិត្តដំណើរ
តាមកុំប៉ាល់ ថ្ងៃប្រចាំ
ខ្ញុំមិនគាត់ត្រូវទៅស្រុកខ្លះទេ ប្រើថ្ងៃខ្ញុំ
ចូលចិត្តរៀនខ្លះណាស់ ថ្ងៃប្រចាំ
ខ្ញុំប្រាសាទស្រីក្រីវិល ប្រើថ្ងៃខ្ញុំ
ចូលចិត្តថ្ងៃកាន់សាលាណាស់ ថ្ងៃប្រចាំ
ខ្ញុំមិនដំណើរតាមកុំប៉ាល់ ប្រើថ្ងៃ
ខ្ញុំចូលចិត្តដំណើរតាមកុំប៉ាល់ ថ្ងៃប្រចាំ
ខ្ញុំចូលចិត្តដំណើរតាមកុំប៉ាល់ ថ្ងៃប្រចាំ

Drill G. Response

- MODEL: គ្រូ: តូស៊ីត តូស៊ីត តូស៊ីត តូស៊ីត
តូស៊ីត តូស៊ីត តូស៊ីត តូស៊ីត
តូស៊ីត តូស៊ីត តូស៊ីត តូស៊ីត
តូស៊ីត តូស៊ីត តូស៊ីត តូស៊ីត
1. តូស៊ីត តូស៊ីត តូស៊ីត តូស៊ីត
តូស៊ីត តូស៊ីត តូស៊ីត តូស៊ីត
  2. តូស៊ីត តូស៊ីត តូស៊ីត តូស៊ីត
តូស៊ីត តូស៊ីត តូស៊ីត តូស៊ីត
  3. តូស៊ីត តូស៊ីត តូស៊ីត តូស៊ីត
តូស៊ីត តូស៊ីត តូស៊ីត តូស៊ីត
  4. តូស៊ីត តូស៊ីត តូស៊ីត តូស៊ីត
តូស៊ីត តូស៊ីត តូស៊ីត តូស៊ីត

Teacher: Uncle, please buy the newspaper
Kampuchia for me.

Student: All right. Do you need the newspaper
now?

- តូស៊ីត តូស៊ីត តូស៊ីត តូស៊ីត
តូស៊ីត តូស៊ីត តូស៊ីត តូស៊ីត
- តូស៊ីត តូស៊ីត តូស៊ីត តូស៊ីត
តូស៊ីត តូស៊ីត តូស៊ីត តូស៊ីត
- តូស៊ីត តូស៊ីត តូស៊ីត តូស៊ីត
តូស៊ីត តូស៊ីត តូស៊ីត តូស៊ីត
- តូស៊ីត តូស៊ីត តូស៊ីត តូស៊ីត
តូស៊ីត តូស៊ីត តូស៊ីត តូស៊ីត

- បានទេ?
5. បងសុំទៅទិញទឹកប្រី ១ ឡូ ១ រង្វាត
បានទេ?
6. បងសុំ ទៅទិញទឹកប្រី ១ ឡូ ១ រង្វាត
បានទេ?

ឬ?

បានទេ? ទឹកប្រី ១ ឡូ ១ រង្វាត
បានទេ?

បានទេ? ទឹកប្រី ១ ឡូ ១ រង្វាត
បានទេ?

Drill H. Transformation

MODEL: គ្រូ: ប្អូន សុំទៅទិញទឹកប្រី
កម្ពុជា ឲ្យខ្ញុំ ១ រង្វាតបានទេ?
សិស្ស: ខ្ញុំ ត្រូវការទៅ ប្អូនសុំទៅទិញ
ទឹកប្រី ១ ឡូ ១ រង្វាត ។

1. ប្អូន សុំទៅទិញទឹកប្រី ១ ឡូ ១ រង្វាត
បានទេ?
2. ប្អូន សុំទៅទិញទឹកប្រី ១ ឡូ ១ រង្វាត
បានទេ?
3. ប្អូន សុំទៅទិញទឹកប្រី ១ ឡូ ១ រង្វាត
បានទេ?
4. បង សុំទៅទិញទឹកប្រី ១ ឡូ ១ រង្វាត
បានទេ?
5. បង សុំទៅទិញទឹកប្រី ១ ឡូ ១ រង្វាត
បានទេ?
6. បង សុំទៅទិញទឹកប្រី ១ ឡូ ១ រង្វាត
បានទេ?

Teacher: Pon, please go buy the newspaper
Kampuchia for me.

Student: I need to send Pon to go buy the
newspaper Kampuchia.

ខ្ញុំ ត្រូវការទៅ ប្អូនសុំទៅទិញ
ទឹកប្រី ១ ឡូ ១ រង្វាត ។

ខ្ញុំ ត្រូវការទៅ ប្អូនសុំទៅទិញទឹកប្រី ១ ឡូ ១ រង្វាត ។
ខ្ញុំ ត្រូវការទៅ ប្អូនសុំទៅទិញទឹកប្រី ១ ឡូ ១ រង្វាត ។
ខ្ញុំ ត្រូវការទៅ ប្អូនសុំទៅទិញទឹកប្រី ១ ឡូ ១ រង្វាត ។
ខ្ញុំ ត្រូវការទៅ ប្អូនសុំទៅទិញទឹកប្រី ១ ឡូ ១ រង្វាត ។
ខ្ញុំ ត្រូវការទៅ ប្អូនសុំទៅទិញទឹកប្រី ១ ឡូ ១ រង្វាត ។
ខ្ញុំ ត្រូវការទៅ ប្អូនសុំទៅទិញទឹកប្រី ១ ឡូ ១ រង្វាត ។

Drill I. Response

MODEL: គ្រូ: បងសុំទៅទិញទឹកប្រី
កម្ពុជា ឲ្យខ្ញុំ ១ រង្វាតបានទេ?
សិស្ស: ខ្ញុំ ដឹងអំពីរបៀបទិញទឹកប្រី
កម្ពុជា ។

1. បងសុំទៅទិញទឹកប្រី ១ ឡូ ១ រង្វាត
បានទេ?
2. បងសុំទៅទិញទឹកប្រី ១ ឡូ ១ រង្វាត
បានទេ?
3. បងសុំទៅទិញទឹកប្រី ១ ឡូ ១ រង្វាត
បានទេ?
4. បងសុំទៅទិញទឹកប្រី ១ ឡូ ១ រង្វាត
បានទេ?
5. បងសុំទៅទិញទឹកប្រី ១ ឡូ ១ រង្វាត
បានទេ?

Teacher: Do you know how to serve food and
drinks to guests?

Student: I know something about serving food
and drinks to guests.

ខ្ញុំ ដឹងអំពីរបៀបទិញទឹកប្រី ១ ឡូ ១ រង្វាត ។
ខ្ញុំ ដឹងអំពីរបៀបទិញទឹកប្រី ១ ឡូ ១ រង្វាត ។
ខ្ញុំ ដឹងអំពីរបៀបទិញទឹកប្រី ១ ឡូ ១ រង្វាត ។
ខ្ញុំ ដឹងអំពីរបៀបទិញទឹកប្រី ១ ឡូ ១ រង្វាត ។
ខ្ញុំ ដឹងអំពីរបៀបទិញទឹកប្រី ១ ឡូ ១ រង្វាត ។
ខ្ញុំ ដឹងអំពីរបៀបទិញទឹកប្រី ១ ឡូ ១ រង្វាត ។

6. ឯងអាចរកស្វ័យបានទេ?
 7. ឯងចេះរៀបចំផ្ទះបានទេ?

ខ្ញុំស៊ីវិលរៀបរកស្វ័យបាន ។
 ខ្ញុំស៊ីវិលរៀបរៀបចំផ្ទះបាន ។

Drill J. Substitution

1. បើមានការអ្វីខ្ញុំស្មើត្រូវបានចេះរក
 រក ។
 2. បើមានការ អ្វីខ្ញុំ អាច រក បាន ខ្ញុំចេះ
 រក រក ។
 3. បើមានការ អ្វីខ្ញុំ អាច ជួយ បាន ខ្ញុំ
 ចេះ រក រក ។
 4. បើមានការ អ្វីខ្ញុំ អាច ជួយ បាន ខ្ញុំចេះ
 រក ជួយ ។
 5. បើមាន អ្នកណា ខ្ញុំ អាច ជួយ បាន ខ្ញុំ
 ចេះ រក ជួយ ។
 6. បើមាន អ្នកណា សុំ ខ្ញុំ ជួយ ខ្ញុំចេះ រក
 ជួយ ។
 7. បើមាន អ្នកណា ចង់ ប្រើ ខ្ញុំ អ្វី ខ្ញុំចេះ
 រក ជួយ ។
 8. បើមាន អ្នកណា ចង់ ប្រើ ខ្ញុំ អ្វី ខ្ញុំចេះ
 រក រក ។
 9. បើមានការ អ្វី ខ្ញុំស្មើត្រូវបានចេះរក
 រក ។

If there's anything I'm able to do, I'll
do it.

If there's anything I can do, I'll
do it.

If there's anything I (can do) to
help, I'll do it.

If there's anything I (can do) to
help, I'll help.

If there's anybody I can help I'll
help.

If there's anybody who asks me to
help, I'll help.

If there's anybody who wants to send
me to do something, I'll help.

If there's anybody who wants to send
me to do something, I'll do it.

If there's anything I can do, I'll
do it.

UNIT 59

BASIC DIALOGUE

1.	ឥឡូវ ឯងគិតប្រយុទ្ធជាប៉ុន្មាន?	<u>Sok</u>	How much do you want a month?
2.	បាទ ឥឡូវនេះស្រេចហើយ។	<u>Kim</u>	That's up to you alone.
3.	ខ្ញុំគិតឲ្យ១០០០ប្រាំរយ ដើម្បី ឯងក្រោយមកនឹងបាន។ បានទេ?	<u>Sok</u>	I plan to give you 500 a month, and you'll eat here with me. Is that all right?
4.	បើសិនជាមានបន្ទប់ទំនេរ ខ្ញុំសុំនៅទីនោះ តើបានទេ? ខ្ញុំគ្មានកន្លែង លាងនៅទេ។	<u>Kim</u>	If you have an empty room, I'd like to stay (there) too, because I haven't got any place to stay.
5.	មានបន្ទប់តូចប្រយុទ្ធជាប៉ុន្មាន ក្រោយ ឯងអាចនៅបាន។	<u>Sok</u>	I have a small room in back. You can stay there.
6.	ខ្ញុំអរគុណណាស់ស្រី។	<u>Kim</u>	Thank you very much.
7.	ឯងមកនៅថ្ងៃណាបាន?	<u>Sok</u>	What day can you come and start?
8.	បាទ ថ្ងៃណាក៏បានដែរ។ ខ្ញុំគ្មាន អ្វីអីចឹងទេ។	<u>Kim</u>	Any day. I don't have many things.
9.	សព្វថ្ងៃនេះមកនៅស្អែក។	<u>Sok</u>	In that case come tomorrow.
10.	បាទ ។	<u>Kim</u>	O.K.
11.	មកនៅថ្ងៃប្រាំបីនេះបានទេ? ខ្ញុំនឹង ប្រគល់ស្រាប់ឲ្យមុននឹងខ្ញុំទៅធ្វើការ។	<u>Sok</u>	Come at 8:00 A.M., I'll give you the keys before I go to work.

DRILLS

Drill A. Substitution

1. ខ្ញុំគ្មានអីវ៉ាន់អីច្រើនទេ ។	I don't have many things.
2. ខ្ញុំគ្មានការងារធ្ងន់ទេ ។	I don't have <u>any heavy work</u> .
3. ខ្ញុំគ្មានបន្ទប់លាក់ទំនេរទេ ។	I don't have <u>any free rooms</u> .
4. ខ្ញុំគ្មានភ្ញៀវមកទេ ។	I don't have <u>a lot of guests coming</u> .
5. ខ្ញុំគ្មានអីវ៉ាន់ធ្ងន់ទេ ។	I don't have <u>any heavy things</u> .
6. ខ្ញុំគ្មានបន្ទប់លាក់តូចទេ ។	I don't have <u>any small rooms</u> .
7. ខ្ញុំគ្មានស្ពានអីច្រើនទេ ។	I don't have <u>any free cars</u> .
8. ខ្ញុំគ្មានកន្លែងលាក់នៅទេ ។	I don't have <u>any place to stay</u> .
9. ខ្ញុំគ្មានអីវ៉ាន់អីច្រើនទេ ។	I don't have <u>many things</u> .

Drill B. Response

MODEL: (គ្រូ: ហេតុអ្វីបានជាលោកមក
បន្ទប់ទំនេរ? (គ្មានកន្លែងនៅ)
សិស្ស: ខ្ញុំមកបន្ទប់ទំនេរព្រោះខ្ញុំគ្មាន
កន្លែងនៅ ។

Teacher: Why are you looking for a free room?
(have no place to stay)

Student: I'm looking for a free room because
I have no place to stay.

- ហេតុអ្វីបានជាលោកមិនដឹងស៊ី
ភ្លេងទេ? (គ្មានអីវ៉ាន់ច្រើន)
- ហេតុអ្វីបានជាលោកដើរទៅក្រៅផ្ទះ?
(គ្មានការងារធ្ងន់)
- ហេតុអ្វីបានជាលោកឲ្យគេទៅបន្ទប់
ធំ? (គ្មានបន្ទប់តូច)
- ហេតុអ្វីបានជាលោកដឹងស៊ីភ្លេងទេ?
(គ្មានស្ពានទំនេរ)
- ហេតុអ្វីបានជាលោកដើរដល់ស្រះ
នៅជិត? (គ្មានភ្ញៀវមកច្រើន)

ខ្ញុំមិនដឹងស៊ីភ្លេងទេ ព្រោះខ្ញុំគ្មាន
អីវ៉ាន់ច្រើន ។

ខ្ញុំដើរទៅក្រៅផ្ទះ ព្រោះខ្ញុំគ្មានការ
ធ្ងន់ ។

ខ្ញុំឲ្យគេទៅបន្ទប់ធំ ព្រោះខ្ញុំគ្មាន
បន្ទប់តូច ។

ខ្ញុំដឹងស៊ីភ្លេង ព្រោះគ្មានស្ពាន
ទំនេរ ។

ខ្ញុំដើរដល់ស្រះនៅជិត ព្រោះគ្មាន
ភ្ញៀវមកច្រើន ។

Drill C. Variable Substitution

1. បើលោកមានបន្ទប់ណាមួយ ខ្ញុំ
ស្រឡាតែងទៅទេ ។
If you have a free room, let me
stay there too.
2. បើលោកមានកន្លែងណាមួយ ខ្ញុំស្រឡាតែង
ទៅទេ ។
If you have a place to stay, let
me stay there too.
3. បើលោកមានកន្លែងណាមួយ ខ្ញុំស្រឡាតែង
ដើរចូលទៅលោកទេ ។
If you have any place to go, let me
go with you too.
4. បើលោកមានឡានសេរីណាមួយ ខ្ញុំស្រឡាតែង
ដើរចូលទៅលោកទេ ។
If you have free car (space), let
me go with you too.
5. បើលោកមានឡានសេរីណាមួយ ខ្ញុំស្រឡាតែង
ជួយលោកផ្ទេរវត្ថុទៅលោកទេ ។
If you have free car (space), let
me help you move your things.
6. បើលោកមានវត្ថុធ្ងន់ណាមួយ ខ្ញុំស្រឡាតែង
ជួយលោកផ្ទេរវត្ថុទៅលោកទេ ។
If you have anything heavy, let me
help you move your things.
7. បើលោកមានវត្ថុធ្ងន់ណាមួយ ខ្ញុំស្រឡាតែង
រៀបចំផ្ទះលោកឱ្យបានល្អ ។
If you have anything heavy, let me
help you arrange your house.
8. បើលោកមានភ្ញៀវច្រើនណាមួយ ខ្ញុំស្រឡាតែង
ជួយលោករៀបចំផ្ទះលោកឱ្យបានល្អ ។
If you have a lot of guests, let me
help you arrange your house.

Drill D. Response

- MODEL: (គូ: លោកគិតឲ្យប្រាក់ខែខ្ញុំ
ប៉ុន្មានដុល្លារ?
(៥០០, ញាតិបងប្អូនប្អូន)
ខ្ញុំ)
សិស្ស: ខ្ញុំគិតឲ្យបង្កើន ៥០០ ដុល្លារ
ញាតិបងប្អូនប្អូន ។
1. លោកគិតឲ្យប្រាក់ខែខ្ញុំប៉ុន្មានដុល្លារ?
(៤០០, លោកបងប្អូនប្អូន)
  2. លោកគិតឲ្យប្រាក់ខែខ្ញុំប៉ុន្មានដុល្លារ?
(៣៥០, គ្រូសារ បងប្អូនប្អូន)
  3. លោកគិតឲ្យប្រាក់ខែខ្ញុំប៉ុន្មានដុល្លារ?
(៤៥០, បងប្អូនប្អូន)

Teacher: How much salary do you plan to give
me? (500, eat with me)

Student: I plan to give you 500 a month, and
you'll eat with me.

ខ្ញុំគិតឲ្យបង្កើន ៤០០ ដុល្លារ
បងប្អូនប្អូន ។
ខ្ញុំគិតឲ្យបង្កើន ៣៥០ ដុល្លារ
គ្រូសារ បងប្អូនប្អូន ។
ខ្ញុំគិតឲ្យបង្កើន ៤៥០ ដុល្លារ
បងប្អូនប្អូន ។

4. លោកគិតឲ្យប្រាក់រំលឹកប្រាក់ឥណទាន?
(៦០០ រៀលប្រាក់រំលឹកប្រាក់ឥណទាន)
5. លោកគិតឲ្យប្រាក់រំលឹកប្រាក់ឥណទាន?
(៧៥០ រៀលប្រាក់រំលឹកប្រាក់ឥណទាន)
6. លោកគិតឲ្យប្រាក់រំលឹកប្រាក់ឥណទាន?
(៤៤០ រៀលប្រាក់រំលឹកប្រាក់ឥណទាន)

ខ្ញុំគិតឲ្យ ៦០០ រៀល ប្រាក់រំលឹកប្រាក់ឥណទាន
ខ្ញុំគិតឲ្យ ៧៥០ រៀល ប្រាក់រំលឹកប្រាក់ឥណទាន
ខ្ញុំគិតឲ្យ ៤៤០ រៀល ប្រាក់រំលឹកប្រាក់ឥណទាន

Drill E. Transformation

MODEL: គ្រូ: ខ្ញុំមានវត្ថុច្រើនណាស់។
(អើ)
សិស្ស: ខ្ញុំគ្មានវត្ថុច្រើនទេ ។

Teacher: I have a lot of things.

Student: I don't have a lot of things.

1. ខ្ញុំមានការពិបាកណាស់។ (អើ)
2. ខ្ញុំមានបន្ទប់មួយទំនេរ ។ (ណា)
3. ខ្ញុំមានគ្រូរៀនច្រើនណាស់។ (អើ)
4. ខ្ញុំមានវត្ថុច្រើនណាស់។ (អើ)
5. គាត់មានបន្ទប់១ គូច ។ (ណា)
6. វាមានកន្លែងស្នាក់នៅ ។ (ណា)

ខ្ញុំគ្មានការពិបាកទេ ។
ខ្ញុំគ្មានបន្ទប់ណាទំនេរទេ ។
ខ្ញុំគ្មានគ្រូរៀនច្រើនទេ ។
ខ្ញុំគ្មានវត្ថុច្រើនទេ ។
គាត់គ្មានបន្ទប់ណា គូចទេ ។
វាគ្មានកន្លែងស្នាក់នៅទេ ។

Drill F. Transformation

MODEL: គ្រូ: ខ្ញុំគ្មានវត្ថុច្រើនទេ ។
(ណាស់)

Teacher: I don't have a lot of things.

Student: I have a lot of things.

- សិស្ស: ខ្ញុំមានវត្ថុច្រើនណាស់។
1. ខ្ញុំគ្មានកន្លែងស្នាក់នៅទេ ។ (រហ័ស)
  2. ខ្ញុំគ្មានបន្ទប់ណា គូចទេ ។ (មួយ)
  3. ខ្ញុំគ្មានវត្ថុច្រើនណាស់ទេ ។ (ណាស់)
  4. ខ្ញុំគ្មានគ្រូរៀនច្រើនទេ ។ (ណាស់)
  5. ខ្ញុំគ្មានបន្ទប់ណា ទំនេរទេ ។ (មួយ)
  6. ខ្ញុំគ្មានការពិបាកណាស់ទេ ។ (ណាស់)

ខ្ញុំមានកន្លែងស្នាក់នៅ ។
ខ្ញុំមានបន្ទប់មួយ គូច ។
ខ្ញុំមានវត្ថុច្រើនណាស់ ។
ខ្ញុំមានគ្រូរៀនច្រើនណាស់ ។
ខ្ញុំមានបន្ទប់ ទំនេរ ។
ខ្ញុំមានការពិបាកណាស់ ។

Drill G. Substitution

1. ឯងចូលមកនៅថ្ងៃណាបាន?
2. ឯងចូលមកធ្វើការថ្ងៃណាបាន?
3. ឯងចូលមកធ្វើការហ៊ុំម៉េចបាន?
4. ឯងចូលមករៀនហ៊ុំម៉េចបាន?
5. ឯងចូលមករៀនខែណាបាន?
6. ឯងចូលមកធ្វើការខែណាបាន?
7. ឯងចូលមកនៅខែណាបាន?
8. ឯងចូលមកនៅថ្ងៃណាបាន?

What day can you come to stay?

What day can you come to work?What time can you come to work?What time can you come to study?What month can you come to study?What month can you come to work?What month can you come to stay?What day can you come to stay?Drill H. Response

MODEL: គ្រូ: ឯងចូលមកនៅថ្ងៃណាបាន?
(គ្មានទីវ៉ាន់ទ្រើនទេ)
សិស្ស: ថ្ងៃណាក៏បានទីវ៉ាន់ ទំនៀម
ទីវ៉ាន់ទ្រើនទេ។

Teacher: What day can you move in? (don't have many things)

Student: Any day is all right. I don't have many things.

1. ឯងចូលមកធ្វើការថ្ងៃណាបាន?
(គ្មានទីវ៉ាន់ទ្រើនទេ)
2. ឯងចូលមកធ្វើការហ៊ុំម៉េចបាន?
(គ្មានការ អីទៀតទេ)
3. ឯងចូលរៀនហ៊ុំម៉េចបាន?
(គ្មានទីវ៉ាន់ទ្រើនទេ)
4. ឯងចូលមករៀនខែណាបាន?
(គ្មានបញ្ហា អីឆ្ងល់ទេ)
5. ឯងចូលមកធ្វើការខែណាបាន?
(គ្មានឈឺ អីឆ្ងល់ទេ)
6. ឯងចូលមកនៅខែណាបាន?
(គ្មាន ទីវ៉ាន់ទ្រើនទេ)

ថ្ងៃណាក៏បានទីវ៉ាន់ ទំនៀម ទីវ៉ាន់ទ្រើន
ទេ។

ហ៊ុំម៉េចបានទីវ៉ាន់ ទំនៀម ការ អី
ទៀតទេ។

ហ៊ុំម៉េចបានទីវ៉ាន់ ទំនៀម ទីវ៉ាន់ទ្រើន
ទៀតទេ។

ខែណាក៏បានទីវ៉ាន់ ទំនៀម បញ្ហា អីឆ្ងល់
ទេ។

ខែណាក៏បានទីវ៉ាន់ ទំនៀម ឈឺ អីឆ្ងល់
ទេ។

ខែណាក៏បានទីវ៉ាន់ ទំនៀម ទីវ៉ាន់ទ្រើន
ទេ។

Drill I. Expansion

1. កុំប្រកាន់។
2. សុំរលាក កុំប្រកាន់។
3. ខ្ញុំគ្រាន់តែសួរថា សុំរលាក កុំប្រកាន់។
4. ខ្ញុំគ្រាន់តែសួរថា បើខ្ញុំទុកស្នាមសុំរលាក កុំប្រកាន់។
5. ខ្ញុំគ្រាន់តែសួរថា បើខ្ញុំទុកស្នាមបង្ខំបង្ខូច សុំរលាក កុំប្រកាន់។

Don't be offended.

Please don't be offended.I only ask, please don't be offended.I only ask, if I do something wrong, please don't be offended.I only ask, if I do something a little bit wrong, please don't be offended.Drill J. Reduction

1. ខ្ញុំគ្រាន់តែសួរថា បើខ្ញុំទុកស្នាមបង្ខំបង្ខូច សុំរលាក កុំប្រកាន់។
2. ខ្ញុំសួរថា បើខ្ញុំទុកស្នាមបង្ខំបង្ខូច សុំរលាក កុំប្រកាន់។
3. ខ្ញុំសួរថា ទុកស្នាមបង្ខំបង្ខូច សុំរលាក កុំប្រកាន់។
4. ខ្ញុំសួរថា ទុកស្នាមបង្ខំបង្ខូច កុំប្រកាន់។
5. ទុកស្នាមបង្ខំបង្ខូច កុំប្រកាន់។
6. កុំប្រកាន់។

I only ask, if I do something a little bit wrong, please don't be offended.I ask, if I do something a little bit wrong, please don't be offended.I ask (if I) do something wrong, please don't be offended.I ask (if I) do something wrong, don't be offended.(If I) do something wrong, don't be offended.

Don't be offended.

UNIT 60

NARRATION

1. គេសួរគ្នាអំពីរបៀបរកមនុស្សមកជួយធ្វើការផ្សេងៗនៅផ្ទះ។
2. មិត្តសំប្បាញ់ម្នាក់សួរមិត្តម្នាក់ទៀតថា: នៅស្រុកនេះតើទាញមកជួយក្នុងបរិវេណ?
3. មិត្តម្នាក់ទៀត ប្រាប់ថាមិនត្រូវទេ បើអ្នកចង់រកមកជួយក្នុងផ្ទះមានមិត្តសំប្បាញ់ខ្លួន។
4. គេអាចសុំឲ្យមិត្ត សំប្បាញ់នោះជួយរកបាន។
5. មិត្តម្នាក់ទៀតសួរថា គេចង់ជួយក្នុងមកជួយធ្វើបាយ ឬមកបាត់សំអាត ផ្ទះ។
6. មិត្តចង់បានក្នុងនេះត្រូវការអ្នកចេះធ្វើបាយ និង ហើយរៀបចំផ្ទះផង។
7. គាត់សុំឲ្យមិត្ត សំប្បាញ់ខ្លួនគាត់ជួយរកឲ្យ។
8. មិត្តសំប្បាញ់គាត់បាននាំមកជួយក្នុងមកជួយបរិស្ថានគាត់។
9. ក្នុងរយៈពេលនេះគឺប ស្រុកកំណើតនាវិញត្រឡប់មកវិញ។
10. តែវិញទៀត វាមានអាយុ ១៨ ឆ្នាំ។

1. They're talking about the way to find a person to come help do the various tasks in the house.
2. One friend asks his friend, "Is it difficult to hire a servant in this country?"
3. His friend says, "It's not difficult if the person who wants to hire the servant has a Cambodian friend."
4. "He can ask his friend to help look."
5. "But he has to know if he wants to hire a servant to come cook or come clean the house."
6. The person who wants to have a servant needs a person who knows how to cook and clean up the house.
7. He asks his Cambodian friend to help look for him.
8. His friend brought a servant to meet him.
9. The servant's name is Kim; his native village is Takeo Province.
10. In two more months he will be 18.

-----

1. គឺបមានវត្តមួយទីស្នាក់ ទីពុទ្ធវិញប្រហែល។
2. គឺបមានបងស្រីម្នាក់មានប្អូនប្រាំបី។
3. បងប្អូននោះបងស្រីវា នៅជិតមួយ មួយវា។
4. មិត្តចង់បានគឺបមកនៅជួយធ្វើ ការសួរវាថា: បងប្អូនឯងរកស្រីធ្វើការទេ?

5. គឺបង្ខំយើង : គាត់ធ្វើស្រែដ្បីយូរហើយ ដូច្នេះ គាត់ចាស់ណាស់ហើយ ។
6. គេសួរគឺបង្ខំយើង ថា តើវាបកនៅត្រង់នេះ បានឬទេ ឬទេ ហើយ ។
7. គឺបង្ខំយើង វា បកនៅ បាន ឬទេ ឬទេ ។
8. ឬទេ បកនេះ វា ធ្វើការ នៅ ខេត្ត តាកែវ ។
9. គឺបង្ខំយើង បង្ខំយើង លោក អភិបាល ស្រុក ខ្មែរ តាកែវ ។
10. វា ធ្វើការ នៅ នោះ បាន ប្រហែល ប្រាំ ឆ្នាំ ហើយ ។

1. Kim has only his mother now; his father died a long time ago.
2. Kim has an older sister who is married.
3. Kim's brother-in-law and his older sister live with Kim's mother.
4. The person who wants to have Kim help with the work asks Kim, "What does your brother-in-law do to earn a living?"
5. Kim answers, "He grows rice to help my mother because she is very old."
6. He asks Kim further, how many months he has lived in the city.
7. Kim says he just came to live (here) a month ago.
8. Before coming here he worked in Takeo Province.
9. Kim used to be a servant for the chief of a srok in Takeo.
10. He worked there for about a year.

1. គឺបង្ខំយើង ប្រាប់ បង្ខំយើង ។
2. កាល វា នៅ នៅ ជាមួយ លោក អភិបាល ស្រុក វា ធ្វើការ ជា ម្ចាស់ អាគារ នៅ នៅ នៅ នៅ នៅ ។
3. ម្ចាស់ អាគារ គឺបង្ខំយើង ថា តើ វា ចេះ បង្កើន ឬ ទេ ។
4. គឺបង្ខំយើង បង្កើន បង្កើន បង្កើន បង្កើន បង្កើន ។
5. គេ ចេះ បង្កើន បង្កើន បង្កើន បង្កើន បង្កើន ។
6. គឺបង្ខំយើង បង្កើន បង្កើន បង្កើន បង្កើន បង្កើន បង្កើន ។
7. ម្ចាស់ អាគារ គឺបង្កើន បង្កើន បង្កើន បង្កើន បង្កើន បង្កើន ។
8. គឺបង្ខំយើង បង្កើន បង្កើន បង្កើន បង្កើន បង្កើន បង្កើន ។
9. គឺបង្កើន បង្កើន បង្កើន បង្កើន បង្កើន បង្កើន ។
10. ម្ចាស់ អាគារ គឺបង្កើន បង្កើន បង្កើន បង្កើន បង្កើន បង្កើន ។

1. Kim says he's not very good at cooking.
2. When he was with the chief of the srok he was the housekeeper and did the laundry.
3. The person who wants to hire Kim asks him if he knows how to serve guests.
4. Kim knows how to serve food and drinks to guests.

5. He wants Kim to drive the car too.
6. Kim says that he likes to drive very much, even though he has known how to drive for a long time.
7. The person who wants to hire Kim thinks that if he knows that much, it'll do, but maybe they'll need to send Kim to market from time to time.
8. Kim says he doesn't mind; if there's any work he can do, he'll always do it.
9. But Kim asks that if he makes a little mistake, the person he lives with won't be offended.
10. The person who wants to hire Kim, says "Never mind, don't worry."

- - - - -

1. ប្អូនចង់បានគិតសំណើប្រាក់និងការងារដែរឬទេ?
2. គេសួរគិតថា: ចង់បានប្រាក់និងការងារឬ?
3. គិតមិនសម្រេចទេ វាថា: គ្រូចង់បានសំណើប្រាក់និងការងារ ។
4. លោកនោះក៏គិតថា ប្រាក់១០០ ដុល្លារក្នុងមួយខែ ជាមួយការងារផងដែរ ។
5. គិតមិនស្រួលប្រាក់និងការងារ គិតថា ប្រាក់១០០ ដុល្លារក្នុងមួយខែ ជាមួយការងារផងដែរ ។
6. លោកនោះមានបង្គាប់នូវការងារផ្សេងៗ ហើយប្រាប់គិតប្រាក់រៀបចំផងដែរ ។
7. គិតមិនត្រូវការណាស់ ហើយដំណាលលោកនោះថា: លោកចង់ឲ្យខំប្រឹងប្រែង ធ្វើការណាមួយ ។
8. គិតគ្មានការងារនោះទេ ។
9. លោកនោះចង់ឲ្យគិតប្រាក់និងការងារ ហើយ គិតត្រឹមត្រូវ ។
10. លោកនោះ លោកនឹងប្រគល់សំណើប្រាក់និងការងារ គិតប្រាក់ គិតការងារផងដែរ ។

1. Then they discuss salary and the work.
2. He asks Kim how much salary he wants.
3. Kim isn't decided; he says, "It depends on you."
4. The man thinks that he will give Kim five hundred a month and will have Kim eat with him.
5. Kim accepts this salary but he asks for a spare room to live in because he has no place stay.
6. The man has a spare room behind the house and tells Kim to fix it up.
7. Kim is very happy, and tells the man, "Whatever day you want me to come to stay is all right."
8. Kim doesn't have many possessions.
9. The man wants Kim to come tomorrow, at nine in the morning.
10. At that time the man will give the key to Kim before he goes off to work.

UNIT 61

BASIC DIALOGUE

1. វិស្វករយើងគិតទៅណា ? Pon

Where are we planning on going tomorrow?
2. វិស្វករយើងនឹងទៅជួបនឹងមិត្តភក្តិរបស់យើងនៅក្រុងកំពង់ចាម ។ Sok

Tomorrow we'll take a trip to Kompong Cham.
3. កំពង់ចាមជាក្រុងយ៉ាងណា? ប្រាប់ខ្ញុំបន្តិចបានទេ? Pon

What's Kompong Cham like? Can you tell me a little bit?
4. កំពង់ចាមជាក្រុងដែលស្អាតណាស់ ទំនើបមួយ និងស្ថិតនៅតាមបរលក្សយ (ចំណែកនៃបរលក្ស) ។ Sok

Kompong Cham is a very clean and modern city which is located on the banks of the Mekong.
5. មានកប៉ាល់ច្រើនទេ ពីភ្នំពេញទៅកំពង់ចាម ? Pon

Are there a lot of boats from Phnom Penh to Kompong Cham?
6. មានកប៉ាល់ច្រើនណាស់ទេ ពីភ្នំពេញទៅកំពង់ចាមហើយពីកំពង់ចាម មកភ្នំពេញវិញ ។ Sok

Yes, there are a lot of boats from Phnom Penh going to Kompong Cham and coming back from Kompong Cham to Phnom Penh.
7. តើនេះទៅនោះ កប៉ាល់នោះ ប៉ុន្មានម៉ោងបានដល់? Pon

How many hours does the boat take from Phnom Penh to Kompong Cham?
8. ស្អាត ខ្ញុំគិតប្រហែលដប់មួយម៉ោង ។ តាមផ្លូវ កប៉ាល់ឈប់ច្រើនណាស់ ។ Sok

Oh, I think about twelve hours or more. The boat stops at a lot of places along the way.
9. យើងត្រូវទិញសំបុត្រទឹកមុនឬ? Pon

Do we have to buy the tickets in advance?

10. មិនចាំបាច់ទេ ។ កាលណាកប៉ាល់
រចនាសម្ព័ន្ធនេះបរិច្ចាគលក់សំបុត្រ ។
- Sok
- It's not necessary. They don't
sell the tickets until the boat
leaves.
11. តើយកថ្លៃប៉ុន្មានពីភ្នំពេញ
ទៅកំពង់ចាម ?
- Pon
- How much does the boat charge from
Phnom Penh to Kompong Cham?
12. មិនថ្លៃប៉ុន្មានទេ ប្រហែលថ្លៃ
ប្រាំបួនរៀល ប៉ុណ្ណោះ ។
- Sok
- It's not very expensive, maybe
twenty-five riels; that's all.
13. យើងគិតនឹងទៅកប៉ាល់រហ័ស
ប៉ុន្មាន ?
- Pon
- What time should we get on the boat?
14. រហ័ស៤ ព្រឹក ។ យើងទៅកប៉ាល់
នោះ ដើម្បីឲ្យវា ត្រជាក់បន្តិច ។
យើងត្រូវទៅដល់កប៉ាល់រហ័ស
ឬយកយ៉ាត់ណាស់រហ័ស ៣,៣០ ។
កប៉ាល់មិនទាន់យើងទេ ទឹកកាលណា
ដល់រហ័ស គេចេញភ្លាម ។
ដូច្នេះយើងត្រូវទៅដល់នោះ
មុនរហ័ស ។
- Sok
- Four in the morning. We're going
on that boat so it'll be a little
cool. We have to get to the docks
at three or, at the latest, three-
thirty. The boat won't wait for
us; when the time comes to
leave, it leaves immediately. In
that case we have to get there
ahead of time.

DRILLS

Drill A. Substitution

1. កំពង់ចាមជា(ក្រុង)មួយដ៏ស្អាត
រហ័សនិងទំនើប ។ Kompong Cham is a city that is
beautiful and modern.
2. កំពង់ចាមជា(ក្រុង)មួយដ៏ធំរហ័ស
សំខាន់ ។ Kompong Cham is a city that is large
and important.
3. ភ្នំពេញជា(ក្រុង)មួយដ៏ធំរហ័ស
សំខាន់ ។ Phnom Penh is a city that is large
and important.
4. ភ្នំពេញជា(ក្រុង)មួយដែលស្ថិតនៅ
តាមទន្លេមេគង្គ ។ Phnom Penh is a city that is located
on the Mekong.
5. ស្ទឹងត្រែងជា(ក្រុង)មួយដែលស្ថិតនៅ
តាមទន្លេមេគង្គ ។ Stung Treng is a city that is located
on the Mekong.
6. ស្ទឹងត្រែងជា(ក្រុង)មួយដែលខ្ញុំស្គាល់
យូរណាស់មកហើយ ។ Stung Treng is a city that I've known
for a long time.
7. កំពង់ចាមជា(ក្រុង)មួយដែលខ្ញុំស្គាល់
យូរណាស់មកហើយ ។ Kompong Cham is a city that I've known
for a long time.
8. កំពង់ចាមជា(ក្រុង)មួយដ៏ស្អាត
រហ័សនិងទំនើប ។ Kompong Cham is a city that is
beautiful and modern.

Drill B. Response

MODEL: គ្រូ: កំពង់ចាមជា(ក្រុង)មួយដ៏ស្អាត
(ស្អាតរហ័សនិងទំនើប)

សិស្ស: កំពង់ចាមជា(ក្រុង)មួយ
ដ៏ស្អាតរហ័សនិងទំនើប ។

1. ភ្នំពេញជា(ក្រុង)មួយដ៏ស្អាត
(ធំរហ័សសំខាន់)
2. រលួចរាបជា(ក្រុង)មួយដ៏ស្អាត
(ចាស់រហ័សសំខាន់)
3. កំពង់រសាបជា(ក្រុង)មួយដ៏ស្អាត
(ល្អទើបរហ័សនិងទំនើប)
4. ភូមិភាគខ្មែរជា(ក្រុង)មួយដ៏ស្អាត
(ធំរហ័សសំខាន់)

Teacher: What kind of a city is Kompong Cham?
(beautiful and modern)

Student: Kompong Cham is a city that is beautiful and modern.

ភ្នំពេញជា(ក្រុង)មួយដ៏ធំរហ័ស
សំខាន់ ។

រលួចរាបជា(ក្រុង)មួយដ៏ចាស់
រហ័សសំខាន់ ។

កំពង់រសាបជា(ក្រុង)មួយដ៏ល្អទើប
រហ័សនិងទំនើប ។

ភូមិភាគខ្មែរជា(ក្រុង)មួយដ៏ធំរហ័ស
សំខាន់ ។

- (តូចហើយស្អាត)
5. នឹស្សៈ នឹស្សៈ តូចហើយស្អាត ជា ឈ្មោះ របស់ អ្នក ណា? (នឹស្សៈ ប្រហែល យល់)
6. អ្នក តែង ទៅ យល់ ជា អ្នក ណា យល់ ឬ ទេ? (គេ ហើយ ទេ ទេ)

ស្អាត ។

នឹស្សៈ នឹស្សៈ តូចហើយស្អាត ជា ឈ្មោះ របស់ អ្នក ណា យល់ ។

អ្នក តែង ទៅ យល់ ជា អ្នក ណា យល់ ឬ ទេ ។

នឹស្សៈ ហើយ ទេ ទេ ។

Drill C. Transformation

MODEL: (គ្រូ) : ក្រុងកំពង់ចាម ជា ប្រទេស មួយ
តាម បណ្តោយ ទន្លេ
មេគង្គ ។

សិស្ស: ក្រុងកំពង់ចាម ជា ក្រុង មួយ
ដែល ជា ប្រទេស តាម
បណ្តោយ ទន្លេ
មេគង្គ ។

Teacher: The city of Kompong Cham is located
along the banks of the Mekong.

Student: Kompong Cham is a city that is located
along the banks of the Mekong.

1. ក្រុងកំពង់ចាម ជា ប្រទេស មួយ តាម
បណ្តោយ ទន្លេ មេគង្គ ។
2. ខ្ញុំ គ្រូ តូច ហើយ ស្អាត ជា ឈ្មោះ របស់ អ្នក ណា យល់ ។
3. ខ្ញុំ តែង ទៅ យល់ ជា អ្នក ណា យល់ ឬ ទេ ។
4. ក្រុង កំពង់ចាម ជា ក្រុង មួយ ដែល ជា ប្រទេស តាម
បណ្តោយ ទន្លេ មេគង្គ ។
5. ក្រុងកំពង់ចាម ជា ក្រុង មួយ ដែល ជា ប្រទេស តាម
បណ្តោយ ទន្លេ មេគង្គ ។
6. តើ អ្នក តែង ទៅ យល់ ជា អ្នក ណា យល់ ឬ ទេ ។

ក្រុងកំពង់ចាម ជា ក្រុង មួយ ដែល ជា ប្រទេស តាម
បណ្តោយ ទន្លេ មេគង្គ ។

ខ្ញុំ គ្រូ តូច ហើយ ស្អាត ជា ឈ្មោះ របស់ អ្នក ណា យល់ ។

ខ្ញុំ តែង ទៅ យល់ ជា អ្នក ណា យល់ ឬ ទេ ។

ក្រុង កំពង់ចាម ជា ក្រុង មួយ ដែល ជា ប្រទេស តាម
បណ្តោយ ទន្លេ មេគង្គ ។

ក្រុងកំពង់ចាម ជា ក្រុង មួយ ដែល ជា ប្រទេស តាម
បណ្តោយ ទន្លេ មេគង្គ ។

តើ អ្នក តែង ទៅ យល់ ជា អ្នក ណា យល់ ឬ ទេ ។

Drill D. Substitution

1. តើ អ្នក តែង ទៅ យល់ ជា អ្នក ណា យល់ ឬ ទេ ។

How many hours does it take the boat to
go from Phnom Penh to Kompong Cham?

2. តើកំពង់ចាមទៅភ្នំពេញ កប៉ាល់រត់
ប៉ុន្មានម៉ោង?
3. តើកំពង់ចាមទៅភ្នំពេញ កប៉ាល់
ឈប់ប៉ុន្មានកន្លែង?
4. តើកំពង់ចាមទៅភ្នំពេញ កប៉ាល់យក
ថ្លៃប៉ុន្មាន?
5. តើភ្នំពេញទៅកំពង់ចាម កប៉ាល់យក
ថ្លៃប៉ុន្មាន?
6. តើភ្នំពេញទៅកំពង់ចាម មានកប៉ាល់
ច្រើនទេ?
7. តើភ្នំពេញទៅកំពង់ចាម កប៉ាល់
ឈប់ប៉ុន្មានកន្លែង?
8. តើភ្នំពេញទៅកំពង់ចាម កប៉ាល់
រត់ប៉ុន្មានម៉ោង?

How many hours does it take the boat to go from Kompong Cham to Phnom Penh?

How many places does the boat stop from Kompong Cham to Phnom Penh?

How much does the boat charge from Kompong Cham to Phnom Penh?

How much does the boat charge from Phnom Penh to Kompong Cham?

Are there many boats from Phnom Penh to Kompong Cham?

How many places does the boat stop from Phnom Penh to Kompong Cham?

How many hours does it take the boat to go from Phnom Penh to Kompong Cham?

Drill E. Response

MODEL: (គូ: តើភ្នំពេញទៅកំពង់ចាម
កប៉ាល់រត់ប៉ុន្មានម៉ោង?
(ប្រហែល ១០ ម៉ោង ឬ ដំណឹង)
សិស្ស: កប៉ាល់រត់ប្រហែល ១០
ម៉ោង ឬ ដំណឹង ។

Teacher: How many hours does it take the boat to go from Phnom Penh to Kompong Cham? (maybe 10 hours or more)

Student: The boat takes maybe 10 hours or more.

1. តើកំពង់ចាមទៅភ្នំពេញ កប៉ាល់
រត់ប៉ុន្មានម៉ោង? (ប្រហែល ៤ ម៉ោង)
2. តើកំពង់ចាមទៅភ្នំពេញ កប៉ាល់ឈប់
ប៉ុន្មានកន្លែង? (ប្រហែល ៥ កន្លែង ឬ ដំណឹង)
3. តើភ្នំពេញទៅកំពង់ចាម កប៉ាល់យក
ថ្លៃប៉ុន្មាន? (ប្រហែល ២៤ រៀល ឬ ល្អាន)
4. តើភ្នំពេញទៅកំពង់ចាម មានកប៉ាល់
ប៉ុន្មាន ឬ យ៉ាងណា? (ប្រហែល ១០ ឬ ដំណឹង)
5. តើភ្នំពេញទៅកំពង់ចាម កប៉ាល់យក
ថ្លៃប៉ុន្មាន? (ប្រហែល ២៥ រៀល ឬ ដំណឹង)

កប៉ាល់រត់ប្រហែល ៤ ម៉ោង ។

កប៉ាល់ឈប់ប្រហែល ៥ កន្លែង
ឬ ដំណឹង ។

កប៉ាល់យកប្រហែល ២៤ រៀល
ឬ ល្អាន ។

មានកប៉ាល់ប្រហែល ១០ ឬ ដំណឹង ។

កប៉ាល់យកប្រហែល ២៥ រៀល
ឬ ដំណឹង ។

Drill F. Substitution

1. កាលណាដល់ពេលវេលា កប៉ាល់
ចេញភ្លាម ។
2. កាលណាដល់ពេលវេលា កប៉ាល់មិន
ចាំរយៈពេល ។
3. កាលណាដល់ម៉ោងបួន (ត្រឹម) កប៉ាល់
មិនចាំរយៈពេល ។
4. កាលណាដល់ម៉ោង៤ (ត្រឹម) យើង ត្រូវ
ទៅដល់ជើងកប៉ាល់ ។
5. យ៉ាងយឺតណាស់ ម៉ោងបីកន្លះ យើង
ត្រូវទៅដល់ជើងកប៉ាល់ ។
6. យ៉ាងយឺតណាស់ ម៉ោងបីកន្លះ កប៉ាល់
ចេញពីជើង ។
7. កាលណាដល់ពេលវេលា កប៉ាល់
ចេញពីជើង ។
8. កាលណាដល់ពេលវេលា តែប៉ុណ្ណោះ
សំបុត្រ ។
9. កាលណាដល់ពេលវេលា កប៉ាល់
ចេញភ្លាម ។

When it comes time to go, the boat
leaves immediately.

When it comes time to go, the boat
won't wait for us.

When it gets to be 4:00 in the morn-
ing, the boat won't wait for us.

When it gets to be 4:00 in the morn-
ing, we have to get to the dock.

When it gets to be 3:30 at the latest,
we have to get to the dock.

When it gets to be 3:30 at the latest,
the boat leaves the dock.

When it comes time to go, the boat
leaves the dock.

When it comes time to go, only then
do they sell tickets.

When it comes time to go, the boat
leaves immediately.

Drill G. Response

- MODEL: គ្រូ : យើងត្រូវទៅដល់ជើង
កប៉ាល់ម៉ោងប៉ុន្មាន ?
(បី បីកន្លះ)
សិស្ស: យើងត្រូវទៅដល់ជើង
កប៉ាល់ម៉ោងបី ឬយ៉ាង
យឺតណាស់ម៉ោងបីកន្លះ។
1. យើងចាប់ផ្តើមម៉ោងប៉ុន្មាន ?
(ម៉ោង៧ ម៉ោង៧, ១៥ នាទី)
  2. ដល់ម៉ោងប៉ុន្មានទើបទុកសក់ ?
(ម៉ោង៧ ម៉ោង៨)
  3. កប៉ាល់ចេញម៉ោងប៉ុន្មាន ?

Teacher:

At what time do we have to arrive at
the dock? (three, three thirty)

Student:

We have to arrive at the dock at three
o'clock, or at the latest, 3:30.

យើងចាប់ផ្តើមម៉ោង៧ ឬយ៉ាងយឺត
ណាស់ម៉ោង៧ ១៥ នាទី។
ដល់ម៉ោង៧ ឬយ៉ាងយឺតណាស់ម៉ោង
៨ ទើបទុកសក់។
កប៉ាល់ចេញម៉ោង៤ ឬយ៉ាងយឺត

- (រោង ៤ រោង បួន កន្លះ)
4. យើងត្រូវចេញពីផ្ទះរោងប៉ុន្មាន?
(រោង ប្រាំ កន្លះ រោង ៦)
5. គេបើកទូរទាសកុងស៊ីណូលុចរោងប៉ុន្មាន? (រោង ១២ រោង ១២ និង ១៥ នាទី)

ណាស់ រោង បួន កន្លះ ។
យើងត្រូវចេញពីផ្ទះរោងប្រាំ កន្លះ
ឬ យ៉ាងយឺតណាស់ រោង ៦ ។
គេបើកទូរទាស ១២ ឬ យ៉ាងយឺត
ណាស់ រោង ១២ និង ១៥ នាទី ។

Drill H. Response

MODEL: គ្រូ: យើងទៅដល់នឹងកប៉ាល់
រោងប៉ុន្មាន?
(បី កន្លះ បី)
សិស្ស: តាមខ្ញុំស្មាន យើងទៅដល់
នឹងកប៉ាល់រោងបី កន្លះ ឬ
យ៉ាងឆាប់ណាស់ រោងបី ។

1. គេនឹងចាប់រៀនរោងប៉ុន្មាន?
(៩, ១៥ ៧)
2. ដល់រោងប៉ុន្មាននឹងបរគលក់សំបុត្រ?
(៨ ៧)
3. កប៉ាល់ចេញពីរោងប៉ុន្មាន?
(៤, ៣០ ៤)
4. យើងនឹងចេញពីផ្ទះរោងប៉ុន្មាន?
(៦ ៥, ៣០)
5. គេនឹងបើកទូរទាសកុងស៊ីណូលុចរោងប៉ុន្មាន? (១២, ១៥ ១២)

Teacher:

At what time do we have to arrive at
the dock? (three thirty, three)

Student:

I think we will get to the dock at
maybe three thirty, or at the
earliest 3 o'clock.

តាមខ្ញុំស្មាន គេចាប់រៀនរោង ៧ និង
១៥ នាទី ឬ យ៉ាងឆាប់ណាស់ រោង ៧ ។
តាមខ្ញុំស្មាន ដល់រោង ៨ ឬ យ៉ាងឆាប់
ណាស់ រោង ៧ នឹងបរគលក់សំបុត្រ ។
តាមខ្ញុំស្មាន កប៉ាល់ចេញពីរោង ៤, ៣០
ឬ យ៉ាងឆាប់ណាស់ រោង ៤ ។
តាមខ្ញុំស្មាន យើងចេញពីផ្ទះរោង ៦ ឬ
យ៉ាងឆាប់ណាស់ រោង ៥, ៣០ ។
តាមខ្ញុំស្មាន គេបើកទូរទាសរោង
១២, ១៥ ឬ យ៉ាងឆាប់ណាស់ រោង ១២ ។

Drill I. Substitution

1. ពីភ្នំពេញទៅកំពង់ចាមមាន
កប៉ាល់យ៉ាងតិចណាស់ដប់ ។
2. ពីភ្នំពេញទៅកំពង់ចាមកប៉ាល់
ឈប់យ៉ាងតិចណាស់ ៥ កន្លែង ។
3. ពីកំពង់ចាមទៅភ្នំពេញកប៉ាល់
ឈប់យ៉ាងតិចណាស់ ៥ កន្លែង ។

From Phnom Penh to Kompong Cham there
are at least 10 boats.

From Phnom Penh to Kompong Cham, the
boat stops at at least five places.

From Kompong Cham to Phnom Penh, the
boat stops at at least five places.

4. តើកំពង់ចាមទៅភ្នំពេញគេយកថ្លៃ
យ៉ាងម៉េចណាស់? ម្ភៃរៀល ។
5. តើកំពង់ចាមទៅភ្នំពេញ កប៉ាល់រត់
យ៉ាងឆាប់ណាស់ ៨ ម៉ោង ។
6. តើកំពង់ចាមទៅភ្នំពេញ កប៉ាល់រត់
យ៉ាងយឺតណាស់ ១០ ម៉ោង ។
7. ភ្នំពេញទៅកំពង់ចាម កប៉ាល់រត់
យ៉ាងយឺតណាស់ ១០ ម៉ោង ។
8. ពី ភ្នំពេញ ទៅកំពង់ចាម មានកប៉ាល់
យ៉ាងម៉េចណាស់ ១០ ។
- From Kompong Cham to Phnom Penh, they
charge at least 20 riels.
- From Kompong Cham to Phnom Penh the boat
takes 8 hours at the fastest.
- From Kompong Cham to Phnom Penh, the
boat takes 10 hours at the slowest.
- From Phnom Penh to Kompong Cham, the boat
takes 10 hours at the slowest.
- From Phnom Penh to Kompong Cham there are
at least 10 boats.

Drill J. Transformation

MODEL: (គូ: មានកប៉ាល់ដប់បួននាវា ។
សិស្ស: មានកប៉ាល់យ៉ាងម៉េចណាស់
១០ ។

Teacher: There are 10 boats or more.

Student: There are at least 10 boats.

MODEL: (គូ: មានកប៉ាល់ ១០ បណ្តោះ ។
សិស្ស: មានកប៉ាល់យ៉ាងម៉េចណាស់
១០ ។

Teacher: There are only 10 boats.

Student: At the most, there are 10 boats.

កប៉ាល់ឈប់ ប្រាំកន្លះបួននាវា ។
កប៉ាល់ឈប់ ៦ កន្លះបួននាវា ។
កប៉ាល់រត់ ១០ ម៉ោង បួននាវា ។
កប៉ាល់រត់ ៨ ម៉ោង បួននាវា ។
គេយកថ្លៃ ២៥ រៀល បួននាវា ។
គេយកថ្លៃ ២៥ រៀល បួននាវា ។
ដល់ ៧ ម៉ោង ៧ ថ្ងៃ បណ្តោះសប្តិ ។
ដល់ ៧ ម៉ោង ៧ ថ្ងៃ បណ្តោះសប្តិ ។

កប៉ាល់ឈប់យ៉ាងម៉េចណាស់ ប្រាំកន្លះ ។
កប៉ាល់ឈប់យ៉ាងម៉េចណាស់ ៦ កន្លះ ។
កប៉ាល់រត់យ៉ាងម៉េចណាស់ ១០ ម៉ោង ។
កប៉ាល់រត់យ៉ាងម៉េចណាស់ ៨ ម៉ោង ។
គេយកយ៉ាងម៉េចណាស់ ២៥ រៀល ។
គេយកយ៉ាងម៉េចណាស់ ២៥ រៀល ។
គេលក់សប្តិ យ៉ាងម៉េចណាស់ ៧ ម៉ោង ។
គេលក់សប្តិ យ៉ាងម៉េចណាស់ ៧ ម៉ោង ។

UNIT 62

BASIC DIALOGUE

1. **វីតនិលវេលាចេញហើយ ។ គេ
នាំគ្នាឡើងលើកប៉ាល់ហើយ ។** Sok

It's almost time to leave. They are going aboard the boat.
2. **ចុះមនុស្សឯណោះគេកំពុងធ្វើ
អី?** Pon

What are the people over there doing?
3. **អ្នកខ្លះកំពុងទិញអាហារយកទៅលក់ ។
ខ្លះទៀតកំពុងរង់ចាំយកទៅជួបកូន
ចៅគេ រឺមីស្ត្រីនៅផ្ទះ ។** Sok

Some are buying food to take to their children who are waiting for them at home.
4. **ស៊ីហ្នឹង? ឡើយស្រីហ្នឹង ។** Pon

What is that? I heard a whistle blow.
5. **បាទ កប៉ាល់គេកំពុងប្រកាស
សញ្ញា ។ និលវេលាចេញហើយ ។** Sok

The boat blows the whistle as a signal. It's time to leave.
6. **អ្នកដទៃកំពុងធ្វើអី?** Pon

What are those boatmen doing?
7. **គេកំពុងបំបែកស្រាយតួរ (ស្រាយ
ចែក) ។ អ្នកអង្គុយនោះគឺអ្នក
ដំណើរ ។ គេអង្គុយរង្ស៊ីប បន្តិច
ទៀតគេនឹងលក់សំបុត្រកប៉ាល់ហើយ ។** Sok

They are untying ropes and chains. And those quiet people sitting are passengers. In a while, someone will come to sell them tickets.
8. **អ្នកដទៃចេញថ្លៃស្មើគ្នា តាម
អស់ឬ?** Pon

Do all the passengers pay the same price?
9. **ទេ គេចេញថ្លៃតាមចម្ងាយ ។** Sok

No. They pay (on the boat) according to the distance.

10. **ល្អៗណាស់ គ្មានអ្វីទេ ។ ដំបូង
ណាស់ ។ វាខ្លាំងណាស់ ។ ឆ្នាំម្សិល
ឆ្នាំម្សិល តាមមាត់ទន្លេ ។** Pon
- There is nothing on either side of
the river. It's very dark, but
once in a while there are dim lights
along the edges of the river.
11. **ឆ្នាំម្សិល ឆ្នាំម្សិល ឆ្នាំម្សិល ។** Sok
- They are fishermen's lights.
12. **នៅលើមួយ ឆ្នាំម្សិល ឆ្នាំម្សិល
ឆ្នាំម្សិល ។ ឆ្នាំម្សិល ឆ្នាំម្សិល ឆ្នាំម្សិល ។** Pon
- In the sky I see a star. It's brighter
than the others. What's its name?
Do you know?
13. **គេហៅវា ឆ្នាំម្សិល (ត្រីក) ។ នៅខាង
មុខ ឆ្នាំម្សិល តាមមាត់ទន្លេ ។** Sok
- That's called the 'morning star'.
Do you see a light red color ahead
of us?
14. **ឆ្នាំម្សិល ឆ្នាំម្សិល ឆ្នាំម្សិល ។** Pon
- Yes, I do. It's almost light
already.

DRILLS

Drill A. Substitution

1.	អ្នកខ្លះទិញវត្ថុដទៃយកទៅលក់។	Some people buy things to take to sell.
2.	អ្នកខ្លះទិញវត្ថុដទៃយកទៅជូនកូនចៅ។	Some people buy things to take <u>to their children</u> .
3.	អ្នកខ្លះទិញប្រាំងយកទៅជូនកូនចៅ។	Some people buy <u>bread</u> to take to their children.
4.	អ្នកខ្លះទិញប្រាំងដទៃយកទៅជូនកូនចៅ។	<u>Some others</u> buy bread to take to their children.
5.	អ្នកខ្លះទិញផ្លែឈើយកទៅជូនកូនចៅ។	Some others buy <u>fruit</u> to take to their children.
6.	អ្នកខ្លះទិញផ្លែឈើយកទៅជូនភ្នំពេញម្តាយ។	Some others buy fruit to take <u>to their parents</u> .
7.	អ្នកខ្លះទិញផ្លែឈើយកទៅជូនភ្នំពេញម្តាយ។	<u>Some people</u> buy fruit to take to their parents.
8.	អ្នកខ្លះទិញវត្ថុដទៃយកទៅជូនភ្នំពេញម្តាយ។	Some people buy <u>things</u> to take to their parents.
9.	អ្នកខ្លះទិញវត្ថុដទៃយកទៅលក់។	Some people buy things to take <u>to sell</u> .

Drill B. Response

MODEL:	(គ្រូ: បើចំណង់ដឹងពាក្យស្តីអ្វី? (ដល់ពេលចេញហើយ) សិស្ស: ក៏ដឹងពាក្យស្តីអ្វី ឲ្យសញ្ញា ដល់ពេលចេញហើយ។	<u>Teacher:</u> Why is the boat blowing the whistle? (it's time to leave)
		<u>Student:</u> The boat blows the whistle as a signal that it's time to leave.
1.	បើចំណង់ដឹងពាក្យស្តីអ្វី? (ដឹងដល់ពេលចេញ)	ក៏ដឹងពាក្យស្តីអ្វី ឲ្យសញ្ញា ដឹងដល់ ពេលចេញ។
2.	បើចំណង់ដឹងពាក្យស្តីអ្វី? (ដឹងដល់ពេលចេញ)	ឲ្យសញ្ញា ដឹងដល់ ពេលចេញ។
3.	បើចំណង់ដឹងពាក្យស្តីអ្វី? (ដឹងដល់ពេលចេញ)	ឲ្យសញ្ញា ដឹងដល់ ពេលចេញ។

- (ក្នុងសំនុំ អង្គុយស្ងៀម)
4. បើបានដាក់កង់រលឹកដែរ?
(គេចង់ចុះពីឡាន)
5. បើបានដាក់ប៉ាល់ពាសស៊ីហ្គា?
(ដល់ពេលឡើងរលឹកប៉ាល់ហើយ)

អង្គុយស្ងៀម ។
ក្នុងកង់រលឹកដែរឡើយ គេចង់ចុះពី
ឡាន ។
កប៉ាល់ពាសស៊ីហ្គា ឡើយ ដល់ពេល
ឡើងរលឹកប៉ាល់ហើយ ។

Drill C. Transformation

- MODEL: (គ្រូ: អ្នកដឹកប៉ាល់ស្រាយពួរ
ស្រាយចេញ។ ឯអ្នកដំណើរ
អង្គុយស្ងៀម ។
សិស្ស: នៅពេលដែលអ្នកដំណើរ
អង្គុយស្ងៀម អ្នកដឹក
ប៉ាល់ស្រាយពួរស្រាយចេញ
ហើយ។
1. អ្នកដឹកប៉ាល់ដំណើរលកសំបុត្រឲ្យ
អ្នកដំណើរ ។ ឯអ្នកដំណើរគេឡើងរលឹកប៉ាល់។
2. អ្នកដំណើរចេញពីលើស្ទឹងបាត់ឲ្យកូនចៅ។
ឯកូនចៅថ្ងៃនោះនិយាយនៅឯដូង។
3. អ្នកដំណើរឡើងរលឹកប៉ាល់។ ឯអ្នកដឹក
ប៉ាល់អង្គុយស្ងៀម ។
4. (គ្រូបន្ត) បើលកប្រាក់ ៥ ។ ឯកូន
សិស្ស អង្គុយស្ងៀម ស្តាប់។
5. អ្នកដឹកប៉ាល់ស្រាយពួរ (ស្រាយចេញ
ហើយ) ។ ឯអ្នកលក់កង់ចុះពីកប៉ាល់។

Teacher: The workers on the boat untie the
ropes and untie the chains.
As for the passengers, they sit
quietly.

Student: At the time the passengers are sit-
ting quietly, the workers on the
boat untie the ropes and untie
the chains.

នៅពេលដែលអ្នកដំណើរឡើងរលឹកប៉ាល់
អ្នកដឹកប៉ាល់លក់សំបុត្រឲ្យអ្នកដំណើរ ។
នៅពេលដែលកូនចៅថ្ងៃនោះនិយាយនៅឯដូង
អ្នកដំណើរចេញពីលើស្ទឹងបាត់។
នៅពេលដែលអ្នកដឹកប៉ាល់អង្គុយ
ស្ងៀម អ្នកដំណើរឡើងរលឹកប៉ាល់។
នៅពេលកូនសិស្សអង្គុយស្ងៀម ស្តាប់
(គ្រូបន្ត) បើលកប្រាក់ ៥ ។
នៅពេលអ្នកលក់កង់ចុះពីកប៉ាល់
អ្នកដឹកប៉ាល់ស្រាយពួរ (ស្រាយចេញ) ។

Drill D. Substitution

1. មួយសន្ទុះទៀត គេនឹងដំណើរលក់
សំបុត្រឲ្យអ្នកដំណើរ ។
2. មួយសន្ទុះទៀត គេនឹងដំណើរលក់
សំបុត្រឲ្យអ្នកដំណើរ ។
3. ឆាប់ៗ គេនឹងដំណើរលក់សំបុត្រឲ្យ

In another moment the workers will
go about selling tickets to the
passengers.

In another moment the workers will
finish selling tickets to the
passengers.

Now the workers will finish selling

អ្នកដំរី ។

4. ឥឡូវ គេនឹងលក់សំបុត្រឲ្យអ្នកដំរី ។

5. ឥឡូវ គេនឹងព្យាយាមឲ្យអ្នកដំរីដឹង ។

6. មួយសន្ទុះទៀត គេនឹងព្យាយាមឲ្យអ្នកដំរីដឹង ។

7. មួយសន្ទុះទៀត គេនឹងព្យាយាមឲ្យអ្នកដំរីដឹង ។

8. មួយសន្ទុះទៀត គេនឹងដើរលក់សំបុត្រឲ្យអ្នកដំរី ។

tickets to the passengers.

Now the workers will finish selling tickets to the travellers.

Now the workers will blow the whistle to let the travellers know.

In another moment the workers will blow the whistle to let the travellers know.

In another moment the workers will blow the whistle to let the passengers know.

In another moment the workers will go about selling tickets to the passengers.

Drill E. Substitution

1. អ្នកដំរីចេញថ្លៃស្មើគ្នាទាំងអស់ឬ?

Do the passengers all pay the same fare?

2. អ្នកដំរីទាំងអស់ចម្ងាយស្មើគ្នាទាំងអស់ឬ?

Do the passengers all travel the same distance?

3. កប៉ាល់ទាំងអស់ចម្ងាយស្មើគ្នាទាំងអស់ឬ?

Do the boats all travel the same distance?

4. កប៉ាល់ទាំងអស់លឿនស្មើគ្នាទាំងអស់ឬ?

Do the boats all travel the same speed?

5. ទូកនេសាទទាំងអស់លឿនស្មើគ្នាទាំងអស់ឬ?

Do the fishing boats all travel the same speed?

6. ទូកនេសាទទាំងអស់ទំហំស្មើគ្នាទាំងអស់ឬ?

Are all fishing boats the same size?

7. ទូកនេសាទទាំងអស់តម្លៃស្មើគ្នាទាំងអស់ឬ?

Do all fishing boats cost the same?

8. អ្នកដំរីចេញថ្លៃស្មើគ្នាទាំងអស់ឬ?

Do all the passengers pay the same fare?

Drill F. Expansion

1.	តាមចម្ងាយ ។	According to distance.
2.	បាទទេ តាមចម្ងាយ ។	No, according to distance.
3.	បាទទេ គេយកតាមចម្ងាយ ។	No, <u>they charge a fare</u> according to distance.
4.	បាទទេ គេយកតាមដំណើរចម្ងាយ ។	No, they charge a fare <u>which they charge</u> according to distance.
5.	បាទទេ គេចេញតាមដំណើរចម្ងាយ គេយក ។	No, <u>they pay</u> a fare according to what they charge by distance.
6.	បាទទេ គេចេញដំណើរតាមដំណើរចម្ងាយ គេយក ។	No, they pay a fare according to <u>the fare</u> which they charge by distance.

Drill G. Reduction

1.	បាទទេ គេចេញដំណើរតាមដំណើរចម្ងាយគេយក ។	No, they pay a fare according to <u>the fare</u> which they charge by distance.
2.	បាទទេ គេចេញតាមដំណើរចម្ងាយ គេយក ។	No, <u>they pay</u> a fare according to what they charge by distance.
3.	បាទទេ គេយកតាមដំណើរចម្ងាយ ។	No, they <u>charge</u> a fare <u>which they charge</u> according to distance.
4.	បាទទេ គេយកតាមចម្ងាយ ។	No, <u>they charge</u> a fare according to distance.
5.	បាទទេ តាមចម្ងាយ ។	No, according to distance.
6.	តាមចម្ងាយ ។	According to distance.

Drill H. Substitution

1.	បើលោកសង្វាដំណើរ គ្មានឃើញអ្វីទេ ។	If you look at both sides of the river, you won't see anything.
2.	បើលោកសង្វាដំណើរ ឃើញដើមឈើច្រើនណាស់ ។	If you look at both sides of the river, <u>you will see many trees.</u>
3.	បើលោកសង្វាដំណើរ ឃើញដើមឈើច្រើនណាស់ ។	If you look <u>to the east</u> of the river, you will see many trees.
4.	បើលោកសង្វាដំណើរ ឃើញពណ៌ ។	If you look to the east of the

5. ក្រហមក្រាល។ មើលទៅលើមេឃ ឃើញពណ៌
ក្រហមក្រាល។
6. មើលទៅលើមេឃ ឃើញ ផ្កាយ
មួយភ្ល័ង្កដំណើរ។
7. មើលទៅទិសទិសលកបាត់បង់ប្រភេទ
ឃើញផ្កាយមួយភ្ល័ង្កដំណើរ។
8. មើលទៅទិសទិសលកបាត់បង់ប្រភេទ
ឃើញភ្លើងលើទឹក។
9. មើលទៅតាមមាត់ទន្លេ ឃើញភ្លើង
លើទឹក។
10. មើលទៅតាមមាត់ទន្លេ ឃើញភ្លើង
ក្នុងទូកលកនេសាទត្រី។
11. មើលទៅសង្វាក់ទន្លេ ឃើញភ្លើង
ក្នុងទូកលកនេសាទត្រី។
12. មើលទៅសង្វាក់ទន្លេ គ្មានឃើញ
អ្វីទេ។

river, you will see a light red
color.
If you look in the sky, you will see
a light red color.

If you look in the sky, you will see
the brightest star.

If you look in the direction the
boat's going, you will see the
brightest star.

If you look in the direction the
boat's going, you will see a dim
floating light.

If you look along the shore, you will
see a dim floating light.

If you look along the shore, you will
see lights in fishing boats.

If you look at both sides of the
river, you will see lights in fish-
ing boats.

If you look at both sides of the
river, you won't see anything.

Drill I. Transformation

MODEL: គ្រូ: មើលឃើញពណ៌ក្រហម
ក្រាល។ ដូច្នេះខ្ញុំដឹងថាជិតភ្ល័ង្ក
ហើយ។

សិស្ស: ពណ៌ក្រហមក្រាល។ ដូច្នេះ
បញ្ជាក់ឲ្យដឹងថាជិតភ្ល័ង្ក
ហើយ។

1. មើលឃើញផ្កាយភ្ល័ង្ក (ត្រីក ខ្ញុំដឹងថា
ជិតភ្ល័ង្កហើយ។
2. មើលឃើញភ្លើងលើទឹក។ ដូច្នេះ ខ្ញុំដឹងថា
ទូកលកនេសាទត្រីនៅតាមមាត់ទន្លេ។
3. មើលឃើញពណ៌ក្រហមក្រាល
ទាំងស្រុង។ ដូច្នេះខ្ញុំដឹងថាជិតលិលកបាត់
រួចហើយ។

Teacher: If I see the light red color, I
know it's near dawn already.

Student: The light red color indicates that
it's close to dawn already.

ផ្កាយភ្ល័ង្កបញ្ជាក់ឲ្យដឹងថាជិតភ្ល័ង្ក
ហើយ។

ភ្លើងលើទឹក។ ដូច្នេះបញ្ជាក់ឲ្យដឹងថាទូក
លកនេសាទត្រីនៅតាមមាត់ទន្លេ។

ពណ៌ក្រហមក្រាលទាំងស្រុង
បញ្ជាក់ឲ្យដឹងថាជិតលិលកបាត់
រួចហើយ។

4. បើខ្ញុំឮសូរស៊ីវហ្ម ខ្ញុំនឹងចាំដឹងពីពេល
កប៉ាល់ចេញ។
5. បើខ្ញុំឮសូរស៊ីវហ្ម ខ្ញុំនឹងចាំកប៉ាល់មក
និលវ៉ែរហ៊ីល។
6. បើខ្ញុំឃើញពណ៌ក្រហមនោះ ខ្ញុំ
នឹងចាំកក់ពុំរៀនរម្យនរម្យនរម្យនរម្យ។

ឮសូរស៊ីវហ្ម បញ្ជាក់ឲ្យដឹងពីពេល
ពេលកប៉ាល់ចេញ។
ឮសូរស៊ីវហ្ម បញ្ជាក់ឲ្យដឹងពីកប៉ាល់
មកនិលវ៉ែរហ៊ីល។
ឃើញពណ៌ក្រហមនោះ បញ្ជាក់ឲ្យដឹង
ចាំកក់ពុំរៀនរម្យនរម្យនរម្យនរម្យ។

Drill J. Transformation

MODEL: គ្រូ: ពណ៌ក្រហម ក្រលាយនោះ
បញ្ជាក់ឲ្យដឹងពីភ្លឺរហ័ស។
(បើខ្ញុំឃើញ)
សិស្ស: បើខ្ញុំឃើញពណ៌ក្រហម
ក្រលាយនោះ ខ្ញុំនឹងចាំដឹង
ពីភ្លឺរហ័ស។

Teacher: The light red color indicates that
it's close to dawn already.

Student: If I see the light red color, I
know it's near dawn already.

1. ឆ្ងាយពីកបញ្ជាក់ឲ្យដឹងពីពេល
ភ្លឺរហ័ស។ (បើខ្ញុំឃើញ)
2. ខ្ញុំនឹងដឹងនោះបញ្ជាក់ឲ្យដឹងពីពេល
អ្នកនគរនាគត្រីនាគាបមាត់នរម្យ។
3. ពួកនឹងចេញក្រលាយនរម្យនរម្យ
បញ្ជាក់ឲ្យដឹងពីពេលកប៉ាល់
ចេញ។
4. ឮសូរស៊ីវហ្ម បញ្ជាក់ឲ្យដឹងពីពេល
ពេលកប៉ាល់ចេញហើយ។
5. ឮសូរស៊ីវហ្ម បញ្ជាក់ឲ្យដឹងពីកប៉ាល់មក
និលវ៉ែរហ៊ីល។
6. ឃើញពណ៌ក្រហមនោះ បញ្ជាក់ឲ្យដឹងពី
កក់ពុំរៀនរម្យនរម្យនរម្យនរម្យ។

បើខ្ញុំឃើញ ឆ្ងាយពីក ខ្ញុំនឹងចាំដឹងពី
ភ្លឺរហ័ស។
បើខ្ញុំឃើញ ខ្ញុំនឹងដឹងនោះ ខ្ញុំនឹងចាំពី
អ្នកនគរនាគត្រីនាគាបមាត់នរម្យ។
បើខ្ញុំឃើញ ពួកនឹងចេញក្រលាយនរម្យ
ហើយ ខ្ញុំនឹងចាំពីពេលកប៉ាល់
ចេញ។
បើខ្ញុំឮសូរស៊ីវហ្ម ខ្ញុំនឹងចាំពីពេល
ពេលកប៉ាល់ចេញហើយ។
បើខ្ញុំឮសូរស៊ីវហ្ម ខ្ញុំនឹងចាំពីកប៉ាល់មក
និលវ៉ែរហ៊ីល។
បើខ្ញុំឃើញពណ៌ក្រហមនោះ ខ្ញុំនឹងចាំ
ពីកក់ពុំរៀនរម្យនរម្យនរម្យនរម្យ។

UNIT 63

BASIC DIALOGUE

1. ស៊ីហ្គេត អ្វីហ្នឹង? Pon
What's that whistle?
2. កប៉ាល់ទាញស៊ីហ្គេត(បាប់អ្នកដំណើរ ដិតដល់កន្លែងចុះ ត្រូវរៀបចំខ្លួន)។ Sok
The boat blows the whistle to tell the travellers that it's about to arrive at a stop, and that they must get ready.
3. ដល់កំពង់ចាមហើយ? ឆាប់ណាស់។ Pon
We've arrived in Kompong Cham already. That's very fast.
4. មិនមែនកំពង់ចាមទេ។ នេះជាកន្លែង ចុះមួយតូច មិនទាន់ដល់កំពង់ចាម ទេ។ កប៉ាល់ចូលផែរហើយ។ Sok
It's not Kompong Cham. This is a small stop; we haven't arrived in Kompong Cham yet. Look, the boat is coming into the docks.
5. គេលក់អ្វីខ្លះនៅលើផែរ? Pon
What are they selling on the dock?
6. គេលក់នំ ម្ហូប ហើយនិងផ្លែ ឈើផងដែរ។ កប៉ាល់ចេញពីផែរមួយទៅ ផែរមួយទៀត។ Sok
Oh, they're selling cakes, food, and fruit too. The boat leaves one dock and goes to another.
7. គេមានលក់ម្ហូប ទាល់តែផែរឯទៀត? Pon
Do they sell food on every dock?
8. មាន ហើយមានមនុស្សចុះឡើង តែទាល់តែផែរ។ Sok
They do. And there are people getting off and on at each dock.
9. ពេលព្រឹក តាមបណ្តោយមាត់ ទន្លេនេះស្អាតណាស់។ Pon
I find the landscape along the river in the morning very pretty.
10. ផ្ទះអ្នកស្រុក សុទ្ធតែមានដើម ឈើដុំវិញ មានលាយ ក្រូច ដាវដើម។ Sok
Yes, the houses of the peasants are all surrounded by trees. Mango and orange, for example.

11. ថ្ងៃក្ដៅបន្តិចៗហើយ ។ Pon
Now the sun is getting hotter little by little.
12. ម៉ោងជិតមួយហើយ ។ ជិតដល់កំពង់ចាមហើយ ។ កប៉ាល់ចូលទៅដល់ទន្លេបឹងមួយទៀតទេ ។ Sok
It's almost one o'clock. We're getting close to Kompong Cham. The boat still only has to go to the docks at Tonle Bat.
13. មើលពីទន្លេបឹងទៅឃើញកំពង់ចាមទេ? Pon
If you look from Tonle Bat do you see Kompong Cham?
14. ឃើញច្បាស់ហើយ ល្អណាស់ផង ។ កប៉ាល់ឆ្លងទៅទ្រើយខាងជើងចូលចតដល់ក្រុងកំពង់ចាម ប្រហែលសាមសិបនាទីទៀតបាន យើងទៅដល់ ។ Sok
Yes, you can see clearly, and it's pretty too. The boat will cross to the north bank and enter and stop at the dock of Kompong Cham in about thirty minutes more; then we will have arrived.
15. សប្បាយណាស់ ធ្វើដំណើរនេះហើយមានប្រយោជន៍ផង ។ Pon
This is a very pleasant trip, and it's interesting too.

DRILLS

Drill A. Substitution

1. កប៉ាល់ទាញស៊ីរេហ្គប្រាប់អ្នកដំណើរ
ដ៏តង់ដង់កន្លែងចុះ។
The boat blows its whistle to tell
the travellers they are about to
arrive at a landing.
2. កប៉ាល់ទាញស៊ីរេហ្គឲ្យសញ្ញា អ្នកដំណើរ
ដ៏តង់ដង់កន្លែងចុះ។
The boat blows its whistle as a
signal to the travellers they are
about to arrive at a landing.
3. កប៉ាល់ទាញស៊ីរេហ្គឲ្យសញ្ញា អ្នកដំណើរ
ត្រូវរៀបចំខ្លួន។
The boat blows its whistle as a
signal to the travellers to get
ready.
4. ឡានឈ្នួលទាញស៊ីរេហ្គឲ្យសញ្ញា អ្នក
ដំណើរត្រូវរៀបចំខ្លួន។
The bus blows its horn as a signal
to the travellers to get ready.
5. ឡានឈ្នួលទាញស៊ីរេហ្គប្រាប់អ្នកដំណើរ
ត្រូវរៀបចំខ្លួន។
The bus blows its horn to tell the
travellers to get ready.
6. ឡានឈ្នួលទាញស៊ីរេហ្គប្រាប់អ្នកដំណើរ
ដ៏តង់ដង់ពេលវេលាចេញហើយ។
The bus blows its horn to tell the
travellers it's about time to leave.
7. ឡានឈ្នួលទាញស៊ីរេហ្គប្រាប់អ្នកដំណើរ
ដ៏តង់ដង់ពេលវេលាចេញហើយ។
The bus blows its horn to tell the
passengers it's about time to leave.
8. កប៉ាល់ទាញស៊ីរេហ្គប្រាប់អ្នកដំណើរ
ដ៏តង់ដង់ពេលវេលាចេញហើយ។
The boat blows its whistle to tell
the passengers it's about time to
leave.
9. កប៉ាល់ទាញស៊ីរេហ្គប្រាប់អ្នកដំណើរ
ដ៏តង់ដង់កន្លែងចុះ។
The boat blows its whistle to tell
the passengers they are about to
arrive at a landing.
10. កប៉ាល់ទាញស៊ីរេហ្គប្រាប់អ្នកដំណើរ
ដ៏តង់ដង់កន្លែងចុះ។
The boat blows its whistle to tell
the travellers they are about to
arrive at a landing.

Drill B. Response

- MODEL: គ្រូ: ដល់កំពង់ចាមហើយ?
(កន្លែងចុះមួយតូច)
សិស្ស: នេះជាកន្លែងចុះមួយតូច មិន
ទាន់ដល់កំពង់ចាមទេ។
1. ដល់ភ្នំពេញហើយ?
(វាល ឈូក ហោះស្រាប ទាប)

Teacher: We've arrived in Kompong Cham.
(small landing)

Student: This is a little landing; we haven't
arrived in Kompong Cham yet.

នេះជាកន្លែងចុះមួយតូច មិន
ទាន់ដល់ភ្នំពេញទេ។

2. ដល់បាត់ដំបងហើយ?
(ភូមិបុលតូច)
3. ដល់កំពង់ត្រាចហើយ?
(កោះបុលតូច)
4. ដល់ភ្នំពេញហើយ?
(ផែនការបុលតូច)
5. ដល់កំពង់ឆ្នាំងហើយ?
(កន្លែងផ្សារបុល)

នេះជាភូមិបុលតូច មិនទាន់ដល់បាត់ដំបងទេ។
នេះជាកោះបុលតូច មិនទាន់ដល់កំពង់ត្រាចទេ។
នេះជាផែនការបុលតូច មិនទាន់ដល់ភ្នំពេញទេ។
នេះជាកន្លែងផ្សារបុល មិនទាន់ដល់កំពង់ឆ្នាំងទេ។

Drill C. Double Substitution

1. កប៉ាល់ចេញពីផែនដី ចូលទៅ
បុលតូច។
2. ឡានឈរចេញពីកន្លែងបុល ចូលកន្លែង
បុលតូច។
3. កប៉ាល់ហោះចេញពីវាលយន្តហោះ
ចូល ចូលវាលយន្តហោះបុលតូច។
4. រទេះភ្លើងចេញពីផ្ទះបុល
ចូលផ្ទះបុលបុលតូច។
5. កុនសិស្សចេញពីបន្ទប់រៀនបុល
បន្ទប់រៀនបុលតូច។
6. អ្នកលក់ម្ហូបចេញពីហាងបុល
ហាងបុលតូច។
7. កម្មករចេញពីរោងបុល ចូលរោង
បុលតូច។
8. កប៉ាល់ចេញពីផែនដី ចូលផែនដី
បុលតូច។

The boat leaves one dock (and) goes to another dock.

The bus leaves one stop (and) goes to another stop.

The plane leaves one airport (and) goes to another airport.

The train leaves one station (and) goes to another station.

The students leave one room (and) go to another room.

The food vendors leave one shop (and) go to another shop.

The workers leave one warehouse (and) go to another warehouse.

The boat leaves one dock (and) goes to another dock.

Drill D. Response

MODEL: គ្រូ : តើមានលក់ម្ហូបរាល់ទីនៃផែនដី
ឬទេ? (មនុស្សចុះឡើង)
សិស្ស: បាទមាន ហើយមានមនុស្ស
ចុះឡើងរាល់ទីនៃផែនដី។

Teacher: Do they sell food at every dock?
(people get off and on)

Student: Yes. And there are people getting off and on at every dock.

1. មានបន្ទុកចុះឡើងរាល់តែ
ស្ទើរឬទេ? (លក់ដីដំណាំ)
2. តើមានលក់សំបុត្ររាល់តែកន្លែងចុះ
ឬទេ? (ផែនទីស្រុកនោះ)
3. តើមានបន្ទប់សម្រាករាល់តែវាលយន្ត
ហោះឬទេ? (ភោជនីយដ្ឋានល្អៗ)
4. តើមានភោជនីយដ្ឋានរាល់តែកន្លែង
ចុះឬទេ? (ហាងលក់ទំនិញ)
5. តើលក់ទំនិញរាល់តែផ្ទះឬទេ?
(មនុស្សចុះឡើង)

បាទមាន បើមានបន្ទុកលក់ដីដំណាំ
រាល់តែស្ទើរឬទេ?

បាទមាន បើមានផែនទីស្រុកនោះ
រាល់តែកន្លែងចុះឬទេ?

បាទមាន បើមានភោជនីយដ្ឋាន
ល្អៗ រាល់តែវាលយន្តហោះឬទេ?

បាទមាន បើមានហាងលក់ទំនិញ
រាល់តែកន្លែងចុះឬទេ?

បាទមាន បើមានមនុស្សចុះឡើង
រាល់តែផ្ទះឬទេ?

Drill E. Substitution

1. ផ្ទះអ្នកស្រុកស្រួចតែព័ទ្ធជុំវិញដោយ
ដើមឈើ។
2. ផ្ទះអ្នកស្រុកស្រួចតែព័ទ្ធជុំវិញដោយ
កំពែង។
3. ផ្ទះអ្នករដ្ឋការស្រួចតែព័ទ្ធជុំវិញដោយ
កំពែង។
4. ផ្ទះអ្នករដ្ឋការស្រួចតែព័ទ្ធជុំវិញដោយ
ទាហាន។
5. ភូមិតូចៗស្រួចតែព័ទ្ធជុំវិញដោយ
ទាហាន។
6. ភូមិតូចៗស្រួចតែព័ទ្ធជុំវិញដោយ
សួនច្បារ។
7. វត្តនិងវិហារស្រួចតែព័ទ្ធជុំវិញដោយ
សួនច្បារ។
8. វត្តនិងវិហារស្រួចតែព័ទ្ធជុំវិញដោយ
ដើមឈើ។
9. ផ្ទះអ្នកស្រុកស្រួចតែព័ទ្ធជុំវិញដោយ
ដើមឈើ។

The houses of peasants are all sur-
rounded by trees.

The houses of peasants are all sur-
rounded by walls.

The houses of government officials
are all surrounded by walls.

The houses of government officials
are all surrounded by soldiers.

Small villages are all surrounded
by soldiers.

Small villages are all surrounded by
gardens.

Wats and temples are all surrounded
by gardens.

Wats and temples are all surrounded
by trees.

The houses of peasants are all sur-
rounded by trees.

Drill F. Equivalence drill

- MODEL: គ្រូ: មានដើមឈើនៅជុំវិញផ្ទះ
អ្នកស្រុកគ្រប់ផ្ទះ។
សិស្ស: ផ្ទះអ្នកស្រុកសុទ្ធតែព័ទ្ធ
ជុំវិញដោយដើមឈើ។
1. មានកំពែងនៅជុំវិញអគារ។
  2. មានទាហាននៅជុំវិញភូមិតូចៗ
គ្រប់ភូមិ។
  3. មានស្ពានច្បារនៅជុំវិញវត្តនៃវិហារ
ទាំងអស់។
  4. មានកំពែងនៅជុំវិញភូមិតូចៗគ្រប់
ភូមិ។
  5. មានទាហាននៅជុំវិញផ្ទះអ្នករដ្ឋការ
(គ្រប់ផ្ទះ)។

Teacher: There are trees around all the houses
of the peasants.

Student: The houses of the peasants are all
surrounded by trees.

ផ្ទះអ្នករដ្ឋការសុទ្ធតែព័ទ្ធជុំវិញដោយកំពែង។
ភូមិតូចៗគ្រប់ភូមិសុទ្ធតែព័ទ្ធជុំវិញដោយ
ទាហាន។
វត្តនៃវិហារសុទ្ធតែព័ទ្ធជុំវិញដោយស្ពាន
ច្បារជុំវិញ។
ភូមិតូចៗសុទ្ធតែព័ទ្ធជុំវិញដោយ
កំពែង។
ផ្ទះអ្នករដ្ឋការសុទ្ធតែព័ទ្ធជុំវិញដោយ
ទាហាន។

Drill G. Substitution

1. កប៉ាល់នៅចូលទៅផែនដីបី
មួយ ទៀតទេ។
2. កប៉ាល់នៅចូលទៅ កន្លែងចុះមួយ
ទៀតទេ។
3. ឡានឈ្នួលនៅចូលទៅកន្លែងចុះមួយ
ទៀតទេ។
4. ឡានឈ្នួលនៅចូលទៅភូមិតូចមួយ
ទៀតទេ។
5. រទេះភ្លើងនៅចូលទៅភូមិតូចមួយ
ទៀតទេ។
6. រទេះភ្លើងនៅចូលទៅស្ថានីយកំពង់
ឆ្នាំងមួយទៀតទេ។
7. ឡានឈ្នួលនៅចូលទៅស្ថានីយកំពង់
ឆ្នាំងមួយទៀតទេ។
8. ឡានឈ្នួលនៅចូលទៅផែនដីបីទៀត
ទេ។
9. កប៉ាល់នៅចូលទៅផែនដីបីទៀតទេ។

The boat still will enter only one
more dock.

The boat still will enter only one
more stop (landing).

The bus still will enter only one
more stop.

The bus still will enter only one more
small village.

The train still will enter only one
more small village.

The train still will enter only
Kompong Chang station.

The bus still will enter only
Kompong Chang station.

The bus still will enter only Tonle
Bat dock.

The boat still will enter only Tonle
Bat dock.

Drill H. Transformation

MODEL: គ្រូ: កប៉ាល់នៅចូលទៅផែនទី
 មិនមួយទៀតទេ។
 សិស្ស: ក្រៅពីផែនទីមិនមួយទៀត
 មិនចូលទៅផែនទីទេ។

1. ឡានឈ្នួលចូលទៅកន្លែងចុះ
 ព្រែកក្បាលមួយទៀតទេ។
2. រទេះភ្លើងចូលទៅស្ថានីយកំពង់ឆ្នាំង
 មួយទៀតទេ។
3. យន្តហោះចុះទៅទីកន្លែងកប៉ាល់ហោះ
 ស្របរាបមួយទៀតទេ។
4. ឡានចូលទៅភូមិតាខ្មៅមួយទៀតទេ។
5. កប៉ាល់ចូលទៅព្រែកក្បាលមួយទៀតទេ។

Teacher: The ship will enter only one more dock, at Tonle Bat.

Student: Besides the Tonle Bat dock, the ship won't go to any other dock.

ក្រៅពីកន្លែងចុះព្រែកក្បាល ឡានឈ្នួល
 មិនចូលកន្លែងចុះណាទៀតទេ។
 ក្រៅពីស្ថានីយកំពង់ឆ្នាំង រទេះភ្លើង
 មិនចូលស្ថានីយណាទៀតទេ។
 ក្រៅពីទីកន្លែងកប៉ាល់ហោះ ស្របរាប
 យន្តហោះមិនចុះទីកន្លែងណាទៀតទេ។
 ក្រៅពីភូមិតាខ្មៅ ឡានមិនចូលភូមិ
 ណាទៀតទេ។
 ក្រៅពីព្រែកក្បាល កប៉ាល់មិនចូល
 ទៅផែនទីណាទៀតទេ។

Drill I. Response

MODEL: គ្រូ: នេះជាដំណើរយាងដើរដូចម្តេច?
 (មួយសប្បាយ មានប្រយោជន៍)
 សិស្ស: នេះជាដំណើរមួយយាងដើរ
 សប្បាយ ហើយមានប្រយោជន៍
 ផង។

Teacher: What kind of trip is this?
 (happy, interesting)

Student: This is a very happy trip, and interesting also.

1. ទេសភាពពេលថ្ងៃត្រង់ តាមបណ្តោយ
 ទន្លេនេះ លោកឃើញយ៉ាងដូចម្តេច?
 (សប្បាយ ល្អប្រសើរ)
2. ថ្ងៃនេះទន្លេមិនទទួលបានភ្លើងភ្លើង
 កំពង់ចាមទេ? (ច្បាស់ល្អណាស់)
3. កំពង់ចាមជាភ្នំយ៉ាងដូចម្តេច?
 (១ស្អាត ទំនើប)
4. អាកាសពេលថ្ងៃត្រង់តាមទន្លេនេះលោក
 ឃើញយ៉ាងដូចម្តេច? (ស្រស់ ត្រជាក់)

ខ្ញុំឃើញទេសភាពយ៉ាងសប្បាយ
 ហើយល្អប្រសើរផង។

ខ្ញុំឃើញភ្នំកំពង់ចាមយ៉ាងច្បាស់
 ហើយល្អណាស់ផង។

កំពង់ចាមជាភ្នំមួយស្អាត ហើយ
 ទំនើបផង។

ខ្ញុំឃើញអាកាសពេលថ្ងៃត្រង់
 ស្រស់ ត្រជាក់ផង។

Drill J. Substitution

1. តិច្បុរ្យព្រះអាទិត្យបញ្ចេញកម្ដៅ
បន្តិចម្តងៗ រាល់នាទី។

Now the sun is warming up little
by little every minute.

2. តិច្បុរ្យព្រះអាទិត្យបញ្ចេញពន្លឺបន្តិច
ម្តងៗ រាល់នាទី។

Now the sun is getting bright little
by little every minute.

3. តិច្បុរ្យព្រះអាទិត្យបញ្ចេញពន្លឺបន្តិច
ម្តងៗ រាល់សន្ទុះ។

Now the sun is getting bright little
by little every moment.

4. តិច្បុរ្យឆែវបញ្ចេញពន្លឺបន្តិចម្តងៗ
រាល់សន្ទុះ។

Now the lamp is getting bright little
by little every moment.

5. តិច្បុរ្យឆែវបញ្ចេញកំដៅបន្តិចម្តងៗ
រាល់សន្ទុះ។

Now the lamp is warming up little by
little every moment.

6. តិច្បុរ្យឆែវបញ្ចេញកំដៅបន្តិចម្តងៗ
រាល់នាទី។

Now the lamp is warming up little by
little every minute.

7. តិច្បុរ្យព្រះអាទិត្យបញ្ចេញកំដៅ
បន្តិចម្តងៗ រាល់នាទី។

Now the sun is warming up little by
little every minute.

UNIT 64

BASIC DIALOGUE

1. រមែងបានដឹងហើយការិយាល័យទាំងអស់បិទទ្វារថ្ងៃនេះ? Pon
How come all the stores and offices are closed today?
2. ថ្ងៃភ្នំប័ណ្ណ មិនដឹងទេ? Sok
Today is Bon Phcum, didn't you know?
3. ខ្ញុំគិតថាភ្នំប័ណ្ណដល់វិវរក្រាលទេ។ គេរៀបចំបុណ្យយ៉ាងម៉េចខ្លះ? Pon
I thought Bon Phcum was last month. How do they celebrate it?
4. នៅថ្ងៃភ្នំ មនុស្សប្រុសស្រី ពាស់ក្មេង ភ្នំភ្នំ ទៅវត្ត។ Sok
On Phcum day, the people, men and women, young and old, go to the wat.
5. គេរៀបចំបុណ្យឱ្យទិសកុសល ដល់មនុស្សដែលស្លាប់ទៅហើយ។
They have a memorial service for the dead.
6. បុណ្យនេះគេរៀបចំប៉ុន្មានថ្ងៃ? Pon
How many days do they celebrate this holiday?
7. ភ្នំភ្នំមួយថ្ងៃទេ គឺនៅថ្ងៃដប់ប្រាំរោងខែភទ្របុទ។ Sok
Phcum is just one day, that is, the fifteenth day of the waning moon of the month of Phutebot.
8. បុណ្យសំខាន់ជាងបុណ្យចូលឆ្នាំឬអី? Pon
Is Phcum more important than New Year's?
9. បុណ្យទាំងពីរនេះសំខាន់ស្មើគ្នា។ Sok
Both holidays are equally important.
10. បុណ្យចូលឆ្នាំខ្មែរជាមួយឆ្នាំនិងចូលឆ្នាំចិន ឬក៏នៅថ្ងៃទីមួយខែមករា? Pon
Does Cambodian New Year's coincide with Chinese New Year's, or is it January 1st?
11. បុណ្យចូលឆ្នាំខ្មែរមិនមែនជាមួយនិងចូលឆ្នាំចិន ឬក៏នៅថ្ងៃទីមួយខែមករាទេ។ Sok
Cambodian New Year's does not coincide with Chinese New Year's, and it isn't on January 1st.

12. គឺនៅថ្ងៃទី១៣ មេសា ។ It's the 13th of April.
13. រាល់ឆ្នាំមានបុណ្យសំខាន់ៗទៀត
ដែលទើបឆ្នាំ? Pon
14. មានបុណ្យឯទៀតដែរ ដូចជាបុណ្យ
កង្វែរ បុណ្យអំពូក បុណ្យតាំងតុ ជាដើម។ Sok
15. ចុះថ្ងៃបុណ្យឯទៀតដែលមិនមែនរាល់
ឆ្នាំមានដែរឬ? Pon
16. មាន ដូចជាបុណ្យ រាជានិស្សិត, ការ
បុណ្យបូជិត ហើយទីកាលពិសេស
ខ្លះដែលតែងតែលះឆ្កែការ ។ Sok
17. កាលណាប្រមុខរដ្ឋពីប្រទេសមក
ទស្សនាប្រទេសកម្ពុជា គេតែងតែលះ
ឆ្កែការឬអី? Pon
18. តាមធម្មតាគេលះឆ្កែការ ដើម្បីទទួល
ភ្ញៀវកិត្តិយស របស់ប្រទេស។ Sok
19. កាលណាប្រមុខរដ្ឋនៃប្រទេសកម្ពុជា
ទៅប្រទេសក្រៅ ឬត្រឡប់មកវិញ ខ្ញុំ
ឃើញមនុស្សច្រើនតាមផ្លូវ។ Pon
20. ទីកាលនោះថ្ងៃលះដែរឬអី? Sok
21. បាទ ទីកាលនោះគេលះឆ្កែការ
ដើម្បីជួបដំណើរ ឬទទួលស្វាគមន៍
ប្រមុខរដ្ឋដែលបានមកដល់ប្រទេសវិញ។ Sok

DRILLS

Drill A. Response

- MODEL: គ្រូ: ហេតុអ្វីបានជាគេឈប់ធ្វើការ?
(ទៅទទួលភ្ញៀវកិត្តិយស)
សិស្ស: គេឈប់ធ្វើការដើម្បីនឹងទៅ
ទទួលភ្ញៀវកិត្តិយស។
1. ហេតុអ្វីបានជាគេបញ្ឈប់ការងារ?
(ដើម្បីបុណ្យឡើងវិញសកលសិល្បៈស្រីសីល
ស្វាមីភាវយ)
  2. ហេតុអ្វីបានជាគេឈប់ធ្វើការ?
(ទៅទទួលស្វាគមន៍ភ្ញៀវកិត្តិយស)
  3. ហេតុអ្វីបានជាគេនាំគ្នាទៅវាល
យន្តហោះ? (ទៅទទួលស្វាគមន៍ភ្ញៀវ
កិត្តិយស)
  4. ហេតុអ្វីបានជាគេឈប់ ធ្វើការ?
(ទៅបុណ្យខ្មោច)
  5. ហេតុអ្វីបានជាគេឈប់រៀន?
(ជូនដំណើរភ្ញៀវកិត្តិយស)

Teacher: Why did they stop work?
(to greet the honored guests)

Student: They stopped work in order to greet
the honored guests.

គេបញ្ឈប់ការងារដើម្បីនឹងទៅបុណ្យ
ឡើងវិញសកលសិល្បៈស្រីសីលសាមគ្គីភាវយ
ហើយ។
គេឈប់ធ្វើការដើម្បីនឹងទៅទទួល
ស្វាគមន៍ភ្ញៀវកិត្តិយស។
គេនាំគ្នាទៅវាលយន្តហោះដើម្បីនឹង
ទៅទទួលស្វាគមន៍ភ្ញៀវកិត្តិយស។
គេឈប់ ធ្វើការដើម្បីទៅបុណ្យ
ខ្មោច។
គេឈប់រៀនដើម្បីនឹងជូនដំណើរ
ភ្ញៀវកិត្តិយស។

Drill B. Response

- MODEL: គ្រូ: បុណ្យឆ្នាំសំខាន់ជាងបុណ្យ
ចូលឆ្នាំឬទេ? (ស្មើគ្នា)
សិស្ស: បុណ្យទាំងពីរសំខាន់ស្មើ
គ្នា។
1. បុណ្យចូលឆ្នាំនិងសំខាន់ជាង
ចូលឆ្នាំឬទេ? (ស្មើគ្នា)
  2. បុណ្យចូលឆ្នាំនិង គេធ្វើយូរជាងបុណ្យ
ភ្ជុំបិណ្ឌឬទេ? (ស្មើគ្នា)
  3. ទន្លេបាសាក់និងដំរីនិង ទន្លេសាបឬទេ?
(ប្រហែលគ្នា)
  4. កប៉ាល់នោះធ្ងន់ជាងកប៉ាល់នេះឬទេ?

Teacher: Is Phcum Ben more important than
New Years? (the same)

Student: Both these holidays are of the same
importance.

បុណ្យទាំងពីរសំខាន់ស្មើគ្នា។
បុណ្យទាំងពីរគេធ្វើយូរស្មើគ្នា។
ទន្លេទាំងពីរប្រហែលគ្នា។
កប៉ាល់ទាំងពីរធ្ងន់ស្មើគ្នា។

- (រស្មី គ្នា)
5. ការិយាល័យលោកឆ័ដាន់ការិយាល័យ
ខ្ញុំឬអី? (ប៉ុណ្ណា គ្នា)
  6. ឆ្នាំថ្មីត្រូវបានគេស្រាវជ្រាវយូរណាស់
តើឆ្នាំថ្មីត្រូវបានគេស្រាវជ្រាវយូរណាស់ឬអី? (ប្រើវិធី គ្នា)
  7. ឆ្នាំថ្មីត្រូវបានគេស្រាវជ្រាវយូរណាស់
(ប៉ុណ្ណា គ្នា)
  8. បុណ្យភ្ជុំបិណ្ឌសប្បាយណាស់បុណ្យចូល
ឆ្នាំឬអី? (ស្ទើរ គ្នា)

ការិយាល័យលោកឆ័ដាន់ការិយាល័យ គ្នា ។

ឆ្នាំថ្មីត្រូវបានគេស្រាវជ្រាវយូរណាស់ គ្នា ។

ឆ្នាំថ្មីត្រូវបានគេស្រាវជ្រាវយូរណាស់ គ្នា ។

បុណ្យភ្ជុំបិណ្ឌសប្បាយណាស់បុណ្យចូល ឆ្នាំឬអី? គ្នា ។

Drill C. Response

MODEL: គ្រូ: បុណ្យចូលឆ្នាំថ្មីនិងឆ្នាំចូល
ឆ្នាំថ្មី ឬក៏នៅថ្ងៃទី១
នៃមករា?

សិស្ស: បុណ្យចូលឆ្នាំថ្មីនិងឆ្នាំចូល
ឆ្នាំថ្មី ឬក៏នៅថ្ងៃទី១
នៃមករា ទេ ។

1. បុណ្យចូលឆ្នាំថ្មីនិងឆ្នាំចូល
ឆ្នាំថ្មី ឬក៏នៅថ្ងៃទី១
នៃមករា ទេ ។

2. បុណ្យភ្ជុំបិណ្ឌនិងឆ្នាំចូល
ឆ្នាំថ្មី ឬក៏នៅថ្ងៃទី១
នៃមករា ទេ ។

3. បុណ្យក្រុងនិងឆ្នាំចូល
ឆ្នាំថ្មី ឬក៏នៅថ្ងៃទី១
នៃមករា ទេ ។

4. បុណ្យក្រុងនិងឆ្នាំចូល
ឆ្នាំថ្មី ឬក៏នៅថ្ងៃទី១
នៃមករា ទេ ។

5. បុណ្យក្រុងនិងឆ្នាំចូល
ឆ្នាំថ្មី ឬក៏នៅថ្ងៃទី១
នៃមករា ទេ ។

Teacher: Does Cambodian New Year fall on
Chinese New Year, or is it on
the first of January?

Student: Cambodian New Year doesn't fall on
Chinese New Year, nor is it on the
first of January.

បុណ្យចូលឆ្នាំថ្មីនិងឆ្នាំចូល
ឆ្នាំថ្មី ឬក៏នៅថ្ងៃទី១
នៃមករា ទេ ។

បុណ្យភ្ជុំបិណ្ឌនិងឆ្នាំចូល
ឆ្នាំថ្មី ឬក៏នៅថ្ងៃទី១
នៃមករា ទេ ។

បុណ្យក្រុងនិងឆ្នាំចូល
ឆ្នាំថ្មី ឬក៏នៅថ្ងៃទី១
នៃមករា ទេ ។

បុណ្យក្រុងនិងឆ្នាំចូល
ឆ្នាំថ្មី ឬក៏នៅថ្ងៃទី១
នៃមករា ទេ ។

បុណ្យក្រុងនិងឆ្នាំចូល
ឆ្នាំថ្មី ឬក៏នៅថ្ងៃទី១
នៃមករា ទេ ។

Drill D. Transformation

MODEL: គ្រូ: កាលប្រមុខរដ្ឋបកនិល'ប្រទេស
វៀតណាម គេទៅទទួលស្វាគមន៍។
សិស្ស: គេទៅទទួលស្វាគមន៍ប្រមុខរដ្ឋ
និល'ប្រទេស វៀតណាម គេទៅទទួលស្វាគមន៍។

Teacher: When the head of state returns to the country, they go out to greet him.

Student: They go out to greet the head of state who has returned to the country.

1. កាលណាប្រមុខរដ្ឋនៃប្រទេសក្រៅ
គេទៅជួបនិល'ប្រទេស។
2. កាលណាប្រមុខរដ្ឋនៃប្រទេសឯទៀតបក
និល'ប្រទេសកម្ពុជា គេទៅទទួលស្វាគមន៍។
3. កាលណាប្រមុខរដ្ឋនៃប្រទេសឯទៀតត្រឡប់
ទៅវៀតណាម គេទៅជួបនិល'ប្រទេស។
4. កាលណាគ្រូកិត្តិយស បកនិល'វាល
យន្តហោះ គេទៅជួបនិល'ប្រទេស។
5. កាលណាគ្រូកិត្តិយសនៃប្រទេសគេ
វៀតណាម គេទៅជួបនិល'ប្រទេស។

គេទៅជួបនិល'ប្រមុខរដ្ឋនៃប្រទេសក្រៅ។
គេទៅទទួលស្វាគមន៍ប្រមុខរដ្ឋនៃប្រទេស
ឯទៀតបកនិល'ប្រទេសកម្ពុជា។
គេទៅជួបនិល'ប្រមុខរដ្ឋនៃប្រទេស
ឯទៀតនិល'ប្រទេសក្រៅវៀតណាម។
គេទៅជួបនិល'ប្រមុខរដ្ឋនៃប្រទេសក្រៅ
និល'វាលយន្តហោះ។
គេទៅជួបនិល'ប្រមុខរដ្ឋនៃប្រទេសក្រៅ
កិត្តិយសនៃប្រទេសវៀតណាម។

Drill E. Expansion

1. ខ្ញុំឃើញមនុស្សច្រើន។
2. ខ្ញុំឃើញមនុស្សច្រើនតាមផ្លូវ។
3. កាលណាប្រមុខរដ្ឋនៃប្រទេសក្រៅ ខ្ញុំ
ឃើញមនុស្សច្រើនតាមផ្លូវ។
4. កាលណាប្រមុខរដ្ឋនៃប្រទេសក្រៅ
ឬត្រឡប់មកវៀតណាម ខ្ញុំឃើញមនុស្ស
ច្រើនតាមផ្លូវ។
5. កាលណាប្រមុខរដ្ឋនៃប្រទេសកម្ពុជា
នៃប្រទេសក្រៅឬត្រឡប់មកវៀតណាម
ខ្ញុំឃើញមនុស្សច្រើនតាមផ្លូវ។

I see many people.

I see many people along the street.

When the head of state goes abroad,
I see many people along the street.

When the head of state goes abroad
or returns, I see many people
along the street.

When the head of state of Cambodia
goes abroad or returns, I see
many people along the street.

Drill F. Reduction

1. កាលណាប្រមុខរដ្ឋនៃប្រទេស
កម្ពុជាក៏ទៅបរទេសក្រៅឬត្រឡប់មក
វិញខ្ញុំឃើញមនុស្សច្រើនតាមផ្លូវ។
2. កាលណាប្រមុខរដ្ឋនៃប្រទេសក្រៅឬ
ត្រឡប់មកវិញ ខ្ញុំឃើញមនុស្សច្រើន
តាមផ្លូវ។
3. កាលណាប្រមុខរដ្ឋនៃប្រទេសក្រៅខ្ញុំ
ឃើញមនុស្សច្រើនតាមផ្លូវ។
4. ខ្ញុំឃើញមនុស្សច្រើនតាមផ្លូវ។
5. ខ្ញុំឃើញមនុស្សច្រើន។

When the head of state of Cambodia
goes abroad or returns, I see
many people along the street.

When the head of state goes abroad
or returns, I see many people
along the street.

When the head of state goes abroad,
I see many people along the
street.

I see many people along the street.

I see many people.

UNIT 65

NARRATION

1. គេគិតនាំគ្នាធ្វើដំណើរទៅក្រុងកំពង់ចាម ។
2. ប៉ុនមិនទាន់បានឃើញ កំពង់ចាមទេ ។
3. គេសួរទៅសុខ អំពីសភាពក្រុងនោះ ។
4. សុខថា កំពង់ចាម ជាក្រុងស្អាត ហើយទីនេះបង្អួច ទិសទៅតាមបណ្តោយច្រាំងទន្លេមេគង្គ ។
5. ប៉ុននិងសុខ ចង់ទៅកំពង់ចាមតាមកប៉ាល់ ដែលទៅមកជារៀងរាល់ថ្ងៃ ។
6. ធ្វើដំណើរតាមកប៉ាល់ យឺតបន្តិច ព្រោះគេឈប់រៀងរាល់កន្លែង ។
7. អ្នកដំណើរមិនទាន់ទិញសំបុត្រទុកមុនទេ ។ កាលណាកប៉ាល់ចេញទើបគេលក់សំបុត្រ ។
8. សំបុត្រ ពីភ្នំពេញទៅកំពង់ចាម មិនថ្លៃប៉ុន្មានទេ ប្រហែលម្ភៃប្រាំរៀលប៉ុណ្ណោះ ។
9. គេចង់ទៅតាមកប៉ាល់ដែលចេញពីព្រឹក ដើម្បីឲ្យត្រជាក់បន្តិច ។
10. ដូច្នេះគេត្រូវទៅដល់ទីកន្លែងកប៉ាល់ឲ្យបានមួយម៉ោងឬកន្លះម៉ោងមុនពេលកប៉ាល់ចេញ ។

1. They are thinking about making a trip to Kompong Cham.
2. Pon hasn't yet had the chance to see Kompong Cham.
3. He asks Sok about the overall appearance of the city.
4. Sok says Kompong Cham is a clean and modern city which is on the banks of the Mekong.
5. Pon and Sok want to go to Kompong Cham by boat, of which there are many going and coming each day. (going round trip)
6. Travelling on boats is a little slow because they stop at many places.
7. Travellers cannot buy tickets in advance. Only when the boat leaves can they buy tickets.
8. The ticket from Pnhom Penh to Kompong Cham is not very expensive, maybe only 25 riels.
9. They want to go by the boat that leaves in the morning so that it will be a little cooler.
10. Therefore they have to arrive at the boat dock an hour or a half hour before the boat leaves.

1. ឥឡូវគេមកដល់ជើងកប៉ាល់ហើយ។ គេនាំគ្នាឡើងលើកប៉ាល់។
2. ប៉ុនឃើញអ្នកដំណើរច្រើន។ ខ្លះឡើងមកលើកប៉ាល់មានវ៉ែននៅដៃ។ ខ្លះទៀតកំពុងទិញរបស់ផ្សេងៗ។
3. សុខប្រាប់ប៉ុនថាអ្នកខ្លះទិញវ៉ែនដើម្បីលក់ អ្នកខ្លះទៀតទិញម្ហូបចំណីយកទៅផ្គុំកូននៅផ្ទះ។
4. បន្តិចមកគេឮសូរស៊ីរេហ្ម។
5. សុខនិយាយថាកប៉ាល់ទាញស៊ីរេហ្មឲ្យសញ្ញាថាដល់រោងចេញហើយ។
6. អ្នកដឹកកប៉ាល់កំពុងតែស្រាវស្វែង ច្រហូកកប៉ាល់ ឯអ្នកដំណើរអង្គុយស្ងៀមទាញកលក់សំបុត្រ។
7. គេលក់សំបុត្រតាមចម្ងាយ។
8. មើលពីកប៉ាល់ទៅសង្វែងទន្លេ គ្មានឃើញអ្វីទេ វាដ៏ងងឹតណាស់។
9. យូរៗ ឃើញភ្លើងទុកអ្នកនេសាទផ្អែមៗ នៅតាមមាត់ទន្លេ។
10. មួយសន្ទុះមក គេឃើញពណ៌ក្រហមព្រាស់ៗនៅទិសខាងកើត - ជាសញ្ញាថា ភ្លឺហើយ។

1. Now they have arrived at the dock, and they go on the boat together.
2. Pon sees many travellers. Some are going on the boat with things in their hands; others are buying various things.
3. Sok tells Pon that some people buy things to sell; others buy food to take to the children at home.
4. A little later they hear the sound of the whistle.
5. Sok says that the boat blows the whistle as a signal that it is time for the boat to leave.
6. The boatmen are untying the ropes and the chains; as for the travellers, they sit quietly waiting for the ticket seller.
7. They sell tickets according to the distance.
8. If you look from the ship on both sides of the river, you don't see anything - it's very dark.
9. From time to time they see the flickering lights of the fishing boats along the bank.
10. After a moment they see a reddish color in the east - it's a sign that it's dawn.

1. Pon hears the whistle of the boat again, and he thinks that they have arrived in Kompong Cham already.
2. Sok says that this is a signal to tell the travellers that they are about to arrive at a landing, and that they must get their things in order.
3. This landing is not Kompong Cham; it's a small landing along the way.
4. Now the ship is preparing to enter the dock.
5. On the dock they sell cakes, food and various fruits.
6. The boat leaves one dock and enters another; and at each dock there are always people getting off and on.
7. The landscape in the morning along the river is very pretty.
8. They see houses of the country people hidden in the shade of many trees: mango, citrus, and banana for example.
9. The sun is getting hotter and little by little because it's afternoon already.
10. The boat has arrived near Kompong Cham, and Pon can see the city clearly from the distance.
11. This is a very pleasant trip for Pon, and interesting, too.

1. ប៉ុនឃើញ ហាងនិងការិយាល័យទាំងអស់បិទទ្វារ តែប៉ុនដឹងថាមានបុណ្យអី ។
2. សុខក៏ប្រាប់ថាថ្ងៃនេះគឺជាថ្ងៃភ្ជុំបិណ្ឌ ។
3. ប៉ុនស្មានថាភ្ជុំបិណ្ឌនិងការិយាល័យ ហើយក៏សួរសុខទៅ ៖
4. នៅថ្ងៃបុណ្យនេះ គេតែងតែទៅវត្ត ធ្វើបុណ្យ ទំនិសកុសល និងបន្ទុះស្រូវនិងស្លាប់ ។
5. គេធ្វើបុណ្យវត្តមួយថ្ងៃទៀត គឺនៅថ្ងៃ ១៥ រោង វិវាហ៍ បុណ្យ ។
6. សុខប្រាប់ប៉ុនថាបុណ្យភ្ជុំបិណ្ឌនេះនឹងបុណ្យចូលឆ្នាំសំខាន់បំផុត ។
7. តែបុណ្យចូលឆ្នាំនេះមិនមែនជាបុណ្យមួយឆ្នាំនឹងចូលឆ្នាំថ្មី ឬក៏នៅថ្ងៃទី ១ ខែ មករាទេ គឺនៅថ្ងៃទី ១៣ រោង មេសា ។
8. ខ្លះធ្វើបុណ្យខ្លះទៀតស្តីពីបុណ្យក្រីក្រ បុណ្យស្រុកនិងបុណ្យតាវត្ត ជាដើម ។
9. បុណ្យខ្លះទៀតមិនមែនមានព្រលឹងទេ មានទុក្ខសោកស្តាយនិងការធ្វើ គេឈប់ធ្វើការ ស្តីពីពិធីបិណ្ឌសក ការ ប្បដិសេធ នឹងពេលប្រមូលបុណ្យបរទេសមក ឆ្លុះបញ្ចាំងសកម្មភាព ។
10. រដ្ឋាការនិងក្រុមសិស្សខ្លះអាចឈប់ពីរ ថ្ងៃហើយ ដើម្បីទៅទទួលភ្ញៀវកិត្តិយស របស់ប្រទេស ។

1. Pon sees that all the stores and offices are closed, but he doesn't know what holiday it is.
2. Sok says: Today is Phcum Ben.
3. Pon thought that Phcum Ben was last month and asks Sok:
4. "On this holiday do they go to the wat to have memorial services for the dead?"
5. "They celebrate this holiday only one day, that is, every 15th day of the waning moon of the month of Phutebot."
6. Sok tells Pon that the Phcum Ben and New Year are equally important.
7. But the Cambodian New Year does not coincide with Chinese New Year nor is it on the first of January. It is on the 13th of April.
8. Cambodians celebrate other holidays such as Kathin, the Water Festival, and Tang Tok, for example.
9. Some other holidays do not occur every year; they are special occasions when people must stop work, such as the coronation, weddings, cremations, and the times when foreign chiefs of state come to visit Cambodia.
10. Government officials and some students can stop work for two or three hours in order to go greet the honored guests of the country.

UNIT 66

BASIC DIALOGUE

Layman

1. ចូលបង្គំព្រះតេជ្រះគុណ។
ព្រះតេជ្រះគុណសុខសប្បាយដែរ?

Hello. How are you?

Monk

2. ចំរើនលា អាត្មាសុខសប្បាយ
ដែរ ។

I'm well.

Layman

3. ព្រះតេជ្រះគុណនីមួយៗ
ណា ហ្ន៎?

Where are you going?

Monk

4. អាត្មាទៅសាលា ។

I'm going to school.

Layman

5. សាលាព្រះតេជ្រះគុណនៅ
ឯណា?

Where is your school?

Monk

6. សាលាអាត្មានៅជិតវាំង សាលា
ពុទ្ធកិច្ចាស័យ សុភមង្គល ។

My school is near the palace.
It's called the Suramarit
Buddhist Institute.

Layman

7. ព្រះតេជ្រះគុណរៀនប៉ុន្មាន
ឆ្នាំហ្ន៎?

How many years have you studied already?

Monk

8. អាត្មារៀនពីរឆ្នាំហ្ន៎ ។ ឆ្នាំ
នេះអាត្មារៀននៅថ្នាក់ទីបី ។

I've studied two years. This year
I'm in the third class.

Layman

9. តេជ្រះគុណរៀនប៉ុន្មានម៉ោង ១ ថ្ងៃ?

How many hours a day do you study?

Monk

10. អាត្មារៀនពីរម៉ោង ១ ថ្ងៃ ។ ព្រឹក
ពីរម៉ោង ល្ងាច ៣ ម៉ោង ។

I study five hours a day: two hours
in the morning, three in the
afternoon.

(BASIC DIALOGUE
in lay language)

1.	ដំរាបសួរលោក ។ លោកសុខសប្បាយ សិន?	<u>Pon</u> Hello. How are you?
2.	បាទ ខ្ញុំសុខសប្បាយសិន។	<u>Sok</u> I'm well.
3.	លោកអញ្ជើញទៅណាហ្ន៎?	<u>Pon</u> Where are you going?
4.	បាទ ខ្ញុំទៅសាលា។	<u>Sok</u> I'm going to school.
5.	សាលាលោកនៅឯណា?	<u>Pon</u> Where is your school?
6.	សាលាខ្ញុំនៅជិតវាំង សាលា ពុទ្ធកិរិយាល័យសុរាមរិត ។	<u>Sok</u> My school is near the palace. It's called the Suramarit Buddhist Institute.
7.	លោករៀនប៉ុន្មានឆ្នាំហើយ?	<u>Pon</u> How many years have you studied already?
8.	ខ្ញុំរៀនពីរឆ្នាំហើយ។ ឆ្នាំនេះខ្ញុំ រៀននៅថ្នាក់ទី៣។	<u>Sok</u> I've studied two years. This year I'm in the third class.
9.	លោករៀនប៉ុន្មានម៉ោង ១ ថ្ងៃ ។	<u>Pon</u> How many hours a day do you study?
10.	បាទ ខ្ញុំរៀន៥ ម៉ោង ១ ថ្ងៃ ។ ព្រឹក ២ ម៉ោង ល្ងាច ៣ ម៉ោង។	<u>Sok</u> I study five hours a day: two hours in the morning, three in the afternoon.

DRILLS

Drill A. Transformation

MODEL: គ្រូ: ជំរាបសួរលោក ។
(ច្បើយបង្គំ)
សិស្ស: ច្បើយបង្គំព្រះភិក្ខុ
គុណ ។

Teacher: Hello, sir. (Hello)

Student: Hello, monk.

1. លោកសុខសប្បាយជានិច្ច?
(ព្រះភិក្ខុគុណ)
2. លោកអញ្ជើញទៅណាហ្ន៎?
(ព្រះភិក្ខុគុណនិមន្តទៅណា
ហ្ន៎?)
3. តាមរយៈរូងលោកនៅឯណា?
(ព្រះភិក្ខុគុណ)
4. លោករៀនប្រែស្នាមឆ្នាំហើយ?
(ព្រះភិក្ខុគុណ)
5. លោករៀនប្រែស្នាមឆ្នាំ១៩៩៩?
(ព្រះភិក្ខុគុណ)

- ព្រះភិក្ខុគុណសុខសប្បាយជានិច្ច?
- ព្រះភិក្ខុគុណនិមន្តទៅណា
ហ្ន៎?
- តាមរយៈរូងព្រះភិក្ខុគុណនៅឯណា?
- ព្រះភិក្ខុគុណរៀនប្រែស្នាមឆ្នាំ
ហើយ?
- ព្រះភិក្ខុគុណរៀនប្រែស្នាមឆ្នាំ
១៩៩៩ ។

Drill B. Transformation

MODEL: គ្រូ: បាទ ខ្ញុំសុខសប្បាយជានិច្ច ។
(ចំរើនពារ អាត្មា)
សិស្ស: ចំរើនពារ អាត្មាសុខសប្បាយ
ជានិច្ច ។

Teacher: Yes, I'm well. (Yes, I)

Student: Yes, I'm well.

1. បាទ ខ្ញុំនៅសាលា ។ (ចំរើនពារ អាត្មា)
2. សាលាខ្ញុំនៅជិតទីរាជធានី ។ (អាត្មា)
3. សាលាខ្ញុំឈ្មោះ ព្រះករុណាសីល ព្រះ
សុភាបវន្ត ។ (អាត្មា)
4. ខ្ញុំរៀនពីរឆ្នាំហើយ ។ (អាត្មា)
5. ឆ្នាំនេះខ្ញុំរៀននៅថ្នាក់ទី៣ ។ (អាត្មា)
6. បាទ ខ្ញុំរៀន១៩៩៩ ឆ្នាំនេះ ។ (ចំរើនពារ អាត្មា)

- ចំរើនពារ អាត្មានៅសាលា ។
- សាលាអាត្មានៅជិតទីរាជធានី ។
- សាលាអាត្មាឈ្មោះ ព្រះករុណាសីល
ព្រះសុភាបវន្ត ។
- អាត្មារៀនពីរឆ្នាំហើយ ។
- ឆ្នាំនេះអាត្មារៀននៅថ្នាក់ទី៣ ។
- ចំរើនពារ អាត្មារៀន១៩៩៩ ឆ្នាំនេះ ។

Drill C. Transformation

MODEL: គ្រូ: ថ្ងៃយប់នេះព្រះគុណគុណសុខសប្បាយ
សិស្ស: ជំរាបសួរលោក ។

Teacher: Hello.

Student: Hello.

1. ព្រះគុណគុណសុខសប្បាយ
ជំរាប?

លោកសុខសប្បាយជំរាប?

2. ព្រះគុណគុណសុខសប្បាយឬទេ?

លោកសុខសប្បាយឬទេ?

3. សាលាព្រះគុណគុណសុខសប្បាយ?

សាលាលោកសុខសប្បាយ?

4. ព្រះគុណគុណសុខសប្បាយឬទេ?

លោកសុខសប្បាយឬទេ?

5. ព្រះគុណគុណសុខសប្បាយឬទេ?

លោកសុខសប្បាយឬទេ?

Drill D. Transformation

MODEL: គ្រូ: ចំណេះដឹង អាត្មាសុខសប្បាយ
ជំរាប!

Teacher: I'm well.

សិស្ស: បាទ ខ្ញុំសុខសប្បាយជំរាប!

Student: I'm well.

1. ចំណេះដឹង អាត្មាសុខសប្បាយ ។

បាទ ខ្ញុំសុខសប្បាយ ។

2. សាលាសុខសប្បាយឬទេ?

សាលាសុខសប្បាយឬទេ?

3. សាលាសុខសប្បាយ ឬទេ?

សាលាសុខសប្បាយ ឬទេ?

4. អាត្មាសុខសប្បាយ ឬទេ?

អាត្មាសុខសប្បាយ ឬទេ?

5. ឆ្នាំនេះ អាត្មាសុខសប្បាយ ឬទេ?

ឆ្នាំនេះ អាត្មាសុខសប្បាយ ឬទេ?

6. ចំណេះដឹង អាត្មាសុខសប្បាយ ឬទេ?

បាទ ខ្ញុំសុខសប្បាយ ឬទេ?

Drill E. Response (answer as a monk)

MODEL: គ្រូ: ព្រះគុណគុណសុខសប្បាយ
ឬទេ? (សុខសប្បាយ)
សិស្ស: ចំណេះដឹង អាត្មាសុខសប្បាយ
ឬទេ?

Teacher: How many years have you studied?
(two)

Student: I've studied two years already.

1. ព្រះគុណគុណសុខសប្បាយ
ជំរាប? (សុខសប្បាយ)

ចំណេះដឹង អាត្មាសុខសប្បាយជំរាប។

2. ព្រះគុណគុណសុខសប្បាយ ឬទេ? (សាលា)

ចំណេះដឹង អាត្មាសុខសប្បាយ ។

3. តាហ៊ានព្រះរតនគុណនៅឯណា? (នៅទីណា?)
4. តាហ៊ានព្រះរតនគុណឈ្មោះអី?
(តាហ៊ានព្រះរតនគុណឈ្មោះអ្នកណា?)
5. ឆ្នាំនេះព្រះរតនគុណរៀននៅថ្នាក់ណា?
(ទីតាំង)
6. ព្រះរតនគុណរៀន១ឆ្នាំហើយឬ?
(ពេលវេលា)

- ចម្រើនការ តាហ៊ានព្រះរតនគុណនៅទីណា? ។
 ចម្រើនការ តាហ៊ានព្រះរតនគុណឈ្មោះអ្នកណា?
 លឿយព្រះរតនគុណឈ្មោះអ្នកណា? ។
 ចម្រើនការ តាហ៊ានព្រះរតនគុណរៀននៅថ្នាក់ណា? ។
 ចម្រើនការ តាហ៊ានព្រះរតនគុណរៀន១ឆ្នាំហើយឬ? ។

Drill F. Questioning

MODEL: គ្រូ:
 ចម្រើនការ តាហ៊ានព្រះរតនគុណរៀនហើយឬ?
 (ប៉ុន្មានឆ្នាំ)
 សិស្ស: ព្រះរតនគុណរៀនប៉ុន្មាន
 ឆ្នាំហើយ?

Teacher: I've studied two years already.
 (how many?)

Student: How many years have you studied?

1. ចម្រើនការ តាហ៊ានព្រះរតនគុណរៀនហើយឬ?
(សុខសប្បាយ)
2. ចម្រើនការ តាហ៊ានព្រះរតនគុណនៅឯណា? (នៅណា)
3. ចម្រើនការ តាហ៊ានព្រះរតនគុណឈ្មោះអ្នកណា?
(ឈ្មោះអ្នកណា)
4. ចម្រើនការ តាហ៊ានព្រះរតនគុណរៀននៅថ្នាក់ណា?
(នៅថ្នាក់ណា)
5. ចម្រើនការ តាហ៊ានព្រះរតនគុណរៀនហើយឬ?
(ប៉ុន្មានឆ្នាំ)
6. ចម្រើនការ តាហ៊ានព្រះរតនគុណរៀន១ឆ្នាំហើយឬ?
(ប៉ុន្មានឆ្នាំ)

- ព្រះរតនគុណរៀនហើយឬ?
 ព្រះរតនគុណនៅឯណា?
 តាហ៊ានព្រះរតនគុណឈ្មោះអ្នកណា?
 តាហ៊ានព្រះរតនគុណរៀននៅថ្នាក់ណា?
 តាហ៊ានព្រះរតនគុណរៀនហើយឬ?
 ព្រះរតនគុណរៀន១ឆ្នាំហើយឬ?

Drill G. Substitution

1. ព្រះរតនគុណនិយមន័យណាហ្នឹង?
2. ព្រះរតនគុណនិយមន័យណាហ្នឹង?
3. ព្រះរតនគុណនិយមន័យណាហ្នឹង?
4. ព្រះរតនគុណនិយមន័យណាហ្នឹង?
5. ព្រះរតនគុណនិយមន័យណាហ្នឹង?

Where are you (a monk) going?

Are you going to school?

Are you going to my house?

Are you (a layman) going to my house?

Are you going to school?

6. លោកអញ្ជើញទៅណាណាស់?
7. លោកស្រី អញ្ជើញទៅណាណាស់?
8. ព្រះបាទព្រះគុននិមន្តទៅណាណាស់?

Where are you going?

Where are you (a woman) going?

Where are you (a monk) going?

Drill H. Substitution

1. ខ្ញុំកុរុណាសុខសប្បាយដូចធម្មតា។
2. ប្រពន្ធខ្ញុំកុរុណាសុខសប្បាយដូចធម្មតា។
3. ប្រពន្ធខ្ញុំកុរុណាសុខសប្បាយល្អ។
4. អាត្មាសុខសប្បាយល្អ។
5. អាត្មាសុខសប្បាយដូចធម្មតា។
6. ឪពុកខ្ញុំកុរុណាសុខសប្បាយដូចធម្មតា។
7. ឪពុកខ្ញុំកុរុណាសុខសប្បាយល្អ។
8. ខ្ញុំកុរុណាសុខសប្បាយល្អ។
9. ខ្ញុំកុរុណាសុខសប្បាយដូចធម្មតា។

I (a monk) am well as usual.

My wife is well as usual.

My wife is well.

I (a monk) am well.

I am well as usual.

My father is well as usual.

My father is well.

I (a monk) am well.

I (a monk) am well as usual.

UNIT 67

BASIC DIALOGUE

Layman

1. គេបង្រៀនអ្វីខ្លះនៅសាលានោះ?

What subjects do they teach there?

Monk

2. គេបង្រៀនអ្វីនៅគ្រប់មុខ ដូចជា
វិទ្យាល័យឯទៀតដែរ។ ហើយនៅ
សាលានោះគេបង្រៀនភាសាបាលី ភាសា
សំស្ក្រឹត ហើយនិងសាសនាផងដែរ។

They teach all subjects, as in
other lycées, and in that school
they teach Pali and Sanskrit and
religion too.

Layman

3. គេបង្រៀនភាសាបរទេស ដូចជា
បារាំង អង់គ្លេស ដែរ?

Do they also teach foreign languages
like French and English?

Monk

4. បាទសព្វថ្ងៃ គេបង្រៀនភាសា
បារាំង និងអង់គ្លេសដែរ។

Yes, these days they teach English
and French.

Layman

5. លោកនិយាយភាសាអង់គ្លេសបាន
ដែរទេ?

You can speak English, can't you?

Monk

6. បាទខ្ញុំនិយាយបានខ្លះ ប៉ុន្តែខ្ញុំមិន
ស្គាល់ពាក្យច្រើនទេ។

I can speak some, but I don't know
too many words.

Layman

7. លោកនៅវត្តណា?

In which wat do you live?

Monk

8. បាទខ្ញុំនៅវត្តទុល្ហាលោម។

I live in Wat Unalom.

Layman

9. នៅវត្តនោះមានព្រះសង្ឃច្រើន
ដែរទេ?

There are a lot of monks in that wat,
aren't there?

Monk

10. បាទមានច្រើន ប៉ុន្តែខ្ញុំមិនដឹងប៉ុន្មាន
ទេ។

There are a lot, but I don't know
how many for sure.

Layman

11. ព្រះសង្ឃទាំងអស់សូត្រ
និមន្តទៅរៀននៅព្រះគ្រូវិទ្យាល័យ ?

Do all the monks go to study
at the Buddhist Institute only?

Monk

12. បាទ វត្តនោះមានសាលា
ព្រះគ្រូបឋមសិក្សាមួយ។ ព្រះសង្ឃខ្លះ
រៀននៅសាលានោះ ខ្លះទៀតទៅ
រៀននៅព្រះគ្រូវិទ្យាល័យ។

No, in that wat there is a Buddhist
elementary school; some monks
study in that school, some others
go to study at the Buddhist
Institute.

(BASIC DIALOGUE

in lay language)

1. Pon
 គេបង្រៀនវិជ្ជាអ្វីខ្លះនៅសាលា
 នោះ ?
 What subjects do they teach there?
2. Sok
 គេបង្រៀនវិជ្ជាគ្រប់ប្បទ ដូចនៅ
 វិទ្យាល័យឯទៀតដែរ ។ ហើយសាលា
 នោះគេបង្រៀនភាសាបាលី នឹងសំស្ក្រឹត
 ហើយនឹងសាសនាផងដែរ ។
 They teach all subjects, as in
 other lycées, and in that school
 they teach Pali and Sanskrit and
 religion too.
3. Pon
 គេបង្រៀនភាសាបរទេសដូចជា
 បារាំង អង់គ្លេសដែរ ?
 Do they also teach foreign languages
 like French and English?
4. Sok
 ចំរើនពេល សព្វថ្ងៃគេបង្រៀន
 ភាសាអង់គ្លេសនឹងបារាំងដែរ ។
 Yes, these days they teach English
 and French.
5. Pon
 ព្រោះតែអ៊ីចុណាមានពុទ្ធីកា អង់គ្លេស
 បានទេ មានទ្រព្យ ?
 You can speak English, can't you?
6. Sok
 ចំរើនពេល អាត្មាខ្លះខ្លះបានខ្លះ
 ប៉ុន្តែ អាត្មាខ្លះខ្លះចេះពាក្យទ្រព្យទេ ។
 I can speak some, but I don't know
 too many words.
7. Pon
 ព្រោះតែអ៊ីចុណា គង់នៅវត្ត
 ណា ?
 In which wat do you live?
8. Sok
 ចំរើនពេល អាត្មាគង់នៅវត្ត ខុណ្ឌ
 លោម ។
 I live in Wat Unalom.
9. Pon
 នៅវត្តនោះមានព្រះសង្ឃទ្រព្យ
 អង្គទេ មានប្រាសាទ ?
 There are a lot of monks in that wat,
 aren't there?

10. Sok
 ចំរើនពរ មានច្រើន ប៉ុន្តែ អាត្មា
 មិនដឹងប្រាកដទេ។
 There are a lot, but I don't know
 how many for sure.
11. Pon
 ព្រះសង្ឃទាំងអស់ស្នាក់នៅតែម្នាក់
 នៅរៀននៅព្រះគ្រូក៏ស្រាវជ្រាវ
 តែម្នាក់ឯង?
 Do all the monks go to study at
 the Buddhist Institute only?
12. Sok
 ចំរើនពរទេ នៅវត្តនោះមាន
 សាលាព្រឹក្សាបឋមសិក្សាមួយ។
 ព្រះសង្ឃខ្លះរៀននៅសាលានោះ
 ហើយ ខ្លះទៀតនៅរៀននៅ
 ព្រះគ្រូក៏ស្រាវជ្រាវ។
 No, in that wat there is a Buddhist
 elementary school; some monks
 study in that school, some others
 go to study at the Buddhist
 Institute.

DRILLS

Drill A. Substitution

1. គេបង្រៀនវិជ្ជាគ្រប់មុខនៅ
វិទ្យាល័យនោះ។ They study all subjects in that lycée.
2. គេបង្រៀនភាសាបាលីនិងសំស្ក្រឹត
នៅវិទ្យាល័យនោះ។ They study Pali and Sanskrit in that
lycée.
3. គេបង្រៀនភាសាបាលីនិងសំស្ក្រឹត
នៅសាលារៀននោះ។ They study Pali and Sanskrit in that
school.
4. គេបង្រៀនភាសាបារាំងនិងអង់គ្លេសនៅ
សាលារៀននោះ។ They study French and English in
that school.
5. ព្រះសង្ឃរៀនភាសាបារាំងនិងអង់គ្លេស
នៅសាលារៀននោះ។ The monks study French and English
in that school.
6. ព្រះសង្ឃរៀនភាសាបារាំងនិងអង់គ្លេស
នៅវិទ្យាល័យនោះ។ The monks study French and English
in that lycée.
7. ព្រះសង្ឃរៀនវិជ្ជាគ្រប់មុខនៅ
វិទ្យាល័យនោះ។ The monks study all subjects in that
lycée.
8. គេបង្រៀនវិជ្ជាគ្រប់មុខនៅវិទ្យា
ល័យនោះ។ They teach all subjects in that lycée.

Drill B. Substitution

1. ព្រះភិក្ខុព្រះគុណមានពុទ្ធស័ក
ភាសាអង់គ្លេស បានឆ្លើយទាន់ពេលវេលា?
The monks can speak some English
can't they?
2. ព្រះភិក្ខុព្រះគុ មានពុទ្ធស័កភាសា
បរទេស បានឆ្លើយទាន់ពេលវេលា?
The monks can speak some foreign
languages, can't they?
3. ព្រះសង្ឃគ្រប់អង្គមានពុទ្ធស័កភាសា
បរទេសបានឆ្លើយទាន់ពេលវេលា?
All the monks can speak some foreign
languages, can't they?
4. ព្រះសង្ឃគ្រប់អង្គមានពុទ្ធស័កភាសាបាលី
បានឆ្លើយទាន់ពេលវេលា?
All the monks can speak some Pali,
can't they?
5. ព្រះសង្ឃគ្រប់អង្គអានភាសាបាលីបានឆ្លើយ
All the monks can read some Pali,

- មានរូបាស?
6. ព្រះសង្ឃទ្រង់អង្គ អានភាសាសំស្ក្រឹត
បានខ្លះ មានរូបាស?
7. ព្រះវេនធិព្រះគុណ អានភាសាសំស្ក្រឹត
បានខ្លះ មានរូបាស?
8. ព្រះវេនធិព្រះគុណ អានភាសាអង់គ្លេស
បានខ្លះ មានរូបាស?
9. ព្រះវេនធិព្រះគុណ មានព្រះអង្គ ភាសា
អង់គ្លេសបានខ្លះ មានរូបាស?
- can't they?
- All the monks can read some Sanskrit,
can't they?
- The monks can read some Sanskrit, can't
they?
- The monks can read some English, can't
they?
- The monks can speak some English, can't
they?

Drill C. Substitution

1. ព្រះវេនធិព្រះគុណ គង់នៅវិហារ
ទុណ្ណាលោម មានរូបាស?
2. ព្រះសង្ឃទ្រង់អង្គ ស្នាក់នៅវិហារ
ទុណ្ណាលោម មានរូបាស?
3. ព្រះសង្ឃទ្រង់អង្គ ស្នាក់នៅវិហារ
ទុណ្ណាលោម មានរូបាស?
4. ព្រះសង្ឃទ្រង់អង្គ ស្នាក់នៅវិហារ
ទុណ្ណាលោម មានរូបាស?
5. ព្រះសង្ឃទ្រង់អង្គ ស្នាក់នៅវិហារ
ទុណ្ណាលោម មានរូបាស?
6. ព្រះសង្ឃទ្រង់អង្គ ស្នាក់នៅវិហារ
ទុណ្ណាលោម មានរូបាស?
7. ព្រះសង្ឃទ្រង់អង្គ ស្នាក់នៅវិហារ
ទុណ្ណាលោម មានរូបាស?
8. ព្រះវេនធិព្រះគុណ គង់នៅវិហារ
ទុណ្ណាលោម មានរូបាស?
- The monks (you) live in the Unnalom
Pagoda, don't you?
- All the monks live in the Unnalom
Pagoda, don't they?
- All the monks only go to study in
the Unnalom Pagoda, don't they?
- All the monks only go to study in
the Buddhist Institute, don't they?
- Some monks only go to study in the
Buddhist Institute, don't they?
- Some monks only go to study in the
Buddhist elementary school, don't
they?
- Some monks live in Unnalom Pagoda,
don't they?
- The monks (you) live in Unnalom
Pagoda, don't you?

Drill D. Response

MODEL: គ្រូ: ព្រះតេជព្រះគុណ អានភាសាអ្វី
នៅវិទ្យាល័យនោះ? (អង្គុយនៅឯមុខ)
សិស្ស: ចំរើនព្រះ អាត្មា អានភាសាអង់គ្លេស
និងបារាំង ទីកន្លែងនោះ។

1. ព្រះតេជព្រះគុណ អានភាសាបរទេស
បានខ្លះអានប្រែប្រួល? (បោសសំអាតស្រី)
2. ព្រះតេជព្រះគុណ គង់នៅវិទ្យាល័យ?
(ទុក្ខរោគលាប)
3. នៅវិទ្យាល័យមានព្រះសង្ឃប៉ុន្មានអង្គ?
(មួយរយសិបបួន)
4. ព្រះសង្ឃស្រីតិប្បដិសន្ធិនៅទីនោះ
ត្រូវការស្រីយាយឬ?
(ទេ ខ្លះទៀតនៅសាលាបឋមសិក្សា)
5. រកបង្កើនវិជ្ជាគ្រប់មុខ នៅសាលានោះ
រឺមែនទេ? (បាទ ដូចនៅវិទ្យាល័យឯទៀត
រឺដឹង)

Teacher: What languages do you study at that
school? (English and French)

Student: I study English and French at that
school.

ចំរើនព្រះ អាត្មា អានភាសាបាលីនិង
សំស្ក្រឹតបានខ្លះ។
ចំរើនព្រះ អាត្មា នៅវិទ្យាល័យទុក្ខរោគលាប។

ចំរើនព្រះ នៅវិទ្យាល័យមានព្រះសង្ឃ
មួយរយសិបបួន។
ចំរើនព្រះ ទេ ព្រះសង្ឃអង្គខ្លះទៀត
នៅសាលាបឋមសិក្សា។

បាទ រកបង្កើនវិជ្ជាគ្រប់មុខដូចនៅវិទ្យា
ល័យឯទៀតរឺដឹង។

Drill E. Transformation

MODEL: គ្រូ: លោកនិយាយភាសាអង់គ្លេស
បានទេ?
សិស្ស: ព្រះតេជព្រះគុណ មានពុទ្ធ
និងភាសាអង់គ្លេសបានទេ?

1. លោកនៅវិទ្យាល័យ?
2. លោកនៅទីនោះសាលាណា?
3. ដំបូងបង្អស់លោក លោកសុខសប្បាយ
ដែរទេ?
4. លោកនៅវិទ្យាល័យទុក្ខរោគលាបប៉ុន្មានឆ្នាំហើយ?
5. លោកមកដល់ភ្នំពេញពីថ្ងៃណា?

Teacher: You can speak English, can't you?

Student: You can speak English, can't you?
(monk's language)

ព្រះតេជព្រះគុណ គង់នៅវិទ្យាល័យ?
ព្រះតេជព្រះគុណ មានពុទ្ធនិងភាសាអង់គ្លេស
បានទេ?
បាទ បង្អស់ព្រះតេជព្រះគុណ ព្រះតេជព្រះគុណ
សុខសប្បាយដែរទេ?
ព្រះតេជព្រះគុណ គង់នៅវិទ្យាល័យទុក្ខរោគលាប
ប៉ុន្មានឆ្នាំហើយ?
ព្រះតេជព្រះគុណ មកដល់ភ្នំពេញពីថ្ងៃ
ណា?

Drill F. Response

MODEL: គ្រូ: ព្រះសង្ឃត្រង់អង្គស្នងវិទ្យាល័យ
នៅព្រះគម្ភីរៈយូរឬទេ?
(សាលានោះ សាលាបឋម
សិក្សា)

សិស្ស: ចំរើនព្រះ ព្រះសង្ឃខ្លះរៀន
នៅសាលានោះ ហើយអង្គ
ខ្លះរៀនរៀននៅសាលា
បឋមសិក្សា។

1. ព្រះសង្ឃត្រង់អង្គស្នងវិទ្យាល័យ
វិទ្យាល័យណាមួយឬទេ? (វិទ្យាល័យ វិទ្យាល័យ
នៅជិតវាំង)
2. កូនសិស្ស តាំងអស់ស្នងវិទ្យាល័យភាសាបារាំង
ឬទេ? (ភាសាបារាំង ភាសាអង់គ្លេស)
3. កូនសិស្ស តាំងអស់ស្នងវិទ្យាល័យនៅសាលា
រៀន ឬទេ? (សាលារៀន ផ្ទះ)
4. គ្រូ តាំងអស់ស្នងវិទ្យាល័យបរទេសភាសាសំស្ក្រឹត
ឬទេ? (ភាសានោះ ភាសាបាលី)
5. គ្រូតាំងអស់ស្នងវិទ្យាល័យជំនាញការងារឬទេ?
(ការងារ ព្រះសង្ឃ)

Teacher: Do all the monks only study at the
Buddhist Institute? (that school,
Buddhist elementary school)

Student: No, some monks study in that school,
and others study in the Buddhist
elementary school.

ចំរើនព្រះ ព្រះសង្ឃខ្លះគង់នៅវិទ្យាល័យ
ហើយ អង្គខ្លះរៀន គង់នៅវិទ្យាល័យជិត
វាំង។

ចំរើនព្រះ សិស្សខ្លះរៀនភាសាបារាំង ខ្លះ
រៀនរៀនភាសាអង់គ្លេស។

ចំរើនព្រះ សិស្សខ្លះរៀននៅសាលារៀន
ខ្លះរៀននៅផ្ទះ។

ចំរើនព្រះ គ្រូខ្លះបរទេសភាសាសំស្ក្រឹត
ខ្លះរៀនភាសានោះ។

ចំរើនព្រះ គ្រូខ្លះជំនាញការងារ ខ្លះរៀន
ជំនាញព្រះសង្ឃ។

Drill G. Response

MODEL: គ្រូ: លោកគិតបង្រៀនភាសា
បរទេសឬទេ? (សាលាបរទេស
វិទ្យាល័យ)

សិស្ស: ស្ដង់កាលខ្ញុំបង្រៀនភាសា
បរទេស ស្ដង់កាលខ្ញុំបង្រៀន
វិទ្យាល័យ។

1. ព្រះគតិព្រះគុណគិតបង្រៀន
ភាសាបរទេសឬទេ? (ភាសាបរទេស វិទ្យាល័យ
ឬរៀន)

Teacher: Do you always teach foreign
languages? (foreign languages,
other subjects)

Student: Sometimes I teach foreign languages;
sometimes I teach other subjects.

ស្ដង់កាល ឆ្មារៀនភាសាបរទេស ស្ដង់
កាល ឆ្មារៀនវិទ្យាល័យ។

2. ព្រះសង្ឃវិនិច្ឆ័យតែងតែរៀននៅវិទ្យាល័យឬអី?
(នៅវិទ្យាល័យ នឹងបន្តការសិក្សា)
3. កូនសិស្សវិនិច្ឆ័យរៀននៅក្នុងសាលារៀន
ឬអី? (នៅក្នុងសាលា នៅផ្ទះ)
4. ព្រះគម្ពីរព្រះគុណវិនិច្ឆ័យនឹងបន្តការរៀន
ឬអី? (រៀន មិនរៀន)
5. អ្នកពាណិជ្ជករវិនិច្ឆ័យលបប្រើការនៅពេល
បុណ្យឬអី? (លបប្រើការ មិនលប)

ជួនកាលព្រះសង្ឃតែងតែរៀន ជួនកាល
ព្រះសង្ឃនឹងបន្តការសិក្សា ។
ជួនកាលកូនសិស្សរៀននៅក្នុងសាលា
ជួនកាលកូនសិស្សរៀននៅផ្ទះ ។
ជួនកាលអាត្មារៀន ជួនកាលអាត្មា
មិនរៀន ។
ជួនកាលអ្នកពាណិជ្ជករលបប្រើការ ជួនកាល
មិនលប ។

Drill H. Transformation

MODEL: គ្រូ: កូនសិស្សរៀនភាសាខ្មែររាល់
ឆ្នាំ។
សិស្ស: កូនសិស្សវិនិច្ឆ័យរៀនភាសា
ខ្មែររាល់ឆ្នាំ។

Teacher: The students study Cambodian every
year.

Student: The students always study Cambodian
every year.

គ្រូ: កូនសិស្សទាំងអស់រៀន
ភាសាខ្មែរ ។
សិស្ស: កូនសិស្សទាំងអស់ស្ម័គ្រចិត្ត
រៀនភាសាខ្មែរ ។

Teacher: All the students study Cambodian.

Student: All the students study only
Cambodian.

1. អាត្មារៀននៅវិទ្យាល័យរាល់ថ្ងៃ ។
ព្រះសង្ឃទាំងអស់រៀននៅវិទ្យាល័យ ។
2. យើងនាំគ្នាទៅវិញរាល់ចុងអាទិត្យ ។
3. ខ្ញុំរៀនភាសាអង់គ្លេសរាល់ឆ្នាំ ។
4. លោកទាំងអស់គ្នាត្រូវរៀនភាសា
បរទេសមួយ ។

អាត្មាវិនិច្ឆ័យរៀននៅវិទ្យាល័យរាល់ថ្ងៃ ។
ព្រះសង្ឃទាំងអស់ស្ម័គ្រចិត្តរៀននៅវិទ្យា
ល័យ ។
យើងវិនិច្ឆ័យនាំគ្នាទៅវិញរាល់ចុងអាទិត្យ ។
ខ្ញុំវិនិច្ឆ័យរៀនភាសាអង់គ្លេសរាល់ឆ្នាំ ។
លោកទាំងអស់គ្នាស្ម័គ្រចិត្តត្រូវរៀនភាសា
បរទេសមួយ ។

UNIT 68

BASIC DIALOGUE

Layman

1. ព្រះសង្ឃឆាន់ប៉ុន្មានដងមួយថ្ងៃ?

How many times do you eat in a day?

Monk

2. ចំរើនពរ ព្រះសង្ឃឆាន់តែពីរពេលទេ ក្នុងមួយ គឺពេលព្រឹកនិងពេលបន្ទឹមត្រង់។ ព្រះសង្ឃគ្មានចង្ហាន់ពេលល្ងាចទេ។

Monks only eat two times a day: that is, in the morning and before noon. Monks don't have any food in the afternoon.

Layman

3. បើលោកមិនឆាន់ពេលល្ងាចទេ លោកមិនអស់កម្លាំងទេឬទេ?

If you don't eat in the afternoon, aren't you tired?

Monk

4. ចំរើនពរ មិនរាល់ថ្ងៃទេ ហើយបើលោកអស់កម្លាំង លោកអាចឆាន់ភេសជ្ជៈ ដូចជាកាហ្វេ កាបូ ទឹកក្រូច ជ័រដើមបាទ។

Not every day. If you are tired you can drink a beverage like tea, coffee, or orange juice, for example.

Layman

5. នៅវត្តនីមួយៗ មានលោកគ្រូនៅអធិការ ។ គង់លោកនៅអធិការនៅខាងក្រោយវិហារ។ លោកគ្រូនៅអធិការ គង់នៅឬទេ?

In every wat there is a chief monk's house behind the temple. Is he in?

Monk

6. ព្រះគេដ៏ព្រះគុណធំៗលោកគ្រូអាចារ្យ និមន្តទៅសួរគូបន្តនៅដូចគ្នាខាងកើតវត្ត ។ ភិក្ខុ សាមណេរ ឯទៀតនិមន្តទៅសួរគូបន្តជិតវិហារ។ វិស្វក្រឹតក៏និមន្តទៅសួរលោកនៅជិតបារាយន៍។ លោកទាំងអស់និមន្តទៅបិណ្ឌបាតនៅទីនោះ។ គេប្រគេនចង្ហាន់លោកឲ្យលោកយកទៅឆាន់ឯវត្ត។

The chief monk and his deputy are praying at someone's house east of the wat. The monks and novices are praying in the temple. Tomorrow morning the people have invited the monks to come to beg alms. All the monks go to ask alms there. They offer them food to take to eat in the wat.

7. ខ្ញុំ ក្រណា សម្លាញ់ យប់ៗ លា ព្រោះ
រតន៍ គុណស្រី របស់ យើង ។

Layman

I would like to say goodbye.

DRILLS

Drill A. Substitution

1. ព្រះសង្ឃឆាន់ប៉ុន្មានដងៗថ្ងៃ?
How many times a day do the monks eat?
2. ព្រះសង្ឃនីមួយៗប្រាថ្នាប៉ុន្មានដងៗថ្ងៃ?
How many times a day do the monks beg alms?
3. ព្រះសង្ឃនីមួយៗចូលវិហារប៉ុន្មានដងៗថ្ងៃ?
How many times a day do the monks enter the temple?
4. ព្រះសង្ឃនីមួយៗស្រឡាត់ប៉ុន្មានដងៗថ្ងៃ?
How many times a day do the monks go pray?
5. ព្រះសង្ឃនីមួយៗសិក្សាបាលីប៉ុន្មានដងៗថ្ងៃ?
How many times a day do the monks study Pali?
6. ព្រះសង្ឃនីមួយៗសិក្សាសំស្ក្រឹតប៉ុន្មានដងៗថ្ងៃ?
How many times a day do the monks study Sanskrit?
7. ព្រះសង្ឃនីមួយៗចូលសាលាប៉ុន្មានដងៗថ្ងៃ?
How many times a day do the monks go to school?
8. ព្រះសង្ឃនីមួយៗទៅក្នុងលោកគ្រូរាជការ ប៉ុន្មានដងៗថ្ងៃ?
How many times a day do the monks visit the chief monk's quarters?

Drill B. Double Substitution

1. នៅក្នុងមួយវត្តមានលោកគ្រូរាជការ។
In each wat there is a chief monk.
2. នៅក្នុងមួយវត្តមានលោកសង្ឃពីរឬបីអង្គ។
In each hut there are two or three monks.
3. នៅវិហារនីមួយៗមានព្រះពុទ្ធរូបច្រើនអង្គ។
In each temple there are many images of Buddha.
4. នៅភូមិនីមួយៗមានលោកសង្ឃនីមួយៗប្រាថ្នា។
In each village there are monks seeking alms.
5. នៅក្រោយវិហារ មានផ្ទះលោកគ្រូរាជការ។
Behind the temple is the chief monk's house.
6. នៅវត្តមានអាចារ្យសម្រាប់បង្រៀន។
At the wat there is a teacher for the wat.
7. នៅក្នុងវត្តមានសាលាបឋមសិក្សា។
Inside the wat, there is an elementary school.

8. នៅថ្នាក់រៀនមានព្រះសង្ឃខ្លះចេះនិយាយភាសាអង់គ្លេស។

In the class there are several monks who know how to speak English.

Drill C. Double Substitution

1. បើពួកគេមិនបានស៊ីចំណី ពួកគេមិនអស់កម្លាំងទេឬទេ?
If they don't eat in the evening aren't they tired?
2. បើពួកគេមិននិយាយភាសាអង់គ្លេស ពួកគេមិនអាចប្រឡងបាន។
If they don't go study, can't they take the exam?
3. បើពួកគេមិនចេះបាលីទេ ពួកគេមិនងាយនឹងរៀនធម៌ទេឬទេ?
If they don't know Pali, isn't it hard to learn prayers?
4. បើពួកគេមិននិយាយភាសាអង់គ្លេស ពួកគេមិនទាន់បានស៊ីចំណីទេឬទេ?
If they don't go begging, don't they have someone go get food?
5. បើពួកគេមិននិយាយភាសាអង់គ្លេស ពួកគេមិនបានជួបគេទេឬទេ?
If they don't go preach, can't they meet them?
6. បើពួកគេមិនរៀនធម៌ទេ ពួកគេមិនស្គាល់ធម៌ទេឬទេ?
If they don't study to pray, don't they know how to pray?
7. បើពួកគេមិននិយាយភាសាអង់គ្លេស ពួកគេមិនស្គាល់ថាពួកគេមិនដឹងទេឬទេ?
If they have never preached, don't they think it's hard?

Drill D. Response

MODEL: គ្រូ: ពួកគេស្គាល់ភាសាអង់គ្លេសបានប៉ុន្មានដងក្នុងមួយថ្ងៃ?
(និយាយដំបូង)

Teacher: How many times a day can a monk eat? (only two times)

សិស្ស: ពួកគេស្គាល់ភាសាអង់គ្លេសបាននិយាយដំបូងក្នុងមួយថ្ងៃ។

Student: A monk can eat only two times a day.

1. ពួកគេស្គាល់ភាសាអង់គ្លេសបាននៅពេលណាខ្លះ? (នៅពេលពួកគេនិយាយដំបូងក្នុងមួយថ្ងៃ)
2. តាមធម៌ពួកគេស្គាល់ភាសាអង់គ្លេសបានប៉ុន្មានដងក្នុងមួយថ្ងៃ? (និយាយដំបូង)
3. តាមធម៌ពួកគេស្គាល់ភាសាអង់គ្លេសបានប៉ុន្មានដងក្នុងមួយថ្ងៃ? (និយាយដំបូង)

ពួកគេស្គាល់ភាសាអង់គ្លេសបាននៅពេលពួកគេនិយាយដំបូងក្នុងមួយថ្ងៃ។
តាមធម៌ពួកគេស្គាល់ភាសាអង់គ្លេសបានប៉ុន្មានដងក្នុងមួយថ្ងៃ។
តាមធម៌ពួកគេស្គាល់ភាសាអង់គ្លេសបានប៉ុន្មានដងក្នុងមួយថ្ងៃ។

4. តាមធម្មតាព្រះសង្ឃមិននិមន្តទៅបិណ្ឌ
បាតប៉ុន្មានដងទៀត? (ទឹក៤ ដងទៀត)
5. តាមធម្មតាព្រះសង្ឃនិមន្តចូលវិហារ
ប៉ុន្មានដងទៀត? (ប៉ុន្មានដងក៏បានទៀត)
6. តាមធម្មតាគ្រូបរគន់ចង្កាន់ទេវតា
ប៉ុន្មានដងទៀត? (ទឹក១ ដងទៀត)

- តាមធម្មតាព្រះសង្ឃមិននិមន្តទៅបិណ្ឌ
បាតទឹក៤ ដងទៀតទៀត ។
- តាមធម្មតាព្រះសង្ឃនិមន្តចូលវិហារ
ប៉ុន្មាន ដងក៏បានទៀត ។
- តាមធម្មតាគ្រូបរគន់ចង្កាន់ទេវតា
ម្តងទៀត ។

Drill E. Response

- MODEL: គ្រូ: លោកដ៏ល្អ លោកគ្រូនៅ
អធិការគង់នៅក្នុងណា?
(ទេវតាវិហារ)
- សិស្ស: បាទ លោកគ្រូនៅអធិការ
គង់នៅក្នុងទេវតាវិហារ។
1. លោកដ៏ល្អ លោកគ្រូនៅអធិការ
និមន្តទៅណា? (ល្អ បន្ត)
  2. លោកដ៏ល្អ លោកគ្រូនៅអធិការ
នៅណា? (លោកគ្រូនៅអធិការ)
  3. លោកដ៏ល្អ លោកសង្ឃគង់នៅវត្ត
មួយនិមន្តទៅបិណ្ឌបាតនៅក្នុងណា?
(ភូមិ សា)
  4. លោកដ៏ល្អ គ្រូបរគ្រូនិមន្តទៅមក
ទៅទេវតាណា? (នៅទេវតា)
  5. លោកដ៏ល្អ ព្រះសង្ឃគង់នៅវត្តនេះ
និមន្តទៅរៀនសាលាណា?
(ព្រះភិក្ខុវិហារ)
  6. លោកដ៏ល្អ ឡាននេះនៅលើបង្អួច
ណា? (ឡានដើម)

Teacher: Do you know in which house the chief
monk lives? (behind the temple)

Student: Yes, the chief monk lives in a
house behind the temple.

- បាទ លោកគ្រូនៅអធិការនិមន្តទៅ
បន្ត ។
- បាទ លោកគ្រូនៅអធិការ
មួយ លោកគ្រូនៅអធិការ ។
- បាទ លោកសង្ឃគង់នៅវត្តនេះ
និមន្តទៅបិណ្ឌបាតនៅក្នុង ភូមិ សា ។
- បាទ គ្រូបរគ្រូនិមន្តទៅមក
ទៅទេវតា ។
- បាទ ព្រះសង្ឃគង់នៅវត្តនេះ និមន្តទៅ
រៀនសាលា ព្រះភិក្ខុវិហារ ។
- បាទ ឡាននេះ នៅលើបង្អួច
ឡានដើម ។

Drill F. Transformation

MODEL: គ្រូ : នៅក្រោយវិហារ វត្តដំរីតា
មាន ភូមិលោកគ្រូរថា
អធិការ។

សិស្ស: ភូមិលោកគ្រូរថាអធិការ
វត្តដំរីតានៅក្រោយវិហារ។

1. នៅក្នុងព្រះវិហារយើងមាន
ព្រះសង្ឃនិងមកពីវត្តនោះ។
2. នៅតាមដងមើលសួរមានបន្តសួរទេ។
3. នៅវត្តនេះព្រះសង្ឃមានភិក្ខុសាមណេនិងមន្ត
មកសំណាក់និងរៀនបាលី។
4. នៅតាមផ្លូវដំរីវិញដូរៗមានទ្រូងនិង
ស្លឹកដើមក្រូចមើលឃើញទេ។
5. នៅក្នុងវិហារគេមិនត្រូវពាក់មួកឬ
វិស្សករនិងទេ។
6. នៅក្នុងភូមិនោះប្រហែលមាន
ដូនលក់បាយមួយទីលាន។

Teacher: Behind the temple there is always
the hut of the chief monk.

Student: The hut of the chief monk is
always behind the temple.

ព្រះសង្ឃនិងមកពីវត្តនោះ ព្រះ
សង្ឃនៅក្នុងវិហារ។
មិនសួរមានបន្តសួរទេនៅតាម
ដង។
ភិក្ខុសាមណេនិងមន្តមកសំណាក់
និងរៀនបាលីនៅវត្តនេះ។
មានទ្រូងនិងស្លឹកដើមក្រូចមើលឃើញ
ទេ នៅតាមផ្លូវដំរីវិញដូរៗ។
គេមិនត្រូវពាក់មួកឬវិស្សករនិងទេ
នៅក្នុងវិហារ។
ប្រហែលមានដូនលក់បាយមួយទីលាននៅ
ក្នុងភូមិនោះ។

Drill G. Transformation

MODEL: គ្រូ: ខ្ញុំកុំណាចានមករលង់នឹង
ព្រះភិក្ខុព្រះគុណយុទ្ធ
ណាស់ហើយព្រោះខ្ញុំកុំណា
មិនវិនិច្ឆ័យបានទេនរសោះ។
សិស្ស: គាត់មិនបានមករលង់ព្រោះ
គេដឹកទូទាញ ព្រោះគាត់
មិនទំនេរទេ។

1. វាបានដៅសាលាឃ្លានហើយព្រោះ
វាចេះវិចិត្រស្រួលខ្លួនសោះ។
2. វាបានឲ្យដំណើរឃ្លានហើយព្រោះ វា
មិនវិនិច្ឆ័យបានទេសោះ។

Teacher: I have missed coming to visit you
for a long time because I have
never had any free time at all.

Student: He didn't come visit the monk
because he wasn't free.

គាត់មិនបានដៅសាលាឃ្លានទេ ព្រោះ
គាត់មិនស្រួលខ្លួន។
គាត់មិនវិនិច្ឆ័យដំណើរឃ្លាន គាត់
ត្រូវបានទោស។

3. ខ្ញុំបានជួបភាគយូរហើយរូបភាព៖ ខ្ញុំមិនទាន់
រស់នៅទេ ៖ ភាគរស់នៅ ។
4. ខ្ញុំបានរកឃើញការងារមួយនៅក្នុងរូបភាព៖
រូបភាព៖ ខ្ញុំបានរកឃើញការងារមួយ ។
5. លោកបានរកឃើញសត្វដ៏ធំៗ
ហើយរូបភាព៖ លោក ឈឺរង់ ។
6. លោកបាននិយមបកប្រែបាត់ៗ
ហើយ រូបភាព៖ លោក ក៏ពុំដឹងទេ ។

ភាគមិនបានជួបវាទេ រូបភាព៖ ភាគមិន
ទាន់ រកឃើញវាទេ ។
ភាគមិនបានរកឃើញការងារមួយ នៅក្នុង
រូបភាព៖ ភាគរកឃើញការងារមួយ
រូបភាព៖ ភាគរកឃើញការងារមួយ ។
ភាគមិនរកឃើញសត្វដ៏ធំៗ ហើយ
រូបភាព៖ ភាគឈឺរង់ ។
លោកមិននិយមបកប្រែបាត់ៗ
ហើយ រូបភាព៖ លោក ក៏ពុំដឹងទេ ។

Drill H. Expansion

1. លោកគ្រូនិយមទៅសាលារៀន ។
2. លោកគ្រូរដ្ឋមន្ត្រីនិយមទៅសាលា
រៀន ។
3. លោកគ្រូរដ្ឋមន្ត្រីនិងប្អូនប្រុសទៅ
សាលារៀន ។
4. លោកគ្រូរដ្ឋមន្ត្រីនិងប្អូនប្រុសទៅ
សាលារៀននៅមុខវាំង ។
5. លោកគ្រូរដ្ឋមន្ត្រីនិងប្អូនប្រុសទៅ
សាលារៀននៅមុខវាំង
ហៅថា វិទ្យាល័យ ។

The teacher (monk) goes to the
school.
The chief monk goes to the school.

The chief monk and two monks go to
the school.

The chief monk and two monks go to
the school in front of the palace.

The chief monk and two monks go to
the school in front of the palace
called the Buddhist Institute.

Drill I. Reduction

1. លោកគ្រូរដ្ឋមន្ត្រីនិងប្អូនប្រុសទៅ
សាលារៀននៅមុខវាំង
ហៅថា វិទ្យាល័យ ។
2. លោកគ្រូរដ្ឋមន្ត្រីនិងប្អូនប្រុសទៅ
សាលារៀននៅមុខវាំង ។
3. លោកគ្រូរដ្ឋមន្ត្រីនិងប្អូនប្រុសទៅ
សាលារៀន ។

The chief monk and two monks go to
the school in front of the palace
called the Buddhist Institute.

The chief monk and two monks go to
the school in front of the palace.

The chief monk and two monks go to
the school.

4. លោកគ្រូស្រីអធិការនិមន្តទៅសាលា
រៀន ។

The chief monk goes to the school.

5. លោកគ្រូនិមន្តទៅសាលារៀន ។

The teacher (monk) goes to the school.

Drill J. Expansion

1. លោកមិននិមន្តមកបិណ្ឌបាតទេ ។

He didn't come to beg alms.

2. ម្យ៉ាងណាក៏លោកមិននិមន្តមកបិណ្ឌបាត
ទេ

He didn't come to beg alms yester-
day.

3. ម្យ៉ាងណាក៏លោកបីអង្គនោះមិននិមន្ត
មកបិណ្ឌបាតទេ ។

The three monks didn't come to
beg alms yesterday.

4. ម្យ៉ាងណាក៏លោកបីអង្គនោះមិននិមន្ត
មកបិណ្ឌបាតផ្ទះខ្ញុំទេ ។

The three monks didn't come to
beg alms at my house yesterday.

Drill K. Reduction

1. ម្យ៉ាងណាក៏លោកបីអង្គនោះមិន
និមន្តមកបិណ្ឌបាតផ្ទះខ្ញុំទេ ។

The three monks didn't come to
beg alms at my house yesterday.

2. ម្យ៉ាងណាក៏លោកបីអង្គនោះមិននិមន្ត
មកបិណ្ឌបាតទេ ។

The three monks didn't come to
beg alms yesterday.

3. ម្យ៉ាងណាក៏លោកមិននិមន្តមកបិណ្ឌ
បាតទេ ។

He didn't come to beg alms yester-
day.

4. លោកមិននិមន្តមកបិណ្ឌបាតទេ ។

He didn't come to beg alms.

UNIT 69

BASIC DIALOGUE

John

1. នៅប្រទេសកម្ពុជា ក្រៅពីចិន យួន
និងជប៉ុន អ្វីៗ មានជនជាតិ
ណាទៀត ?

In Cambodia, besides Chinese,
Vietnamese, and Europeans, what
other nationalities are there?

Sok

2. បាទ មានភ្នំ លាវ និងចាម។

There are Indians, Lao, and Chams.

John

3. អូ ខ្ញុំភ្លេច ខ្ញុំបង្ហាញភ្នំ លាវ
កំណត់នៅជិតទីផ្សារថ្មី ឬ? ចុះលាវនិង
ចាម គេរកចំណីរកស៊ី អី?

Oh, I forgot. I saw an Indian
selling cloth at the New Market.
As for the Lao and the Chams, how
do they earn a living for the
most part?

Sok

4. បាទ លាវមិនសូវមានច្រើនទេ
គេច្រើននិយមមករៀន ។ ចាមវិញ
នៅស្រុកខ្មែរយូរមកហើយ។

There aren't many Lao. They mostly
come to study. As for the Chams,
they have lived in Cambodia for
a long time.

John

5. ចាមមកនៅស្រុកខ្មែរ ពីរឆ្នាំរយ?

How long (since when) have the
Chams lived in Cambodia?

Sok

6. តាមប្រវត្តិសាស្ត្រ ក្រោយ
ប្រទេសចំប៉ា ទទួលបានជ័យ ក្នុង
ការវាយបាត់ ត្បាត ពីប្រទេស
អាណាម មក។ ចាមជាច្រើនរត់ចេញ
ពីប្រទេសកំណើតខ្លួន ទៅនៅប្រទេស
ជិតខាង មានប្រទេស កម្ពុជា និង
ឥណ្ឌូនេស៊ី ជាដើម។

According to history, after Champa
was defeated in the invasion
from Annam, many Chams fled from
their homeland to go live in
neighboring countries, for ex-
ample Cambodia and Indonesia.

John

7. បើបានដឹងដូច្នេះហើយ
យួន ?

How come they didn't stay with the
Vietnamese?

8. Sok
 អូ យួន ធ្វើបាបគេណាស់ ទ្យេត
 នៅជាមួយរបបប៉ុន្មាន?
 The Vietnamese mistreated them
 badly. How could they live with
 them?
9. John
 ឥឡូវនៅស្រុកខ្មែរមានបាប
 ប៉ុន្មាននាក់?
 Now how many Chams are there in
 Cambodia?
10. Sok
 បាទ មានជាន់ដប់ម៉ឺននាក់។
 There are more than one hundred
 thousand.
11. John
 គេរស់នៅខេត្តណាខ្លះ?
 In what provinces do most of them
 live?
12. Sok
 បាទ គេរស់នៅខេត្តកំពង់
 ចាម នឹងរាជធានីភ្នំពេញ?
 For the most part they live in
 Kompong Cham province and in
 Chruai Changvar near Phnom Penh.
13. John
 បាទ គេរស់នៅដោយរបប?
 How do the Chams earn a living?
14. Sok
 បាទ គេរស់នៅដោយរបប
 រស់នៅ ឬដាំដុះ ឬលក់សត្វ
 រស់នៅ ឬដាំដុះ ឬលក់សត្វ
 For the most part they fish, grow
 crops, and are cattle traders.
15. John
 តាមខ្ញុំស្មាន បាបគាត់មាន
 ការរស់នៅ និងជំនឿ ឬប្លែក
 ខុសពីខ្មែរប៉ុន្មាន?
 I think that all those Chams have
 a life and customs which are not
 very different from the Cambodians.
16. Sok
 បាទ មិនខុសប៉ុន្មានទេ គេរស់
 នៅដូចជា បាបបាទ គេរស់
 រស់នៅ ឬដាំដុះ ឬលក់សត្វ
 រស់នៅ ឬដាំដុះ ឬលក់សត្វ
 Not very different, but people can
 know (who is) a Cham, because the
 Chams wear a sarong and a cap or
 a turban. The Chams speak Cambodia
 well, but they still use Cham in
 their family dealings (relations).

DRILLS

Drill A. Substitution

1. នៅភ្នំពេញមានជនជាតិអ្វីខ្លះ?
2. នៅវ៉ាស៊ីនតោន មានជនជាតិអ្វីខ្លះ?
3. នៅកាណាដា មានជនជាតិអ្វីខ្លះ?
4. នៅសង់ហ្វ្រង់ស៊ីស្កោ មានជនជាតិអ្វីខ្លះ?
5. នៅសង់ហ្វ្រង់ស៊ីស្កោមានផ្ទះរបប
ណាខ្លះ?
6. នៅសង់ហ្វ្រង់ស៊ីស្កោមានផ្លូវរបបណាខ្លះ?
7. នៅសង់ហ្វ្រង់ស៊ីស្កោមានផ្សាររបប
ណាខ្លះ?
8. នៅសង់ហ្វ្រង់ស៊ីស្កោមានវត្តរបបណា
ខ្លះ?

In Phnom Penh what kinds of
nationality are there?

In Washington what kinds of
nationality are there?

In Canada what kinds of
nationality are there?

In San Francisco what kinds of
nationality are there?

In San Francisco what kinds of
house are there?

In San Francisco what kinds of
street are there?

In San Francisco what kinds of
market are there?

In San Francisco what kinds of wat
are there?

Drill B. Double Substitution

1. លើកលែងតែខ្មែរ គេឃើញមានក្នុងនោះ
ចិន។
2. លើកលែងតែយួន គេឃើញមានជិតខាងនោះ។
3. លើកលែងតែអាមេរិកាំង គេឃើញមានយួននិង
កូរ៉េ។
4. លើកលែងតែបារាំង គេឃើញមានខ្មែរនិង
រុស្សី។
5. លើកលែងតែទ្រព្យ គេឃើញមានស៊ីក្លនិង
កង់។
6. លើកលែងតែព្រះសង្ឃ គេឃើញមានអ្នក
ពាណិជ្ជកម្ម និងសាហាន។
7. លើកលែងតែសិស្សនិងគ្រូ គេឃើញមាន
សិស្សបរទេស និងអ្នកកាសែត។
8. លើកលែងតែប្រធានរដ្ឋ គេឃើញមានអគ្គ
ទូតនានា និងអ្នកពាណិជ្ជកម្ម។

Besides Cambodians, they see that
there are Indians and Chinese.

Besides Vietnamese, they see that
there are Japanese and Lao.

Besides Americans, they see that
there are Vietnamese and Koreans.

Besides French, they see that there
are Cambodians and Russians.

Besides cars, they see that there
are cyclos and bicycles.

Besides monks, they see that there
are government workers and
soldiers.

Besides Cambodian students, they
see that there are foreign
students and journalists.

Besides the Chief of State, they
see that there are various
ambassadors and government
officials.

6. យួននៅភ្នំពេញច្រើនជាងអ្នក។
 7. ខ្មែរនៅភ្នំពេញច្រើនជាងស្រុកភ្នំពេញ។
 8. អ្នកធ្វើការនៅភ្នំពេញច្រើនជាងអ្នកចេះ
 និយាយបារាំង។

The Vietnamese in Phnom Penh
 are mostly workers.
 The Cambodians in Phnom Penh are
 mostly government officials.
 The workers in Phnom Penh are
 mostly speakers of French.

Drill E. Positive Response

- MODEL: គ្រូ : នៅប្រទេសកម្ពុជាមានច្រើន
 ច្រើនទេ?
 សិស្ស: បាទ ច្រើនគួរសន៍ណាស់។
1. នៅភ្នំពេញមានប្លានច្រើនទេ?
  2. នៅវិវ័ស្យនភោជនមានបន្ទុះច្រើនទេ?
  3. ភេទស្រីបុរសមានច្រើនទេ?
  4. មានអាហាររៀននៅភោជនច្រើនទេ?
  5. សាលារៀនមានកូនសិស្សច្រើនទេ?
  6. មានភាគស្រីច្រើនទេ នៅញាតិយក?
  7. ភេទស្រីបុរសមានច្រើនទេនៅស្រុកខ្មែរ?

Teacher: Are there a lot of Chinese in
 Cambodia?

Student: There are rather many.

បាទ ច្រើនគួរសន៍ណាស់។
 បាទ ច្រើនគួរសន៍ណាស់។
 បាទ ច្រើនគួរសន៍ណាស់។
 បាទ ច្រើនគួរសន៍ណាស់។
 បាទ ច្រើនគួរសន៍ណាស់។
 បាទ ច្រើនគួរសន៍ណាស់។
 បាទ ច្រើនគួរសន៍ណាស់។

Drill F. Negative Response

- MODEL: គ្រូ: នៅប្រទេសកម្ពុជាមានច្រើន
 ច្រើនទេ?
 សិស្ស: បាទ មិនដឹងច្រើនប៉ុន្មានទេ។
1. នៅភ្នំពេញមានប្លានច្រើនទេ?
  2. នៅវិវ័ស្យនភោជនមានបន្ទុះច្រើនទេ?
  3. ភេទស្រីបុរសមានច្រើនទេ?
  4. មានអាហាររៀននៅភោជនច្រើនទេ?
  5. សាលារៀនមានកូនសិស្សច្រើនទេ?
  6. មានភាគស្រីច្រើនទេ នៅញាតិយក?
  7. ភេទស្រីបុរសមានច្រើនទេនៅស្រុកខ្មែរ?

Teacher: Are there a lot of Chinese in
 Cambodia?

Student: No, there aren't many.

បាទ មិនដឹងច្រើនប៉ុន្មានទេ។
 បាទ មិនដឹងច្រើនប៉ុន្មានទេ។
 បាទ មិនដឹងច្រើនប៉ុន្មានទេ។
 បាទ មិនដឹងច្រើនប៉ុន្មានទេ។
 បាទ មិនដឹងច្រើនប៉ុន្មានទេ។
 បាទ មិនដឹងច្រើនប៉ុន្មានទេ។
 បាទ មិនដឹងច្រើនប៉ុន្មានទេ។

Drill G. Transformation

MODEL: គ្រូ: ចាមមិនបរិភោគសាច់ជ្រូក
នេះ។

Teacher: The Chams do not eat pork.

សិស្ស: ភាគច្រើនចាមភាគច្រើន
មិនបរិភោគសាច់ជ្រូកនេះ។

Student: The majority of Chams do not
usually eat pork.

1. ក្នុងចំណោមចាមភាគច្រើនមិនបរិភោគសាច់ជ្រូកនេះ។
2. ភាគច្រើនចាមភាគច្រើនមិនបរិភោគសាច់ជ្រូកនេះ។
3. ចំនួនចាមភាគច្រើនមិនបរិភោគសាច់ជ្រូកនេះ។
4. ភាគច្រើនចាមភាគច្រើនមិនបរិភោគសាច់ជ្រូកនេះ។
5. ភាគច្រើនចាមភាគច្រើនមិនបរិភោគសាច់ជ្រូកនេះ។
6. ក្នុងចំណោមចាមភាគច្រើនមិនបរិភោគសាច់ជ្រូកនេះ។
7. ភាគច្រើនចាមភាគច្រើនមិនបរិភោគសាច់ជ្រូកនេះ។

ភាគច្រើនចាមភាគច្រើនមិនបរិភោគសាច់ជ្រូកនេះ។
ភាគច្រើនចាមភាគច្រើនមិនបរិភោគសាច់ជ្រូកនេះ។
ភាគច្រើនចាមភាគច្រើនមិនបរិភោគសាច់ជ្រូកនេះ។
ភាគច្រើនចាមភាគច្រើនមិនបរិភោគសាច់ជ្រូកនេះ។
ភាគច្រើនចាមភាគច្រើនមិនបរិភោគសាច់ជ្រូកនេះ។
ភាគច្រើនចាមភាគច្រើនមិនបរិភោគសាច់ជ្រូកនេះ។
ភាគច្រើនចាមភាគច្រើនមិនបរិភោគសាច់ជ្រូកនេះ។

Drill H. Response

MODEL: គ្រូ: លោកស្រីសាច់ជ្រូកនេះ?
សិស្ស: បានទ្រង់ទ្រាយបាន មិនអី
នេះ។

Teacher: Do you eat pork?

Student: It's O.K. for me to eat it.

1. តើបានទ្រង់ទ្រាយបាន?
2. លោកស្រីសាច់ជ្រូកនេះ?
3. តាត់ជិតទ្រង់ទ្រាយបានទេ?
4. វាទ្រង់ទ្រាយបានទេ?
5. ទ្រង់ទ្រាយបានទេ?
6. លោកសាច់ជ្រូកនេះ
ចប់ ក្នុង មួយ អាទិត្យបានទេ?

បាន តើបានមិនអីទេ?
បាន ទ្រង់ទ្រាយបាន មិនអីទេ?
បាន តាត់ជិតបានមិនអីទេ?
បាន វាទ្រង់ទ្រាយបាន មិនអីទេ?
បាន លោកសាច់ជ្រូកនេះ មិនអីទេ?
បាន ទ្រង់ បាន មិនអីទេ។

Drill I. Response

MODEL: គ្រូ : ចាមរត់ចេញពីប្រទេសខ្លួន
នៅប្រទេសណា?
(កម្ពុជានិងឥណ្ឌូនេស៊ី)
សិស្ស: តាមប្រវត្តិសាស្ត្រ ចាមរត់
ចេញពីប្រទេសខ្លួននៅ
ប្រទេសកម្ពុជានិងប្រទេស
ឥណ្ឌូនេស៊ី។

Teacher: To which country did the Chams
flee from their own country?
(Cambodia and Indonesia)

Student: According to history, the Chams
fled from their own country to
Cambodia and Indonesia.

1. គ្រឹះស្ថាន កុល្យ រកអារម្ភិក
ឃើញនៅសតវត្សណា? (៩១៤)
2. ប្រទេសកម្ពុជា ឆ្លងព្រំដែនបំផុតនៅ
សតវត្សណា? (៩១៣)
3. ប្រធានាធិបតីទី១នៃសហរដ្ឋ អាមេរិក
រដ្ឋធានី? (រ៉ូស៊ីនតាន)
4. ចំបាំងរវាងប្រទេស អង្គរ និង
សហរដ្ឋ អាមេរិកនៅឆ្នាំណា?
(ឆ្នាំ១៨១២)
5. ចំបាំងរវាង លើកទី២ ចប់នៅឆ្នាំណា?
(ឆ្នាំ១៩៤៤)

តាមប្រវត្តិសាស្ត្រ គ្រឹះស្ថាន កុល្យ
រកអារម្ភិកឃើញនៅសតវត្ស
៩១៤ ។

តាមប្រវត្តិសាស្ត្រ ប្រទេសកម្ពុជា ឆ្លង
ព្រំដែនបំផុតនៅសតវត្សទី១៣ ។
តាមប្រវត្តិសាស្ត្រ ប្រធានាធិបតី

ទី១នៃសហរដ្ឋអាមេរិករដ្ឋធានី
រ៉ូស៊ីនតាន ។

តាមប្រវត្តិសាស្ត្រ ចំបាំងរវាងប្រ
ទេសអង្គរ និងសហរដ្ឋអាមេរិក
នៅឆ្នាំ១៨១២ ។

តាមប្រវត្តិសាស្ត្រ ចំបាំងរវាង លើក
ទី២ ចប់នៅឆ្នាំ១៩៤៤ ។

UNIT 70

NARRATION

1. លោកស្រីបានដើរទៅជួបនឹងព្រះសង្ឃៗ អង្គុយបានច្បាស់ បង្គំសួរសុខទុក្ខព្រះសង្ឃនោះ។
2. ព្រះសង្ឃក៏បានប្រាប់ការសួរទៅលោកស្រីវិញ ហើយលោកស្រីបានសួរលោកស្រី ទំកុរណា សុខសប្បាយដូចធម្មតា។
3. លោកស្រីនឹងដឹងលោកនិយមន័យសាលារៀន ហើយសួរថា សាលារៀនព្រះនគរព្រះគុណ នៅឯណា?
4. ព្រះសង្ឃ ថាចំនែក ព្រះសាលា នៅជិតវាំង។ សាលានោះឈ្មោះថា វិទ្យាល័យ ព្រះសុរាមរតិ។
5. ព្រះសង្ឃនេះរៀននៅនោះពីរឆ្នាំហើយ។ ឥឡូវនេះលោកចាប់រៀននៅថ្នាក់ទី៣។

1. Mr. Smith was taking a walk, met a monk, greeted him, and asked after his health.
2. The monk also asked after the health of Mr. Smith, and Mr. Smith told the monk "I'm well as usual."
3. Mr. Smith knew that the monk was going to school and asked him where the school was.
4. The monk said, "My school is near the palace. This school is called the Preah Suramarti Buddhist Lycée (Institute)."
5. The monks study there two years. Now the monk will begin to study in the third class.

1. នៅព្រះវិហារនៃព្រះសុរាមរិត គេបង្រៀនវិជ្ជាគ្រប់មុខ ដូចនៅវិទ្យាល័យដទៃទៀតដែរ។
2. មិនតែប៉ុណ្ណោះគេបង្រៀនភាសាបាលី សំស្ក្រឹត ភាសាបរទេសដូចជាបារាំង អង់គ្លេស ហ៊ីយ៉ាង រុស្ស៊ី ជាដើម។
3. លោកស្រីតូច្នុងផ្ទះក៏សួរថា៖ ព្រះភិក្ខុព្រះគុណនិយាយភាសាអង់គ្លេសបានដែរទេ?
4. ព្រះសង្ឃមានព្រះនាមថា លោកនិយាយបានខ្លះៗដែរ មិនសូវចេះច្បាស់ទេ។
5. សព្វថ្ងៃលោកគង់នៅវិត្ត ឧណ្ណាលោម។
6. នៅវិត្តនេះមានព្រះសង្ឃច្រើនដែរ ហើយមានសាលាព្រះបណ្ឌិតសិក្សាផ្សេងៗ។
7. ព្រះសង្ឃមួយចំនួនទៅរៀននៅសាលានេះ ខ្លះទៅរៀននៅព្រះវិហារនៃព្រះសុរាមរិត។

1. In the Preah Suramarit Buddhist Institute they teach all subjects just as in other lycées.
2. Not only this, but they teach Pali, Sanskrit and foreign languages like French and English, and religion too.
3. When Mr. Smith hears this he asks the monk if it's true that he speaks English.
4. The monk says he can speak some but he doesn't know many words.
5. At present the monk lives in Wat Unnalom.
6. In this wat there are many monks, and there is a Buddhist elementary school.
7. Some monks go to this school; some others go to the Buddhist Institute.

1. ព្រះសង្ឃ ឆាន់ទឹកពីរពេលក្នុងមួយថ្ងៃ គឺពេលព្រឹក និងថ្ងៃល្ងាច។
2. លោកមិនឆាន់ពេលល្ងាចទេ ទឹកប៉េលោក អស់កន្លែង លោកអាចឆាន់ភស្តុភារ ដូចជា កាហ្វេ ឬទឹកក្រូចជាដើមបាន។
3. នៅវត្តនីមួយៗ មានលោកគ្រូ ទេវាធិការ និងសិស្សកម្រិតខ្ពស់ រៀនសូត្រប្រកបដោយភារកិច្ច។
4. លោកនៅក្នុងមួយទីលំនៅតែមួយ។
5. ថ្ងៃនេះលោកមិនគង់នៅវត្តទេ ។ លោកនឹងលោកគ្រូ អាចរៀនសូត្របន្តនៅផ្ទះគេបានក៏បាន។
6. ភិក្ខុ សាមណេរ ឯទៀតនិងបន្តសូត្រច្រើនជាង។
7. ថ្ងៃដែលមិនមែនថ្ងៃសីល នឹងថ្ងៃបុណ្យ លោកក៏ចេញទៅប្រមូលទាននៅផ្ទះ ឬក៏ស្រុកជិតវត្ត។
8. គេប្រគល់ឆ្នាំងលោកឲ្យរលាកយកទៅឆាន់ឯវត្ត។
9. ថ្ងៃបុណ្យនិងថ្ងៃសីលគេច្រើននាំគ្នាទៅប្រគល់ឆ្នាំងលោកឯវត្ត។
10. ថ្ងៃបុណ្យខ្លះគេនឹងបន្តលោកមកឆាន់នៅផ្ទះ។

1. The monks eat only twice a day, that is, in the morning and the time before noon.
2. The monks don't eat in the afternoon, but if they are tired they can drink beverages like tea, coffee and orange juice, for example.
3. In each wat there is a chief monk, who is the person who oversees and administers the affairs in the wat.
4. He lives in a house behind the temple.
5. Today he is not at the wat. He and the deputy went to pray in a house to the east of the wat.
6. The monks and the novices go to pray in the temple.
7. On days that are not holy days or holidays, the monks go seek alms at the houses of the peasants near the wat.
8. They (the peasants) offer food to the monks to take to eat in the wat.
9. Only on holidays and holy days do they normally go to offer food to the monks in the wat.
10. On some holidays, they invite the monks to come eat in their houses.

1. នៅប្រទេសកម្ពុជា ទូទៅតែង ឃើញ និងជនជាតិ ផ្សេងៗ គេឃើញមាន ភ្លាំង លាវ និង ចាម។
2. ភ្លាំង ច្រើនរស់លក់កំណាត់ ឯលាវវិញគេច្រើនទៅបករៀននៅសាលារដ្ឋ។ នៅភ្នំពេញ។
3. ចាមមករស់នៅក្នុងខេត្ត ក្រោយប្រទេស ចំប៉ា ទទួលបានឈ័យ ក្នុងការវាយបាត់ពួក ប្រទេស អាណាមមក។
4. ដើម្បីឃើញប្រទេស ចាមខ្លះទៀតក៏ត្រូវចេញទៅប្រទេសខ្លះទៀតប្រទេស ឥណ្ឌូណេស៊ី ។
5. ចាមនៅក្នុងខេត្តមានជ័យនិងប៉ៃលិន ភាគច្រើន រកស៊ី រានស្រោច និង ចាស់ ឱ្យពួកគេ ។
6. គេច្រើនរស់នៅក្នុងតំបន់ ចាមនិងនៅជុំវិញបឹងត្នង់ភ្នំពេញ ។
7. គេមានទំនៀមទម្លាប់ដូចខ្មែរដែរ ប៉ុន្តែខុសៗ ។
8. វិធីរៀបចំរៀងរៀងគេនិង ចាម ខុសពីខ្មែរ ព្រោះគេស្លៀកសំពត់ ហើយពាក់ក្របី ។
9. ចាមនិយាយខ្មែរបាន គួរសរសើរ វិធីគេនៅនិយាយភាសា ចាម ក្នុងការពាក់ព័ន្ធនឹងគ្រួសារ គេ ។
10. គេកាន់សាលា ពិស្វាម វិធីវិហារគេមាន ក្បាច់រចនា តាមក្បាច់ខ្មែរដែរ ។

1. In Cambodia, besides Chinese, Vietnamese and Europeans, one sees that there are Indians, Lao, and Chams.
2. The Indians mostly make a living selling cloth. As for the Lao, they mostly come to study in the various schools in Phnom Penh.
3. The Chams came to ask to stay in Cambodia after Champa was defeated in the invasion from Annam.
4. Since the Vietnamese made much hardship for them, some other Chams also fled from their country to Indonesia.
5. In Cambodia there are more than a hundred thousand Chams and the majority mostly make a living by fishing and by trading in cattle.
6. Mostly, they live in the province of Kompong Cham and in Chruai Changvar near Phnom Penh.
7. They have customs and traditions which are not very different from those of the Cambodians.
8. But there are some ways by which you can know that they are Chams, because they wear sarongs and Moslem hats.
9. The Chams speak Cambodian rather fluently, but they still speak Cham in their family dealings.
10. They are Moslems, but their temples are decorated in the Cambodian style.

UNIT 71

BASIC MONOLOGUE

1. ទន្លេមេគង្គវែងជាងគេបំផុតនៅ
ទ្វីបអាស៊ី។
The Mekong River is the largest in
Asia.
2. ទន្លេនេះចាប់កំណើតនៅភ្នំទំហ
ហើយមានប្រវែងចំនួន ២៧០០ ម៉ាយ
ឬ ៤៣២០ គីឡូម៉ែត្រ។
This river originates in the
mountains of Tibet and is 2,700
miles or 4320 kilometers long.
3. ទន្លេមេគង្គហូរចូលមកក្នុងដីនៃ
ព្រំដែន នៅប្រទេសលាវ ហើយចូល
មកក្នុងដីនៃដីខ្មែរ នៅត្រង់កន្លែងទឹក
ធ្លាក់ឈ្មោះខេន។
The Mekong flows into the territory
of Indochina in Laos and enters
Cambodian territory at the water-
fall called Khone.
4. ដីទឹកនេះមានប្រយោជន៍ច្រើន
ណាស់ដល់ប្រទេសកម្ពុជានិងប្រទេស
ឯទៀតនៅព្រំដែន។
This waterway is of great use to
Cambodia and the other countries
of Indochina.
5. ទីក្រុងខ្មែរធំៗខ្លះបានកើតឡើងនៅ
តាមដីទន្លេនេះដូចជា ទីក្រុងស្ទឹងត្រែង ក្រុង
កំពង់ចាម និងភ្នំពេញ។
Several large Cambodian cities have
been established along the shores
of the river, for example,
Stung Treng, Kratie, Kompong Cham
and Phnom Penh.
6. ក្រៅពីទីក្រុងទាំងនេះ មានស្រុក
ច្រើនទៀតដែលមានប្រជាជនច្រើន
ដែរ។
Besides all these cities, there are
many other sroks (an administrative
unit) which also have large
populations.
7. នៅស្រុកនានា អ្នកស្រុកភាគ
ច្រើនធ្វើការដាំដុះដូចជា ច្រូង ពោត
សិល្បាក ហើយនិងបន្លែផ្សេងៗ។
In all these sroks and villages, the
country people for the most part
cultivate various crops, such
as tobacco, corn, beans, and all
kinds of vegetables.

8. ភ្នំក្រវាញនិងភ្នំក្រវាញ តាមក្រវាញ
នគរកំពង់ចាមឬក្រវាញ គេនឹកឃើញ
និងកំពង់ចាមនេះនឹកឃើញនិងកំពង់ចាម
នឹកឃើញ។
- Travellers by boat to Kompong Cham
or Kratie can see all these
plantations extending almost as far
as the eye can see.
9. នៅរដូវទឹកឡើង ទន្លេមេគង្គ
ហើយនិងទន្លេតាមប៉ូត្រាង ទឹកឡើង។
- In the season of high water the
Mekong and all the streams rise.
10. ដោយសារទឹកទន្លេតាមប៉ូត្រាង ភ្នំ
ក្រវាញនិងភ្នំក្រវាញ ទឹកឡើង
និងទន្លេតាមប៉ូត្រាង ទឹកឡើង។
- Because of the water in these streams,
the peasants who live far from the
large rivers can get plenty of water.
11. កាលណាទឹកទន្លេហូរមក មាន
ស្មៅស្រាប់និងស្មៅស្រាប់។
- When the river water flows back,
there is silt left behind.
12. ស្មៅស្រាប់នេះមានជីជាតិ ល្អ
ណាស់។
- This silt contains rich fertilizer.

DRILLS

Drill A. Substitution

1. ទន្លេមេគង្គវែងជាងទន្លេបន្ទូត
ទាំងអស់នៅអាស៊ី។
The Mekong is the longest river in Asia.
2. ទន្លេមេគង្គធំជាងទន្លេបន្ទូតទាំងអស់
នៅអាស៊ី។
The Mekong is the largest river in Asia.
3. ទន្លេមេគង្គធំជាងទន្លេបន្ទូតទាំងអស់
នៅអាស៊ីប៉ែកអាទិភាគ។
The Mekong is the largest river in Southeast Asia.
4. ទន្លេសាបធំជាងទន្លេបន្ទូតទាំងអស់
នៅអាស៊ីប៉ែកអាទិភាគ។
Tonle Sap is the largest river in Southeast Asia.
5. ទន្លេសាបធំជាងទន្លេបន្ទូតទាំងអស់
នៅប្រទេសកម្ពុជា។
Tonle Sap is the largest river in Cambodia.
6. ទន្លេសាបមានត្រីច្រើនជាងទន្លេបន្ទូត
ទាំងអស់នៅប្រទេសកម្ពុជា។
Tonle Sap is the river that has the most fish in Cambodia.
7. ទន្លេសាបមានទឹកស្អាតជាងទន្លេបន្ទូត
ទាំងអស់នៅប្រទេសកម្ពុជា។
Tonle Sap is the river that has the clearest water in Cambodia.
8. ទន្លេបាសាក់មានទឹកស្អាតជាងទន្លេបន្ទូត
ទាំងអស់នៅប្រទេសកម្ពុជា។
The Bassac is the river that has the clearest water in Cambodia.
9. ទន្លេបាសាក់មានទឹកត្រជាក់ជាងទន្លេបន្ទូត
ទាំងអស់នៅប្រទេសកម្ពុជា។
The Bassac is the river that has the most shallow water in Cambodia.
10. ទន្លេបាសាក់មានទឹកជ្រៅជាងទន្លេបន្ទូត
ទាំងអស់នៅប្រទេសកម្ពុជា។
The Bassac is the river that has the deepest water in Cambodia.

Drill B. Substitution

1. នៅតាមឆ្នេរទន្លេគេឃើញមាន
ភូមិ និង ទីក្រុងផងដែរ។
Along the river bank you can see villages and cities too.
2. នៅតាមផ្លូវជាតិលេខ១ឃើញមានភូមិ
និងទីក្រុងផងដែរ។
Along National Route 1 you can see villages and cities too.
3. នៅតាមផ្លូវជាតិលេខ១ឃើញមានផ្ទះ
របស់កសិករច្រើន។
Along National Route 1 you can see many houses of peasants.
4. នៅតាមផ្លូវជាតិលេខ១គេឃើញមានផ្ទះ
និងផ្ទះរបស់កសិករច្រើន។
Along National Route 1 you can see many markets and houses of peasants.

5. នៅជិតៗផ្លូវជាតិលេខ១ គេឃើញមាន
ស្រូវនិងផ្ទះអ្នកស្រុកច្រើន។
6. នៅជិតៗភ្នំពេញគេឃើញមានស្រូវ
និងផ្ទះអ្នកស្រុកច្រើន។
7. នៅជិតៗចំណាត់រទេះភ្លើងគេឃើញ
មានស្រូវនិងផ្ទះអ្នកស្រុកច្រើន។
8. នៅជិតៗចំណាត់រទេះភ្លើងគេឃើញ
មានភាគីនិងភ្លើងច្រើន។
9. នៅជិតៗចំណាត់រទេះភ្លើងគេឃើញ
មានអ្នកទស្សនាច្រើន។
10. នៅវាលយន្តហោះគេឃើញមាន
អ្នកទស្សនាច្រើន។

Near National Route 1 you can see
many markets and houses of
peasants.

Near Phnom Penh you can see many
markets and houses of peasants.

Near the railroad station you can
see many markets and houses of
peasants.

Near the railroad station you can
see there are many taxis and cyclos.

Near the railroad station you can
see many tourists.

At the airport you can see many
tourists.

Drill C. Response

MODEL: គ្រូ: រដ្ឋបាលណាខ្លះដែលមានទី
ក្រុងនៅជាប់ទន្លេមេគង្គ?
(ស្ទឹងត្រែង ក្រចេះ កំពង់
ចាម និង កណ្តាល)
សិស្ស: បាទ រដ្ឋបាលស្ទឹងត្រែង ក្រចេះ
កំពង់ចាម និង កណ្តាល
មានទីក្រុងនៅជាប់ទន្លេមេគង្គ
គឺ។

Teacher: Which are the Cambodian Provinces
which have cities on the Mekong?
(Stung Treng, Kratie, Kompong
Cham, and Kandal)

Student: The provinces of Stung Treng, Kratie,
Kompong Cham and Kandal have cities
on the Mekong.

1. រដ្ឋបាលណាខ្លះដែលមានទីក្រុងដែល
ជាប់នឹងទន្លេមេគង្គ? (តាងសត្វ
បាត់ដំបង ទន្លេមានជ័យ និង ព្រះ
វិហារ)
2. រដ្ឋបាលណាខ្លះដែលមានទីក្រុងដែលជាប់
នឹងទន្លេសាវ័រ? (ព្រះវិហារ ស្ទឹង
ត្រែង និង រដ្ឋបាលភ្នំពេញ)
3. ទន្លេណាខ្លះដែលនៅជាប់នឹងទន្លេ
មេគង្គ? (ទន្លេសាវ័រ និង ទន្លេសាប)

បាទ រដ្ឋបាលតាងសត្វ បាត់ដំបង ទន្លេ
មានជ័យ និង ព្រះវិហារ មានទីក្រុង
ជាប់នឹងទន្លេមេគង្គ។

បាទ រដ្ឋបាលព្រះវិហារ ស្ទឹងត្រែង និង
រដ្ឋបាលភ្នំពេញ។

បាទ ទន្លេសាវ័រ និង ទន្លេសាប នៅ
ជាប់នឹងទន្លេមេគង្គ។

- [illegible]

MODEL: គ្រូ: លោកស៊ីវនន៍ ក៏ក្រុមនិទានឆ័រ។
 លោកស៊ីវនៈ? (ភ្លេចតាញ
 កំពង់ចាម នឹង បាតស៊ីល)។
 ឆ័រ: បាទ ភាមីស៊ីវ ភ្លេចតាញ
 កំពង់ចាម នឹង បាតស៊ីល
 នឹងក្រុមនិទានឆ័រ ។

Student: According to what I know, Phnom Penh, Kompong Cham and Battambang are the large Cambodian cities.

- បាទ តាប្បន្ននីវេ ក្រវិលក ស្រីការហ្គ
 សង្ក្រាន្តសិវ្វ និវេវាស្រីនតាន និវា
 ក្រវិល ការប្រកាសឆ្នាំ ។ ។
 បាទ តាប្បន្ននីវេ រលាក ឆាប រលាក
 ភូត និវេរលាកស្វ និវា ឆ្នាំ ក្រវិល
 រលាកប្រកាសឆ្នាំ ។ ។
 បាទ តាប្បន្ននីវេ ក្រវិល ស្រី ក្រវិល និវា ឆ្នាំ
 និវេវាស្រីនតាន និវា ក្រវិល ។
 បាទ តាប្បន្ននីវេ រលាក ឆាប រលាក
 ភូត និវេរលាកស្វ និវា ឆ្នាំ ក្រវិល
 រលាកប្រកាសឆ្នាំ ។ ។
 បាទ តាប្បន្ននីវេ ក្រវិល ស្រី ក្រវិល និវា ឆ្នាំ
 និវេវាស្រីនតាន និវា ក្រវិល ។

MODEL: គ្រូ: តាបង្គំដឹងត្រឹមត្រូវ កំពុងចាប់
 ផ្តើមបាត់ដឹងបង្គំនឹងត្រឡប់វិញ
 ឆ្នាំ ៧ ៤

Student: Do you know what the large Cambodian cities are called?

- လောကဦးဝေ ခိုဉာဏ်ကောဗေဒကောဗေဒ
လောကဦးဝေ ခိုဉာဏ်ကောဗေဒကောဗေဒ

2. តាមខ្ញុំដឹងរលាកសាច់ដឹងរលាកស្លដឹង
អ្នករដ្ឋការធំៗ អោយដឹង ។
3. តាមខ្ញុំដឹងស្រីក្មេងដឹងឡាន ដឹងយានដឹកដំ
សំខាន់ៗសាភ័ណ្ឌ ។
4. តាមខ្ញុំដឹងរលាករតាដឹងអ្នករកធានា
នៃបហាវិទ្យាល័យនោះ ។
5. តាមខ្ញុំដឹងជិះលក់ថ្មីអ្នកគោរពកិត្តិ
និង ។

လောကညီမျှစေ ဖွဲ့ကုန်သောသူတို့ အစောဗဟိုကံ
 လောက: နှိုင်းစွာ?
 လောကညီမျှစေ ယောင်ျိမ်းလောကွံတေဏ
 နှိုင်းစွာ?
 လောကညီမျှစေ ဖွဲ့ကုန်သောသူတို့ အစောဗဟိုကံ
 လောက: နှိုင်းစွာ?
 လောကညီမျှစေ ဖွဲ့ကုန်သောသူတို့ အစောဗဟိုကံ
 လောက: နှိုင်းစွာ?

Drill F. Transformation and Substitution

MODEL: គ្រូ: អគ្គលេខាធិការបន្តិច នៅតាម
 មាត់ទន្លេ រមកង្កែ ។ (ទន្លេសាប)
 លិស្ស: អគ្គលេខាធិការបន្តិច នៅ
 តាម មាត់ទន្លេសាប ។

Teacher: For the most part, they plant vegetable plots along the Mekong. (Tonle Sap)

Student: They see that there are many vegetable plots along the Tonle Sap.

- [illegible]

၁။ ကရုဏာမာရ်က ဟောကဏ္ဍာလ် ပုဏ္ဏိယကောဏ္ဍိယ
 နိဗ္ဗာန ၄
 ၂။ ကရုဏာမာရ်က ဟောကဏ္ဍာလ် ပုဏ္ဏိယကောဏ္ဍိယ
 နိဗ္ဗာန ၄
 ၃။ ကရုဏာမာရ်က ဟောကဏ္ဍာလ် ပုဏ္ဏိယကောဏ္ဍိယ
 နိဗ္ဗာန ၄
 ၄။ ကရုဏာမာရ်က ဟောကဏ္ဍာလ် ပုဏ္ဏိယကောဏ္ဍိယ
 နိဗ္ဗာန ၄
 ၅။ ကရုဏာမာရ်က ဟောကဏ္ဍာလ် ပုဏ္ဏိယကောဏ္ဍိယ
 နိဗ္ဗာန ၄
 ၆။ ကရုဏာမာရ်က ဟောကဏ္ဍာလ် ပုဏ္ဏိယကောဏ္ဍိယ
 နိဗ္ဗာန ၄
 ၇။ ကရုဏာမာရ်က ဟောကဏ္ဍာလ် ပုဏ္ဏိယကောဏ္ဍိယ
 နိဗ္ဗာန ၄
 ၈။ ကရုဏာမာရ်က ဟောကဏ္ဍာလ် ပုဏ္ဏိယကောဏ္ဍိယ
 နိဗ္ဗာန ၄
 ၉။ ကရုဏာမာရ်က ဟောကဏ္ဍာလ် ပုဏ္ဏိယကောဏ္ဍိယ
 နိဗ္ဗာန ၄
 ၁၀။ ကရုဏာမာရ်က ဟောကဏ္ဍာလ် ပုဏ္ဏိယကောဏ္ဍိယ
 နိဗ္ဗာန ၄

Drill G. Expansion

1. ទន្លេរបស់និរ្ឫតិវិទ្យា ។
2. ទន្លេរបស់និរ្ឫតិវិទ្យា ឬ ។
3. ទន្លេរបស់និរ្ឫតិវិទ្យា ឬ ។
4. ទន្លេរបស់និរ្ឫតិវិទ្យា ឬ សំខាន់ ។
5. ទន្លេរបស់និរ្ឫតិវិទ្យា ឬ សំខាន់ នៃ
ពិភព ។
6. ពិភព ទន្លេរបស់និរ្ឫតិវិទ្យា ឬ ។

The Mekong is a waterway.

The Mekong is one waterway.

The Mekong is one large waterway.

The Mekong is one large important waterway.

The Mekong is one large important waterway in Asia.

They know the Mekong is one large

សំខាន់ៗនៃអាស៊ី ។

important waterway in Asia.

Drill H. Reduction

1. គេដឹងថា មេគង្គ គឺជា វិថីកម្ពុជា មួយសំខាន់ៗនៃអាស៊ី ។
2. មេគង្គ គឺជា វិថីកម្ពុជា មួយសំខាន់ៗនៃអាស៊ី ។
3. មេគង្គ គឺជា វិថីកម្ពុជា មួយសំខាន់ៗ ។
4. មេគង្គ គឺជា វិថីកម្ពុជា មួយ ។
5. មេគង្គ គឺជា វិថីកម្ពុជា មួយ ។
6. មេគង្គ គឺជា វិថីកម្ពុជា ។

They know the Mekong is one large important waterway in Asia.

The Mekong is one large important waterway in Asia.

The Mekong is one large important waterway.

The Mekong is one large waterway.

The Mekong is one waterway.

The Mekong is a waterway.

UNIT 72

BASIC MONOLOGUE

1. ដីនេះជួយឱ្យដំណាំដុះបានល្អ
ល្អណាស់។

This fertilizer helps the plants to
grow (for) good harvests.

2. អ្នកស្រុកដែលមានចំការនៅមិន
ឆ្ងាយពីទន្លេ គេមិនបាច់ទិញដីដំណាំ
ដើម្បីចំការនោះទេ។

Peasants who have fields not far
from the river do not have to
buy fertilizer to put on their
fields.

3. នៅពេលទឹកឡើងម្តងៗនោះ
ទឹកនឹងនាំដីល្អៗមកចែកចាយលើ
ដីចំការ ដូចជាការដាំដីថ្មីដូចម្តងៗ។

Every time the water rises, the water
of the river takes the silt and
spreads it on the fields just as
if the people had spread new
fertilizer.

4. នៅក្នុងភ្នំពេញទន្លេមេគង្គ
បែកចេញជាបួនមុខ។

At Phnom Penh the Mekong divides
into four branches (faces).

5. ដូច្នេះហើយបានជាអ្នកស្រុក
នាំគ្នាហៅថា ទន្លេបួនមុខ ឬ
ចតុមុខ។

That is why the peasants call it
the four-faced river or Catomuk.

6. នៅភ្នំពេញទឹកទន្លេមេគង្គ
ហូរចាក់ទៅសមុទ្រចិនខាងត្បូង
តាមទន្លេបាសាក់និងទន្លេ
មេគង្គ។

In Phnom Penh the water from the
Mekong flows into the South China
Sea through the Bassac and the
Mekong.

7. ទឹកទន្លេនេះមួយភ្លែតហូរ
ចាក់ទៅទន្លេសាប។

A part of the water of this river
flows (up) into the Tonle Sap.

8. បឹងធំនេះមានប្រយោជន៍
ច្រើនណាស់ដល់ប្រទេសកម្ពុជា។

This large lake has a great deal of
importance for Cambodia.

9. គឺជាដីកំពង់ផ្លូវសំខាន់បំផុតនៅ
អាស៊ីប៉ាស៊ីហ្វិក។
That is, it is the most important
concentration of fish in Southeast
Asia.
10. រាល់ឆ្នាំមានត្រីច្រើនតាងពាន
ត្រូវបានចាប់យកនិងធ្វើជាអាហារ។
Every year many tons of fish are
caught and taken to be made into
food.
11. គេយកត្រីច្រើនតាងពានធ្វើជា
ត្រីល្ងាច ត្រីផ្អែម និងប្រហុក។
They use many fish to make dried
fish, smoked fish, and prohok
(fish paste).
12. ទ្រព្យនេះអាចរក្សាបានយូរ
ក្នុងរយៈពេលយូរ។
All these foods can be kept for a
long time without spoiling.
13. គេយកត្រីតាងពានច្រើនយកទៅ
លក់នៅទូទាំងប្រទេស និងទៅលក់
នៅប្រទេសជិតខាងនៅអាស៊ីប៉ាស៊ីហ្វិក
អាស៊ីប៉ាស៊ីហ្វិក។
They take a large quantity of this
(processed fish) and sell it
abroad, especially in the neigh-
boring countries in Southeast Asia.
14. នៅពេលទឹកក្រចកទឹកទន្លេ
ហូរចេញពីបឹងត្នែងចេញ
ចេញ។
In the season of low water, the
water of Tonle Sap flows
out of the lake.
15. ទិសនោះហើយទិសនោះ
រៀបចំបុណ្យប្រគល់ទឹក
អំពីក្នុងប្រទេស។
It is on that occasion that the
Cambodians celebrate a festival
called the Water Festival.
(literally: row the boats)

DRILLS

Drill A. Response

MODEL: តើ អ្នកស្រែចំការគេនិយមប្រើ
ដែរទេ?

ឆ្លើយ: ឥឡូវគេនិយមប្រើដ៏ណាស់
ព្រោះប្រទេសកម្ពុជាមាន
រោងចក្រធ្វើដីជ័រ។

1. អ្នកស្រែចំការគេនិយមប្រើ
ដីជ័រដែរទេ?

2. អ្នកស្រែចំការគេនិយមប្រើក្តារបន្ទុះ
ដែរទេ?

3. អ្នកមានឡានគេនិយមប្រើកង់ឡាន
ហ៊ុក អ៊ីស្តាទេ?

4. ខ្ញុំនិយមប្រើវិស្សករដ៏ល្អប៉ុន្មានទេ?

5. នៅស្រុកស្រែចំការគេនិយមប្រើកញ្ចប់
ស្លឹកស្លឹកទេ?

Teacher: Do the peasants like to use
fertilizer or not?

Student: Now they like to use fertilizer a
lot because Cambodia has a
fertilizer factory.

ឥឡូវគេនិយមប្រើដីជ័រដ៏ណាស់
ព្រោះប្រទេសកម្ពុជាមានរោងចក្រធ្វើ
ដីជ័រ។

ឥឡូវគេនិយមប្រើក្តារបន្ទុះណាស់
ព្រោះប្រទេសកម្ពុជាមានរោងចក្រ
ធ្វើក្តារបន្ទុះ។

ឥឡូវគេនិយមប្រើកង់ឡាន ហ៊ុក អ៊ីស្តា
ណាស់ ព្រោះប្រទេសកម្ពុជាមានរោង
ចក្រធ្វើកង់ឡាន។

ឥឡូវគេនិយមប្រើវិស្សករដ៏ល្អប៉ុន្មាន
ណាស់ ព្រោះប្រទេសកម្ពុជាមានរោង
ចក្រធ្វើវិស្សករដ៏ល្អប៉ុន្មាន។

ឥឡូវគេនិយមប្រើកញ្ចប់ស្លឹកស្លឹក
ណាស់ ព្រោះប្រទេសកម្ពុជាមានរោង
ចក្រធ្វើកញ្ចប់ស្លឹកស្លឹក។

Drill B. Response

MODEL: តើ គេធ្វើបុណ្យអុំទូកនៅពេល
ណា? (ពេលទឹកស្រក)

ឆ្លើយ: គេធ្វើបុណ្យអុំទូកនៅពេល
ទឹកស្រក។

1. គេធ្វើបុណ្យចូលឆ្នាំថ្មីនៅទី
ណា? (ទីនមសា)

2. គេធ្វើបុណ្យបារាំងនៅទីណា? (ទីនមសា)

Teacher: At what time do they celebrate the
Water Festival? (when the water
goes down)

Student: They celebrate the Water Festival
when the water goes down.

គេធ្វើបុណ្យចូលឆ្នាំថ្មីនៅទីនមសា។

គេធ្វើបុណ្យបារាំងនៅទីនមសា។

3. ពេលឆ្នើបការអំពៅនៅពេលណា?
(ពេលរទេះកាយទឹកសក)
4. គាត់នឹងឆ្លើយនេះរហ័សណាស់
ឬទេ? (រហ័សពេលស្ងួត)
5. វាចាប់ផ្តើមនេះនឹងឆ្លើយណា? (ថ្ងៃ ២០ ថ្ងៃកា)

ពេលឆ្នើបការអំពៅនៅពេលរទេះកាយ
ទឹកសក។
គាត់នឹងឆ្លើយនេះរហ័សណាស់
ឬទេស្ងួត។
វាចាប់ផ្តើមនេះនឹងឆ្លើយថ្ងៃ ២០ ថ្ងៃកា។

Drill C. Substitution

1. នៅពេលទឹកឡើងវិញវាគឺជា
ការអំពៅណា។
2. នៅពេលទឹកឡើងវិញវាគឺជា
ការអំពៅណា។
3. នៅពេលទឹកឡើងវិញវាគឺជា
ការអំពៅណា។
4. នៅពេលទឹកឡើងវិញវាគឺជា
ការអំពៅណា។
5. នៅពេលទឹកឡើងវិញវាគឺជា
ការអំពៅណា។
6. នៅពេលទឹកឡើងវិញវាគឺជា
ការអំពៅណា។

At the time the water rises they
race boats for fun.

At the time the water rises they
ride boats for fun.

At the time the water rises they
fish for fun.

At the time the water rises they
swim for fun.

At the time the water rises they
bathe for fun.

At the time the water rises they
ride boats for fun.

Drill D. Substitution

1. ត្រី ជាអាហារសំខាន់មួយនៃ
ប្រជាជន។
2. ត្រី ជាអាហារសំខាន់មួយនៃ
ប្រជាជននៅអាស៊ី។
3. គ្រាប់ត្រី ជាអាហារសំខាន់មួយនៃ
ប្រជាជននៅអាស៊ី។
4. គ្រាប់ត្រី ជាអាហារសំខាន់មួយនៃ
ប្រជាជននៅអាស៊ី។
5. គ្រាប់ត្រី ជាអាហារសំខាន់មួយនៃ
ប្រជាជននៅអាស៊ី។
6. គ្រាប់ត្រី ជាអាហារសំខាន់មួយនៃ
ប្រជាជននៅអាស៊ី។

Fish is an important food of the
Cambodian people.

Fish is an important food in Asia.

Pork is an important food in Asia.

Beef is an important food in Asia.

Mutton is an important food in Asia.

Mutton is an important food in
America.

7. មាន់ជាអាហារសំខាន់មួយនៃប្រជាជន
នៅសហរដ្ឋអាមេរិក។
8. មាន់ជាអាហារសំខាន់មួយនៃប្រជាជន
នៅកម្ពុជា។

Chicken is an important food in
America.

Chicken is an important food in
Cambodia.

Drill E. Substitution

1. បឹងត្នងធំជាងបឹងប៉ាយមាន់
រទេះផងដែរ។
2. ផ្លូវទៅញ៉ូយ៉កធំជាងផ្លូវ
រទេះផងដែរ។
3. សាលារៀនខ្ញុំធំជាងសាលា
រទេះផងដែរ។
4. ភ្នំពេញជាទីក្រុងធំជាង
កន្លែងដែលរទេះផងដែរ។
5. តូក្យូជាទីក្រុងធំជាង
មនុស្សរទេះផងដែរ។
6. រន្ធនិរន្តរ៍ធំជាងផ្លូវ
រទេះផងដែរ។
7. មេគង្គជាទន្លេធំជាងកញ្ចប់
ចុះទៅរទេះផងដែរ។
8. ពេលវេលាវិលយប់យប់
រទេះផងដែរ។

The Tonle Sap is large and has a
lot of fish too.

The road to New York is large and
has a lot of places to stay too.

My school is large and has a lot of
students too.

Phnom Penh is a city and has a lot
of places for amusement too.

Tokyo is a city and has a lot of
people too.

This is rain and there is a lot of
hail falling too.

The Mekong is a river and has a lot
of boats going back and forth too.

Pochentong is a big airfield and
has a lot of planes coming in too.

Drill F. Substitution

1. ផ្នែកនៃត្រីដែលរក្សាទុក
សម្រាប់បរិភោគ។
2. សាច់ដូងដែលរក្សាទុក
សម្រាប់បរិភោគ។
3. ផ្នែកនៃដំឡើងដែលរក្សាទុក
សម្រាប់បរិភោគ។
4. សាច់ដូងដែលរក្សាទុក
សម្រាប់បរិភោគ។
5. ផ្នែកនៃដំឡើងដែលរក្សាទុក
សម្រាប់បរិភោគ។

One part of the fish they keep for
food; what's left over they sell
by exporting it abroad.

One part of the pork they keep for
food; what's left over they give
to their neighbors.

One part of the rice they keep for
food; what's left over they give
to foreign countries.

One part of the peanuts they keep
for food; what's left over they
give to oil factories.

One part of the corn they keep for

- រកឲ្យស្រុកទាញវ៉ាន់វ៉ាន់ដឹកមក ។
6. សាច់រោង១ដឹករកទុកបរិភោគសល់ពី
នេះរកឲ្យប្រទេសជិតខាង ។
7. ទឹកត្រី១ដឹករកទុកបរិភោគសល់ពី
នេះរកលក់ចេញទៅស្រុកជិតខាង ។
8. វ៉ាន់ម្នាក់១ដឹករកទុកបរិភោគសល់
ពីនេះរកលក់ឲ្យរោងចក្រកៅស៊ូ ។

food; what's left over they give
to France and Japan.

One part of the beef they keep for
food; what's left over they give
to neighboring countries.

One part of the fish sauce they
keep for food; what's left over
they sell to neighboring countries.

One part of the sugar cane they keep
for food; what's left over they
sell to sugar factories.

Drill G. Expansion

1. នៅរំពាលទឹកឡើង ។
2. នៅរំពាលទឹកឡើងម្តង ។
3. នៅរំពាលទឹកឡើងម្តង ។ ទឹកនន្ទរបងគ្រប់
ឆ្នាំ ។
4. នៅរំពាលទឹកឡើងម្តង ។ ទឹកនន្ទរបងគ្រប់
ឆ្នាំ ដ៏ដ៏រំពាល ។
5. នៅរំពាលទឹកឡើងម្តង ។ ទឹកនន្ទរបង
គ្រប់ ឆ្នាំ ដ៏ដ៏រំពាល ដ៏ដ៏រំពាល ។
6. នៅរំពាលទឹកឡើងម្តង ។ ទឹកនន្ទរបងគ្រប់
ឆ្នាំ ដ៏ដ៏រំពាល ដ៏ដ៏រំពាល ដ៏ដ៏រំពាល ។
7. នៅរំពាលទឹកឡើងម្តង ។ ទឹកនន្ទរបងគ្រប់
ឆ្នាំ ដ៏ដ៏រំពាល ដ៏ដ៏រំពាល ដ៏ដ៏រំពាល ។

In the flood season

Every flood season

Every flood season the Mekong brings
silt.

Every flood season the Mekong brings
a lot of silt.

Every flood season the Mekong brings
a lot of silt to deposit on the
fields.

Every flood season the Mekong brings
a lot of silt to deposit on all
the fields.

Every flood season the Mekong brings
a lot of silt to deposit on all
the fields that are flooded.

Drill H. Reduction

1. នៅរំពាលទឹកឡើងម្តង ។ ទឹកនន្ទរបង
គ្រប់ឆ្នាំ ដ៏ដ៏រំពាល ដ៏ដ៏រំពាល ។
2. នៅរំពាលទឹកឡើងម្តង ។ ទឹកនន្ទរបងគ្រប់
ឆ្នាំ ដ៏ដ៏រំពាល ដ៏ដ៏រំពាល ។
3. នៅរំពាលទឹកឡើងម្តង ។ ទឹកនន្ទរបងគ្រប់
ឆ្នាំ ដ៏ដ៏រំពាល ។
4. នៅរំពាលទឹកឡើងម្តង ។ ទឹកនន្ទរបង
គ្រប់ឆ្នាំ ដ៏ដ៏រំពាល ។

Every flood season the Mekong brings
a lot of silt to deposit on all
the fields that are flooded.

Every flood season the Mekong brings
a lot of silt to deposit on all
the fields.

Every flood season the Mekong brings
a lot of silt to deposit on the
fields.

Every flood season the Mekong brings
a lot of silt.

5. រាល់ពេលទឹកជំនន់មក ទឹកនឹងនាំមកនូវ
ស្មៅ។
6. រាល់ពេលទឹកជំនន់មក។
7. រាល់ពេលទឹកជំនន់មក។

Every flood season the Mekong brings
silt.

Every flood season

In the flood season

Drill I. Negative Response

MODEL: គ្រូ: តើវិនិយោគកាប់បានដូច្នេះ
រកលក់ចេញទៅបរទេស ទេ?

Teacher: They sell as much fish as they
catch abroad.

សិស្ស: តើវិនិយោគកាប់បានដូច្នេះ
រកមិនលក់ចេញទៅបរទេស
ទេ ទេ ទេ ទេ ទេ ទេ ទេ ទេ ទេ ទេ
ប្រទេសខ្លះ។

Student: They don't export as much fish as they
catch abroad; they keep some to sell
inside the country.

1. វិនិយោគកាប់បានដូច្នេះ រក
លក់ចេញទៅបរទេស ទេ?
2. មានវិនិយោគចិញ្ចឹមបានដូច្នេះ រក
ចេញទៅបរទេស ទេ?
3. រោងវិនិយោគកាប់បានដូច្នេះ រក
ចេញទៅបរទេស ទេ?
4. វិនិយោគរកបានដូច្នេះ រក
ចេញទៅបរទេស ទេ?
5. របស់វិនិយោគរកបានដូច្នេះ រក
ចេញទៅបរទេស ទេ?

វិនិយោគកាប់បានដូច្នេះ រក
មិនលក់ចេញទៅបរទេស ទេ ទេ ទេ
ទេ ទេ ទេ ទេ ទេ ទេ ទេ ទេ ទេ ទេ
ប្រទេសខ្លះ។
មានវិនិយោគចិញ្ចឹមបានដូច្នេះ រក
មិនលក់ចេញទៅបរទេស ទេ ទេ ទេ ទេ
ទេ ទេ ទេ ទេ ទេ ទេ ទេ ទេ ទេ ទេ ទេ ទេ
ប្រទេសខ្លះ។
រោងវិនិយោគកាប់បានដូច្នេះ រក
មិនលក់ចេញទៅបរទេស ទេ ទេ ទេ ទេ
ទេ ទេ ទេ ទេ ទេ ទេ ទេ ទេ ទេ ទេ ទេ ទេ
ប្រទេសខ្លះ។
វិនិយោគរកបានដូច្នេះ រក
មិនលក់ចេញទៅបរទេស ទេ ទេ ទេ ទេ
ទេ ទេ ទេ ទេ ទេ ទេ ទេ ទេ ទេ ទេ ទេ ទេ
ប្រទេសខ្លះ។
របស់វិនិយោគរកបានដូច្នេះ រក
មិនលក់ចេញទៅបរទេស ទេ ទេ ទេ ទេ
ទេ ទេ ទេ ទេ ទេ ទេ ទេ ទេ ទេ ទេ ទេ ទេ
ប្រទេសខ្លះ។

Drill J. Response

MODEL: គ្រូ: នៅអាស៊ីគេរៀនបរិភោគសាច់
គោរិចដែរ? (គេរៀនញ៉ាំត្រីដែរ)

សិស្ស: បាទ គេបរិភោគសាច់គោរិច
រួចរៀនញ៉ាំត្រីដែរ។

1. នៅក្រុងហ្គាញ គេរៀនញ៉ាំស្វីត
រៀនរិចដែរ? (គេរៀនញ៉ាំបាយដែរ)
2. នៅទីក្រុងកណ្តាល គេរៀនសាច់ស្រីស្លាត
រិចដែរ? (គេរៀនលក់ក្រអូបដែរ)
3. នៅប្រទេសវៀតណាម គេរៀនលក់ស្រីស្លាត
រិចដែរ? (គេរៀនលក់ត្រីដែរ)
4. នៅប្រទេសឥណ្ឌូចីនា គេរៀនញ៉ាំស្វីត
រិចដែរ? (គេរៀនញ៉ាំស្វីតដែរ)
5. នៅប្រទេសប្រាំង គេរៀនញ៉ាំត្រី
(គេរៀនញ៉ាំត្រីដែរ) ត្រីដែរ

Teacher: In Asia, for the most part they eat
beef don't they? (they normally eat
fish more)

Student: They do eat some beef, but they
normally eat fish more.

បាទ គេញ៉ាំស្វីតរៀនរិច
រៀនញ៉ាំបាយដែរ។
បាទ គេសាច់ស្រីស្លាត
រិចដែរ គេលក់ក្រអូប
ដែរ។
បាទ គេលក់ស្រីស្លាត
រៀនលក់ត្រីដែរ។
បាទ គេញ៉ាំស្វីត
រៀនញ៉ាំស្វីតដែរ។
បាទ គេញ៉ាំត្រី
រៀនញ៉ាំត្រីដែរ។

UNIT 73

BASIC DIALOGUE

1. Sok
 ជំហបស្សន៍លោកស្រី សុខសប្បាយ
 ដែរទេ?
 Hello. How are you?
2. Pon
 បាទ ខ្ញុំសុខសប្បាយដែរទេ។ ចុះលោក
 កូនចៅសុខសប្បាយដែរទេ? តើចង់
 មកយកមករស់នៅដែរ។
 I'm fine, and you? Are your children
 well? How come you didn't bring
 them along to visit too?
3. Sok
 បាទ គេសុខសប្បាយទាំងអស់
 គ្នាទេ ទឹកខ្ញុំមិនទ្រង់មកជាមួយទ្រព្យ
 ទ្រព្យទ្រព្យបងប្អូនប្រកបប្រកបប្រកប
 រហូត។
 They're all well, but I didn't let
 them come along because I had to
 get ready very quickly.
4. Pon
 លោកអញ្ជើញមកមានការងារ
 ឬ?
 Did you come on business?
5. Sok
 បាទទេ គ្មានការងារសំខាន់ណាស់
 ណាទេ។ ខ្ញុំគឺទៅមើលសាលារៀនថ្មីនៅ
 ភូមិព្រៃបែក ហើយខ្ញុំមកសួរមក
 រស់នៅលោកស្រី ទឹកស្អាតដែរ។
 No I don't have any very important
 business. I was going to see
 the new school in Phum Trabek
 and I just came to visit you.
6. Pon
 តើសាលារៀនថ្មីនោះយ៉ាងណា?
 បាទទេ វាស្រស់ស្អាត ទឹកស្អាត
 ណាស់។
 How is the school? I haven't had
 a chance to go see it, but I
 hear that it's very pretty.
7. Sok
 បាទ ល្អណាស់។ ឥឡូវវាមិនគ្រប់
 រហូតហើយទេ ទាំងអស់។ ទាំងអស់ហើយ
 រហូតហើយ វាស្រស់ស្អាតណាស់។
 Yes, it's very nice. At present
 they still haven't finished build-
 ing it completely.

8. លោកឲ្យរកកាយខ្ញុំនឹងរកវេលា
ជិនខាន។ Pon
Next week I'll go look at it, without fail.
9. លោកឲ្យដឹងលោកឬក៏ឲ្យដឹង?
Sok
Are you very busy now?
10. បាទ ឲ្យដឹងនេះកំពុងរកវេលា
រូបភាពកាយ។ ឲ្យដឹងប៉ុន្មានលោកឲ្យ
មុននេះឲ្យដឹងមានកាយប្រហែលណាស់។ Pon
Yes, now I'm in my busy time. The rain a few weeks ago has given us plenty of water.
11. បាទ ឲ្យដឹងកាយ ឲ្យដឹងកាយ
ឲ្យដឹងកាយ ឲ្យដឹងកាយ ឲ្យដឹងកាយ
ឲ្យដឹងកាយ ឲ្យដឹងកាយ ឲ្យដឹងកាយ។ Sok
This morning I saw them plowing and harrowing almost everywhere.
12. ខ្ញុំបានបញ្ចប់ការងាររួចរាល់ហើយ
ឲ្យដឹង ឲ្យដឹង ឲ្យដឹង ឲ្យដឹង ឲ្យដឹង
ឲ្យដឹង ឲ្យដឹង ឲ្យដឹង ឲ្យដឹង ឲ្យដឹង។ Pon
I finished plowing a few days ago. Now since there is enough rain, (I can) harrow and sow at the same time.
13. លោកឲ្យដឹងសាបរូបឬក៏ដឹង?
Sok
What kind of rice will you sow?
14. បាទ ខ្ញុំសាបរូបឲ្យដឹង។ Pon
I'll sow ordinary rice.

DRILLS

Drill A. Substitution

1. ខ្ញុំបញ្ជាក់បញ្ជាក់លឺបករណ៍បាន ជាងបានយកកូនចក្ខុសេវា។	I was in too much of a hurry to take the children to visit.
2. ខ្ញុំបញ្ជាក់បញ្ជាក់លឺបករណ៍បានជាង យកសៀវភៅមកជូន។	I was in too much of a hurry to take the <u>book to you</u> .
3. ខ្ញុំបញ្ជាក់បញ្ជាក់លឺបករណ៍បានជាង បានយកខោអាវទៅជូន។	I was in too much of a hurry to take the <u>clothes to be laundered</u> .
4. ខ្ញុំបញ្ជាក់បញ្ជាក់លឺបករណ៍បានជាង បានយកទំព័រនៃបក្ស។	I was in too much of a hurry to take the <u>things to you</u> .
5. ខ្ញុំបញ្ជាក់បញ្ជាក់លឺបករណ៍បានជាង បានយកទូរស័ព្ទទៅសាង។	I was in too much of a hurry to take the <u>car to be washed</u> .
6. ខ្ញុំបញ្ជាក់បញ្ជាក់លឺបករណ៍បានជាង បានយកកង់ទៅជូន។	I was in too much of a hurry to take the <u>bicycle to be washed</u> .
7. ខ្ញុំបញ្ជាក់បញ្ជាក់លឺបករណ៍បានជាង បានយកសំបុត្រទៅដាក់ប្រើ។	I was in too much of a hurry to take the <u>letter to mail</u> .
8. ខ្ញុំបញ្ជាក់បញ្ជាក់លឺបករណ៍បានជាង បានយកសំណល់ទៅចោល។	I was in too much of a hurry to take the <u>garbage to throw out</u> .

Drill B. Substitution

1. គាត់អញ្ជើញទៅមើលស្រុកនោះ ប្រហែល១សប្តាហ៍ ហើយយកមក សាលារៀននេះ។	He went to see that place for about a week, and then he came on over to this school.
2. គាត់អញ្ជើញទៅមើលស្រុកនោះប្រហែល ១សប្តាហ៍ ហើយយកមកកន្លែងនេះ។	He went to see that place for about a week, and then he came on over to <u>this place</u> .
3. គាត់អញ្ជើញទៅមើលស្រុកនោះប្រហែល ១សប្តាហ៍ ហើយយកមកក្រុមនេះ។	He went to see that place for about a week, and then he came on over to <u>this village</u> .
4. គាត់អញ្ជើញទៅមើលស្រុកនោះប្រហែល ១សប្តាហ៍ ហើយយកមកលេងនឹងលោក។	He went to see that place for about a week, and then he came on over to <u>visit you</u> .
5. គាត់អញ្ជើញទៅមើលស្រុកនោះប្រហែល ១សប្តាហ៍ ហើយយកមកជួបនឹងលោក។	He went to see that place for about a week, and then he came on over to <u>meet you</u> .
6. គាត់អញ្ជើញទៅមើលស្រុកនោះប្រហែល	He went to see that place for about

- ១ អាទិត្យ ហើយហួសមកសួររសាក។
7. គាត់អញ្ជើញទៅមើលស្រុកកន្លះប្រហែល១
អាទិត្យ ហើយហួសមកមើលស្រុកនេះ។
8. គាត់អញ្ជើញទៅមើលស្រុកកន្លះប្រហែល
១ អាទិត្យ ហើយហួសមកស្របាករនោះ។

a week, and then he came on over
to question you.
He went to see that place for about
a week, and then he came on over
to see this city.

He went to see that place for about
a week, and then he came on over
to rest here.

Drill C. Variable Substitution

1. ខ្ញុំឮគេនិយាយស្តីពីស្រុកណាស់វិចិត្រ
មែនគាត់បានទៅមើលហើយ។
2. ខ្ញុំឮគេនិយាយស្តីពីស្រុកណាស់វិចិត្រមែន
គាត់បានទៅមើលហើយ។
3. ខ្ញុំឮគេនិយាយស្តីពីស្រុកណាស់វិចិត្រ
មែនគាត់បានទៅមើលហើយ។
4. ខ្ញុំឮគេនិយាយស្តីពីស្រុកណាស់វិចិត្រ
មែនគាត់បានទៅមើលហើយ។
5. ខ្ញុំឮគេនិយាយស្តីពីស្រុកណាស់វិចិត្រ
មែនគាត់បានទៅមើលហើយ។
6. ខ្ញុំឮគេនិយាយស្តីពីស្រុកណាស់វិចិត្រ
មែនគាត់បានទៅមើលហើយ។
7. ខ្ញុំឮគេនិយាយស្តីពីស្រុកណាស់វិចិត្រ
មែនគាត់បានទៅមើលហើយ។
8. ខ្ញុំឮគេនិយាយស្តីពីស្រុកណាស់វិចិត្រ
មែនគាត់បានទៅមើលហើយ។

I hear that that city is very pretty,
but I haven't gone to see it yet.

I hear that that place is very pretty,
but I haven't gone to see it yet.

I hear that that place is very nice,
but I haven't gone to see it yet.

I hear that that place is very nice,
but I haven't gone to visit it yet.

I hear that that place is very nice,
but I haven't arrived (there) yet.

I hear that that seashore is very
nice, but I haven't arrived (there)
yet.

I hear that that seashore has a lot
of people, but I haven't arrived
(there) yet.

I hear that that seashore has very
nice sand, but I haven't arrived
(there) yet.

Drill D. Double Substitution

1. ទាំងនាក់ទាំងនោះទៅមើលស្រុកណាស់វិចិត្រ
ហើយគាត់បានទៅមើលហើយ។
2. ទាំងនាក់ទាំងនោះទៅមើលស្រុកណាស់វិចិត្រ
ហើយគាត់បានទៅមើលហើយ។
3. ទាំងនាក់ទាំងនោះទៅមើលស្រុកណាស់វិចិត្រ
ហើយគាត់បានទៅមើលហើយ។
4. ទាំងនាក់ទាំងនោះទៅមើលស្រុកណាស់វិចិត្រ
ហើយគាត់បានទៅមើលហើយ។

Just as soon as he arrived, they all
left.

Just as soon as he finished, they all
left the school.

Just as soon as he looked, they all
closed the door of the room.

Just as soon as he met (them), they
all prepared to continue the trip.

5. ទំព័រវិភាគភាគីដំបូង រកស៊ីភាគីដំបូង អស់
ហើយ។
6. ទំព័រវិភាគភាគីដំបូង រកស៊ីភាគីដំបូង រត់បាត់
អស់ហើយ។
7. ទំព័រវិភាគភាគីដំបូង រកស៊ីភាគីដំបូង ឡើង
ក្នុងរថភ័យ អស់ហើយ។
8. ទំព័រវិភាគភាគីដំបូង រកស៊ីភាគីដំបូង ឈប់
ធ្វើការ អស់ហើយ។

Just as soon as he knew, they all
went away.

Just as soon as he heard, they all
ran away.

Just as soon as he saw (them), they
almost all got in the car.

Just as soon as he arrived, they all
stopped work.

Drill E. Triple Substitution

1. ឥឡូវនេះមានភ្លៀងបរិបូណ៌ហើយ។
គេអាចចាប់ផ្តើមបាន។
2. ថ្ងៃនេះមានទឹកភ្លៀងបរិបូណ៌ហើយ។
គេអាចទៅរើសដំឡូងបាន។
3. ឆ្នាំនេះមានស្រូវបរិបូណ៌ហើយ។ គេ
អាចលក់ចេញទៅបរទេសបាន។
4. ខែនេះមានទឹកភ្លៀងបរិបូណ៌ហើយ។
គេអាចស្រាបបាន។
5. ឥឡូវនេះមានលុយបរិបូណ៌ហើយ។ គេអាច
ទិញទំនិញបាន។
6. អាទិត្យរូក្ខាល្មាស់មានចំនួនពាក្យបរិបូណ៌
ហើយគេអាចនិយាយខ្លះៗបាន។

Now they have abundant rain, and they
can begin to plow.

Today they have abundant snow, and
they can go skiing.

This year they have abundant rice,
and they can export it abroad.

This month they have abundant rain,
and they can sow.

Now they have abundant money, and
they can buy cars.

Next week they will have an abundant
number of words, and will be able
to speak some Cambodian.

Drill F. Response

- MODEL: គ្រូ: ខែនេះរក្សាចំនួនវិលវិល?
(ទឹកភ្លៀង ដំឡូង)
សិស្ស: ខែនេះមានទឹកភ្លៀងច្រើនគួរសម
គេរក្សាចំនួនវិលវិល។
1. ឥឡូវនេះរក្សាចំនួនវិលវិល?
(ទឹកភ្លៀង ដំឡូង កាច់រោត)
  2. ឆ្នាំនេះរក្សាចំនួនវិលវិល? (កូនសិស្សរក្សាចំនួន រក
គ្រូបង្រៀន)

Teacher: This month what are they mostly busy
doing? (rain, plant)

Student: This month there's rather a lot of
rain; they're mostly busy planting.

ឥឡូវនេះមានទឹកភ្លៀងច្រើន គេរក្សាចំនួនវិលវិល
កាច់រោត។

ឆ្នាំនេះមានកូនសិស្សរក្សាចំនួន គេរក្សាចំនួនវិលវិល
គ្រូបង្រៀន។

3. តើអ្នករកទ្រូងរឹតមិនទេ? (ការប្រឡងរឹត
រឹត)
4. ថ្ងៃនេះគាត់រឹតមិនទេ? (គ្រូរឹតរឹតណាស់
ទទួលបាន)
5. ហើយរក្សាគាត់រឹតមិនទេ?
(គ្រូរឹតរឹតណាស់, បន្តរឹត)

តើអ្នករកទ្រូងរឹតមិនទេ? គាត់រឹត
រឹត ។
ថ្ងៃនេះគាត់រឹតរឹតណាស់ គាត់រឹត
រឹតទទួលបាន ។
ហើយរក្សាគាត់រឹតមិនទេ បន្តរឹត
គាត់រឹតរឹតណាស់ ។

Drill G. Extension

- MODEL: គ្រូ: រឿងនេះគាត់រឹតមិនទេ
ទេ ។ (រន្ធគាត ឯកន្ទីរ)
- សិស្ស: គាត់រឹតរន្ធគាត ឯកន្ទីរ ។
1. ហើយនេះគាត់រឹតមិនទេ ឯកន្ទីរ
រន្ធគាត ។ (រន្ធគាត ឯកន្ទីរ)
  2. ថ្ងៃនេះគាត់រឹតមិនទេ ឯកន្ទីរ
(រន្ធគាត ហើយ រន្ធគាត ឯកន្ទីរ)
  3. ថ្ងៃនេះគាត់រឹតមិនទេ ឯកន្ទីរ
(រន្ធគាត ហើយ រន្ធគាត ឯកន្ទីរ)
  4. ថ្ងៃនេះគាត់រឹតមិនទេ ឯកន្ទីរ
(រន្ធគាត ហើយ រន្ធគាត ឯកន្ទីរ)
  5. ថ្ងៃនេះគាត់រឹតមិនទេ ឯកន្ទីរ
(រន្ធគាត ហើយ រន្ធគាត ឯកន្ទីរ)

Teacher: This season mostly he is not at
home. (fishing in Tonle Thom)

Student: He has gone fishing at Tonle Thom.

គាត់រឹតរន្ធគាត ឯកន្ទីរ ។

គាត់រឹតរន្ធគាត ហើយ រន្ធគាត ឯកន្ទីរ ។

គាត់រឹតរន្ធគាត ហើយ រន្ធគាត ឯកន្ទីរ ។

គាត់រឹតរន្ធគាត ហើយ រន្ធគាត ឯកន្ទីរ ។

គាត់រឹតរន្ធគាត ហើយ រន្ធគាត ឯកន្ទីរ ។

Drill H. Expansion

1. គាត់រឹតរន្ធគាត ឯកន្ទីរ ។
2. គាត់រឹតរន្ធគាត ឯកន្ទីរ ។
3. គាត់រឹតរន្ធគាត ឯកន្ទីរ ។
4. គាត់រឹតរន្ធគាត ឯកន្ទីរ ។
5. គាត់រឹតរន្ធគាត ឯកន្ទីរ ។
6. គាត់រឹតរន្ធគាត ឯកន្ទីរ ។

They begin to plow and harrow.

Whenever there is rain they begin to
plow and harrow.

Whenever there is sufficient rain
they begin to plow and harrow.

Whenever there is sufficient rain
they begin to plow, harrow, and
plant.

Whenever there is sufficient rain
they begin to plow, harrow, and
plant rice.

Whenever there is sufficient rain
they begin to plow, harrow, and
plant rice which they have grown.

7. កាលណាមានភ្លៀងគ្រប់គ្រាន់គេចាប់ផ្តើម
ហើយរកស៊ីប្រសិនបើសត្វបណ្តុះដីមុន
នោះ។

Whenever there is sufficient rain
they begin to plow, harrow, and
plant rice which they have grown
previously.

Drill I. Reduction

1. កាលណាមានភ្លៀងគ្រប់គ្រាន់គេចាប់
ផ្តើមហើយរកស៊ីប្រសិនបើសត្វបណ្តុះ
ដីមុននោះ។
2. កាលណាមានភ្លៀងគ្រប់គ្រាន់គេចាប់ផ្តើម
រកស៊ីហើយរកស៊ីប្រសិនបើសត្វបណ្តុះ។
3. កាលណាមានភ្លៀងគ្រប់គ្រាន់គេចាប់ផ្តើម
រកស៊ីហើយរកស៊ីប្រសិន។
4. កាលណាមានភ្លៀងគ្រប់គ្រាន់គេចាប់ផ្តើម
រកស៊ីហើយរកស៊ីប្រសិន។
5. កាលណាមានភ្លៀងគ្រប់គ្រាន់គេចាប់ផ្តើម
រកស៊ី។
6. កាលណាមានភ្លៀងគេចាប់ផ្តើមរកស៊ី។
7. គេចាប់ផ្តើមរកស៊ី។

Whenever there is sufficient rain
they begin to plow, harrow, and
plant rice which they have grown
previously.

Whenever there is sufficient rain
they begin to plow, harrow, and
plant rice which they have grown.

Whenever there is sufficient rain
they begin to plow, harrow, and
plant rice.

Whenever there is sufficient rain
they begin to plow, harrow, and
plant.

Whenever there is sufficient rain
they begin to plow and harrow.

Whenever there is rain they begin to
plow and harrow.
They begin to plow and harrow.

UNIT 74

BASIC DIALOGUE

1.	លោកព្យួរត្រាំពូជប្រសិនបើប្រាំបីថ្ងៃហើយ?	<u>Sok</u>	How many days ago did you soak the seeds?
2.	ខ្ញុំទើបនឹងព្យួរត្រាំពូជម្សិលមិញ ។	<u>Pon</u>	I just soaked them yesterday.
3.	ប្រសិនបើពូជព្យួរត្រាំពូជនឹងបានលូតយក ទៅសាប?	<u>Sok</u>	How many days until they are ready to be sown?
4.	អូ ធម្មតាបីឬបួនថ្ងៃ ។ តាមខ្ញុំប៉ុល ទៅស្អែកឬខាងស្អែកហ្នឹង ព្យួរនេះដុះលូត យកទៅសាបបាន ។	<u>Pon</u>	Oh, usually three or four days. As I figure it tomorrow or the day after tomorrow.
5.	ពូ យកទៅសាបឯណាទៅ?	<u>Sok</u>	Where are you going to sow?
6.	បាទ នៅទិសពីរ ខាងត្បូងផ្ទះ ។	<u>Pon</u>	In the two fields south of the house.
7.	យី មេចក៏សាបតែទិសពីរនោះទេ?	<u>Sok</u>	How come you're sowing only two fields?
8.	បាទ តាមខ្ញុំស្មានប៉ុលទៅសំណាប ពីរទិសហ្នឹង លូតសម្រាប់យកទៅស្លែង ឯត្រពាំងចក ។	<u>Pon</u>	I think maybe sowing two fields will be sufficient to make a transplant in Trapeang Chak.
9.	ត្រពាំងចកធំណាស់ណាស់ ។	<u>Sok</u>	Then Trapeang Chak is very big?
10.	បាទ ធំគួរសំរើរ បើមានគ្នាបួន នាក់ត្រូវស្លែងប្រហែលជា៤ ថ្ងៃ បាន ហើយ ។	<u>Pon</u>	Big enough. If four people together had to transplant it, it would take about five days.
11.	ធម្មតាត្រពាំងមានទឹកជាប់ជានិច្ច	<u>Sok</u>	Does the pond usually have water?

រំលឹកទេ?

12. បាទ អញ្ជើញមើលទឹកត្រពាំងណា
កកស្ទះកាលហូតទឹកដ៏ត្រជាក់អស់នៅជុំវិញវិញ។
- Pon
Right, but at times in the hot season
some shallow ponds evaporate until
the water is almost gone.
13. បើលោកព្យាយាមដាំដុះក្រោយ អញ្ជើញ
ទៅបានច្រើនបានទេ?
- Sok
If you transplant next month, when
will you be able to reap?
14. ក្រូចរិននេះស្រាលណាស់ មើលទៅដូច
ក្របីខែ អាចច្រើនបានហើយ។
- Pon
This rice is early maturing - it
seems that in four or five months
it can be reaped.
15. មិនយូរទេ អញ្ជើញ ឆ្លើយត្រឡប់
បន្តិចទៅបានក្រូចរិនដាក់ជីក្រៃក្រហម។
លោកព្យាយាមដាំដុះឬក៏ដាំដុះក្រ
ច្រើន។
- Sok
Not very long, in that case. Let it
go for a little while, and then
you can put it in the granary. Do
you harvest yourself or do you
hire people to harvest?
16. បាទ ខ្ញុំមើលទៅដាំដុះក្នុងមិនខាន ព្រោះ
ត្រពាំងនេះធំណាស់ បើខ្ញុំច្រើនតែពីរបីនាក់
មិនទាន់បានហើយទេ។
- Pon
I guess I'll hire some, because the
pond is very big. If I harvest
with only two or three people it's
not easy.
17. ចុះដល់យកមកដោះលោកព្យាយាម
មកដល់បញ្ចប់ដំណើរដាំដុះក្របីខែ?
- Sok
As for carrying it to the house, will
you hire somebody to help put it
in the granary (place where cattle
are used to thresh the grain)?
18. បាទ ខ្ញុំអាចធ្វើបន្តិចៗទៅបាន។
- Pon
No, this I can do little by little.
19. ចាំមើលប្រទេសដល់ពេលនោះ ខ្ញុំ
មករស់នៅលោកព្យាយាម។
- Sok
Wait and maybe at that time I'll
come visit you again.
20. បាទ អញ្ជើញមករស់នៅណា
បានដែរ។
- Pon
Please come. Any time is O.K.

DRILLS

Drill A. Substitution

1. វិញ្ញាបនបត្រនេះនឹងជួយសាបរលាកពូ មិនបានទេ ។	Tomorrow I can go help my uncle plant seed.
2. វិញ្ញាបនបត្រនេះនឹងជួយគ្រូរលាកពូមិនបាន ទេ ។	Tomorrow I can go help my uncle <u>plow</u> .
3. វិញ្ញាបនបត្រនេះនឹងជួយសាបរលាកពូមិន បានទេ ។	Tomorrow I can go help my uncle <u>harrow</u> .
4. វិញ្ញាបនបត្រនេះនឹងជួយសាបរលាកពូមិន បានទេ ។	Tomorrow I can go help my uncle <u>transplant</u> .
5. វិញ្ញាបនបត្រនេះនឹងជួយគ្រូរលាកពូមិន បានទេ ។	Tomorrow I can go help my uncle <u>reap</u> .
6. វិញ្ញាបនបត្រនេះនឹងជួយសាបរលាកពូមិន បានទេ ។	Tomorrow I can go help my uncle <u>straighten up the house</u> .
7. វិញ្ញាបនបត្រនេះនឹងជួយសាបរលាកពូមិន បានទេ ។	Tomorrow I can go help my uncle <u>re-</u> <u>pair the car</u> .
8. វិញ្ញាបនបត្រនេះនឹងជួយសាបរលាកពូមិន បានទេ ។	Tomorrow I can go help my uncle <u>teach</u> .

Drill B. Substitution

1. ធម្មតាខែណាដែលទទឹង ពូមិនបាន ?	Usually in the month the rice is ripe, can they harvest?
2. ធម្មតាខែណាដែលទទឹង ពូមិនបាន ?	Usually in the month the <u>seedlings</u> <u>are large</u> , can they <u>pull (them)</u> ?
3. ធម្មតាខែណាដែលទទឹង ពូមិនបាន ?	Usually in the month <u>there is a lot</u> <u>of water</u> , can they <u>transplant</u> ?
4. ធម្មតាខែណាដែលទទឹង ពូមិនបាន ?	Usually in the month <u>a lot of snow</u> <u>falls</u> , can they <u>walk</u> ?
5. ធម្មតាខែណាដែលទទឹង ពូមិនបាន ?	Usually in the month <u>there is a lot</u> <u>of rain</u> , <u>is it difficult to travel</u> ?
6. ធម្មតាខែណាដែលទទឹង ពូមិនបាន ?	Usually in the month the <u>water is</u> <u>low</u> , can they <u>drive the car</u> ?
7. ធម្មតាខែណាដែលទទឹង ពូមិនបាន ?	Usually in the month <u>it is the hot-</u> <u>test</u> , <u>is it difficult to go out</u> <u>for a good time</u> ?
8. ធម្មតាខែណាដែលទទឹង ពូមិនបាន ?	Usually in the month <u>it is very cold</u> , <u>is it hard to start the car</u> ?

Drill C. Substitution

1. ឥឡូវវិនរព្យ័ង្សច្រើនណាស់គេតាប
មិនបានទេ។
2. ឥឡូវវិនខ្យល់ខ្លាំងណាស់គេទទួកមិនបាន
ទេ។
3. ឥឡូវវិនទឹកជ្រៅណាស់គេស្លៀកមិនបាន
ទេ។
4. ឥឡូវវិនទឹកហូរខ្លាំងណាស់គេមិន
មិនបានទេ។
5. ឥឡូវវិនស្លឹកឈើខ្លីណាស់គេដកមិន
បានទេ។
6. ឥឡូវវិនក្ដៅណាស់គេដើរមិនបានទេ។
7. ឥឡូវវិនត្រជាក់ណាស់គេមិនទឹកមិន
បានទេ។
8. ឥឡូវវិនព្រៃទំនេរច្រើនណាស់គេចូត
ទឹកស្រាមិនបានទេ។

Now that there is a lot of rain,
they can't plant.

Now that the wind is strong, they
can't row the boats.

Now that the water is deep, they
can't transplant.

Now that the water flows swiftly,
they can't swim.

Now that the seedlings are short,
they can't pull (them).

Now that it is very hot, they can't
walk.

Now that it is very cool they can't
take a bath.

Now that the rice is very ripe, they
can't reap with only 2 people.

Drill D. Substitution

1. តាមខ្ញុំស្មានត្រកាដេក មានទឹកច្រើន
ពេកទៅបាត់ស្រែណាស់។
2. តាមខ្ញុំដឹង ត្រកាដេកមានទឹកជ្រៅពេក
ទៅបាត់ស្រែណាស់។
3. តាមខ្ញុំឃើញត្រកាដេកមានរសាច់ច្រើនពេក
ទៅបាត់ស្រែណាស់។
4. តាមខ្ញុំយល់ ត្រកាដេកនៅឆ្ងាយពេក
ទៅបាត់ស្រែណាស់។
5. តាមខ្ញុំដឹងសាលារៀននោះនៅឆ្ងាយពេក
ទៅបាត់ស្រែណាស់។
6. តាមខ្ញុំគិតថាសព្វឥឡូវត្រជាក់ពេក
ទៅបាត់ស្រែណាស់។
7. តាមខ្ញុំស្មាន ឆ្នាំមុនទឹកឡើងខ្លាំងពេកទៅ
បាត់ស្រែណាស់។

I think that since Trapeang Chak has
too much water, it's difficult to
transplant.

I know that since Trapeang Chak has
deep water, it's difficult to
harrow.

I see that since Trapeang Chak has
a lot of grass, it's difficult to
plow.

I understand that since Trapeang Chak
is too far away, it's difficult to
go see (it).

I know that since that school is too
far away, it's difficult for the
students to go study.

I think that since now it's cold, it's
difficult to go camping.

I think that since last year the water
rose very high, it's difficult to
make a trip.

8. តាប៊ុនឃីញ ថ្ងៃក៏នោះមានកូនសិស្សច្រើន
រោគ ដំបាក់ឡើងណាស់ ។

I see that since that class has too many students, it's difficult to study.

Drill E. Response

- MODEL: គ្រូ: ត្រកោរ៉ាចកមានទឹកច្រើនល្មម
ស្រដៀងបានទេ? (ស្រាវ)
សិស្ស: តាប៊ុនឃីញនិស្សិតទឹកច្រើន
ណាស់ ស្រដៀងបានទេ។
1. ត្រកោរ៉ាចកមានទឹកច្រើនល្មមពាស់បាន
ទេ? (ស្រាវ)
  2. ត្រកោរ៉ាចកមានទឹកច្រើនល្មមស្រដៀងបានទេ?
(ស្រាវ)
  3. ត្រកោរ៉ាចកមានទឹកច្រើនល្មមពាស់បាន
ទេ? (ស្រាវ)
  4. ត្រកោរ៉ាចកមានទឹកច្រើនល្មមពាស់បាន
ទេ? (ស្រាវ)
  5. ត្រកោរ៉ាចកមានទឹកច្រើនល្មមពាស់បាន
ទេ? (ស្រាវ)

Teacher: Does Trapeang Chak have enough water in it to plant? (think)

Student: I think that since there is a lot of water now, you can't plant yet.

តាប៊ុនឃីញ និស្សិតទឹកច្រើនណាស់
ស្រដៀងបានទេ ។
តាប៊ុនឃីញ និស្សិតទឹកច្រើនណាស់
ស្រដៀងបានទេ ។
តាប៊ុនឃីញ និស្សិតទឹកច្រើនណាស់
ស្រដៀងបានទេ ។
តាប៊ុនឃីញ និស្សិតទឹកច្រើនណាស់
ស្រដៀងបានទេ ។

Drill F. Response

- MODEL: គ្រូ: អង្គុលរោគបានរកចាប់ស្រដៀងបាន?
(ទឹក)
សិស្ស: និស្សិតបានចាប់ស្រដៀងបានទេ
រកចាប់ស្រដៀងបានទេ។
1. អង្គុលរោគបានរកចាប់ស្រដៀងបាន?
(ទឹក)
  2. អង្គុលរោគបានរកចាប់ស្រដៀងបាន?
(ទឹក)
  3. អង្គុលរោគបានរកចាប់ស្រដៀងបាន?
(ទឹក)
  4. អង្គុលរោគបានរកចាប់ស្រដៀងបាន?
(ទឹក)

Teacher: When can they begin to plant? (water)

Student: They can't start to plant yet. They are waiting to have a little more water first.

និស្សិតបានចាប់ស្រដៀងបានទេ រកចាប់
ស្រដៀងបានទេ។
និស្សិតបានចាប់ស្រដៀងបានទេ រកចាប់
ស្រដៀងបានទេ។
និស្សិតបានចាប់ស្រដៀងបានទេ រកចាប់
ស្រដៀងបានទេ។
និស្សិតបានចាប់ស្រដៀងបានទេ រកចាប់
ស្រដៀងបានទេ។

5. អង្ករណាដែលបានដាំចេញពីដីហើយវាដុះរហ័ស?
(វាបានដាំចេញពីដីហើយ)

ដើម្បីដាំដុះវាវាដាំចេញពីដីហើយវាដុះរហ័ស
ដើម្បីដាំដុះវាវាដាំចេញពីដីហើយវាដុះរហ័ស ។

Drill G. Response

MODEL: ត្រី របស់ក្រសួងកសិកម្មសំណង់ប្រើប្រាស់
អញ្ចី? (ដើម្បីឲ្យស្រស់ស្អាត)
សិស្ស: ក្រសួងកសិកម្មសំណង់ប្រើប្រាស់
រដ្ឋសិស្ស ដើម្បីឲ្យស្រស់ស្អាត ។

1. របស់ក្រសួងកសិកម្មសំណង់ប្រើប្រាស់
(ដើម្បីឲ្យស្រស់ស្អាត)
2. របស់ក្រសួងកសិកម្មសំណង់ប្រើប្រាស់
អញ្ចី? (ដើម្បីឲ្យស្រស់ស្អាត)
3. របស់ក្រសួងកសិកម្មសំណង់ប្រើប្រាស់
(ដើម្បីឲ្យស្រស់ស្អាត)
4. របស់ក្រសួងកសិកម្មសំណង់ប្រើប្រាស់
(ដើម្បីឲ្យស្រស់ស្អាត)
5. របស់ក្រសួងកសិកម្មសំណង់ប្រើប្រាស់
(ដើម្បីឲ្យស្រស់ស្អាត)

Teacher: How come they let the seedlings get so long? (so it's easy to transplant)

Student: They let the seedlings get a little longer first so they're easy to transplant.

ក្រសួងកសិកម្មសំណង់ប្រើប្រាស់
សិស្ស: ក្រសួងកសិកម្មសំណង់ប្រើប្រាស់
រដ្ឋសិស្ស ដើម្បីឲ្យស្រស់ស្អាត ។
ក្រសួងកសិកម្មសំណង់ប្រើប្រាស់
អញ្ចី? (ដើម្បីឲ្យស្រស់ស្អាត)
ក្រសួងកសិកម្មសំណង់ប្រើប្រាស់
(ដើម្បីឲ្យស្រស់ស្អាត)
ក្រសួងកសិកម្មសំណង់ប្រើប្រាស់
(ដើម្បីឲ្យស្រស់ស្អាត)
ក្រសួងកសិកម្មសំណង់ប្រើប្រាស់
(ដើម្បីឲ្យស្រស់ស្អាត)

Drill H. Response

MODEL: ត្រី ក្រសួងកសិកម្មសំណង់ប្រើប្រាស់
រដ្ឋសិស្ស (ដើម្បីឲ្យស្រស់ស្អាត)
សិស្ស: ក្រសួងកសិកម្មសំណង់ប្រើប្រាស់
រដ្ឋសិស្ស ។

1. ក្រសួងកសិកម្មសំណង់ប្រើប្រាស់
(ដើម្បីឲ្យស្រស់ស្អាត)
2. ក្រសួងកសិកម្មសំណង់ប្រើប្រាស់
រដ្ឋសិស្ស (ដើម្បីឲ្យស្រស់ស្អាត)
3. ក្រសួងកសិកម្មសំណង់ប្រើប្រាស់
រដ្ឋសិស្ស (ដើម្បីឲ្យស្រស់ស្អាត)
4. ក្រសួងកសិកម្មសំណង់ប្រើប្រាស់
(ដើម្បីឲ្យស្រស់ស្អាត)
5. ក្រសួងកសិកម្មសំណង់ប្រើប្រាស់
(ដើម្បីឲ្យស្រស់ស្អាត)

Teacher: In how many days can they finish planting this paddy? (the earth is not hard)

Student: Not long, according to me, because the earth is not hard.

ក្រសួងកសិកម្មសំណង់ប្រើប្រាស់
សិស្ស: ក្រសួងកសិកម្មសំណង់ប្រើប្រាស់
រដ្ឋសិស្ស (ដើម្បីឲ្យស្រស់ស្អាត)
ក្រសួងកសិកម្មសំណង់ប្រើប្រាស់
រដ្ឋសិស្ស (ដើម្បីឲ្យស្រស់ស្អាត)
ក្រសួងកសិកម្មសំណង់ប្រើប្រាស់
រដ្ឋសិស្ស (ដើម្បីឲ្យស្រស់ស្អាត)
ក្រសួងកសិកម្មសំណង់ប្រើប្រាស់
(ដើម្បីឲ្យស្រស់ស្អាត)

6. (ទ្រាំបាត់ដំបង ភាគរំហូរ ឈរ រលាក ភ្នំបាត់ដំបង
ជួប)

ភាគរំហូរ ឈរ រលាក ភ្នំបាត់ដំបង ជួប ។

Drill I. Transformation

MODEL: គ្រូ: តើអ្នកភាគរំហូរ ឈរ រលាក ភ្នំបាត់ដំបង
ជួប ។ (អង្គុល)

សិស្ស: ភាគរំហូរ ឈរ រលាក ភ្នំបាត់ដំបង ជួប
អង្គុល?

Teacher: Tomorrow he has to go plow Trapeang
Chak. (when)

Student: When does he have to go plow Trapeang
Chak?

1. ប្រសិនបើ រលាក ភ្នំបាត់ដំបង ជួប រលាក ។
(តើអង្គុល)

រលាក ភ្នំបាត់ដំបង ជួប រលាក អង្គុល?

2. និទន្ទ្រា រលាក ភ្នំបាត់ដំបង ជួប រលាក ។
(អង្គុល)

រលាក ភ្នំបាត់ដំបង ជួប រលាក អង្គុល?

3. វា បាត់ដំបង រលាក ភ្នំបាត់ដំបង ជួប រលាក ។ (អង្គុល)

វា បាត់ដំបង រលាក ភ្នំបាត់ដំបង ជួប រលាក?

4. រលាក ភ្នំបាត់ដំបង ជួប រលាក ។ (ឯណា)

រលាក ភ្នំបាត់ដំបង ជួប រលាក ឯណា?

5. ក្នុង ភាគរំហូរ ឈរ រលាក ភ្នំបាត់ដំបង ជួប រលាក ។ (រដ្ឋ)

ក្នុង ភាគរំហូរ ឈរ រលាក ភ្នំបាត់ដំបង ជួប រលាក?

6. ភាគរំហូរ ឈរ រលាក ភ្នំបាត់ដំបង ជួប រលាក ។ (រដ្ឋ)

ភាគរំហូរ ឈរ រលាក ភ្នំបាត់ដំបង ជួប រលាក រដ្ឋ?

UNIT 75

NARRATION

1. មេគង្គ ជា មេគង្គ ដ៏ វែង វែង បំផុត នៅ អាស៊ី ។
2. មេគង្គ នេះ ចាប់ ផ្ដើម កំណើត នៅ ភ្នំ ទឹក ថ្ម ហ្នឹង ហើយ ហូរ ចាក់ ទៅ សមុទ្រ ឆ្នេរ ប្រទេស ឡាវ ខាង ឦសាន ។
3. មេគង្គ ហូរ កាត់ ប្រទេស កម្ពុជា ពី កន្លែង ទឹក ធ្លាក់ ឈ្មោះ ខោន ហេត ដល់ ព្រំ ដែន ជាប់ ឥណ្ឌូចិន ខាង ឦសាន ។
4. ប្រទេស កម្ពុជា នឹង ប្រទេស ឡាវ ត្រង់ ជ្រុង ជើង ទឹក ធ្លាក់ ហ្នឹង នឹង មាន ទឹក ច្រើន ។
5. ដូច្នេះ កន្លែង មាន ប្រទេស ជិត ទឹក ធ្លាក់ ហ្នឹង ដល់ ប្រទេស កម្ពុជា នឹង ប្រទេស ឯទៀត នៅ តំបន់ ហ្នឹង ។
6. នៅ តាម ដង មេគង្គ នេះ មាន ឃុំ ឃ្លា ច្រើន ណាស់ ដល់ ប្រទេស ឯទៀត នៅ តំបន់ ហ្នឹង ។
7. ភ្នំ ពេញ ជា ទី រដ្ឋ បាល ។
8. ព្រោះ ព្រំ ដែន ជាប់ មេគង្គ នឹង មាន ឃុំ ឃ្លា ច្រើន ហើយ មាន ទឹក ច្រើន ហើយ ជា ទី រដ្ឋ បាល ។
9. ដូច្នេះ ដូច ជា ឃ្លា ច្រើន ណាស់ ដល់ ប្រទេស ឯទៀត នៅ តំបន់ ហ្នឹង ។
10. ដូច្នេះ ដូច ជា ឃ្លា ច្រើន ណាស់ ដល់ ប្រទេស ឯទៀត នៅ តំបន់ ហ្នឹង ។

1. The Mekong River is the largest river in Asia.
2. This river rises in the mountains of Tibet and flows into the sea in South Vietnam.
3. The Mekong River flows through Cambodia from the waterfall called Khone to the southern border of Cambodia and Vietnam, just at the border of Prey Veng and Takeo provinces.
4. This waterway has great importance to Cambodia and the other countries in Indochina.
5. Along the course of the river you can see many cities grow up, such as Stung Treng, Kratie, Kompong Cham and Phnom Penh for example.
6. Besides all these cities there are many other towns and villages, and the peasants living here usually plant various crops such as tobacco, corn, beans, and all kinds of vegetables.
7. Travellers by boat or by car along the banks of the Mekong and the tributaries of this river can see all the fields extending as far as one can see.
8. In the season of high water, the Mekong river and all the creeks rise.
9. By means of these creeks, peasants who live far from the Mekong can get abundant water.

10. In the future, the Mekong will supply a large amount of electric energy to all the countries in that region.

1. នៅពេលទឹកឡើងទទឹងបង្អស់ ហូរចូលទៅលើព្រៃស្រែចំការ គាត់ស្រាយទឹកដល់ស្រែ
ឆ្ងាយពីទន្លេ ។
2. ទឹកនេះនាំស្លឹក បឋកដីឆ្ងាយពីយន្តស្រាវជ្រាវ ប៉ុន្តែទឹកនេះនាំទឹកស្រែចំការគាត់ទៅទៀត ។
3. ស្លឹកប៉ុន្តែនេះនាំស្លឹក ឬយស្រស់សំខាន់នៃសិល្បៈសិល្បៈនិងសិល្បៈនិយមន័យ បានស្រាយទៅស្រែ ។
4. ទន្លេបង្កើនប្រភពជាប្រភព នៅភ្នំពេញ ។
5. និរន្តរៈនៃទឹកបាននាំទឹកទៅទីនានា ច្រើនបំផុត ។
6. ទឹកទន្លេនេះឆ្លងកាត់ទន្លេមេគង្គ ហូរទៅទន្លេសាបនិងសិលាចារឹក ឬយស្រស់សំខាន់នៃប្រទេសកម្ពុជា ។
7. បើសិន្ននេះនាំស្រែចំការនានា ទឹកនេះបាននាំទឹកទៅស្រែចំការ គាត់ស្រាយទឹកដល់ស្រែចំការ
ប្រទេសកម្ពុជា ។
8. គេយកទឹកនេះទៅធ្វើជាស្រាវ ឬធ្វើជាប្រភពដ៏ធំ ឬធ្វើជាប្រភពទឹក បានយូរមកហើយ ។
9. នៅពេលទឹកស្រកទន្លេ សាប ហូរចេញពីស្រែចំការ ប្រភពនេះបញ្ចប់ ។
10. គេនាំទឹកនេះទៅលើសិល្បៈនិងសិល្បៈនិយមន័យ ឬធ្វើជាប្រភពទឹក បានយូរមកហើយ ។

1. At the time of high waters, the Mekong flows over all the fields which are not far from the river.
2. This water carries silt along with it and spreads this silt on all those fields.
3. This silt is a kind of important fertilizer which helps the crops grow well every season.
4. The Mekong splits into four arms at Phnom Penh.
5. That is why they call it Catomuk (Four Faces, Four Arms).
6. One part of the water flows up to the Tonle Sap, which is a very important lake in Cambodia.
7. This large lake has a concentration of many tons of fish, which they catch to make into food to export to foreign countries every year.
8. They take some fish to make it into dried fish, smoked fish, or prohok, so it can be kept a long time without spoiling.
9. At the time the water (from the streams) recedes, the water from the Tonle Sap flows back out of this lake.
10. It is at this time that the Cambodians celebrate a festival which is called the Festival of Rowing Pirogues or Racing Pirogues (Water Festival).

1. ពេលនេះពេលវេលាពួកគេកំពុងដាំដំណាំ ។
2. ក្នុងប៉ុន្មានសប្តាហ៍បន្តិចមានភ្លៀងធ្លាក់ ដូច្នេះពួកគេបានដាំដំណាំគ្រប់ទីកន្លែង ។
3. អ្នកខ្លះបានដាំដំណាំហើយ ។ ដំណាំណាមានដាំក្នុងដី ដូច្នេះពួកគេទៅដាំដំណាំបន្តិច ។
4. ពួកគេធ្វើដំណាំឲ្យបានល្អបំផុតបន្តិច ។
5. អ្នកខ្លះសាបសូន្យដំណាំធម្មតា ខ្លះទៀតសាបសូន្យដំណាំដ៏ល្អ ។
6. កាលណាពួកគេសាបសូន្យដំណាំដ៏ល្អ ពួកគេមិនបាច់រៀបចំដីឲ្យល្អប៉ុន្មានទេ ព្រោះពួកគេដាំដំណាំដ៏ល្អ ដំណាំល្អនេះណាស់ឲ្យដាំបានល្អបំផុត ។
7. ពួកគេដាំដំណាំយកទៅសាបសូន្យនោះពួកគេហៅថា ពួកគេដាំ ។
8. ពួកគេដាំពួកគេដាំ ឲ្យបានល្អបំផុត ដូច្នេះពួកគេយកទៅសាបសូន្យ ។

1. At this time in the fields they are very busy.
2. In the few weeks of heavy rains, all the peasants plow and harrow almost everywhere.
3. Some peasants have already plowed, and therefore when there is rain they go to harrow in order to plant rice.
4. They make the soil of the field sufficiently soft, and only then can they begin to plant.
5. Some people sow ordinary rice, others sow glutinous rice.
6. When they sow floating rice they don't have to prepare the field very well because floating rice can grow easily as long as it's watered.
7. The rice they take to sow, they call seed.
8. They have to soak the seed so it can grow a little (germinate) and only then can they take it to sow.

1. ធម្មតាកាលណាគេព្រាបព្រួញបានបីឬបួនថ្ងៃ គេអាចយកទៅសាបបាន។
2. គេសាបព្រួញបានច្រើនឬតិចបង្អស់ ច្រើនឬតិច គ្រាន់តែត្រូវបានសាប។
3. ក្នុងរវាងពេលវេលាដែលគេអាចដឹកព្រួញយកទៅសាបបាន។
4. ព្រៃសរសៃសាបព្រួញបានមានទឹកយ៉ាងតិច ពោធិ៍កណ្តាលក៏បានសាប។
5. ដូច្នេះហើយបានជាគេចូលចិត្តសាបព្រួញនៅក្នុងព្រៃកោះ។
6. ព្រៃកោះព្រៃទីនេះហើយព្រៃទីនោះ។
7. នៅរដូវវស្សាព្រៃកោះទាំងនេះស្ងួតរហូតដល់ដីក្តៅ។
8. គឺនៅរដូវវស្សានេះហើយព្រៃសរសៃសាបព្រួញយកទៅសាបបាន រីឯ បញ្ហា
នាក់ដីក្តៅ។

1. Usually, when they have soaked the seed for 3 or 4 days, they can sow it.
2. They sow no more than they have land to transplant onto.
3. In 2 or 3 months they can pull up the rice and transplant it.
4. The fields where they transplant must at least have water up to nearly half the height of the seedlings.
5. That is why some people prefer to transplant in ponds.
6. Many ponds are large and deep too.
7. In the hot season, the ponds hardly evaporate at all.
8. It is in the hot season that they begin to reap the rice, take it to be threshed and put it in the granary.

UNIT 76

BASIC DIALOGUE

1. Kim
លោកមកដល់នេះពីអង្គរវាល?
Paul, when did you arrive here?
2. Paul
ខ្ញុំមកដល់បីថ្ងៃហើយ វិត្តមានបាន
ជួបអ្នកណាដែលខ្ញុំធ្លាប់ស្គាល់នោះ។
I arrived three days ago but I haven't had the opportunity to meet anyone that I know at all.
3. Kim
លោកនៅនេះយូរឬអ្វី?
Are you going to stay long?
4. Paul
បាទ ទេ ខ្ញុំបានឈប់នៅមួយខែទេ
ហើយខ្ញុំឆ្លៀតពេលនេះធ្វើដំណើរមក
លេងកន្លែងនានា។ នៅតាមនេះ។
No, I can stay only a month and I'm taking advantage of this time to travel to visit various places in Asia.
5. Kim
លោកមកជាមួយក្រុមទេសចរ
ឬមកឯកឯង?
Did you come with a group of tourists or by yourself?
6. Paul
បាទ ខ្ញុំមកជាមួយក្រុមទេសចរ
បន្តិច។ អញ្ចឹងហើយបានជួបមិត្ត
មានទឹកស្រពស្រស់រក្សាមកណាម្នាក់
នោះ។ តាំងពីខ្ញុំមកដល់បានមួយថ្ងៃក្រោយ
ហ៊ុនទេសចរណ៍ខ្មែរគេនាំយកមើលស្នាម
វិញ្ញាបនបត្រនេះ។
I came with another group of tourists. That's why I haven't yet had the opportunity to visit a single friend. Since I have been here for a day, the Cambodian Tourist Office has taken us to see almost every place.
7. Kim
លោកបានឃើញអ្វីខ្លះហើយ?
What things have you seen already?
8. Paul
បាទ ខ្ញុំបានឃើញអង្គរវត្ត
ហើយ។ ល្អណាស់ គួរឲ្យស្ងប់ចិត្ត
ណាស់។
I've seen Angkor Wat; it's beautiful and very impressive.

9. **លោកបានទៅឃើញអង្គរវិហារហើយ!** Kim
You've already had the chance to go to Angkor Wat?
10. **បាទ ខ្ញុំមកពីរ៉ាន់គូន ត្រង់ទៅសៀមរាបតែម្តង។** Paul
Yes, I came directly from Rangoon to Siem Reap.
11. **អូ អញ្ចឹងលោកបានទៅសៀមរាបប៉ុន្មានថ្ងៃហើយ?** Kim
Oh, then how many days did you spend in Siem Reap?
12. **បាទ ខ្ញុំនៅមួយអាទិត្យ។ បានទៅមើលអង្គរវិហាររាល់ថ្ងៃ។** Paul
I stayed one week. I went to see Angkor Wat every day.
13. **លោកមើលអស់ទេ?** Kim
Did you see it all?
14. **បាទ មើលអស់ហើយទឹកដូចលោកជ្រាបស្រាប់ ខ្ញុំដើរមើលមួយអាទិត្យ ឲ្យអស់អញ្ចឹង មើលមិនបានល្អទេ។** Paul
Yes, I saw it all, but as you already know, when I tried to walk to see it all in one week, (I) couldn't see it very well.
15. **លោកបានទៅដល់បន្ទាយស្រីទេ?** Kim
Did you go to Banteay Srey?
16. **បាទ ខ្ញុំបានទៅឃើញវិហារនេះណា ប្រាសាទមួយដែលនៅលើស្នាមគេចង្អុល។ ក្បាច់រចនា លេចឡើងលើថ្ម ដូចជារនាស្រស់។ ខ្ញុំបានច្រើនវិហារ។** Paul
Yes, I went to see it too. It's the prettiest temple of all. The decoration on the stone looks as if it were newly done. I took a lot of pictures too.
17. **លោកឃើញចម្លាក់នៅតាមកំពែងអង្គរទេ?** Kim
Did you see the sculpture along the walls of Angkor?
18. **បាទ ចម្លាក់នេះនៅលើថ្ម ហើយអ្នកណាក៏ចង់ស្ទាប អង្គុល វិហារ។ ឥឡូវវាស្រស់ណាស់។** Paul
Oh, yes the sculpture is also beautiful and everyone wants to touch and rub it. Now it's shiny.

ខ្ញុំទៅអង្គរវត្តដដែលណាក៏ខ្ញុំនឹកឆ្ងល់ថា
តើខ្មែរពីដើមគេសាងអង្គរវត្តនេះយ៉ាង
ម៉េច? ។ គេចេះយកថ្មទាំងអស់ៗដូចនេះ
មកដាក់លើគ្នាហើយគ្មានទាំងស៊ីម៉ង់
អីដែរ ។

Whenever I went to Angkor Wat I
wondered. I didn't know how the
ancient Khmers built Angkor; that
they took all those big blocks of
stone and placed them one on the
other, and they didn't even have
cement.

Kim

19. បាទ នេះគួរឲ្យអស្ចារ្យណាស់ ។
នៅសារៈមន្ទីរជាតិ ឯភ្នំពេញនេះខ្ញុំក៏
ឃើញក្បាច់ចម្លាក់របបបុរាណនិង
របបសម័យទី១ ។

Yes, it's really marvelous. In the
National Museum in Phnom Penh I
also saw ancient and modern
sculpture.

20. លោកបានទៅភ្នំពេញទៅមើលទាំង
និងវត្តព្រះវិហារហើយឬនៅ?

Have you gone to see the Palace and
the Emerald Pagoda yet?

Paul

21. បាទ ខ្ញុំនឹងទៅមើលស្អែកត្រឹមត្រូវ ។
មានអ្វីទៀតខ្ញុំគួរមើល?

I'm going to go see them tomorrow
morning. Is there anything else
I should see?

Kim

22. បាទលោកគួរទៅឃើញសារៈមន្ទីរ
ទាំងគ្រឿងសិល្បៈ យសវិសិលស្តចត្វា
នៅពេលឡើងរោងរាជ្យ ព្រះទីនាំង
ទេវាវនីច្ចប្បវិសិលមានព្រះរាជបល្ល័ង្ក
នៅនោះ និងវត្តព្រះវិហារ ព្រះវិហារ
ព្រះវិហារនេះក្រាលស្រូវទឹកប្រាក់ ។

Yes, you should go see the museum
displaying the Regalia worn when
the king is crowned, the court
where the throne is, and the
Emerald Pagoda. The temple of
the Emerald Pagoda is floored
entirely in silver.

Paul

23. អញ្ចឹងស្អែកខ្ញុំនឹងទៅមើលកន្លែង
ទាំងអស់នេះមុនធ្វើអ្វីទៀតទាំងអស់ ។

In that case tomorrow I will go
see all these places before I do
anything else.

Kim

24. លោកបានឃើញវិមានឯករាជ្យ
និងវត្តភ្នំហើយ តាមខ្ញុំស្មាន ។

I guess you have seen Independence
Monument and Wat Phnom already?

Paul

25. បាទខ្ញុំទៅថតរូបម្សិលមិញ ។ ខ្ញុំមើល
ពាក្យចំនាត់វិមានឯករាជ្យជាក្បាច់លាយ

I went to take pictures yesterday.
I see that the decoration on the

បុរាណនិវេសន៍ ។

Independence Monument blends the
ancient and the modern.

DRILLS

Drill A. Substitution

1. ខ្ញុំមកដល់ត្រីប៉ីថ្ងៃហើយទើបមិនទាន់បានទៅជួបអ្នកណាសោះ។	I arrived here 2 or 3 days ago, but I haven't met anybody at all yet.
2. ខ្ញុំមកដល់ត្រីប៉ីថ្ងៃហើយទើបមិនទាន់បានទៅឃើញអ្នកណាសោះ។	I arrived here 2 or 3 days ago, but I haven't <u>seen</u> anybody at all yet.
3. ខ្ញុំមកដល់ត្រីប៉ីថ្ងៃហើយទើបមិនទាន់បានទៅរកអ្នកណាសោះ។	I arrived here 2 or 3 days ago, but I haven't <u>gone to look for</u> anybody at all yet.
4. ខ្ញុំមកដល់ត្រីប៉ីថ្ងៃហើយទើបមិនទាន់បានទៅតេឡេហ្វូនអ្នកណាសោះ។	I arrived here 2 or 3 days ago, but I haven't <u>telephoned</u> anybody at all yet.
5. ខ្ញុំមកដល់ត្រីប៉ីថ្ងៃហើយទើបមិនទាន់បានទៅផ្ទះអ្នកណាសោះ។	I arrived here 2 or 3 days ago, but I haven't <u>gone to anyone's house</u> at all yet.
6. ខ្ញុំមកដល់ត្រីប៉ីថ្ងៃហើយទើបមិនទាន់បានទៅលេងអ្នកណាសោះ។	I arrived here 2 or 3 days ago, but I haven't <u>gone to visit</u> anybody at all yet.
7. ខ្ញុំមកដល់ត្រីប៉ីថ្ងៃហើយទើបមិនទាន់បានទៅស្គាល់អ្នកណាសោះ។	I arrived here 2 or 3 days ago, but I haven't <u>got acquainted with</u> anybody at all yet.
8. ខ្ញុំមកដល់ត្រីប៉ីថ្ងៃហើយទើបមិនទាន់បានទៅសួរអ្នកណាសោះ។	I arrived here 2 or 3 days ago, but I haven't <u>asked to be taken to visit</u> anybody at all yet.

Drill B. Substitution

1. ម្សិលមិញខ្ញុំឆ្លៀតទៅធ្វើការបានពីរឬបីម៉ោង។	Yesterday I took advantage of being able to go to work for 2 or 3 hours.
2. ម្សិលមិញខ្ញុំឆ្លៀតទៅជួបគាត់បានពីរឬបីម៉ោង។	Yesterday I took advantage of being able to <u>meet him</u> for 2 or 3 hours.
3. ម្សិលមិញខ្ញុំឆ្លៀតទៅស្តាប់ខ្សែសំឡេងបានពីរឬបីម៉ោង។	Yesterday I took advantage of being able to <u>listen to tapes</u> for 2 or 3 hours.
4. ម្សិលមិញខ្ញុំឆ្លៀតទៅមើលគេរុករានបានពីរឬបីម៉ោង។	Yesterday I took advantage of being able to <u>watch them row boats</u> for 2 or 3 hours.
5. ម្សិលមិញខ្ញុំឆ្លៀតទៅមើលសាលតាំងវត្ថុបានពីរឬបីម៉ោង។	Yesterday I took advantage of being able to <u>look at the exhibition hall</u> for 2 or 3 hours.
6. ម្សិលមិញខ្ញុំឆ្លៀតទៅលេងបុរាណវិទ្យាបានពីរឬបីម៉ោង។	Yesterday I took advantage of being

ពីរបីម៉ោង។

7. ថ្ងៃមុនខ្ញុំឆ្លៀតទៅលេងមុខវាំងបានពីរបីម៉ោង។

8. អាទិត្យមុនខ្ញុំឆ្លៀតទៅលេងមុខវាំងបានពីរបីម៉ោង។

able to enjoy myself in front of the palace.

A day before I took advantage of being able to enjoy myself in front of the palace.

A week before I took advantage of being able to enjoy myself in front of the palace.

Drill C. Substitution

1. ខ្ញុំមិនទាន់ទៅមើលអង្គរវត្តទេ ព្រឹត្តិការណ៍កម្ពុជាស្ងប់ស្ងៀមណាស់។

2. ខ្ញុំមិនទាន់ទៅមើលហ្វីល្លាននោះទេ ព្រឹត្តិការណ៍កម្ពុជាស្ងប់ស្ងៀមណាស់។

3. ខ្ញុំមិនទាន់ទៅមើលកន្លែងនោះទេ ព្រឹត្តិការណ៍កម្ពុជាស្ងប់ស្ងៀមណាស់។

4. ខ្ញុំមិនទាន់ទៅមើលវត្តព្រះនិក្ខមទេ ព្រឹត្តិការណ៍កម្ពុជាស្ងប់ស្ងៀមណាស់។

5. ខ្ញុំមិនទាន់ទៅមើលវត្តភ្នំទេ ព្រឹត្តិការណ៍កម្ពុជាស្ងប់ស្ងៀមណាស់។

6. ខ្ញុំមិនទាន់ទៅមើលវាំងទេ ព្រឹត្តិការណ៍កម្ពុជាស្ងប់ស្ងៀមណាស់។

7. ខ្ញុំមិនទាន់ទៅមើលក្រុងស៊ីហានូកទេ ព្រឹត្តិការណ៍កម្ពុជាស្ងប់ស្ងៀមណាស់។

8. ខ្ញុំមិនទាន់ទៅមើលផ្ទះនោះទេ ព្រឹត្តិការណ៍កម្ពុជាស្ងប់ស្ងៀមណាស់។

I haven't gone to see Angkor Wat yet; I only hear that it is admirable.

I haven't gone to see that film yet; I only hear that it's good to see.

I haven't gone to see that place yet; I only hear that it is frightening.

I haven't gone to see the Emerald Pagoda yet; I only hear that it is attractive.

I haven't gone to see Wat Phnom yet; I only hear that it is pleasant.

I haven't gone to see the palace yet; I only hear that it makes you want to go see it.

I haven't gone to see Sihanoukville yet; I only hear that it is pleasant.

I haven't gone to see that house yet; I only hear that it makes you want to live in it.

Drill D. Substitution

1. ខ្ញុំទៅជួបភាគីតាំងពីមុនមកដល់បានមួយថ្ងៃ។

2. វាមកជួបខ្ញុំតាំងពីមុនមកដល់បានមួយថ្ងៃ។

3. ភាគីមកសួរខ្ញុំ តាំងពីមុនមកដល់បានមួយថ្ងៃ។

4. លោកស្រីមកលេងផ្ទះនេះ តាំងពីមុនមកដល់បានមួយថ្ងៃ។

I went to see him a day after I got here.

He came to see me a day after I got here.

He came to see (ask) me a day after I got here.

Mr. Smith came to visit this house

- បកដល់បានមួយថ្ងៃ។
5. លោកស្មិតមកលេងផ្ទះនេះតាំងពីព្រឹក។
  6. លោកស្មិតមកលេងផ្ទះនេះតាំងតែពីវាចេញទៅក្រៅ។
  7. លោកស្មិតមកលេងផ្ទះនេះតាំងតែពីគាត់មកដល់ភាគ។
  8. លោកស្មិតមកលេងផ្ទះនេះតាំងតែពីខ្ញុំចូលមកដល់។

a day after I got here.

Mr. Smith has been visiting this house since this morning.

Mr. Smith has been visiting this house since he went out.

Mr. Smith has been visiting this house since immediately after he arrived.

Mr. Smith has been visiting this house since I came in.

Drill E. Response

- MODEL: គ្រូ: ម្សិលមិញលោកទៅលេងឯណា? (មើលរាំងនិងវិថីសិល្បៈ)
- សិស្ស: បានម្សិលមិញគេជូនខ្ញុំទៅមើលរាំងនិងសាលាវិថីសិល្បៈ។
1. ម្សិលមិញលោកទៅមើលអី? (មើលគេប្រណាំងរក)
  2. ម្សិលមិញលោកទៅណា? (មើលរង្គ្រងហើយនាំគ្នាមកទិញអីវ៉ាន់វិញ)
  3. ម្សិលមិញលោកដើរអី? (ចេញបក់ប្លង់ផ្សេងៗហើយនិងដំរីកប៉ាល់មើលភ្នំពេញ)
  4. ថ្ងៃមុនលោកបានទៅឃើញអី? (មើលវីក្រុងកំពង់ចាមនិងចំការកៅស៊ូ)
  5. លោកលោកពិតដើរអី? (ទៅទិញភ្នំហើយនិងដំរីកប៉ាល់)

Teacher: Where did you go yesterday? (to see the palace and the School of Fine Arts)

Student: Yesterday they took me to see the palace and the School of Fine Arts.

បានម្សិលមិញគេជូនទៅមើលគេប្រណាំងរក។
 បានម្សិលមិញគេជូនទៅមើលរង្គ្រងហើយនាំគ្នាមកទិញអីវ៉ាន់វិញ។
 បានម្សិលមិញគេជូនទៅចំណុចបក់ប្លង់ហើយនិងដំរីកប៉ាល់មើលភ្នំពេញ។
 បានថ្ងៃមុនគេជូនខ្ញុំទៅមើលវីក្រុងកំពង់ចាមនិងចំការកៅស៊ូ។
 បានលោកលោកពិតដើរទៅទិញភ្នំហើយនិងដំរីកប៉ាល់។

Drill F. Response

- MODEL: គ្រូ: លោកបានទៅញែញែទៅលេងសៀមរាបទេ? (នៅយូរ)
- សិស្ស: បានខ្ញុំទៅលេងហើយតែខ្ញុំស្អាស់ណាស់មិនបាននៅយូរ។

Teacher: Have you ever gone to visit Siem Reap? (stay a long time)

Student: Yes, I have visited it, but I regret that I couldn't stay a long time.

1. លោកបានអញ្ជើញទៅលេងកែបទេ?
(នៅយូរ)
2. លោកបានអញ្ជើញទៅមើលកុនខ្មែរទេ?
(មើលចប់)
3. លោកបានអញ្ជើញទៅជួបលោកស្នេហា
ទេ? (និយាយតាមរយៈ)
4. លោកបានអញ្ជើញទៅឃើញវត្តព្រះកែវ
ទេ? (មើលរទស់)
5. លោកបានអញ្ជើញទៅស្តាប់សមាធិជំនាតិ
ទេ? (នៅដល់ចប់ស្រួលបួល)

បានខ្ញុំទៅលេងហើយតែខ្ញុំស្វាយណាស់
ដោយមិនបាននៅយូរ។
បានខ្ញុំទៅមើលហើយតែខ្ញុំស្វាយណាស់
ដោយមិនបានមើលចប់។
បានខ្ញុំបានទៅជួបហើយតែខ្ញុំស្វាយណាស់
ដោយមិនបាននិយាយយូរ។
បានខ្ញុំបានទៅឃើញហើយតែខ្ញុំស្វាយ
ណាស់ដោយមិនបានមើលរទស់។
បានខ្ញុំបានទៅស្តាប់ហើយតែខ្ញុំស្វាយ
ណាស់ដោយមិនបាននៅដល់ចប់ស្រួល
បួល។

Drill G. Transformation

MODEL: (គ្រូ: ភាគីមកទិត្យាភ័ក្ត្រឯងទេ ។
(វិទ្យុយក្រុមមនុស្សចរ)
សិស្ស: បាទ ទេ ភាគីមកទិត្យាភ័ក្ត្រ
ឯងទេ ភាគីមកវិទ្យុយក្រុម
មនុស្សចរ ។

Teacher: Did he come alone? (with a group
of tourists)

Student: No, he didn't come alone. He came
with a group of tourists.

1. លោកទៅបាត់ដំបងទិត្យាភ័ក្ត្រឯង
ឬអី? (វិទ្យុយក្រុមមនុស្សចរនាគ)
2. ភាគីមកសហរដ្ឋទិត្យាភ័ក្ត្រឯងឬ?
(វិទ្យុយក្រុមពន្លឺភាគីនិងកូនបីនាគ)
3. វិទ្យុយក្រុមទិត្យាភ័ក្ត្រឯងទេឬ?
(វិទ្យុយក្រុម)
4. លោកទៅខ្នងរទេះទិត្យាភ័ក្ត្រឯងទេឬ?
(វិទ្យុយក្រុមលោកសិត)
5. លោកភាគីមកអញ្ជើញមកទិត្យាភ័ក្ត្រឯង
ទេឬ? (វិទ្យុយក្រុមភាគីមក)

បាទ ទេ ខ្ញុំមិនទៅបាត់ដំបងទិត្យាភ័ក្ត្រឯងទេ
ខ្ញុំទៅវិទ្យុយក្រុមមនុស្សចរនាគ។
បាទ ទេ ភាគីមកសហរដ្ឋទិត្យាភ័ក្ត្រឯង
ទេ ភាគីមកវិទ្យុយក្រុមពន្លឺភាគីនិង
កូនបីនាគ។
បាទ ទេ វិទ្យុយក្រុមទិត្យាភ័ក្ត្រឯងទេ វិទ្យុយក្រុម
វិទ្យុយក្រុម។
បាទ ទេ ខ្ញុំមិនទៅខ្នងរទេះទិត្យាភ័ក្ត្រឯងទេ ខ្ញុំទៅ
វិទ្យុយក្រុមលោកសិត។
បាទ ទេ ភាគីមកអញ្ជើញមកទិត្យាភ័ក្ត្រឯង
ទេ ភាគីមកវិទ្យុយក្រុមភាគីមក។

Drill H. Expansion

1. ខ្ញុំទៅមើលអង្គរវត្ត។
2. ខ្ញុំទៅមើលអង្គរវត្តនៅប្រទេសកម្ពុជា។
3. ខ្ញុំទៅមើលអង្គរវត្តនៅប្រទេសកម្ពុជា តែ ខ្ញុំចង់ចុះនៅហុងកុង។
4. ខ្ញុំទៅមើលអង្គរវត្តនៅប្រទេសកម្ពុជា តែ ខ្ញុំចង់ចុះនៅហុងកុង ពីរ ឬ បី ថ្ងៃ។
5. ខ្ញុំទៅមើលអង្គរវត្តនៅប្រទេសកម្ពុជា តែ ខ្ញុំចង់ចុះនៅហុងកុង ពីរ ឬ បី ថ្ងៃ ដើម្បី ទិញ កាមេរ៉ា ឬ ប្រដាប់ចិត្ត របស់ ខ្ញុំ។
6. ខ្ញុំទៅមើលអង្គរវត្តនៅប្រទេសកម្ពុជា តែ ខ្ញុំចង់ចុះនៅហុងកុង ពីរ ឬ បី ថ្ងៃ ដើម្បី ទិញ កាមេរ៉ា ឬ ប្រដាប់ចិត្ត របស់ ខ្ញុំ និង កាត់ ខោអាវ ។
7. ខ្ញុំទៅមើលអង្គរវត្តនៅប្រទេសកម្ពុជា តែ ខ្ញុំចង់ចុះនៅហុងកុង ពីរ ឬ បី ថ្ងៃ ដើម្បី ទិញ កាមេរ៉ា ឬ ប្រដាប់ចិត្ត របស់ ខ្ញុំ និង កាត់ ខោអាវ ពណ៌ ខ្មៅ ។
8. ខ្ញុំទៅមើលអង្គរវត្តនៅប្រទេសកម្ពុជា តែ ខ្ញុំចង់ចុះនៅហុងកុង ពីរ ឬ បី ថ្ងៃ ដើម្បី ទិញ កាមេរ៉ា ឬ ប្រដាប់ចិត្ត របស់ ខ្ញុំ និង កាត់ ខោអាវ ពណ៌ ខ្មៅ ពីរ ឬ បី ប្រដាប់។

I'm going to see Angkor Wat.

I'm going to see Angkor Wat in Cambodia.

I'm going to see Angkor Wat in Cambodia, but I want to get off in Hong Kong.

I'm going to see Angkor Wat in Cambodia, but I want to get off in Hong Kong for two or three days.

I'm going to see Angkor Wat in Cambodia, but I want to get off in Hong Kong for two or three days in order to buy a camera.

I'm going to see Angkor Wat in Cambodia, but I want to get off in Hong Kong for two or three days in order to buy a camera and have some clothes made.

I'm going to Angkor Wat in Cambodia, but I want to get off in Hong Kong for 2 or 3 days in order to buy a camera and have some white clothes made.

I'm going to Angkor Wat in Cambodia, but I want to get off in Hong Kong for 2 or 3 days in order to buy a camera and have two white suits made.

Drill I. Reduction

1. ខ្ញុំទៅមើលអង្គរវត្តនៅប្រទេសកម្ពុជា តែ ខ្ញុំចង់ចុះនៅហុងកុង ពីរ ឬ បី ថ្ងៃ ដើម្បី ទិញ កាមេរ៉ា ឬ ប្រដាប់ចិត្ត របស់ ខ្ញុំ និង កាត់ ខោអាវ ពណ៌ ខ្មៅ ។
2. ខ្ញុំទៅមើលអង្គរវត្តនៅប្រទេសកម្ពុជា តែ ខ្ញុំចង់ចុះនៅហុងកុង ពីរ ឬ បី ថ្ងៃ ដើម្បី ទិញ កាមេរ៉ា ឬ ប្រដាប់ចិត្ត របស់ ខ្ញុំ និង កាត់ ខោអាវ ពណ៌ ខ្មៅ ។
3. ខ្ញុំទៅមើលអង្គរវត្តនៅប្រទេសកម្ពុជា

I'm going to Angkor Wat in Cambodia, but I want to get off in Hong Kong for 2 or 3 days in order to buy a camera and have two white suits made.

I'm going to Angkor Wat in Cambodia, but I want to get off in Hong Kong for 2 or 3 days in order to buy a camera and have some white clothes made.

I'm going to see Angkor Wat in

- វិញ្ញាបនបត្រនៅហុងកុងពីរឬបីថ្ងៃ ដើម្បីនឹងទិញ
ប្រដាប់ចិត្តបុគ្គល នឹងការទិញអាវ។
4. ខ្ញុំទៅមើលអង្គរវត្តនៅប្រទេសកម្ពុជា វិញ្ញាបនបត្រនៅហុងកុងពីរឬបីថ្ងៃ ដើម្បីនឹងទិញ
ប្រដាប់ចិត្តបុគ្គល។
5. ខ្ញុំទៅមើលអង្គរវត្តនៅប្រទេសកម្ពុជា
វិញ្ញាបនបត្រនៅហុងកុងពីរឬបីថ្ងៃ។
6. ខ្ញុំទៅមើលអង្គរវត្តនៅប្រទេសកម្ពុជា វិញ្ញាបនបត្រនៅហុងកុង។
7. ខ្ញុំទៅមើលអង្គរវត្តនៅប្រទេសកម្ពុជា។
8. ខ្ញុំទៅមើលអង្គរវត្ត។

Cambodia, but I want to get off
in Hong Kong for two or three
days in order to buy a camera
and have some clothes made.

I'm going to see Angkor Wat in
Cambodia, but I want to get off
in Hong Kong for two or three
days in order to buy a camera.

I'm going to see Angkor Wat in
Cambodia, but I want to get off
in Hong Kong for two or three
days.

I'm going to see Angkor Wat in
Cambodia, but I want to get off
in Hong Kong.

I'm going to see Angkor Wat in
Cambodia.

I'm going to see Angkor Wat.

UNIT 77

BASIC DIALOGUE

1. John
 លោក សាន លោកជិលជិលអ្វី?
 បើលោកមិនរិល លោកអាចជួយទិញ
 អ្វីៗស្តុំប្អូនបានទេ?
- Mr. San, are you busy tomorrow?
 If you're not busy can you go
 for a little while to help me
 buy some things?
2. San
 បានមែនអើទេ លោកចង់ទិញអ្វីខ្លះ?
- O. K. What do you want to buy?
3. John
 ចង់ទៅរកមើលទ្រឿងប្រាក់ ឬ
 កំណាត់សំពត់ខ្មែរ ដើរទៅជួបប្អូនស្រី
 ខ្ញុំ ។
- I want to go look for some silver or
 Cambodian cloth for a Cambodian
 sampot to send for the wedding of
 my younger sister.
4. San
 អូ ! គាត់ការអង្គុល?
- Oh, when's she getting married?
5. John
 បាន ខែកុម្ភៈយក្សា ។
- Next month.
6. San
 បើ អញ្ជើញយើងទៅរកមើល
 បាននៅពីរីកនិង ទៅជួបប្អូនស្រី
 ខ្ញុំ នឹងសណ្ឋាគារព្រះកុសុមៈ ។
- In that case we can go to two or
 three places, to the Old Market,
 to the New Market, or the Kossamak
 Hotel.
7. John
 លោកជួយគិតមើល គួរទិញអ្វី?
- Help me think of what to buy.
8. San
 បាន នេះពិបាកណាស់ ទិញកាល
 ណាយើងទៅ លោកអាចឃើញរបស់
 ទ្រើត ហើយលោកមិនពិបាកទិញ
 អ្វីៗទេ ។
- That's very hard to say, but when we
 go you will be able to see a lot
 of things, and you won't have any
 difficulty in choosing.

9. ខ្ញុំឃើញអ្នកទិញបានប្រអប់ប្រាក់
ល្អៗណាស់។ John
I've seen people buying very pretty silver boxes.
10. បាទ ជានិច្ចប្រាក់នេះគេចេះធ្វើ
ក្បាច់ល្អៗមែន។ គេធ្វើខ្សែក្រវាត់
ប្រាក់សម្រាប់ស្រី។ ប្រអប់ដាក់បង្កូរ
សាបមុខ ខ្សែក គឺបន្ទាប់មកស្នាម
ជារូបសត្វផ្សេងៗ ។ San
Yes, Cambodian silversmiths really know how to make beautiful designs. They make silver belts for women, powder boxes, necklaces and gold pendants in the shapes of various animals.
11. គេមានផ្លូវបង្ហាញមានសំលៀក
បំពាក់ជាតិទេវ? John
Do they make Cambodian dolls dressed in the national dress?
12. បាទ មាន គេធ្វើអំពីកៅស៊ូក៏មាន
អំពីស្ពាន់ក៏មាន ហើយគេមានសំលៀក
ផ្សេងៗផ្សេងៗទៀតផង ដូចជាក្រុមបាវ
ព្រះរាជទ្រព្យ មានរូបអ្នកអប់រំ
អប្សរា គឺបង្ហាញបង្ហាញជានិច្ច។ San
They do. They make them out of rubber, and out of copper. They even make different kinds such as the Royal Ballet, with dancers, apsaras, and the musical instruments, for example.
13. របស់អស់នេះខ្ញុំអាចទិញបានដែរ
បាន។ ចុះសំពត់និងសំពត់មានបែប
ណាខ្លះ? John
I can buy all these things for a wedding. As for sampots and sarongs, what kinds are there?
14. បាទ របៀបណាក៏មានដែរ។ មាន
សំពត់ហល សំពត់ជ័រ គឺជាក្រមា
តូចស្នាមតូចបំពាក់។ របស់ទាំងនេះ
ធ្វើពីក្រណាត់ ក្រណាត់ ។ បើសិនជា
ទិញក្រវាត់ឲ្យក្រមាភក្តិ គេ
មានសំពត់ដែរ។ ក្រវាត់នោះធ្វើអំពី
ស្ពាន់ ល្អៗណាស់។ San
There are all kinds. There are somput houl, somput promuang, and small kramas in almost every color. All these things are made out of silk. If you want to buy ties for your friends, they have them for sale too. The ties are made of pretty silk.
15. គេធ្វើរបស់អស់នេះនៅណា? John
Where do they make all these things?

16. មានជាង ៦០០ នាក់ ធ្វើសិល្បៈ ឯកជន ក្នុងរាជធានី
ភ្នំពេញនេះ ហើយសាលាវិជ្ជាសិល្បៈ ក៏មាន
ធ្វើសិល្បៈផងដែរ។ San
- There are a lot of private artisans
who make a living this way, and the
School of Fine Arts also makes a
lot.
17. នេះជឿទុំចាំសិន វាមិនបាន។
ទុំចាំទៅឃើញភ្លាម។ John
- I can hardly wait. I want to
go see right away.
18. មិនអីទេលោក វិញ្ញា
រៀន ១០ លោកមកជួបទុំចាំ។ San
- All right. Tomorrow morning at
ten o'clock come meet me.
19. បាទ អញ្ជើញទុំចាំសិនហើយ។
វិញ្ញាសិនជួបភ្លាម។ John
- O.K. I'll say goodbye now, and
tomorrow we'll meet.

DRILLS

Drill A. Response

MODEL: គ្រូ: វិល្លកលោកទៅជួយទិញអីវ៉ាន់
ខ្ញុំមួយទិញបានទេ?
(ចេញទៅទូកក្រុង)
សិស្ស: អូ សុំទោស វិល្លកយ៉ាងខ្ញុំ
មិននៅផ្ទះទេ ខ្ញុំត្រូវចេញ
ទៅទូកក្រុង។

Teacher: Can you help me go shopping for a
while tomorrow? (go out of town)

Student: Excuse me, tomorrow I won't be home.
I have to go out of town.

1. អាទិត្យទូកក្រុងលោកទៅជួយទិញ
ការងារប៉ុន្មានបានទេ?
(ទៅទិញទំព័រទី១១ អាទិត្យ)
2. វិល្លកលោកទៅលេងដូងទិញបានទេ?
(ទៅលេងប្រឡងប្រណាំងកំពែងរោង)
3. ទីបំបៅប្រាំនាក់លោកជួយទៅរកជួល
ដូង ខ្ញុំមួយទិញបានទេ?
(ទៅជួបប្រឡងប្រណាំង)
4. ទីទូកក្រុងលោកមកជួបខ្ញុំទិញបានទេ?
(ចេញទៅប្រជុំនរណាម្នាក់)
5. លោកទិញទូកលោកទៅបាយដូងទិញបានទេ?
(ទៅជួប)

អូ សុំទោស អាទិត្យទូកក្រុងមិននៅ
ផ្ទះទេ ខ្ញុំត្រូវទៅទិញទំព័រទី១១ អាទិត្យ។
អូ សុំទោស វិល្លកយ៉ាងខ្ញុំមិននៅផ្ទះទេ ខ្ញុំ
ទៅលេងប្រឡងប្រណាំងកំពែងរោង។
អូ សុំទោស ទីបំបៅប្រាំនាក់មិននៅផ្ទះ
ទេ ខ្ញុំត្រូវទៅជួបប្រឡងប្រណាំង។

អូ សុំទោស ទីទូកក្រុងយ៉ាងខ្ញុំមិននៅ
ផ្ទះទេ ខ្ញុំទៅប្រជុំនរណាម្នាក់។
អូ សុំទោស លោកទិញទូកយ៉ាងខ្ញុំមិននៅ
ផ្ទះទេ ខ្ញុំត្រូវទៅជួប។

Drill B. Response

MODEL: គ្រូ: តាត់ចង់ទៅទិញអី?
ទិញទូកក្រុងប្រាក់និងកំណាត់
សំពត់ខ្មែរ
សិស្ស: បាទ តាត់ទៅទិញទូកក្រុងប្រាក់
និងកំណាត់សំពត់ខ្មែរ។

Teacher: What does he want to go buy? (buy
silver and Cambodian sampots)

Student: He wants to go buy silver and
Cambodian sampots.

1. វាទៅជួបអី? (ទៅលេងប្រឡងប្រណាំង)
2. លោកចង់ទៅទិញអី? (ទៅទិញ វាវ៉ាន់
និង វិញ្ញា)
3. តាត់ចង់ទិញអី? (លេងបាយដូង និង វិញ្ញា)

បាទ វាទៅលេងប្រឡងប្រណាំង។
បាទ លោកចង់ទៅទិញ វាវ៉ាន់ និង
វិញ្ញា។
បាទ តាត់ចង់ទិញ លេងបាយដូង និង វិញ្ញា។

4. វិនិយាយឡើយ?
(អំពីការផ្ញើដំណើរការដល់វិទ្យុ)
5. លោកគិតដូចម្តេច?
(នៅលើមុខវាំងហើយនៅមើលកុណ)

បាន វិនិយាយអំពីការផ្ញើដំណើរ
នៅអង្គរវិទ្យុ ។
បាន លោក (ឡើយ) គិតនៅលើមុខវាំង
ហើយនៅមើលកុណ ។

Drill C. Response

MODEL: គ្រូ: លោកដឹងទេ កន្លែងលក់ទ្រព្យ
ប្រាក់នៅឯណា? (ជួររោង
ដឹកវាំង)

សិស្ស: បាន កន្លែងលក់ទ្រព្យនៅ
ជួររោងដឹកវាំង ។

1. លោកដឹងទេ ដូច្នេះដូចម្តេចនៅ
ឯណា? (ដឹកជួររោង)
2. លោកដឹងទេ ទ្រព្យលក់របស់នារីនៅ
ឯណា? (ដឹកវិទ្យុ)
3. លោកដឹងទេ លោកស្រីហៅការនៅ
ឯណា? (ទ្រព្យលក់បរទេស)
4. លោកស្រីដឹងទេ បន្ទប់លោកស្រីនៅ
ឯណា? (ជាន់ទី៧ លេខ ១១)
5. លោកដឹងទេ ធុរកិច្ចនៅលើឯណា
នៃប្រទេស? (វិទ្យុ, មុខវាំង ឬចេញ
នៅក្រៅទ្រព្យ)

Teacher: Do you know where the place they
sell silver is? (Old Market
near the palace)

Student: The place where they sell silver is
at the Old Market near the palace.

បាន ដូច្នេះដូចម្តេចនៅដឹកជួររោង ។

បាន ទ្រព្យលក់របស់នារីនៅដឹកវិទ្យុ
គឺ ។
បាន លោកស្រីហៅការនៅទ្រព្យ
លក់បរទេស ។

ចា់ បន្ទប់លោកស្រីនៅជាន់ទី៧ លេខ
១១ ។

បាន ធុរកិច្ចនៅលើវិទ្យុ មុខវាំង
ឬចេញនៅក្រៅទ្រព្យ ។

Drill D. Transformation

MODEL: គ្រូ: គេលក់ទ្រព្យក្រវាត់ប្រាក់សំរាប់
ស្រីៗ ប្រអប់ដំណាក់ប្រដាប់
មុខ វិទ្យុ កប្បកម្មសាសនា ។

សិស្ស: ទ្រព្យក្រវាត់ប្រាក់សំរាប់
នារី អាចទិញទ្រព្យក្រវាត់ប្រាក់
សំរាប់ស្រីៗ ប្រអប់ដំណាក់
ប្រដាប់មុខ វិទ្យុ ក ។

1. គេលក់ប្រអប់ប្រដាប់អំពីស្ពាន់
ទ្រព្យក្រវាត់ប្រាក់ សំរាប់កំណត់សំពត់ស្រី ។

Teacher: They sell silver belts for women,
powder boxes, necklaces, and gold
pendants.

Student: Besides gold pendants, you can buy
silver belts for women, powder
boxes and necklaces.

ទ្រព្យក្រវាត់សំពត់ស្រី លោកស្រីអាច
ទិញប្រអប់ប្រដាប់អំពីស្ពាន់ សំរាប់ទ្រព្យក្រវាត់

2. គេផ្ដើមបង្ហាញនិងសិក្សាចំពោះយ៉ាងណា
ហើយនិងបង្ហាញនិង។ ដើម្បីអំពីកិច្ចការ។
3. គេមានសារៈសង្គ្រោះ ចាសប្រាប់និងបង្ហាញ
ប្រាប់មានការងារសង្គ្រោះនិង។ ។
4. នៅជិត្យាន គេលក់តាមផ្លូវដើម្បីឈប់ម្ហូប
អាហារ នៅនិងស្រុកភ្នំពេញ។
5. គេលក់នាវា បង្ហាញបង្ហាញ ក្នុងសិក្សា
និងសិក្សានិងស្រុកភ្នំពេញ។

និងនិង។
និងបង្ហាញនិង។ ដើម្បីអំពីកិច្ចការ
និងបង្ហាញនិងបង្ហាញនិងបង្ហាញ
យ៉ាងណា។
និងបង្ហាញបង្ហាញមានការងារនិង។
និងបង្ហាញនិងបង្ហាញនិងបង្ហាញ
ប្រាប់។
និងបង្ហាញនិងបង្ហាញនិងបង្ហាញ
និងបង្ហាញនិងបង្ហាញនិងបង្ហាញ។
និងបង្ហាញនិងបង្ហាញនិងបង្ហាញ
និងបង្ហាញនិងបង្ហាញនិងបង្ហាញ
និងបង្ហាញនិងបង្ហាញនិងបង្ហាញ។

Drill E. Substitution

1. របស់របស់នេះទុំទិញឯប្រទេស
កម្ពុជា។
2. តុនិងទុំទិញឯប្រទេសកម្ពុជា។
3. ក្រវាត់នេះទុំទិញឯប្រទេសកម្ពុជា។
4. សារុងនេះទុំទិញឯប្រទេសកម្ពុជា។
5. សារុងនេះគេផ្ដើមនៅប្រទេសកម្ពុជា។
6. រូបចម្លាក់នេះគេផ្ដើមនៅប្រទេស
កម្ពុជា។
7. ផ្លូវនិងកម្ពុជា នេះគេផ្ដើមនៅប្រទេស
កម្ពុជា។
8. កៅស៊ូនេះគេផ្ដើមនៅប្រទេសកម្ពុជា។

I bought all these things in
Cambodia.

I bought this table and wardrobe
in Cambodia.

I bought this tie in Cambodia.

I bought this sarong in Cambodia.

This sarong was made in Cambodia.

This sculpture was made in Cambodia.

This Angkor automobile was made in
Cambodia.

This chair was made in Cambodia.

Drill F. Multiple Substitution

1. ខ្ញុំចង់ទៅផ្សារដើម្បីរកទិញ
អាវប្រាំមួយ។
2. ខ្ញុំចង់ទៅផ្ទះកាត់ខោអាវ ដើម្បីកាត់
អាវប្រាំមួយ។
3. ខ្ញុំចង់ទៅផ្ទះលក់រូបភ្លឺដើម្បីទិញ
ប្រអប់ប្រាំមួយឲ្យប្រពន្ធខ្ញុំ។
4. ខ្ញុំចង់ទៅផ្សារថ្មី ដើម្បីទិញខ្សែកម្ពស់
ឲ្យប្រពន្ធខ្ញុំ។
5. ខ្ញុំចង់ទៅស្ថានទូរនរណាដើម្បីសុំវីសា
ឲ្យប្រពន្ធខ្ញុំ។
6. ខ្ញុំចង់ទៅសាលាបង្រៀនភាសាដើម្បីចុះ
ឈ្មោះឲ្យប្រពន្ធខ្ញុំ។
7. ខ្ញុំចង់ទៅក្រសួងការបរទេស ដើម្បីទៅ
ជួបលោកអគ្គប្រតិភូ។

I want to go to the market for an hour or two to try to find a shirt.

I want to go to the tailor shop for an hour or two to have a shirt made.

I want to go to the silver shop for an hour or two to buy a powder box for my wife.

I want to go to the New Market for an hour or two to buy a necklace for my older sister.

I want to go to the Cambodian Embassy for an hour or two to get a visa for my wife.

I want to go to the language school for an hour or two to register my wife's name.

I want to go to the Foreign Ministry for an hour or two to meet the Minister.

Drill G. Variable Multiple Substitution

1. សំពត់ទាំងអស់ស្តង់ដារដើម្បីអំពី
ស្រូវ។
2. អាវទាំងអស់ស្តង់ដារដើម្បីអំពីកាប្បាស។
3. អាវទាំងអស់ស្តង់ដារដើម្បីអំពីស្រូវនិង
កាប្បាស។
4. កំណាត់ដែលខ្ញុំឃើញស្តង់ដារដើម្បីអំពីស្រូវ
និងកាប្បាស។
5. កំណាត់ដែលខ្ញុំឃើញស្តង់ដារដើម្បីអំពី
នីឡុង។
6. ខ្ញុំចង់ទិញកង់ស្រូវដើម្បីអំពីនីឡុង។
7. ខ្ញុំចង់ទិញកង់ស្រូវពីរ ដើម្បីអំពីនីឡុង។
8. ខ្ញុំចង់ទិញខោពីរ ដើម្បីអំពីនីឡុង។
9. ខ្ញុំទើបទិញខោពីរពីរ ដើម្បីអំពីនីឡុង។

All the sampots are made of silk.

All the shirts are made of cotton.

All the shirts are made of silk and cotton.

The cloth I saw is made of silk and cotton.

The cloth I saw is made of nylon.

I want to buy tires made of nylon.

I want to buy two new tires made of nylon.

I want to buy two pair of new pants made of nylon.

I just bought two pair of new pants made of nylon.

Drill H. Expansion

1. វិស្វករណាកមកជួបខ្ញុំ។
2. វិស្វករណាកមកជួបខ្ញុំ។
3. វិស្វករណាកមកជួបខ្ញុំនៅម៉ោង១០។
4. វិស្វករណាកមកជួបខ្ញុំនៅម៉ោង១០ព្រឹក។
5. វិស្វករណាកមកជួបខ្ញុំនៅម៉ោង១០ព្រឹក រួច
យើងទៅញ៉ាំការហ្ម។
6. វិស្វករណាកមកជួបខ្ញុំនៅម៉ោង១០ព្រឹក រួច
ទៅញ៉ាំការហ្មនៅអូរិតលមនារម។
7. វិស្វករណាកមកជួបខ្ញុំនៅម៉ោង១០ព្រឹក រួច
យើងទៅញ៉ាំការហ្មនៅអូរិតលមនារម
ហើយចាំយើងទៅមើលសាលាឯកជន
ឯកជន។
8. វិស្វករណាកមកជួបខ្ញុំនៅម៉ោង១០ព្រឹក រួច
យើងទៅញ៉ាំការហ្មនៅអូរិតលមនារម
ហើយចាំយើងទៅមើលសាលាឯកជន
និងសាលាវិចិត្រសិល្បៈ។

Come meet me tomorrow.

Please come meet me tomorrow.Please come meet me tomorrow at
10 o'clock.Please come meet me tomorrow at
10 o'clock in the morning.Please come meet me tomorrow at 10
o'clock in the morning; then
we'll go drink coffee.Please come meet me tomorrow at 10
o'clock in the morning; then we'll
go drink coffee at the Hotel
Monorom.Please come meet me tomorrow at 10
o'clock in the morning; then we'll
go drink coffee at the Hotel
Monorom, and remember, we'll go see
a private school.Please come meet me tomorrow at 10
o'clock in the morning; then we'll
go drink coffee at the Hotel
Monorom, and remember, we'll go see
a private school and the School of
Fine Arts.Drill I. Reduction

1. វិស្វករណាកមកជួបខ្ញុំនៅម៉ោង១០ព្រឹក
រួចយើងទៅញ៉ាំការហ្មនៅអូរិតលមនារម
ហើយចាំយើងទៅមើលសាលាឯកជននិង
សាលាវិចិត្រសិល្បៈ។
2. វិស្វករណាកមកជួបខ្ញុំនៅម៉ោង១០ព្រឹក រួច
យើងទៅញ៉ាំការហ្មនៅអូរិតលមនារម
ហើយចាំយើងទៅមើលសាលាឯកជន។
3. វិស្វករណាកមកជួបខ្ញុំនៅម៉ោង១០ព្រឹក រួចយើង
ទៅញ៉ាំការហ្មនៅអូរិតលមនារម។
4. វិស្វករណាកមកជួបខ្ញុំនៅម៉ោង១០ព្រឹក រួច
យើងទៅញ៉ាំការហ្ម។
5. វិស្វករណាកមកជួបខ្ញុំនៅម៉ោង១០ព្រឹក។
6. វិស្វករណាកមកជួបខ្ញុំនៅម៉ោង១០។
7. វិស្វករណាកមកជួបខ្ញុំ។
8. វិស្វករណាកមកជួបខ្ញុំ។

Please come meet me tomorrow at 10
o'clock in the morning; then we'll
go drink coffee at the Hotel
Monorom, and remember, we'll go see
a private school and the School of
Fine Arts.Please come meet me tomorrow at 10
o'clock in the morning; then we'll
go drink coffee at the Hotel
Monorom, and remember, we'll go see
a private school.Please come meet me tomorrow at 10
o'clock in the morning; then we'll
go drink coffee at the Hotel
Monorom.Please come meet me tomorrow at 10
o'clock in the morning; then we'll
go drink coffee.Please come meet me tomorrow at 10
o'clock in the morning.Please come meet me tomorrow at 10
o'clock.Please come meet me tomorrow.

Come meet me tomorrow.

UNIT 78

BASIC DIALOGUE

1. **ជំរាបសួរលោកកន លោកអញ្ជើញ
មកដល់ វ៉ាស៊ីនតោន ពីអង្គរ?** John
Hello, Kon. When did you arrive
in Washington?
2. **បាទ ខ្ញុំមកដល់ពីម្សិលមិញ។** Kon
I arrived yesterday.
3. **សុំលោកប្រាប់ខ្ញុំថា មានអ្វីថ្មី
នៅភ្នំពេញ?** John
Tell me, is there anything new in
Phnom Penh?
4. **អូ ឥឡូវនេះបើលោកអញ្ជើញទៅ
ឃើញភ្នំពេញ លោកមុខត្រូវភ្ញាក់ចង
គេប្រាកដណាស់ ឆ្នាំសករាជ១៩៧៥
ក្រុងភ្នំពេញ វាធំឡើងៗ។** Kon
Now if you went to see Phnom Penh
you'd certainly be surprised.
They built new roads that are
very good and the city is getting
bigger and bigger.
5. **ខ្ញុំឃើញរូបថត មហាវិទ្យាល័យ
ស្ថាបនាស្នាក់នៅ។** John
I've seen pictures of pretty univer-
sities.
6. **បាទ តាំងពីខ្មែរបានឯករាជ្យ គេ
សាងសង់សាលារៀន រៀនច្រើនណាស់ ហើយឥឡូវ
នេះ គេមានសាលាច្រើនជាងគ្រូ
ដែរ។** Kon
Yes, since the Cambodians got their
independence they have tried to
build many schools and now they
have almost more schools than
teachers.
7. **ចុះរោងចក្រផ្សេងៗ គេបានបង្កើត
បានយ៉ាងណាទៅ?** John
As for the various factories, how
have they been established?
8. **បាទ ឯកសារហេតុអ្វីបានជា
ឥឡូវនេះ មានស្ថាបនាសាងសង់
គេមានរោងចក្រផ្សេងៗបីបួនគ្រឿង
ផ្សេងៗបង្កើតឡើង។** Kon
In industry Cambodia is growing
very strong. They have factories
which make foodstuffs and make
various necessary tools.

9. John
 កាលខ្ញុំចេញពីភ្នំពេញ គេមានរោង
 ច្រកស៊ីម៉ង់ រោងច្រកធ្វើបន្ទះក្តារ រោង
 ច្រកធ្វើក្រដាស និងរោងច្រកអាររលី។
 When I left Phnom Penh they had a
 cement factory, a plywood factory,
 a paper factory and sawmills.
10. Kon
 បាទ ឥឡូវនេះចំនួនរោងច្រកបាន
 កើនឡើងខ្លាំងណាស់។ គេធ្វើស្រា ធ្វើ
 ប្រាប៊ីយ៉ា ធ្វើប្រេងបក់ប៉ង ធ្វើធានឆ្នាំង
 រហូតដល់ដំឡើងម៉ាស៊ីន និងគ្រឿងរ៉ាវ ធ្វើ
 ក្របខ័ណ្ឌ ធ្វើកង់ក្រាន និងច្រមាញ់
 ព្រោះកាត ព្រោះសាប៊ូផង។
 Now the number of factories is
 increasing very much. They make
 alcohol, beer, canned food, and
 chinaware. They also assemble
 automobile and tractor bodies,
 make automobile tires, and re-
 fine kerosene and gasoline.
11. John
 នេះគួរឲ្យគោតសរសើរណាស់។
 តើមានដំណើរ គ្នាចំណាយរោងច្រកទាំង
 អស់មានប៉ុន្មាន ជាដំណើររបស់?
 This is really praiseworthy. Do
 you know how many of all these
 factories come from foreign aid?
12. Kon
 រោងច្រកទាំងអស់សព្វថ្ងៃនេះ
 មាន ៣៣ ។ ក្នុងចំនួននេះ មួយភាគបី
 ជាដំណើររបស់ រួចទៅនោះជារោង
 ច្រករបស់ជាតិ ឬរបស់ឯកជន។
 At present all the factories
 number 33. Of this number a
 third come from foreign aid.
 Aside from this there are state
 factories and private factories.
13. John
 រោងច្រកដែលជាដំណើររបស់
 គេធ្វើឲ្យដោយឥតខ្ចោះ?
 The factories which come from
 foreign aid: were they given
 without strings, or what?
14. Kon
 ដំណើររបស់នេះមិនមែនមាន
 និយមន័យឲ្យបង់ប្រាក់ទាំងស្រុង
 គឺគេជួយឲ្យដោយលំអយលក់ការ
 តិច គេលក់ឲ្យត្រូវម៉ាស៊ីនឲ្យដាក់
 ឬគេឲ្យអ្នកបច្ចេកទេសមកជួយ
 មើលការ។
 Foreign aid doesn't mean that they
 give things without strings.
 That is, they help by loaning
 money with low interest, they
 sell equipment cheaply, or they
 send technicians to help super-
 vise the work.

15. ដំណឹងអស់នេះធ្វើឲ្យខ្ញុំនឹកទៅភ្នំពេញ
ណាស់ ។ កាលណាខ្ញុំបាន ឆ្លងសំបកដីគេ។
ប្រសិនបើខ្ញុំនឹងទៅជួបមិត្តសំបុក
ឯទៀតនៅភ្នំពេញ។

John

All this news makes me long to go
to Phnom Penh. When I am
transferred near Cambodia, I'll
go meet other friends in Phnom
Penh.

DRILLS

Drill A. Substitution

1. នៅភ្នំពេញគេពង្រីកផ្លូវធំៗហើយ
ស្អាតផង។
2. នៅភ្នំពេញគេឃើញផ្លូវធំៗ ហើយ
ស្អាតផង។
3. នៅភ្នំពេញគេធ្វើផ្លូវធំៗ ហើយស្អាត
ផង។
4. នៅភ្នំពេញគេមានផ្លូវធំៗ ហើយស្អាត
ផង។
5. នៅភ្នំពេញខ្ញុំដើរក្នុងតាមផ្លូវធំៗហើយ
ស្អាតផង។
6. នៅភ្នំពេញខ្ញុំដើររលង់តាមផ្លូវធំៗហើយ
ស្អាតផង។
7. នៅភ្នំពេញគេដាំផ្កាតាមផ្លូវធំៗហើយ
ស្អាតផង។
8. នៅភ្នំពេញខ្ញុំបើកទូកតាមផ្លូវធំៗហើយ
ស្អាតផង។

In Phnom Penh they are expanding the streets, and they are clean too.

In Phnom Penh they see the large streets, and they are clean too.

In Phnom Penh they are making streets, and they are clean too.

In Phnom Penh they have large streets, and they are clean too.

In Phnom Penh I take a cyclo along large streets, and they are clean too.

In Phnom Penh I go for a walk on the large streets, and they are clean too.

In Phnom Penh they plant flowers along the large streets, and they are clean too.

In Phnom Penh I drive along large streets, and they are clean too.

Drill B. Substitution

1. ឥឡូវប្រទេសកម្ពុជាមានសាលារៀន
គ្រប់គ្រាន់ហើយ។
2. ឥឡូវនៅប្រទេសកម្ពុជាមានរោងចក្រ
ដ៏ច្រើន។
3. ឥឡូវនៅប្រទេសកម្ពុជាមានផ្លូវធំៗ
ដ៏ច្រើន។
4. ឥឡូវនៅគ្រប់រដ្ឋមានផ្លូវធំៗដ៏
ច្រើន។
5. ឥឡូវនៅគ្រប់រដ្ឋមានវិលយន្តហោះ
មួយ។
6. ឥឡូវនៅគ្រប់រដ្ឋមានវិទ្យាល័យ
មួយយ៉ាងតិច។
7. ឥឡូវនៅគ្រប់រដ្ឋមានសាកលវិទ្យាល័យ។

Now Cambodia has sufficient schools.

Now Cambodia has a lot of factories.

Now Cambodia has a lot of large roads.

Now every province has a lot of large roads.

Now every province has one airfield.

Now every province has one lycée at least.

Now every province has one university.

Drill C. Double Substitution

1. កាលខ្ញុំទៅលេងស្រុកខ្មែរ ខ្ញុំបានទៅ
ឃើញ ចំការ រកាស៊ីនី រោងចក្រកង្កែប
ឡាន ។
2. កាលខ្ញុំនៅស្រុកខ្មែរ ខ្ញុំបានទៅមើលចំការ
រកាស៊ីនី រោងចក្រកង្កែប ឡាន ។
3. កាលខ្ញុំនៅភ្នំពេញ ខ្ញុំបានទៅរៀនខ្មែរ នឹង
បរិស្ថាន អង្គរ ។
4. កាលខ្ញុំនៅភ្នំពេញ ខ្ញុំបានទៅមើលវាំង
នឹង រាជធានី អង្គរ ។
5. កាលខ្ញុំនៅភ្នំពេញ ខ្ញុំបានធ្វើការនៅស្ថាន
ទូត នឹង បរិស្ថាន នៅវិទ្យាល័យ ។
6. កាលខ្ញុំនៅវ៉ាស៊ីនតោន ខ្ញុំបានធ្វើការនៅស្ថាន
ទូត នឹង រៀន នៅសាកលវិទ្យាល័យ ។
7. កាលខ្ញុំនៅវ៉ាស៊ីនតោន ខ្ញុំបានទៅធ្វើការ និង
នឹង រៀន ផង ។

When I went to visit Cambodia, I
went to see the rubber plantations
and the tire factory.

When I was in Cambodia I went to
look at the rubber plantations
and the tire factory.

When I was in Phnom Penh I studied
Cambodian and taught English.

When I was in Phnom Penh I went to
see the palace and visited Angkor.

When I was in Phnom Penh I worked
in the embassy and taught in the
lycée.

When I was in Washington I worked
in the embassy and studied at the
university.

When I was in Washington I worked
and studied as well.

Drill D. Substitution

1. ក្នុងស្រុកស្រូវមួយៗមានអ្នកធ្វើការច្រើន។
2. ក្នុងរោងចក្រមួយៗមានកម្មករច្រើន។
3. ក្នុងសាលារៀនមួយៗមានក្មេងសិស្សច្រើន។
4. ក្នុងមន្ទីរពេទ្យមួយៗមានវេជ្ជបណ្ឌិតច្រើន។
5. ក្នុងបន្ទាយទាហានមួយៗមានកាំភ្លើងច្រើន។
6. ក្នុងចំណាត់រថយន្តមួយៗមានអ្នកធ្វើ
ដំណើរច្រើន។
7. ក្នុងប្រជុំសាលាមួយៗមានសៀវភៅច្រើន។
8. ក្នុងបន្ទប់មួយៗមានមនុស្សច្រើន។

In every ministry there are a lot
of workers.

In every factory there are a lot of
workers.

In every school there are a lot of
students.

In every school there are a lot of
doctors.

In every barracks there are a lot of
guns.

In every bus station there are a lot
of travellers.

In every library there are a lot of
books.

In every room there are a lot of
people.

Drill E. Response

- MODEL: គ្រូ: តើមានឯកតាណាមួយ
ឃើញអ្វីខុសនៅស្រុកខ្មែរ?
(សាលារៀន រោងចក្រ នឹង
មន្ទីរពេទ្យច្រើន)
សិស្ស: តើមានឯកតាណាមួយ
ឃើញសាលារៀន រោងចក្រ

Teacher: After getting independence, was
anything strange seen in Cambodia?
(schools, factories, and hospitals)

Student: After getting independence, they
saw schools, factories, and
hospitals.

នឹងមន្ត្រីរដ្ឋបាលដែរ។

1. ឡោយបានឯកភាពមកគេបង្កើតឲ្យមានផ្ទះនៅក្នុងភូមិដែរ? (ចលនាឃ្លាននិងការស្នើសុំយល់ច្រឡំ)
2. ឡោយពីបានឯកភាពមកគេសង់បានអ្វីខ្លះនៅក្នុងភូមិដែរ? (ឱ្យរកឈ្មោះនិងរូបថតនៃអ្វីដែលបានសង់។)
3. ឡោយពីបានឯកភាពមកគេសង់បានវិមានអ្វីខ្លះនៅក្នុងភូមិដែរ? (វិមានឯកភាព)
4. ឡោយពីបានទៅដល់ស្ថានីយ៍បាញ់គោលដៅគេសាងអ្វីដែរ? (ទៅដល់ស្ថានីយ៍)
5. ឡោយពីបានទៅដល់ស្ថានីយ៍បាញ់គោលដៅគេសាងអ្វីដែរ? (ទៅដល់ស្ថានីយ៍បាញ់គោលដៅគេសាងអ្វីដែរ)

ឡោយបានឯកភាពមក គេបង្កើតឲ្យមានចលនាឃ្លាននិងការស្នើសុំយល់ច្រឡំ។

ឡោយពីបានឯកភាពមកគេសង់បានអ្វីខ្លះនៅក្នុងភូមិដែរ? ឱ្យរកឈ្មោះនិងរូបថតនៃអ្វីដែលបានសង់។

ឡោយពីបានឯកភាពមក សង់បានវិមានឯកភាព។

ឡោយពីបានទៅដល់ស្ថានីយ៍បាញ់គោលដៅគេសាងអ្វីដែរ? (ទៅដល់ស្ថានីយ៍)

ឡោយពីបានទៅដល់ស្ថានីយ៍បាញ់គោលដៅគេសាងអ្វីដែរ? (ទៅដល់ស្ថានីយ៍បាញ់គោលដៅគេសាងអ្វីដែរ)

Drill F. Response

MODEL: គ្រូ : ឱ្យរកឈ្មោះនិងរូបថតនៃអ្វីដែលបានសង់នៅក្នុងភូមិដែរ? (ឱ្យរកឈ្មោះនិងរូបថតនៃអ្វីដែលបានសង់នៅក្នុងភូមិដែរ)

សិស្ស: បានឱ្យរកឈ្មោះនិងរូបថតនៃអ្វីដែលបានសង់នៅក្នុងភូមិដែរ? (ឱ្យរកឈ្មោះនិងរូបថតនៃអ្វីដែលបានសង់នៅក្នុងភូមិដែរ)

Teacher: Now what things do the factories make? (make cement, plywood, liquor and canned foods)

Student: Now they have factories that make cement, plywood, liquor and canned foods.

1. ឱ្យរកឈ្មោះនិងរូបថតនៃអ្វីដែលបានសង់នៅក្នុងភូមិដែរ? (ឱ្យរកឈ្មោះនិងរូបថតនៃអ្វីដែលបានសង់នៅក្នុងភូមិដែរ)
2. ឱ្យរកឈ្មោះនិងរូបថតនៃអ្វីដែលបានសង់នៅក្នុងភូមិដែរ? (ឱ្យរកឈ្មោះនិងរូបថតនៃអ្វីដែលបានសង់នៅក្នុងភូមិដែរ)
3. ឱ្យរកឈ្មោះនិងរូបថតនៃអ្វីដែលបានសង់នៅក្នុងភូមិដែរ? (ឱ្យរកឈ្មោះនិងរូបថតនៃអ្វីដែលបានសង់នៅក្នុងភូមិដែរ)
4. ឱ្យរកឈ្មោះនិងរូបថតនៃអ្វីដែលបានសង់នៅក្នុងភូមិដែរ? (ឱ្យរកឈ្មោះនិងរូបថតនៃអ្វីដែលបានសង់នៅក្នុងភូមិដែរ)
5. ឱ្យរកឈ្មោះនិងរូបថតនៃអ្វីដែលបានសង់នៅក្នុងភូមិដែរ? (ឱ្យរកឈ្មោះនិងរូបថតនៃអ្វីដែលបានសង់នៅក្នុងភូមិដែរ)

បាន ឱ្យរកឈ្មោះនិងរូបថតនៃអ្វីដែលបានសង់នៅក្នុងភូមិដែរ? (ឱ្យរកឈ្មោះនិងរូបថតនៃអ្វីដែលបានសង់នៅក្នុងភូមិដែរ)

បាន ឱ្យរកឈ្មោះនិងរូបថតនៃអ្វីដែលបានសង់នៅក្នុងភូមិដែរ? (ឱ្យរកឈ្មោះនិងរូបថតនៃអ្វីដែលបានសង់នៅក្នុងភូមិដែរ)

បាន ឱ្យរកឈ្មោះនិងរូបថតនៃអ្វីដែលបានសង់នៅក្នុងភូមិដែរ? (ឱ្យរកឈ្មោះនិងរូបថតនៃអ្វីដែលបានសង់នៅក្នុងភូមិដែរ)

បាន ឱ្យរកឈ្មោះនិងរូបថតនៃអ្វីដែលបានសង់នៅក្នុងភូមិដែរ? (ឱ្យរកឈ្មោះនិងរូបថតនៃអ្វីដែលបានសង់នៅក្នុងភូមិដែរ)

Drill G. Response

- MODEL: គ្រូ : គេធ្វើអ្វីទៀតទេ លើកលែងតែកែវ? (ធ្វើបាននឹង ចិន្ដា)
សិស្ស: បាទ លើកលែងតែកែវ គេធ្វើបាននឹង ចិន្ដាដែរ។
1. គេធ្វើអ្វីទៀតទេ លើកលែងតែកង់ឡាន?
(ធ្វើកង់ធម្មតា នឹងរោងរឿងកង់)
  2. គេធ្វើអ្វីទៀតទេ លើកលែងតែដំឡើងទ្រព្យកម្ម?
(ដំឡើងម៉ាស៊ីនឡាន ឥឡូវនឹងឥឡាន)
  3. គេធ្វើអ្វីទៀតទេ លើកលែងតែប្រកបរបរ?
(ធ្វើស្រា នឹងឡាបរិយា)
  4. គេរៀនអ្វីទៀតទេ លើកលែងតែខ្មែរ?
(រៀនបារាំង ជប៉ុន នឹងភាសា)
  5. គេទៅណាទៀតទេ លើកលែងតែទៅលេង?
(ទៅទីក្រុងភ្នំពេញ នឹងទីផ្សារលើទឹកដី)

Teacher: Do they make anything besides glasses? (dishes and vases)

Student: Besides (making) glasses they make dishes and vases too.

បាទ លើកលែងតែកង់ឡាន គេធ្វើកង់ធម្មតា នឹង រោងរឿងកង់។
បាទ លើកលែងតែដំឡើងទ្រព្យកម្ម គេដំឡើង ម៉ាស៊ីនឡាន ឥឡូវនឹងឥឡាន។
បាទ លើកលែងតែប្រកបរបរ គេធ្វើស្រា នឹង ឡាបរិយា។
បាទ លើកលែងតែខ្មែរ គេរៀនបារាំង ជប៉ុន នឹងភាសា។
បាទ លើកលែងតែទៅលេង គេទៅទីក្រុង ភ្នំពេញ នឹងទីផ្សារលើទឹកដី។

Drill H. Expansion with Substitution

- MODEL: គ្រូ: តាមលោកស្រាវ គេធ្វើរោង ច្រកនោះហើយអង្គុយ?
(ចាប់ផ្តើមការ)
សិស្ស: ហើយគេនឹងចាប់ផ្តើមការទី ណា?
1. តាមលោកស្រាវ គេធ្វើរោងនោះហើយ អង្គុយ? (អាចរៀបចំបាន)
  2. តាមលោកស្រាវ គេធ្វើរោងនោះហើយ អង្គុយ? (បើកឲ្យរៀននា)
  3. តាមលោកស្រាវ គេធ្វើរោងនោះហើយអង្គុយ? (បើកឲ្យរៀប)
  4. តាមលោកស្រាវ គេធ្វើរោងនោះហើយអង្គុយ? (ចាប់លាបពណ៌)
  5. តាមលោកស្រាវ គេធ្វើរោងនោះហើយអង្គុយ? (ចូលទៅនា)

Teacher: When do you think they'll build that factory? (start to work)

Student: And what month will they start to work?

ហើយគេអាចរៀបចំបានទីណា?
ហើយគេបើកឲ្យរៀននាទីណា?
ហើយគេបើកឲ្យរៀបទីណា?
ហើយគេចាប់លាបពណ៌ទីណា?
ហើយគេចូលទៅនាទីណា?

Drill I. Expansion

1. គេបានបង្កើតទ្រព្យមានរោងចក្រច្រើន។
2. នៅប្រទេសកម្ពុជាគេបានបង្កើតទ្រព្យមានរោងចក្រច្រើន។
3. តាំងពីបានឯករាជ្យនាប្រទេសកម្ពុជាគេបានបង្កើតទ្រព្យមានរោងចក្រច្រើន។
4. តាំងពីបានឯករាជ្យនាប្រទេសកម្ពុជាគេបានបង្កើតទ្រព្យមានរោងចក្រច្រើនដែលផ្ទុះរបស់សំខាន់ៗច្រើនយ៉ាង។
5. តាំងពីបានឯករាជ្យនាប្រទេសកម្ពុជាគេបានបង្កើតទ្រព្យមានរោងចក្រច្រើនដែលផ្ទុះរបស់សំខាន់ៗច្រើនយ៉ាងសំរាប់ការរុញច្រានរបស់ជាតិ។

They have established many factories.

They have established many factories in Cambodia.

Since gaining independence they have established many factories in Cambodia.

Since gaining independence they have established many factories in Cambodia which manufacture many kinds of important products.

Since gaining independence they have established many factories in Cambodia which manufacture many kinds of important products used for the needs of the people.

Drill J. Reduction

1. តាំងពីបានឯករាជ្យនាប្រទេសកម្ពុជាគេបានបង្កើតទ្រព្យមានរោងចក្រច្រើនដែលផ្ទុះរបស់សំខាន់ៗច្រើនយ៉ាងសំរាប់ការរុញច្រានរបស់ជាតិ។
2. តាំងពីបានឯករាជ្យនាប្រទេសកម្ពុជាគេបានបង្កើតទ្រព្យមានរោងចក្រច្រើនដែលផ្ទុះរបស់សំខាន់ៗច្រើនយ៉ាង។
3. តាំងពីបានឯករាជ្យនាប្រទេសកម្ពុជាគេបានបង្កើតទ្រព្យមានរោងចក្រច្រើន។
4. នៅប្រទេសកម្ពុជាគេបានបង្កើតទ្រព្យមានរោងចក្រច្រើន។
5. គេបានបង្កើតទ្រព្យមានរោងចក្រច្រើន។

Since gaining independence they have established many factories in Cambodia which manufacture many kinds of important products used for the needs of the people.

Since gaining independence they have established many factories in Cambodia which manufacture many kinds of important products.

Since gaining independence they have established many factories in Cambodia.

They have established many factories in Cambodia.

They have established many factories.

UNIT 79

BASIC DIALOGUE

1. Nancy
 ជំរាបសួរលោកស្រី លោកឈ្មោះ
 យោបល់ខ្ញុំបង្គំបានទេ?
 Hello, Sroh. Can you give me a
 little suggestion?
2. Sroh
 បានហ្នឹង លោកស្រីមានការអី?
 All right. What's the matter?
3. Nancy
 ថា ខ្ញុំកំពុងនឹងរៀបចំអីវ៉ាន់យក
 នៅភ្នំពេញ។ លោកស្រីបង្គំបានទេ ខ្ញុំ
 គួរយកអី ទុកអី?
 I'm getting things ready to take to
 Phnom Penh. Can you tell me what
 I should take, and what I should
 leave behind?
4. Sroh
 ការនេះបើលោកស្រីមិនចង់ពិបាក
 ទេមែន លោកស្រីយកនឹងអីវ៉ាន់បង្គំ
 បន្តិចទៅបានបើយល់ច្បាស់និយមន័យបង្គំ
 ឱ្យបាន។ សូមបង្គំប្រាប់បង្គំផង។
 In this case, if you don't want a
 lot of trouble, take only a few
 things, like various appliances
 for use in the house.
5. Nancy
 ឱ្យបានដូចគ្នាទៅនឹងអីវ៉ាន់?
 Like china and things like that?
6. Sroh
 បាទ បើយល់បង្គំនេះទៀត លោក
 ស្រីមិនបាច់យកទៅក៏បាន ព្រោះនៅភ្នំ
 ពេញគេមានលក់របស់អស់នេះស្រាប់។
 These things you don't need to take
 either, because in Phnom Penh
 they sell all these things and
 they're pretty too.
7. Nancy
 តើលក់ថ្លៃទេ?
 Are they expensive?
8. Sroh
 ទេ តើលក់ថ្លៃទាប ព្រោះគេ
 មានរោងចក្រប្រើប្រាស់អស់នេះ
 នៅក្នុងស្រុក។
 No. They sell them cheap because
 they have factories which
 make all these in the country.
9. Nancy
 អាញ បើស្រួលណាស់ ខ្ញុំអាចឱ្យកុមារ
 ហ៊ុនដឹកនាំអីវ៉ាន់ទុកនៅក្នុងឃ្លាំងរបស់គេ។
 In that case it'll be convenient. I
 can have the transfer company put
 my things in storage in their
 warehouse.

Sroh

10. បាទ បើយើងទៅលោកជួនសៅនីល
ក្នុងពេញ លោកជួនសៅនីលនឹងជួយបង្គាប់
បង្គំ មានតុ ទូ ឆ្នាំង ក្រណាត់។

And when you arrive in Phnom Penh
you should rent an apartment or
a house with tables and chests
and things like that.

Nancy

11. ខ្ញុំអាចជួលផ្ទះឬបន្ទប់ ទេ ទេ?

Can I rent an unfurnished apartment
or house?

Sroh

12. បាទ លោកជួនសៅនីលបានបើយើង
លោកជួនសៅនីល ទូ ទឹក តាមលោក
ជួនសៅនីល ឬ គេមានផ្ទះ ទឹក តុ កៅស៊ូ
ល្អៗ ណាស់។ មានទូ ជាក្រណាត់ ឬ កៅស៊ូ
ល្អៗ ណាស់ មានក្រណាត់ មានកៅស៊ូ
ផ្សេងៗ តាមរបៀបស្រស់ស្អាត គឺជាបុរាណ
ឬ តាមលោកជួនសៅនីលបាន។

Yes you can, and you can buy tables,
chests and beds according to your
desire. They make very good beds,
tables, wardrobes and chairs.
They have wardrobes made of good
wood; they have foam-rubber mat-
tresses; they have rattan chairs
made in the modern or old style,
or however you want.

Nancy

13. នៅក្រុងភ្នំពេញ មានលក់ ច្រកឆ្នាំង
ស្លឹកប្រាក់ ទេ?

Do they sell gas stoves in Cambodia?

Sroh

14. បាទ មានស្លឹកប្រាក់ ឬ ស្លឹកច្រកឆ្នាំង
និងបើលោកជួនសៅនីលនឹងជួយបង្គាប់
អោយបើកការងារលោកជួនសៅនីល បានប្រកប
ទេ ។

Yes, they do. They burn gas or
kerosene, but if you go to live
in a house built for Americans,
you needn't worry.

Nancy

15. បាទ ខ្ញុំប្រើប្រាស់នៅបន្ទប់ឬបន្ទប់
មានតុ ទូ គឺជាបន្ទប់សំបុត្រ ឬ គេមានបង្គាប់
ខ្ញុំនឹងរៀបតាមរបៀបខ្ញុំ។

No, I will go live in an apartment
or "compartment house" which has
all the tables and wardrobes in the
Cambodian style, and I'll arrange
it my own way.

Sroh

16. អញ្ចីលោកជួនសៅនីលបានបង្គាប់យកអ្វីទៅ
ខ្ញុំនឹងបើកលោកជួនសៅនីល ឬ គេមានបង្គាប់
ខ្ញុំនឹងរៀបតាមរបៀបខ្ញុំ ឬ គេមានបង្គាប់
បានប្រកបទេ ឬ គេមានបង្គាប់។

In that case you needn't take a lot,
if that's the way you think. And
I hope that your mission will end
in success.

Nancy

17. បាទ ខ្ញុំអរគុណលោកជួនសៅនីល។

Thank you very much.

DRILLS

Drill A. Substitution

1. សុំទោស លោកស្រីយល់ឲ្យខ្ញុំបន្តិច
បានទេ?
2. សុំទោស លោកស្រីយល់ឲ្យបង្រៀនខ្ញុំបន្តិចបាន
ទេ?
3. សុំទោស លោកស្រីយល់ឲ្យធ្វើការខ្ញុំបន្តិចបាន
ទេ?
4. សុំទោស លោកស្រីយល់ឲ្យយកវត្ថុខ្ញុំបន្តិច
បានទេ?
5. សុំទោស លោកស្រីយល់ឲ្យបង្រៀនវត្ថុខ្ញុំបន្តិច
បានទេ?
6. សុំទោស លោកស្រីយល់ឲ្យហៅស៊ីក្លូខ្ញុំបន្តិចបាន
ទេ?
7. សុំទោស លោកស្រីយល់ឲ្យមើលកូនខ្ញុំបន្តិច
បានទេ?
8. សុំទោស លោកស្រីយល់ឲ្យទិញសៀវភៅខ្ញុំ
បន្តិចបានទេ?

Excuse me, would you help me think a
little bit.

Excuse me, would you help me put the
house in order a little bit.

Excuse me, would you help me work a
little bit.

Excuse me, would you help me carry
the things a little bit.

Excuse me, would you help me prepare
the things a little bit.

Excuse me, would you help me call a
cyclo a little bit.

Excuse me, would you help me look
after the children a little bit.

Excuse me, would you help me buy
books a little bit.

Drill B. Substitution

1. ឆ្លុះណាមានលក់ចម្រៀនដុតច្បាស់?
2. ឆ្លុះណាមានលក់ទូរ៉េហ្វេរី?
3. ឆ្លុះណាមានលក់កង់ល្អៗ?
4. ឆ្លុះណាមានលក់សៀវភៅអង់គ្លេស?
5. ឃុំណាមានលក់សៀវភៅអង់គ្លេស?
6. ឃុំណាមានលក់កាត់សត្វដ៏ល្អស្រស់
វិញ?
7. នៅឃុំណាមានលក់កាត់សត្វដ៏ល្អស្រស់
វិញ?
8. នៅឃុំណាមានលក់ទូរគន្លឹះ?

Which store has gas stoves for sale?

Which store has refrigerators for
sale?

Which store has good tires for sale?

Which store has English books for
sale?

Which book store has English books
for sale?

Which book store has French news-
papers and magazines for sale?

Where are French newspapers and
magazines for sale?

Where are beds and wardrobes for
sale?

Drill C. Substitution

1. លោកមិនបាច់យកវត្ថុទាំងនោះទេ គេ
មានរបស់លក់នៅឯនោះមិនទេ។
2. លោកមិនបាច់ឲ្យគាត់ទៅទេ គេមាន
មនុស្សនៅឯនោះមិនទេ។
3. លោកមិនបាច់យកកូនទៅទេ នៅឯនោះ
គេមានស៊ីក្ល មិនទេ។
4. លោកមិនបាច់ផ្ញើសៀវភៅទៅទេ គេ
មានសៀវភៅលក់មិនទេ នៅឯនោះ។
5. លោកមិនបាច់កាត់ខោអាវទ្រូចនេះទេ គេ
មានអ្នកកាត់ខោអាវនៅឯនោះមិនទេ។
6. លោកមិនបាច់ទិញផ្លែឈើយកទៅទ្រូចនេះ
ទេ គេមានអ្នកលក់នៅឯនោះមិនទេ។
7. លោកមិនបាច់អញ្ជើញទៅទេ គេមាន
អ្នកជំនាញនៅឯនោះមិនទេ។
8. លោកមិនបាច់ទូរស័ព្ទទៅទេ គេ
មានលក់នៅឯនោះមិនទេ។

You don't have to take things;
they have many things to sell
there.

You don't have to let him go;
they have many people there.

You don't have to take the car;
they have many cyclos there.

You don't have to send the book;
they have many books for sale
there.

You don't have to have a lot of
clothes made; they have many
tailors there.

You don't have to buy fruit to
take along; they have many cake
sellers there.

You don't have to go; they have
many workers there.

You don't have to telephone; they
have many to sell there.

Drill D. Multiple Substitution

1. ខ្ញុំប្រទេតនឹងរកជួលផ្ទះនៅឯមួយនៅ
ជិតកន្លែងធ្វើការ។
2. ខ្ញុំប្រទេតនឹងរកទិញផ្ទះនៅឯមួយនៅ
ឆ្ងាយពីកន្លែងលក់ទំនិញ។
3. ខ្ញុំប្រទេតនឹងទិញដីមួយកន្លែងនៅឆ្ងាយ
ពីទីក្រុង។
4. ខ្ញុំប្រទេតនឹងរកទិញផ្ទះមួយនៅជិត
ស្ថានទូត។
5. ខ្ញុំប្រទេតនឹងរកទិញកូនមួយនៅពេល
ខ្ញុំទៅដល់។
6. ខ្ញុំប្រទេតនឹងជួលកូនមួយនៅពេលខ្ញុំ
នៅភ្នំពេញ។
7. ខ្ញុំប្រទេតនឹងរកជួលកង់មួយនៅពេលខ្ញុំ
មកដល់។
8. ខ្ញុំប្រទេតនឹងរកជួលបន្ទប់មួយនៅពេលខ្ញុំ

I will try to rent a "compartment
house" near my place of work.

I will try to buy a "compartment
house" far from where things are
sold.

I will try to buy a piece of land
far from the city.

I will try to buy a house near the
embassy.

I will try to buy a car when I
arrive.

I will try to rent a car when I'm
in Phnom Penh.

I will try to rent a bicycle when
I arrive in Angkor Wat.

I will try to rent a room when I

work there.

1. កាលណា ខ្ញុំ ទៅដល់ ភ្នំ ពេញ បន្ទាប់ពី បកប្បន្ន ។
2. កាលណា ខ្ញុំ បញ្ជាក់ ខ្ញុំ នឹង រៀន បាត ។
3. កាលណា ខ្ញុំ ឃើញ ភាគ ខ្ញុំ នឹង ឲ្យ ភាគ ។
4. កាលណា វា មក ខ្ញុំ នឹង ប្រាប់ វា ។
5. កាលណា ខ្ញុំ ទៅ ខ្ញុំ នឹង រៀន ។

[illegible]

1. ខ្ញុំចង់ទិញពូកកៅស៊ូឆ្មួយ ។
2. គាត់បានបោសស្រោសដឹកហ្មួសឆ្មួយ ។
3. ខ្ញុំចង់បានស្លាកបាតឆ្មួយ ។
4. ខ្ញុំចង់ទិញទឹកឆ្មួយ ។
5. ខ្ញុំចង់ដឹងពីឆ្មួយរូប ។

រលាកមានព្យាបាលក្នុងស្ថានភាព?
 រលាកមានច្រើនប្រភេទស្ថានភាព?
 រលាកមានទំនាក់ទំនងស្ថានភាព?
 រលាកមានវិសាលភាពស្ថានភាព?
 រលាកមានវិសាលភាពស្ថានភាព?

MODEL: គ្រូ : បង្ហាញពីលក្ខណៈពិសេសនៃការប្រើប្រាស់
របស់ ? (របស់)

Teacher: How come you're taking so many things? (things)

សិស្សៈ បានទេ នេះគឺរបស់វិទ្យុខ្មែរភារ
ក្នុងបទ ។ របស់ឯទៀតខ្ញុំនឹងនិយាយ
នៅក្នុងពេល ។

Student: No, these are just the things I need right away. The other things I'll buy in Phnom Penh.

1. រម្ងាប់ក៏រលាកយកសៀវភៅទៅរៀន
រឿង : (សៀវភៅ)
2. រម្ងាប់ក៏រលាកយកឧបករណ៍ទៅរៀនរឿង :
(ឧបករណ៍)
3. រម្ងាប់ក៏រលាកស្រីយកធានាផ្ទះទៅរៀនរឿង :
(ធានាផ្ទះ)
4. រម្ងាប់ក៏រលាកយកត្រូវទៅរៀនរឿង :
(របស់)
5. រម្ងាប់ក៏រលាកស្រីយកទឹកទៅរៀនរឿង :
(ទឹកក្រចក)

បាទ ទេ នេះជារស្យាវិទ្យាវិសិស្សខ្ញុំត្រូវការភ្ជួបៗទេ
 រស្យាវិទ្យាវិសិស្សខ្ញុំនឹងទិញនៅភ្នំពេញ ។
 បាទ ទេ នេះជារស្យាវិទ្យាវិសិស្សខ្ញុំត្រូវការភ្ជួបៗទេ
 រស្យាវិសិស្សខ្ញុំនឹងទិញនៅភ្នំពេញ ។
 បាទ ទេ នេះជារស្យាវិទ្យាវិសិស្សខ្ញុំត្រូវការភ្ជួបៗទេ
 រស្យាវិសិស្សខ្ញុំនឹងទិញនៅភ្នំពេញ ។
 បាទ ទេ នេះជារស្យាវិទ្យាវិសិស្សខ្ញុំត្រូវការភ្ជួបៗទេ
 រស្យាវិសិស្សខ្ញុំនឹងទិញនៅភ្នំពេញ ។
 បាទ ទេ នេះជារស្យាវិទ្យាវិសិស្សខ្ញុំត្រូវការភ្ជួបៗទេ
 រស្យាវិសិស្សខ្ញុំនឹងទិញនៅភ្នំពេញ ។

Drill H. Response

MODEL: គ្រូ: នៅផ្ទះលោកមានទូរទាសភ័ណ្ឌដែរ?
(បន្ទប់ស្នាក់នៅ)

សិស្ស: បាទ ខ្ញុំគ្មានទេ ទឹកខ្ញុំមានបន្ទប់ស្នាក់
នៅទេ ។

Teacher: Do you have a wardrobe at your house? (closets)

Student: I don't have one, but I do have closets.

1. នៅផ្ទះលោកមានកៅស៊ូដែរ?
(កៅស៊ូឈើឫស)
2. នៅផ្ទះលោក លោកមានតុទ្រុឌបុរាណទេ?
(របស់បុរាណវិទ្យាទេ?)
3. នៅបន្ទប់លោក លោកមានទូរទាសភ័ណ្ឌដែរ?
(ទូរទាសភ័ណ្ឌវិទ្យាទេ?)
4. នៅបន្ទប់លោក លោកមានទឹកទឹកស្អាតទេ?
(ទឹកស្អាតទឹកស្អាតទេ?)
5. នៅបន្ទប់លោក លោកមានប្រព័ន្ធគ្រប់គ្រង
អគ្គិសនីទេ? (ទឹកស្អាតទឹកស្អាតទេ?)

បាទ ខ្ញុំគ្មានទេ ទឹកខ្ញុំមានកៅស៊ូឈើឫស ។

បាទ ខ្ញុំគ្មានទេ ទឹកខ្ញុំមានរបស់បុរាណវិទ្យា
ទេ ។

បាទ ខ្ញុំគ្មានទេ ទឹកខ្ញុំមានទូរទាសភ័ណ្ឌ
វិទ្យា ។

បាទ ខ្ញុំគ្មានទេ ទឹកខ្ញុំមានទឹកស្អាត
ទឹកស្អាត ។

បាទ ខ្ញុំគ្មានទេ ទឹកខ្ញុំមានទឹកស្អាត
ប្រព័ន្ធគ្រប់គ្រង ។

Drill I. Expansion

1. គេមានរោងចក្រស្រាបាញ់ ។
2. គេមានរោងចក្រស្រាបាញ់ ជាច្រើន ។
3. គេមានរោងចក្រស្រាបាញ់ ជាច្រើន ធ្វើរបស់
ប្រើប្រាស់ ។
4. គេមានរោងចក្រស្រាបាញ់ ជាច្រើន ធ្វើរបស់
ប្រើប្រាស់ ផ្សេងៗ ។
5. គេមានរោងចក្រស្រាបាញ់ ជាច្រើន ធ្វើរបស់
ប្រើប្រាស់ ផ្សេងៗ មានដូចជា កែវ ធុង ធុង ។
6. គេមានរោងចក្រស្រាបាញ់ ជាច្រើន ធ្វើរបស់
ប្រើប្រាស់ ផ្សេងៗ មានដូចជា កែវ ធុង ធុង ។
មានគុណភាពល្អជាងផលិតផល
ផ្សេងទៀត ។
7. គេមាន រោងចក្រស្រាបាញ់ ជាច្រើន ធ្វើរបស់
ប្រើប្រាស់ ផ្សេងៗ មានដូចជា កែវ ធុង ធុង ។
មានគុណភាពល្អជាងផលិតផល
ផ្សេងទៀត ។

There are factories.

There are a lot of factories.

There are a lot factories making
utensils.

There are a lot of factories making
various utensils.

There are a lot of factories making
various utensils such as pots,
glasses, and dishes.

There are a lot of factories making
various utensils such as pots,
glasses, and dishes of excellent
quality.

There are a lot of factories making
various utensils such as pots,
glasses, and dishes of excellent
quality unsurpassed by foreign
products.

Drill J. Reduction

1. គេមានរោងទុក្ខបាញ់ដូចនេះច្រើនបស់
រៀបចំសំរាប់ផ្សេងៗមានដូចជាកំប៉ុងទឹកដ៏ល្អបំផុត
គុណភាពយ៉ាងប្រសើរមិនមានបញ្ហាប្រសិន
បរទេសទេ ។
2. គេមានរោងទុក្ខបាញ់ដូចនេះច្រើនបស់
រៀបចំសំរាប់ផ្សេងៗមានដូចជាកំប៉ុងទឹកដ៏ល្អបំផុត
និងគុណភាពយ៉ាងប្រសើរ ។
3. គេមានរោងទុក្ខបាញ់ដូចនេះច្រើនបស់
រៀបចំសំរាប់ផ្សេងៗមានដូចជាកំប៉ុងទឹកដ៏ល្អបំផុត ។
4. គេមានរោងទុក្ខបាញ់ដូចនេះច្រើនបស់
រៀបចំសំរាប់ផ្សេងៗ ។
5. គេមានរោងទុក្ខបាញ់ដូចនេះច្រើនបស់
រៀបចំសំរាប់ ។
6. គេមានរោងទុក្ខបាញ់ដូចនេះ ។
7. គេមានរោងទុក្ខបាញ់ ។

There are a lot of factories making various utensils such as pots, glasses, and dishes of excellent quality unsurpassed by foreign products.

There are a lot of factories making various utensils such as pots, glasses, and dishes of excellent quality.

There are a lot of factories making various utensils such as pots, glasses, and dishes.

There are a lot of factories making various utensils.

There are a lot of factories making utensils.

There are a lot of factories.

There are factories.

UNIT 80

NARRATION

1. លោកប៉ូល ជាកម្មវិធីសេដ្ឋកិច្ចមកក្នុងប្រទេសកម្ពុជា ដើម្បីទស្សនាបុរាណវត្ថុ និងទីតាំងប្រាសាទផ្សេងៗ។
2. លោកប៉ូល មានទំនុកចិត្តលើការទៅទស្សនាប្រាសាទបាវ៉ា។
3. គាត់មកពីក្រុងរ៉ាង្គូន មកដល់ភ្នំពេញ ដោយផ្ទាល់។
4. នៅទីនោះ គាត់បានទៅទស្សនាប្រាសាទបាវ៉ា និងទីតាំងប្រាសាទផ្សេងៗទៀត។
5. លោកប៉ូល បានទៅទស្សនាប្រាសាទបាវ៉ា និងទីតាំងប្រាសាទផ្សេងៗទៀត ដោយគាត់បានទៅទស្សនាប្រាសាទបាវ៉ា យ៉ាងច្បាស់លាស់។
6. នៅតាមបណ្តោយផ្លូវ គាត់ក៏ឃើញប្រាសាទផ្សេងៗទៀត ហើយគាត់បានទៅទស្សនាប្រាសាទផ្សេងៗទៀត ដោយគាត់បានទៅទស្សនាប្រាសាទផ្សេងៗទៀត។
7. លោកប៉ូល ក៏បានទៅទស្សនាប្រាសាទផ្សេងៗទៀត ហើយគាត់បានទៅទស្សនាប្រាសាទផ្សេងៗទៀត ដោយគាត់បានទៅទស្សនាប្រាសាទផ្សេងៗទៀត។
8. គាត់ក៏បានទៅទស្សនាប្រាសាទផ្សេងៗទៀត ហើយគាត់បានទៅទស្សនាប្រាសាទផ្សេងៗទៀត ដោយគាត់បានទៅទស្សនាប្រាសាទផ្សេងៗទៀត។
9. នៅទីនោះ គាត់បានទៅទស្សនាប្រាសាទផ្សេងៗទៀត ហើយគាត់បានទៅទស្សនាប្រាសាទផ្សេងៗទៀត ដោយគាត់បានទៅទស្សនាប្រាសាទផ្សេងៗទៀត។
10. លោកប៉ូល បានទៅទស្សនាប្រាសាទផ្សេងៗទៀត ហើយគាត់បានទៅទស្សនាប្រាសាទផ្សេងៗទៀត ដោយគាត់បានទៅទស្សនាប្រាសាទផ្សេងៗទៀត។

1. Paul is a tourist among other tourists who have gone to visit Cambodia.
2. He still has not had the opportunity to go look for a single Cambodian friend.
3. He came from Rangoon directly to Siem Reap.
4. There he had the opportunity to go see Angkor Wat for a whole week.
5. Paul went to see many different monuments and he likes Banteay Srey very much because the sculptures are still very pretty.
6. Along the walls of Angkor he also saw that the sculpture is beautiful, and smooth too, because whoever goes to see it always touches and rubs it.
7. Paul constantly wonders how the ancient Khmer could build Angkor because he sees stones placed one on top of the other without even having cement.
8. Now the Cambodian Tourist Office has brought him to Phnom Penh.
9. Here he can go see various places, the National Museum and the Palace, for example.
10. Tomorrow he will go to see the Preah Keo Pagoda, in which the floor is completely tiled in silver, and he will see the Independence Monument, which has been decorated by mixing the ancient with the modern.

- [illegible]

1. In Phnom Penh it is not difficult to buy silver articles, sampot cloth, or various sculptures.
2. Besides the other small businesses, they can go look in four large places, the Old Market, the New Market, the Kossamak Hotel, and the salesroom of the School of Fine Arts.
3. They can buy silver boxes, sampot houl, sarongs, or silk ties.
4. There are a lot of various carvings made of ivory, copper, and wood.
5. Besides all these things they can buy silver belts for ladies, compacts, gold necklaces and pendants made in the shapes of various animals.
6. They offer for sale small sculptures such as apsaras and Cambodian orchestras, for example.
7. If they want to go buy all these things in the School of Fine Arts they can go watch the sculptors or the weavers.
8. All these people are students until the time they have finished studying and leave to be private artisans.

1. នៅភ្នំពេញក៏ដូចនៅទីក្រុងខ្មែរដទៃទៀតដែរ ការរៀបចំទីក្រុងឲ្យបានស្អាតជាការប្រព្រឹត្តទៅរាល់ពេល តាំងពីតាំងពីបុរេសម័យបានឯកភាពមក។
2. គេពង្រីកផ្លូវធំៗសាងសង់ហើយទីក្រុងក៏រីកធំឡើងដែរ។
3. ចំនួនបហារវិទ្យាល័យក៏មានកាន់តែច្រើនឡើងហើយផ្សេងៗទៀតក៏មានខ្វះខាតទីកន្លែងសិក្សាគ្រប់កន្លែង។
4. នៅតាមស្រុកនានាគឺមានសាលារៀន ឲ្យបានគ្រប់គ្រាន់ហើយនៅភ្នំពេញនិងខេត្តខ្លះគេបង្កើតឲ្យមានបហារវិទ្យាល័យ។
5. ខាងវិទ្យាសាស្ត្រគេមានចំនួនទីស្ថាប័ន គឺសាកលវិទ្យាល័យនិងមន្ទីរពេទ្យសាងសង់និងបន្ត។
6. ខាងឧស្សាហកម្មបុរេសកម្មក៏មានដំណើរការលឿនណាស់ដែរ។
7. តើដើម មុនឯកភាពរួចគេមិនឃើញមានរោងឧស្សាហកម្មអ្វីសំខាន់ទេ។
8. សព្វថ្ងៃគេឃើញមានរោងចក្រផ្ទុះបស់រុប្បីចាស់ៗនិងទីក្រុងផ្សេងៗ។
9. ក្នុងចំណោមរោងចក្រនេះ មួយភាគបី ជាជំនួយបរទេស រុក្ខជាតិគឺជា រោងចក្ររបស់ជាតិឬរបស់ឯកជន។
10. ការលូតលាស់នេះធ្វើឲ្យអ្នកនិយមធ្លាប់ស្គាល់ស្រុកខ្មែរតើដើម ឬក៏ភ្នំពេញណាស់។

1. Since Cambodia became independent , Phnom Penh, like other Cambodian cities, has constantly been active in keeping itself clean.
2. They are expanding the main roads and enlarging the cities also.
3. The number of universities is getting larger and larger, and other roads are also expanding almost everywhere.
4. In the sroks and villages they are building schools so as to have enough, and in Phnom Penh and some provinces they are establishing universities.
5. As for health, they have a number of pharmacies, health centers, and hospitals even in the remote villages.
6. In industry, Cambodia has also made quick strides.
7. At present they have factories making various equipment of almost all kinds.
8. Among these factories, one third are foreign aid.
9. Besides that there are state and private factories.
10. This expansion would surprise people who knew Cambodia before.

1. លោកស្រីម្នាក់ដែលរៀបចំទៅធ្វើការ ឯភ្នំពេញបានសួរថា តើគាត់ត្រូវយកអ្វីទៅ៖ ។
2. ខ្ញុំម្នាក់បានប្រាប់គាត់ថា មិនបាច់យកអ្វីទាំងអស់ទេ គេនៅទីនោះក៏បាន ។
3. លោកស្រីអាចយកសំលៀកបំពាក់ខ្លះៗទៅបាន ប៉ុន្តែវាមិនចាំបាច់ទេ ។
4. បាន ប៉ុន្តែវាមិនចាំបាច់យកទេ ព្រោះនៅឯនោះគេមានរបស់អស់ទាំងអស់ហើយ ថ្នាក់ដឹកនាំ។
5. នៅក្នុងនោះមានរោងចក្រប្រើប្រាស់ឥដ្ឋ ឥដ្ឋបែបនេះមិនចាំបាច់យកទេ ។
6. បើលោកស្រីនៅទីនោះដែលមានគ្រឿងស្រាប់នោះ ក៏កាន់តែស្រួលទៅទៀត ។
7. គេមានគ្រឿងទាំងអស់ហើយ មានតុកនិងកៅស៊ូ ក៏ដូចជាគ្រឿងសម្រាប់ប្រើប្រាស់ ប្រភេទផ្សេងៗ ។
8. បើលោកស្រីទៅនៅទីនោះសំរាប់ធ្វើការ ការងារនោះស្រួលណាស់ ព្រោះ គេមានគ្រឿងស្រាប់រួចរាល់ហើយ ក៏ដូចជាគ្រឿងផ្សេងៗ ។
9. បើលោកស្រីចង់ជួលបន្ទប់ ឬជួលផ្ទះដែលមានគ្រឿង នោះលោកស្រីអាចរៀបចំផ្ទះ តាមចិត្តបាន ។
10. ដូច្នេះគាត់អាចរៀបចំផ្ទះតាមរបៀបខ្លួន ឬរបៀបអាមេរិក បានហើយ ដោយពិសេស ផងដែរ ។

1. A lady who is preparing to go to work in Phnom Penh asks what things she must take.
2. A Cambodian tells her that she needn't take a lot of things; taking them would only make things difficult.
3. The lady can take clothes for the hot months and some other things which are necessities.
4. She needn't take dishes and various pots because they have all these things; they're nice and they're cheap too.
5. In Cambodia they have factories which make all these things, which are not inferior to foreign products.
6. If the lady is going to rent a house which already has furniture, so much the easier.
7. They have tables and cabinets made from good wood; they have mattresses and chairs made of foam rubber in both the modern and ancient style, and there are a lot of them.
8. If the lady goes to live in a house only for American officials it would be very easy, because they have many appliances installed in each house or apartment.
9. If she wants to rent an apartment or a "compartment house" which doesn't have furniture, she can fix up the house as she wishes.
10. Thus, she can fix up the house in the Cambodian style or specially in the American style.

UNIT 81

BASIC DIALOGUE

John

1. ជំរាបសួរលោកសារ៉ូ លោកទៅ
ណាណាស់?

Hello, Sarom. Where are you going?

Sarom

2. ខ្ញុំទៅផ្ទះ។ ខ្ញុំទើបនឹងត្រឡប់
មកពីវាលយន្តហោះ។

I'm going home. I'm just returning from the airport.

John

3. លោកទៅជួបអ្នកណាម្នាក់?

Did you meet someone?

Sarom

4. ទេ ខ្ញុំយកប្អូនខ្ញុំទៅជួបយន្តហោះ។

No, I took my younger brother to get a plane.

John

5. អូ អញ្ចី! គេទៅរៀនអី?

Is that so? What's he going to study?

Sarom

6. វាទៅរៀនខាងវិស្វកម្មនៅ
វិទ្យាល័យ គេនីស៍។

He's going to study engineering at Cornell.

John

7. គេទៅរៀនបន្ទាន់ឆ្នាំ?

How many years is he going to study?

Sarom

8. វាបានហាងរូបករណ៍តែមួយឆ្នាំ
ទេ ប៉ុន្តែបើវាទៅរៀនល្អគេនឹងបន្ត អាហារ
រូបករណ៍ឲ្យគេទៅរៀន។

He got a scholarship for just one year, but if he studies well they will extend the scholarship.

John

9. នៅប្រទេសកម្ពុជាមានសាកល
វិទ្យាល័យទេ?

Are there universities in Cambodia?

Sarom

10. បាទ និទ្ទេសទៅតំបន់ណាដែលកំពុងរីកចម្រើន
នឹងមានសិក្សាស្រាវជ្រាវដែលបាន
អាហាររូបករណ៍ទៅរៀនខាងមុខវិជ្ជាគេ
ទៅរៀនមុខវិជ្ជាណាដែលយើងមិនមាន

Yes, in Phnom Penh, Kompong Cham and Battambang, but students who get scholarships go (abroad) to study subjects which we don't have yet.

មាន។

11. មានសាកលវិទ្យាល័យទាំងអស់ប៉ុន្មាននៅក្រុងភ្នំពេញ?
John
How many universities are there altogether in Cambodia?
12. មានប្រាំបួនឥឡូវនេះ។ ប្រាំនៅភ្នំពេញ ពីរនៅក្រុងកំពង់ចាម និងពីរនៅក្រុងបាត់ដំបង។
Sarom
There are eight now. Six in Phnom Penh and two others, in Kompong Cham and Battambang.
13. នៅសាកលវិទ្យាល័យទាំងនេះ មាននិស្សិតបរទេសដែរ?
John
Are there foreign students in all these universities?
14. បាទ មាននិស្សិតច្រើនមកពីក្រុងភ្នំពេញ ក្រុងកម្ពុជ និងក្រុងបាត់ដំបង។
Sarom
Yes, mostly they come from Laos, Vietnam, and some from France.
15. គេមកសិក្សាអ្វី?
John
What do they come to study?
16. បាទ គេច្រើនសិក្សាអំពីសេដ្ឋកិច្ច ច្បាប់ វេជ្ជសាស្ត្រ កសិកម្ម និងការងារផ្សេងៗទៀតដូចជា ជួសជុលរថយន្ត និងតម្កល់។
Sarom
For the most part they study economics, law, medicine, agriculture, and various technical subjects, such as repairing autos and tailoring.
17. សាលាសិក្សានៅក្រុងភ្នំពេញថ្លៃទេ?
John
Are the schools in Cambodia expensive
18. ទេ មិនថ្លៃទេ។ សាលាសិក្សាទាំងអស់សុទ្ធតែជាសាលាសាធារណៈ។ គេយកតម្លៃប្រឡងចូលសិក្សាប្រចាំឆ្នាំ តែ ១០០ រៀល ដល់ ៥០០ រៀលប៉ុណ្ណោះ។
Sarom
They're not expensive. Almost all the schools are government schools. They charge just according to the price of taking the exam and the diploma. It costs from 100 to 500 riels a year.

DRILLS

Drill A. Substitution

1. ខ្ញុំទើបនឹងមកពីទីផ្សារ។
2. ខ្ញុំទើបនឹងមកពីអាកាសយានដ្ឋាន។
3. ខ្ញុំទើបនឹងមកពីសាលារៀន។
4. ខ្ញុំទើបនឹងមកពីការងារ។
5. ខ្ញុំទើបនឹងមកពីកាត់សក់។
6. ខ្ញុំទើបនឹងមកពីបណ្ណាល័យ។
7. ខ្ញុំទើបនឹងមកពីរោងចក្រ។
8. ខ្ញុំទើបនឹងមកពីមន្ទីរពេទ្យ។

- I just came back from the market.
- I just came back from the airport.
- I just came back from the school.
- I just came back from work.
- I just came back from getting a haircut.
- I just came back from the bookstore.
- I just came back from the railroad station.
- I just came back from the hospital.

Drill B. Substitution

1. ខ្ញុំរៀនទាំងច្បាប់និងទាំងសេដ្ឋកិច្ច។
2. ខ្ញុំរៀនទាំងច្បាប់និងទាំងប្រវត្តិសាស្ត្រ។
3. ខ្ញុំរៀនទាំងច្បាប់និងទាំងស្ថានភាពនយោបាយ។
4. ខ្ញុំរៀនទាំងច្បាប់និងទាំងពាណិជ្ជកម្ម។
5. ខ្ញុំរៀនទាំងច្បាប់និងទាំងគណិតវិទ្យា។
6. ខ្ញុំរៀនទាំងច្បាប់និងទាំងវេជ្ជសាស្ត្រ។
7. ខ្ញុំរៀនទាំងច្បាប់និងទាំងស្ថាបត្យកម្ម។
8. ខ្ញុំរៀនទាំងច្បាប់និងទាំងភូមិសាស្ត្រ។

- I study both law and economics.
- I study both law and history.
- I study both law and philosophy.
- I study both law and commerce.
- I study both law and mathematics.
- I study both law and medicine.
- I study both law and engineering.
- I study both law and geography.

Drill C. Variable Substitution

1. សាកលវិទ្យាល័យនៅកម្ពុជាមិនថ្លៃទេ ព្រោះវាជាសាលាសាធារណៈ។
2. វិទ្យាល័យខ្លះនៅកម្ពុជាមិនថ្លៃទេ ព្រោះវាជាសាលាសាធារណៈ។
3. វិទ្យាល័យខ្លះនៅភ្នំពេញមិនថ្លៃទេ ព្រោះវាជាសាលាសាធារណៈ។
4. វិទ្យាល័យខ្លះនៅខេត្តមិនថ្លៃទេ ព្រោះវាជាសាលាសាធារណៈ។
5. វិទ្យាល័យខ្លះនៅខេត្តមិនថ្លៃទេ ព្រោះវាជាសាលាសាធារណៈ។

- Universities in Cambodia are not expensive because they are state schools.
- Some lycées in Cambodia are not expensive because they are state schools.
- Some lycées in Phnom Penh are not expensive because they are state schools.
- Some lycées in the provinces are not expensive because they are state schools.
- Some lycées in the provinces are

- និស្សិតសាលាឯកជន។
6. វិទ្យាល័យខ្លះនៅទូទាំងប្រទេស
និស្សិតសាលាឯកជន។
7. វិទ្យាល័យខ្លះនៅក្រុងភ្នំពេញ
និស្សិតសាលាឯកជន។
8. សាលារៀនខ្លះនៅក្រុងភ្នំពេញ
និស្សិតសាលាឯកជន។

expensive because they are
private schools.
Some lycées in the provinces are
very expensive because they are
private schools.

Some lycées in Cambodia are very ex-
pensive because they are private
schools.

Some schools in Cambodia are very
expensive because they are private
schools.

Drill D. Double Substitution

1. វាបានឆាប់រហ័សក្នុងការសិក្សា
ខាងកសិកម្ម។
2. វាបានប្រាក់ខែសិក្សាខាងវេជ្ជសាស្ត្រ។
3. វាបានជំនួយសិក្សាខាងបច្ចេកវិទ្យា
បច្ចេកទេស។
4. វាបានលុយខ្លះសិក្សាខាងភាសាបរ-
ទេស។
5. វាបានជំនួយសិក្សាខាងវិស្វកម្ម។
6. វាបានការជួយសិក្សាខាង
សេដ្ឋកិច្ច។
7. វាបានរកលុយបានសិក្សាខាងគណិត-
សាស្ត្រ។
8. វាបានប្រាក់សិក្សាខាងនយោបាយ។

He got a scholarship to study
agriculture.

He got a salary to study medicine.

He got help to study technology.

He got some money to study foreign
languages.

He was helped by them to study
engineering.

He was helped by the government to
study economics.

He earned money to study mathematics

He got a scholarship to study politi-
science.

Drill E. Triple Substitution

1. នៅប្រទេសកម្ពុជា សាលាសិស្ស
ទាំងអស់សុទ្ធតែសាលាជាតិ។
2. នៅប្រទេសអាមេរិក រោងចក្រ
សិបសិបទាំងអស់សុទ្ធតែជា
ឯកជន។
3. នៅប្រទេសបារាំង ក្រុងភ្នំពេញទាំងអស់
សុទ្ធតែជាក្រុងតូចៗ។
4. នៅប្រទេសវៀតណាម ផ្លូវសិបសិបទាំងអស់

In Cambodia, schools are almost all
state schools.

In America, factories are almost all
private factories.

In France, cars are almost all small
cars.

In Vietnam, roads are almost all ba-

ស្ពានទឹកដ៏វិចិត្រ ។

5. នៅប្រទេសជប៉ុន គ្មានស៊ីវិលិសាសន៍

ស្ពានទឹកដ៏វិចិត្រស្រស់ស្អាត ។

6. នៅប្រទេសថៃ គ្មានស៊ីវិលិសាសន៍

អស់ ស្ពានទឹក គ្មាន អន្លាត ។

7. នៅប្រទេសលាវ ភូមិ ស៊ីវិលិសាសន៍

អស់ ស្ពានទឹក គ្រប់ ទី ។

8. នៅប្រទេសកម្ពុជា ទីក្រុង

ស៊ីវិលិសាសន៍ អស់ ស្ពានទឹក ទីក្រុងស្អាត ។

roads.

In Japan, cars are almost all made there.

In Thailand, cars are almost all English cars.

In Laos, villages are almost all small villages.

In Cambodia, cities are almost all pretty cities.

Drill F. Response

MODEL: គ្រូ: តើសាលារៀននៅក្រុងភ្នំពេញ
ថ្លៃទេ? (សាលាភូមិការ)

សិស្ស: បាទទេ មិនថ្លៃទេ ព្រោះជា
សាលាភូមិការ ។

1. តើសាលាវិទ្យាល័យនៅក្រុងភ្នំពេញ
ថ្លៃទេ? (សាលាវិទ្យាល័យភូមិការ)

2. ប្រទេសកម្ពុជាមានសាលាថ្លៃទេ?
(ប្រទេសកម្ពុជាមានសាលាថ្លៃទេ?)

3. ទីស្នាក់នៅសាលាវិទ្យាល័យនៅក្រុងភ្នំពេញ
ថ្លៃទេ? (ទីស្នាក់នៅសាលាវិទ្យាល័យភូមិការ)

4. ក្នុងស្ថានភាពសាលាវិទ្យាល័យនៅក្រុងភ្នំពេញ
ថ្លៃទេ? (ក្នុងស្ថានភាពសាលាវិទ្យាល័យភូមិការ)

5. ក្នុងស្ថានភាពសាលាវិទ្យាល័យនៅក្រុងភ្នំពេញ
ថ្លៃទេ? (ក្នុងស្ថានភាពសាលាវិទ្យាល័យភូមិការ)

Teacher: Are schools in Cambodia expensive?
(state schools)

Student: No, they're not expensive, because
they're state schools.

បាទទេ មិនថ្លៃទេ ព្រោះជាសាលា
វិទ្យាល័យ ភូមិការ ។

បាទ ទេ មិនថ្លៃទេ ព្រោះជាប្រទេស
កម្ពុជា ។

បាទ មិនថ្លៃទេ ព្រោះជាទីស្នាក់នៅ
សាលាវិទ្យាល័យ ។

បាទ ទេ មិនថ្លៃទេ ព្រោះជាក្នុងស្ថានភាព
សាលាវិទ្យាល័យ ។

បាទ ទេ មិនថ្លៃទេ ព្រោះជាក្នុងស្ថានភាព
សាលាវិទ្យាល័យ ។

Drill G. Response

MODEL: គ្រូ: នៅសាកលវិទ្យាល័យខ្មែរមាន
និស្សិតបរទេសទេ? (លាវ យួន
និងជប៉ុន)

សិស្ស: បាទ និស្សិតបរទេសមាននៅសាកល
វិទ្យាល័យខ្មែរមានលាវ យួន និង

Teacher: Do foreign students go to study in
Cambodia? (Lao, Vietnamese, and
French, for example)

Student: Foreign students who study in
Cambodian universities are Lao,

បារាំង ជប៉ុន ។

1. តើសាលារៀន ខាងជើង មាន
និងស្រីបរទេសនៅរៀនទេ? (ស្រី យួន
ចិន គឺជាបារាំង ជប៉ុន ។)
2. តើសាលារៀន លោកមាននិងស្រីបរទេស
នៅរៀនទេ? (បក្សាប្រទេស ជប៉ុន ជប៉ុន ។)
3. តើសាលារៀន ខាងជើង មាននិងស្រីបរទេស
នៅរៀនទេ? (ជប៉ុន ចិន គឺជាយួន
ជប៉ុន ។)
4. តើកន្លែងនោះ មាននិងស្រីបរទេសនៅ
រៀនទេ? (បារាំង ជប៉ុន គឺជាជប៉ុន ។)
5. តើអង្គារ សហប្រតិបត្តិ មាននិង
បរទេសនៅរៀនទេ? (បក្សាប្រទេស ជប៉ុន
ជប៉ុន គឺជាជប៉ុន ។)

Vietnamese, and French, for example.

បាន និងស្រីបរទេសជប៉ុននៅរៀន តើសាលា
រៀន ខាងជើង មានស្រី យួន ចិន
គឺជាបារាំង ជប៉ុន ។
បាននិងស្រីបរទេសជប៉ុននៅ
សាលារៀន បក្សាប្រទេស ជប៉ុន ។
បាននិងស្រីបរទេសជប៉ុននៅ
សាលារៀន ខាងជើង មានក្រុង ចិន
គឺជាយួន ជប៉ុន ។
បាននិងស្រីបរទេសជប៉ុននៅកន្លែង
នោះ មាន បារាំង ជប៉ុន គឺជាជប៉ុន
ជប៉ុន ។
បាន និងបរទេសជប៉ុននៅរៀន តើ
អង្គារ សហប្រតិបត្តិ មានបក្សាប្រទេស
ជប៉ុន គឺជាជប៉ុន ។

Drill H. Response

MODEL: គ្រូ: តើប្រធានាឱ្យនៅរៀន ខាង
ជើង? (សាលារៀន ជប៉ុន គឺជាជប៉ុន)
សិស្ស: បាន គាត់បាន អង្គារ សហប្រតិបត្តិ
នៅរៀន ខាងជើង ។

1. តើប្រធានាឱ្យនៅរៀន ខាងជើង?
(បារាំង ជប៉ុន គឺជាជប៉ុន)
2. តើការសិក្សា លោកនៅរៀន ខាងជើង?
(ជប៉ុន គឺជាជប៉ុន គឺជាជប៉ុន)
3. គាត់បាន អង្គារ សហប្រតិបត្តិ នៅរៀន ខាង
ជើង? (អង្គារ សហប្រតិបត្តិ គឺជាជប៉ុន)
4. តើលោកមាន បាន បារាំង ជប៉ុន នៅរៀន
ខាងជើង? (បារាំង ជប៉ុន គឺជាជប៉ុន)
5. បរទេសមាន អង្គារ សហប្រតិបត្តិ នៅរៀន
ខាងជើង? (ជប៉ុន គឺជាជប៉ុន គឺជាជប៉ុន)

Teacher: What do they help him study?
(scholarship, medicine)

Student: He got a scholarship to study
medicine)

បាន គាត់បាន បារាំង ជប៉ុន នៅរៀន ខាង
ជើង គឺជាជប៉ុន ។
បាន គាត់បាន ជប៉ុន គឺជាជប៉ុន នៅរៀន
ខាងជើង គឺជាជប៉ុន ។
បាន គាត់បាន អង្គារ សហប្រតិបត្តិ នៅរៀន
គឺជាជប៉ុន ។
បាន លោកមាន បាន បារាំង ជប៉ុន នៅរៀន
ខាងជើង គឺជាជប៉ុន ។
បាន វាបាន ជប៉ុន គឺជាជប៉ុន នៅរៀន
ខាងជើង គឺជាជប៉ុន ។

Drill I. Expansion

1. ខ្ញុំបានអាហាររូបករណ៍។
2. ខ្ញុំបានអាហាររូបករណ៍ពីពាណិជ្ជករ។
3. ខ្ញុំបានអាហាររូបករណ៍ពីពាណិជ្ជករខ្មែរ។
4. ឥឡូវនេះខ្ញុំបានអាហាររូបករណ៍ពីពាណិជ្ជករខ្មែរ។
5. ឥឡូវនេះខ្ញុំបានអាហាររូបករណ៍ពីពាណិជ្ជករខ្មែរនៅរដ្ឋខាងកើតកម្ពុជា។
6. ឥឡូវនេះខ្ញុំបានអាហាររូបករណ៍ពីពាណិជ្ជករខ្មែរនៅរដ្ឋខាងកើតកម្ពុជានៅប្រហារវិទ្យាល័យប៉ារីស។

I got a scholarship.

I got a scholarship from the govern-
ment.

I got a scholarship from the Cambodian
government.

Now I have a scholarship from the
Cambodian government.

Now I have a scholarship from the
Cambodian government to go study
agriculture.

Now I have a scholarship from the
Cambodian government to go study
agriculture at the University of
Paris.

Drill J. Reduction

1. ឥឡូវនេះខ្ញុំបានអាហាររូបករណ៍ពីពាណិជ្ជករខ្មែរនៅរដ្ឋខាងកើតកម្ពុជានៅប្រហារវិទ្យាល័យប៉ារីស។
2. ឥឡូវនេះខ្ញុំបានអាហាររូបករណ៍ពីពាណិជ្ជករខ្មែរនៅរដ្ឋខាងកើតកម្ពុជា។
3. ឥឡូវនេះខ្ញុំបានអាហាររូបករណ៍ពីពាណិជ្ជករខ្មែរ។
4. ខ្ញុំបានអាហាររូបករណ៍ពីពាណិជ្ជករខ្មែរ។
5. ខ្ញុំបានអាហាររូបករណ៍ពីពាណិជ្ជករ។
6. ខ្ញុំបានអាហាររូបករណ៍។

Now I have a scholarship from the
Cambodian government to go study
agriculture at the University of
Paris.

Now I have a scholarship from the
Cambodian government to go study
agriculture.

Now I have a scholarship from the
Cambodian government.

I got a scholarship from the Cambodian
government.

I got a scholarship from the govern-
ment.

I got a scholarship.

UNIT 82

BASIC DIALOGUE

John

1. និស្សិតខ្មែរទៅសិក្សាបន្តនៅ
បរទេស គេទៅប្រទេសណាខ្លះ?

Cambodian students who go abroad to
continue studying in their field go
to which countries?

Sarom

2. ធម្មតាគេចូលចិត្តទៅរៀននៅប្រទេស
បារាំងព្រោះគេចេះភាសាបារាំង។

Usually they like to go to study in
France, because they already know
French.

3. ក្រៅពីប្រទេសបារាំងមាននិស្សិត
ខ្លះបានរកហាងរូបករណ៍ទៅរៀននៅ
ប្រទេសជប៉ុន អាល្លឺម៉ង់ រុស្ស៊ី ចិន និង អង់គ្លេស
ផងដែរ។

But besides France, there are some
students who get scholarships to go
and study in various countries, such
as Japan, Germany, Russia, China,
and England.

John

4. របៀបរៀននៅប្រទេសខ្មែរដូចម្តេច?

What is the system of study like in
Cambodia?

Sarom

5. គេរៀននៅសាលាបឋមសិក្សា ៦
ឆ្នាំ បើយប់នាបញ្ចប់សិក្សាគេរៀននៅ
សាលាមធ្យមសិក្សាឬវិទ្យាល័យ ៧
ឆ្នាំ។

They study in elementary schools for
six years, and after this they
study in middle school or the lycée
for seven years.

6. ពីម្សិលមិញគេបឋមសិក្សាគេ
អាចប្រឡងយកវិញ្ញាបនបត្រ
បឋមសិក្សានៅឆ្នាំទី ៦ ។

Before, in the elementary section
they could take a test and get an
elementary certificate at the end
of the sixth year.

7. ឥឡូវគេមិនប្រឡងទេ ព្រោះគេ
ឈប់ទទួលស្គាល់វិញ្ញាបនបត្របឋម
សិក្សាហើយ បើគេចង់រកការងារ។

Now they don't take a test, because
they have stopped accepting the
the elementary certificate when
people look for work.

8. កាលណាគេរៀនបានល្អគេ
អាចទៅចូលរៀននៅវិទ្យាល័យឬ
អនុវិទ្យាល័យទីតិរៀង។

When they study and get good grades,
they can go to a lycée or junior
high.

9. នៅវិទ្យាល័យគេប្រឡងយក
សញ្ញាបត្របានបីដង គឺនៅឆ្នាំទី៤
ទី៦ និងទី៧ ។

In the lycée they take a test for a diploma three times. That is, in the fourth year, the sixth and the seventh.

10. នៅចុងឆ្នាំទី៤ គេប្រឡង
យកសញ្ញាបត្រមធ្យមសិក្សាថ្នាក់
នាចុងឆ្នាំទី៦ និងទី៧គេប្រឡងយក
មធ្យមសិក្សាប្រភេទទី១និងទី២ ។

At the end of four years, they take the test for the middle diploma and at the end of the sixth year and seventh year they take a test for parts 1 and 2 of the baccalaureat.

11. កាលណាគេរៀនចប់វិទ្យាមធ្យម
សិក្សាថ្នាក់យន្តអាចចេញទៅរក
ការងារបាន ។

When they finish studying in the middle school they can go look for work.

12. និស្សិតណាដែលចង់រៀនតទៅ
មុខរៀននានាគេអាចទៅសិក្សា
នៅសាកលវិទ្យាល័យនីមួយៗ
រៀបចំខ្លួនជាអ្នកឯកជននៅទី
មុខ ។

Any student who wants to continue can choose to take various subjects at the university in order to prepare himself as an expert for the future.

DRILLS

Drill A. Substitution

1. តាមធម្មតា លោកចូលចិត្តលេងបាល់ បោះដៃ ឬ?	Do you usually like to play basket- ball?
2. តាមធម្មតា លោកចូលចិត្តទៅអង្គុក ឬ?	Do you usually like to <u>go rowing</u> ?
3. តាមធម្មតា លោកចូលចិត្តបើកបររថ ឬ?	Do you usually like to <u>drive a car</u> ?
4. តាមធម្មតា លោកចូលចិត្តស៊ីលេង ឬ?	Do you usually like to <u>go out</u> ?
5. តាមធម្មតា លោកចូលចិត្តញ៉ាំប៊ែរ ឬ?	Do you usually like to <u>drink beer</u> ?
6. តាមធម្មតា លោកចូលចិត្តញ៉ាំម្ហូបចិន ឬ?	Do you usually like to <u>eat Chinese</u> <u>food</u> ?
7. តាមធម្មតា លោកចូលចិត្តរៀនអង់គ្លេស ឬ?	Do you usually like to <u>study English</u> ?
8. តាមធម្មតា លោកចូលចិត្តហាត់ប្រាណ នៅពេលព្រឹក ឬ?	Do you usually like to <u>do calisthenics</u> <u>in the morning</u> ?

Drill B. Substitution

1. ខ្ញុំធ្លាប់ទៅរៀននៅសាលានោះទីនេះ កាលខ្ញុំនៅតែក្មេង ។	I used to go to that school when I was still young.
2. ខ្ញុំធ្លាប់ទៅរៀននៅវិទ្យាល័យនោះទីនេះ កាលខ្ញុំនៅតែក្មេង ។	I used to go to that <u>lycée</u> when I was still young.
3. ខ្ញុំធ្លាប់ទៅរៀននៅស្ថាប័នវិទ្យាល័យនោះ ទីនេះកាលខ្ញុំនៅតែក្មេង ។	I used to go to that <u>university</u> when I was still young.
4. ខ្ញុំធ្លាប់ទៅរៀននៅវត្តនោះទីនេះកាលខ្ញុំនៅ តែក្មេង ។	I used to go to that <u>wat</u> when I was still young.
5. ខ្ញុំធ្លាប់ទៅរៀននៅសាលាភាសាបរទេស នោះទីនេះកាលខ្ញុំនៅតែក្មេង ។	I used to go to that <u>foreign language</u> <u>school</u> when I was still young.
6. ខ្ញុំធ្លាប់ទៅបង្រៀននៅសាលាភាសា បរទេសនោះទីនេះកាលខ្ញុំនៅតែក្មេង ។	I used to <u>go teach</u> at that foreign language school when I was still young.
7. ខ្ញុំធ្លាប់ទៅធ្វើការនៅសាលាភាសា បរទេសនោះទីនេះកាលខ្ញុំនៅតែក្មេង ។	I used to <u>go to work</u> at that foreign language school when I was still young.
8. ខ្ញុំធ្លាប់ស្តាប់គេបង្រៀននៅសាលា ភាសាបរទេសនោះទីនេះកាលខ្ញុំនៅតែ ក្មេង ។	I used to <u>listen to them teaching</u> at that foreign language school when I was still young.

Drill C. Double Substitution

1. រក្សាយសិក្សានៅសាលាបឋម
សិក្សាប្រាំមួយឆ្នាំ ខ្ញុំទៅរៀននៅសាលា
បឋមប្រាំមួយឆ្នាំ ។
After having studied in elementary
school for six years, I went to
study in the middle school.
2. រក្សាយសិក្សានៅវិទ្យាល័យប្រាំមួយ
ឆ្នាំ ខ្ញុំទៅរៀននៅប្រហារវិទ្យាល័យ ។
After having studied in the lycée
for six years, I went to study in
the university.
3. រក្សាយសិក្សាខាងបច្ចេកទេសប្រាំមួយ
ឆ្នាំ ខ្ញុំចេញទៅធ្វើការ ។
After having studied technology for
six years, I left to go to work.
4. រក្សាយសិក្សាខាងសេដ្ឋកិច្ចប្រាំមួយ
ឆ្នាំ ខ្ញុំបានទទួលសញ្ញាបត្រនិងស្នូល ។
After having studied economics for
six years, I got an advanced degree.
5. រក្សាយសិក្សាជាស្រីកងទ័ពប្រាំមួយ
ឆ្នាំ ខ្ញុំទៅរៀនប្រាំមួយឆ្នាំ ។
After having been a soldier for six
years, I went back to school again.
6. រក្សាយសិក្សាទៅក្នុងការងារការបរ-
ទេសប្រាំមួយឆ្នាំ ខ្ញុំចេញទៅរៀនខាង
ច្បាប់ ។
After having worked in the Foreign
Ministry for six years, I left to
study law.
7. រក្សាយសិក្សាខ្មែរអស់ប្រាំមួយឆ្នាំ ខ្ញុំ
ក៏ក្លាយជាអ្នកជំនាញខាងភាសាខ្មែរ ។
After having studied Cambodian for
six years, I became an expert in
Cambodian.
8. រក្សាយសិក្សាបរទេសអស់ប្រាំមួយឆ្នាំ
ខ្ញុំភ្លេចភាសាបារាំងភាគច្រើន ។
After having lived abroad for six
years, I forgot most of my French.

Drill D. Multiple Substitution

1. នៅចុងឆ្នាំទី៤នៃវិទ្យាល័យរក
ត្រូវប្រឡងយកមធ្យមសិក្សាប្រាំមួយឆ្នាំ ។
At the end of the fourth year of
lycée they have to take a test for
the middle diploma (certificate).
2. នៅចុងឆ្នាំទី៤នៃប្រហារវិទ្យាល័យរក
អាចប្រឡងយកសញ្ញាបត្របរិញ្ញាបត្រ ។
At the end of the fourth year of the
university they can take a test for
the Bachelor's degree.
3. នៅចុងឆ្នាំទី៦នៃប្រហារវិទ្យាល័យរក
អាចប្រឡងយកសញ្ញាបត្រម៉ាស្ត័រ ។
At the end of the sixth year of the
university they can take a test
for the Master's degree.
4. នៅចុងឆ្នាំទី១នៃប្រហារវិទ្យាល័យរក
អាចប្រឡងយកសញ្ញាបត្រណាមួយ ។
At the end of the first year of the
university they can't take a test
for any degree at all.
5. នៅចុងឆ្នាំទី៥នៃប្រហារវិទ្យាល័យរក
អាចប្រឡងយកសញ្ញាបត្រម៉ាស្ត័រ ។
At the end of the fifth year at the
university they can take the test
for the Master's degree.

6. នៅចុងឆ្នាំទីបីនៃមហាវិទ្យាល័យនគរ
អាចប្រឡងយកសញ្ញាបត្រឬឬ។

At the end of the third year at the
university they can take the test
for a degree.

Drill E. Response

MODEL: គ្រូ: និស្សិតទីបីនៃឆ្នាំនគរ
អាចប្រឡងយកសញ្ញាបត្រឬឬ។
តើមានប្រទេសណាខ្លះទៀត?
(ប្រទេសអាមេរិក កាណាដា
ជប៉ុន និងជប៉ុន)

Teacher: Do students who receive scholarships
only go to France to study or to
other countries? (America,
Canada, and Japan)

សិស្ស: បាទ ប្រទេសនិស្សិតទីបីនៃឆ្នាំនគរ
អាចប្រឡងយកសញ្ញាបត្រឬឬ។
តើមានប្រទេសណាខ្លះទៀត?
(ប្រទេសអាមេរិក កាណាដា
ជប៉ុន និងជប៉ុន)

Student: Students who receive scholarships
go to France and other countries
such as America, Canada and Japan.

1. ក្នុងនិស្សិតទីបីនៃឆ្នាំនគរអាចប្រឡងយកសញ្ញាបត្រ
តើមានប្រទេសណាខ្លះទៀត? (ប្រទេសអាមេរិក កាណាដា
ជប៉ុន និងជប៉ុន)
2. ប្រសិនបើមាននិស្សិតទីបីនៃឆ្នាំនគរអាចប្រឡងយកសញ្ញាបត្រ
តើមានប្រទេសណាខ្លះទៀត? (ប្រទេសអាមេរិក កាណាដា
ជប៉ុន និងជប៉ុន)
3. និស្សិតទីបីនៃឆ្នាំនគរអាចប្រឡងយកសញ្ញាបត្រ
តើមានប្រទេសណាខ្លះទៀត? (ប្រទេសអាមេរិក កាណាដា
ជប៉ុន និងជប៉ុន)
4. គ្រូបង្រៀននិស្សិតទីបីនៃឆ្នាំនគរអាចប្រឡងយកសញ្ញាបត្រ
តើមានប្រទេសណាខ្លះទៀត? (ប្រទេសអាមេរិក កាណាដា
ជប៉ុន និងជប៉ុន)
5. គ្រូបង្រៀននិស្សិតទីបីនៃឆ្នាំនគរអាចប្រឡងយកសញ្ញាបត្រ
តើមានប្រទេសណាខ្លះទៀត?

បាទ ក្នុងនិស្សិតទីបីនៃឆ្នាំនគរអាចប្រឡងយកសញ្ញាបត្រ
តើមានប្រទេសណាខ្លះទៀត? (ប្រទេសអាមេរិក កាណាដា
ជប៉ុន និងជប៉ុន)

បាទ ប្រសិនបើមាននិស្សិតទីបីនៃឆ្នាំនគរអាចប្រឡងយកសញ្ញាបត្រ
តើមានប្រទេសណាខ្លះទៀត? (ប្រទេសអាមេរិក កាណាដា
ជប៉ុន និងជប៉ុន)

បាទ និស្សិតទីបីនៃឆ្នាំនគរអាចប្រឡងយកសញ្ញាបត្រ
តើមានប្រទេសណាខ្លះទៀត? (ប្រទេសអាមេរិក កាណាដា
ជប៉ុន និងជប៉ុន)

បាទ គ្រូបង្រៀននិស្សិតទីបីនៃឆ្នាំនគរអាចប្រឡងយកសញ្ញាបត្រ
តើមានប្រទេសណាខ្លះទៀត? (ប្រទេសអាមេរិក កាណាដា
ជប៉ុន និងជប៉ុន)

បាទ គ្រូបង្រៀននិស្សិតទីបីនៃឆ្នាំនគរអាចប្រឡងយកសញ្ញាបត្រ
តើមានប្រទេសណាខ្លះទៀត?

(ဥပဓုကဇိန နှိမ့်ဥပဓုကဋ္ဌိန့်သိဘဝသီလ)

သို့မညာဉာဏ်နိဗ္ဗာန်သို့မသိရဘဲ ဟု

Drill F. Response

MODEL: ព្រឹត្តិ : ឆ្លងនិងការព្រឹត្តិប្រឆាំងប្រឆាំង?
(មានរបកដំណើរ)

සිංහ: ආගමානුරූපීය නොවන ආගම
 උපද්‍රව්‍යයෙන් උත්තම ආගමයකි.
 යි යනුය.

1. ឆ្នាំនេះរកព្រឹត្តិបត្រ(ស្រី)និរទេស?
(មានក្នុងសិស្សតិច)
2. តិច្ចនិរទេសរកព្រឹត្តិបត្រនាវិកាការទេ?
(រកឲ្យឈប់ៗនឹង)
3. តិច្ចនិរទេសរកព្រឹត្តិបត្រនាវិកាការទេ?
(រកឲ្យឈប់ៗនឹង)
4. ឆ្នាំនេះរកព្រឹត្តិបត្រនាវិកាការទេ?
(ក្នុងសិស្សក៏ដូចជាសិស្សប្រចាំឆ្នាំ)
5. ឆ្នាំនេះរកព្រឹត្តិបត្រនាវិកាការទេ?
(គាត់បានប្រាប់អស់ហើយស្រីស្រី)

Teacher: Do they have to take an examination to get in this year?

Student: As far as I know they don't have to take a test because there are few candidates this year.

[illegible]

၁၀၀၀ ကျော်ရှိသော အမေရိကန် သမ္မတ ဂျော့ဗုရှား
 ကို ဂျော့ဗုရှား၏ နာမည်ကို ကျွန်ုပ်တို့ သိရှိရန်
 နှင့် ဂျော့ဗုရှား၏ နာမည်ကို ကျွန်ုပ်တို့ သိရှိရန်
 နှင့် ဂျော့ဗုရှား၏ နာမည်ကို ကျွန်ုပ်တို့ သိရှိရန်

Drill G. Response

MODEL: ព្រឹត្តិ : កាលណា ខណ្ឌក្រុងបានសញ្ញា
ប័ត្រ មធ្យមសិក្សា ហើយ
ខណ្ឌក្រុងនឹង? (ខណ្ឌក្រុង
នឹងសង្កេត)

កិស្សៈកាលណាខ្ញុំទៀនបានសញ្ញា
ប្រតិបត្តិបដិក្ការថា យ
ខ្ញុំទៀនបានសង្កេត ។

1. កាលណា រលាកទៀនបានសព្វ
ប្រឹក្សាស្រុកហើយ រលាកគិតផ្លូវ?
(រលាយក ភ័យអច្ច័យ)

Teacher: When you have studied and gotten your middle certificate, what do you plan to do? (go study economics)

Student: When I have studied and gotten my middle certificate, I will go study economics.

ကလေးက ခွံ့စွဲရသော အလေ့အကျင့်
 များစွာ ရှိပြီး နေရာအနှံ့မှာ နေထိုင်နေခြင်းကြောင့်

2. កាលណាដែលមានសាលានៅ
លោកគិតថាដើម្បី? (នៅបន្ទប់នានា
វិទ្យាល័យ)
3. កាលណាដែលមានសាលាដែល
លោកគិតថាដើម្បី? (នៅក្នុងបន្ទប់នានា
សាលា)
4. កាលណាដែលមានសាលាដែល
និយាយអំពីដំណើរ? (និយាយអំពីកូន
សិស្សនិស្សិតនិយមន័យ)
5. កាលណាដែលមានសាលាដែល
វិទ្យាល័យលោកគិតថាដើម្បី? (និយាយអំពីបុគ្គល
នានា)

កាលណាដែលមានសាលានៅ
នៅបន្ទប់នានាវិទ្យាល័យ។

កាលណាដែលមានសាលាដែល
នៅក្នុងបន្ទប់នានាសាលា។

កាលណាដែលមានសាលាដែល
និយាយអំពីដំណើរនិយមន័យ
បកប្រែ។

កាលណាដែលមានសាលាដែល
និយាយអំពីបុគ្គលនានា។

Drill H. Expansion

1. នៅបន្ទប់នានាមានសាលា។
2. សព្វថ្ងៃនេះនៅបន្ទប់នានាមានសាលា
រៀន។
3. សព្វថ្ងៃនេះនៅបន្ទប់នានាមានសាលា
រៀនគ្រប់គ្រាន់ហើយ។
4. សព្វថ្ងៃនេះនៅបន្ទប់នានាមានសាលា
រៀនគ្រប់គ្រាន់ហើយ។ ចំនួនអ្នកដែល
មិនចេះអក្សរមានលំដាប់ទាប។
5. សព្វថ្ងៃនេះនៅបន្ទប់នានាមានសាលា
រៀនគ្រប់គ្រាន់ហើយ។ ចំនួនអ្នកដែល
មិនចេះអក្សរមានលំដាប់ទាប។
6. សព្វថ្ងៃនេះនៅបន្ទប់នានាមានសាលា
រៀនគ្រប់គ្រាន់ហើយ។ ចំនួនអ្នកដែល
មិនចេះអក្សរមានលំដាប់ទាប។
7. សព្វថ្ងៃនេះនៅបន្ទប់នានាមានសាលា
រៀនគ្រប់គ្រាន់ហើយ។ ចំនួនអ្នកដែល
មិនចេះអក្សរមានលំដាប់ទាប។

There are schools in Cambodia.

These days there are schools in
Cambodia.

These days there are sufficient
schools in Cambodia.

These days there are sufficient
schools in Cambodia and a number
of people who are illiterate.

These days there are sufficient
schools in Cambodia and quite a
number of people who are
illiterate.

These days there are sufficient
schools in Cambodia, and at the
most two percent of the people
are illiterate.

These days there are sufficient
schools in Cambodia, and at the
most only two percent of the
people are illiterate.

Drill I. Reduction

1. សព្វថ្ងៃនេះនៅប្រទេសកម្ពុជាមាន
សាលារៀនគ្រប់គ្រាន់ហើយ។ ចំនួនអ្នក
ដែលមិនចេះអក្សរនោះមានយ៉ាង
តិចណាស់គ្រឹះការណ៍យើង។
2. សព្វថ្ងៃនេះនៅប្រទេសកម្ពុជាមានសាលា
រៀនគ្រប់គ្រាន់ហើយ។ ចំនួនអ្នកដែលមិន
ចេះអក្សរនោះមានយ៉ាងតិចណាស់
គ្រឹះការណ៍យើង។
3. សព្វថ្ងៃនេះនៅប្រទេសកម្ពុជាមានសាលា
រៀនគ្រប់គ្រាន់ហើយ។ ចំនួនអ្នកដែល
មិនចេះអក្សរនោះមានយ៉ាងតិចណាស់។
4. សព្វថ្ងៃនេះនៅប្រទេសកម្ពុជាមានសាលា
រៀនគ្រប់គ្រាន់ហើយ។ ចំនួនអ្នកដែល
មិនចេះអក្សរ។
5. សព្វថ្ងៃនេះនៅប្រទេសកម្ពុជាមានសាលា
រៀនគ្រប់គ្រាន់ហើយ។
6. សព្វថ្ងៃនេះនៅប្រទេសកម្ពុជាមានសាលា
រៀន។
7. នៅប្រទេសកម្ពុជាមានសាលារៀន។

These days there are sufficient
schools in Cambodia, and at the
most only two percent of the
people are illiterate.

These days there are sufficient
schools in Cambodia, and at the
most two percent of the people
are illiterate.

These days there are sufficient
schools in Cambodia and quite a
number of people who are
illiterate.

These days there are sufficient
schools in Cambodia and a number
of people who are illiterate.

These days there are sufficient
schools in Cambodia.

These days there are schools in
Cambodia.

There are schools in Cambodia.

UNIT 83

BASIC DIALOGUE

John

1. តាមខ្ញុំមើលទៅរបៀបបង្រៀននៅស្រុក
ខ្មែរមិនខុសពីស្រុកបារាំងទេ។

As I see it, the system of education in Cambodia is not different from that in France.

Sarom

2. បាទប្រើប្រាស់ហើយ គេត្រូវប្រឡងយក
សញ្ញាបត្រនានា។ នៅឆ្នាំទីនិស្សិតបាន
រៀនចប់ក្របខណ្ឌ ៥ ឆ្នាំ។

Right. They have to take a test for the various diplomas in the year that they finish the education program.

John

3. គេរៀនចប់ក្របខណ្ឌ ៥ ឆ្នាំ តើ
ប្រឡងឬទេ?

Do they finish the education program once a year?

Sarom

4. បាទ ចែកចេញជាឆ្នាំបានដែរ ឆ្នាំៗ
គេមានក្របខណ្ឌ ៥ ឆ្នាំសម្រាប់ ថ្នាក់ទីនិស្សិត
សំនៀងស្រី។

Yes, you can say that, because in each year they have one program for the classes that are at the same level.

John

5. តើលោកឲ្យឧទាហរណ៍បានទេ?

Can you give me an example?

Sarom

6. បាទ ទុកជា ឧទាហរណ៍ ក្នុងសិស្សរៀននៅថ្នាក់
ទីពីរ នៅវិទ្យាល័យឬ វិទ្យាល័យនគរ
មានក្របខណ្ឌ ៥ ឆ្នាំ។

Yes. For example, students studying in the second class of the high school or the lycée all have the same program.

7. តើដើម្បីឡើងពីថ្នាក់ទី១ ទៅថ្នាក់
ទី២ ត្រូវប្រឡងទេ? គេត្រូវរៀនឲ្យបានល្អ
ល្អ បើមិនបានទេ គេត្រូវរៀនថ្នាក់
ទីនិស្សិតឡើងវិញ។

But in order to pass up to the first class they don't have to take a test. They have to study to get good marks. If they don't get them they have to study the same class for another year.

John

8. ខ្ញុំយល់ហើយ វាហាក់ដូចជាគេប្រឡង
យកសញ្ញាបត្រនិងកាលណាគេរៀនចប់
សំនៀងសិស្ស។ ឬ ឆ្នាំប្រឡងយក

I understand. They take an exam for a diploma when they finish studying each level. For example, they take an examination for the middle

សញ្ញាបត្របឋមវិញ្ញាបនបត្រក្រោយរៀនបាន
៤ឆ្នាំនៅវិទ្យាល័យ។

certificate after having studied
four years at the lycée.

Sarom

9. បាទស្តីអំពីប្រយោជន៍នៃការសិក្សា
ក្នុងសិស្សណាដែលរៀនពូកែ គេអាច
សុំទៅប្រឡងយកសញ្ញាបត្របាន
មុនពេលកំណត់។

That's it. And you know, students
who study well can ask to take the
examination for a diploma outside
the scheduled time.

John

10. អញ្ជីអ្វីបើគេប្រឡងជោគជ័យ
នោះហៅថា?

If they pass they gain a year.

Sarom

11. បាទប្រសិនបើ បើយកឆ្នាំ
១ឆ្នាំទៅរៀននៅថ្នាក់ខ្ពស់។

That's right, and they skip one
class to go on to study in a
higher class.

John

12. ក្នុងសិស្សច្រើនឆ្នាំថ្នាក់ទេ?

Are there a lot of students who
skip a class?

Sarom

13. បាទ ១ឆ្នាំមានខ្លះជានិច្ច ក្នុង
សិស្សពូកែ គេច្រើនទៅប្រឡង។

Each year there are always some.
Good students usually (go) take
the test.

14. ក្នុងសិស្សខ្លះគេទំនេររៀនឯសាលា
នៅពេលវ៉ាក់ ដើម្បីឲ្យបានពូកែ
ឬដើម្បីបញ្ចប់កម្មវិធីសិក្សាស័ក្តិប-
ណ្ឌ។

Some students try to study in a
private school during vacation
in order to get better or in
order to finish the educational
program and take the test.

DRILLS

Drill A. Substitution

1. តាមទំរង់ដែលគេកំពុងសិក្សាថ្ងៃនេះ។
2. តាមទំរង់ដែលគេនឹងមកដល់ស្អែក។
3. តាមទំរង់ដែលគេនឹងធ្លាក់ឥតជោគជ័យ។
4. តាមទំរង់ដែលគេនឹងភ្លេចបរិយាយ។
5. តាមទំរង់ដែលគេនឹងទៅក្នុងទីតាំង។
6. តាមទំរង់ដែលគេនឹងទៅក្នុងទីតាំង។
7. តាមទំរង់ដែលគេនឹងទៅក្នុងទីតាំង។
8. តាមទំរង់ដែលគេនឹងទៅក្នុងទីតាំង។

- I guess they are studying today.
- I guess he'll arrive tomorrow.
- I guess it'll rain without fail today.
- I guess he has forgotten.
- I guess they're going together to the wat.
- I guess I must go.
- I guess my wife didn't go.
- I guess I'll have to arrive Friday.

Drill B. Substitution

1. កម្មវិធីបង្រៀននៅវិទ្យាល័យនោះ
យ៉ាងម៉េច?
2. កម្មវិធីបង្រៀននៅសាលានោះយ៉ាង
ម៉េច?
3. កម្មវិធីបង្រៀននៅសាលា FSI យ៉ាង
ម៉េច?
4. កម្មវិធីបង្រៀននៅសាលាអាមេរិក
យ៉ាងម៉េច?
5. កម្មវិធីបង្រៀននៅសាលាខ្មែរ
យ៉ាងម៉េច?
6. កម្មវិធីបង្រៀននៅសាកលវិទ្យាល័យ
យ៉ាងម៉េច?
7. កម្មវិធីបង្រៀននៅសាលាពលកម្ម យ៉ាង
ម៉េច?
8. កម្មវិធីបង្រៀននៅសាលាឯកជន យ៉ាង
ម៉េច?

- What is the program of study in
that lycée?
- What is the program of study in that
school?
- What is the program of study at FSI?
- What is the program of study in that
American school?
- What is the program of study in that
Cambodian school?
- What is the program of study in that
university?
- What is the program of study in that
military school?
- What is the program of study in that
private school?

Drill C. Unpredictable Multiple Substitution

1. ភាគច្រើននៃកូនកិត្យានិស្សិតនិងសិស្សនិស្សិត
មធ្យមសិក្សាបានទទួលបានវិញ្ញាបនបត្រមធ្យមសិក្សា។

The majority of pupils who study
and get the middle certificate

- [illegible]

for the most part continue to study various subjects.
The majority of students who study in the university for the most part continue to study various subjects.

The majority of government officials who study in the university for the most part take the Bachelor's degree in various subjects.

The majority of monks who study in the university for the most part study religion, but others study various subjects.

The majority of students who study at FSI for the most part study foreign languages.

The majority of soldiers who study at FSI for the most part study Vietnamese.

The majority of teachers who study at the university for the most part study for advanced degrees.

The majority of foreign students who study at the university for the most part study for the Bachelor's degree.

Drill D. Double Substitution

1. ក្នុង១ឆ្នាំ រាជធានីភ្នំពេញ ដែលសម្រាប់
ថ្នាក់ដឹកនាំទី១ ។
2. ក្នុង១ឆ្នាំ រាជធានីភ្នំពេញ ដែលសម្រាប់
ថ្នាក់ទី៣ ។
3. ក្នុង១ឆ្នាំ រាជធានីភ្នំពេញ ដែលសម្រាប់
ថ្នាក់ទី១២ ។
4. ក្នុង១ឆ្នាំ រាជធានីភ្នំពេញ ដែលសម្រាប់
ថ្នាក់ទី១២ ។
5. ក្នុង១ឆ្នាំ រាជធានីភ្នំពេញ ដែលសម្រាប់
ថ្នាក់ទី១ ។
6. ក្នុង១ឆ្នាំ រាជធានីភ្នំពេញ ដែលសម្រាប់
ថ្នាក់ទី១២ ។

Every year they have a new program
for the advanced classes.

Every year they establish a new program for the third class.

Every year they build a new school
for the twelfth class.

Every month they arrange (prepare)
a new room for the twelfth class.

Every month they have to repair
the classroom for the 6th class.

Every week they change the teacher

៩៦ ។

of the 6th class.

Drill E. Double Substitution

1. កាលណាកូនសិស្សមិនយល់(គ្រូបង្រៀន) ឲ្យទុកហាង ។
2. កាលណាកូនសិស្សមិនយល់ច្បាស់ គ្រូ បង្រៀន ពន្យល់ វិច័យ ។
3. កាលណាកូនសិស្សនិយាយក្នុងថ្នាក់ គ្រូ បង្រៀន ប្រាប់ឲ្យទុកនាស្ងៀម ។
4. កាលណាកូនសិស្សមិនច្បាស់ គ្រូ បង្រៀន ប្រាប់ឲ្យទុកម្តងទៀត ។
5. កាលណាកូនសិស្សមិនមករៀនរៀងរាល់ គ្រូបង្រៀន ផ្ញើសំខេត្តនាយកដ្ឋាន ។
6. កាលណាកូនសិស្សខ្ជិលរោក គ្រូបង្រៀន ស្តីកំណត់ ។
7. កាលណាកូនសិស្សនិយាយច្រើន គ្រូបង្រៀន ឲ្យធ្វើការច្រើន ។
8. កាលណាកូនសិស្សរៀនសូត្រ គ្រូបង្រៀន សប្បាយចិត្ត ។

When the students don't understand, the teacher gives them an example.

When the students don't understand clearly, the teacher explains some more.

When the students talk in the class-room, the teacher tells them to be quiet.

When the students don't speak clearly, the teacher tells them to say it once more.

When the students don't come to school many times, the teacher reports it to the principal of the school.

When the students are very lazy, the teacher punishes them.

When the students talk too much, the teacher has them do a lot of work.

When the students study well, the teacher is content.

Drill F. Response

MODEL: គ្រូ : របៀបបង្រៀននៅស្រុកខ្មែរ យ៉ាងម៉េច? (ប្រហែលជា ដូចរបៀបបង្រៀននៅស្រុក បារាំង)

សិស្ស: របៀបបង្រៀននៅស្រុក ខ្មែរប្រហែលជាដូចរបៀប បង្រៀននៅស្រុកបារាំង ។

Teacher: What is the method of teaching in Cambodia? (almost the same as the method of teaching in France)

Student: The method of teaching in Cambodia is almost the same as the method of teaching in France.

1. របៀបបង្រៀននៅស្រុកអារម្ម. វិញយ៉ាងម៉េច? (ប្រហែលជាដូចរបៀប បង្រៀននៅស្រុកអង្គរ)
2. របៀបធ្វើការនៅស្រុកអង្គរយ៉ាងម៉េច? (ប្រហែលជាដូចរបៀបធ្វើការនៅអារម្ម.)

របៀបបង្រៀននៅស្រុកអារម្មវិញយ៉ាង ម៉េច? (ប្រហែលជាដូចរបៀបបង្រៀននៅស្រុក អង្គរ) ។

របៀបធ្វើការនៅស្រុកអង្គរយ៉ាងម៉េច? (ប្រហែលជាដូចរបៀបធ្វើការនៅអារម្ម) ។

3. រកថ្នាក់ណាដែលមានកូនសិស្ស
(ដូចរកថ្នាក់នៅឯកន្លែង?)
4. រកថ្នាក់ដែលមានកូនសិស្សអានប្រកបដោយ
រសំរេច? (តាមកម្រិតសិក្សា?)
5. តាត់រកថ្នាក់ណាដែលមានកូនសិស្ស?
(តាមឈ្មោះសិស្ស)

- រកថ្នាក់ណាដែលមានកូនសិស្សដូចរក
ថ្នាក់នៅឯកន្លែង?
រកថ្នាក់ដែលមានកូនសិស្សអានប្រកប
ដោយរសំរេច?
តាត់រកថ្នាក់ណាដែលមានកូនសិស្ស?

Drill G. Response

- MODEL: គ្រូ ថ្នាក់ណាដែលមានកូនសិស្ស
រៀនសូត្រច្រើនជាងគេ?
(ថ្នាក់ទី៥ គ)
- សិស្ស: ថ្នាក់ទី៥ គ មានកូនសិស្សរៀន
សូត្រច្រើនជាងគេ។
1. ថ្នាក់ណាដែលមានកូនសិស្សរៀន
ច្រើនជាងគេ? (ថ្នាក់ទី១ គ)
  2. រកថ្នាក់ណាដែលមានកូនសិស្សរៀនច្រើនជាង
គេ? (ឧទាហរណ៍)
  3. តាត់រកថ្នាក់ណាដែលមានកូនសិស្សរៀនច្រើនជាង
គេ? (រកថ្នាក់ណាដែលមានកូនសិស្សរៀនច្រើនជាងគេ)
  4. តាត់រកថ្នាក់ណាដែលមានកូនសិស្សរៀនច្រើនជាងគេ?
(តាត់រកថ្នាក់ណាដែលមានកូនសិស្សរៀនច្រើនជាងគេ)
  5. តាត់រកថ្នាក់ណាដែលមានកូនសិស្សរៀនច្រើនជាងគេ?
(តាត់រកថ្នាក់ណាដែលមានកូនសិស្សរៀនច្រើនជាងគេ)

Teacher: Which class is it that has the
students who study the best?
(Five B)

Student: Class Five B has the students who
study the best.

- ថ្នាក់ទី១ គ មានកូនសិស្សរៀន
ច្រើនជាងគេ។
ឧទាហរណ៍ មានកូនសិស្សរៀនច្រើនជាង
គេ។
រកថ្នាក់ណាដែលមានកូនសិស្សរៀនច្រើនជាង
គេ?
តាត់រកថ្នាក់ណាដែលមានកូនសិស្សរៀនច្រើនជាង
គេ?
តាត់រកថ្នាក់ណាដែលមានកូនសិស្សរៀនច្រើនជាង
គេ?

Drill H. Expansion

1. នៅពេលវិស្សសកាល
2. នៅពេលវិស្សសកាលម្តងៗ
3. នៅពេលវិស្សសកាលម្តងៗកូនសិស្សខ្លះ
4. នៅពេលវិស្សសកាលម្តងៗកូនសិស្សខ្លះ
ទៅជួលគ្រូបង្រៀន។
5. នៅពេលវិស្សសកាលម្តងៗកូនសិស្សខ្លះ
ទៅជួលគ្រូបង្រៀនដើម្បីទំនៀមទម្លាប់
សិក្សា។

At vacation time

At every vacation time

At every vacation time some students

At every vacation time some students
go hire teachers.

At every vacation time some students
go hire teachers so they will
force themselves to study to
become good.

6. នៅពេលវិស្សមកាលម្តងៗក្នុងសិស្សខ្លះ
គេជួលគ្រូបង្រៀនដើម្បីទំនៀមទ្រង់
ត្រូវកម្មវិធីបង្រៀនដូច្នេះហើយ។
7. នៅពេលវិស្សមកាលម្តងៗក្នុងសិស្សខ្លះ
គេជួលគ្រូបង្រៀនដើម្បីទំនៀមទ្រង់
ត្រូវកម្មវិធីបង្រៀនដូច្នេះហើយនៅឆ្នាំខាង
មុខ។

At every vacation time some students
go hire teachers so they will force
themselves to study to become good
or (because they) want to take a
test to skip a class.

At every vacation time some students
go hire teachers so they will force
themselves to study to become good
or (because they) want to take a
test to skip a class in the next
year.

Drill I. Reduction

1. នៅពេលវិស្សមកាលម្តងៗក្នុង
សិស្សខ្លះគេជួលគ្រូបង្រៀនដើម្បីទំ
នៀមទ្រង់ត្រូវកម្មវិធីបង្រៀនដូច្នេះ
ហើយនៅឆ្នាំខាងមុខ។
2. នៅពេលវិស្សមកាលម្តងៗក្នុងសិស្សខ្លះគេ
ជួលគ្រូបង្រៀនដើម្បីទំនៀមទ្រង់ត្រូវក
ម្មវិធីបង្រៀនដូច្នេះហើយ។
3. នៅពេលវិស្សមកាលម្តងៗក្នុងសិស្សខ្លះគេ
ជួលគ្រូបង្រៀនដើម្បីទំនៀមទ្រង់ត្រូវក។
4. នៅពេលវិស្សមកាលម្តងៗក្នុងសិស្សខ្លះគេ
ជួលគ្រូបង្រៀន។
5. នៅពេលវិស្សមកាលម្តងៗក្នុងសិស្សខ្លះ
6. នៅពេលវិស្សមកាលម្តងៗ
7. នៅពេលវិស្សមកាល

At every vacation time some students
go hire teachers so they will force
themselves to study to become good
or (because they) want to take a
test to skip a class in the next
year.

At every vacation time some students
go hire teachers so they will force
themselves to study to become good
or (because they) want to take a
test to skip a class.

At every vacation time some students
go hire teachers so they will
force themselves to study to
become good.

At every vacation time some students
go hire teachers.

At every vacation time some students

At every vacation time

At vacation time

UNIT 84

BASIC DIALOGUE

John

1. លោកសាស្ត្រ របៀបប្រឡងនៅ
ស្រុកខ្មែរយ៉ាងម៉េច?

What is the method of examination
in Cambodia?

Sarom

2. បាទ ការប្រឡងយកសញ្ញាបត្រ
មធ្យមសិក្សានិងសញ្ញាបត្រនិរន្តរ៍
នៃធនាគារជាតិ ត្រូវធ្វើឡើងពីរដង
ក្នុងមួយឆ្នាំ។

Examinations for the middle school
certificate and other higher
certificates are taken twice a
year - at the end of the school
year.

3. ក្នុងពេលមួយអាទិត្យមុនដំបូង
នៃការប្រឡងនិងការប្រឡង ក្នុងពេល
នេះក្នុងស្រុកប្រឡងគ្រប់វិជ្ជាដែលគេបាន
រៀន ដូចមានការរៀនគណិតវិទ្យា
រូបវិទ្យា គីមី វិទ្យាសាស្ត្រ និង
រូបវិទ្យា។

During the first week they have to
take the written examination. At
this time the students take exami-
nations in all the subjects that
they have studied, such as composi-
tion, mathematics, chemistry,
science and physics.

John

4. តាមខ្ញុំស្មានថាមានប្រ
ឡងមួយថ្ងៃ។

I think they have one subject a day.

Sarom

5. បាទ តាមធម្មតាបើមុនវិជ្ជា
ណាមួយ ដូចជាគណិតវិទ្យា គីមី វិទ្យា
សាស្ត្រនិងរូបវិទ្យា គេប្រឡងមុនវិជ្ជា
មួយថ្ងៃ។

Yes. Usually, if that subject is as
difficult as mathematics,
chemistry or science, for example,
they take one subject a day.

John

6. គេឲ្យប៉ុន្មានម៉ោងអោយធ្វើ?

How many hours do they allow?

Sarom

7. ប្រឡងក្នុងមួយថ្ងៃ?

For examinations in a day?

8. បានន័យប្រែនិយមន័យចិត្តប្រដាប់ចំណេះ
អីៗ អញ្ចឹង ។ John

9. អូ ប៉ុន្មានម៉ោង ។ Sarom

10. កាលណាប្រឡងរាល់ថ្ងៃក្នុងសាលា
ហើយ ក្នុងសិស្សនឹងចាំបាច់ដឹងបញ្ជាក់
ភាពឬអី? John

11. បាន ការប្រើប្រាស់នេះអាចជាបាននិយម
ក្នុងសិស្សណាមួយនឹងខ្លួនគេ ច្បាស់ជា
នេះនឹងល្អប្រសើរ ។ បើប្រើប្រាស់
តាមវិធីវិភាគការ គេត្រូវចាំបាច់ដឹងបញ្ជាក់
នៃ វិធីវិភាគ ។ គេនឹងក្លាយជាអ្នក ។ Sarom

12. បើគេនឹងចាំបាច់ដឹងហើយគេនឹង
នឹងធ្វើអ្វី? John

13. បាន គេត្រូវប្រើប្រាស់វិធីវិភាគ
បើគេប្រឡងធ្លាក់ទៅនឹងវិធីវិភាគនេះគេមិន
អាចទទួលបានការប្រឹក្សាបាននិយម វិធីវិភាគ
អាចទទួលបានការប្រឹក្សាបាននិយម វិធីវិភាគ ។ Sarom

14. ប្រឡងលើកទី២ រយៈពេលលើកទី១
ប៉ុន្មានខែ? John

15. ប្រមាណជាពីរខែ ។ Sarom

16. ចុះអ្នកនឹងប្រឡងធ្លាក់ទៅនឹង
វិធីវិភាគនេះ គេអាចប្រឡងលើកទី២
បានទេ? John

Yes. For composition or (to do) problems and things like that.

Oh, four or five hours.

When they have finished the written exam, do the students know if they have passed or failed right away?

That they can say only for the students they know well themselves, whether they did well or not. To know officially for sure, they must wait a day or two until the teachers have finished correcting everything.

If they know they have passed, what else do they do?

They must take the oral examinations. If they fail this section they don't get a certificate but they can take the oral test once more.

The second examination is how many months after the first test?

Maybe two months.

And how about the people who fail the written part: can they take the examination the second time?

Sarom

17. បាទ បើសិនជាសិស្សណាដែលប្រឡង
បានល្អ គួរឱ្យបំភ្លឺបន្តការសិក្សា
នៃការប្រឡងដូចម្តេច ។

Yes. And if the students who take the examination get rather good marks, only then are they permitted to take the second examination.

18. កាលណាគេប្រឡងធ្លាក់នៅលើក
ទី២ ខាងសរសេរឬខាងសួរ ក៏នឹងយក
ត្រូវចាំមួយឆ្នាំទៀត ដើម្បីបន្តការសិក្សា
ប្រឡងយកសញ្ញាបត្រ ដូចម្តេច ។

If they fail the examination the second time-either the written part or the oral part-they have to wait another year. Only then can they take the examination for the same certificate.

DRILLS

Drill A. Substitution

1. គេអាចទៅប្រឡងយកសញ្ញាប័ត្រ
មធ្យមសិក្សាពីរដងក្នុងមួយឆ្នាំ។
2. គេអាចទៅប្រឡងយកសញ្ញាប័ត្រជាន់
ខ្ពស់២ដងក្នុងមួយឆ្នាំ។
3. គេអាចទៅប្រឡងយកសញ្ញាប័ត្រខ្លះ
បាន២ដងក្នុងមួយឆ្នាំ។
4. គេអាចទៅប្រឡងយកសញ្ញាប័ត្រថ្មី
បាន២ដងក្នុងមួយឆ្នាំ។
5. គេអាចទៅប្រឡងយកសញ្ញាប័ត្រ
បឋមសិក្សា២ដងក្នុងមួយឆ្នាំ។
6. គេអាចទៅប្រឡងយកសញ្ញាប័ត្រ
គតិវិជ្ជា២ដងក្នុងមួយឆ្នាំ។
7. គេអាចទៅប្រឡងយកសញ្ញាប័ត្រខាង
ពេទ្យ២ដងក្នុងមួយឆ្នាំ។
8. គេអាចទៅប្រឡងយកសញ្ញាប័ត្រនៅ
សាលាទាហានពីរដងក្នុងមួយឆ្នាំ។

They can go take the examination
for the middle certificate two
times a year.

They can go take the examination
for the advanced certificate two
times a year.

They can go take the examination
for some certificates two times
a year.

They can go take the examination
for the B.A. degree two times a
year.

They can go take the examination
for the elementary certificate
two times a year.

They can go take the examination
for the teaching certificate
two times a year.

They can go take the examination
for the medical certificate
two times a year.

They can go take the examination
for the certificate in the military
school two times a year.

Drill B. Variable Substitution

1. នៅអាទិត្យមុនដំបូងគេត្រូវប្រឡង
ខាងវិជ្ជាសរសេរ។
2. នៅអាទិត្យទី២គេត្រូវប្រឡងខាងវិជ្ជា
សរសេរ។
3. នៅអាទិត្យទី២ គេត្រូវផ្លាស់កន្លែងប្រឡង។
4. នៅអាទិត្យទី២គេត្រូវចាប់ប្រឡងខាងសួរ
ឆ្លើយ។
5. នៅអាទិត្យក្រោយបង្អស់គេត្រូវចាប់ប្រ
ឡងខាងសួរឆ្លើយ។
6. នៅអាទិត្យក្រោយបង្អស់គេទៅមើល
ឈ្មោះនៅសាលា។
7. នៅអាទិត្យក្រោយបង្អស់គេបង្ហាញខ្លួន
ម្តងទៀត។

In the first week they have to take
the written test.

In the second week they have to take
the written test.

In the second week they have to
change the examination site.

In the second week they have to
begin to take the oral test.

In the last week they have to begin
to take the oral test.

In the last week they have to go
look for their names at the school.

In the last week they have to
appear once more.

8. នៅអាទិត្យកាលបង្គំស្តាប់ក្រៅផ្ទះ
រត់ហៅឈ្មោះ។

In the last week they have to
listen when they call their names.

Drill C. Double Substitution

1. តាមខ្ញុំដឹងរាល់សាលារៀនពីរដងក្នុងមួយថ្ងៃ។
2. តាមខ្ញុំដឹងរាល់ការងារនៅសាលារៀនពីរម៉ោងក្នុងមួយថ្ងៃ។
3. តាមខ្ញុំដឹងរាល់កង្វាន់នៅសាលារៀនមួយដងក្នុងមួយថ្ងៃ។
4. តាមខ្ញុំដឹងរាល់កូនក្រមុំនៅសាលារៀនពីរដងក្នុងមួយថ្ងៃ។
5. តាមខ្ញុំដឹងរាល់សំអាតសាលារៀនច្រើនដងក្នុងមួយថ្ងៃ។
6. តាមខ្ញុំដឹងរាល់ការងារនៅសាលារៀនតែមួយដងក្នុងមួយថ្ងៃ។

As far as I know they go to school
twice a day.
As far as I know they work in school
three hours a day.

As far as I know they drive to
school once a day.

As far as I know they have to come
to school twice a day.

As far as I know they clean the
school many times a day.

As far as I know they go to school
only once a day.

Drill D. Multiple Substitution

1. ក្នុងមួយអាទិត្យបុរសដំបូងរត់ក្រចកប្រឡងរាល់ថ្ងៃដើម្បីកសាងសេវា។
2. ក្នុងមួយថ្ងៃបុរសដំបូងរត់ក្រចកប្រឡងរាល់ថ្ងៃដើម្បីដោះស្រាយបញ្ហាគីមី។
3. ក្នុងមួយខែបុរសដំបូងរត់ក្រចកប្រឡងរាល់ខែដើម្បីរកប្រាក់ស៊ីស។
4. ក្នុងមួយម៉ោងបុរសដំបូងរត់ក្រចកប្រឡងរាល់ម៉ោងដើម្បីសាកល្បងប្រើកង្វាន់។
5. ក្នុងមួយឆ្នាំបុរសដំបូងរត់ក្រចកប្រឡងរាល់ឆ្នាំដើម្បីរៀនសូត្រ។
6. ក្នុងមួយអាទិត្យបុរសដំបូងរត់ក្រចកប្រឡងរាល់អាទិត្យដើម្បីសាកល្បងប្រើកង្វាន់។
7. ក្នុងមួយខែបុរសដំបូងរត់ក្រចកប្រឡងរាល់ខែដើម្បីសាកល្បងប្រើកង្វាន់។
8. ក្នុងមួយថ្ងៃបុរសដំបូងរត់ក្រចកប្រឡងរាល់ថ្ងៃដើម្បីសាកល្បងប្រើកង្វាន់។

In the first week they have to take
the written part of the exam.

On the first day they have them do
problems in chemistry.

In the first month they have to study
machinery.

In the first hour they have them take
the test for a driving license.

In the first year they study general
subjects.

In the first week they have to take
an examination in foreign languages.

In the first month they have them
train to high jump.

In the first day they explain only
the method of writing.

Drill E. Response

MODEL: គ្រូ : កាលណាគេប្រឡងរៀនរៀនរួចរាល់
ចប់ហើយរកឆ្លើយឡើង?
(ចាំស្តាប់លទ្ធផលនៃការប្រឡង)

សិស្ស: កាលណាគេប្រឡងរៀនរួចរាល់រួចរាល់
រកឆ្លើយឡើង
ស្តាប់លទ្ធផលនៃការប្រឡង។

1. កាលណាគេប្រឡងរៀនរួចរាល់រួចរាល់រួចរាល់
រកឆ្លើយឡើង? (គេចាប់ប្រឡងរៀនរួចរាល់រួចរាល់)
2. កាលណាគេរៀនចប់រៀនចប់រៀនចប់រៀន
រកឆ្លើយឡើង? (គេរកឆ្លើយឡើងរួចរាល់រួចរាល់រួចរាល់)
3. កាលណាគេរៀនរៀនរៀនរៀនរៀនរៀនរៀនរៀនរៀន
រកឆ្លើយឡើង? (គេរៀនរៀនរៀនរៀនរៀនរៀនរៀនរៀនរៀន)
4. កាលណាគេរៀនរៀនរៀនរៀនរៀនរៀនរៀនរៀនរៀន
រកឆ្លើយឡើង? (គេរៀនរៀនរៀនរៀនរៀនរៀនរៀនរៀនរៀន)
5. កាលណាគេបានទទួលសញ្ញាបត្រ
បច្ចេកសិក្សាហើយរកឆ្លើយឡើង?
(គេរៀនរៀនរៀនរៀនរៀនរៀនរៀនរៀនរៀនរៀន)

Teacher: When they finish taking the written exam, what else do they do?
(wait to hear the results of the examination)

Student: When they finish taking the written part of the exam, they wait to hear the results of the exam.

កាលណាគេប្រឡងរៀនរួចរាល់រួចរាល់រួចរាល់
រកឆ្លើយឡើង?

កាលណាគេរៀនចប់រៀនចប់រៀនចប់រៀន
រកឆ្លើយឡើង?

កាលណាគេរៀនរៀនរៀនរៀនរៀនរៀនរៀនរៀនរៀន
រកឆ្លើយឡើង?

កាលណាគេរៀនរៀនរៀនរៀនរៀនរៀនរៀនរៀនរៀន
រកឆ្លើយឡើង?

កាលណា បានទទួលសញ្ញាបត្រ
បច្ចេកសិក្សាហើយរកឆ្លើយឡើង?
(គេរៀនរៀនរៀនរៀនរៀនរៀនរៀនរៀនរៀនរៀន)

Drill F. Response

MODEL: គ្រូ : លោកស៊ីវិលបានលោក
ត្រូវទិញទំនិញនៅភ្នំពេញ
អស់រយៈពេល? (ទំនិញនៅ
បង្គាប់ទៅក្រសួងការបរទេស)
សិស្ស: បាទ ខ្ញុំមិនទាន់ដឹងទេ
ខ្ញុំត្រូវទិញទំនិញនៅភ្នំពេញ
រយៈពេល ខ្ញុំនៅបង្គាប់ទៅក្រសួង
ការបរទេស ។

Teacher: Do you know when you will have to go to Phnom Penh? (I'm still waiting for orders from the Foreign Ministry)

Student: I don't know for sure yet when I have to go to Phnom Penh; I'm still waiting for orders from the Foreign Ministry.

1. លោកស៊ីនចាន់លោកត្រូវបានជូនដំណើរ
អង្គារណា? (ខ្ញុំកំពុងនិយាយស្តាប់ស៊ីនចាន់
នេះ)
2. លោកស៊ីនចាន់លោកត្រូវបានជូនដំណើរ
ណា? (និយាយស្តាប់ស៊ីនចាន់នេះ
នេះ)
3. លោកស៊ីនចាន់ត្រូវបានជូនដំណើរណា?
(និយាយស្តាប់ស៊ីនចាន់នេះ)
4. លោកស៊ីនចាន់ត្រូវបានជូនដំណើរណា?
(និយាយស្តាប់ស៊ីនចាន់នេះ)
5. លោកស៊ីនចាន់ត្រូវបានជូនដំណើរណា?
(និយាយស្តាប់ស៊ីនចាន់នេះ)

- លោកស៊ីនចាន់លោកត្រូវបានជូនដំណើរ
អង្គារណា? (ខ្ញុំកំពុងនិយាយស្តាប់ស៊ីនចាន់
នេះ)
- លោកស៊ីនចាន់លោកត្រូវបានជូនដំណើរ
ណា? (និយាយស្តាប់ស៊ីនចាន់នេះ
នេះ)
- លោកស៊ីនចាន់ត្រូវបានជូនដំណើរណា?
(និយាយស្តាប់ស៊ីនចាន់នេះ)
- លោកស៊ីនចាន់ត្រូវបានជូនដំណើរណា?
(និយាយស្តាប់ស៊ីនចាន់នេះ)
- លោកស៊ីនចាន់ត្រូវបានជូនដំណើរណា?
(និយាយស្តាប់ស៊ីនចាន់នេះ)

Drill G. Expansion

1. ក្នុងសិស្សនិស្សិតប្រឡងបានពិន្ទុល្អ
2. ក្នុងសិស្សនិស្សិតប្រឡងបានពិន្ទុល្អ
3. ក្នុងសិស្សនិស្សិតប្រឡងបានពិន្ទុល្អ
និងមិនអាចឲ្យដឹងបាន
4. ក្នុងសិស្សនិស្សិតប្រឡងបានពិន្ទុល្អ
និងមិនអាចឲ្យដឹងបាន គេអនុញ្ញាតឲ្យ
ប្រឡង
5. ក្នុងសិស្សនិស្សិតប្រឡងបានពិន្ទុល្អ
និងមិនអាចឲ្យដឹងបាន គេអនុញ្ញាតឲ្យ
ប្រឡងលើកទី២ទៀត។

Students who take the test with good grades

Students who take the test with rather good grades

Students who take the test with rather good grades but who don't pass

Students who take the test with rather good grades but who don't pass have permission to take the test.

Students who take the test with rather good grades but who don't pass have permission to take the test a second time.

Drill H. Reduction

1. ក្នុងសិស្សនិស្សិតប្រឡងបានពិន្ទុល្អ
គួរតែមិនអាចឲ្យដឹងបាន គេអនុញ្ញាត
ឲ្យប្រឡងលើកទី២ទៀត។

Students who take the test with rather good grades but who don't pass have permission to take the test a second time.

2. ក្នុងសិស្សនិស្សិតដែលប្រឡងបានពិន្ទុល្អ ក្នុងសិស្សនិស្សិត
មិនអាចឲ្យដាច់បាន ឥតអនុញ្ញាតឲ្យទៅ
ប្រឡង
3. ក្នុងសិស្សនិស្សិតដែលប្រឡងបានពិន្ទុល្អ ក្នុងសិស្សនិស្សិត
មិនអាចឲ្យដាច់បាន
4. ក្នុងសិស្សនិស្សិតដែលប្រឡងបានពិន្ទុល្អ ក្នុងសិស្សនិស្សិត
5. ក្នុងសិស្សនិស្សិតដែលប្រឡងបានពិន្ទុល្អ

Students who take the test with
rather good grades but who don't
pass have permission to take the
test.

Students who take the test with
rather good grades but who don't
pass

Students who take the test with
rather good grades

Students who take the test with good
grades

NARRATION

1. Sarom has just returned from the airport after having taken his younger brother to board a plane.
2. His younger brother will go study engineering at Cornell University.
3. He received a scholarship for only one year, but if he studies well he will get a scholarship to continue.
4. In Cambodia there are universities also, but they still do not teach all subjects.
5. Persons who receive scholarships go to study subjects which we don't have, to continue higher studies or to train in some subject.
6. In the Cambodian universities they teach economics, law, medicine, agriculture, various technical subjects and engineering.
7. Some foreign students have come to study in the Cambodian universities also.
8. There are some students who come from Laos, Vietnam and France.
9. Some students receive scholarships from the Cambodian government; some others come to study with their own money.
10. But studying in Cambodia is not expensive. They only need money for living, buying books and paying the expenses of testing.

1. និស្សិតខ្លះទីសិល្បៈទៅបន្តវិជ្ជាសាស្ត្របរិសេស រតនត្រ័យនៃសាស្ត្របរិសេស បាតាំង ទ្រព្យានុកូល រតនៈ អាសារនៈ ត្រូវបំប្លែងសាលានៃសាកលវិទ្យាល័យ ក៏ដូចជាសិស្សនិស្សិត ដូចជាសាស្ត្របរិសេស ឯទៀតផង ។
2. ក្រៅពីនេះ និស្សិតខ្លះទៀតទៅរៀននៅសាកលវិទ្យាល័យ រតនៈ ចិន ឬ អន្តរជាតិ រតនៈ បរិសេស ។
3. និស្សិតខ្លះទៀតនេះទៀតបានទៅបរិសេស ក្រៅពីសាកលវិទ្យាល័យ រតនៈ ចិន ឬ អន្តរជាតិ រតនៈ បរិសេស ។
4. កាលនេះទៅរៀននៅសាកលវិទ្យាល័យ ឯទៀតក្រៅពីសាកលវិទ្យាល័យ រតនៈ ចិន ឬ អន្តរជាតិ រតនៈ បរិសេស ។
5. នៅសាកលវិទ្យាល័យ រតនៈ ចិន ឬ អន្តរជាតិ រតនៈ បរិសេស ។
6. រតនៈ ចិន ឬ អន្តរជាតិ រតនៈ បរិសេស ។
7. កាលណាកូនសិស្សទៅរៀនបានលេខ ១០០ នៅទីនេះ បរិសេស រតនៈ ចិន ឬ អន្តរជាតិ រតនៈ បរិសេស ។
8. នៅទីនេះ បរិសេស រតនៈ ចិន ឬ អន្តរជាតិ រតនៈ បរិសេស ។
9. នៅទីនេះ បរិសេស រតនៈ ចិន ឬ អន្តរជាតិ រតនៈ បរិសេស ។
10. កាលណាទៅរៀនបានលេខ ១០០ នៅទីនេះ បរិសេស រតនៈ ចិន ឬ អន្តរជាតិ រតនៈ បរិសេស ។

1. Cambodian students who continue their studies abroad usually go to France because they know the language already, and schools in France are not as expensive as in other countries.
2. Besides this some other students go to study in Germany, Russia, China, England and the United States.
3. This group of students for the most part receive scholarships from the countries where they are going to study or from the Cambodian government, which sends them to study.
4. When they go to study in other countries besides France, they have some difficulties because the methods of instruction are different.
5. In Cambodia the methods of instruction are approximately like the French method of instruction.
6. They study six years in the elementary school; following this (they study) seven years in the middle school or lycée.
7. When students study and get good grades in the elementary section, they can enter the lycée or the junior high school without having to take an entrance exam as (was the case) before.
8. In the lycée they can take a test for a degree three times, that is, in the fourth year, the sixth year and the seventh year.

9. In the junior high they can take an exam for a certificate at the end of the fourth year only.
10. When they have finished the middle school, students who want to continue their studies must go to study in the university.

1. កូនសិស្សប្រឡងយកសញ្ញាបត្រឆ្នាំៗ តាមការជ្រើសរើសរបស់គេ។
2. គ្រប់គ្នាដែលបានបញ្ចប់ការសិក្សាឆ្នាំៗ ត្រូវតែចូលរួមប្រឡងយកសញ្ញាបត្រ។
3. គ្រប់គ្នាដែលបានបំពេញការសិក្សាឆ្នាំៗ ត្រូវតែចូលរួមប្រឡងយកសញ្ញាបត្រ។
4. ដូច្នេះកូនសិស្សដែលបានបញ្ចប់ការសិក្សាឆ្នាំៗ ត្រូវតែចូលរួមប្រឡងយកសញ្ញាបត្រ។
5. កូនសិស្សដែលបានបញ្ចប់ការសិក្សាឆ្នាំៗ ត្រូវតែចូលរួមប្រឡងយកសញ្ញាបត្រ។
6. បើគេប្រឡងបានល្អ គេអាចចូលរៀនឆ្នាំខាងលើបាន។
7. គ្រប់គ្នាដែលបានបញ្ចប់ការសិក្សាឆ្នាំៗ ត្រូវតែចូលរួមប្រឡងយកសញ្ញាបត្រ។
8. ខ្លះទំនើប្រឡងយកសញ្ញាបត្រឯកឯក ខ្លះទំនើប្រឡងយកសញ្ញាបត្រឯកឯក។
9. គេត្រូវតែប្រឡងយកសញ្ញាបត្រឯកឯក ខ្លះទំនើប្រឡងយកសញ្ញាបត្រឯកឯក។

1. Students take a test for various certificates every year, but they don't all take tests.
2. Any student who has finished one part must go to take a test for a certificate.
3. Students who have not yet finished can advance a class whenever they finish studying with excellent grades.
4. Thus, a student studying in the fourth class can advance to the third class when he completes his studies with good grades.
5. Students who study very well in the fourth class or the second class can ask the Ministry of Education to take a test for a certificate with the other students.
6. If they pass, they advance one year by being able to skip a class and going to study in a high class.
7. There are students like this every year.
8. Some try to study privately during vacation to prepare themselves to be better and to take the tests.
9. They must study to finish the educational program of the section in which they must take the test.

1. របៀបប្រឡងនៅកម្ពុជាខុសពីរបៀបប្រឡងនៅសហរដ្ឋអាមេរិក។
2. នៅប្រទេសកម្ពុជាក្របខ័ណ្ឌប្រឡងយកសញ្ញាបត្រមធ្យមសិក្សានិងសញ្ញាបត្របរិញ្ញាបត្រពីសាលាធម្មតាមានពីរដងក្នុងឆ្នាំម្តង។
3. ក្នុងរាល់១ អាទិត្យបុណ្យនិងបុណ្យពិធីប្រឡងខាងវិជ្ជាសរសេរ។
4. គេប្រឡងខាងរូបវន្តវិទ្យា គីមី គណិតវិទ្យា ភូមិសាស្ត្រ និងភូមិសាស្ត្រ ភូមិសាស្ត្រ និងភូមិសាស្ត្រ។
5. គេប្រឡងប្រធានធម្មយុត្តិធម៌ក្នុង១ថ្ងៃ។
6. គេឲ្យប្តីឬប្រពន្ធរៀបរៀងប្រធានធម្មយុត្តិធម៌។
7. កាលណាគេប្រឡងខាងសរសេរចប់ហើយរៀបចំការប្រឡងខាងសួរដ្បិតមាត់ទៀត។
8. ពេលប្រឡងសួរដ្បិតមាត់គេសួរអំពីមុខវិជ្ជាទាំងឡាយ ដូចកាលប្រឡងខាងសរសេរនិង។
9. អ្នកនិស្សិតប្រឡងជាប់ខាងសួរដ្បិតមាត់គេបានទទួលសញ្ញាបត្របរិញ្ញាបត្រ។
10. បើស្ម័គ្រចិត្តនិស្សិតប្រឡងធ្លាក់តាំងពីខាងសរសេរ គេឲ្យនិស្សិតប្រឡងម្តងទៀត អាចប្រឡងប្រឡងរំលឹកដើម្បីបាន។

1. The method of taking a test in Cambodia is not like that in the United States.
2. In Cambodia the tests are taken for certificates and higher diplomas twice in the school year.
3. In the first week (the students) must take the written examination.
4. They take tests in the various subjects such as composition, mathematics, chemistry, science and physics, for example.
5. They have to take a test in one or two subjects a day.
6. They give three or four hours for each subject.
7. When they have taken the written test and if they have passed, they must take the oral test also.
8. During the oral exam (the examiners) ask about all the subjects that were given in the written exam.
9. The people who pass the oral section receive a passing certificate.
10. Students who fail in the written test but miss by just a few points can take the exam a second time.

UNIT 86

BASIC DIALOGUE

1. **នៅភ្នំពេញមានកាសែតច្រើន
ទេ?** John
Are there a lot of newspapers in
Phnom Penh?
2. **បាទ មានច្រើនក្នុងស្រុកដែរ ។** Sarom
There are rather a lot.
3. **កាសែតខ្លះចេញរាល់ថ្ងៃ ខ្លះទៀត
ចេញមួយអាទិត្យប្លង់ ។** Sarom
Some newspapers come out every day,
others come out once a week.
4. **តើមានកាសែតជាភាសាអ្វីខ្លះ
ទៀតដែរ?** John
They have newspapers in what languages
besides Cambodian?
5. **បាទ មាន កាសែតជាភាសាបារាំង
ចិន និង ឈ្មួនដែរ ។** Sarom
There are newspapers in French,
Chinese, and Vietnamese.
6. **ចុះកាសែតជាភាសាអង់គ្លេសមាន
ទេ?** John
How about papers in English, are
there any?
7. **បាទ គ្មានទេ តែមានសម្បត្តិ
អង់គ្លេសដែរ ។** Sarom
There aren't any, but there are
magazines in English.
8. **កាសែតមួយថ្ងៃថ្លៃប៉ុន្មានរៀល?** John
How many riels does a paper cost?
9. **កាសែតខ្លះថ្លៃ ៥ រៀល ខ្លះទៀត ១០
រៀល ឬ ១៥ រៀល មួយ ។** Sarom
Some papers cost 5 riels, others
10 or 15 riels.
10. **កាសែតខ្លះមាន ៨ ទំព័រ ខ្លះទៀតមាន
ច្រើន ទំព័រ ។** Sarom
Some papers have 8 pages, others
have many pages.

11. ការវិសេសណាមួយដែលធំបង្អស់?
John
Which newspaper is the biggest of all?
12. បាទ ការវិសេសអ្នកដឹងឆ្លើយថា
ការវិសេសដែលធំបង្អស់ ។
Sarom
The newspaper Neak Cheat Niyum is the biggest newspaper of all.
13. គេចេញប្រចាំសប្តាហ៍ដំបូងបង្អស់
ទេឬ?
John
How many times a week is it issued?
14. បាទគេចេញតែម្តងទេ តែគេមាន
ទ្រង់ទ្រាយធំ ។
Sarom
They issue it just once, but it has a lot of pages.
15. ការវិសេសនេះទ្រង់ទ្រាយធំណាស់
ព្រោះវាមានព័ត៌មានអំពីសកម្មភាព
ក្នុងប្រទេស និងអំពីប្រពៃណី និង
ច្បាប់ប្រជាជន។
John
This newspaper, for the most part, talks about various activities in the country and about the culture and the traditional Cambodian laws.
16. គេឲ្យដំណឹងអំពីសេចក្តីសង្ស័យ
ទេ?
John
Do they give some kind of foreign news?
17. បាទ តែការអប់រំបង្រៀនអំពីសកម្មភាព
ក្នុងប្រទេស និងអំពីប្រពៃណី និង
ច្បាប់ប្រជាជន គឺជាដំណឹងដ៏សំខាន់
ក្នុងការវិសេស។
Sarom
Yes, but educating the people to know new methods in agriculture, in raising livestock, in health, and in commerce, for example, are the important stories in this paper.
18. អរហ័សណាស់ព្រោះអ្នកប្រើប្រាស់
ប្រទេសកម្ពុជា គួរតែទទួលបានការអប់រំ
ដូច្នេះ។
John
This is very good because the Cambodian people must receive training like that.

DRILLS

Drill A. Substitution

1. ការវិភាគខ្លះសរសេរជាអង់គ្លេស ខ្លះទៀត
ជាជប៉ុន ។
2. ការវិភាគខ្លះសរសេរជាបារាំង ខ្លះទៀតជា
ជប៉ុន ។
3. ការវិភាគខ្លះសរសេរជាចិន ខ្លះទៀតជាជប៉ុន ។
4. ការវិភាគខ្លះសរសេរជាឡាវ ខ្លះទៀតជាជប៉ុន ។
5. ការវិភាគខ្លះសរសេរជាអារាប ខ្លះទៀតជាជប៉ុន ។
6. ការវិភាគខ្លះសរសេរជាឥណ្ឌូ ខ្លះទៀតជាជប៉ុន ។
7. ការវិភាគខ្លះសរសេរជាចាម ខ្លះទៀតជាជប៉ុន ។

Some newspapers are written in
English, others in Cambodian.

Some newspapers are written in
French, others in Cambodian.

Some newspapers are written in
Chinese, others in Cambodian.

Some newspapers are written in
Vietnamese, others in Cambodian.

Some newspapers are written in
Arabic, others in Cambodian.

Some newspapers are written in
Indian, others in Cambodian.

Some newspapers are written in
Cham, others in Cambodian.

Drill B. Substitution

1. នៅភ្នំពេញភាគច្រើនមើលការវិភាគ
អ្នកជានិច្ច ។
2. នៅភ្នំពេញភាគច្រើនមើលការវិភាគ រូបភាព
ជីវិត ។
3. នៅភ្នំពេញភាគច្រើនមើលការវិភាគ ហត្ថ
ភូមិ ។
4. នៅភ្នំពេញភាគច្រើនមើលការវិភាគ សរសេរ
ជប៉ុន ។
5. នៅភ្នំពេញភាគច្រើនមើលការវិភាគ សរសេរ
បារាំង ។
6. នៅភ្នំពេញភាគច្រើនមើលការវិភាគ សរសេរ
អង់គ្លេស ។
7. នៅភ្នំពេញភាគច្រើនមើលការវិភាគ វត្ត
ភ្នំ ។

In Phnom Penh for the most part
they read the newspaper Neak Cheat
Niyum.

In Phnom Penh for the most part they
read the newspaper Realités.

In Phnom Penh for the most part they
read the newspaper Meatophum.

In Phnom Penh for the most part they
read the newspapers written in
Cambodian.

In Phnom Penh for the most part they
read the newspapers written in
French.

In Phnom Penh for the most part they
read the newspapers written in
English.

In Phnom Penh for the most part they
read the newspaper Wat Phnom.

Drill C. Substitution

1. គេសរសេរអំពីការចរចា កសិកម្ម
និងកីឡា ។
2. គេសរសេរអំពី និរន្តរភាពកសិកម្ម កសិកម្ម
និងកីឡា ។
3. គេសរសេរអំពី និរន្តរភាព កសិកម្មនិង
កីឡា ។
4. គេសរសេរអំពី ការធ្វើដំណើរ កសិកម្ម
និងកីឡា ។
5. គេសរសេរអំពី សេដ្ឋកិច្ច កសិកម្មនិង
កីឡា ។
6. គេសរសេរអំពី ការចិញ្ចឹមសត្វ កសិកម្ម
និងកីឡា ។
7. គេសរសេរអំពី សម្បត្តិថ្មី កសិកម្មនិង
កីឡា ។
8. គេសរសេរអំពី ការចំរើនខាងសុខភាព
កសិកម្ម និងកីឡា ។

They write about foreign affairs,
agriculture, and sports.

They write about domestic affairs,
agriculture, and sports.

They write (about) short news stories,
agriculture, and sports.

They write about travel, agriculture,
and sports.

They write about economics, agri-
culture, and sports.

They write about livestock raising,
agriculture, and sports.

They write about new construction,
agriculture, and sports.

They write about progress in health,
agriculture, and sports.

Drill D. Double Substitution

1. ការិយាល័យខ្លះចំណាយ ៧០០ រៀល ។
2. ការិយាល័យខ្លះចំណាយ ៧០០ រៀល ។
3. ការិយាល័យខ្លះចំណាយ ៧០០ រៀល ។
4. ការិយាល័យខ្លះចំណាយ ៧០០ រៀល ។
5. ការិយាល័យខ្លះចំណាយ ៧០០ រៀល ។
6. ការិយាល័យខ្លះចំណាយ ៧០០ រៀល ។
7. ការិយាល័យខ្លះចំណាយ ៧០០ រៀល ។
8. ការិយាល័យខ្លះចំណាយ ៧០០ រៀល ។

Some papers cost seven riels, others
ten riels.

Some magazines cost seven riels,
others more than ten riels.

Some books cost seven riels, others
twenty riels.

Some rubbings cost seven riels, others
more than 15 riels.

Some photos cost seven riels, others
almost seven riels.

Some movie tickets cost seven riels,
others 40 riels.

Some theatre tickets cost seven riels,
others 30 riels.

Some kinds of dishes (food) cost seven
riels, others more than 20 riels.

Drill E. Double Substitution

1. ការសិក្សាព្រឹត្តិបត្រនិងសារព័ត៌មានអំពី
សំណើក្នុងស្រុក ព្រឹត្តិបត្រនិងសារព័ត៌មាន
និង។
2. ទស្សនាវដ្តីកម្ពុជានិងសារព័ត៌មានអំពីសំណើក្នុង
ស្រុក ព្រឹត្តិបត្រនិងសារព័ត៌មាននិងសេដ្ឋកិច្ចនិង។
3. ការសិក្សាព្រឹត្តិបត្រនិងសារព័ត៌មានអំពីសំណើ
ក្នុងស្រុក ព្រឹត្តិបត្រនិងសារព័ត៌មាននិងកីឡានិង។
4. ការសិក្សាព្រឹត្តិបត្រនិងសារព័ត៌មានអំពីសំណើក្នុងស្រុក
ព្រឹត្តិបត្រនិងសារព័ត៌មាននិងពាណិជ្ជកម្មនិង។
5. ទស្សនាវដ្តីសង្គមនិងសារព័ត៌មានអំពីសំណើ
ក្នុងស្រុក ព្រឹត្តិបត្រនិងសារព័ត៌មាននិងនយោបាយ
និង។
6. ការសិក្សាព្រឹត្តិបត្រនិងសារព័ត៌មានអំពីសំណើ
ក្នុងស្រុក ព្រឹត្តិបត្រនិងសារព័ត៌មាននិងរោងចក្រនិង។
7. រាល់ថ្ងៃការសិក្សាព្រឹត្តិបត្រនិងសារព័ត៌មានអំពី
សំណើក្នុងស្រុក ព្រឹត្តិបត្រនិងសារព័ត៌មាននិងវប្បធម៌
និង។
8. រាល់សប្តាហ៍ការសិក្សាព្រឹត្តិបត្រនិងសារព័ត៌មាន
អំពីសំណើក្នុងស្រុក ព្រឹត្តិបត្រនិងសារព័ត៌មាន
និងកីឡានិង។

The newspaper Neak Cheat Niyum talks
about domestic news, foreign news,
and Cambodian culture.

The magazine Kampuchea talks about
domestic news, foreign news, and
Cambodian economics.

The newspaper Realités talks about
domestic news, foreign news, and
Cambodian sports.

The newspaper Kampuchea talks about
domestic news, foreign news, and
Cambodian commerce.

The magazine Sangkum talks about
domestic news, foreign news, and
Cambodian politics.

The newspaper Wat Phnom this morning
talked about domestic news, foreign
news, and Cambodian factories.

Every day the newspaper Kampuchea
talks about domestic news, foreign
news, and Cambodian culture.

Every week the newspaper Neak Cheat
Niyum talks about domestic news,
foreign news, and Cambodian sports.

Drill F. Response

- MODEL: គ្រូ: ការសិក្សាព្រឹត្តិបត្រនិងសារព័ត៌មានអំពី
(សំណើក្នុងស្រុក ព្រឹត្តិបត្រនិងសារព័ត៌មាន
និងកីឡា)
- សិស្ស: ការសិក្សាព្រឹត្តិបត្រនិងសារព័ត៌មានអំពី
សំណើក្នុងស្រុក ព្រឹត្តិបត្រនិងសារព័ត៌មាន
និងកីឡា។
- គ្រូ: ការសិក្សាព្រឹត្តិបត្រនិងសារព័ត៌មានអំពី
សំណើក្នុងស្រុក ព្រឹត្តិបត្រនិងសារព័ត៌មាន
និងសេដ្ឋកិច្ចនិង។
- សិស្ស: ការសិក្សាព្រឹត្តិបត្រនិងសារព័ត៌មានអំពី
សំណើក្នុងស្រុក ព្រឹត្តិបត្រនិងសារព័ត៌មាន
និងសេដ្ឋកិច្ចនិង។

Teacher: What things does the newspaper
Kampuchea write about? (domestic
and foreign news and sports)

Student: The newspaper Kampuchea writes about
domestic and foreign news and
sports.

ការសិក្សាព្រឹត្តិបត្រនិងសារព័ត៌មានអំពីសំណើ
ក្នុងស្រុក ព្រឹត្តិបត្រនិងសារព័ត៌មាននិងសេដ្ឋកិច្ច
និង។

2. ការសិក្សាអ្នកជាតិនិយមសរសេរអំពីអ្វីខ្លះ?
(និយមសំខាន់ៗ ការសិក្សា យក្នុងប្រទេសនិង
នាប្រទេស)
3. ការសិក្សាអ្នកជាតិនិយមសរសេរអំពីអ្វីខ្លះ?
(នយោបាយ រដ្ឋាភិបាល និងសិទ្ធិក្នុង
ស្រុក)
4. ឧទ្យានវិទ្យាស្ថានសរសេរអំពីអ្វីខ្លះ?
(និយមសំខាន់ៗ ក្នុងប្រទេស និងនយោ-
បាយ)
5. ឧទ្យានវិទ្យាស្ថានសរសេរអំពីអ្វីខ្លះ?
(នយោបាយ និងរដ្ឋាភិបាល)

ការសិក្សាអ្នកជាតិនិយម សរសេរអំពីនិ-
យមសំខាន់ៗ ការសិក្សា យក្នុងប្រទេសនិង
នាប្រទេស ។

ការសិក្សាអ្នកជាតិនិយម សរសេរអំពីនយោ-
បាយ រដ្ឋាភិបាល និងសិទ្ធិក្នុងស្រុក ។

ឧទ្យានវិទ្យាស្ថានសរសេរអំពីនិយមសំខាន់ៗ
ក្នុងប្រទេសនិងនយោបាយ ។

ឧទ្យានវិទ្យាស្ថានសរសេរអំពីនយោបាយ
និងរដ្ឋាភិបាល ។

Drill G. Response

MODEL: គ្រូ: នៅទីតាំងព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជានិយម
ការសិក្សាអ្វី? (អ្នកជាតិនិយម)
សិស្ស: នៅទីតាំងព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជានិយម
និយមសំខាន់ៗ ការសិក្សាអ្នកជាតិនិយម ។

1. នៅប្រទេសកម្ពុជានិយមព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជានិយម
ការសិក្សាអ្វី? (និយមសំខាន់ៗ ការសិក្សាអ្នកជាតិនិយម)
2. នៅទីតាំងព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជានិយមការសិក្សា
អ្វី? (និយមសំខាន់ៗ ការសិក្សាអ្នកជាតិនិយម)
3. នៅទីតាំងព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជានិយមការសិក្សា
អ្វី? (និយមសំខាន់ៗ ការសិក្សាអ្នកជាតិនិយម)
4. នៅទីតាំងព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជានិយមការសិក្សា
អ្វី? (កម្ពុជា)
5. នៅទីតាំងព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជានិយមឧទ្យានវិទ្យាស្ថានអ្វី?
(កម្ពុជា)

Teacher: In Phnom Penh what newspaper do they
read for the most part? (Neak
Cheat Niyum)

Student: In Phnom Penh they read the newspaper
Neak Cheat Niyum for the most part.

នៅប្រទេសកម្ពុជានិយមព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជានិយម
ការសិក្សាអ្នកជាតិនិយមសរសេរអំពីនិយមសំខាន់ៗ
និងការសិក្សាអ្នកជាតិនិយម ។
នៅទីតាំងព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជានិយមការសិក្សា
អ្វី? (និយមសំខាន់ៗ ការសិក្សាអ្នកជាតិនិយម)
នៅទីតាំងព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជានិយមការសិក្សា
អ្វី? (និយមសំខាន់ៗ ការសិក្សាអ្នកជាតិនិយម)
នៅទីតាំងព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជានិយមការសិក្សា
អ្វី? (កម្ពុជា)
នៅទីតាំងព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជានិយមឧទ្យានវិទ្យាស្ថានអ្វី?
(កម្ពុជា)

Drill H. Transformation

- MODEL: គ្រូ: ព្រឹត្តិបត្រដ៏ធំបំផុតនៅក្នុង
ស្រុកនេះគឺជាព្រឹត្តិបត្រមានទំព័រ
កីឡា, វិទ្យាសាស្ត្រ និងកសិកម្ម
(សរសេរអំពី)
- សិស្ស: ព្រឹត្តិបត្រសរសេរអំពីដ៏ធំបំផុត
នៅក្នុងស្រុកនេះគឺជាព្រឹត្តិបត្រ
មានទំព័រកីឡា, វិទ្យាសាស្ត្រ
និងកសិកម្ម ។
1. ព្រឹត្តិបត្រសរសេរ វប្បធម៌និងនយោបាយ
នគរសរសេរអំពីស្ថានភាពសេដ្ឋកិច្ច
(រៀបរៀង)
  2. ព្រឹត្តិបត្ររូបភាពក្នុងការសិក្សា នគរ-
សរសេរអំពីវប្បធម៌ក្នុងស្រុក ។ (ចិត)
  3. ព្រឹត្តិបត្រថ្នាក់ដឹកនាំនិងកីឡាករ
ខ្មែរនានាស្រុក ។ (សរសេរ)
  4. ព្រឹត្តិបត្រការងារ FSI ខ្មែរថ្មីកសិកម្ម
(រៀង)

Teacher: Besides giving various domestic and foreign news stories, they have a page each of sports, of science and of agriculture. (write about)

Student: Besides writing about various domestic and foreign news stories they have a page each of sports, of science and of agriculture.

ព្រឹត្តិបត្រថ្នាក់ដឹកនាំនិងនយោបាយ
នគរសរសេរអំពីស្ថានភាពសេដ្ឋកិច្ច ។

ព្រឹត្តិបត្ររូបភាពក្នុងការសិក្សា នគរ-
សរសេរអំពីវប្បធម៌ក្នុងស្រុក ។
ព្រឹត្តិបត្រសរសេរអំពីវប្បធម៌ក្នុងការសិក្សា
ខ្មែរនានាស្រុក ។
ព្រឹត្តិបត្រការងារ FSI ខ្មែរថ្មីកសិកម្ម ។

Drill I. Response

- MODEL: គ្រូ: ការិយាល័យព័ត៌មានធំបំផុតនៅ
ភ្នំពេញ? (ស្រុកភ្នំពេញ)
- សិស្ស: នៅភ្នំពេញ ការិយាល័យព័ត៌មាន
ធំបំផុតគឺជាព័ត៌មានភ្នំពេញ ។
1. ការិយាល័យព័ត៌មានធំបំផុតនៅភ្នំពេញ
គឺជាព័ត៌មានភ្នំពេញ ។
  2. ការិយាល័យព័ត៌មានធំបំផុតនៅភ្នំពេញ
(ព័ត៌មានភ្នំពេញ)
  3. ស្ថានភាពព័ត៌មានធំបំផុតនៅភ្នំពេញ?
(ព័ត៌មាន)
  4. ការិយាល័យព័ត៌មានធំបំផុតនៅភ្នំពេញ
គឺជាព័ត៌មានភ្នំពេញ? (ព័ត៌មានភ្នំពេញ)

Teacher: Which newspaper is the largest of all in Phnom Penh? (Neak Cheat Niyum)

Student: In Phnom Penh the newspaper Neak Cheat Niyum is the largest newspaper of all.

នៅភ្នំពេញ ការិយាល័យព័ត៌មានធំបំផុត
គឺជាព័ត៌មានភ្នំពេញ ។
នៅភ្នំពេញ ការិយាល័យព័ត៌មានធំបំផុត
គឺជាព័ត៌មានភ្នំពេញ ។
នៅភ្នំពេញ ការិយាល័យព័ត៌មានធំបំផុត
គឺជាព័ត៌មានភ្នំពេញ ។
នៅភ្នំពេញ ការិយាល័យព័ត៌មានធំបំផុត
គឺជាព័ត៌មានភ្នំពេញ ។

UNIT 87

BASIC DIALOGUE

John

1. កាសែតអ្នកដឹកនាំនេះយល់ឃើញថា កាសែតរបស់
ពលករ ឬរបស់ឯកជន ?

Is the newspaper Neak Cheat Niyum a
government paper or (is it) private?

Sarom

2. បាទ របស់ពលករ សង្គមព្រះនរោត្តម យល់ ។

It's (published by) the Sangkum
government.

John

3. តើមានលក់កាសែតនេះនៅក្រៅ
រដ្ឋដែរ ?

Is this newspaper sold abroad?

Sarom

4. បាទ មានវិសាលភាពមិនទាន់ទេ តែ
រដ្ឋមន្ត្រីយល់ថា វាមានតម្លៃចំពោះ
អ្នកបោះពុម្ព ឬអ្នកបោះពុម្ព ជាពិសេស
អ្នកបោះពុម្ព ។

It is, but not very much. For the
most part they (foreigners) only
read the editorial because it's
a page written in French or English.

John

5. លោកចូលចិត្តអានកាសែតដែរ ?

Do you like to read newspapers?

Sarom

6. បាទ ខ្ញុំចូលចិត្តអានកាសែតណាស់
ព្រោះវាផ្តល់ព័ត៌មានអំពីប្រទេសខ្មែរ
មានតម្លៃខ្ពស់ណាស់ បើប្រៀបធៀប
នឹងកាសែតផ្សេងៗ ។

I like to read papers very much,
because now, as you know, there
are important changing events
every day.

John

7. បាទ អញ្ចី យល់ឃើញថា កាសែត
នេះមានតម្លៃខ្ពស់ណាស់ តើវាមាន
តម្លៃខ្ពស់ណាស់ ឬអត់ ?

Ah, I also read a lot of papers.
But I can only read French and
English papers.

8. បើបើកាសែតនេះមានតម្លៃខ្ពស់ណាស់
នឹងកាសែតផ្សេងៗ តើវាមានតម្លៃខ្ពស់
ឬអត់ ?

When I know how to read Cambodian well,
I will probably read Neak Cheat
Niyum, too.

Sarom

9. លោកដឹងឬទេ ថា កាសែតអង្គការ
នេះ កាសែតនេះ មានតម្លៃខ្ពស់ណាស់
បើប្រៀបធៀប ។

Have you ever seen the paper
Kampuchea? This newspaper is
written in Cambodian and comes out
every day.

10. បាទ ទេ ខ្ញុំគ្រាន់តែឮពួកគេប្រាប់ខ្ញុំម្តង
ថាការិសភានេះចេញពីក្រសួងព័ត៌មាន
ការ ។ John
- No. I've only heard them say once
that this newspaper is issued by
the Ministry of Information.
11. បាទ សាក្សីដូច្នេះហើយ។ ក្រសួងនេះ
ចេញការិសភាមួយទៀតរាល់ថ្ងៃ ជាភា-
សាបារាំងវិសិទ្ធ ។ Sarom
- That's right, and this Ministry
issues another paper every day in
French.
12. បាទ ខ្ញុំមើល ប្តីស្រីគាត់នែន ខ្ញុំហ៊ាន
សារពត៌មានខ្មែរនេះសិនវិភាគរាល់ថ្ងៃវិសិទ្ធ។ John
- I read the bulletin of the AKP
(Agence Khmère de Presse) almost
every day.
13. ខ្ញុំក៏ចូលចិត្តមើលវិសិទ្ធក្រោយពេលមាន
សរសេរដំណឹងផ្សេងៗ រៀងរាល់ថ្ងៃហើយ មើល
គាត់មាន កម្មវិធី ទូរទស្សន៍ វិសិទ្ធិ ផង។ Sarom
- I like to read it too, because they
write a lot of different stories,
and in addition they have the
television and radio schedules
too.
14. បាទ ប្រពន្ធខ្ញុំក៏ចង់ត្រូវការកម្មវិធី
គាត់នេះវិសិទ្ធ ។ John
- Yes, my wife wants all these
schedules too.

DRILLS

Drill A. Substitution

1. ខ្ញុំមិនចេះរៀនការសិក្សាភាសាខ្មែរទេ និងខ្ញុំមិនស្គាល់ភាសាបារាំងឡើយ។	I don't know how to read newspapers in <u>Cambodian</u> , but I can read French newspapers.
2. ខ្ញុំមិនចេះរៀនការសិក្សាភាសាចិនទេ និងខ្ញុំមិនស្គាល់ភាសាបារាំងឡើយ។	I don't know how to read newspapers in <u>Chinese</u> , but I can read French newspapers.
3. ខ្ញុំមិនចេះរៀនការសិក្សាភាសាឈ្មួនទេ និងខ្ញុំមិនស្គាល់ភាសាបារាំងឡើយ។	I don't know how to read newspapers in <u>Vietnamese</u> , but I can read French newspapers.
4. ខ្ញុំមិនចេះរៀនការសិក្សាភាសាស្វៀមទេ និងខ្ញុំមិនស្គាល់ភាសាបារាំងឡើយ។	I don't know how to read newspapers in <u>Thai</u> , but I can read French newspapers.
5. ខ្ញុំមិនចេះរៀនការសិក្សាភាសាអង់គ្លេស ទេ និងខ្ញុំមិនស្គាល់ភាសាបារាំងឡើយ។	I don't know how to read newspapers in <u>English</u> , but I can read French newspapers.
6. ខ្ញុំមិនចេះរៀនការសិក្សាភាសាឥណ្ឌី និងខ្ញុំមិនស្គាល់ភាសាបារាំងឡើយ។	I don't know how to read newspapers in <u>Indian</u> , but I can read French newspapers.
7. ខ្ញុំមិនចេះរៀនការសិក្សាភាសាប្រូម ទេ និងខ្ញុំមិនស្គាល់ភាសាបារាំងឡើយ។	I don't know how to read newspapers in <u>Burmese</u> , but I can read French newspapers.
8. ខ្ញុំមិនចេះរៀនការសិក្សាភាសាឥណ្ឌូ- នេស៊ីន ទេ និងខ្ញុំមិនស្គាល់ភាសាបារាំង ឡើយ។	I don't know how to read newspapers in <u>Indonesian</u> , but I can read French newspapers.

Drill B. Substitution

1. រាល់ព្រឹកខ្ញុំភ្ញាក់ពីព្រលឹម រៀន ការសិក្សាភាសាខ្មែរ ហើយទៅធ្វើការ។	Every morning I wake up early, read the paper, and go to work.
2. រាល់ព្រឹកខ្ញុំភ្ញាក់ពីព្រលឹម រៀនភាសាខ្មែរ ហើយទៅធ្វើការ។	Every morning I wake up early, <u>study</u> <u>Cambodian</u> , and go to work.
3. រាល់ព្រឹកខ្ញុំភ្ញាក់ពីព្រលឹម រៀនអង់គ្លេស ហើយទៅធ្វើការ។	Every morning I wake up early, <u>study</u> <u>English</u> , and go to work.
4. រាល់ព្រឹកខ្ញុំភ្ញាក់ពីព្រលឹម ហាត់ប្រាណ ហើយទៅធ្វើការ។	Every morning I wake up early, <u>do</u> <u>calisthenics</u> , and go to work.
5. រាល់ព្រឹកខ្ញុំភ្ញាក់ពីព្រលឹម បញ្ជូន រថភ្លើង ហើយទៅធ្វើការ។	Every morning I wake up early, <u>start</u> <u>the car</u> , and go to work.

6. រាល់ព្រឹកខ្ញុំភ្ញាក់ពីព្រលឹម ធ្វើបាយព្រឹក
ហើយទៅធ្វើការ ។
7. រាល់ព្រឹកខ្ញុំភ្ញាក់ពីព្រលឹម ស្រាបៀរហើយ
ទៅធ្វើការ ។
8. រាល់ព្រឹកខ្ញុំភ្ញាក់ពីព្រលឹម មើលទីវី
ហើយទៅធ្វើការ ។

Every morning I wake up early, make
breakfast, and go to work.

Every morning I wake up early, take
a shower, and go to work.

Every morning I wake up early, watch
TV, and go to work.

Drill C. Transformation

MODEL: គ្រូ: ខ្ញុំមិនចេះមើលការិសីទកម្ពុជា
និង ខ្ញុំមិនចេះមើលការិសីទបារាំង
នោះទេ ។

សិស្ស: ខ្ញុំអាចមើលការិសីទកម្ពុជា
និង ខ្ញុំអាចមើលការិសីទបារាំងបាន ។

1. ខ្ញុំមិនចេះមើលការិសីទកម្ពុជា
និង ខ្ញុំមិនចេះមើលការិសីទបារាំងបាន ។
2. ខ្ញុំមិនចេះមើលការិសីទបារាំង
និង ខ្ញុំមិនចេះមើលការិសីទកម្ពុជាបាន ។
3. ខ្ញុំមិនចេះមើលការិសីទកម្ពុជា
និង ខ្ញុំមិនចេះមើលការិសីទបារាំងបាន ។
4. ខ្ញុំមិនចេះមើលការិសីទកម្ពុជា
និង ខ្ញុំមិនចេះមើលការិសីទបារាំងបាន ។
5. ខ្ញុំមិនចេះមើលការិសីទកម្ពុជា
និង ខ្ញុំមិនចេះមើលការិសីទបារាំងបាន ។

Teacher: I don't know how to read papers in
Cambodian, but I can read French
papers.

Student: I can read Cambodian and French
papers rather well.

ខ្ញុំអាចមើលការិសីទកម្ពុជា
និង ខ្ញុំអាចមើលការិសីទបារាំងបាន ។

ខ្ញុំអាចមើលការិសីទបារាំង
និង ខ្ញុំអាចមើលការិសីទកម្ពុជាបាន ។

ខ្ញុំអាចមើលការិសីទកម្ពុជា
និង ខ្ញុំអាចមើលការិសីទបារាំងបាន ។

ខ្ញុំអាចមើលការិសីទបារាំង
និង ខ្ញុំអាចមើលការិសីទកម្ពុជាបាន ។

ខ្ញុំអាចមើលការិសីទកម្ពុជា
និង ខ្ញុំអាចមើលការិសីទបារាំងបាន ។

Drill D. Double Substitution

1. លោកប្រធានប្រតិភូប្រធានការិសីទ
ព័ត៌មាន គឺជាមនុស្សម្នាក់ដែល
ចូលចិត្តអានទំនាយ ។
2. លោកប្រធានប្រតិភូប្រធានការិសីទ
ព័ត៌មាន គឺជាមនុស្សម្នាក់ដែល
ចូលចិត្តអានទំនាយ ។
3. លោកប្រធានប្រតិភូប្រធានការិសីទ
ព័ត៌មាន គឺជាមនុស្សម្នាក់ដែល
ចូលចិត្តអានទំនាយ ។

As you see, they like to read news-
papers in the Information Office.

As you know, for the most part they
read newspapers in the Information
Office.

As you know, they like to read news-
papers in the Information Office.

4. លោកយល់ស្រាប់ហើយទៅមន្ទីរឈ្មោះ
សាការនគ្រប់គ្រងរដ្ឋបាលកម្មវិស័យ។
5. លោកឃើញស្រាប់ហើយទៅមន្ទីរ
ឈ្មោះសាការនគ្រប់គ្រងរដ្ឋបាលកម្មវិស័យ។
6. លោកឮស្រាប់ហើយទៅមន្ទីរឈ្មោះសាការ
នគ្រប់គ្រងរដ្ឋបាលកម្មវិស័យ។
7. លោកដឹងស្រាប់ហើយទៅមន្ទីរឈ្មោះសាការ
នគ្រប់គ្រងរដ្ឋបាលកម្មវិស័យ។
8. លោកស្រឡាស្រាប់ហើយទៅមន្ទីរឈ្មោះសាការ
នគ្រប់គ្រងរដ្ឋបាលកម្មវិស័យ។

As you understand, they need to
read newspapers in the Information
Office.

As you see, they try to read news-
papers in the Information Office.

As you heard, they say they want to
read newspapers in the Information
Office.

As you know, they for the most part
read newspapers in the Information
Office.

As you know, they like to read news-
papers in the Information Office.

Drill E. Multiple Substitution

1. ខ្ញុំមិនបានដឹងការសាការនគ្រប់គ្រងរដ្ឋបាលកម្មវិស័យ
នៅស្ថានភាពនេះទេ ប៉ុន្តែឮស្រាប់ថាមាន។
2. ខ្ញុំមិនបានដឹងការសាការនគ្រប់គ្រងរដ្ឋបាលកម្មវិស័យ
នៅស្ថានភាពនេះទេ ប៉ុន្តែដឹងថាមាន។
3. ខ្ញុំមិនបានដឹងការសាការនគ្រប់គ្រងរដ្ឋបាលកម្មវិស័យ
នៅស្ថានភាពនេះទេ ប៉ុន្តែឮស្រាប់ថាមាន។
4. ខ្ញុំមិនបានដឹងការសាការនគ្រប់គ្រងរដ្ឋបាលកម្មវិស័យ
នៅស្ថានភាពនេះទេ ប៉ុន្តែឮស្រាប់ថាមាន។
5. ខ្ញុំមិនបានដឹងការសាការនគ្រប់គ្រងរដ្ឋបាលកម្មវិស័យ
នៅស្ថានភាពនេះទេ ប៉ុន្តែឮស្រាប់ថាមាន។
6. ខ្ញុំមិនបានដឹងការសាការនគ្រប់គ្រងរដ្ឋបាលកម្មវិស័យ
នៅស្ថានភាពនេះទេ ប៉ុន្តែឮស្រាប់ថាមាន។

I haven't read the newspaper yet,
but I heard that news on the radio
this morning.

I haven't read the magazine yet,
but I knew that news before.

I haven't read the declaration yet,
but I listened to that news last
night.

I haven't read the story yet, but
I heard that news when I went to
work.

I haven't read his letter yet, but
I knew that news this morning.

I haven't read the newspaper yet,
but I listened to that news
yesterday.

Drill F. Response

MODEL: គ្រូ: លោកឮប្រកាសនោះទេនៅព្រឹក
ម៉ិញ? (ការសាការឈ្មោះសាការ)
សិស្ស: បាទ ខ្ញុំមិនបានឮទេ ខ្ញុំនឹង
ទិញការសាការឈ្មោះសាការ។

Teacher: Did you hear that declaration this
morning? (a newspaper to read it)

Student: No, I didn't hear it; I will buy a
newspaper to read it.

1. លោកត្រូវដំណើរនានាទទេ ពីព្រឹកម៉ិញ?
(សួរនាវិស្វកម្មឈរមើល)
2. លោកបានដំណើរនានាទទេ ពីម្សិលម៉ិញ?
(វិទ្យាឈរក្នុងកន្លែង)
3. លោករមែងដំណើរនានាទទេ ពីថ្ងៃមុន?
(សម្លេងឮនាវិស្វកម្ម)
4. លោកអញ្ជើញនាវាមើលទទេ ពីម្សិលម៉ិញ?
(សម្លេងឮនាវាមើលនាវា)
5. លោកដំណើរនាវាដំណើរនាវាទទេ?
(ការិយាល័យមើលនាវា)

បាទ រទ្ធិបិណ្ឌ គាត់ បាន ព្រះ ទ្រង់ រំលឹក ត្រា
 ទស្សនាវិស្វឫស្សី ប្រសាទ ថា ។
 បាទ រទ្ធិបិណ្ឌ គាត់ រំលឹក រទ្ធិ រំលឹក ត្រា
 វិស្វឫស្សី ទុក ត្រា ថា ។
 បាទ រទ្ធិបិណ្ឌ គាត់ បាន រមែល រទ្ធិ រំលឹក
 វិស្វឫស្សី ត្រា រមែល វិស្វឫស្សី ។
 បាទ រទ្ធិបិណ្ឌ គាត់ បាន រមែល រទ្ធិ រំលឹក
 វិស្វឫស្សី ត្រា រមែល វិស្វឫស្សី ។
 បាទ រទ្ធិបិណ្ឌ គាត់ បាន រំលឹក រទ្ធិ រំលឹក ត្រា
 ការ វិស្វឫស្សី វិស្វឫស្សី ។

Drill G. Response

MODEL: **ព្រះ** លោកប្រធានការសារសាសនាស្រីព្រឹក
 ចិត្ត? (ការសន្ទនាថ្ងៃច័ន្ទ)
សិស្ស បាទប្រសិនបើយើងបានដឹងពីការ
 សន្ទនាថ្ងៃច័ន្ទ។

Teacher: Did you hear that declaration this morning? (a newspaper to read more about it)

Student: Yes, I heard it, and I'm going to buy a paper to read more about it.

1. ລາກຕູ້ນີ້ມີສະໄໝເຈດີຈະເປັນຫຍັງ?
(ສະໄໝນີ້ມີສະໄໝເຈດີຈະເປັນຫຍັງ)
2. ລາກຕູ້ນີ້ມີສະໄໝເຈດີຈະເປັນຫຍັງ?
(ສະໄໝນີ້ມີສະໄໝເຈດີຈະເປັນຫຍັງ)
3. ລາກຕູ້ນີ້ມີສະໄໝເຈດີຈະເປັນຫຍັງ?
(ສະໄໝນີ້ມີສະໄໝເຈດີຈະເປັນຫຍັງ)
4. ລາກຕູ້ນີ້ມີສະໄໝເຈດີຈະເປັນຫຍັງ?
(ສະໄໝນີ້ມີສະໄໝເຈດີຈະເປັນຫຍັງ)
5. ລາກຕູ້ນີ້ມີສະໄໝເຈດີຈະເປັນຫຍັງ?
(ສະໄໝນີ້ມີສະໄໝເຈດີຈະເປັນຫຍັງ)

[illegible]

Drill H. Transformation

MODEL: ្រគ្គៈ នៅក្នុងការសិក្សា្នៈ ដូចជា ការសិក្សា
កម្ពុជាដែលបានស្នើការនៃទីភ្នាក់ងារ
សារពាត៌មាននៃទំនិញនិង ទំនិញ
ចុះក្នុងវិស័យទំនិញ។
និង្នៈ ទំនិញដែលបានសិក្សាកម្ពុជាដែល
បានស្នើការនៃទីភ្នាក់ងារសារពាត៌.

Teacher: In some newspapers, such as the newspaper Kampuchea and the Bulletin of Agence Khmère Presse, they publish the TV programs.

Student: I like to read the newspaper Kampuchea
and the Bulletin of Agence Khmere

មានវិទ្យុទ្រព្យោះគេមានចុះកម្មវិធី
ដ៏ទូទៅ ។

Presse because they publish the
TV programs.

1. នៅក្នុងការិយាល័យខ្លះដូចជាការិយាល័យ
ស៊ីនេមាភ្នំពេញនិងស្ថាប័នដទៃទៀត គេមានចុះ

ទំព័រចម្លងកម្មវិធីវិទ្យុទ្រព្យោះគេមានចុះកម្មវិធីដ៏ទូទៅ ។

2. កម្មវិធីដ៏ទូទៅ ។
នៅក្នុងការិយាល័យខ្លះដូចជាការិយាល័យ
កម្ពុជា និង ស្ថាប័នដទៃទៀត គេមាន
ចុះអំពីសេដ្ឋកិច្ច ។
3. នៅក្នុងការិយាល័យខ្លះដូចជាការិយាល័យ
កំណាត់រដ្ឋបាលនិងស្ថាប័នដទៃទៀត គេមាន
ចុះអំពីសេដ្ឋកិច្ច ។
4. នៅក្នុងការិយាល័យខ្លះដូចជាការិយាល័យ
និងស្ថាប័នដទៃទៀត គេមានចុះកម្មវិធី
កំណាត់រដ្ឋបាល ។

ទំព័រចម្លងកម្មវិធីវិទ្យុទ្រព្យោះគេមានចុះអំពីសេដ្ឋកិច្ច ។

ទំព័រចម្លងកម្មវិធីវិទ្យុទ្រព្យោះគេមានចុះអំពីសេដ្ឋកិច្ច ។

ទំព័រចម្លងកម្មវិធីវិទ្យុទ្រព្យោះគេមានចុះកម្មវិធី
កំណាត់រដ្ឋបាល ។

Drill I. Extension

MODEL: គ្រូ: ខ្ញុំបើកការិយាល័យរាល់ព្រឹក ។
(រចនាបកសារសារៈទូទៅ)

Teacher: I read the paper every morning.
(leave to come to school)

សិស្ស: ខ្ញុំបើកការិយាល័យរាល់ព្រឹកមុន
ខ្ញុំរចនាបកសារសារៈទូទៅ ។

Student: I read the paper every morning before
leaving to come to school.

1. ខ្ញុំហាត់រាល់ថ្ងៃ ។ (កាលណាខ្ញុំរចនា
ស៊ីនេមាភ្នំពេញ)
2. ខ្ញុំទិញទំព័រចម្លងកម្មវិធីវិទ្យុទ្រព្យោះគេមានចុះ
(រចនាបកសារសារៈទូទៅ)
3. ខ្ញុំរង់ចាំរាល់ថ្ងៃ ។ (រចនាបកសារសារៈទូទៅ)
4. ខ្ញុំហាត់រាល់ថ្ងៃ ។ (រចនាបកសារសារៈទូទៅ)

ខ្ញុំហាត់រាល់ថ្ងៃ កាលណាខ្ញុំរចនាស៊ីនេមាភ្នំពេញ ។

ខ្ញុំទិញទំព័រចម្លងកម្មវិធីវិទ្យុទ្រព្យោះគេមានចុះ
រចនាបកសារសារៈទូទៅ ។

ខ្ញុំហាត់រាល់ថ្ងៃ កាលណាខ្ញុំរចនាស៊ីនេមាភ្នំពេញ ។

UNIT 88

BASIC DIALOGUE

John

1. លោកដឹងទេ ការិយាល័យនៃក្រសួងព័ត៌មាន
ពុំដឹងប៉ុន្មានច្បាប់ប៉ុន្មានច្បាប់?

Do you know how many copies of each
issue a Cambodian newspaper prints?

Sarom

2. ខ្ញុំមិនដឹងប៉ុន្មានច្បាប់ប៉ុន្មានច្បាប់
៨០០០, ៩០០០ យ៉ាងហោចណាស់។
3. ពីដើមឆ្នាំស្រុកខ្មែរខ្មែរមិនសូវមាន
ការិយាល័យទេ។ គេច្រើនតែស្តាប់ព័ត៌មាន
តាមវិទ្យុ។
4. ឥឡូវនេះមានមន្ទីរព័ត៌មានសាធារណៈច្រើន
ហើយមានមន្ទីរព័ត៌មានផ្សេងៗទៀត
កាន់តែច្រើនទៀត។

I don't know for sure, maybe between
eight and nine thousand at least.

Formerly, the people in the outer
provinces didn't read papers much;
for the most part they only
listened to news on the radio.

Now, they have many information
centers, and the number of people
who like to read newspapers is
getting larger.

John

5. តាមវិទ្យុស្តាប់ព័ត៌មានបានលឿន
ប៉ុន្មានដំណើរការសំខាន់ៗណាស់ហើយ
ហើយលឿន។

I think radio is a very important
tool for broadcasting news, and it's
quick too.

Sarom

6. បាទ វិទ្យុមានប្រយោជន៍ណាស់
នៅស្រុកណាក៏ដឹងស្រុកណាក៏ដឹង ព្រោះ
គេអាចដឹងដំណើរការបានទាន់ពេលវេលា
ឆាប់ៗទៅ។

The radio is very useful. Every
country is the same, because (people)
can know the news immediately even
though they live far from the cities.

John

7. បាទ អញ្ចឹងហើយ។ ជាពិសេស
អ្នកស្រាវជ្រាវ មិនអាចចំណាយលុយ
ទិញការិយាល័យទេ។ គេតែងតែស្តាប់វិទ្យុនៅ
ផ្ទះឬទៅដល់ការិយាល័យព័ត៌មាន
រដ្ឋសភា។

And the peasants especially don't
have to spend and buy papers.
They can hear the radio at the
houses of neighbors who have radios
or at the Ministry of Information.

8. Sarom
 និស្សិតទាំងអស់គ្នាបានស្រាវជ្រាវហើយ
 រកឃើញថា ឥឡូវនេះ ម៉ោងទាញមុន ។ គេអាច
 ទិញម៉ោងទាញថ្មីបានឆាប់រហ័សណាស់
 គួរសរសើរ។
 As you already know, radios are
 not as expensive as before.
 (People) can buy a battery radio
 rather cheaply.
9. John
 ខ្ញុំឃើញអ្នកនៅជនបទប្រើ
 វ៉ាដីយ៉ាច្រើនណាស់ ព្រោះគេ
 អាចទិញបានឆាប់រហ័សណាស់ ហើយគេ
 មិនកើតមានបញ្ហាអ្វីឡើយ។
 I see that villagers use radios a
 lot because they can buy them
 rather cheaply, and they don't
 have any difficulty buying bat-
 teries.
10.
 នៅទីកន្លែងនេះមានរោងចក្រធ្វើ
 ម៉ោងទាញម៉ែន ឬទេ?
 There is a factory making batteries,
 isn't there?
11. Sarom
 បាទសព្វថ្ងៃនេះយើងមានម៉ោងទាញ
 គ្រប់គ្រាន់ហើយ។
 These days we have enough batteries.
12. John
 នេះជាការល្អណាស់ គួរឲ្យសរសើរ
 មែន ពីមុនម្តងទៀត គេបានទិញទំនិញ
 ពីបរទេសស្រាប់តែ។
 That's very good. Before, Cambodians
 bought almost all their goods from
 abroad.

DRILLS

Drill A. Substitution

1. គេចង់បោះពុម្ពសៀវភៅ
នោះប៉ុន្មានក្បាល?
2. គេចង់បោះពុម្ពអត្ថបទនោះប៉ុន្មាន
សន្លឹក?
3. គេចង់បោះពុម្ពរឿងនោះប៉ុន្មាន
ច្បាប់?
4. គេចង់បោះពុម្ពស្រាវជ្រាវនោះប៉ុន្មាន
ក្បាល?
5. គេចង់បោះពុម្ពការិយាល័យនោះប៉ុន្មាន
ដង?
6. គេចង់បោះពុម្ពសៀវភៅនោះប៉ុន្មាន
សន្លឹក?
7. គេចង់បោះពុម្ពដំណើរនោះប៉ុន្មានសន្លឹក?
8. គេចង់បោះពុម្ពរឿងនោះប៉ុន្មានដង?

How many copies of this book do
they want to print?

How many copies of this article do
they want to print?

How many volumes of this story do
they want to print?

How many copies of this magazine do
they want to print?

How many times do they want to print
this newspaper?

How many times do they want to print
this book?

How many sheets of this news story
do they want to print?

How many times do they want to print
this story?

Drill B. Substitution

1. ឥឡូវគេមានវិទ្យុស្តាប់សំឡេងគ្រប់
គ្នា បើមិនដូច្នោះទេគេទៅស្តាប់នៅ
មន្ទីរឯមាសការ។
2. ឥឡូវគេមានកម្មវិធីស្តាប់សំឡេងគ្រប់គ្នា
បើមិនដូច្នោះទេគេទៅស្តាប់ឯសាលាស្រុក។
3. ឥឡូវគេមានកង់ដំណើរគ្រប់គ្នាបើមិនដូច្នោះ
ទេគេទៅសាលាតាមដំណើរ ឬដោយឡែក។
4. ឥឡូវគេមានសៀវភៅស្រាវជ្រាវគ្រប់គ្នា
បើមិនដូច្នោះទេគេទៅស្រាវជ្រាវឯបណ្ណាល័យ។
5. ឥឡូវគេមានការងារដើរគ្រប់គ្នាបើមិនដូច្នោះ
ទេគេទៅស្នើការងារឯក្រសួងការងារ។
6. ឥឡូវគេមានខ្សែស្រឡាយគ្រប់គ្នាបើមិនដូច្នោះ
ទេគេទៅស្នើសុំខ្សែស្រឡាយ។
7. ឥឡូវគេមានទូរស័ព្ទស្តាប់គ្នាបើមិនដូច្នោះ
ទេគេទៅសុំទូរស័ព្ទដាក់។

Now almost everyone has a radio to
listen to; if not, he goes to
listen at the information kiosk.

Now almost everyone has a radio to
listen to; if not, he goes to
listen at the sala srok (head-
quarters of the srok).

Now almost everyone has a bicycle;
if not, he goes to school by
cyclo or bus.

Now almost everyone has books to
read; if not, he goes to read at
the library.

Now almost everyone has work to do;
if not, he goes to ask for work
at the Ministry of Labor.

Now almost everyone has pencils; if
not, he goes to ask the clerk.

Now almost everyone has telephones;
if not, he goes to ask for them
to be installed.

Drill C. Substitution

1. គេមានរោងចក្រដំឡើងប្រភេទវ៉ុនត្រង់ស៊ីស្ទ័រនៅភ្នំពេញ។
They have factories to assemble transistor radios in Phnom Penh.
2. គេមានរោងចក្រដំឡើងឡាននៅភ្នំពេញ។
They have factories to assemble auto bodies in Phnom Penh.
3. គេមានរោងចក្រដំឡើងម៉ូតូនៅភ្នំពេញ។
They have factories to assemble motos (motor scooters) in Phnom Penh.
4. គេមានរោងចក្រដំឡើងប្រភេទម៉ាស៊ីនផ្សេងៗនៅភ្នំពេញ។
They have factories to assemble various machine parts in Phnom Penh.
5. គេមានរោងចក្រដំឡើងប្រភេទអគ្គិសនីនៅភ្នំពេញ។
They have factories to assemble electrical appliances in Phnom Penh.
6. គេមានរោងចក្រដំឡើងម៉ាស៊ីនឡាននៅភ្នំពេញ។
They have factories to assemble automobile motors in Phnom Penh.

Drill D. Double Substitution

- [illegible]

Drill E. Variable Simple Substitution

1. អ្នកនៅក្រៅស្រុកដែលចាំការអាចទៅ
មើលការព័ត៌មាននៅមន្ទីរព័ត៌មានសាធារណៈ
សាលាឬ។
2. អ្នកនៅក្រៅស្រុកដែលចាំការអាចទៅមើលការព័ត៌
មាននៅមន្ទីរព័ត៌មានសាធារណៈសាលាស្រុក។
3. អ្នកនៅក្រៅស្រុកដែលចាំការអាចទៅមើលការ
ព័ត៌មាននៅមន្ទីរព័ត៌មានសាធារណៈបណ្ណាល័យ
ស្រុក។
4. អ្នកនៅក្រៅស្រុកដែលចាំការអាចទៅមើលការព័ត៌
មាននៅមន្ទីរព័ត៌មានសាធារណៈបណ្ណាល័យ
ស្រុក។
5. អ្នកនៅក្រៅស្រុកដែលចាំការអាចទៅមើលការ
ព័ត៌មាននៅមន្ទីរព័ត៌មានសាធារណៈបណ្ណាល័យ
ស្រុក។
6. អ្នកនៅក្នុងស្រុកអាចទៅមើលការព័ត៌មាននៅ
មន្ទីរព័ត៌មានសាធារណៈបណ្ណាល័យស្រុក។
7. អ្នកនៅជិតសាលាស្រុកអាចទៅមើលការព័ត៌មាន
នៅមន្ទីរព័ត៌មានសាធារណៈបណ្ណាល័យ
ស្រុក។
8. ប្រសិនបើអ្នកនៅជិតសាលាស្រុកអាច
ទៅមើលការព័ត៌មាននៅមន្ទីរព័ត៌មានសាធារណៈ
បណ្ណាល័យស្រុក។

People who live in the countryside
can go read newspapers in the
information kiosks or in the sala
khum (headquarters of the khum).

People who live in the countryside
can go read newspapers in the
information kiosks or in the sala
srok.

People who live in the countryside
can go read newspapers in the
information kiosks or in the
library of the srok.

People who live in the countryside
can go borrow newspapers in the
information kiosks or at the
library of the srok.

People who live in the countryside
can go borrow magazines at the
information kiosks or at the
library of the srok.

People who live in remote villages
can go borrow magazines at the
information kiosks or at the
library of the srok.

People who live near the sala srok
can go borrow magazines at the
information kiosks or at the
library of the srok.

People who live near the sala srok
can go borrow magazines at the
information kiosks or at the
library of the srok.

Drill F. Response

MODEL: គ្រូ: អ្នកនៅក្នុងក្រុងបានដំណឹង
តាមវិទ្យុ ទីវី និងការព័ត៌មាន)
និងអ្នកនៅក្នុងក្រុងបានដំណឹង
តាមវិទ្យុ ទីវី និងការព័ត៌មាន ។

1. អ្នកនៅក្រៅស្រុកដែលចាំការត្រូវបាន
ដំណឹងតាមវិទ្យុ (វិទ្យុ)
2. អ្នកនៅឆ្ងាយពីភ្នំពេញត្រូវបានដំណឹង
ពីភ្នំពេញតាមវិទ្យុ (តាមព្យាបាលស្នូល)

Teacher: For the most part how do people who
live in the cities get their news?
(radio, TV and newspapers)

Student: For the most part, people who live
in the cities get their news by
radio, TV and newspapers.

អ្នកនៅក្រៅស្រុកដែលចាំការត្រូវបានដំណឹង
តាមវិទ្យុ ។
អ្នកនៅឆ្ងាយពីភ្នំពេញត្រូវបានដំណឹង
ពីភ្នំពេញតាមព្យាបាលស្នូល ។

3. អ្នកវិនិច្ឆ័យនៅជិតភ្នំពេញ ចែងនៅផ្ទៃការ
តាមអ្វី? (កង់ នឹង ឡាន)
4. កូនសិស្ស ចែងនៅរៀនតាមអ្វី? (កង់)
5. បើរកចង់ទៅលេងក្រចេះ គេអាចទៅតាម
អ្វី? (កប៉ាល់)

អ្នកវិនិច្ឆ័យនៅជិតភ្នំពេញ ចែងនៅផ្ទៃការ
តាម កង់នឹងឡាន។
កូនសិស្ស ចែងនៅរៀនតាមកង់។
បើរកចង់ទៅលេងក្រចេះ គេអាចទៅ
តាមកប៉ាល់។

Drill G. Response

MODEL: គ្រូ: នៅមន្ទីរឈាសនាការ គេចែក
ការស្នាក់នៅប្រជារាស្ត្រទេ?
(រូបថត នឹង ប៊ូលេតាំង)

សិស្ស: បាទទេ គេមិនចែកការស្នាក់នៅ
ប្រជារាស្ត្រទេ ទេ គេអាចចែក
រូបថតនឹងប៊ូលេតាំងបាន។

1. នៅសាលារៀននេះ គេចែកសៀវភៅ
សរសេរឱ្យកូនសិស្សទេ?
(សៀវភៅថ្ងៃ និង យប់)
2. នៅសាលា ឬ គេចែកការស្នាក់នៅ
ស្រុកទេ? (ខ្នែកការស្នាក់នៅស្រុក)
3. នៅកន្លែងនោះ គេចែកប្រឡងអ្នកក្រ
ទេ? (ទា អាវី និង លូល)
4. នៅក្រសួងរដ្ឋបាល គេចែកសៀវភៅផ្សេងៗ
ផ្សេងៗទៀតទេ? (ថ្ងៃថ្ងៃ)
5. នៅបណ្ណាល័យ គេចែកសៀវភៅឱ្យអ្នក
ស្រុកទេ? (ថ្ងៃយកទៅអាន)

Teacher: In the information kiosks do they
distribute newspapers to the
people?

Student: No, they don't distribute newspapers
to the people, but they can give
them some pictures and bulletins.

បាទ គេមិនចែកសៀវភៅសរសេរឱ្យ
កូនសិស្សទេ ទេ គេអាចចែក សៀវភៅ
ថ្ងៃនិងយប់បាន។
បាទ គេមិនចែកការស្នាក់នៅ
ស្រុកទេ ទេ គេអាចចែក ខ្នែកការស្នាក់នៅ
ស្រុកបាន។
បាទ គេមិនចែកប្រឡងអ្នកក្រ
ស្រុកទេ ទេ គេអាចចែក ទា អាវី និង លូល
បាន។
បាទ គេមិនចែកសៀវភៅផ្សេងៗ
ផ្សេងៗទៀតឱ្យអ្នកក្រ
ទេ ទេ គេអាចចែក ថ្ងៃថ្ងៃបាន។
បាទ គេមិនចែកសៀវភៅឱ្យអ្នក
ស្រុកទេ ទេ គេអាចចែក ថ្ងៃយកទៅអាន
បាន។

Drill H. Expansion

1. ប្រជារាស្ត្រខ្មែរអាចទៅមន្ទីរឈាស
នាការ
2. ឱ្យប្រជារាស្ត្រខ្មែរ អាចទៅមន្ទីរឈាស
នាការ
3. ឱ្យប្រជារាស្ត្រខ្មែរ អាចទៅមន្ទីរឈាស
នាការ ឬ បណ្ណាល័យ
4. ឱ្យប្រជារាស្ត្រខ្មែរ អាចទៅមន្ទីរឈាស
នាការ ឬ បណ្ណាល័យ ដើម្បីទៅអានសៀវភៅ។

The Cambodian people can go to
information kiosks.

Now the Cambodian people can go to
information kiosks.

Now the Cambodian people can go to
information kiosks or libraries.

Now the Cambodian people can go to
information kiosks or libraries
in order to read books.

UNIT 89

BASIC DIALOGUE

1. John
 វ៉ែន្យលោកហ៊ុកអី?
 What brand is your radio?
2. Sarom
 បានហ៊ុក ស៊ុន ធ្វើនៅជប៉ុន
 A Sony, made in Japan.
3. John
 អូ ខ្ញុំមានមួយដែរ ខ្ញុំទិញនៅតូក្យូ-
 យ៉ូ។ របស់លោកហ៊ុកអី?
 Ah so, I have one too. I bought it in Tokyo. What kind is yours?
4. Sarom
 បាន របស់ខ្ញុំប្រើប្រាស់ទាំងប្រភព
 រ៉ឺម៉ក បាន ។
 Mine uses both batteries and electricity.
5. John
 អូ អញ្ចឹង ប្រសិនបើខ្ញុំបាន លោក
 ចាប់ប្រសិទ្ធភាពបានដែរ? ខ្ញុំចាប់ប្រសិទ្ធភាពបាន
 ណាស់ ជាពិសេសនៅពេលយប់។
 Oh, like mine. Can you get a lot (on it)? I can get a lot of stations, especially at night.
6. Sarom
 បាន ខ្ញុំចាប់ប្រសិទ្ធភាពបានដែរ។
 ក្រោយពីស្តាប់កម្រងវិទ្យុកម្ពុជា ខ្ញុំក៏ស្តាប់
 ស្តាប់កម្រងវិទ្យុអឺរ៉ុប។
 I can get a lot of stations too. Besides listening to the Cambodian programs, I always listen to different kinds of music from Europe.
7. John
 ខ្ញុំចាប់បានប្រសិទ្ធភាព តែ អ្វី បង្កប់ន៍
 ច្បាស់ណាស់ ព្រោះខ្ញុំគ្មានអង្គរខ្ពស់។
 I can't get European stations very clearly because I don't have a long (high) antenna.
8. Sarom
 អញ្ចឹង បង អី ប្រសិនបើខ្ញុំបាន លោក
 ទិញ អង្គរខ្ពស់ ហើយចាំប្រាប់ខ្ញុំ តើវា
 ដូចម្តេច។
 No problem there. Some day buy some antenna wire and wait for me to come and put it up for you.
9. John
 បាន ខ្ញុំ អរគុណ ប្រសិនបើ
 បានលោកទៅជួយអញ្ចឹង។
 (I'd) thank you very much, if you could come and help.

Sarom

10. លោកមានវីដេអូស្តាប់ការស្រ្តីយល់
ពាក្យកម្មភាពរឿងទេ?

Have you ever heard the commercials?

John

11. បាទខ្ញុំស្តាប់ម្តងៗដែរ តែអ៊ីចឹងកាលខ្ញុំ
មិនដឹងទេ ពីព្រោះគេនិយាយលឿន
ពេក។

I've heard them from time to time,
but some times I can't understand
because they talk too fast.

Sarom

12. លោកមានទូរទស្សន៍ទេ?

Do you have a T.V.?

John

13. បាទខ្ញុំទិញម្តងទៅម្តងមួយសប្តាហ៍
មុន។ គ្រួសារខ្ញុំគឺចូលចិត្តមើលល្ខន្ធ
ខ្មែរណាស់។

I just bought one last week. My
family likes to watch Cambodian
theater very much.

Sarom

14. ខ្ញុំចង់ទិញមួយដែរ តែចាំរង់ចាំ
ខ្លះ ពីព្រោះគេនិយាយលឿន
ពេក។

I want to buy one but I'm waiting
a month or two more until I have
a little money.

DRILLS

Drill A. Substitution

1. វ៉ែន្យុន្ន ធំ គួរសន្សំវិវិហរហ៊ុយអាចចាប់បាន
ប៉ុន្មានស្តង់ដារ។
2. វ៉ែន្យុន្ន មាន ប៉ុន្មាន គួរសន្សំវិវិហរហ៊ុយអាចចាប់
បានប៉ុន្មានស្តង់ដារ។
3. វ៉ែន្យុន្ន ធ្ងន់ គួរសន្សំវិវិហរហ៊ុយអាចចាប់បាន
ប៉ុន្មានស្តង់ដារ។
4. វ៉ែន្យុន្ន មាន អង្រែ វិវិហរហ៊ុយអាច
ចាប់បានប៉ុន្មានស្តង់ដារ។
5. វ៉ែន្យុន្ន តូច គួរសន្សំវិវិហរហ៊ុយអាចចាប់បាន
ប៉ុន្មានស្តង់ដារ។
6. វ៉ែន្យុន្ន ល្អ គួរសន្សំវិវិហរហ៊ុយអាចចាប់បាន
ប៉ុន្មានស្តង់ដារ។
7. វ៉ែន្យុន្ន មាន សូន្យ គួរសន្សំវិវិហរហ៊ុយអាច
ចាប់បានប៉ុន្មានស្តង់ដារ។
8. វ៉ែន្យុន្ន ឮ ច្បាស់ គួរសន្សំវិវិហរហ៊ុយអាចចាប់
បានប៉ុន្មានស្តង់ដារ។

My radio is rather large and can
get a lot of stations.

My radio has a lot of meter bands
and can get a lot of stations.

My radio is heavy and can get a lot
of stations.

My radio has a long antenna and can
get a lot of stations.

My radio is small and can get a lot
of stations.

My radio is pretty and can get a lot
of stations.

My radio has a speaker and can get a
lot of stations.

My radio sounds clear and can get a
lot of stations.

Drill B. Substitution

1. ពេលយប់ វ៉ែន្យុន្ន ទំនង រឺ តែ បើក
ស្តាប់ ភ្លេង ពី អឺរ៉ុប ។
2. ពេលយប់ វ៉ែន្យុន្ន ទំនង រឺ តែ បើកស្តាប់
ភ្លេង ពី អាមេរិក ឡាតាំង ។
3. ពេលយប់ វ៉ែន្យុន្ន ទំនង រឺ តែ បើកស្តាប់
ភ្លេង ពី ប្រេស៊ីល ឬ គុយបា ។
4. ពេលយប់ វ៉ែន្យុន្ន ទំនង រឺ តែ បើកស្តាប់
ភ្លេង ពី ឥណ្ឌា ។
5. ពេលយប់ វ៉ែន្យុន្ន ទំនង រឺ តែ បើកស្តាប់
ភ្លេង ពី បរទេស ។
6. ពេលយប់ វ៉ែន្យុន្ន ទំនង រឺ តែ បើកស្តាប់
ភ្លេង ពី សហរដ្ឋអាមេរិក ។
7. ពេលយប់ វ៉ែន្យុន្ន ទំនង រឺ តែ បើកស្តាប់
ភ្លេង ពី ប្រទេស បារាំង ។

Late at night I always listen to
music from Europe.

Late at night I always listen to
music from Latin America.

Late at night I always listen to
music from Brazil or Cuba.

Late at night I always listen to
music from India.

Late at night I always listen to
music from abroad.

Late at night I always listen to
music from the United States.

Late at night I always listen to
music from France.

Drill C. Double Substitution

1. ខ្ញុំមិនសូរស្តាប់ភ្លេងប៉ុន្មានទេ ខ្ញុំរៀន
និកស្តាប់ដំណើរ។
I don't listen to music very much;
I listen to news for the most
part.
2. ខ្ញុំមិនសូរស្តាប់វិចារណកថាប៉ុន្មានទេ ខ្ញុំរៀន
និកស្តាប់វិទ្យាសាស្ត្រ។
I don't listen to editorials very
much; I listen to home economics
for the most part.
3. ខ្ញុំមិនសូរស្តាប់ព័ត៌មានប៉ុន្មានទេ ខ្ញុំរៀន
និកស្តាប់សារព័ត៌មាន។
I don't listen to news very much;
I read the paper for the most part.
4. ខ្ញុំមិនសូរស្តាប់ភ្លេងអឺរ៉ុបប៉ុន្មានទេ ខ្ញុំរៀន
និកស្តាប់ភ្លេងនិរតីបុរាណ។
I don't listen to European music
very much; I listen to traditional
Cambodian music for the most part.
5. ខ្ញុំមិនសូរស្តាប់កម្មវិធីបារាំងប៉ុន្មានទេ ខ្ញុំ
រៀននិកស្តាប់កម្មវិធីអង់គ្លេស។
I don't listen to the French program,
very much; I listen to the program
in English for the most part.
6. ខ្ញុំមិនសូរស្តាប់វិទ្យុប៉ុន្មានទេ ខ្ញុំរៀននិក
ស្តាប់សៀវភៅ។
I don't listen to the radio very
much; I read books for the most
part.
7. ខ្ញុំមិនសូរស្តាប់ភ្លេងតាមវិទ្យុប៉ុន្មានទេ ខ្ញុំ
រៀននិកស្តាប់ទូរទស្សន៍។
I don't listen to the music on the
radio very much; I look at TV for
the most part.
8. ខ្ញុំមិនសូរស្តាប់ស្ថានីយភ្នំបូណ៌ប៉ុន្មានទេ ខ្ញុំ
រៀននិកស្តាប់ស្ថានីយកម្ពុជា។
I don't listen to the foreign
stations very much; I listen to
Cambodian stations for the most
part.

Drill D. Variable Double Substitution

1. ខ្ញុំទើបទិញនិងដំឡើងទូរទស្សន៍ ឥឡូវ
កំពុងដំឡើងបង្ហាញដាក់អង្គបញ្ជី។
I just bought a radio, and now I'm
installing the antenna.
2. គាត់ទើបទិញនិងដំឡើងទូរទស្សន៍ ឥឡូវ
កំពុងដំឡើងបង្ហាញដាក់អង្គបញ្ជី។
He just bought a TV, and now I'm
installing the antenna.
3. គាត់ទើបទិញនិងដំឡើងទូរទស្សន៍ ឥឡូវ
កំពុងដំឡើងបង្ហាញដាក់អង្គបញ្ជី។
He just bought a car, and now I'm
installing the radio.
4. គាត់ទើបទិញនិងដំឡើងទូរទស្សន៍ ឥឡូវ
កំពុងដំឡើងបង្ហាញដាក់អង្គបញ្ជី។
He just bought a house, and now I'm
installing the telephone.
5. គាត់ទើបទិញនិងដំឡើងទូរទស្សន៍ ឥឡូវ
កំពុងដំឡើងបង្ហាញដាក់អង្គបញ្ជី។
He just bought a radio, and now I'm
installing it in the room.
6. វាទើបទិញនិងដំឡើងទូរទស្សន៍ ឥឡូវ
កំពុងដំឡើងបង្ហាញដាក់អង្គបញ្ជី។
He just bought a wardrobe, and now
I'm installing it in the room.
7. វាទើបទិញនិងដំឡើងទូរទស្សន៍ ឥឡូវ
កំពុងដំឡើងបង្ហាញដាក់អង្គបញ្ជី។
He just bought a TV, and now I'm
installing it in the living room.

Drill E. Multiple Substitution

1. ខ្ញុំ ចង់ ឆ្លាស់ រក ឆ្លើយ ឲ្យ គេ ដឹង ថា គេ កំពុង ច្រើន
ខ្ញុំ ចង់ ឆ្លាស់ រក ឆ្លើយ ឲ្យ គេ ដឹង ថា គេ កំពុង ច្រើន
តាម ។
2. ខ្ញុំ ចង់ ឆ្លាស់ រក ឆ្លើយ ឲ្យ គេ ដឹង ថា គេ កំពុង ច្រើន
ខ្ញុំ ចង់ ឆ្លាស់ រក ឆ្លើយ ឲ្យ គេ ដឹង ថា គេ កំពុង ច្រើន
តាម ។
3. ខ្ញុំ ចង់ ឆ្លាស់ រក ឆ្លើយ ឲ្យ គេ ដឹង ថា គេ កំពុង ច្រើន
ខ្ញុំ ចង់ ឆ្លាស់ រក ឆ្លើយ ឲ្យ គេ ដឹង ថា គេ កំពុង ច្រើន
តាម ។
4. ខ្ញុំ ចង់ ឆ្លាស់ រក ឆ្លើយ ឲ្យ គេ ដឹង ថា គេ កំពុង ច្រើន
ខ្ញុំ ចង់ ឆ្លាស់ រក ឆ្លើយ ឲ្យ គេ ដឹង ថា គេ កំពុង ច្រើន
តាម ។
5. ខ្ញុំ ចង់ ឆ្លាស់ រក ឆ្លើយ ឲ្យ គេ ដឹង ថា គេ កំពុង ច្រើន
ខ្ញុំ ចង់ ឆ្លាស់ រក ឆ្លើយ ឲ្យ គេ ដឹង ថា គេ កំពុង ច្រើន
តាម ។
6. ខ្ញុំ ចង់ ឆ្លាស់ រក ឆ្លើយ ឲ្យ គេ ដឹង ថា គេ កំពុង ច្រើន
ខ្ញុំ ចង់ ឆ្លាស់ រក ឆ្លើយ ឲ្យ គេ ដឹង ថា គេ កំពុង ច្រើន
តាម ។
7. ខ្ញុំ ចង់ ឆ្លាស់ រក ឆ្លើយ ឲ្យ គេ ដឹង ថា គេ កំពុង ច្រើន
ខ្ញុំ ចង់ ឆ្លាស់ រក ឆ្លើយ ឲ្យ គេ ដឹង ថា គេ កំពុង ច្រើន
តាម ។
8. ខ្ញុំ ចង់ ឆ្លាស់ រក ឆ្លើយ ឲ្យ គេ ដឹង ថា គេ កំពុង ច្រើន
ខ្ញុំ ចង់ ឆ្លាស់ រក ឆ្លើយ ឲ្យ គេ ដឹង ថា គេ កំពុង ច្រើន
តាម ។

I try to listen to them speaking
Cambodian on the radio, but I
still don't understand much
because they talk too fast.

I try to listen to them speaking
Chinese on the telephone, but I
still don't understand much
because they talk too unclearly.

I try to listen to them speaking
English on the TV, but I still
don't understand much because
they talk too fast.

I try to listen to them speaking
French on the radio, but I still
don't understand much because I
can't hear well.

I try to listen to them speaking
Spanish on the radio, but I still
don't understand much because
they talk very fast.

I try to listen to them speaking
Vietnamese on the tape, but I
still don't understand much
because they talk unlike Vietnamese.

I try to listen to them speaking
Cambodian on the TV, but I still
don't understand much because they
speak a lot of words I don't
understand.

I try to listen to them speaking
English on records, but I still
don't understand much because
they speak in a way I'm not used
to hearing.

Drill F. Equivalence

MODEL: គ្រូ: ខ្ញុំ ចង់ ឆ្លាស់ រក ឆ្លើយ ឲ្យ គេ ដឹង ថា គេ កំពុង ច្រើន
តាម ។

គិល្បៈ: ឆ្លើយ ឲ្យ គេ ដឹង ថា គេ កំពុង ច្រើន
តាម ។

1. ខ្ញុំ ចង់ ឆ្លាស់ រក ឆ្លើយ ឲ្យ គេ ដឹង ថា គេ កំពុង ច្រើន
តាម ។
2. ខ្ញុំ ចង់ ឆ្លាស់ រក ឆ្លើយ ឲ្យ គេ ដឹង ថា គេ កំពុង ច្រើន
តាម ។

Teacher: I listen to the radio from time
to time when I'm not busy.

Student: Sometimes, if I'm not busy, I
listen to the radio.

ឆ្លើយ ឲ្យ គេ ដឹង ថា គេ កំពុង ច្រើន
តាម ។

ឆ្លើយ ឲ្យ គេ ដឹង ថា គេ កំពុង ច្រើន
តាម ។

3. គាត់ឲ្យកូនគាត់រៀនច្បាប់ក្នុងវិស័យកាល
ណាគាត់អាចនៅបាន។
4. វាទៅបណ្តាលយ៉ាងណាវិស័យកាលណា
វាត្រូវបានប្តូរវិស័យ។
5. ខ្ញុំគិតថាវាជាល្អណាស់វិស័យកាលណា
វាបានប្តូរ។

ឆ្លុះកាល របស់គាត់អាចនៅបាន គាត់
ឲ្យកូនគាត់រៀនច្បាប់ក្នុងវិស័យ។
ឆ្លុះកាល របស់វាត្រូវបានប្តូរវិស័យ វាទៅ
បណ្តាលយ៉ាងណាវិស័យ។
ឆ្លុះកាល របស់ខ្ញុំមានកម្លាំងខ្លាំងគាត់
បានវិស័យ។

Drill G. Transformation

MODEL: គ្រូ: វិទ្យុលោកប្រើភ្លើងរ៉ឺម៉ករឺម៉ក?
(ថ្នាំថ្នាំ)
សិស្ស: វិទ្យុលោកប្រើភ្លើងរ៉ឺម៉កបានឬមិនបាន?
រឺម៉កបានរឺម៉កមិនបាន?

Teacher: Your radio runs on electricity
doesn't it? (batteries)

Student: Your radio uses either electricity
or batteries doesn't it?

1. វិទ្យុលោកប្រើថ្នាំថ្នាំរឺម៉ក?
(ថ្នាំថ្នាំ)
2. ឡានលោកប្រើសារ៉ាឬឡានរឺម៉ក?
(សារ៉ាឬឡាន)
3. លោកអញ្ជើញទៅទិញរឺម៉កបានរឺម៉កមិនបាន?
(បង្គំចង់ទិញ)
4. លោកបើកបានរឺម៉កឡានតូចៗរឺម៉កមិនបាន?
(ឡាន ធំៗ)
5. គាត់ចាត់ឲ្យលោកទៅទិញរឺម៉កបានរឺម៉កមិនបាន?
(ចាត់ឲ្យ)

វិទ្យុលោកប្រើថ្នាំថ្នាំរឺម៉កបាន រឺម៉កមិនបាន?
ឡានលោកប្រើសារ៉ាឬឡានរឺម៉កបាន សារ៉ាឬ
ឡានរឺម៉កបានរឺម៉កមិនបាន?
លោកអញ្ជើញទៅទិញរឺម៉កបាន បង្គំចង់ទិញ
រឺម៉កបាន រឺម៉កមិនបាន?
លោកបើកឡានតូចៗរឺម៉កបាន ធំៗរឺម៉កបាន
រឺម៉កមិនបាន?
គាត់ចាត់ឲ្យលោកទៅទិញរឺម៉កបាន រឺម៉កមិនបាន
រឺម៉កមិនបាន?

Drill H. Expansion

1. ខ្ញុំមិនបានទិញវិទ្យុទេ។
2. កាលខ្ញុំនៅហុងកុង ខ្ញុំមិនបានទិញវិទ្យុទេ។
3. ខ្ញុំមិនបានទិញវិទ្យុទេ កាលខ្ញុំនៅហុងកុង ខ្ញុំមិនបានទិញ
វិទ្យុទេ។
4. ខ្ញុំមិនបានទិញវិទ្យុទេ កាលខ្ញុំនៅហុងកុង ខ្ញុំមិនបានទិញ
វិទ្យុទេ ព្រោះខ្ញុំមានសំរាប់រឺម៉កច្រើន។
5. ខ្ញុំមិនបានទិញវិទ្យុទេ កាលខ្ញុំនៅហុងកុង ខ្ញុំមិនបានទិញ
វិទ្យុទេ ព្រោះខ្ញុំមានសំរាប់រឺម៉កច្រើន។
6. ខ្ញុំមិនបានទិញវិទ្យុទេ កាលខ្ញុំនៅហុងកុង ខ្ញុំមិនបានទិញ
វិទ្យុទេ ព្រោះខ្ញុំមានសំរាប់រឺម៉កច្រើន រឺម៉កច្រើន
រឺម៉កច្រើន។

I didn't buy a radio.

When I was in Hong Kong, I didn't
buy a radio.

Last month when I was in Hong Kong,
I didn't buy a radio.

Last month when I was in Hong Kong,
I didn't buy a radio because I
had a lot of things.

Last month when I was in Hong Kong,
I didn't buy a radio because I
had a lot of other things.

Last month when I was in Hong Kong,
I didn't buy a radio because I
had a lot of other things and I
thought

7. ខែមុនកាលខ្ញុំនៅហុងកុងខ្ញុំមិនបានទិញ
វិទ្យុទេ ព្រោះខ្ញុំមានអីវ៉ាន់បំផ្លាស់ប្តូរច្រើន
ហើយគិតថា ខ្ញុំអាចទិញវិទ្យុដែលនៅ
ភ្នំពេញបានថោកជាង។

Last month when I was in Hong Kong,
I didn't buy a radio because I
had a lot of other things and I
thought I could buy a radio made in
Phnom Penh cheaper.

Drill I. Reduction

1. ខែមុនកាលខ្ញុំនៅហុងកុងខ្ញុំមិនបាន
ទិញវិទ្យុទេ ព្រោះខ្ញុំមានអីវ៉ាន់បំផ្លាស់ប្តូរច្រើន
ហើយគិតថា ខ្ញុំអាចទិញវិទ្យុ
ដែលនៅភ្នំពេញបានថោកជាង។
2. ខែមុនកាលខ្ញុំនៅហុងកុងខ្ញុំមិនបានទិញ
វិទ្យុទេ ព្រោះខ្ញុំមានអីវ៉ាន់បំផ្លាស់ប្តូរច្រើន
ហើយគិតថា
3. ខែមុនកាលខ្ញុំនៅហុងកុងខ្ញុំមិនបានទិញ
វិទ្យុទេ ព្រោះខ្ញុំមានអីវ៉ាន់បំផ្លាស់ប្តូរច្រើន។
4. ខែមុនកាលខ្ញុំនៅហុងកុងខ្ញុំមិនបានទិញវិទ្យុ
ទេ ព្រោះខ្ញុំមានអីវ៉ាន់ច្រើន។
5. ខែមុនកាលខ្ញុំនៅហុងកុងខ្ញុំមិនបានទិញ
វិទ្យុទេ ។
6. កាលខ្ញុំនៅហុងកុងខ្ញុំមិនបានទិញវិទ្យុទេ។
7. ខ្ញុំមិនបានទិញវិទ្យុទេ។

Last month when I was in Hong Kong,
I didn't buy a radio because I
had a lot of other things and I
thought I could buy a radio made
in Phnom Penh cheaper.

Last month when I was in Hong Kong,
I didn't buy a radio because I
had a lot of other things and I
thought

Last month when I was in Hong Kong,
I didn't buy a radio because I
had a lot of other things.

Last month when I was in Hong Kong.
I didn't buy a radio because I
had a lot of things.

Last month when I was in Hong Kong,
I didn't buy a radio.

When I was in Hong Kong, I didn't
buy a radio.
I didn't buy a radio.

UNIT 90

NARRATION

1. នៅប្រទេសកម្ពុជាមានការសរសេរថ្ងៃនិងសប្តាហ៍ ។
2. ការសរសេរព័ត៌មានខ្លះចេញមករាល់ថ្ងៃ ខ្លះចេញមករាល់អាទិត្យ ។
3. គេមានចេញជាភាសាខ្មែរ បារាំង ចិននិងឈ្មួន ។
4. ការសរសេរសារព័ត៌មានសាធារណៈមានទាំងការសរសេរសារព័ត៌មានស្តីពីការសាងសង់ស្ថាប័ន ។
5. ការសរសេរខ្លះមានទំហំធំ ខ្លះតូចមានទំហំពី ១០ ទៅ ២០ ទំហំ ។
6. គេលក់ថ្លៃថ្នូរគ្នាទាំងពីរ ២០០ រៀល ឬ ២០០ រៀល ។
7. ការសរសេរធំជាងគេគឺការសរសេរកម្ពុជាថ្ងៃ ។
8. នៅក្នុងការសរសេរនេះគេនិយាយអំពីសកម្មភាពនយោបាយ វប្បធម៌ វិទ្យាសាស្ត្រ កីឡា និងសិល្បៈ ។
9. គេមានទំហំវិច្ឆ័យនៃការសរសេរសារព័ត៌មាននិងបារាំង ។
10. ទំហំខ្លះតូចអំពី កសិកម្ម ពាណិជ្ជកម្ម វិទ្យាសាស្ត្រ កីឡា និងសិល្បៈ ។

1. In Cambodia there are rather many newspapers.
2. Of all these papers, some are issued daily, others are issued weekly.
3. They are published in Cambodian, French, Chinese, and Vietnamese.
4. They still don't have newspapers written in English, but there are magazines in English.
5. Some papers have many pages; others don't have more than ten pages.
6. They are sold cheaply, from five riels to 15 or 20 riels.
7. The largest newspaper is Neak Cheat Niyum.
8. In this newspaper they talk about various domestic activities, culture, and Cambodian traditional law.
9. There are editorial pages written in Cambodian and French.
10. Other pages talk about agriculture, commerce, science, sports, and humorous stories.

1. ការិយាល័យកម្មវិធីនីយមណ្ឌលការិយាល័យរបស់រាជការសង្គមកម្ពុជានីយម ។
2. គេលក់ការិយាល័យនេះទូទាំងប្រទេសកម្ពុជាខាងក្នុងនិងខាងក្រៅប្រទេសក្នុងនិងខាងក្រៅ។
3. ជនបរទេសជាតិសម្បត្តិទាំងអស់ប្រទេសនានាគេទិញការិយាល័យនេះដើម្បីដឹងពីព្រឹត្តិការណ៍។
4. អ្នកខ្លះចេះច្បាប់ខ្លះ គេទិញយកទៅដើម្បីអានកម្មវិធីនានាផ្សេងៗទៀតក្នុងប្រទេស។
5. ជនបរទេសដែលមិនចេះច្បាប់ខ្លះ គេអាចទិញការិយាល័យនេះមកអានកម្មវិធីនានាផ្សេងៗទៀត។ ការិយាល័យនេះចេញជាភាសាបារាំងនិងភាសាអង់គ្លេស។
6. គេអាចច្បាប់កម្មវិធីនានា (ក្រៅពីច្បាប់) នៃការិយាល័យនេះបានក្នុងនិងខាងក្រៅ។
7. កម្មវិធីនានានេះចេញជាភាសាបារាំងនិងភាសាអង់គ្លេស។
8. ក្នុងកម្មវិធីនានានេះមានសំណុំសម្រាប់អានក្នុងនិងខាងក្រៅប្រទេសកម្ពុជានិងខាងក្រៅ។
9. ការិយាល័យនេះចេញយកកម្មវិធីនានាផ្សេងៗទៀតក្នុងប្រទេសកម្ពុជានិងខាងក្រៅ។
10. ការិយាល័យនេះមានសំណុំសម្រាប់អានក្នុងនិងខាងក្រៅប្រទេសកម្ពុជានិងខាងក្រៅ។

1. The newspaper Neak Cheat Niyum is the newspaper of the Sangkum government.
2. They sell this newspaper everywhere inside the country and outside the country also.
3. Foreigners, especially the representatives of various countries, buy this paper to read the editorials.
4. Other people who know how to read Cambodian buy it to read about the various activities in Cambodia.
5. Foreigners who do not know how to read Cambodian can buy Realites Cambodgiennes to read. This paper is issued in French every week.
6. They can also read the bulletin of the Agence Khmère Presse.
7. This bulletin is issued daily by the Cambodian Press Agency.
8. In this bulletin there is all kinds of news, both domestic and foreign; and there is even the television schedule.
9. The newspaper Kampuchea is issued every day from the Ministry of Information.
10. This newspaper contains news just like that in the bulletin but written in Cambodian.

1. ព្រំដែននៅតាមក្រសួងក្នុងរដ្ឋស្ថិតិយល់អានការស្រាវជ្រាវ គេច្រើនតែស្តាប់ព័ត៌មានតាម វិទ្យុ។
2. នៅទីនេះតាមប្រជុំជនគេមានមន្ទីរឯកសារការព្រឹត្តិការណ៍ក្រសួងអាចទៅរកមើលការស្រាវជ្រាវ ស្តាប់វិទ្យុបានតាមចិត្ត។
3. ក្រសួងក្រសួងស្រាវជ្រាវស្រាវការស្រាវជ្រាវការស្រាវជ្រាវ គេច្រើនធ្វើការស្រាវជ្រាវ។
4. គេអាចធ្វើការស្រាវជ្រាវប្រឆាំងនឹងជំងឺឈាមក្រហមបានដែរ គេមានមន្ទីរវិទ្យាស្ថានស្រាវជ្រាវ នៅភ្នំពេញ។
5. នៅទីនេះស្ថិតិយល់អានការស្រាវជ្រាវការស្រាវជ្រាវ គេច្រើនធ្វើការស្រាវជ្រាវ។
6. ក្នុងភូមិមួយមួយស្ថិតិយល់អានការស្រាវជ្រាវការស្រាវជ្រាវ គេច្រើនធ្វើការស្រាវជ្រាវ។
7. គេច្រើនធ្វើការស្រាវជ្រាវការស្រាវជ្រាវ គេច្រើនធ្វើការស្រាវជ្រាវ។
8. ប៉ុន្តែវិទ្យាស្ថានមាននៅកន្លែង។
9. គេធ្វើការស្រាវជ្រាវការស្រាវជ្រាវ គេច្រើនធ្វើការស្រាវជ្រាវ។
10. គេច្រើនធ្វើការស្រាវជ្រាវការស្រាវជ្រាវ គេច្រើនធ្វើការស្រាវជ្រាវ។

1. At first in the countryside and the provinces they didn't like to read newspapers very much, they mostly listened to the news on the radio.
2. Now, in the business district they have information centers, and the country people can go read the papers and listen to the radio at will.
3. The people living in the countryside don't buy many newspapers; they usually buy radios which use batteries.
4. They can buy this kind of radio cheaply too, because they make radios and batteries in Phnom Penh.
5. Now they know the various news (stories) immediately, too even if they live in villages.
6. In each village there are at least one or two households that have radios.
7. If they want to read newspapers or magazines, they can go to the house of the mee phum or mee khum (hamlet chief or village chief) or to the Information Center.
8. There are two Cambodian radio stations.
9. They broadcast news and music almost twenty-four hours (a day).
10. And (people) can hear these broadcasts in many languages.

1. ពីប៉ុន្មានឆ្នាំមុននេះគេមិនមានវិទ្យុទ្រីប្រើទ្រង់ ដូចសព្វថ្ងៃនេះទេ។
2. ឥឡូវគេមានលក់វិទ្យុទ្រីប្រើប្រាស់ថ្នាំប្រើទ្រង់។
3. ម្នាក់ខ្លះមានវិទ្យុធំៗដែលអាចចាប់បានស្តីពីបរទេសទ្រង់។
4. ឆ្នាំនេះវិទ្យុទ្រីប្រើប្រាស់ដំណើរនិងសំឡេងស្រដៀងគ្នា។ គេមិនត្រូវប្រើប្រាស់ប្លាស្ទិក។
5. គេធ្វើប្រយោជន៍ទ្រង់ការសារៈប៉ុន្មានឆ្នាំមុននេះគេបានស្តាប់កំភោគកាលនៃវិទ្យុ។
6. ការធ្វើប្រយោជន៍ទ្រង់ការសារៈប៉ុន្មានឆ្នាំមុននេះគេបានស្តាប់កំភោគកាលនៃវិទ្យុ។
7. ក្រសួងឯករាជ្យការពារជាតិបានរីកចម្រើនទ្រង់ក្នុងប៉ុន្មានឆ្នាំមុននេះ។
8. គេបង្កើនចំនួននិងលេខធ្វើប្រយោជន៍ទ្រង់ការសារៈប៉ុន្មានឆ្នាំមុននេះ។
9. គេបានបង្កើតឲ្យមានឆ្នាំនៃទ្រង់ការសារៈប៉ុន្មានឆ្នាំមុននេះ។
10. ការចម្រើននិងសំឡេងទ្រង់ការសារៈប៉ុន្មានឆ្នាំមុននេះបានជួយឲ្យទ្រង់ការសារៈប៉ុន្មានឆ្នាំមុននេះ។

1. A few years ago, they did not have a lot of radios to use, unlike today.
2. Now they can buy radios which use batteries without difficulty.
3. Some people have large radios which can receive many foreign stations.
4. The Cambodian radio station broadcasts news and various kinds of music almost 24 hours (a day).
5. They broadcast, in many languages, and they have national and foreign music for entertainment every day.
6. The commercial broadcasts to sell things are also heard every day.
7. The Cambodian Ministry of Information has expanded greatly in these past few years.
8. They have increased the number of hours they broadcast and they have many interesting programs.
9. They have established a very nice television station and a factory to make transistor radios also.
10. This very important success in information helps the Cambodian and foreigner to understand much about all the domestic and foreign activities.

ក the neck
 ក៏ so, then 15
 កក់សក់ wash the hair 30
 កក្កដា July 40
 កង unit(military) 44
 កងពលធំ division(military) 44
 កងវិសាមញ្ញ battalion 44
 កងវិសាមញ្ញធំ regiment 44
 កងអនុវិសាមញ្ញ platoon 44
 កងអនុវិសាមញ្ញធំ company 44
 កង់ wheel, bicycle 39
 កង់ទ្រាន tire(vehicle) 72
 កញ្ចប់ pack(cigarettes) 38
 កញ្ញា Miss(title); September 22
 កណ្តាល middle 13
 កណ្តាស់ sneeze v. or n. 52
 កណ្តាវ mouse 42
 កថិន Kathin(a ceremony) 65
 កន្លែង place 24
 កន្លែងចុះ a landing place 63
 កន្លែងពិធី picnic spot 53
 កន្លែងលក់បរិក្ខារ gas station 53
 កន្លែងរាំ dance hall, place to dance 31
 កន្លះ half($\frac{1}{2}$) 29
 កន្លះម៉ោង half an hour 45
 កន្សុំ a towel

កប៉ាល់ boat 38
 កប៉ាស់យាន airplane 38
 កម្ពុជា Cambodia 86
 កម្មករ laborer, workers 42
 កម្មវិធី program, schedule 83
 កម្លាំង(កម្លាំង) strength, power 75
 កន្សែង I, I am(used in talking to a monk) 66
 កសិកម្ម agriculture 81
 កាច់ to pick, to pluck 72
 កាច់ជ្រុង corner 53
 កាណូត motorboat 36
 កាត់ briefly 10
 កាត់ to cut 41
 កាត់ to make clothing 27
 កាត់សក់ to cut hair, get a hair cut 43
 កាតាប briefcase 30
 កាតិប a cap 69
 កាន់ to hold 20
 កាប់ to cut, hack(with an ax or cleaver) 72
 ការ wedding, to marry; work, affair, activity 77
 ការណ៍ business 57
 ការធ្ងន់ heavy work 59
 ការរស់នៅ life, living conditions 69
 ការវាយភក្ត្រ invasion 69
 កាកាដូ Karachi 40
 ការិយាល័យ office 64
 កាល when; time. 89
 កាលណា when, whenever. 89
 កាលបើ if, when, whenever 89
 កាលពីដំបូង originally 30
 កាលពីមុន previously 30
 កាតែងតែ newspaper 30

កាហ្វេ coffee 26
 កុងតាក់ ignition 39
 ភូមិ monk's house 68
 ភូមិ moving pictures 47
 កុម្ភៈ February 40
 កូន child 2
 កូនកូន children 2
 កូនសិស្ស student, pupil 2
 កូនពាហនិ unlisted man 36
 កូនប្រសា son, or daughter-in-law 26
 ក្បាល rose(flower) 27
 កើត East 31
 កើត can, to be able, possible 58
 កើត to be born 42
 គេង to sleep 45
 កែក correction 84
 កែវ glass 38
 ការគន្លឹះ praiseworthy 78
 កាវ to shave 43
 ការកុកមាត់ to shave the beard 30
 កោះផ្សារលា Rabbit Island(name of island) 36
 កៅស៊ូ ninety 23
 កៅស៊ូ rubber 77
 កៅស៊ូ chair 27
 កុំ don't 2
 កុំទុកយូរពេក don't put it off too long 54
 កុំបារម្ភ don't worry 36
 កុំទាន do not. . .yet 49
 កំណត់ appointment, fixed period 41
 កំណាត់សំពត់ cloth 41
 កំណើត beginning 71
 កំប្លែង comic, funny, humorous 49

កំពង់ចាម Kompong-Cham(Province of Cambodia) 61
 កំពង់សោម Kompong Som(Province of Cambodia) 63
 កំពង់ស្ពឺ Kompong Speu(Province of Cambodia) 44
 កំពស់ height 75
 កំពុង be in the process 26
 កំពុងដំឡើង be in the process of 30
 កំពុងហោះ in flight 40
 កំពូល peak 68
 កំពែង wall, 63
 កំពែងវិញ្ញាណ wall of Angkor 63
 កំរិត limit(v.,n.) 68
 កំសត់ sad 49
 កំសាន្តខ្លួន to amuse oneself 50
 ក្លាប crab 58
 ក្លាប board, plank 12
 ក្លាបខ្មៅ blackboard 12
 ក្លាបឆ្នុះ plywood 72
 ក្តៅ hot, warn 41
 ក្នុង in 4
 ក្នុងស្រុក domestic 86
 ក្បាច់ design 76
 ក្បាច់រចនា art, pattern, design 76
 ក្បាល a head 52
 ក្បាល volume 88
 ក្បួន book for predictions 42
 ក្បែរ near by, next to 35
 ក្មួយ nephew or niece 26
 ក្មួយប្រុស nephew 26
 ក្មួយស្រី niece 26
 ក្រក in-law
 ក្មេង to be young child 44
 ក្មេងៗ children(in general)

ស្រក់ស្រងូល servant 27

ស្រក់ស្រងូល servant 56

ស្រក់ poor 42

ស្រក់ទឹក' dirty 43

ស្រក់ឆេះ Kratie(Province of Cambodia) 71

ស្រក់ស្រងូល paper 18

ស្រក់ Cambodian garment consisting of a rectangular piece of cloth 77

ស្រក់ស្រងូល mature girl(unmarried) 27

ស្រក់ស្រងូល Ministry 24

ស្រក់ស្រងូលការបរទេស Foreign Ministry 24

ស្រក់ស្រងូលព័ត៌មាន Information Ministry 24

ស្រក់ to bow, prostrate oneself 67

ស្រក់ស្រងូល to inform; to say respectfully 67

ស្រក់ gram 38

ស្រក់ to spread out, to lay out 76

ស្រក់ភ្នំ' tie 77

ស្រក់ comb 30

ស្រក់' thick 43

ស្រក់ city

ស្រក់ group, circle 38

ស្រក់បរទេសព័ត៌មាន the Royal Ballet 77

ស្រក់ហ៊ុន company 40

ស្រក់ហ៊ុនទេសចរ Cambodian Tourist Office 76

ស្រក់ orange

ទឹកស្រក់ orange juice

ស្រក់ back

ស្រក់ after 30

ស្រក់ at the time 30

ស្រក់ last 30

ស្រក់ស្រងូល last of all 30

ស្រក់ស្រងូល after that 30

ស្រក់ outside, outside of, except 68

ស្រក់ besides, outside 68

ស្រក់ Indian(India) 50

ស្រក់ to taste; to have a little something to eat and drink 29

ស្រក់ to cough 52

១

ខាង side 12

ខាងស្តាំ right side 12

ខាងឆ្វេង left side 12

ខាង on 13

ខាងមុខ in front 13

ខាងលើ on top 16

ខាងក្រោម on the bottom; below 16

ខាងលើ upstairs 27

ខាងកើត East 31

ខាងត្បូង South 32

ខាង to shine 43

ខាងស្រោច to shine shoes 43

ខាង to fail, to miss 30

ខាងស្អែក the day after tomorrow 48

ខាងស្អែកម្សិល the day after tomorrow 48

ខុស wrong, incorrect 6

ខូច to break 29

ខែ month 24

ខែ(ខេត្ត) province(head-word in compound names of provinces) 88

ខែវិច្ឆិកា November 40

ខោ pants, lower garment 27

ឧបករណ៍ clothing 27

ខ្នង Khone(name of a place) 71

ខំ to try 2

ខាំ to bite 52

ខ្ចី borrow 34

ខ្មៅ green, young, fresh 88

ខ្លី lazy 52

ខ្ញុំ I, me

ខ្នង back 11

ខ្ពស់ tall, high 41

ខ្មែរ Cambodian(Khmer)

ខ្មៅ black 9

ខ្សែ pencil

ខ្យល់ wind 36

ខ្លា tiger 42

ខ្លាច fear, to be afraid, dread 29

ខ្លី short 14

ខ្លួន body;you(Phnom Penh only) 26

ខ្លួនឯង (by) oneself 23

ខ្លាំង loud, strong 2

ខ្លាំងៗ loudly 2

ខ្លះ some (pluralizer) 10

ខ្ចី to roast(Chinese style) 47

ខ្វះ to miss, to fail 79

ខ្សាច់ sand 73

ខ្សឹបៗ silently 19

ខ្សែ string, thread, rope 77

ខ្សែក necklace 77

ខ្សែកកាត់ប្រាក់ silver belt 77

ខ្សែរទ្រង់ antenna 89

ខ្សែសរសៃ(ខ្សែអាត់) tape 76

ក

ក៏ surely, inevitably; to remain, reside 67

ក៏នៅ to live, to survive(term used with monk) 67

កន្លែងគណិត mathematics 81

ក្នុង customs 37

ក្រុមគ្រូ teaching 84

គាត់ he, him, she, her, they, them 10

គិត to intend, to think 18

គណៈប្រតិភូ health center 80

គីមី chemistry 84

គីឡូ kilo 38

គឺ is; that is

គុណ gratitude

គុណភាព quality, virtue 79

គុយទៀត noodle soup 49

គូ a pair 88

គូរ to draw, sketch 36

គូស to strike 30

គូសឈើគូស to strike a match 30

គួរ proper, correct 79

គួរយកអ្វីក្នុង គួរយកអ្វីក្នុង what I should take and what I should leave behind 79

គួរស្រេច rather well 88

គាត់ he, him, she, her, they, them 4

គោ cow, ox 42

កំនី a pile 16

គំនិត idea 42

កំនិតហាលាត character 42

គំនូរ design, drawing 12 and 18

គ្នា together, each other 15

គ្មាន doesn't have; no 13

គ្រប cover 18

គ្រប់ all of, every 37

គ្រប់យ៉ាង, គ្រប់បែប of all kinds of,
every variety 88

គ្រប់គ្រង to govern 70

គ្រប់គ្រាន់ enough, plentiful 88

គ្រប់ប្រភេទ all kinds 38

គ្រាន់ enough, sufficiently, to be complete
33 and 37

គ្រាន់តែ just, only 18

គ្រាន់ប៉ុន្មាន better, rather 53

គ្រាប់ grain; ammunition

គ្រាប់ថ្នាំ pill, grain 38

គ្រុន fever 52

គ្រុនចាញ់ malaria 52

គ្រូ teacher 42

គ្រូគាល់ soothsayer 42

គ្រូពេទ្យ doctor 41

គ្រូពេទ្យសត្វ veterinarian 41

គ្រួសារ family 23

គ្រឿង things, accessories, ingredients, spices 77

គ្រឿងប្រាក់ silver objects 77

គ្រឿងប្រដាប់ equipment; tool, instrument 54

គ្រែ bed 27

គ្រោះថ្នាក់ accident(serious) 52

ក្រា railroad station 24

ប

បង្ហាញ to see 3

ប្បសព្វ sentence

ប្បន្ទ to be hungry

ប្រាស វត្ត warehouse 79

ង

ងងឹត dark 36

ងាយ easy 4

ងាប់ទឹក to take a shower or a bath 30

ង្ក្រុច oysters 46

ច

ចង to tie

ចងខ្លួន gift for a wedding 77

ចង់ to want 5

ចង្កៀង lamp

ចង្កៀង អាហារ food(term used in conversation with
a monk 68

ចង្កៀង ចង្កៀង to point 15

ចង to park, to stop 63

ចតុមុខ Chak To?mouk (four faces) 72

ចប់ to finish, come to the end of 19

ចម្ងាយ distance; far 31

ចម្រាញ់ to refine 78

- ច្រមាញ់រ៉ូតាមកាត** to refine kerosene 78
ច្រមាញ់រ៉ូតាមកាសាំង to refine gasoline 78
ច្បាប់ sculpture, frieze 77
ចលនា movement 84
ចលនាឈ្មួញនិស្សិតសង្គមនិយមខ្មែរ Royal Socialist Cambodian Youth Movement 84
ថា yes(said by a woman)
ចាក់ to inject, insert, pour, deposit 86
ចាក់ថ្នាំ to inject, inoculate 86
ចាក្យាតា Jakarta 37
ធាន dish, plate 38
ធានឆ្នាំង kitchen utensil 38
ធាប sparrow 43
ចាប់ to start, begin 18
ធាប Cham (an ethnic minority in Cambodia) 86
ចាស់ old 16
ចិញ្ចឹម to raise, to care for 86
ចតុស្ស seventy 23
ចិត្ត heart, mind, disposition 82
ចិន Chinese 21
ចុង last; end 34
ចុងអាទិត្យ weekend 34
ចុងអាទិត្យមុន last weekend 45
ចុះ to go down; and as for___ 12
ចុះឡើង to go back and forth (to go up and down) 72
ចូល to enter 22
ចូលចិត្ត to like 22
ចូលរកដេកឆាប់ to go to bed early 45
ចូលរកដេកយប់យូរ to go to bed late 45
ឆ្នាំថ្មី New Year 65
ចូលរៀន enter school 56
ធរក banana 46
ចេញ to go out, leave, exit 90
ចេញទៅ to leave 90
ចេញចូល to go in and out 90
ចេញដំណើរ to leave on a trip 90
ចេញមកជិត come out daily 90
ចេតិយ a stupa 33
ចេះ know how to 20
ចែក to divide 25
ចៅ grandchild 26
ចៅតូត great-grandchild 26
ចៅល្អិត great-great-grandchild 26
ចៅលា great-great-great-grandchild 26
ចៅហ្វាយខេត្ត provincial governor 36
ចៅអធិការ chief monk 68
ចំ right, exact, to coincide with 73
ចំពេលរៀបចំ right in my busy time 73
ចំការ farm(excluding rice fields)
ចំការបន្លែ (kitchen) garden 71
ចំណង the tie 50
ចំណងជើង subtitle 50
ចំណត station, parking 71
ចំណតរទេះភ្លើង railroad station 71
ចំណតកប៉ាល់ហោះ airport 37
វិសាមញ្ញ airfield 37
ចំណតយន្តហោះ airport 49
ចំណាយ to spend 21

ចំណែក section, part, as for, on the part of 50
 ចំណែក...ទៀត as for. . .on the other hand 50

បញ្ហា problem 38

ចំណោម among 80

ចំណាំ remember, notice 49

ចំនួន amount; about 52

ចំរើន to prosper, increase, advance 66

ចំរើនទាន yes(used in conversation with a monk) 66

ចម្លង to copy 19

ចាំ to wait, remember

ច្បង oldest(son or daughter) 23

ច្បាប់ law, custom; copy "for newspaper" 38

ច្បាប់ទម្លាប់ regulations 44

ច្បាស់ clearly, sure, certain; clear 10

ច្បាំង war, to fight 44

ច្រមុះ nose 52

ច្រវាក់ chains 62

ច្រឡំ to be wrong; error, mistake 42

ច្រាស a brush 30

ច្រាសស្ទឹងច្រូង a toothbrush 30

ច្រើន to trim 43

ច្រូត to reap 74

ច្រើន much, many 10

ច្រើនវិញ mostly, usually 10

ច្រាំង bank (river) 61

ឆាន់ to eat (used with a monk, if the monk is the one eating) 68

ឆាប់ be quick, fast 40

ឆេះ to burn, to be on fire 39

ភ្លើងផ្ទះ ឆេះ the house is on fire 39

ត្រួត to check 37

ឆ្កែ dog 42

ច្រឡំ to wonder 76

ច្រឡំ to be good, delicious (for food) 24

ច្រឡំល្អជាងគេ better than other restaurants (the best) 47

ច្រឡំ be far, distant 24

ឆ្នាំ year 24

ឆ្នាំង pot, kettle, pottery 79

ឆ្លាត to go directly 40

ឆ្មារ midwife 23

ឆ្មារ to contaminate, to be contaminated

ឆ្មារ to cross 38

ឆ្មារឆ្មារ to give birth (slang) 38

ឆ្មារ be smart, clever 41

ឆ្មារ to answer, reply 5

ឆ្មារ to profit, to gain 76

ឆ្មារឆ្មារ to take advantage of an opportunity 76

ឆ្មារ left (side) 31

ឆ្មារ full (of foods, said of people) 38

ជ

ឆ

ឆ្មារ umbrella; parachute

ឆ្មារ granary 74

ឆ្មារ wall 11

ឆ្មារ people 90

- ជនបរទេស** foreign people 90
ដំបូល to hold a feast, have a banquet 59
ជប៉ុន Japanese 41
ជំងឺ (ជំងឺ) diseases 52
ជំងឺរលង t.b. 52
ជិះម៉ាស៊ីន to address someone 21 x 27
ជិះម៉ាស៊ីនលា good-bye 21 x 27
ជិះម៉ាស៊ីនសួរ hello 21 x 27
ដឹង to be 22
ដឹងមួយ with 22
ដឹងស្រប for example 25
ដឹង well, healthy 37
ដឹង (more) than 14
ដឹង skilled worker 39
ដឹងម៉ាស៊ីន a mechanic, "expert with hands" 39
ដឹងកាត់សក់ a barber 44
ដឹងកាត់ខោអាវ a tailor 44
ដឹងដែក blacksmith 53
ដឹងប្រាក់ silversmith 77
ជំនាត nation, national, nationality
ជំនាតឆ្នើម Europeans
ជំរាប firm, durable 38
ជំរាប floor 27
ជិត near; almost, about 35
ជិតៗ close 35
ជិតខាង nearby, close by 88
ជិតខាង neighbor 88
ជិះ to ride 34
ជិះកង់ to ride a bicycle 34
ជិះកប៉ាល់ to go boating (usually with motor) 57
ជិះទូក to go boating (usually rowing or sailing) 57
ជីវិត fertilizer 71
ជីដូន grandmother 26
ជីតា grandfather 26
ជ្រក to dry, to wipe 30
ជួន to accompany; to give, to offer (polite) 64
ជួនគ្នា to take someone to 40
ជួនក្បាល roll, tie into; turban 69
ជួនកាល sometimes 50
ជួប to meet 26
ជួល to rent, hire 27
ជើង foot, leg 30
ជើង North 31
ជើងក្រាន stove 79
ជើងក្រានស៊ីតប្លាស gas stove 79
ជើងក្រានបាយ kitchen 27
ជឿ to believe 44
ជ្រូន (ជ្រូន) to fry 30
ជុំវិញ around 33
ជំនួយ aid 78
ជំរំ camp 72
ជំរំត្រី concentration of fish 72
ជំហាន step, pace, quick strides 80
ជ្រាល to know, to understand, to learn 87
ជ្រាលស្រាប់ to already know 76
ជ្រូក pig 42
ជ្រុង corner, peninsula 32
ជ្រុងយង់ Chruai-Changvar (a small peninsula in Cambodia) 69
ជ្រៅ deep, profound 71

ល

លាប' to stop 15

លាវ standing up; to stand 15

លាវ' to be sick 26

លាវ' ចិត្ត a broken heart 52

លាវ' rented, hired; servant; the rent (money) 83

លាវ' ពាណិជ្ជករ trader 69

លាវ' ពាណិជ្ជករ cattle trader

លាវ' ឈ្មោះ name; to be named 21

ញ

ញាស់ often 52

ញាស់' fast; faster 2

ញាស់' រហ័ស rapidly 2

ញាស់' ញាស់' often 42

ញាស់' ញាស់' to eat; to smoke 24

ញាស់' ញាស់' smoke a cigarette 30

ដ

ដក to pull 54

ដក handle, grip 13

ដក ដក ដក pen (for writing) 13

ដក time 24

ដក range, chain (of mountains)

ដក ដក ដក expanse of forest, jungle

ដក dip up, draw up (water, etc.)

ដក ដក ដក a shoulder-pole

ដក ដក ដក to parade, accompany in procession 88

ដក ដក ដក same

ដក bottle 38

ដក ten

ដក ដក ដក 15th day of the waning moon 65

ដក ដក ដក to assemble; to set 88

ដក ដក ដក at (the future time of) when; until; to arrive 20

ដក ដក ដក up to, as many as 30

ដក ដក ដក turn 43

ដក ដក ដក your turn 43

ដក ដក ដក to put 9

ដក ដក ដក punishment 83

ដក ដក ដក dacron 41

ដក ដក ដក to break apart (intrans.); to be able to read 20

ដក ដក ដក as far as the eye can see 71

ដក ដក ដក (ដក ដក ដក) typewriter 58

ដក soil; ground

ដក ដក ដក silt, alluvial soil 71

ដក ដក ដក know something; be aware of 15

ដក ដក ដក doctor 36

ដក ដក ដក to brush 30

ដក ដក ដក to brush the teeth 30

ដក ដក ដក to grow

ដក ដក ដក coconut 72

ដក ដក ដក be like, be similar 41

ស្ទើរដូចគ្នា look like 41
 ស្ទើរដូចគ្នា such as, look like 25
 ស្ទើរដូចគ្នា to be like this 9
 ស្ទើរដូចគ្នា to be like that; by the way 9
 ស្ទើរដូចគ្នា therefore 80
 ស្ទើរដូចគ្នា to change 40
 ស្ទើរដូចគ្នា beginning, origin; original, first;
 ស្ទើរដូចគ្នា stalk, tree (in compounds)
 ស្ទើរដូចគ្នា tree, plant 87
 ស្ទើរដូចគ្នា in order to, for 21
 ស្ទើរដូចគ្នា to walk, run; 27
 ស្ទើរដូចគ្នា go for a walk 27
 ស្ទើរដូចគ្នា a stroll 27
 ស្ទើរដូចគ្នា to go telling fortunes 42
 ស្ទើរដូចគ្នា to sleep 30
 ស្ទើរដូចគ្នា to be unable to sleep 30
 ស្ទើរដូចគ្នា starter (car) 39
 ស្ទើរដូចគ្នា territory 71
 ស្ទើរដូចគ្នា also, too 13
 ស្ទើរដូចគ្នា who, which 5
 ស្ទើរដូចគ្នា ever, did at least once 37
 ស្ទើរដូចគ្នា hand, arm 15
 ស្ទើរដូចគ្នា by, with, because 45
 ស្ទើរដូចគ្នា being in the armed
 ស្ទើរដូចគ្នា services 45
 ស្ទើរដូចគ្នា to take off (clothes) 30
 ស្ទើរដូចគ្នា to take off clothing 30
 ស្ទើរដូចគ្នា the breast 26
 ស្ទើរដូចគ្នា a pile; a piece
 ស្ទើរដូចគ្នា to stop, place 40
 ស្ទើរដូចគ្នា news 30
 ស្ទើរដូចគ្នា domestic news 86
 ស្ទើរដូចគ្នា a trip 40
 ស្ទើរដូចគ្នា plants, vegetables, crops 72

ស្ទើរដូចគ្នា the crops grow 72
 ស្ទើរដូចគ្នា tuber 46
 ស្ទើរដូចគ្នា potatoes 46
 ស្ទើរដូចគ្នា sweet potatoes 46
 ស្ទើរដូចគ្នា to grow 27
 ស្ទើរដូចគ្នា cook rice 27

ប្រ

ប្រ to be located, be situated 61

ឡ

ឡ a diplomat 42

ណ

ណ which 12

ណ which one 12

ណ which ones 12

ណ who 12

ណ who 12

ណ very 2

ណ to guide, to show 38

ក

ត to connect, continuous, further 20

តទៅទៀត to go on; to continue 20

តពីនោះ from there 45

តបក later on 30

តម្លើង to elevate 89

តម្លៃ price 35

តាក់ស៊ី taxi 40

តាកែវ Takeo (Province of Cambodia) 37

តាម by; to follow; according to 33

តាមខ្ញុំ after me; according to me 33

តាមខ្ញុំឆ្មារ I guess 33

តាមពាន' to catch up 33

តាមរ៉ឺម៉ក by car 33

តិច a little, few 2

តិចៗ softly 2

តឹង inflate; full; firm 39

តឹងច្រមុះ stuffy nose 39

តុ table 27

តុលា October 40

តូច small 17

តួនា 49

តើ if; question particle 7

តេឡេហ្វូន a telephone 31

តែ tea 26

តែ but, only 86

តែង (តែងតែ) always 50

តែង usually, as a matter of custom 84

តែងតែង to compose; to write a composition 84

តេនីស tennis 51

តិបប្រៃ postage-stamp 58

តោន ton 72

តាំង to set up, to establish 44

តាំងពី since 30

តាំងពីដំបូង from the beginning 44

ត្រូវ to weave 80

ត្រូវ South 32

ត្រូវ straight 47

ត្រូវ spot 24

ត្រូវណា Where? Which place? 14

ត្រូវស៊ីស្ទ័រ transistor 58

ត្រូវជ័រ cool, cold 37

ត្រូវតាំង pond

ត្រូវប្រកប to return, be back 29

ត្រូវប្រកប to turn around; reverse direction 87

ត្រូវទាញ tractor 78

ត្រី fish 46

ត្រីស្ងួត dried fish 72

ត្រីបំពង់ deep fried fish 47

ត្រីសមុទ្រ sea fish 46

ត្រូវតែ (ត្រូវតែ) must

ត្រូវ correct, right 4

ត្រូវហើយ that's right 4

ត្រូវការ to need 52

ត្រូវជា must be; to be related 22

ត្រូវជំនាញ? what relation? (in the family) 22

ត្រូវ to immerse, soak 74

២

ថត to take pictures 35

ថយក្រោយ to back up 39

ថា to say

ថាតាម to repeat

ថ្វី what? 33

ថ្លង់ vase (for flowers) 78

ថ្លែង kiss 30

ថ្លែងលា to kiss goodbye 30

ថែទាំ to take care 54

ថែម to add, increase again, more, in addition 39

ថៃសាន Thai-Sang (name of a Chinese restaurant in Phnom-Penh) 49

ថោក cheap 35

ថ្ងៃ daytime, day 24

ថ្ងៃចន្ទ Monday 28

ថ្ងៃអង្គារ Tuesday 28

ថ្ងៃពុធ Wednesday 28

ថ្ងៃព្រហស្បតិ៍ Thursday 28

ថ្ងៃសុក្រ Friday 28

ថ្ងៃសៅរ៍ Saturday 28

ថ្ងៃអាទិត្យ Sunday 28

ថ្ងៃឈប់ day off; holiday 33

ថ្ងៃធ្វើការ work day

ថ្ងៃនេះ today 33

ថ្ងៃបុណ្យ holiday 33

ថ្ងៃកើត birthday 33

ថ្ងៃ the sun

ថ្នល់ road, highway 32

ថ្នាក់ class 47

ថ្នាក់ទីមួយ class No. 1 47

ថ្នាក់ទីមួយទីបី 1st grade, secondary (12th year) 83

ថ្នាក់ទីបី 6th grade, secondary (7th year)

ថ្នាក់ទី៧ 7th grade (6th year) 83

ថ្នាក់ទី១២ 12th grade (1st year of school) 83

ថ្នាក់ខ្ពស់ advanced class 83

ថ្នាំ medicine, drugs 41

ថ្នាក់លក់ថ្នាំ drugstore 41

ថ្នាំ stone 38

ថ្នាំថ្មី battery (small) 38

ថ្មី new, recent 10

ថ្លៃ clear 71

ថ្លៃ to be expensive; price 31

ថ្លៃ in-law 26

ថ្លៃប៉ុន្មាន how much?

ថ្លា to give 68

ថ្លាបង្គំ to greet; hello 68

ថ្លាបង្គំលា to say good-bye 68

២

ស្ពាន flag 18

ស្ពានជាតិ national flag 18

ស្គាល់ to receive, to meet, to pick up, accept 29

ស្គាល់សាច់ to eat (impersonal) 24

ស្គាល់ស្គាល់ to recognize 82

ស្រូវ river 72

ស្រូវបាត Tonle Bat (the name of the river) 62

ស្រូវបួនមុខ Tonle-Buon-Mouk, name meaning 'river having four tributaries'

ស្រាវជ្រាវ patrol, squad 44

សាស្ត្រាវិជ្ជា philosophy 81

ទស្សនា to visit 65

ទស្សនាវដ្តី magazine 79

ទា duck 47

ទាខ្លោង roast duck 47

ទាក់ទង to contact; to have relations with
to be related 38

ទាញ to pull 39

ទានស្រីបាទ Sir, Mister, you (term used in
conversation with a monk)

ទាប short, squat 41

ទាល់ until, reaching 88

ទាល់ភ្លឺ all night; until daylight 32

ទាល់រឹត until 39

ទាហាន soldier 36

ទាហានឆ្លងទ្វារទឹក paratrooper

ទាហានជើងដី infantryman

ទាហានជើងទឹក marine (soldier) 42

ទាហានអាកាស Air Force member

ទិញ to buy 27

ទី a place; ordinalizing prefix 3

ទីពីរ second 83

ទីបី third 83

ទីមួយ first

ទីក្រុង city, town 12

ទឹក liquid, water 68

ទឹកកក ice, snow 73

ទឹកដោះស្រាយ milk 26

ទឹកតា tea (liquid) 70

ទឹកក្រូច orange juice 68

ទឹកធ្លាក់ a waterfall 71

ទឹកស្រក the water recedes 72

ទឹកឡើង the water rises 71

ទុក to keep; put; leave 43

ទុកសក់វែង to leave hair long 45

ទុក្ខ sadness; grief 70

ទូ ទូ wardrobe (furniture) 79

ទូទៅ closet 79

ទូទឹកកក refrigerator 79

ទូក a boat 36

ទូរស័ព្ទ a telephone 88

ទូរសារ a telegram 88

ទូរទស្សន៍ television 88

តែប៉ុន្មាន just 30

ត្រូវ ត្រូវ sure, certain 36

ត្រូវ ត្រូវ again, more 2

តែ តែ final negative particle; final emphatic
particle; final question particle 67

ទេសចរ tourist 71

ទេសនា to recite the scriptures 68

ទេសភាព view, landscape 87

ទោស guilt 23

ហានិភ័យ built 23

ទៅ go ahead and 21

ទៅ to go; to; toward 39

ទៅមុខ to go forward 39

ទៅក្រៅ to go out 51

ទៅណា? to go where? 46

ទៅដល់ until; to arrive 30

ទៅត្រង់ to go straight 30

ទៅទល់ to go to visit, go for a walk

ទំ ripe 16
 ទំ to perch 68
 ទំនិញ merchandise 68
 ទំនើប modern 83
 ទំនៀមទម្លាប់ customs 69
 ទំនេរ vacant, free, not busy 28
 ទំព័រ page 3
 ទំព័រ by that time, as soon as, by the time
     that; until 29
 ទំព័ររហូតមក ទំព័ររហូតមក until it's time 49
 ទំហំ size 25
 ទាំង both, all (as in all three); including,
     as many as 30
 ទាំងនោះ all those 20
 ទាំងអស់ all 3
 ទាំងអស់គ្នា all of you 3
 ទ្វារ door 27
 ទ្វារបន្ទប់ the door of the room 73
 ទ្វីប continent 71
 ទ្វីប ទ្វីប peninsula 71

ធម្មតា usual, usually, normally, ordinary 21
 ធម៌ prayer (words) 68
 ធ្លាក់ to step, pedal
 ធ្លាក់ស្ទើរ pedal a cycle 39
 ធ្លាក់ប្រុង to step on the brake 39
 ធុរ tank; bucket; big can 39
 ធុរទឹក radiator 39
 ធុរអគ្គី ធុរអគ្គី battery (car)
 ធុរ affair, business 29

ធ្លុះ loose, slack 43
 ធំ big 17
 ធ្ងន់ to be heavy, serious 26
 ធ្នូ December 40
 ធ្មេញ tooth 30
 ធ្លាក់ to fall 72
 ធ្លាក់ភ្លៀស hail is falling 72
 ធ្លាក់ទឹកកក it snows 72
 ធ្លាប់ habit, used to, accustomed to; have
     ever (done) 24
 ធ្វើ to do 43
 ធ្វើដំណើរ grow crops (except cereal) 69
 ធ្វើដំណើរ to do little by little 74
 ធ្វើបាយ to cook 56
 ធ្វើបុណ្យ to celebrate; 48
 ធ្វើលាង to massage 43
 ធ្វើជួសជុល to repair (general)

ន័យ meaning
 មានន័យ មានន័យ មានន័យ what does it mean?
 នយោបាយ policy, politics, political
     science 25
 នយោបាយក្រៅប្រទេស foreign affairs 25
 នាក់ person, people (a classifier)
 បួននាក់ four persons
 នាគ dragon 42
 នាង Miss (title) 21
 នាទី minute 38
 វិនាទី second 38
 នាយកសាលា dean, director (school) 83

តាសាងណាវ៉ា warrant officer 44
 តាសាហោន an officer (military) 42
 តាសាវតា corporal 44
 តាសាឯក chief corporal 44
 តាសាវតា watch, clock 39
 នីមន្ត to go (used with a monk) 66
 នីយម to like, prefer; popular, preferred
 និយាយ to talk, to speak 15 72
 និស្សិត student 69
 នឹក remember, think 22
 នឹកឃើញ to recognize or to remember;
 think of 22
 នឹង with, will 3
 ទន្សោង to catch fish 62
 ទនៈ this; here
 ទន្លេ of 8
 ទន្លេ over there, there, that 5
 ទៅ at; to stay, to live 11
 ទៅពេល at (the time of), when 30
 ទៅទឹក still (does) 30
 ទៅពេលនោះ at the time, (this, that
 time) 30
 ទៅនោះ there, over there 30
 នំ confection, anything made with flour 58
 នំប៉័ង bread 30
 តា to bring, take 26

ប

បង older sibling 23
 បងប្អូន brothers and sisters; relative 23
 បងប្អូនបង្កើត oldest sibling 26

បងប្អូន older sibling-in-law 26
 បងប្អូនបង្កើត first-cousin 26
 បង់ a money bank 31
 បង្កាប lobster 46
 បង្គាប់ order, command 15
 បង្គំ to bow; a bow 68
 បង្រួត to expand 78
 បង្រួតផ្លូវ to expand a street 78
 បង្រៀន to teach
 គ្រូបង្រៀន teacher
 បង្ហាញ to show, exhibit 9
 បង្អស់ . . . of all 76
 បង្អួច dessert 47
 បង្អួច technique 78
 បញ្ចប់ to end, bring to a close 83
 បញ្ចូល to enter 39
 បញ្ចូលភ្លើង to charge (electricity) 39
 បញ្ចេញ send out, take out; show off
 បញ្ចេញកំដៅ to heat, to warm
 បញ្ចាំង show, to project 40
 បញ្ចាំងភ្លើង show a movie 40
 បញ្ចាំង to start a fire 39
 បញ្ចុះ to tread or trample under foot 74
 បញ្ជូន to transfer (of persons, property)
 (Mil. and Adm.) 44
 បណ្តែត to grow 73
 បណ្តែតសណ្តែក to make a bean sprout 73
 បណ្តើរ little by little; along 74
 បណ្តោយ along 63
 បណ្តោយចាត់ផ្លូវ along the river 63

បណ្ឌិត doctor 78

បត់ to turn 31

បត់ស្តាំ to turn right 31

បត់ឆ្វេង to turn left 31

បន្ត to continue 82

បន្ត to extend 81

បន្តិចបន្តួច a little bit 26

បន្ទប់ room 15

បន្ទប់ស្រាបាច់ភ្ញៀវ guest-room 27

បន្ទប់ជីវិត living room 27

បន្ទប់កន្លែងលេង bedroom 27

បន្ទប់នាក់ស៊ីស៊ីស៊ី servant's room 27

បន្ទប់ទឹក store room 27

បន្ទប់ក្រោយទ្វារ bathroom 27

បន្ទាត់ line, rubar 3

បន្ទាប់ next 2

បន្ទាយ fortress 76

បបរ soup (made with rice) 30

ប្រមូល to intend 44

បរទេស foreign 47

បរិបូណ៌ plenty, many, abundant 47

បឋមសិក្សា (ប្រ) primary education 81

បណ្ណាគារ (ប្រ) bookstore 81

បណ្ណាល័យ (ប្រ) library 81

ប៉ៃប៉េត Poipet (place name) 38

បរាជ័យ (ប្រ) to defeat 69

បល្ល័ង្ក (ប្រ) a throne 76

បាងកក (ប៊ីនកក) Bangkok 37

បាញ់ to shoot (firearms) 50

បាញ់សត្វ to hunt 43

បាត bottom

បាត់ដំបង Battambang (Province of Cambodia) 63

បាទ polite response particle used by men; yes 89

បាន to have 1

បាន past-time indicator when placed before verb.

បាន when placed after a verb, denotes ability to do something (translated as 'can')

បាយចិន Chinese food (meal) 47

បារី cigarette, tobacco 30

បារាំង French, France 25

បាលី Pali 53

បា father 23

បារី Paris, France 23

បាត់ស្បី passport 37

ប៊ីឡូ បាត (ប៊ីឡូ បាត) to beg for food; food offered to monks 68

បិទ close

បិទធ្មេញ to fill teeth 54

បី three 3

បីពាន់ three thousand 52

ប៊ីរីយា beer 28

ប៊ីយារា office, desk 27

បុណ្យ feast; ceremony 48

បុណ្យលូតិវុល Christmas 64

បុណ្យតាំងតុ Tangtok (Exhibition Festival) 65

បុណ្យអុំទូក the Water Festival 65

បុរាណ ancient 45

បុស្កុល Boston 46

ប៊ីន (ប៊ីន) same 62

ប៊ីនណា the same size 62

ប៉ុន្តែ but 23

ប៉ុន្មាន? how much? how many? 12

ប្រៃសណីយ៍ post-office 24
 ប្រទេសវិទ្យុ radio station 90
 ប្រទេសវិទ្យុ Cambodian radio station 90
 បូជនីយដ្ឋាន to cremate 65
 ប៉ូលីស police 38
 បួន four 16
 បើក if 20
 បើសិនជាចូលចិត្ត if you like 41
 បើខ្ញុំខុសឆ្គង if I make a mistake 58
 បើសិន្នោះ in that case 54
 បើក to open 3
 បើកទូក drive a car 3
 បើកទូកលឿន to drive fast (car) 45
 ប៉េនប៉េន tomato 46
 បេសកកម្ម (ប័) mission 79
 បែក to be broken; to divide 72
 បែកចែក to divide 72
 បែប a kind
 បែបណាមួយ some kind of 51
 បែបណាមួយណាមួយ some kind of cold 51
 ប្រាំបី eighty 23
 បោកចេញអាវ to do the laundry 58
 បោក to sweep, clean 58
 បោះ to throw, to drive a nail; pitch a ball 88
 បោះពុម្ព to print 88
 បោះពុម្ពផ្សាយ to publish 88
 ប៉ោម apple 41
 បំផុត of all 71
 បំពេញ to fill up 39
 បំពេញវិជ្ជា to study 67
 បំភ្លេច to forget 40

បម្រើ to serve 57
 បម្រើភ្ញៀវ to serve guests 56
 បត់ patch a tire 39
 ប្រី husband 23
 ប្រីប្រពន្ធ husband and wife 23
 ប្រឹង to complain 83
 ប្រួល to exchange 39
 ប្រួលម៉ាស៊ីន change engines 39
 ប្រកាន់ to reserve, preempt; to be conservative, stuffy, particular; to hold onto, insist on 58
 ប្រកាស to proclaim, announce 87
 ប្រជាជន people, population 71
 ប្រជារាស្ត្រ people, population 86
 ប្រញាប់ to hurry 43
 ប្រដាប់ tool, utensil, instrument 77
 ប្រដាប់ប្រដាប់ instruments 77
 ប្រដាប់ប្រដាប់ឆ្លង musical instruments 77
 ប្រទេស country 65
 ប្រទេសជិតខាង neighbor country 72
 ប្រទេសកំណើត homeland 69
 ប្រធានាធិបតី President (of country) 69
 ប្រពន្ធ wife 23
 ប្រមាណ approximately 84
 ប្រធានរដ្ឋ chief of state 65
 ប្រយ័ត្ន to be careful 52
 ប្រយោជន៍ useful; purpose usefulness, importance 63
 ប្រលក់ to disconnect 39
 ប្រលក់ម៉ាស៊ីន turn off the motor 39
 ប្រវត្តិសាស្ត្រ history 50
 ប្រវែង length; long 71

- ប្រសប់ skillful, clever 28
 ប្រសប់វិស្វកម្ម ឬ ប្រសប់ វិស្វកម្ម you're the one who knows how to choose dishes 47
 ប្រសប់ល្អ a good (actor) 49
 ប្រសាសន៍ to speak, to say (polite)
 ប្រហែល perhaps 64
 ប្រហែលគ្នា the same 64
 ប្រឡង examination 81
 ប្រឡងជ័យ to pass (exam) 54
 ប្រឡងបាត់ to fail (exam) 84
 ប្រអប់ box 38
 ប្រអប់ប្រាក់ a silver box 77
 ប្រអប់ដាក់ប្រាក់ a powder box 77
 ប្រាក់ silver, money 38
 ប្រាក់ខែ salary 60
 ប្រាកដ sure 22
 ប្រាកដថា ឬ ប្រាកដ that's right 22
 ប្រាកដ exact, true, sure 53
 ប្រាថ្នា to wish, intend 87
 ប្រាប់ to tell 5
 ប្រាសាទ temple, palace, ancient monument 35
 ប្រាសាទអង្គរ Temple of Angkor Wat 35
 ប្រុស man, boy 23
 ប្រុសៗ men in general 27
 ប្រើ to use 8
 ប្រើប្រាស់ to use, consume 88
 ប្រែ to translate 6
 ប្រៃសណីយ៍ស្ថាន post office 31
 ប្រាំ five 11
 ប្រាំពីរ seven 13
 ប្រាំមួយ six 11
 ប្លង់ ៗ dim(dim lights) 62
 ខុស different, interesting 43
 ប្អូន younger sibling 26
 ប្អូនតូចៗ youngest sibling 26
 ប្អូនស្រី aunt or uncle by marriage (older than one's parents) 26
 ប្អូនស្រី ឬ ប្អូនស្រី ឬ ប្អូនស្រី younger sister 22
 ផ្ទះ
 ផងដែរ also, too 26
 ផល product 89
 ផ្ទុយ unstable, flimsy 38
 ផែនការផ្ទុយ dock(port) 61
 ផែនទី map 11
 ផ្ទុយ However 27
 ផ្ទុយ star 62
 ផ្ទុយ to send 38
 ផ្ទុយស្ទើរ a cold(disease) 26
 ផ្ទុយ ឬ ផ្ទុយ next to, against 84
 ផ្ទះ house 41
 ផ្ទះណាមួយ which one? 41
 ផ្ទះលក់ថ្នាំ Pharmacy 31
 ផ្ទះសំបែង house(obsolescent word) 23
 ផ្នែក a section, part 25
 ផ្លាស់ to change, to transfer 78
 ផ្លូវ street, way, road 71
 ផ្លូវទឹក waterway 71
 ផ្លូវ outcome; fruit
 ផ្លូវផ្លែ fruit 46
 ផ្លូវទឹកក្រវាញ grape 46
 ផ្លូវឆ្មារ lychees 58

ឆ្លង ឆ្លង to leap, to jump, 83
 ឆ្លងមួយថ្នាក់ to skip a form(class) 83
 ផ្សាយ to diffuse, broadcast 90
 ផ្សាយដំណឹង news(broadcast) 90
 ផ្សារ market 46
 ផ្សារថ្មី New Market 46
 ផ្សារចាស់ Old Market 46
 ផ្សេង separate, different 18
 ផ្សេងៗ variety, diversity; different, various 18

៣

ពង egg 46
 ពងមាន់ chicken egg 46
 ពណ៌ color 16
 ពណ៌មេឃ sky-blue 16
 ពណ៌ខៀវ blue 13
 ពណ៌ក្រហម red 13
 ពណ៌បៃតង green 13
 ពណ៌ខ្មៅ black 13
 ពណ៌លឿង yellow 13
 ពណ៌ស white 13
 ពណ៌ស្វាយ purple 13
 ពណ៌ប្រផេះ grey 13
 ពណ៌ទឹកក្រូច brown 13
 ពណ៌ផ្លែឈូក pink 13
 ព័ត៌មាន news 88
 ព្រិះ to surround, encircle 63
 ពន្យល់ to explain 20

ពន្លឺ bright 63
 ពន់ពន់ goat 42
 ពលរដ្ឋ private 44
 ពលរដ្ឋស្រី sergeant 44
 ពលរដ្ឋស្រី ឆ្នាំ chief sergeant 44
 ពលរដ្ឋស្រី ឆ្នាំ sgt. major 44
 ពលរដ្ឋស្រី P.f.c. 44
 ពលរដ្ឋ shake 42
 ពាក់ an upper garment 26
 ពាក់ to put on, hang up, wear 75
 ពាក់កណ្តាល center, half-way point, half 75
 ពាក់ស្រី rank 44
 ពាក់ស្រីឬស្រី? what rank? 44
 ពាក់ស្រីស្រី put on shoes 27
 ពាក្យ word 4
 ពាណិជ្ជកម្ម commerce, trade 86
 ពាស to spread over, cover 90
 ពាសពេញ all over, completely covering 90
 ព្រឹត្តិ grade, mark 84
 ព្រឹត្តិល្អ good grades 84
 ពិភពលោក the world 40
 ពិស flashlight 39
 ពិសា to eat (polite) 47
 ពិសាបាយ have a meal 47
 ពិសេស especially 32
 ពី from, past (restricted usage) 40
 ពីកាល when, since 40
 ពីថ្ងៃណា what day? (in the past) 40
 ពីខែណា what month? (in the past) 40
 ពីឆ្នាំណា what year? (in the past) 40
 ពិបាក difficult 4
 ព្រោះ because 87

ពីរ two 90
 ពីរឬបី two or three 90
 ពីរបីដង two or three times 90
 ត្រង្គៈ melodious 90
 ត្បាញ beard, mustache 30
 ត្បាញ to speak (used with a monk) 67
 ត្បាញ mattress, cushion 79
 ត្បាញកៅស៊ូ foam rubber mattress 79
 ត្បាញ skillful, clever, strong, good at, smart 38
 ត្បាញ family, lineage, stock; seedling 75
 ត្បាញ group 21
 ត្បាញ friend 21
 ត្បាញ rope 62
 ត្បាញ so, too, too much 2
 ត្បាញ full, complete, all of 89
 ពេល time 30
 ពេលបាយព្រឹក breakfast 30
 ពេលឈប់សំរាក vacation, break 89
 ពេលណាក៏បានដែរ anytime 74
 ពេលបាយ meal time 57
 ពេទ្យ medicine (the subject) 37
 ពេទ្យធ្មេញ dentist 54
 ពេទ្យបម្រើស្រី nurse 54
 ពែង a cup 38
 ពោត corn, maize 58
 ពោះ stomach 51
 ពៅ youngest sibling 26
 ព្រាង together; to agree 5
 ព្រាង light-colored 62
 ព្រឹក hail 72
 ព្រឹក morning 24
 ព្រួយ to be sad, unhappy; to worry 52

រ៉ែ oil, petroleum product
 រ៉ែម៉ាស៊ីន oil (engine) 39
 រ៉ែឆាម៉ា gasoline 39
 រ៉ែកក creek, canal, stream 71
 រ៉ែ forest
 រ៉ែសាឡា Saigon 40
 រ៉ែ because 29
 រ៉ែដែន border, frontier 71
 រ៉ែ god, Buddha 66
 រ៉ែវត្តព្រះគុណ you (formal for a monk)
 រ៉ែពុទ្ធសាសនា Buddhism 58
 រ៉ែព្រះបរមនាមា a throne 76
 រ៉ែវិហារ temple 33

ក

ក្លាយ to be scared 52
 កាត port 27
 កាតភូមិ majority 27
 កាតរយ percent 27
 ភាសា language 25
 ភាសាបរទេស foreign language 47
 ភិក្ខុសាមណេរ novices (monks) 68
 ភូមា Burmese 21
 ភូមិ village 63
 ភូមិសាស្ត្រ geography 81
 ភ្នំស្រួច drinks 58
 ភោជនីយដ្ឋាន restaurant 50
 ភ្នំប្រាសាទ annual ceremony in honor of one's ancestors 65

ភ្នែក to wake up 30
 ភ្ញៀវ guest; invited 27
 ភ្ញៀវកិត្តិយស the honored guests 65
 ភ្នែក eye 52
 ភ្នំ hill, mountain 12
 ភ្នំពេញ Phnom Penh 12
 ភ្នក to taste 53
 ភាគ immediately, right away 20
 ច្រើន clear, bright 41
 ភក់ ivory 80
 ភ្លឺ light 31
 ភ្លើងក្រហម red light 31
 ភ្លើង fire, electricity 39
 ភ្លើងអគ្គិសនី electricity 68
 ភ្លៀង the rain; to rain 37
 ភ្លេង music 33
 ភ្លេច to forget 22

ប

បក to come 31
 បកចាយ get money to spend 5
 បកជូន to get something for someone 26
 បកទេស បក come to visit 22
 បកធ្វើអី what did (you) come for? 22
 បករា January 40
 បឋមសិក្សា secondary education 82
 បុគ្គល people, person 22
 បរិយាយ enjoyable;
 បន្ទីរពេទ្យ hospital 52

បង្អា big (prefix) 34
 បណ្តែង Boulevard 34
 បណ្ឌិត្យាល័យ University 25
 មា uncle younger than one's parent 26
 មាត់ month 30
 មាត់ទន្លេ shore 62
 មាន to have, there is, are, to possess, to be possessed by, to own 5
 មានពេលវេលា to have a lot of time 45
 មានអី why not? of course 45
 មានបាន to happen to; have occasion to 45
 មាន to be rich 42
 មាន់ chicken 42
 មាស gold (metal and color) 38
 ម៉ាក brand, trademark, mark 41
 ម៉ែក mother 23
 ម៉ាស៊ីន engine, motor, machine 39
 ម៉ាស៊ីនត្រជាក់ air-conditioner 37
 មិត្តសំឡាញ់ friend 55
 មិថុនា June 40
 មិន no, not 20
 មិនទាន់ not yet 20
 មិនសូវ not very 20
 មិនល្អ not very good 20
 មិនដែល ever, never 20
 មិនបាន didn't get to 20
 មិនតែប៉ុណ្ណោះ not only this 20
 មិនបាច់ don't have to, don't need 20
 មិនសូវមានលុយ not having much money 20
 មីនា March 40
 ម៉ែន aunt (younger than parent)

មុខ face, front, in front 27
នៅមុខហ្លួង in front of the station 27
មុខប្រជុំ front of the post office 32
មុខវាំង in front of the palace 47
មុខ kind, variety, dish 75
មុខកម្មវិធី status, function, duty 75
មុខរបរ trade, profession 75
មុខវិជ្ជា kind of subjects 84
មុខវិជ្ជាទូទៅ general subjects 84
មុខងារ probably, undoubtedly, will/shall
មុន first 37
មុននឹង first of all 37
មុននេះ before that 37
ម្នាក់ mosquito 52
ម៉ូតូ motorbike; motor 39
ម្នាក់ hat 27
មួយ one 24
មួយរយ one hundred 24
មួយៗ few, scarce 33
មួយភ្លែត one moment, a minute 43
មួយមាត់ a mouthful 38
មួយជួរ a dozen 46
មើល look at, watch, read 3
មើលកុន watch a movie 29
មើលកូន babysit 29
មើលដៃ read palms 45
មេគង្គ Mekong (river) 80
មេឃ sky
មេច how? why? 4
មេសាហាន officer (military) 36
មេរៀន lesson 3
មេសា April 40

ជិត real, really, is it? Isn't it? 9
ម៉ែត្រ meter (unit of measure) 38
ម៉ោង o'clock, hour, time of day
ម៉ោងប៉ុន្មាន what time?
ម៉ោងដប់ប្រាំបី eight-thirty o'clock 30
ម្នាស់ mangosteen
ម្តង once 24
ម្តាយ mother 35
ម្តាយចា aunt (older than parent) 24
ម្តាយងង aunt (younger than parent) 26
ម្នាក់ one person 3
ម្នាក់ឯង alone 40
ម្ភៃ twenty 23
ម្សិលមិញ yesterday 26
ម្ហូប food 24
ម្ហូបកំប៉ី canned food 78

យ

យប់ night time 24
យល់ to understand 4
យ៉ាង kind, type 89
យ៉ាងច្រើន at the most
យ៉ាងចាប់ផ្តើម the earliest
យ៉ាងតិច at least
យ៉ាងមេច how? why?
យ៉ាងយឺតយ៉ាវ at the latest 61
យី Gee! 46
យឺត slow 2
យឺតៗ slowly 2
យូរ long (time) 54

យូរណាស់មកហើយ a very long time now 44
 យូរពេក too long 36
 វ្យែត Vietnamese
 យើង we, us, our 45
 យោបល់ opinion, suggestion 79
 យំ to cry, weep 25

5

រក to find, to seek, search for 3
 រកស៊ី to earn a living 77
 រដូវ season
 រដូវវស្សា rainy season 52
 រដូវទឹកស្រក the season of water receding 72
 រដូវទឹកឡើង the season of water rising 71
 រដ្ឋ state (political division); the state (government) 40
 រដ្ឋមន្ត្រី a cabinet minister 36
 រដ្ឋលេខាធិការ secretary 42
 រដ្ឋប្រហារ coup d'etat 42
 រថៈ vehicle
 រថៈខោនៈ horse-drawn cart 56
 រថៈភ្លើង a train 38
 រថៈខោនៈ ox-drawn cart 38
 របស់ of; belong to; thing 40
 របស់ប្រទេស of the country 65
 របៀប style, way, method, order 43
 របៀបគ្រប់គ្រង administration 70
 រមាស់ itch (disease) 53
 រយរ hundred 41
 ពីររយ two hundreds 41

រលត់ to be extinguished 41
 រលោង to shine; shining 76
 រវល់ to care about; be busy 26
 កុំរវល់នឹងគាត់ don't care about him 26
 រវាង during, between, duration, interval 30
 រស់ to live, be alive 57
 រស់នៅ to live; to be living; to be still living 69
 រសៀល afternoon 24
 រហ័ស quick 88
 រហូត without intermission; through 44
 រាគៈ shallow 71
 រាក់ទាក់ cordial 22
 រាជ រាជ រាជ royal; time
 រាជការ civil service; government 23
 រាជធានី (royal) capital 35
 រាជានិពន្ធគម្ពុជា coronation (the translation "wedding" is an error) 65
 ឯករាជ independence 65
 រាប smooth 27
 រាប់ to count 20
 រាល់ every, each 86
 រាល់ថ្ងៃ everyday 86
 វ៉ាន់ត្រី radio 30
 រីក to bloom, flourish, rise 71
 ឬ (ឬ) or, otherwise 13
 ឬទេ? isn't it?, right? 13
 ប្រសិទ្ធិ tumor 53
 ប្រញាប់ to push
 ប្រុស Russian 21
 រូប body, shape, figure 11
 រូបថត picture 11
 រូបសត្វ animal statue 77

រូបសាស្ត្រ physics 84
 រូបស្នាម រាំ dance statue 77
 រួច to finish 5
 រួចហើយ then, already, just after that 5
 រើស retire, retired 23
 រើស to choose; to find 47
 ខ្ញុំរើសបាន១ដុល្លារ I found a dollar 47
 រឿង story 45
 រឿងបុរាណ ancient legend 45
 រឿងសម័យ modern story 45
 រៀន to learn, to study 3
 រៀនល្អស hire a teacher; (during the vacation) 85
 រៀនឆ្លើយ to study a prayer 68
 រៀប to arrange, prepare 57
 រៀបការ to have a wedding ceremony, get married 57
 រៀបតាមរបៀបខ្ញុំ to arrange (it) my own way 79
 រៀបចំ prepare 27
 រៀបចំជាង prepare food 27
 រៀបចំ ឆ្លើយ straighten 74
 រៀល riel (Cambodian monetary unit) 38
 រៀនសាលា restaurant 31
 រោង a structure with a roof but no walls
 រោងកុំភ្លើង movie theater 53
 រោងចក្រ factory 72
 រោងចក្រឆ្អឹងទាញ oil refinery 72
 រោងចក្រឆ្អឹងស្ករ sugar factory 72
 រោងទេស្ឋាន theatre 53
 រោង ខែ second part of the lunar month 65
 រាំ to dance 50

ល

ល to try, taste 47
 លក់ to sell 22
 លក់បន្លែ to sell vegetables 46
 លប់ to erase 30
 លប់មុខ to wash the face 30
 លេង etc. 30
 លា to leave; to say goodbye 68
 លាង to wash 30
 លាយគ្នា to mix drinks 58
 លាវ Lao 21
 លីត្រ litre 38
 ឮ (ស្តី) to hear 2
 លុយ money 31
 លុះ when (conjunction) 20
 លូតលាស់ to grow up 78
 លួច to steal 52
 លើ on 33
 លើកំពូល on top 33
 លើក to lift, lift up 19
 លើកដៃ raise the hand 19
 លឿង yellow 3
 លឿន fast, speed 43
 លៀង clams 46
 លេខ a number
 លេង to play, to do something for fun 27
 លេងបាល់ to play ball 27
 លេងប៊ូតូន to play tennis 51
 លេងប្រៀប to gamble (card) 42
 លេប to swallow, to drink 51
 លោក you, Mister

គ្រូ គ្រូ teacher
 ព្រាហ្មណ៍ monk 33
 លោត to jump 42
 លោតធ្លាក់ to parachute 42
 ល្បែង play, drama 50
 ល្បែងបាតាសាសា Bassac drama 50
 ល្បែងសម័យ modern plays 50
 ល្ងង់ stupid, slow 41
 ល្ងាច evening, night 24
 ល្មម enough 2
 ល្អ "compartment house" (a kind of row house in which each unit consists of one large room and a kitchen) 79
 ល្អ good 2

៧

វិហារ Pagoda, temple 27
 វិហារភ្នំ Vat Phnom (name of a place) 33
 វិហារព្រះកែវ Wat Preah Keo (name: Emerald Pagoda)
 វិហារឧណ្ណាលោម Wat Mnalom (name of place) 67
 វប្បធម៌ culture 21
 វិរៈ good, superior (prefix)
 វិរៈសេនាបតី major (military) 44
 វិរៈសេនាបតី lieutenant colonel 44
 វិរៈសេនាបតី colonel 44

វិវា it, he, she, they, (familiar) 23

វិវា to pread; to prey

វិវាចំប្បាស to part the hair 43

វិវាយ to hit 31

វិវាយភាគភ្នំ to invade 69

វិវាយភាគភ្នំ to wire, to telegraph 31

វិវាយ field (land)

វិវាយវង់ Veal Vong (name of a place) 24

វិវាយវង់ (វិវាយវង់) vacation 83

វិវាយវង់ Washington, U.S.A. 23

វិវាយវង់ editorial 86

វិវាយវង់: fine arts 77

វិវាយវង់ November 40

វិវាយវង់ subject, study, field of learning 67

វិវាយវង់ technical subject 81

វិវាយវង់ instead, again, back 5

វិវាយវង់ the elementary certificate 82

វិវាយវង់ secondary school 25

វិវាយវង់ radio 87

វិវាយវង់ monument; mansion 47

វិវាយវង់ Independence Monument 47

វិវាយវង់ engineering 81

វិវាយវង់ engineer 81

វិវាយវង់ whiskey 26

វិវាយវង់ vacation

វិវាយវង់ temple 33

វិវាយវង់ Vientiane 37

វិវាយវង់ long (of things) 14

វិវាយវង់ palace 24

៧

ស white 16

សកម្មភាព activity 50

សកម្មភាព to tattoo; rank 45

សង្វាស់ both sides 62

សង្ឃឹម to hope 44

សញ្ញា sign, symbol 62

សញ្ញាបត្រ certificate, diploma 83

សញ្ញាបត្រជាន់ខ្ពស់ advanced degree
diploma 83

សញ្ញាបត្រមធ្យមសិក្សា high school
diploma 82

សណ្តែកបន្លែ bean sprouts 46

សណ្ឋាគារ hotel

សត្វ animal, being(human or animal) 86

សង្វាយ to spread out; to extend 75

សិន្ទី a moment, while 36

ស្រទាប់ sheet(of paper), leaf 38

សង្វាយ inflate 39

សង្វាយ to inflate a tire 39

សប្បាយ happy, pleasant, agreeable 46

សប្បាយចិត្ត happy, content 83

សព្វ every 88

សព្វគ្រប់ all; entirely 88

សព្វថ្ងៃ at present 70

សព្វថ្ងៃនេះ these days; now 88

សភាព aspect; state of being; appearance 65

សម័យ time 45

សមុទ្រ sea 46

សម្រេច to decide 60

ស្រូវ sour soup 47

សរសើរ to praise, flatter 88

សរសេរ to write 9

សរសៃ nerve; vein 43

សល់ to remain, be left over;
remains 73

សហៈ united(prefix) 40

សហរដ្ឋអាមេរិក U.S.A. 40

សាក to try, to essay 28

សាកលវិទ្យាល័យ university 78

សាច់ meat 50

សាច់គោ beef 46

សាច់ជ្រូក lamb(mutton) 72

សាច់ស្រូវ pork 46

សាច់មាន់ chicken 72

សាធារណៈ public 25

សាប to sow, broadcast 73

សាប៊ូ soap 30

សារៈបន្ទីរជាតិ National Museum 76

សាវ័ន sarong(clothing worn at house) 77

សាលា hall 24

សាលាឃុំ administrative unit composed
of several villages 88

សាលាទាហាន the military school 84

សាលាបាលី Pali School

សាលាពុទ្ធកវិទ្យាល័យ Buddhist insti-
tute 66

សាលាពុទ្ធកម្មវិទ្យាល័យ Buddhist ele-
mentary school 67

សាលាស្រី school 24

សាលាវិចិត្រសិល្បៈ the school of Fine
Arts 77

សាលាស្រុក District Hall 88

សិក្សា education, to study

សិត to comb 30

សិតសក់ to comb(hair) 30

សិន first 27

ស្រាប់បាយសិន eat first 27

សីហា August 40

- ស៊ី to eat(crude) 27
 ស៊ីបាល to take a meal 27
 ស៊ីក្ល icycle, pedicab 37
 ស៊ីក្លម៉ូតូ icycle motorcycle
 ស៊ីម៉ង់ត cement 72
 ស៊ីហ្វ icycle horn, whistle 39
 ស៊ីស icycle almost
 ស៊ីស៊ីត icycle almost
 ស៊ីស៊ីតនិយាមក្នុងភ្នែក icycle almost as far as the eye can see 7
 ស៊ីប icycle only then, no sooner 36
 ស៊ីរី icycle cherry 46
 សុខ to be healthy: good health, happiness 70
 សុខភាព health 86
 សុខសប្បាយ How are you? 21
 សុខាភិបាល health care 80
 សុទ្ធ pure 63
 សុទ្ធជិត all(exclusively) 63
 សុភវង្ស icycle success 79
 ស៊ីយ៉ាវិច Swedish 47
 សូត្រ to recite
 សូត្រ silk 41
 សួនច្បារ icycle flower garden 27
 សួរ to ask 5
 សួរសួរទូរ icycle to visit 70
 ស្បែក Thai 21
 ស្បែកភាប Siem-reap(province name) 52
 ស្បែកភាប book 1
 ស្បែកភាប economics 81
 ស្រ icycle horse 42
 ស្រា icycle at all 19
 ស្រី to beg, ask for 43
 ស្រីមាស excuse me 23
 ស្រីមាស please come 43
 សំខាន់ important 26
 សំណាក់ stay, live 24
 សំណាក់ស្នាក់ to stay 24
 សំណាង good luck; chance 42
 សំណួរ question 5
 សំបុត្រ ticket, letter 37
 សំបុត្រសុខភាព health card 47
 សំពត់ cloth, dry goods; a kind of garment
 សំពត់ស្រី icycle plain silk sarong 77
 សំពត់ស្រី icycle variegated silk sarong 77
 សំរាក(ស្រោក) to test 36
 សំរាប់ for, use for, in order to 12
 សំរាប់ a pair 83
 សំរាប់ to use for; for the purpose of for 82
 សំរាប garbage, trash 73
 សំស្ក្រឹត Sanskrit 67
 សំន្រី icycle cotton 38
 សំន្រី icycle Singapore 37
 ស្ក icycle sugar 26
 ស្គាល់ to know someone 28
 ស្ងៀម to be quiet 62
 ស្ងៀម silence, to keep silence 83
 ស្ងប់ស្ងួន admirable 76
 ស្តាប់ to listen 2
 ស្តាយ to regret, too bad 29
 ស្តី icycle to blame 52
 ស្តើង thin 43
 ស្តេច king 76
 ស្តានទូត embassy 77
 ស្តានីយ icycle station(railroad or radio) 63

រថ្នាក់ ឈរ លេខ រថ្នាក់ R.R. station 63

ស្ថិត to stay; to be located

ស្រប to touch 76

ស្ទឹងត្រែង Stung-Treng(Province of Cambodia) 61

ស្ទូច ត្រី to fish 43

ស្រស់ to transplant, set out 74

ស្បែក skin 72

ស្បែកស្នាម shoe 27

ស្ពាន bridge 32

ស្ពាន់ copper 77

ស្មាន to think, believe 12

ស្មើ to be equal, even 62

ស្ម័គ្រ secretary 44

ស្លាប ក្រោ spoon 38

ស្លាប់ to die 57

ស្រួច gentle 51

ស្លៀក to put on a lower garment 26

ស្លៀកពាក់ to get dressed 27

សា monkey 42

ស្វាគម to greet; greeting 64

ស្វាយ mango 63

ស្វាយរៀង Svai Kieng(a Province of Cambodia) 42

ស្រ: vowel 8

ស្រស់ fresh, charming; handsome 49

ស្រស់ស្រាយ to have a quick bite(food) 29

ស្រា liquor 28

ស្រាទំពាំងបាយជ្ជិវ wine 28

ស្រាប់ already 82

ស្រាយ to untie, to detach 62

ស្រាល to be light(opp. of heavy) 45

ស្រី lady, woman, girl 41

ស្រីក្មេង young girl 27

ស្រីៗ girls in general or women in general 27

ស្រុក district, country 12

ស្រុកខ្មែរ abroad, foreign countries 37

ស្រុកខ្មែរ Cambodia 12

ស្រុកទិស countryside; rural area 88

ស្រូវ unhusked rice 72

ស្រូវដុះលើប្រាំង glutinous rice 75

ស្រូវប្រាំង dry-season-rice-paddy 72

ស្រូវវិស្សា rainy-season paddy 72

ស្រួល easy 1

ស្រេច already; to finish 33

ស្រេចវិញស្រេចវិញ It's up to you. 33

ស្រែ rice field 44

ស្រោច to water, sprinkle 72

ស្រោច an envelope, sheath 38

ស្រោចសំបុត្រ envelope(for a letter) 38

ស្អាត nice; beautiful; clean 32

ស្អាតខ្លាំង quite nice 32

ស្អី What sort of thing? 15

ស្អីទៀត what else? 42

ស្អែក tomorrow 37

ហ

ហាង shop, store, (large place of business) 24

ហាងបាយ restaurant 24

ហាងភ្នំ ឥណ្ឌា Indian store 41

ហាងលក់កំណាត់សំពត់ cloth store 45

ហាត់ practice, drill, exercise 19
 ហាត់អាន practice reading 19
 ហាម to forbid 53
 ហាសិប fifty 23
 ហាន to dare 53
 ហែប suitcase, trunk 37
 ហ្នែង hot (for hot pepper) 37
 ហុងកុង Hong Kong 37
 ហាតិប sixty 23
 ហាតិបឆ្នាំ sixty years 23
 ហ្នែង how? 71
 ហូត to absorb, to drink up, to take up 74
 ហូតទឹក to dry up, evaporate 74
 ហួស to surpass, exceed 75
 ហើយ already; then 30
 ហេតុ reason 30
 ហេតុអ្វី what reason? 30
 ហែល to struggle, to swim 42
 ហែលទឹក to swim 42
 ហៅ to call, to invite, to order 9
 ហៅតាមដំណើរការ to order,
 beef with tomatoes 47
 ហា lamp, headlight 39
 ហាមឃាត់ pharmacy 52
 ហ្វ្រែក a brake 39
 ហ្វ្រែកដៃ hand-brake 39
 ហ្វ្រែកជើង foot-brake 39

ដំ

គ្រាន់ a car 38
 គ្រាន់ឈ្នួល bus 83
 ដំបូង a dozen 46
 ដំបូង to go up 43
 ក្រក ក្រក letter, consonant 8
 អគ្គិសនី electricity 75
 អង្ករ rice (polished, uncooked) 72
 អង្ករ when? 24
 អង្ករណាស់ that time 57
 អង្គុយ revered person; classifier for monk 38
 អង្គរ Angkor (name of the old capital) 24
 អង្គុយ to sit down 26
 អង្គុយលេខ typewriter 58
 អង់គ្លេស English 12
 អង្គុយ to rub; to caress 76
 អញ្ចី well, so, then, at that time, in that case 6
 អញ្ជើញ to invite; please 28
 អត់ no, not 40
 អត់ទោស pardon 44
 អត់មាន not to have, to be out of, 37
 អត្ថបទ article, composition 88
 អធ្រាត្រ midnight 24
 អនាគត future 42
 អនាម័យ public health 86
 អនុញ្ញាត to permit; permission 84
 អន្តរ under-, vice- (prefix)

- អនុសេនីយឯក** captain (military) 44
អនុសេនីយរាជ first lieutenant 44
អនុសេនីយទ្រង់ 2nd lieutenant 44
អនុញ្ញាត attaché 21
អន្តរជាតិ international 24
អតិចត្តិ a little 2
អប្សរា Apsara 77
អភិបាលខេត្ត province chief 52
អរ happy; glad 43
អរគុណ to thank 21
ស្រេច finish, run out, be out of, run down, to be used up; all of, entirely 39
ស្រេចកម្លាំង tired 36
អស្ចារ្យ marvelous, magnificent 76
អាគារកូម៉ង់ Kok Meng (a name of a Chinese Restaurant) 47
អាស្រ័យ unattractive, bad 41
អាគារ building 27
អាគ្នេយ៍ a battery 39
អាច to be able 32
អាចទៅ can go 32
អាចារ្យ sage, astrologer 68
អាដាំ the name 'Adam' 49
អាណាព្យាបាល protectorate 86
អាទិភាព Athens 40
អាត្មា I, me (used by a monk) 66
អាត្មាសុខសប្បាយស្រីវាច I'm well 66
អាទិត្យ week 24
អាទិត្យក្រោយ next week 89
អាទិត្យមុន last week 89
អាន to read 21
អានពេលវេលា to have time to read 21
អរ intimate or derogatory prefix
អាននេះ this one, this 41
អាននោះ that one, that 15
អាមេរិកាំង American 21
អាយុ age, years, time from birth 23
អាយុប៉ុន្មាន how old are you? 23
អារ៉ាប់ Arab, Arabic 86
អាល្លឺម៉ង់ German 21
អាវ coat, upper garment 27
អាវកាត់ lawyer 36
អាវស្រី shirt 49
អាស៊ី Asia
អាស៊ីខាងត្បូង Southeast Asia 71
អាស៊ីរ៉ែន aspirin 52
អាហារ eat, to take meals 24
អាហារសារពើពន្ធ to take meals (formal) 24
គិត not
គិតខាន not to have; to lack 37
អ្វី (អ្វី) what? 4
អ្វីៗ what ones? 4
អ្វីៗនេះ things, goods, merchandise, food 27
គិតស្បែកស្រី Spanish 21
គិតឡើង now
ស្រ measles 53
ទូទាត់សេនីយ a general (Mil) 44
ទូទាត់សេនីយ example 83
ទូទាត់សេនីយ memorial 65
ទូទាត់សេនីយ for example, to suppose 83
ទូទាត់សេនីយ May 40
ទូទាត់សេនីយ laborious, hard-working; often does, often did 33
ទូទាត់សេនីយ industry 78
ស្រ to press (clothes) 43

អូតែល hotel 24

អគ្គរ៉ាល់ train (diesel) 38

នៅ at; as for, regarding 89

ម្នាក់ one

ម្នាក់ឯង to be private (not public) 87

ម្នាក់ចេះ an expert 82

ម្នាក់ឯង independence 78

ម្នាក់អគ្គរ៉ាល់ ឯង ambassador plenipoten-
tiary 87

ឯង you (2nd person) 33

ឯងណា៖ over there, there 11

ឯងទៀត other 10

ឯងទៀតៗ various other 89

ឯងណា? where? somewhere 89

ឱកាស opportunity 76

ឱកាស occasion 65

ឲ្យ (ឱ្យ) to allow; to give; for

ឲ្យខ្ញុំ to lend

គ្រឹះស្ថាន medicine; drug

គ្រឹះស្ថានថ្នាំ pharmacy 80

ឪពុក father 35

ឪពុកក្នុងគ្រួសារ father-in-law 21

ឪពុកធំ uncle (older than parent)

ឪពុកម្តាយ uncle (younger than parent)

ឪពុកម្តាយ parents 35

ទឹកស្រព watermelon 58

អូ to row 76

អូកូ rowboat 76

អំបាត្រ ប្រតិភូ embassy 21

ស្រូវ ខ្មៅ cotton 41

ស្រូវប៊ុយស្រូវ a clutch (car) 39

អំពី about, concerning 15

ស្រូវ ក្រហម sugarcane 72

អ្នក aunt or uncle (older than parent)

អ្នក you; the one who. . ., person

អ្នកចេះ គ្រាន់ farmer (not rice) 71

អ្នកជាតិ និយម nationalist 90

អ្នកជិះ passenger 62

អ្នកណា (?) who? 43

អ្នកជិះ ទូក លក់ boatmen; to run a boat
business 62

អ្នកដំណើរ traveller 63

អ្នកភ្ជួរ ភ្ជួរ weaver 80

អ្នកធ្វើ ម្ហូប a cook 56

អ្នកនេសាទ fisherman 62

អ្នកបច្ចេកទេស technician 78

អ្នកស្រី ការ ឯង civil servant, government
official 42

អ្នករាំ dancer 77

អ្នកលក់ salesman 54

អ្នកស្រែ farmer (grows rice only) 57

អ្នកស្រុក rural people; citizens of a
community or a country 89

អ្វី what? 11